

M Lintzel

12/6

1840

Inspice, et fac secundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est Ex. 25.
EXERCITIA SPIRITUALIA.

A P P R O B A T I O N E S.

DUcem viæ ad vitam per R. P. JACOBUM MASENIUM
 è Soc. Jesu, juxta normam Exercitiorum spiritualium
 D. IGNATHI piè conceptum, scriptumque, magno spiritualis
 vite emolumento, tam Secularibus, quàm Ecclesiasticis, Reli-
 giosisque viris, typo publico communicari, ac commendari pos-
 se censemus. Videant, legant, sequantur. Ita optat, & bene
 Lectoribus precatur, Treviris 24. Decembris 1666.

JOANNES HOLLER Episcopus Azotensis
 Vicarius Generalis & Suffraganeus Trevir.

EGO infra scriptus Societatis JESU per inferioris Rheni
 tractum præpositus Provincialis, potestate mihi facta
 ab Admodum R. P. JOANNE PAULO Oliva Societatis
 nostræ Vicario Generali permitto, ut Dux Viæ ad Vitam
 per spiritualia exercitia, à P. JACOBO MASENIO ejusdem
 Societatis Religioso conscriptus, & à constitutis Censoribus
 lectus probatusque, ad communis boni utilitatem vulgetur.
 In cujus rei fidem hæc manus mea subscriptas, consuetoque
 officii Sigillo munitas dedi. Anno 1665. 10. Mart.
 Colonia.

GODEFRIDUS OTTERSTEDT. mp.

REVEREN-

REVERENDISSIMO ATQUE EMINENTISSIMO
DOMINO,
D. CAROLO CASPARO
à P E T R A,

ARCHIEPISCOPO TREVIRENSI,
S. ROM. IMPERII PER GALLIAM ET REGNUM
Arclatense Archicancellario, ac Principi Electori,

Administratori Prümienſi perpetuo, &c.

Domino ſuo Clementiſſimo.

EMINENTISSIME PRINCEPS

Epiſcoporum grandis eſt honor, ſed & grande pondus hujus honoris, ait præcipuum lumen Magnus Gregorius. (a) Tot enim animarum falus, quot numerantur in Clero populoque ſubditi, illorum curæ eſt commiſſa. Unde, qui epiſcopatum deſiderat bonum, hoc eſt, nobile ſimul & ingens, opus deſiderat. (b) Vigilandum illi ut: quæ, qui non tantum pro ſua, ſed tot millibus animarum ſibi creditarum Deo rationem debet. Hæc cum Tuam minimè Eminentiam lateant, noveris que, quantum illi ſolicitudinis laboriſque incumbat, qui unâ manu pedum ad animarum regimen, alterâ gladium ad juſtitiam publicam adminiſtrationem ſuſtinet: in utroque, ut par eſt, foro egregiam vigilantiam ac ſedulitate verſaris, nec minus de Eccleſiaſtica, quàm politica diſciplina ſolicitus, facile animadvertis, illam eſſe præcipuum Chriſtianæ reip. decus atque ornamentum, quàm rectè ſapienterque inſtitutam ac ſtabilitam, religio atque obſervantia divini Numiniſ vigeat, quies & tranquillitas publi-

(a) In EVANG. hom. 34. (b) 1. Tim. 3.

ea consequatur, quam Te impensè diligere, placidum tranquillūque tot annis, quibus præes, imperiū abundè testatur, quod Marte ut potes damnato, Pace quantū licet sustentatā, domi forisque egregiè tueris; facilè turbandū, nisi pietatis religionisque curam, quā subditorum animos Deo Tibique devinctos tenes, omni studio prosequeris. Hac cura impulsus, illū hunc meum *Sacrorum Exercitiorum* laborem, quo Christianis quidem omnibus, imprimis tamen Ecclesiasticis, ad piè sanctēq; instituendam vitam, dux autorque esse conatus sum, non perfunctoriā lectione decursum, magno opere approbasti, æquūq; esse statuisti, ut quotquot ad majorum in sacris ordinum dignitatem aspirant, ante piis ejusmodi cōmentationibus, vitæ suæ rationes, sublimemque hujus status finem, ac divinæ vocationis momenta explorent, ne serius, incorrigibili errore, inde pedes referre desiderent, unde redire est nefas; aut corruptæ vitæ exemplo se aliosque in præcipitium salutis devolvant. Et sanè quantopere Ecclesiasticæ disciplinæ, Clerique & Pastorum laudabilem institutionē desideres, ostendit præclara illa cogitatio & cura, quā Seminarii Archiepiscopalis, ab Antecessoribus in hac sede Principibus destinati sæpius animo, opere nunquam perfecti, absolutionem mente simul manūq; urgendam suscepisti. Ex quo deinde, nō nisi longo

expe-

D E D I C A T O R I A.

experimento doctrinæ virtutumque probati, ad
 præcipuas Ecclesiæ Trevericæ functiones digni-
 tatesque admittantur. Bonum factum, Deoque
 gratissimum; aptissimumque ad hujus Ecclesiæ
 antiquissimam, nulliûq; post Apostolos tempo-
 ribus violatam everfamq; hætenus, religionem
 fidemq; stabili ratione fundandam. Est hæc sa-
 nè manebitq; æternùm hujus Archiepiscopalis
 Ecclesiæ, Præsulumque, illam ab Apostolis usque
 moderantium laus ac cõmendatio, quam nulla
 fortasse, si Romanã exceperis Ecclesiam, æqua-
 re poterit; quòd hæresi tentata quidem, sed nun-
 quam everfa, ad hanc usq; ætatem suorum Epif-
 coporũ vigilantia, & pietate steterit incorrupta.
 Quorum nemo unquam defecisse manifesta dif-
 cessione compertus est, nemo Trevirorum sedẽ
 à Romana Apostolicaq; fide avertit. Quod cum
 Tibi *Eminentissime Princeps*, Tuiq; sanguinis Ma-
 joribus, quos ante Te, in hac eadem sede eximiã
 religione claruisse non ignoras, omnino glorio-
 sum; tum verò optandum sperandumq;, ut quæ
 excelsa mente indefessoque studio pro rep. atq;
 Ecclesia tua moliris, hæc faventibus Superis, æ-
 tatemq; Tibi, atque opportuna media sufficien-
 tibus, exequi, pro Tuo aliorumque voto possis. ut
 fides, & religio per Archidiœcesin hanc tuam
 stabiliatur, & efflorescat pietas; ad quam tot mo-
 numentis Martyrum, tot Sanctorum hujus loci
Episco-

EPISTOLA DEDICATORIA.

Episcoporum exemplis, tantâ Majorum curâ, tantâ hominum Ecclesiasticorum & religiosorum hisce locis frequentiâ, tanto etiam exterorum huc religionis gratiâ affluentium concursu excitamur. Huic verò utcunque fovendæ promovendæq; hunc quantulumcumque laborem meum impensum, in his sacris Exercitationibus, *Eminentia Tua*, ut confido, non aspernabitur. Sed illâ, quâ solet, libellos spirituales gratiâ, affectûque dignabitur, ac suis per Archidiœcesin Prælati, Clero, Religiosisque (quibus hæc ab antiquissimis retro temporibus egregiè floruit) exemplo hortatûque Principali, ad fidei pietatisq; fovendæ atque amplificandæ emolumentum, impensè commodabit. Ita propitio Numine sperandum expectandumque erit; ut non spiritualium tantummodo bonorû, verùm & temporalium incremento tam familia Archiepiscopalis, quàm Archidiœcesis tota, jam superiorum annorum difficultatibus haud leviter afflictâ, ac sub pacifico dominatu Tuo sensim respirans, magis magisque proficiat; illâ Dei non fallentis promissione fretâ: *Quærite primum regnum Dei, & cetera omnia adjicientur vobis.* (c)

(c) *Luc. 12.*

Ita vovet speratque

È M I N E N T I Æ T U Æ

Clientis devotissimus humillimusque J. M.

INTRO-

INTRODUCTIO

*Ad pium sanctumque harum Exer-
tationum usum.*

Exponitur scriptio-
nis hujus occasio,
methodus, ejusque partes, finis, ususque, tam in
meditando, quam orando legendoque servandus,
ut fructus ex ea multiplex per-
cipiatur.

SI quantum utilitatis ad salutem ge-
neris humani adfert divinarum re-
rum Meditatio, tantum quoque in
mortalibus studii esset, ad illam recte
frequentemque usurpandam, jam
longe major ipsius inter doctos indoctosque cognitio
floreret atque aestimatio; certarent pro illius usu
plures, ferverent asceteria, pietas in omni Chri-
stianorum statu effloresceret, arderet redviva
charitas, & prima Apostolica Ecclesie facies re-
novaretur, quando multitudinis credentium Aet. 4. 32.
erat cor unum & anima una. Uti enim pia Me-
ditatio hominem Deo Christoque Redemptori inti-
me jungit, ita universis sub hoc capite membris
consociat. Nunc quando in vita hac mortali sen-
suum magis, quam spiritualibus animi oblecta-
mentis capimur, & temporalibus affixi, aere ad
caelestia ac divina mentem attollimus; presentia
A aestima-

estimamus, & futura negligimus; hinc tantus, prò dolor! est sacri hujus exercitii, etiam, quod magis deplorandum, inter homines Deo Ecclesia- que consecratos, neglectus; ut nonnulli ex his, quid sit rectè pièque meditari divina, vix satis assequantur, & qui aliis ad salutem perfectionem- que duces esse deberent, expeditam ipsi, quæ à tali Meditatione est, viam ignorent.

**Causa & o-
rigo hujus
scriptionis.**

Est & cuilibet hominum generi in arduis hujus vite negotiis, aut capefcendis, aut expediendis (præsertim cum de toto vite genere, ac statu aliquo suscipiendo deliberatur) nihil consultius, ad præcipua salutis discrimina evitanda, quam in secessu quopiam meditatè coram Deo consiliùm capere, & per rectæ electionis regulas, rationes ultro citroque oblataz excutere, ac denique quod saluti propria, divinaque gloria propius congruentiusque videtur, constituere. Quibus merationibus ad hoc scriptionis argumentum, eâ quæ institui methodo tractandum, imprimis flexit, pro suo pietatis zelo, Reverendissimus D. ADRIANUS de WALENBURG Episcopus Adrianopol. Serenissimi Electoris Colon. in Pontificalibus Suffraganeus; aliique deinde spectatæ autoritatis viri pii doctique, resistentem impulerunt. Censurrunt tamen ab ea quam S. IGNATIUS SOC. JESU Fundator instituit methodo, tot mortalibus probata salutiferâque, non esse deslectendum: suis tantùm Exercitia illa discursibus ad clariorem facilioremque, tam meditantium, quam legentium usum videri aptanda En obsequentem me, ac prodesse cupientem quamplurimis. Et si facultas defuerit, non defuit voluntas.

Quia

Quia verò, ut varia Meditantium ingenia sunt, alii sterili discursu, in punctis discutiendis brevi exhauriuntur: alii vagâ lubricâque mente repente extra orbitam ad diversa efferuntur: alii licet in discursibus non infecundi (ut doctioribus ferè evenit) ad affectus tamen voluntatémque inflammandam languidiores sunt; quòd pleraque, jam ante cognitione perspecta, animum minus feriant: nonnulli etiam siquid novæ lucis hauriant, magis cognitionem suam admirando ament, quàm veritatem amando sequantur: paucique satis reperiantur, qui perfecti Meditatoris partes exequantur; & tam novas veritates inveniant, quàm inventas promptâ voluntate affectûque complectantur. Hinc, ut pluribus, usque debilioribus, hoc meo labore servirem, nec tamen promptis deessem, viâ aliquantulum diversâ, quàm plures hætenus in Exercitia Ignatiana commentatores, incesse.

Et I. quidem veritatem, de qua esset instituen- da Meditatio, brevi synopsis complexus, principio strictim exposui. per margines etiam Meditationis cujûsque membra aliquantò distinctius distribui. Et hæc sola promptioribus ingenis sufficere poterunt. quibus tamen, cum impedita hæserint, prolixior quoque explicatio nostra inserviet. Aliis etiam hæc synopsis opportuna erit, ad rem totam memoriâ facilius comprehendendam. Quo fine eandem quoque brevissimè disticho subjecto strinxi.

II. Veritatem in tria distributam puncta (ne multitudo confunderet) discursu aliquo expositam, magis oculis animisque, velut in tabula ima-

Variis Meditantium ingenis consulendum est.

Methodus hujus scripti.

I. Veritas cõpendio traditur.

2. Explicatius per discursum.

ginem suis membris distinctius formatam, subje-
 ci; ut sic altius illorum insingeretur mentibus, qui
 in discursu, vel aridi harent, vel cogitatione vagi
 circumferuntur. His enim vix alia subveniri ar-
 te poterit, quam si proposita ante oculos, & medi-
 tatè lectâ, expensâque ordine veritate, aut steri-
 litati eorum expositione fusiori consulatur, aut
 vage mentis licentia adstringatur. Deinde fa-
 ciamus noviter inventis quosdam capi: quid in-
 tererit, si amorem proprii ingenii (parum hac in
 re laudabilem) submoveris; utrum ex inventio-
 ne sua, an scripto alterius veritatem novam hau-
 riant, modo seriâ altâque cogitatione in animum
 contemplantem satiantémque illâ sese defigatur?
 Malui igitur nimium hac in re sollicitus, quam
 minus accuratus videri: cùm nostrâ in disserta-
 tione copia, nulli obesse; inopia pluribus queat.
 Nam dum suo Meditator abundabit ingenio, pru-
 denter hac relinquet: dum indigebit, consulto ad-
 mittet.

3.
 Affectus
 idonei sub-
 jiciuntur.

III. Rarioris exempli est, quod affectus ipsos,
 pieque voluntatis, in virtutum desiderio, aut ex-
 exercitio motiones, non indicaverim solum (ut ple-
 rique consuevère) sed explicatè etiam subjecerim.
 Et hoc à me nec temere, nec infructuose factum
 intelliges. Primò enim, non omnes ad pios ejusmo-
 di motus promptos inclinatosqueprehendimus.
 Deinde, ut sint; aliquando tamen languidiores
 torpescunt, aut etiam in certos tantum affectus,
 pluribus ad salutem utilioribus neglectis, ferun-
 tur. Postremò alii discursibus ita suis immoran-
 tur, ut quod præcipuum in Meditatione est, &
 quò omnis hac commentatio spectat, affectum ad
 vitio-

vitiorum detestationem, virtutumque ac Dei amorem non satis impellant. Hæc igitur, ut inculcavem, efficacius, quàm exemplis affectuum nonnihil diductis, fieri non posse existimavi. Auctor tamen omnibus sum, ut solum, notatis in margine quibus dirigantur affectibus, suis ipsimet animi motibus ferantur, quo divinus rapit spiritus: qui in bene instituta Meditatione optimus Doctor ducitorque esse solet: nec nisi in defectu proprio, ad meas hæc affectiones sensim meditatæque evolvendas recurrant. Meus hic labor, ut mox dicam, non tam meditatores, quàm lecturos oraturosque concernit.

IV. Proposita emendationis triplici Meditationum via accommodata plerumque formavi. hisce enim affectus pii concludendi firmandique sunt. Sed non nisi generalia hæc esse potuere, quæ in via purgativa (ut vocant) vitiorum detestationem, in illuminativa virtutum studium, in unitiva gloriam & amorem Dei spectarent, quibus particularia quisque, pro vita sua statu, morumque defectu & emendatione requisita, adjungere tenebitur. Novit enim quisque, quibus vitiis potissimum, pravisque inclinationibus adhærescat; quibus virtutibus ad status sui perfectionem indigeat; quantum in familiaritate, aut conjunctione cum Deo profecerit. ut tamen nonnullis status sui rationem non satis perspicentibus subveniam, in fine hujus Tractatus, quid homini libero suæque vocationis adhuc incerto, quid Ecclesiastico, quid Religioso, quid denique in matrimonio constituto expendendum proponendumque imprimis sit, inquiram.

4.
Proposita
emendatio-
ris vitæ
formantur.

5.
Meditationes distribuuntur, Repetitionibus & Applicationibus sensuum cuilibet liberè relinquitur.

V. *Singulis diebus attribui Meditationes quatuor, binas manè, & totidem à prandio expendendas, omisâ quintâ, quam S. IGNATIUS media nocte constituerat habendam; quòd multis hæc somni interpellatio non usitata, diem pariat somnolentum minúsque ad reliquas Meditationes expeditum animum relinquat. Omisi & Repetitiones atque Applicationes sensuum à S. Patre assignatas, quòd has quisque pro suo arbitratu, ex consilio Directoris, ab iisdem Meditationibus possit sumere, relicta unâ alterâve ex aliis sibi minus profuturis. Neque enim necessarium erit, ut omnes Meditationes à me præscripta habeantur; nec quidem, ut singulis horis absolvantur proposita à me puncta; at sufficiet reperisse in quibus & intellectus convictus satietur, & voluntas ad propositum sibi finem per affectum impellatur. quod si in unico etiam puncto impetraveris, ad alia non erit transeundum. Et si Meditatio unica ad quaternas unius diei horas cum fructu impendendas sat copiosa fuerit: reliquæ, quantum tempus feret, cogitatè legantur. Non enim quàm multum, sed quàm bene spectandum est. Quæ supererunt ex Meditationibus nostris fragmenta, alio etiam tempore, ad pascendum piè animum, esse poterunt opportuna. Abundare Meditatore cupio, non egere. In his tamen, nisi solus agas, Directoris consilio rectè uteris.*

6.
Meditandi ordo & materia ex S. IGNATII Exerc. desumpta,

VI. *Methodum & materia distributionem à S. IGNATIO præscriptam secutus, intra octiduum hanc fere strinxi, quam ille per hebdomades quatuor partitus est. Hanc enim jure reverentiam isti libello habendam duxi; quòd hic non nisi divi-*

na inspiratione, ab homine omnis adhuc eruditionis, & literatura cultioris experte, conceptus traditusque alius fuerit, & singulari commendatione à sede Apostolica An. 1548. juxta Bullam Pauli III. Pont. approbatus, plurimos mortalium admirando virtutis & perfectionis studio accenderit; ut non ita pridem, hisce quondam Colonia exercitiis usus, Illustrissimus Fabius Chisius tunc legatus Apost. nunc Romanus Pontifex ALEXANDER VII. plenariam peccatorum omnium Indulgentiam iis concesserit, qui per octiduum his in domo Soc. Nostra exculti Sacramenta divina percepissent.

VII. Quia verò Libellus varia, tam in diversis locis Exercitiorum, quàm suis Annotationibus complectitur, qua ad rectè meditandum faciunt, adeoque opera pretium est cognoscere: generalem quandam de recto Meditandi usu instructionem, ex hoc præcipuè libello collectam & illustratam, præmisi. Et hanc quidem uno antè die legendam expendendamque, quàm ipsa quisque exercitia sacra aggrediatur, suaderem: ne velut in rem peregrinam veniat, & quem in scopum, quâ arte collimandum sit, non satis assequatur. ubi tamen hoc tempus & facultas Meditaturò defuerit, Directoris munus erit, ex prævia hac instructione cognita, ignorantem erudire.

7.
Rectè meditando ratio ex eodem tradita.

Quod si aliquibus vacet, decem hisce Exercitationibus dies impendere; quòd Paulus V. Pontifex spectasse visus est, cum decem dierum Meditatori plenam quoque peccatorum panarumque remissionem deferret: is primum utiliter diem, idoneam, per cognitionem rerum ad Meditationem requisitarum, dispositioni; ultimum verò recollectio-

Non solum octiduo, sed & pluribus diebus hæc Meditationes accommodæ.

ni generali, & ordinationi Propositorum ad executionem pro futura vita, impendet: adeoque ex hoc eodem Meditationum ordine satis dirigetur. Denique ad mensem integrum sufficere poterunt, si cum Repetitionibus & Applicationibus ordo in libello Exercit. S. IGNATII observetur.

Lectioni sacrae hae Exercitationes etiam serviunt.

Verum quod satis non sit homini ad salutem perfectionemque contendenti, uno sese otiduo ad illius studium amoremque inflammasse; sed hic identidem ignis, velut iste sacer olim in templo, aliis aliisque nutrimentis fovendus sit: ne animus pristino rursus frigore intepescat, discursus prolixius formatos, & sacris literis, aut etiam Patrum sententiis, firmatos meditata etiam lectioni volui inservire. Et ne frigida tantum lectio, soli menti erudienda, sed & voluntati inflammanda faceret affectus pios suis rationibus fulcitos adjeci, propositisque idoneis ad perfectionem direxi, ne sterilis & infructuosa lectio tam facile, ut experimur, difflueret, sed agrum hunc fecundis veluti aquis irrigaret.

Ratio hujus lectionis utiliter instituendae.

Lectione igitur hujus libri, quam meditatam esse cupio, ita penè instituenda erit, ut alter orandi modus, qui à S. IGNATIO traditus in Prolegomenis cap. 9. à me exponitur. Hoc est, legenda erit aliqua quae proponitur veritas, & ut primum apprehenditur, vivâ, ex verbo Dei per Ecclesiam proposito, fide, & confirmanda, & intellectui, quidquid ultro ad hujus veritatis elucidationem suggererit, indulgendum; donec voluntas in aliquem affectum propensa, ultro quae sequuntur de affectibus amplectatur, & his, vel perlectis gaudeat, vel similibus occurrentibus delectetur. Quare precipua

pua motiva ad vitam spiritualem ritè sanctèque instituendam hisce materiis potissimum, juxta S. IGNATII ductum, complexus sum. Deinde omnes precipuarum virtutum affectus, ita per totum hunc Tractatum distribui, ut vix quisquam sit, qui prateratur, certè illustriores omnes locum habeant. ut si frigida nonnunquam mens & affectio sit, his fomentis calefacta exardescat.

Affectus
precipua-
rum virtu-
tum propo-
siti.

Quisquis ergo salutem propriam Deique gloriam ardenti studio prosecutus fuerit, hac opinor animi exercitamenta non subterfugiet. sive enim illa Meditatione quondam pià rumnaverit, non injucundum erit, eadem minutatim recolere, & uno aliquo indies puncto revoluto animum erigere: sive inexpertus manu apprehenderit, parvam aliquam meditatamque lectionem haud gravatè admissurus est.

Ut verò lectionem non qualemcunque, sed tardam, & singula membra vivaci fide penetrantem cunctantemque dum cor incalescat, probo: sic ad affectuam deinde considerationem pari legendi morâ transeundum, gustumque ex singulis aliquem sententiis, pro cuiusque capacitate ac studio, censeo captandum. Cujusmodi lectio sine fructu singulari absolvi non poterit, & anno penè toto serviet, cum puncta singula ad lectionem integram sufficiant.

Ad affectus
hosce utili-
ter perle-
gendos mo-
ra & inhae-
sione optu-
est.

Ita & frigentem in oratione animum haud difficili molimine erigendum existimo. Sive enim ille ad seriam peccatorum detestationem contritionemque sit excitandus, sive ad virtutis alicujus studium permovendus, seu denique ad familiaritatem amorèque Dei inflammandus, ex Indice,

aut prænatis abs se locis, reperiet in hoc Triacta-
 ru Lector, quod ad desiderium facilius explendum
 possit esse adjumento; cum præter motiva, affe-
 ctus ipsi plerisque locis explicatius subiecti sint.
 Quod orationis piè sanctèque instituenda studium
 nequaquam vulgare ac contemnendum est. Sic
 accense preces cælum penetrant, & sæpe plus horâ
 unicâ, quam languida annis integris à Deo con-
 sequuntur.

Jaculatoriæ
 preces, &
 pia suspiria
 usurpanda.

Denique pro jaculatoriis precibus & suspiriis
 sparsi opportunas per Meditationes sacrarum li-
 terarum sententias, quas memoriæ infixi, volvi-
 que animo per diem sæpius cupiam, ac per has
 etiam propositorum piè conceptorum recordatio-
 nem subjici. Vigilantem enim habemus hostem
 telis hisce configendum, qui tanquam leo cir-
 cuit, quærens quem devoret; sed & suis nos
 caro illecebris, mundusque vanitate oppugnare
 non desinit; ut nisi his armis probè muniti ince-
 damus, innumera pericula immineant; que ne
 liceat subterfugere, ad Deum confugere necesse
 est.

PROLEGOMENA

De rectè Meditandi, Orandi, & legendi ratione.

Priusquam Meditationes cuiusque diei proprias aggrediamur, operæ pretium erit, universim de Meditatione pium Lectorem ac Commentatorem nonnullis præceptionibus, ad faciliorem rectumque illius usum, erudire. ut, quid illa sit, quibusque à communi lectione sit legibus discernenda, quâ viâ & arte instituenda, quibus rationibus diducenda, ac terminanda, antè constet, quàm exercenda suscipiatur: ne res, quæ magni omnino æstimanda est, summiq; ad perfectionem & salutem est momenti, aut negligenter à nobis pertractata, aut ab aliis sine illius sufficienti cognitione temerè suscepta videatur.

Qui Meditationem rerum divinarum describunt Ascetici, hanc esse asserunt: *Applicationem mentis nostræ, hoc est, memoria, intellectus, & voluntatis, ad mysteria fidei, cum pio ad Deum affectu & familiari colloquutione, consideranda.* Ad hanc rectè instituendam S. IGNATIUS tria potissimum requirit. 1. Præparationem; quæ, præter cetera, orationem, & præludia, rem meditandam repræsentantia, complectitur. 2. Rem meditandam; quam plerumque in tria, nonnunquam in plura puncta distinguit. 3. Colloquium: quod ad Deum ac Christum sæpius, aliquando etiam ad sanctos, imprimisque Deiparam, instituit, cui emendandæ vitæ Propositum, cum gratiæ divinæ imploratione, conjungitur. Nos ordine de singulis agemus, ac subinde pauca, de singulari quadam

Quid sit Meditatio, & quæ illius partes,

dam. contemplandi orandique ratione subjiciemus, quæque ipse per totum sparsit Tractatum exercitiorum, brevi methodo, clarius digesta, signatis in margine locis, proponemus.

CAPUT I.

De Preparatione ad Meditationem requisita.

PREPARATIO ante orationem necessaria est, monente Ecclesiastico : *Ante orationem prepara animam tuam, & noli esse quasi homo, qui tentat Deum.* Ad Principum virorum conspectum, & alloquium, non nisi probè compositi præparatâque mente accedimus; & ad Deum alloquendum vagi & imparati non vereamur accedere? Planè hic nos attentos ad rem tantam adesse conveniet: ne se contemni, & ludibrio nobis esse, potiori jure Deus, quàm terrenus aliquis Princeps, tam viliter neglectimque in alloquio habitus, queri possit, ac dicere: *Hic populus labiis me honorat, cor autem eorum procul est à me:*

Quocirca ad Meditationem sedulò utilitèrque instituendam, triplicem quandam præparationem D. IGNATIUS in suis Exercit. requirit.

Remota. I. Remota est præparatio, quâ meditaturus materiam suæ Meditationis antè præleget, càmque in certa puncta, seu capita partietur; finem denique, quem intendit, prospiciet. Ut verò manè præsentem expergefactus ad hanc animum adferat, vesperi postquam incubuerit, breviter suo cum animo recolet exercitium postero die assumendum.

Ex Addit. 2. Et in via quidem purgativa, majoris verecundiæ & confusionis gratia cogitare poterit, quo vultu & animo subditus conspectum Regis sui, subditurus sit, quem graviter offendisse convictus esset, quamvis plurimis ab illo beneficiis affectus. Séque multarum offensionum in beneficentissimum Dominum suum reum esse, & jam mox eidem Judici sistendum esse cogitabit.

Ex Hebd. 3. In via autem illuminativa, aut unitiva, me amanter à

Deo,

Not. 4.

Deo, Christo, aut Angelis sanctisque invitari ad propositum mysterium existimabo, excitatoque ingenti desiderio coram Deo dignè comparandi, mysteriaque divina cognoscendi, me ad piè meditandum disponam.

II. Propinqua est præparatio, si à loco Meditationis futuræ uno alterove passu distans, tantillo tempore, quo oratio Dominica percurri queat, animo ad Deum erecto, considerem Dominum meum præsentem, & spectantem quidnam acturus sim, cui reverentiam cum humili gestu exhibebo.

Propinqua.
Ex Addit. 3.

III. Proxima præparatio, orationem & præludia complectitur. Oratione gratiam petimus, ut vires atque operationes nostræ omnes sincerè ad ejus gloriam & cultum dirigantur. Hæc eadem ubique, qualis in prima nostra Medit. proponitur, esse poterit.

Proxima.
Ex 1: Exerct.
S. Ign.

In præludiis 1. res meditanda per idoneam loci, vel etiam rei gestæ imaginationem, velut ante oculos ponitur, ut animus tantò facilius in ejus contemplatione, à distractionibus liber, defigatur.

2. Petitur gratia, ut finem in meditatione propositum assequi possim, e. g. in via purgativa, turpitudinem peccati, malitiæque gravitatem agnoscere, de eodem admisso dolere serio, confusione mei & contritione excitatam, tum verò imposterum forti animi proposito idem devitare.

In via igitur purgativa duo tantum præludia sunt. Sed in aliis viis, tum quando historia aliqua, aut mysterium vitæ Christi expenditur, tria adhibentur. Quia in primo præludio summa rei gestæ est, in altero loci imaginatio & compositio formatur, in tertio gratia petitur, ut in exemplis infra patebit.

Ex 2. 3. & 4.
Hebd.

C A P U T II.

De Meditationis ingressu, applicationis modo, & materia diversitate.

Ubi sic præparatus accesseris, ipsam deinde contemplationem aggredieris: nunc prostratus humi, & pronus, aut supinus jacens; nunc sedens, aut stans, & compositio modo, quo facilius speres, te id quod optas consequi.

De compositione ad meditandum.
Ex Addit. 4.

confe-

consecuturū, Quod si flexis genibus, vel alio situ assequaris, nihil ultra requires. Deinde in puncto, quo affectus quæsitam devotionem fueris, acquiescendum erit, sine transcurrendi anxietate, donec tibi satisfeceris.

*De applica-
sione men-
tis.*

Ex I. Hebd.
Exerc. 1. & 2.
Et 2. Hebd.
Exerc. 5.

In singulis verò punctis tres animæ potentia: ita exercentur, ut *Memoriâ* recolatur quidquid ad præsentem spectat materiæ partem (aliis omnibus sepositis) *phantasiâ* eidem subveniente, ut personarum vultus, motus animorum, rerum situs, & atrocitas vel gratia, aliâque, quibus velut ad vivum res depingitur, adjuncta repræsententur. Ex his deinde *intellectus* per discursum à causis, exemplis, similibus, aut dissimilibus, præteritis etiam futurisque adhibitis, varia colligit ac concludit, quibus postremò incitata *voluntas* in varios fugæ, aut prosecutionis affectus solvitur, & statuit facienda.

*De materia
diversitate,
& via tri-
plici.*

Purgativa.

*Illuminati-
va.*

Pativa.

Materia rerum meditandarum triplex potissimum ab effectu & operatione sua censetur, vel enim ad hominem à peccatis pravisque affectionibus purgandum servit; ut sunt omnia, quæ timorem Dei dolorémque de peccatis incutiunt. Quemadmodum novissima sunt hominis, mors, judicium, infernus; tum ipsorum peccatorum factas, gravitâsque pœnarum illis imminentium. Et hæc ad perfectionem *via purgativa* vocatur. Vel illuminat in virtutis gratiæque divinæ æstimatione hominem; ut Christi & Sanctorum exemplo ductus ac stimulatus, ejus imitandi in omni virtutum genere flagret desiderio & amore; ceterarum verò in terris rerum fastidio & aversione capiatur. Et huc tota Christi vita, sive in agendo, sive in patiendo, quæ nobis in exemplum sanctitatis proposita est, spectat, diciturque *via illuminativa*. Vel denique purgatum jam à vitiis, illuminatum in virtutum exercitatione hominem, cum Deo per intellectum, affectumque in contemplatione & amore Dei, ceterarumque rerum propter Deum, conjungit, & diversis affectibus circa Deum versantibus, ut gratiarum actione, admiratione, gaudio, gratulatione de tanta ipsius bonitate ceterisque perfectionibus, zelo animarum, & divinæ gloriæ, resignatione in voluntatem ipsius intimè unit; unde & *via unitiva* appellatur. Non tamen existimandum, quod hæc *vix* affectusque ita distinguantur, quasi non soleant permisceri,

misceri, cum peccatum vitari sine virtutis studio non queat; & hoc peccator, non solum ex metu inferni, sed amore etiam Dei averfari possit, & merito debeat. Ex præcipuo igitur effectu, ac sine & veluti gradu quodam perfectionis, hæc distinctio nascitur. Juxta quam D. IG-
NATIUS Exercitia sua ita partitus est in hebdomades qua-
tuor; ut viæ Purgativæ hebdomas prima, Illuminativæ
tanquam amplissimæ secunda & tertia, Unitivæ quarta
responderet.

CAPUT III.

De exercitio intellectus inter medi- tandum.

Nunc de exercitio intellectus, sive discursu ex pro- *Meditantes*
posita materia formando, paucis agendum est. Cer- *inventis*
tum est, moveri quemlibet inventis abs se rationibus ar- *magis, quæ*
gumentis que potius, quam ab aliis traditis; quod illa *diductis*
plerumque magis penetrentur, altiùsque animo insideant. *scripto ra-*
Quare cum à Meditationum scriptoribus materia subji- *tionibus me-*
citur, & indicantur tantum puncta: Rationes, & argu- *ventur.*
menta à meditantibus investiganda sunt, ne inveniendi
opportunitas capacibus præripatur; quibus proderit ad
generales aliquos inventionis fontes recurrere, ut his
meditatio ad secundiorem discursum irrigetur.

Universè quid res sit, sive natura rei, tum ejus cause, *Quædam i-*
& effectus, proprietates, denique & adjuncta, sive circum- *gitur inven-*
stantia expenduntur. Tum hæc eadem, per contraria *tionis prin-*
vel paria, testimonia, leges, judicia, & famam seu existi- *cipia his no-*
mationem latius diducuntur. Illa locos proprios; hæc *ta esse com-*
communes continent, quos his versibus in mea Oratoria *venit.*
Palestra complexus sum.

*Quid? per qua? quale est? effecta, adjunctaq; poscas;
Contra, par, testes, leges, cum Judice, famam.*

Sola adjuncta, quia magis in sensus notitiamque incur-
runt, sufficere multis poterunt, quæ vulgaris versus in-
dicat,

*Quis? quid? ubi? quibus auxiliis? cur? quomodo
quando?* *Ex adjun-*

Quibus illa etiam continentur, quæ D. IGNATIUS in *ctis, vulgo*
notioribus,

res facile ducitur.
 Exerc. 2.
 Hebdom. 1.

via Purgativâ adhibet, ut *quæ fuerit persona peccans*, quam vilis, cum tot aliis hominibus, Angelis ipsôque Deo comparata, *quæ laesa* per peccatum, quanta ejus sapientia, bonitas, majestas, cum peccatoris abjectione composita, *quanta* peccati fœditas, gravitâque. *quomodo* creaturæ ceteræ, ipsique Angeli tantam Deo illatam injuriam non vindicârint, cum peccator adversus Deum tam protervè insurgeret. Sic & illa continentur, quæ in via Illuminativa spectanda exemplo tradit, ut *quis* sive quæ fuerit *persona* operans, *quid* dixerit, *quid* fecerit, vel quæ *verba* ipsius, quæ *opera* fuerint? Et vult, ut hæc Meditator cum suâ personâ, verbis, operibusque expensis ita componat, ut fructum ex iis percipiat. In via denique unitiva iisdem nos jubet considerandis insistere. Unde apparet, quod duo prima adjuncta *quis*, & *quid*, bene expensa præcipuam meditandi copiam suggerant.

Exerc. 2.
 Hebdom. 2.

Exerc. 1.
 Hebdom. 4.

Persona & res gesta in primis juxta suas proprietates expendenda sunt.

Quis enim personas designat, in quibus sexus, ætas, conditio, dignitas, officia, affectus, virtutes, scientiæ & vitia, præsens etiam præteritus ac futurus status considerari possunt. Et hæc singula per locos communes, id est contraria, similia, testimonia, &c. magis illustrari.

Quid subjicit illa, quæ quisque *dixit*, *fecit*, *omisit*, aut *perpessus* est. Hoc est, verba, opera, perpersiones, omissionesque, quò & *commoda* neglecta, & *damna* tolerata poterunt revocari; tum deinde *obligationes* ob accepta beneficia, vel munus susceptum, quibus quisque tenebatur facere, aut omittere. Ac postremo *motiva* seu *causa moventes* ex *necessitate*, *facilitate*, *jucunditate*, *utilitate* ac *honestate* operis, quæ potuerunt impellere. Et hæc præcipuè cum jam movenda voluntas est, adhibentur.

Vbi locum ejusque attributa consideranda spectat, ut privatimne an publicè, sacro an profano, alto an humili, &c. loco res facta sit?

Quibus auxiliis ostendit, quas ab aliis & seipso ad rem perficiendam *vires* animi & corporis, quas *opes*, vel suas, vel alienas adhibuerit. *Quid* Deus, aut homines contulerint.

Cur hoc est, quo *sine* aut intentione operantis. (Nam *finis* intrinsecus operis ad causas spectat) seu quibus rationibus ad operandum inductus sit, & an honestum utili præposuerit, æterna caducis?

Quomo-

Quomodo, hoc est, quàm rectè, prudenter, commodè, fructuosè, honestè, celeriter, aut laudabiliter, vel contrà iniquè, &c. rem egerit.

Quando ad tempus ejusque attributa refertur; ut hie-
me an æstate? die an nocte? brevi an longo, pacis an bel-
li tempore res acta sit?

Hæc illis, qui naturam rerum, ejusque proprietates, tum causas effectusque earum minùs penetrant, servire ad discursum facilè poterunt, cùm adjuncta plerùmque rebus ipsis notiora sint, & ad illarum naturam facilius penetrandam deducant. Videndum tamen inprimis est, ut discursus noster, qui de rebus fidei est, in sacris inprimis literis fundetur, intellectumque manifesta veritate convincat; ita enim facilius voluntas in obsequium affectumque trahetur, quò omnis noster discursus referendus est.

Ad excitandum verò nonnunquam in frigidiori discursu animum, faciet, si expendat. I. Quid aliis in malo pertinacibus, aut etiam amico hac in re consulenti suafurus, quibusque rationibus ad virtutis e. g. & honestatis curam inducturus esset. II. Quid in morte, atque ipso æternitatis felicitis aut infelicitis aditu se velit fecisse. III. Quàm beati nunc sancti viri sint, & in æternum futuri sint, qui exiguo tempore, his superatis difficultatibus Deo servièrunt; contrà infelices illi, qui breviculæ voluptati æternam posthabuère. IV. Quid Deus ipse ultro hujus vitæ calamitatibus, nostri gratiâ subjectus, fecerit ac perpeffus sit, Quâinque stultum & vâcors sit, hoc nolle pro propria salute hominem, quod Deus homo præstitit pro aliena. V. Quot beneficia à Deo in te collata, hoc saltem gratitudinis nomine exigant. VI. Quàm gloriosum sit Deo amicum esse, atque agere quæ illi placeant; Christo verò dilecto ejus filio, & hic & in æternum esse quàm simillimum. Hæc aliâque ad excitandum universè discursum affectumque facilius promovendum facere poterunt.

Adjuncta ad rerum etiam naturam penetrandam nos ducunt.

Pro affectu concitando juvat considerare.

1. *Quid aliis suafurus sis.*

2. *Quid in morte factû velis.*

3. *Quam felices pii!*

4. *Quid fecerit Deus ipse.*

5. *Quos beneficiis provoceris.*

6. *Quantum bonum Deo jungi.*

CAPUT IV.

De piis affectibus in genere, & quibusdam
in particulari.

*Affectibus
prosecutio-
nis bonum
petimus: fu-
ga malum
declinamus.*

Reliquum est, ut de piis inflammati cordis affectibus videamus. Horum duplex genus est, prosecutionis, quibus appetimus bonum: & fugæ, quibus devitamus malum. Illa sunt *amor, desiderium, gaudium, spes, audacia*, quibus opponuntur *odium, abominatio, tristitia: vel dolor, desperatio & timor*. Amore rem prosequimur, ut bona videtur; odio fugimus, ut apparet mala. *Desideramus* bona absentia, *abominamur* mala instantia. Præsentibus bonis *gaudemus*: malis *dolemus*. *Speramus* bonum absens, quod obtentu videtur possibile; secus *desperamus*. *Audemus* cum periculum in bonis desideratis apparet superabile; *timemus*, cum videmur superandi, aut certè periculum fugimus.

*Amor & o-
dium simpli-
cis affectus
est, vel effi-
cacia.*

Amor autem & odium, vel in simplici tantum complacentia boni, aut displicentia mali consistit: vel in affectu ad bonum aut malum efficaci. Et hic amor ad consensum mediiorumque electionem ac usum deducit, atque in meditatione potissimum spectandus est, cum ceteri ex hoc uno affectu dependeant, ac regantur. Et in *via* quidem *purgativa* per actus fugæ, hoc est timorem novissimorum, abominationem & dolorem de peccatis, animam virtuti præparat: ut in *via illuminativa*, desiderium, spem, audaciámque ad Christum sequendum acuit; in *mitiva* gaudium, cum plena charitate & quiete in Deo, accendit. His tamen affectibus pia voluntas, credendi Deo in omnibus, per fidem subservit.

*Mixti ferè
virtutum
affectus
sunt.*

Mixti ex iisdem quoque affectus nascuntur; ut admirationis, condolentiæ, seu compassionis, fiducia, contritionis, gratitudinis, resignationis, humilitatis, patientiæ, castitatis, obedientiæ, zeli animarum & gloriæ Dei, &c. Porro de præcipuis Meditationis affectibus, quemadmodum exerceri ac diduci possint, breviter disseremus.

*Affectus fi-
dei funda-
mentum*

Affectus fidei summè necessarius est: cum viva fide nitatur tota religio nostra, & meditatio affectusque omnis. Excitabis huic **I.** considerando, quod Deus sit summa ve-

EXERCITIORUM SPIRITUALIUM. 19

ritas, qui fallere non possit, & summa sapientia, qui falli nequeat, ac summa bonitas, qui fallere non velit. Quod autem summa veritas illa dixerit, quæ in S. Literis proposita, & ab Ecclesia Catholica hucusque custodita, atque hoc sensu nobis exposita sunt: quodque summa Dei bonitas ad nostram institutionem & salutem hæc nobis relinquare voluerit, his nihil potest esse credibilius, ideoque tenèris prudenter admittere. Verè David: *testimoniatua* ò Domine, *credibilia facta sunt nimis*: Et Paulus, *quacunque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt; ut per patientiam & consolationem scripturarum spem habeamus*. Hoc sine nobis etiam omnis creatura, ipsique de cælo Angeli serviunt, totque beneficiis Deus opt. max. excitat, ut piè credentes, monitisque ejus obsequentes vitam habeamus æternam. II. Expendes, quàm stulti, vilis animi, & infelices sint, qui hæc non credunt Deo, nec sensum consensumque Ecclesiæ, à Christo ad nos usque deductæ, sequuntur; cum nihil illo possit esse securius. quod autem maximè securum, hoc utique in æternæ salutis negotio prudenter nequit repudiari. III. Vide, quænam illa sint, quæ in vera fide retardant homines, ut solent esse illecebræ carnis, mundi, ac Dæmonis, ad liberiores vitam provocantes à jugo Christi & viâ angusta crucis: tum deinde proprii judicii in sensibus scripturarum interpretandis æstimatio, & nimius amor sui: postremò etiam gravia incommoda, aut tormenta, quæ persistenti in fide essent sustinenda; contrà emolumenta & honores temporales, qui deficienti afferrentur. & hæc univarsa, cum pia subjectione judicii tui, rejectione illecebrarum & commodorum, pœnarum etiam contemptu, ex amore veritatis, salutis, & reverentia supremæ autoritatis Dei amplectere, millies mori, quam ab his discedere paratior: ut à tot sanctis Martyribus factum est. Hujus fidei exercitium in omni ferè Meditatione locum habet, præcipuè tamen in via purgativa usurpandum est, ut quæ de judicio, infernòque, &c. proponuntur, firma persuasionem teneas.

Affectus Spei & Fiducia qui tam gratiam & beneficia vitæ hujus, quàm alterius gloriam & felicitatem spectat, excitabitur, tum spectando donum ipsum, tum personam

Affectus Spei huius proximus

rectè meditando est.

Nititur prima veritate.

Pl. 92. Rom. 15.

Qua per universalem Ecclesiam consensum nobis proponi debet.

Retardantia ab illa fide submovenda sunt.

*animum ad
divina eri-
git.*

*1. Spectatur
in hac donū
promissum.*

*2. Christi
merita pro
nobis obla-
ta.*

*3. Persona
promittens,
ejusque bo-
nitas & mi-
seratio.*

cui donatur, & Deum qui donat I. Ex parte doni speramus illud si promissum, si facile, si pluribus tribui solitum, ut sunt necessaria ad vitam, si quæramus primò regnum Dei; gratia ad bene pièque juxta Dei præcepta vivendum, si constanter petatur. cum non simus *sufficiens cogitare aliquid ex nobis*. II. Ex parte accipientis, quamvis ille, ut ingratus hætenus, ita & indignus sibi videri possit: tamen quia suâ nos Deus misericordiâ dignos fecit, venire in partem sortis sanctorum, ex Christi meritis pro nobis Deo Patri oblati spem jure concipimus. III. Ex parte donantis est ejus promissio, quæ non fallit; bonitas, quæ tot hætenus nos beneficiis cumulavit: miseratio & pietas, quæ toties offendentes, tanquam prodigos filios, in paternum sinum amplexumque recipit, nos meritò in spem magnam eriget, tum præsertim liberalitas: nam si cogitemus longè illum profusorem ad tribuendum esse, quàm nos ad petendum sumus, qui postquam omnia nobis tribuisset, etiam donavit semetipsum, quid ab illo non erit sperandum?

*Affectus
charitatis
ex charita-
te Dei im-
mensa erga
nos accen-
detur.*

Affectus Charitatis seu Amoris Dei, 1. inflammabitur, si consideres, quod Deus tam excelsas infinita charitate, te vilissimam creaturam primò complexus sit, & ex illâ ita tibi tribuerit universa, ut si tu solus in mundo esses, cui ipsos non tantum ad serviendum Angelos, verum se ipsum denique ad salutem tuam procurandam addiderit. Illius igitur amoris, si spectes altitudinem, eodem te complectitur, quo supremum Angelorum, ipsamque sanctissimam Matrem suam; si profunditatem, ad ipsam se demittit abyssum perditorum, hoc est, infernum, unde te immerentem eruit: si longitudinem, ab æterno cum ipso Deo hic amor duravit, duraturus in omnem posthac æternitatem, nisi prior homo ex malitia illum abruerit: si latitudinem, nihil est in universo terrarum orbe, nihil in cœlo, nec ipse quidem Deus, quod non ad salutem, utilitatem & felicitatem tuam velit convertere. Quan-

*1. Amor Dei
& incarna-
tione singu-
lariter pa-
ter.*

tus ille Dei Patris amor, qui proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum! quantus filii, qui oblitus est, quia ipse voluit, posuitque anxiam suam pro omnibus suis! quantus Spiritus S. qui, ut homo Deus fieret, Virginem mortalem obumbrare & fecundare dignatus

tus est, & cujus *charitas diffusa est in cordibus nostris!*

II. Expende, quòd cum bonum tantum amando proficimus, Deusque summum bonum sit, atque immensum, quod in se complectatur quidquid amabile est, in supremâ perfectione & eminentia: omni illum possibili amore esse dignissimum, extremamque amenitiam videri, isto relicto, extrâ periturum aliquod ac futile bonum amplecti. III. Vide, quanto veri amatores Christi amore exarserint, Paulo exclamante, *quis nos servabit à Charitate, quæ est in Jesu Christo Domina nostrorum? an tribulatio, an angustia, &c* & Ignatio Martyre: *accendent. ignis crucis, bestia, & omnia tormenta Diaboli veniant in me, dummodo Christo fruatur.* Quidquid igitur, aut caro, aut mundus, aut dæmon, vel blanditiarum vel pœnarum admoveant, ignis veri amoris vincit ac edomat. Quod verò isti ex eadem tecum carne compacti, in rebus tam arduis solo amore perterere, cur tu in multò levioribus non poteris?

Affectus contritionis trium harum virtutum motivis, ac præcipuè charitatis innititur. Est enim hæc duplex, alia imperfectior, quæ Deum punientem scelera, vel præmiantem virtutes, aut quævis bona etiam gratuito tribuentem respicit, ideòque ex timore pœnarum, aut spe præmiorum peccata detestatur. Quâ contritione, cum non tam Deum homo amet, quàm seipsum, cujus commodum intuetur; peccatum extra Sacramentum non tollit, connitendum igitur, ut ex alia perfectiori contritione, ideo peccata detester; quia divinæ tantum disciplina, quàm cent, aut adversantur bonitati. Ita, ut si neque infernus, neque cœlum esset, quæ timeri, aut sperari possent; hujusmodi tamen scelera detestarer, quia supremam Dei majestatem bonitatemque offendunt. Poterit tamen ad hunc affectum ex priori velut gradatim perveniri, si videlicet æternas pœnas, quas te promeritum vides, sola Dei benignitate & miseratione, te, præ tot aliis (interea, dum tu peccas, damnatis) expendas evasisse, & æternam felicitatem, quam amiserunt alii, etiamnum licet immerentem, posse adipisci; idque gratuita ipsius bonitate factum consideres, quam ex animo doceas à te unquam fuisse offensam. II. Expendere beneficia varia poteris,

2. *Nihil majore amore dignum, quàm summam boni.*

3. *Summi amatores suos nos exemplo accendent.*

Contritio alia imperfecta: alia perfecta.

Imperfecta pœnam magis aut præmia, quàm Deum respicit.

Gradus ad imperfectam esse potest.

2. *Beneficia Dei confiderata morvent.* omni penè in te momento collata. etiam tum, cum ingratus offenderes, idque à summa maiestate, cui tu in tanta vilitate tua nequeas comparari. III. Cogitare, quid denique ad tot labores doloresque, ad opprobria ultima, mortemque, pro te, usque ad eò ingrato homine, perferenda, tantum impulerit maiestatem, tui minimè indigam, nisi amor plane admirabilis, tibi impensus. quàm indignum ita amantem, non solum non redamasse, sed offenditè etiam! Dolebis igitur, detestaberisque, quidquid tantæ maiestati adversatur, mortem subire paratior, quam illi, peccatis rursùm tuis, morte gravius malum inferre, qui *vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus propter scelerata nostra.*

Hi affectus infra prætice diducti sunt.

Hos eosdem affectus, ex his aliisve motivis per Meditationes sequentes reperies: & illos quidem præticè per discursum brevem diductos. uti & aliarum virtutum timoris Domini, humilitatis, obedientiæ, resignationis, patientiæ, &c. Hoc solum loco quædam tradere motiva Theologicarum virtutum placuit, ob hos affectus maximè nobis ubique in meditandis rebus necessarios.

CAPUT V.

De modo producendi pios affectus.

Ex Affectibus præcipuis fructus est.

Quandoquidem verò præcipuus Meditationis fructus in affectu inflammato consistit; ut ex quo in via purgante facillè homo ad vitiorum pravarumque affectionum extirpationem impellitur, in via illuminante ad virtutum exercitia stimulatur, in uniente denique cum Deo per amorem artissimè sociatur: iccirco præter consuetudinem aliorum in scribendis Meditationibus versantium, affectum cuiusque puncti explicatius aliquantò subjiendum censui; ut siquis in hoc exercitio, vel sterilior, vel frigidior hæreret, is ad eum meditacè cunctanterque, cum gustu, quo posset spiritali, legendum accederet. Ne eveniat, quod apibus per quosdam flores discursantibus, unde ad usum nihil decerpunt. Quia tamen eiusmodi à me affectus plerumque parcius expositi sunt, quàm vel natura eorum ferret, vel Meditantium desiderium exposceret. Placuit hic observatam à nonnullis generalem quandam affectuum explicatius diducendorum ratio-

rationem, càmque ordine alphabetico memoriæ causâ præmittere: ut sicui affectibus diutius immorari libuerit, s ex hisce modis, qui maximè opportuni visi fuerint, pro arbitrato usurpet. Sunt autem

Agnitio veritatis propositæ, per vivam fidem.

Admiratio dispositionis, providentiæ, aut bonitatis divinæ.

Æstimatio temporis gratiæ & beneficiorum Dei.

Benedictio Dei, nostri aded solliciti, sapientis, benevoli, &c.

Communicatio cum Angelo custode, sancto, aut Deo consilii.

Confessio præteritorum delictorum, negligentæ, ingratiitudinis, &c.

Confortatio ad emendationem ex spe divinæ gratiæ, & exemplis SS.

Detestatio malè vel tepidè exactæ vitæ, & neglectæ gratiæ.

Exhortatio, quâ ad perfectionem, & victoriam te impellas.

Fiducia, quâ statuas te in Christi meritis omnia posse.

Gratitudo, quâ Deo, ad hanc te gratiam servanti, totum te offeras.

Humilitas, quâ indignum te tot donis divinis agnoscas.

Invitatio sanctorum om. ut tecum orent Deum, glorificent, &c.

Laudatio Dei. tam in se gloriosi, in nos benefici, &c.

Memoratio beneficiorum, quæ omni vitæ momento Deus contulit.

Negatio, quâ statuatur, se nulla in re ipsius beneficiis ab-usurum.

Oblatio opum, famæ, vitæ, & potentiarum Deo; ut gratiæ respondeas.

Petitio ut, per Christi merita, Deus omnia ad salutem tribuat necessaria.

Propositum de futuræ vitæ rationibus certâ lege instituendis.

Querela piæ, quod desideria amandi, ut par est, Deum, explere non liceat.

Reprehensio sui ob neglectum tempus gratiæ, cælestia præmia, &c.

Affectus
quidam u-
niversales
particula-
ribus ad
amplifican-
dum subser-
vientes.

Sollicitatio intercessionis, & à Deipara Sanctis & Christo.

Taxatio operum, pœnâ certâ, nisi perfecteris, constitutâ.

Votum, quo optes, hæc, aut illa à te perfectè expleri posse, ut à SS. &c.

Zelus, quo desideres omni possibili affectu, effectūque Deum glorificare.

En Alphabetum affectuum continuandorum verè aureum. ex quo nunc hos, nunc illos devotionis amplificandæ actus sibi quisque deligere poterit, prout maximè senserit conducere. Acui illi quòque per figuras quasdam Rhetorum aciores poterunt; ut per *Interrogationes, Exclamations, Apostrophes, Prosopopœias, &c.* prout cuique ardor & animi impetus suadebit. Nam ad vim affectibus imprimendam (ut exemplo utar) magnopere iuvabit, si Christus tanquam venturus Judex peccatorum arguens per prosopopœiam exhibeatur, irato vultu, corrugata fronte, flammantibus oculis, intentato de cœlo fulmine, minaci voce, terribili furore irruens: aut si amicam animam tanquam sponsus sponsam, ore renidenti, explicatâ fronte, serenis oculis, voce blandiente compellet, ad amorem invitet, soletur in adversis & excitet. Quocirca neque illa figurarum acrimonia ab his affectibus est submovenda,

Per Rhetorum figuras exacuuntur affectus.

Rationibus brevibus interpositis etiam foventur.

Ad amplificandum quoque exacuendūque affectum faciet, rationes alias aliâsque ab intellectu, velut ignis alendi fomenta subjicere, neque enim inflammata jam voluntate mentis discursus planè est seponendus; sed novis identidem animus alimentis est excitandus, ne repente intepefcat. Huc autem imprimis faciunt rationes illæ, quæ ab *utili, honesto, pulchro, jucundo, ac necessario* supeditantur, quos rudis versus exhibet,

Utile, honorificum, pulchrum, volupe, atque necesse.

Quæ cū oppositis, ut *inutili, inhonoro, turpi, injucundo, minimeque necessario* compositæ magis eminent, & illustrantur, de quibus in nostris Rhetoricis fufius, ubi etiam sigillatim de affectibus actum est. Denique ad producendum excitandūque affectum, sanctorum quispiam, e. g.

Sanctorum exemplis & Apostolus Paulus in Charitate, Deipara in humilitate,

maxi-

maximè autem Christus ipse Servator noster, tanquam perfectissima virtutum omnium idea, nobis est proponendus. In hoc uno plura nos accendent. Nam

Influit, exemplar, finis, docet, atque meretur.

Si enim hunc spectemus, ut principium, qui per gratiam suam influat, nosque excitet; si exemplar vitæ actionumque suarum proponentem; si ut finem denique gloriosum, cui, & in hac, & in altera vita conformemur; si ut Magistrum aded sollicitè nos ad virtutem instruentem; si denique tam caro pretio sanguinis sui, hanc mihi occasionem salutis & divinæ gloriæ procurandæ merentem; quis non affurgat animo, omni que devotionis ardore inflammetur? Hoc fac, & vives.

Habes instructionem perbreve de affectibus, quæ non tantum res sacras Meditantibus, verum & pro Concione populi dicentibus ad inflammandos alios poterit deservire.

CAPUT VI.

De colloquiis piè utiliterque instituendis.

Colloquia cum Deo, Christo, aut sanctis Dei, Meditationem solent concludere; tum ut laudem Deo dicamus in omnibus bonis ipsius, gratiasque pro beneficiis in nos collatis referamus: tum ut gratiam à Deo impetremus, ad implendum quod proponimus. Quæ licet in reliquis etiam Meditationis partibus queant usurpari, in fine tamen, qui ferventior esse debet, potissimùm sunt adhibenda. Quod si ad Deum fiant, concludi per orationem Dominicam poterunt. si prolixius instituta primò intercessionem sanctorum, ut Deiparæ Virginis, & Mediationem Christi hominis apud Deum postulent, ac denique ad Deum Patrem dirigantur. Primum colloquium ad Deiparam, per Ave Maria: alterum ad Christum, per Anima Christi: tertium ad Patrem, per Pater noster concludatur.

Ut verò hæc colloquia majori devotione peragantur, consultum erit, pro ratione materiæ, nunc personam Rei induere Judicem suum deprecantis: nunc Servi exorantis

Ex hebd. 1.
Exerc. 1. 2.
& 3.

Colloquiis
Meditatio
concluditur.

Ex 3. hebd.
contempl. 3.

Ex hebd. 4.
Exerc. 1.

Dominum: nunc *Filii* cum Patre, *Sponsa* cum Sponso, aut amici cum amico *loquentis*. Hæc colloquia Deus ipse, aut etiam Sancti nos invitantes, rectè nonnunquam auspicari poterunt: ut hæc nos invitatione excitati, majori fervore accurramus. Cum in his præcipuus director esse debeat Spiritus S. *qui postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus*. Nonnunquam etiam omnes creaturæ nobiscum ad laudes Deo concinendas adhiberi poterunt, ut ab Hebræis in Babylonia fornace adolescentibus egregie factum legimus.

CAPUT VII.

De Recollectione instituenda, notandis luminibus rarioribus, & formandis in particulari Propositis.

Ex Addit.
5. ad Exe. c.
Post Meditationem instituenda Recollectio est, cum Examine successus.

Recollectio post horam Meditationis expletam, brevis erit, per horæ quadrantem circiter, à stante, aut deambulante instituenda. quâ de successu Meditationis inquiret: ut vel doleat emendetque in posterum siquid actum perperam; vel sequatur, quod bene successit, actis Deo gratias.

Examinet igitur 1. quemadmodum *se* ad illam preparaverit. an juxta præscriptas supra regulas? an in præsentia Dei constitutus præludia, & orationem præmiserit?

2. An, & quomodo in progressu mentem applicaverit? quæ rationes, & lumina intellectus habuerit? qui affectus & proposita fuerint voluntatis? Nimiùmne illis, his neglectis inhæserit, curiosè magis intellectum pacendo, quam piè voluntatem inflammando? An propositam in oratione scopum, de certis vitiis devitandis, aut virtutibus seriò prosequendis sit affecturus? Si distractus, aridus, & indevotus fuerit: quæ causæ, & quomodo alias cavendæ?

Rariora lumina sunt: ad usum notanda.

3. Observet *veritates & lumina rariora*, quibus intellectus planè convictus fuerit, e. g. in nullo nos posse gloriari, ex agnitione nihili; quod non simus sufficientes cogitare aliquid ex nobis, tanquam ex nobis: aut, quod hujus vitæ bona sectari, neglectis cælestibus, stultissimum sit;

fit; cum nec unicum quidem momentum vita nostra, cum immensa æternitate comparata, possit ac debeat censerī: tum deinde *motiones impulsusque voluntatis* investigate, cum hujus aut illius pii exercitii sive virtutis sequendæ proposito. Ex quibus tam hæc, quam illa paucis erunt in charta signanda. ut, languente quandòque fervore, in iisdem recolendis sese animus exerceat, & in promptu habeat, per quæ sequentem deinde vitam, rectius constantiusque moderetur.

4. Diligenter animadvertat, quæ fuerint *proposita*, an & quomodo in praxin redigenda? Non enim sufficiet generatim e. g. *in via purgativa* statuisse: omnia sese peccata vitaturum, & moriturum potius, quàm in mortale delictum imposterum consentiat. Sed singulatim quòque statuendum has illasque *peccandi occasiones*, quibus se frequentius impulsus advertit, *vitaturum*. e. g. luxuriosos socios, liberas evagationes oculorum, turpia colloquia, contactus, cogitationes libidinosas, quibus se ad graviora sensum incitari observavit, hæc nulla ratione velle admittere. Tum verò *pœnitentiæ opera*, jejunia, cilicia, orationes, frequentem conscientiaæ expiationem, *tanquam remedia* opportuna huic vitio infringendo, *adhibiturum*. Et sic de reliquis non tantùm criminibus, sed & *pravis habitibus & inclinationibus extirpandis* (quibus se sentit obnoxium) erit statuendum. Et hæc quidem ut in via purgativa; ita & in illa, quæ *illuminativa* dicitur, de *virtutum studio satagendum* est, non generali solum proposito, verùm particulari etiam insistendo. ut si e. g. animadvertas, te in humilitate parum esse proventum, illius naturam, gradusque & perfectionem investigā: tum verò ante omnia *exemplar* tibi istius virtutis in *Christo, aut ejus Sanctis* propone, & frequenti cogitatione recole: decus, gloriam, ac præmia tantæ virtutis expende: *fuge quidquid* illi, sive in cogitatione, sive in verbis, & multò maximè, quod ipso opere *adversatur*, sensimque, *frequenti virtutis* illius exercitio, ab inferiori gradu ad altiorem, hoc est, à neglectu laudis, ad amorem etiam contemptus enitere: ut tanto possis esse Christo similior. Sic in *via unitiva* e. g. non tantùm decernas, velle te in omnibus Deum spectare, atque voluntate &

Proposita in casibus particularibus ad praxin dirigenda.

Quomodo id per vias singulas præstandum exemplis traditur.

amore ipsius operari universa; sed in rebus, quas tibi maximè molestas accidere, animique quietem turbare nōsti: in his millies repetendum statue: *Non mea, sed tua voluntas fiat. Ita Domine, quoniam sic placitum fuit ante te.* Conclude, te firma fide apprehensurum, quod Deus omnia operetur in omnibus, ideoque nihil boni, aut mali (solo peccato dempto) creaturæ, sed Deo velle tribuere, illique referre gratias in omnibus. Ad quod juverit familiari quādam melodia mentis hæc identidem verba modulari secum tacitè, aut volvere: *Gloria Patri, & Filio, & Spiritui S.* Quæ sæpius repetita, ubi animus ab aliis occupationibus liber erit, ultro sese ingerent, illumque ad Deum, velut centrum suum reducent.

Hæc admonitio tanti ponderis est, ut in hac, tanquam ultima machina, omnis noster profectus, quem ex spiritualibus hisce commentationibus sperare possumus, collocetur. Nam nisi ad particulares ejusmodi praxes, nostra proposita in ardore meditandi concepta, denique, composito jam animo, per recollectionem redigaatur, ut ignis plerumque subtractis fomentis, evanescunt, atque in ventum resolvuntur. Debet autem quisque attendere quibus potissimum vitiis laboret, & virtutibus indigeat. Quid tanquam Christianus, & quid ex peculiari status sui ratione ommittere, ac præstare teneatur.

Singuli pro statu in quo versantur proposita formabunt.

C A P U T VIII.

De Contemplatione ex applicatione sensuum per imaginationem, illustrationibus item & motionibus sensuum applicationi respondentibus.

De contemplatione, & applicatione sensuum.

PRÆTER consuetam hanc Meditandi rationem, aliam **S. IGNATIUS** minus usitatam tradit per quinque sensus imaginarios, sive interiores, totidem sensibus exterioribus respondententes. Quæ tamèn Contemplatio potius, quam Meditatio appellanda est; quòd, imaginibus in phantasia formatis intenta anima, eas sine multo discursu contempletur. Ita fingere potest in via purgante se præsentem

sentem spectare vasta inferorum incendia: *audire* dolentium ejulatus, jactasque in Deum blasphemias: *olfacere* sulphur foetoremque: *gustare* amarissimum fumum: *tangere* ardentem flammam, eorumque omnium cruciatu dirissimo, sive purgandum, sive etiam æternum, si ex merito agatur, damnandum se deposci. Sic *in via* quoque *illuminante* præsentem se sistet Incarnationi per Angelum annuntiatae, aut Nativitati Christi: spectando hanc Virginem, inde Angelum; audiendo verba utriusque: odorem caelestem percipiendo: tangendo vestigia, aut pedes Angeli, eosdemque desuaviando. *In via uniente*, se Christo, vel resurgenti, vel ascendenti junget: jucundissimo illius fruetur spectaculo, verba avidè excipiet, cum Magdalena ad pedes sese abjiciet, conabitur deosculari, aut cœlestibus se choris immiscebit, sensusque omnes inebriabit ab ubertate domus Dei. Hæc tamen cum debita veneratione præsertim in sensu tactus, non secus ac si præsens adesses corpore, tibi erunt pertractanda.

Postquam autem applicatum sensum aliquem pia hac contemplatione satiaveris, ad te mentem reflectes, brevique discursu animum *ad malum aliquot vitandum*, aut *virtutem colendam*, ut supra dictum, impelles. Sic e. g. visis expensisque horribilibus damnatorum tormentis, colliges, quàm abominanda res, tibi que vitanda peccatum sit; quanto pietatis studio breve hujus vitæ tempus salutis tuæ impendendum, ut ab hoc tormentorum loco immunis sis: quantum Deus diligendus, qui hæcenus conservavit.

Sed hæc meditandi ratio non cuiusvis suadenda est: tum quòd caput facillè, ex vi & contentione imaginativæ, debilitet: tum quòd illusionibus Diaboli patere nonnunquam queat, ideòque cum discretione spiritualis Directoris sit usurpanda. Ceterum ubi moderatè consultoque adhibetur; magnam vim habet animos in quacumque partem impellendi: quòd ille in hac vita sensuum ministerio potissimum rapiatur. Ejusmodi Meditationes tamen nullas iccirco præfixi, quòd juxta præscriptam materiam omni loco, in Repetitionibus à S. IGNATIO suggestis, adhiberi queant si qui his se juvari inprimis senserint; consilio ea de re successuque, ne fraudibus pateant, cum Directore communicato.

Ex contempl.
s. primæ &
secundæ
hebd.

Reflexio con-
templantis
ad se. & mo-
res suos.

Non cuiusvis
hac contem-
platio con-
venit.

Huc

Illustrationes, & motus pii.

1. *Visio divinatorum.*

Psal. 45.

2. *Auditus.*

Cant. 5.

3. *Gustus.*

Psal. 119.

Huius contemplationi aliquando similes sunt illæ illustrationes & motus, quibus Deus in nobis loquitur, rapitque animam nostram.

Nam I. Deus quandoque, velut fulgur coruscans, per repentinam illustrationem, animam nostram ad veritatem aliquam, singulari in luce, contemplandam extollit, quæ *visio* dici potest. Sed hæc rarius, nisi cum animus à terrenis rebus vacans cælesti patet influxui, contingit: juxta illud Davidicum: *vacate, & videte, quoniam ego sum Deus.* Ita nonnunquam peccati turpitude, & inferni horror inspectus repente peccatores mutat, atque in alios viros transformat, singulari Dei gratiâ. Ejusmodi lumina cum Meditantibus offeruntur, magna gratitudine excipienda sunt, & sollicitudine fovenda, ac recolenda: ne sine fructu evanescant.

II. Deus aliquando, velut loqui per se, vel S. literas *auditus*, singulari energia percipitur: ut D. Antonius in Concione audiens: *si vis perfectus esse, vade, & vende omnia qua habes & da pauperibus; & veni, sequere me: sibi dictum credidit.* Augustinus, *non in cubilibus, & impudiciis, non in commestationibus & ebrietatibus; sed induimini* D. J. C. Paulus, *Saule, Saule, quid me persequeris? Vade ad Ananiam. is tibi dicet, quid te oporteat facere.* Similes his internæ & mentales locutiones sunt, de quibus Sponsa: *Anima mea liquefacta est, ubi dilectus locutus est.* Has locutiones anima quandoque Deo intenta, & ad dilectum suum anhelans ingenti solatio excipit, ideoque *auditus* nomine hæc inspiratio solet distingui. Sed cavendum, ne voces illæ perceptæ temere negligantur.

III. Et *gustum* quandam singularem, in spiritualibus quibusdam sensibus, Deus servis suis communicat; ut præ his terrenæ prorsus desipiant, & vilescat quidquid divinum non est. Talem David in rigidis etiam Dei judiciis percepit, tam ad flagella, quam blanditias Domini paratus. *Judicia, ait. Domini vera, desiderabilia super aurum & lapidem pretiosum multum, & dulciora super mel & favum.* Et hic sapor non rarò ab anima ad ipsam sese corpoream gustandi organum, non sine dulci liquore oris transfundit. At videndum, ne suavitate illa cessante,

ut diuturna esse non solet, & serè imbecillioribus, ut lac infantibus dari, interior animæ erga divina affectus inte-
pescat. Memoria igitur in consideratione ista, unde hic
gustus natus est, frequenter est excolenda.

IV. Quidam etiam ex rebus spiritualibus *odoratus*. in- 4. *Odoratus*,
ter res sacras, & cœli delicias, tanquam inter flores, aro-
mata, & unguenta, versantis hominis nonnunquam per-
cipitur, ut dilecto sponsa dicat: *odor unguentorum tuorum* Cant. 4.
super omnia aromata. Hic sensus majoris perfectionis stu-
diosus, & cum Deo propius ac familiarius junctis solet
communicari; ut qui se in spiritualibus deliciis, velut in
paradiso quodam recreant & oblectant.

V. Denique amantibus Deoque intimè fruentibus *ta-* 5. *Tactus*.
ctus quidam, ac velut mutuus amplexus indulgetur; ut
qui sentiant se à Deo, velut amantissimo sponso, aut
parente dulcissimo in gremio divino foveri, nilque illis,
sive adversum, sive prosperum, nisi ex suavissima illius
dispositione, & amore Numinis singulari evenire, ideo-
que in ipsius voluntate plenissimè acquiescunt, ut dicant:
dilectus meus mihi, & ego illi, inter ubera mea commora- Cant. 5.
bitur. Et hic affectus maximè excellens constansque est,
nec à Deo facilè, nisi in virtute diu multumque exercita-
tis, jamque ad intimam familiaritatem admissis, commu-
nicatur. Magis tamen in nostra, quàm superiores omnes,
potestate est; ut qui seridè ad virtutem conuitentibus, vix
unquam negatur.

Ex his priores tres modi, quibus se Deus communicat *Illusionibus*
illusionibus Diaboli magis, quàm posteriores obnoxii *Dæmonis*
sunt, cum ille se non rarò transformet in Angelum lucis *quandoque*
fictisque luminibus, loquelis, ac suavitatibus fallat, ut ru- *hic locus est.*
dis in hac arte, sine spirituali, & exercitato duce progredi
ac fidere satis nequeat; præsertim, si à conformitate cum
lege Dei, Ecclesiæ, aut religionis antiquæ hi sensus abdu-
cant, proprioque homines judicio adversus communem
Doctorum sensum affigant. Nam ex hoc fine velut cau-
da hic serpens potissimum agnoscitur. Hæc igitur tam
ad instructionem, quàm cautelam paucis censui com-
municanda,

De triplici orandi modo, per Meditationem elevato.

Heb. 4. de modis oran. De tribus orandi modis triplici via accommodatis.

UT omni via rectè pièque meditaturis consuleret D. IGNATIUS, aliam methodum tradidit, quàm orandi vocat; quòd ad usum communem orationis ex parte accederet. Triplicem illam constituit, triplici viæ purganti, illuminanti, & uienti accommodatam. ut qui in discursu steriles, vel debiliori aut fatigato ingenio sunt, facilem haberent meditandi rationem, ad quam se, non sine profectu spirituali, reciperent. Quanquam talis illa sit, quæ etiam ad omnia integris rectè utilitèrque queat persuaderi.

1. Modus de præcepto, potentia, aut peccato.

Primus orandi modus est, cùm pro materia assumitur præceptum aliquod, Dei, vel Ecclesiæ: aut potentia, quæ in nobis est, præceptorum executiva; aut aliquod peccatum contra leges commissum. In quo, prævia mentis recollectione, ac gratiæ petitione, primò agnoscam æquum esse, ut præcepta seruemus, potentiis rectè utamur, peccata vitemus. Deinde si secus factum sit dolebo, & statuam deinceps cavendum: si rectè; gratiis Deo actis, me in proposito firmabo, & per colloquium gratiam à Deo postulabo, atque oratione Dominica concludam. Ita singula e. g. præcepta Decalogi evolvam, iis tamen potissimum inhærendo, contra quæ maximè deliqui, ut de seria emendatione statuatur. Ex quo patet, primum hunc orandi modum parum à consueta meditandi ratione abesse.

2. De precatone aliqua verbotenus expendenda.

Secundus orandi modus, preces aliquas meditatione ruminandas assumit. e. g. *Pater noster*, & præparatione animi cum gratiæ postulatione præmissa, singulis deinde verbis (aut pluribus, cùm ad sensum requiruntur) attentè pensitandis inhæret. Significata expenduntur, sensûsque per similia illustrantur, ut piæ hinc motiones, gustûsque spiritualis hauriatur. Et tandiu singulis immorabimur, dum ratio & affectus sinent. Absolutâ porrò horâ, quod ex oratione reliquum erit, cursim recitabitur, & colloquio, ad personam quam spectabat oratio

unà cum gratiæ, aut virtutis alicujus petitione, instituto, finiemus. En alterum orandi modum Meditationi quoque affinem, qui per quotidianas preces, vim sensumque illarum magis penetrandum, magno fructu instituitur.

Tertius orandi modus, priori non dissimilis, at strictior, eâdem præparatione mentis præviâ, singula verba, aut sensus orationis Dominicæ breviter, velut per singulas respirandi vices, transmittit, expensâ interim, vel significatione vocis, vel personæ ad quam spectat dignitate, vel mea ipsius vilitate, vel utriusque etiam differentia. Concludi denique hic, & superior orandi modus secundus, poterit, per alias quasdam preces ordinarias celerius decursas: ut si *Pater Noster* per suspiria expensum sit, addatur, *Ave Maria, Credo, Anima Christi, & Salve Regina*, velut loco colloquii.

3. De simili
precaione
strictius per
singula sus-
piria evol-
venda.

CAPUT X.

De Repetitione Meditationum utiliter instituenda.

Observavit etiam D. IGNATIUS utiliter quarundam Meditationum, atque illarum imprimis partium, in quibus gustus fructusque major fuit, institui repetitionem. Est autem, *Repetitio quadam eorum ruminatio, qua prius meditatæ sum; ut ea continuè reminiscendo discurrat facilius intellectus sine divagatione.* In hac autem Repetitione tam præludia, quàm colloquia, usitato more instituantur. Hoc solum discrimen est: primò quidem, quòd omittantur puncta & argumenta minus quemque moventia: secundò, quòd discursus minus prolixè, ut in re jam utcùnque nota, instituitur; sed plus indulgeatur affectui. Unde tertio plura etiam colloquia inducuntur; ut magis animus in proposita pietate firmetur, & gratia ad hoc divina instantius urgeatur. Primum colloquium ad Matrem Christi, ejus apud filium intercessionem, & gratiam vitæ emendandæ necessariam petendo: alterum ad Christum mediatorem, ut Patrem ad hanc impetrandam flectat: tertium ad Patrem, ut exaudiat, dirigetur.

Repetitio
quandoque
utilis.
Ex 3. & 4.
Exert. hebd.
1.

Affectibus
& Collo-
quiis hic
plus indul-
gendum.

rigetur. Post primum, *Ave Maria*; post alterum, *Anima Christi*; post tertium, *Pater noster*, recitabitur.

Has ego Repetitiones, pro diebus singulis, aut alternis, si libeat, instituendas, non subjeci Meditationibus, cum formari ex eis à quolibet possint, earumque iudicium penes Meditatore[m] ac Directorem maximè censendam relinquendum. Quod hi ex qualitate personarum & Meditantium successu, hæc optimè queant constituere.

C A P U T X I.

De ratione lectionis sacrae piè fructuosæque tractanda.

Lectioni sacrae hic idem liber impendit servit.

Libellum hunc non solum Meditationi octiduanæ, cujus sensum, nisi foveatur, & species & ardor evanescent, sed & lectioni sacrae destinavi. Tum, ut ea quæ supersunt Meditationi in ipsis legendo exercitiis evolventur, ubi promiscua lectio non est facile admittenda; sed ad certum finem collimandum: tum vel maximè, ut conceptus anno toto, ex repetita partitim lectione, foveatur spiritus; & nunc ad peccata, aut cupiditates extirpandas legantur quædam ex via purgante: nunc ad virtutum quarundam maximè necessariaum studium, ex via illuminante subdantur animo languenti stimuli: nunc etiam ex dissertationibus affectibusque cum Deo unientibus inflammetur. Ita enim juxta D. IGNATIUM Exercitationes nostræ institutæ sunt, ut brevi compendio totam vitæ Christianæ perfectionem complectantur: adeoque frequens & meditata ejusdem lectio, ita ut mox dicemus instituta, non possit non esse utilissima. Quo circa dissertationes affectibusque ipsos sacris non rarò literis, & Patrum quodque sententiis, quæ altius sua autoritate insiderent animo, fulcivi. Bene D. Paulus: *Omnis scriptura divinitus inspirata, utilis est ad docendum, ad arguendum, ad corrigendum, ad erudiendum in justitia, ut perfectus sit homo Dei, ad omne opus bonum instructus* Quid est lectio sacra, nisi consilium, aut colloquium cum Deo, de tuæ salutis negotio institutum? Attende, quid dicam, Deus tibi consulit, & tu non audias? tibi loquitur, & tu non re-

Ad Christianam vitam perfectionem ducit.

1. Tim. 3.

ipon-

ſpondeas? ad te venit, te compellat, familiaritatem tuam ambit, velut de cœlo exit ut te inviſat in terris, ſua tibi ſecreta communicet, futura aperiat, oſtendat pericula, ſecuritatem pandat, felicitatem offerat, & tu hæc poſſis negligere? recuſare congreſſum? ſermonem aſpernari? conſilia re jicere? amicitiam odiſſe? Abſit, abſit tanta à te vel amentia, vel infelicitas, ut mortalem quempiam amicum illi præferas, qui cum à te recedit omne bonum amiſiſti, cum accedit obtines.

Primò igitur aliquod tibi in die tempus ſtatue, quo pium aliquem librum, tanquam literas à Deo miſſas, aut ipſius ex propinquo ad te loquentis vocis excipias, dicique elevato ad Deum cum Samuele animo: *loquere Domine, quia audit ſervus tuus*; vel cum Davide: *audiam, quid loquatur in me Dominus*.

Secundò non intellectum tantummodo, verùm & affectum hæc paſcat lectio. Tractim igitur lege, ut ſingulas veritates rectè penetres ac ponderes, animùmque perſuafum, vel à vitijs abducas, vel ad virtutem impellas, Curioſa lectio, quæ ſolam eruditionem ſpectat, non ſufficit: verùm affectuoſa requiritur, *Hauriendus*, ait Bernardus, *lectionis ſeria affectus eſt, & formanda oratio, quæ lectionem interrumpat, & non tam impediatur interrumpendo, quam puriorem continuè animum ad intelligentiam lectionis reſtituat.*

Tertiò itaque pia quædam ſuſpiria, colloquiorum brevium inſtar, ad Deum formata, aut gratijs agendis ferviant, aut petendis. Offerat & his nova Deo propoſita, tam ad vitandum malum, quam bonum proſequendum,

Quartò aliquod ſibi dictum ſelegat, quod uſque ad lectionem proximè inſequentem animo ſæpius verſet. *Aliquid* ait idem Bern. *quotidie in ventrem memoria demittendum eſt, quod fidelius digeratur, & ruruſum revocatum crebriùs ruminetur, quod propoſito conveniat, quod deſineat animum, ut aliena cogitare non libeat.*

Postremò in arduis rebus, dum anceps, quid agendum, quidve omittendum ſit, hæſitas, ad pium ſe quandoque librum fortuitò apertum vertere conſultum eſt, multisq; hæc pietas bene ceſſiſſe comperta eſt. Ita Auguſtino anxie iactato dictum: *Tolle lege: tolle, lege.* Legit D. Paulum, & mundo relicto, Deum ſecutus eſt. C 2 Verbo

In lectione ſacra Deus nobis loquitur & rectè conſulit.

1. *Preparandus ad lectionem animus.*

2. *Præ intellectu, ſic & affectus paſcendus.*

In Epift. ad Fratres de monte.

3. *Pia ſuſpiria intermiſcenda.*

4. *Salutare dictum excerpendum.*

5. *Ardua hinc negotia reſolvenda.*

Pfal. 118.

His omnibus Exercitationes haec sacra deseruiens.

Verbo absolvam, qui ex Deo est, verba Dei audis: & cum David ex animo dicit: *Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo.* Ex his porro intelliges, quàm opportunæ ad lectionem sacram futuræ sint Exercitationes nostræ, cum & præparationem animi præmittant, & suos affectus discursibus subjungant, piâque suspiria non negligant. colloquia ac proposita complectantur. Quotquot igitur de corpore temporalibus cibus pascendo solliciti sunt, cogitent animam longè nobiliorem spirituali alimento non esse destituendam; ac si illud bis aut sæpius indies, hæc semel ut minimum reficiatur: ne dum tam sedulò vitam curamus mortalem, immortalis fuisse obliti coram supremo Judice, jure arguamur.

DE DUPLICI EXAMINE CONSCIEN TIÆ, ET CONFES- SIONE GENERALI,

Postquam fundamentum vitæ spiritua-
lis proposuisset D. IGNATIUS, duplicis
Examini conscientia: rationem in com-
mendavit: *particularis*, quod ad singu-
laris alicujus delicti emendationem in-
stituatur, & *generalis*, quod ad omnium

*Examen
conscientia
duplex par-
ticulare &
generale est.*

delictorum purgationem adhibeatur. Et jure: nam ut
Paulus monet: *si nos ipse dijudicaremus, non utique judi-
caremur.* Ut illi, qui hostem expugnare contendunt,
nunc singulatim quosdam ab exercitu sejunctos; nunc u-
niversim omnes impetunt: ita adversus vitia pugnaturus
faciendum. Sic Israelitis Deut. 7. dictum: *Deus consumet
nationes has in conspectu tuo paulatim, atque per partes,
non poteris eas delere pariter.* Rursum ut contra potentem
hostem semper in excubiis standum est: ita in pugna spi-
rituali semper vigilandum, quia *adversarius noster Dia-
bolus circuit quærens quem devoret.* Quare *justus etiam si
septies aliquando in die cadat, simul tamen eadem die per
pœnitentiam super expensa scelera institutam, resurget.*

*Facit ad ex-
tirpanda
vitia.
Deut. 7.*

*Prov. 24.
v. 26.*

Quicunque igitur, & debellare vitia, & virtutes in se tue-
ri decrevit, nisi his armis usus fuerit, nihil obtinebit. Et
sanè pudor sit, tantum pro salute sua præstare quæpiam
nolle, quantum mercator: lucri gratia iudicis præstat, qui
nisi expensarum acceptorumque rationem inerat, frequen-
tique examine res suas ponderet, extra jacturæ periculum
non subsistet. Nec sanè Confessionem suorum delicto-
rum, ut par est, facillè instituet, in crebris peccandi occa-
sionibus constitutus, qui rationes quotidianas conscien-
tiæ explorandæ neglexerit; cum necessarium sit, mul-

*Et ad Con-
fessionem
melius in-
staurandam*

38 DE DUPL. EXAM. CONSC. ET CONF. GEN.
 torum apud illum memoriam delictorum evanescere,
 quorum difficile coram Deo iudice ignorantiam sit ex-
 cufaturus. Utriusque ergo curam examinis multis neces-
 sitas; aliis etiam utilitas persuadebit.

DE EXAMINE PARTICULARI.

CASSIANUS jam olim in suis Asceticis *Coll. 5 c. 14.* hoc
 examen laudavit, & Propheta Daniel usurpavit,
 qui *tribus diei temporibus flectebat genua sua, & adora-*
bat, confitebaturque coram Deo suo. Nihil enim hoc exa-
 men aliud est, quam confessio quædam delicti coram
 Deo, cum peccatorum dolore, & proposito emendationis
 quotidie facta. Quod idem Davidi familiare fuisse vide-
 tur, qui Deo promittit: *Vespere, & mane, & meridie nar-*
rabo, & exaudies vocem meam. Ad quorum imitatio-
 nem D. IGNATIUS ter de die, hoc est mane, meridie, &
 vesperi hoc Examen institui cupiebat; cæ lege, ut per
 hebdomadam geminis indies lineis notaretur per inscri-
 pta signa. Lapsus ante meridiem in una, post meridiem
 in linea altera, & observaretur, dierum & hebdomadarum
 inter se facta collatione: num errata quotidie sensim de-
 ficerent, lineis iccirco etiam in triangulum ex basi latiore
 deficientibus. Quod Examen si quis in virtutum quoque
 singulari studio vellet instituire, fas esset, ut lineæ, contra
 quam, in vitiis extirpandis, à minoribus ad grandiores,
 pro notis pluribus exerescerent. Quod docebunt hæ ta-
 bulæ.

Dan. 6. 10.
 Examen
 particulare
 ter de die in-
 stituendum.

21. 54. v. 18.

Collatio tē-
 poris ad pro-
 fectū facit.

Et virtutū
 studio ser-
 vit.

Tabula vitiorum extir-
 pandorum hebdoma-
 daria.

D _____
 L _____
 M _____
 M _____
 J _____
 V _____
 S _____

Tabula virtutum exer-
 cendarum hebdo-
 madaria.

D _____
 L _____
 M _____
 M _____
 F _____
 V _____
 S _____

Ut Sciat,

M _____ repro- }
 M _____ bare } & { elige-
 J _____ malū. } { re
 } { bonū.

Isaia 7.

Hanc

Hanc alteram adjeci Tabulam, quod vitia nonnunquam rectè per contrarios virtutum actus extirpentur. Præsertim si lapsus hæc ratione errorem suum, opposito *Vitia virtute compen-* saltem virtutis desiderio, & interno mentis actu, compensare conetur. Serviet etiam hæc altera tabula in via illu- *sanda,* minativa & unitiva ad perfectionem aspiranti.

DE EXAMINE GENERALI.

QUINQUE punctis D. IGNATIUS Examen hoc distinguit.

I. Gratias vult referri. Deo pro acceptis beneficiis, *Examen generale quin-* tam universè quàm eo die singulatim. In quibus tum *que punctis* excellentia & gratuita bonitas donantis, tum nostra indig- *absolvitur.* nitas atque ingratitude spectari possunt. Cùmque im- *1. Gratiarũ* pares gratiis habendis reperiamur, omnes Sancti & An- *actione.* geli Dei, creaturæque universæ ad illas persolvendas invitari possunt.

II. Gratia à Deo obnoxie petenda est, quâ ad peccatorum nostrorum cognitionem & abolitionem memoria juvetur, intellectus illustretur, & voluntas inflammetur. *2. Petitione.*

III. Examen de admissis eo die peccatis instituetur, singulas horas vestigando, & quid cogitatione, verbo, opere, atque omissione peccatum fuerit, explorando, ac pro Confessione etiam futura, si opus fuerit, notando. Ita enim hæc expeditior, certiorque futura est, atque ex culpabili ignorantia nihil omittetur. *3. Examine delictorum.*

IV. Venia pro delictis roganda, & dolor, quantum poterit, ex amore Dei summè boni concitandus: ita ut si neque infernus, neque cælum esset, nihilominus detesteris universa peccata, quia impensæ bonitati Dei adversentur, ac displiceant, ex quo, per quem, & in quo sunt omnia. *4. Dolor.*

V. Propositum emendationis serium esse debet. quale est, quod non tantum peccatum, sed ejus etiam occasiones vitare statuit: Nam *qui amat periculum, peribit in illo.* Ad hoc autem re ipsa exequendum divina gratia, per Jesu Christi passionem & merita, suppliciter erit implo- *5. Proposito emendationis.* randa. Oratione Dominica licebit concludere.

Hæc quidam illo disticho complectuntur :

*Redde Deo grates, pete lumen, discute mentem,
Delicti veniam p'sce, recide malum.*

Deprehendi hæc in re praxin per utrûmque Belgium vulgatam, mihiq; à Patre Societatis Leodii communicatam, quâ Examen hoc ad quinque Christi vulnera, totidem articulis distributum, aptè pièque instituitur. quam hoc breviter loco signare placuit, valdè ad devotionem profuturam. Quivis ex suo hunc, ante Crucifixum, effectu facildè, si velit, amplificabit.

*I. Ad vulnus manus dextera age gratias, hoc,
vel simili modo.*

O ter-sancta ter-adoranda Trinitas Pater, Fili, ac Spiritus S. Dominus meus ac Deus meus, gratias tibi ago, teque glorifico propter univèrsa beneficia tua, humanitati Jesu Christi, B. Virgini Mariæ, univèrsis Angelis, hominibus omnibus, & mihi singulariter per creationem, redemptionem, & sanctificationem, &c. collata. O suavissime Jesu, sanctissima Virgo, charissime Angele custos, & Patroni omnes, vobis laus & grates æternæ sint, pro omni favore & gratia, usque ad præsentem horam, mihi præstita.

II. Ad vulnus manus sinistra pete lumen.

O mi Salvator, ac Deus meus, per merita sacratissimi hujus vulneris, & sanguinis inde fusi te precor suppliciter, ut gratiam mihi dare digneris ad cognoscendos omnes defectus meos, eosdèmq; efficaciter detestandos, & seriò corrigendos, quò gloria tibi per hos ablata restituatur, & reparetur ignominia tuo nomini illata, ô Jesu sit mihi Jesus! ô lux vera mentem illumina!

III. Ad

III. *Ad vulnus pedis dexteri expende viam
quâ ambulaveris.*

O benignissime Jesu, Salvator meus, Judex meus. En prostratus ante conspectum tuum, ego infelix peccator, agnosco me errasse, in *N. N. dum surgo, sacro intersum, labore, conversor, officium & munus negligo, commissione & omissione, verbo, opere, &c.*

IV. *Ad vulnus pedis sinistri dole te offende
disse in usa vite.*

O Salvator dulcissime, Te humillimè, projectus ante pedes tuos, cum Magdalena supplico, & per sanguinem illum pretiosum ex his plagis manantem obtestor, ignosce Jesu. O quam confundor, quod te sic offenderim Deum meum! quàm doleo te læsam ô bonitas infinita! atque utinam dolerem profundius! detestor universa delicta mea, quia tibi displicent, & summè eadem detestaris. O mi Jesu, in apertas illas plagas tuas, & abyssum divinæ miserationis tuæ me totum projicio, ac per merita sacratissimæ passionis tuæ, veniam oro ac spero à divina bonitate tua. Respice in me, ac miserere mei.

V. *Ad vulnus lateris seu cordis renuntia peccato,
& emendationem proponè*

O amantissime Jesu, ab hac hora satisfaciam æquissimo desiderio cordis tui, pro mea salute in cruce transfixi, & corrigam quidquid malè in vita deliqui. Nunquam, nunquam te offendam amplius, nec in minimis quidem sciens volensque, ô bonitas summè amanda! confirma hoc propositum meum per merita sanguinis,

nis , ex intimo cordis tui sinu, pro me fusi: quæ tibi cum tota vita, passione ac morte tua, in satisfactionem offero. Fac, ô Deus meus, ut impofterum perfectè te amem & glorificem, idque mecum præstent omnes homines & creaturæ Dei, per quas sis Deus benedictus & glorificatus in secula.

Obserua. Quod si crucifixus ante oculos, aut in manibus fuerit, per singula examinis puncta hunc amplecti, & exoculari certum vulnus semel aut ter etiam in honorem SS.æ Trinitatis licebit, & nunc quasi fluentem ex plaga sanguinem cum Magdalena sub cruce excipere: nunc te totum per easdem plagas in Christum transfundere (nam qui diligit me, in me manet, ait Christus, & ego in illo) nunc etiam cum eodem te Deo Patri in reconciliationem offerre. ita uberes ex hac pietate fructus colliges, & huc tuò te recipies in examine Dei supremo.

DE CONFESSIONE GENERALI.

Confessio generalis ad emendationem vitæ perquam utilis.

SUadet D. IGNATIUS generalem Confessionem à primis Exercitiorum diebus, qui ad viam purgativam spectant, instituentiam. Quamvis enim illi, qui ritè antehac omnia confessus est, necessaria non sit: Est tamen ad vitæ præteritæ emendationem, malitiæque graviorem detestationem, tum conscientiæ tranquillitatem, ob conceptum de peccatis, iteratúmque sæpius ac seriò dolorem, ac denique ob meritum gratiámque divinam amplificandam, & digniorem S. Eucharistiæ susceptionem, cum primis utilis, magnúmque in hora mortis, cum præteritæ vitæ delicta stimulantur conscientiam, solatium est allatura. Tria autem potissimum circa legum observationem statuit esse expendèda, videlicet cogitata, verba, & opera. Legem autem & communem habemus, Decem præceptorum Dei, cui omnes adstringimur, & privatam quisque, ad status sui rationem pertinentem. Hanc quisque ex officio tenetur novisse, & paucis ferè absolvitur: illam ad memoriæ subsidium, quia prolixior est, breviter exponam.

Tria spectat, cogitata, verba, & opera.

*Quomodo contra præcepta Decalogi
peccetur.*

In primo præcepto. *Ego sum Dominus Deus tuus. &c.* Peccatur in præcipitur, ut Deum, quemadmodum par est, colam, fide, i. Præcepto. spe, charitate & religione.

Contra fidem peccat infidelis, hæsitans in aliquo fidei articulo, hæresin, aut hæreticos fovens. Divinos, aut Magos consulens. Negligens doctrinam fidei. Imagines, ut Deum colens. Ad superstitiosa propensus & credulus.

Contra spem delinquo si diffidam ipsius promissis, non existimem me veniam consecuturum, aut gratiam & gloriam, aut præsumam ex Dei misericordia hæc mihi conferenda, licet media requisita non adhibeam. *Contra virtutes Theologicas.*

Contra Charitatem, Si aliquam creaturam præ Deo amem, & hunc potius offendam, quàm illam deseram. Propriam voluntatem divinæ præferam. Magis tepidè Deo, quàm rebus temporalibus inserviam.

Contra Religionem, si usitatum in Ecclesia Dei cultum contempnam, aut negligam; nec cum debita subjectione, supremam Dei excellentiam reverear.

In II. Præcepto *Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum &c.* prohibetur juramentum, quo Deus, aut creatura ejus nomine in testem vocatur, nisi necessitas & reverentia debita ad veritatem accedat: censetur autem necessitas, quando de temporali, aut spiritali bono non levis momenti agitur. Nec tamen facilè (ut D. IGNATIUS hic notat) per creaturam jurandum; quod, nisi inter perfectos, longè debilior huic juramento fides subit. *In 2. præcepto peccatur. Male jurando.*

Peccatur igitur, si vel veritas, vel necessitas, vel reverentia desit: Si levis momenti res, si ambigua veritas, si implendi propositum absit. Malum tamen, etiam juratus, æmo tenetur, aut debet implere. Peccatur gravissimè in judicijs si falsò juretur: & damnum hinc emergens faciendum est. Peccant graviter, qui sibi alijsque diabolum imprecantur: blasphemi, qui Deo sanctisque contempnibilia, aut iniqua tribuunt: & literas etiam ad inepta adhibent: qui vota & promissa Deo facta non implent. *imprecatio, blasphemia.*

In III. præcepto: *Memento diem Sabbathi sanctifices.* Præcipitur sanctificatio dierum Deo dedicatorum, cultusque vel servitiusque

*vili opere,
vel neglectu
sacrorum.*

tusque, debitus, servilibus operibus remotis. Peccant igitur, qui servilia eo tempore per se aliosque curant, sacra, confessiones, synaxin, conciones, jejunia præscriptis ab Ecclesia diebus negligunt, aut alios eadem inducunt. Item qui gula, commelatione, & ebrietate tunc potissimum, excedunt.

In 4. peccatur non obediendo superioribus.

In IV. Præcepto: *Honora Patrem & Matrem, &c.* Exigitur honor & obedientia his aliisque superioribus, & majoribus dignioribusque exhibenda. Peccant igitur, non tantum, qui honorem obsequiumque his denegant; sed qui obmurmurant etiam ac detrahunt, mala imprecantur & mortem optant. Petri præceptum est. *subjecti estote omni humana creatura propter Deum.* Optemperandum autem quoties peccatum non præscribitur. Quia verò superbia & arrogantia, quibus se reliquis hominibus ferè homo præfert, ad subjectionem obedientiam & honorem præstandum imprimis obsunt, his graviter sæpe peccatur etiam cogitatione sola.

In 5. peccatur odio, irâ, rixis & laesione varia.

In V, præcepto: *Non occides,* prohibetur occisio tantum spiritualis animæ, quàm temporalis corporis, omnisque ad utramque per exempla pravæ vitæ, iram, inimicitiasque dispositio. Peccant igitur, qui cogitatione, seu desiderio occidunt, vindictam quærunt, odium iramque fovent mala quævis optant proximo. Invident, dolentque de bonis alterius, verbis lædunt rixosis, contumeliosis, &c. Verberibus aut vulnibus affligunt, præsertim clericos. Deinde qui ad malum, & mortem animæ consilio, exemplo impulsu, scandalo inducunt, aut, cum possunt à scelere non avertunt, non secus, quàm qui in submersionis periculo constitutum non adjuvant.

In 6. & 9. peccatur turpi qualis cogitatione verbo & opere.

In VI, præcepto: *Non moechaberis,* & IX. *Non concupisces uxorem proximi.* Vetatur omnis turpitudine, cogitationis, verbi, & operis, quæ varia est, molliciei seu immunditiæ & pollutionis ex contractu proprio, seu alieno; fornicationis, adulterii, incestus, sodomix, bestialitatis, &c. Et his plerisque gravissimè delinquitur. Paulusque monet eos, *qui talia agunt regnum Dei non consecuturos.*

Peccant igitur, qui sola cogitatione talium rerum imaginibus delectantur, magis si patrare desiderent, maxime si perpetrent. Exponendumque, tam quæ persona peccat

cans, quàm cum quâ peccare designarit, an liberâ, an conjugio, an voto obstrictâ? an sacerdos, aut clericus? quoties & quamdiu immoratus? an in contactu personas, & quales sibi imaginatus sit? quia plura peccata concurrunt. An turpia, & quo fine locutus? & quot audientibus scandalum præbitum? an alios induxerit? se peccandi periculo sciens exposuerit? cantilenas, tactus, aspectus, oscula adhibuerit? libros obscenos legat, sociis cohabitet? &c. His enim abstinendum. Cetera opera luxuriæ, etiam inordinata conjugatorum, per se manifesta sunt, tam in numero, quàm specie exponenda. Quomodo enim sanabit medicus vulnus, quod ignorat?

In VII. Præcepto: *Non furtum facies, & X. Non concupisces rem proximi tui*: Prohibetur omnis illicita alienæ rei usurpatio. Quod tam in re spirituali (cum vel gloriam Deo, vel beneficia & preces debitas Ecclesiæ subtraho) quàm temporali fieri poterit. Nec solum actor præcipuus hic spectandus; sed & iubens, consulens, consentiens, laudans, recipiens. Qui etiam in damno dato ad restitutionem obligantur. Unus post alium, si desint ceteri. Quos hoc versu indicant. *Iussio, consilium, consensus, palpo, recursus.*

Peccant igitur quotecunque rem invitis Dominis retinent, aut usurpant: *Nec dimittitur peccatum, nisi restituatur ablatum*, si facultas adsit.

Res itaque, quæ & quanta ablata, & cui, & quo modo & quanto damno videndum est, quod palam aufertur rapina est, quod clam furtum, quod ex rebus sacris, sacrilegium, quod pro concessis pecuniis poscitur, usura est, nisi damnum emergens aut lucrum cessans æstimetur. Peccant etiam, qui in lusu fraude lucrantur, & tentantur restituere, sicut qui per venditionem, aut emptiorem fallunt, aut plus æquo res æstimant: qui mercenariis aut servis justam mercedem non solvunt: Creditoribus non satisfaciunt, cum possunt, tempori, & ad damnoſum compensationem tenentur. Rursum qui litem injuriâ intentant aut prorogant, seu Advocati, seu Actores. Denique & plurium Ecclesiasticorum beneficiorum possessores, nisi justa causa excuset. Tum qui pro his pecunias vel accipiunt, vel poscunt, licet titulis

In 7. & 10. peccatur quavis detentione, & usurpatione rei aliena, in vitio Domino.

Et oritur obligatio restitutionis, ut satisfiat.

tam in sacris, quam profanis.

coloratis hoc fiat. Nam sola intentio non cedendi nisi accepta pecunia: aut non dandi pecuniam, nisi beneficium detur, in vitio est. Dicare verò opibus sacris profanos est Ecclesiæ suæ suffragari, nisi pro bono id fiat Ecclesiæ. Sic preces canonicas & officia Ecclesiæ debita non præstare, aut omnino negligenter est Deo honorem debitum subtrahere, teneturque Ecclesiasticus, qui neglexit, ad fructuum perceptorum restitutionem.

In 8. peccatur quovis lingua vitio, per quod res, aut fama proximi laeditur.

In VIII. *Non loqueris contra prox. falsum testimonium,* vetantur omnia linguæ peccata, quibus fama aut res proximi læditur, quo spectat mendacium, detractio, temerarium iudicium, hypocrisis, & simulata officia. Peccant igitur, qui vel falsum crimen imponunt, aut grave occultumque (nisi intentione bona ad cautelam aliorum) manifestant, tenenturque ad famæ læsæ, quantum fieri potest, revocando, aut corrigendo, restitutionem. Ita temerè de aliorum gravi delicto iudicans, graviter delinquit: suspicans levius, nisi suspicionem malà intentione, prodat. Quo verò plures gravioresque sunt personæ, de quibus iudicatur aut detrahitur: (ut Princeps integer Magistratus, aut ordo Ecclesiasticus, vel religiosus) tantò crimen gravius, & obligatio ad famæ restitutionem major. Ipsi etiam detractorum auditores, si volupe audire sit; aut non corrigant, dum possunt, scelus participant. Jam & secreta aliorum sibi credita prodere, literas ea tractantes aperire & intueri, mendaciis & hypocrisi circumvenire, tantò majus delictum est, quantò cum majori damno conjunctum. In his aliisque proximum spectantibus, *quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris*, & à multis delictis liber es futurus.

His in examine Conscientiæ expensis, videre poteris, an in septem peccatis capitalibus, Superbia, Avaritia, Luxuria, Invidia, Gula, Ira, Acedia; aliquid se offerat, quod in præceptis adductum non fuerit.

In certis verò statibus, aut officiis constituti, ut Ecclesiasticus, aut Religiosus, Judex aut Prælatus, expendet sui status, & officii leges peculiare, vota ac juramenta, & siquid adversus illa peccatum sit, observabit.

O R A T I O

*Quâ Pœnitens per suspiria pia è S. literis petitâ,
dolorem de peccatis & emendationis pro-
positum concipit.*

VÆ mihi peccatori, filio scelerato, qui dereliqui **Isa. 1.**
 Dominum, & ab alienatus sum ab eo retrorsum,
 Peccavi, quid faciam tibi, ô custos hominum, quare **Iob. 7.**
 posuisti me contrarium tibi, & factus sum mihi metipsi **Is. 59.**
 gravis? Heu mihi quia iniquitates meæ diviserunt inter
 me & Deum meum, & peccata mea absconderunt fa-
 ciem ejus à me. O Domine Deus meus, qui me fecisti,
 cùm non essem, refecisti verò, cùm perditus essem, re-
 miniscere obsecro miserationum tuarum, & vide, quam **Rom. 7.**
 fragile vas condideris, nec patere illud esse in contume-
 liam tuam! O Judex optime, judica hic causam meam,
 & discerne illam: secundum misericordiam tuam me **Pf. 24.**
 memento mei, propter bonitatem tuam. Quæ enim utilitas **Pf. 39.**
 in sanguine meo, dum descendero in corruptionem? Non **Is. 38.**
 enim infernus confitebitur tibi, neque mors laudabit
 te. Vivens vivens confitebitur tibi, sicut & ego hodie. O
 suavissime animarum medice, miserere mei quoniam in **Pf. 6.**
 firmus sum, sana me Domine, quoniam conturbata sunt
 omnia ossa mea. O Pater optime, peccavi in cœlum & **Luc. 12.**
 coram te, & jam non sum dignus vocari filius, sed quo-
 modo miseretur pater filiorum suorum, misereris Do- **Pf. 102.**
 mine timentibus te, quoniam ipse cognoscis figmentum
 nostrum, & fragilitatem. Tu dixisti, si mulier potest **Is. 49.**
 oblivisci infantem suum, ita ut non meminerit filii ute-
 ri sui, ego tamen non obliviscar tui. Sed quomodo obli-
 visci illius poteris quem non aluisti materno lacte; sed re- **Is. 58.**
 misisti Domine in sanguine tuo, vulneratus propter ini-
 quitates meas, & attritus propter scelera mea. Nolo
 igitur committere, ô bone Jesu, ut amarissima illa mors
 & passio tua, quam pro vitæ ac salute mea sustinuisti in
 me irrita sit. Ah quam doleo, hanc ob peccata mea ti-
 bi inflictam esse! Quàm ingratus essem, nisi ab his de-
 sisterem, propter quæ tam horrenda perpeffus es, & quæ
 ipsis crudelissimis tormentis tuis tibi longè sunt acer-
 biora!

biora! Detestor, ô Domine, execror, averfor quidquid tibi tantopere displicet, quidquid me tibi invisum facit, quidquid adedò æterno patri detestandum est; ut nec proprio filio in acerbissimis cruciatibus pepercerit, quidquid denique me à Deo summo bono tristissima divisione separat.

Pf. 35.

O Domine, respice in me & miserere mei, saluum fac filium ancillæ tuæ, Matris Deiparæ, cujus intercessionem humillimè postulo. Fac mecum signum in bonum, & per te eripiar à tentatione: illumina oculos meos ne unquam obdormiam in morte, ne quando dicat inimicus meus, prævalui adversus eum.

Pf. 12.

Pf. 118.

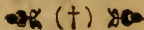
Ecce nunc constitutus ante oculos divinæ majestatis tuæ, totiùsq; curiæ cœlestis, juro & statuo custodire impòsterum judicia justitiæ tuæ, concupivit enim anima mea desiderare justificationes tuas omni tempore.

Pf. 61.

Et, nonne subjecta erit Deo anima mea; quoniam ab ipso salutare meum? Quomodo potero non amare patrem, tanto amore me prodigum filium suum, ad paternos rursus amplexus invitantem? quomodo sanguinem illum, pro me meaque salute, tanto dolore & amore futurum aspernari? Væ indignissimo mihi, atque ingratiissimo si neglexero, si patris invitantis Jesùque de cruce inclamantis, & offerentis misericordiam non audiero. Ecce enim nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis, posthac miserendi tempus non erit amplius, sed dies iræ, dies judicii & justitiæ. Perfice igitur ô Domine gressus meos in semitis tuis, ut non moveantur vestigia mea. Fac ut serviam tibi in timore, & exultem tibi cum tremore. Renuntio ex animo omnibus carnis illecebris, & cupiditatibus meis, & accido, ad pedes Crucifixi Domini mei, tibi serviam, tibi vivam, tibi moriar.

Pf. 16.

Pf. 2.

Quid est homo, quod memor es eius? Minuisti eum paulo minus ab Angelis, P. r. s. A.

DIES I. EXERCITIORUM

SPIRITUALIUM S. P. IGNATHII.

De Principio, sive Fundamento Vitæ spiritualis.

Qui ædificium molitur, de fundamento ante omnia rectè collocando sollicitus est. Sic Paulus Corinthios suos in fide ac pietate instruens; *secundum gratiam Dei*, inquit, *quæ data est mihi, ut sapiens architectus fundamentum posui.* Ab hoc igitur labore & D. IGNATIUS sacrum Exercitiorum libellum exorsus: tale posuit vitæ spiritualis fundamentum.

Creatus, inquit, est homo ad hunc finem, ut Dominum Deum suum laudet, & revereatur, eique serviens salvus fiat.

Reliqua verò supra terram sita, creata sunt hominis ipsius causa, ut cum ad finem creationis suæ prosequendum ierent.

Vnde sequitur ibidem illis, aut abstinendum eatenus esse; quatenus ad prosecutionem finis vel conferunt, vel obsunt.

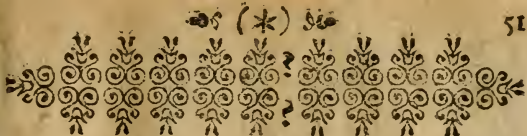
Quapropter debemus absque differentia nos habere circa res creatas omnes (prout libertati arbitrii nostri subiectæ sunt, & non prohibita) ita ut; quod in nobis est, non quaramus sanitatem magis, quam aegritudinem, neque divitiarum paupertati, honorem contemptui, vitam longam brevi præferamus; sed consentaneum est ex omnibus ea demum; quæ ad finem ducunt, eligere ac desiderare.

Hæc breviter solum indicata, nos, per quatuor primæ diei exercitia, disertè magis exentienda proponimus, ut fundamento hoc vitæ spiritualis bene solidèque collocato; alior deinde sanctioris vitæ moles & ædificatio tutius firmiusque innitatur.

Quia verò Ecclesiasticus ac Sacerdotalis in primis status ad singularem inter reliquos sanctitatē morum ac vitæ cōniti debet; & peculiari quadam obligatione, legibusque privatis tenetur, singularem quoque pro earum consideratione Meditationem diebus singulis adjeci; affectibus, colloquiis, propositisque cuiusque ingenio & pietati relictis, quæ tamen ex aliis quoque Meditationibus traduci formarique haud difficulter poterunt.

Icones singulis diebus præmissæ summam quandam materiam subsequenter complectuntur, & quadruplici divisione, præludiis ante Meditationes singulas facilius efformandis servient, ut ex numero quaternario pro totidem horarum præludiis appo-
sposito, facile observabis.

I. MEDITA-

I. MEDITATIO FUNDAMENTALIS.

VERITAS. Deus ab æterno sibi sufficiens, hominem in tempore ex nihilo, gratuitâ sua bonitate produxit, (2) illâ naturæ dignitate, quâ creaturas ceteras irracionales longè superaret: ut par Angelis, ac Deo similis (3.) ad summi denique boni, quod ipse Deus est, possessionem, æternùm felix, perveniret.

ORATIO PRÆPARATORIA, *in præsentia Dei, hoc vel simili modo instituta, præmittitur.*

OMNIPOTENS sempiternè DEUS, in cujus conspectu sunt omnes fines terræ. Ecce, ante oculos divinæ Majestatis tuæ, me indignum peccatorem constituo, teque hoc loco præsentem omni reverentia & submissione adoro, ac rogo suppliciter, ne me despicias servum tuum; sed inveniam gratiam ac misericordiam in oculis tuis: ut divinas tuas virtutes ac leges dignè meditari valeam; & audiam quid loquatur in me Dominus, affectûque ardentissimo omnia, quæ voluntatis ac beneplaciti tui sunt, complectar; ac denique opere ipso compleam, quæcunque ad salutem meam, & Nominis tui sacratissimi honorem spectare cognoscam. Per Dom. Nost. JESUM Christum filium tuum, &c.

D 2

PRÆ-

PRÆLUDIUM I. *Propone tibi, per imaginatiōnem, Deum ex nihilo cœlum terramque, ac deinde & Adamum, ex quo tu oriturus eras, producentem.*

PRÆLUD. II. *Profundissimo te illi demissionis affectu inclina, & lumen gratiamque cognoscendi finem tuum, ob quem creatus sis, brevi aliqua suspiratione à Deo postula. ut.*

O BENIGNISSIME DEUS, conditor & conservator meus. Notum fac mihi finem meum, ob quem me condidisti, ut sciam quid requiras à me, & quid debeam tibi.

I. PUNCTUM.

Considera, Quis te hominem, & unde produxerit?

QUIS ille? Videlicet Deus Opt. Max. non ex aliqua indigentia, aut necessitate sua, sed ex purissimo beneplacito voluntatis divinæ & amore tui te creavit: cum ipse ex omni retro æternitate beatus, omne in se bonum complexus, nullius creaturæ indigus fuerit: ideóque nec augere felicitatem suam, ut quæ erat ex omni parte infinita, sed hanc solam aliis rebus creatis, communicare posset. Sola igitur Dei benevolentia hoc es, quod es. Unde verò Te produxit? Ex abyssu nihili. ut cum ipse omne bonum esset, & tu omnino nihil, adeóque infinita quadam vilitate non tantùm à Deo, sed etiam à teipso, qui nunc es, homine, remotus esses: ipse tamen ex tanta vilitate ad hanc naturæ dignitatem te, gratuita bonitate sua, elevârit, ut suorum te bonorum participem redderet. Expende, quale quantumque

hoc

Deus hominis conditor est, bono hominis, non sui.

Ex nihilo, gratuita bonitate, illum eduxit.

hoc Dei erga te beneficium fuerit. Per quod, ex abyſſo vilitatis tuæ, ſingulari affectu benevolentia divina, præ aliis innumeris creaturis, in ſuo relictis nihilo, eductus es, licet Deus ingratitude tuam, & offenſiones plurimas, quibus majeſtatem bonitatemque ipſius laſurus eras, prævideret. An non poterat ille loco tui, præſtantiffimas animas, ac homines Abrahamo & Juditha ſanctiores, Joſepho & Susanna caſtiores, Petro ac Paulo ferventiores producere, cum te adeo deſidem ingratumque Deo creatori ſuo conderet? Viverent nunc illi, tuumque occuparent locum, laudarent, revererentur, amarent, & ſervirent Deo, non ſine hominum admiratione, & probitatis exemplo: cum tu nihil talibus heroibus dignum præſtes; ſed elato potius animo, tanquam ex te aliquid tuum poſſideres, tantâ bonitate Dei, etiam ad peccandum abutaris. Quæſo te, ſi Rex quiſpiam, ex infimæ plebis ſordibus eductum pauperculum, ſua collocaret in aula, nobiliſſimumque habitu, officiôque, ac honore donaret, quantâ exiſtimas obſervantiâ talis Dominum ſuum, benefactorem adeo rarum eximiumque, coleret, tam priſtinæ ſuæ infelicitatis, quàm regia benevolentia recordatione incitatus? Et tu igitur, qui hinc profundiffimum abyſſum vilitatis tuæ: inde divina erga te benevolentia excelsitatem ſummam cogeriſ intueri & agnoſcere: quomodo non *humiliaris ſub potenti manu Dei*, omnique obſequio & gratiarum actione demereris tantum benefactorem, illique omnia ſubjicis, quæ ab illo

Summum hoc beneficium, ſape ingrato, præ aliis gratioribus, impenditur:

Si homo homini benefactori gratus, quanto majori demiffione benefactori Deo reſpondendum!
1. Petr. 5.

1. Cor. 4.

possides? quid enim habes, quod non accepisti? si autem accepisti, quid gloriaris? Si quis tibi claudo reddidisset pedes, aut caeco oculos, quanta illi gratitudine obsequioque devinctus esses? illi igitur qui dedit omnia, quantum debetis?

Job. 10.

Agnitio
grata bene-
ficii creatio-
nis.

AFFECTUS. Agnoscō. ō potentissime, ac benevolentissime Creator, & Deus meus, quia manus tua fecerunt me, & plasmaverunt me totum in circuitu: pelle & carnibus vestisti me, ossibus & nervis compegisti me, vitam & misericordiam tribuisti mihi. Adhuc jacerem in abyssu vilitatis & nihili mei ignorans & ignoratus, & quovis contemptibilior vermiculo nisi singulari gratuitâque benevolentia tua conditus essem quâ me ante mundi constitutionem, priusquam cœlum fieret, aut formaretur terra, præ tot nobilissimis, quæ fieri poterant, creaturis amasti, complexusque es. Ut mater dilecti abs se filii, & sponsus carissimæ sponsæ suæ imaginem, Regum etiam Principumque, quantumvis magnificis imaginibus, præfert, amore magis suo, quam dignitate rerum; ita, quamvis indignus, amore tamen tuo, ō Deus meus, me sentio ex vilissimo eductum nihilo, & à te procreatum.

Gratiarum
actio.

Ps. 137.

Ps. 138.

Ps. 136.

Quid retribuam Domino, pro omnibus quæ retribuit mihi? Confitebor tibi Domine in toto corde: in conspectu Angelorum psallam tibi. Quoniam tu formasti me, & posuisti super me manum tuam. Adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui: si oblitus fuero tui, ō Deus, in omni opere meo, oblivioni detur dextera mea. Tu linguam, tu dexteram, tu membra omnia, tu sensus, & potentias universas tribuisti mihi, tibi omnis ex his fructus debetur, ut universorum Domino. Ad me nihil spectat præter abyssum nihili, quam solam retinco, & tuis me bonis, tanquam indignum, spoliaveris. Et, quoties hoc ingratitudine & superbiâ meâ promeritus sum, dum immemor Dei creatoris mei, cupiditati magis propria, quam divinæ tuæ voluntati sum obsecutus! ō quantum à Miphibosethi demissione abssum; qui à Davide ad regiam aulam mensamque invitatus, exclamat: *Quis ego sum servus tuus, quoniam respexisti super canem mortuum*

Agnitio vi-
litate, hu-
mana, &
humilis er-
ga Deum
Opt. Max.
subjectio
2. Reg. 9. 8.

smi-

similem mei? Quis enim ego sum Domine, quis tu? ego infra canem etiam mortuum, tam vilitate peccati, quam etiam nihili mei procul abjiciendus, cum Dominus universorum tu sis. O mi Deus, qui juxta sanctissimum beneplacitum tuum me condidisti, fac ex eodem me etiam vivere, quique largitus es velle, tribue & perficere: ut nunc, & æternum tibi canam: vitam & misericordiam tribuisti mihi, & visitatio tua custodivit spiritum meum.

Job. 10.

II. PUNCTUM.

Considera qualem te Deus, è nihilo, sive limo ac sordibus, produxerit.

FACIAMUS, ait Deus, *hominem, ad imaginem & similitudinem nostram.* Poteratne nobilius, aut excellentius, quicquam ex limo terræ educere? Nobiliorem auro argentove, ac pretiosis etiam lapidibus, tanto ambitu quaesitis rebus, naturam fortitus es. Vivis ac vegetaris; illa sine omni vitali motu sunt. Plantarum & arborum magnus honor & æstimatio; sed tibi sensum Deus tribuit, quem his negavit. Magna leonum virtus, elephantorum prudentia, canum sagacitas. At infinitis partibus donata tibi ratio hæc superat, per quam Deus constituit *hominem super omnia opera manuum suarum.*

Gen. 1.
Homo ad similitudinem Dei conditus creaturas irracionales longè superat.

Psal. 8.

Quanta hæc Dei erga te ingratum benevolentia! An non is, qui Nabuchodonosorem in bovem transformavit, te ex eadem illa, quâ productus es materia, in hanc aut aliam bestiam poterat transformare? cui igitur, præterquam divinæ debes bonitati, quod homo potius ratione præditus, & ad Dei ipsius imaginem formatus sis, quam abominabilis alicujus bestię specie conditus? Attende quòd te

*Præ Angelis
etiam hoc
possidet,
quod micro-
cosmus qui-
dam sit, &
Deum ho-
minem fa-
ctum sibi
habeat si-
millimum.*

evexerit denique. Angelis videri multò infe-
rior poteras. Verùm animam tibi, non minus
spiritualem, atque immortalem, quàm ipsi sunt
Angeli, tribuit. Hoc etiam præ Angelis sin-
gulare possides, quod totius creaturæ, quæque
in terris, quæque in cœlis est, unus homo quod-
dam compendium, ac veluti microcosmus ha-
beatur. Postremò hoc omnino peculiare est
homini, quo Angelicam, omniumque creatu-
rarum excellentiam transcendit, quod unige-
nito Dei filio, in assumpto per ipsum humano
corpore, tanquam frater fratri assimiletur.
Stupenda res! Dedit tibi Deus animam, quâ
ipsi similis fieres: dedit corpus, cujus ipse Deus
similitudinem assumpsit: ut non tantùm se ti-
bi, sed & te sibi, admirabili charitatis invento,
conformaret. Quod Theologi plures cen-
sent, facturum Deum fuisse, etiamsi primus ho-
mo, non peccasset: ideòque tanta Dei erga ho-
minem benevolentia (quàm Angelis non offe-
rebat) offensum Luciferum, propriâque elat-
um arrogantiam, parem altissimo, præ homini-
bus, dignitatem sibi vendicasse. At tamen Deus
in similitudinem hominum factus est, ut homi-
nem extolleret ad similitudinem Dei. *Ego, in-
quit, dixi, Dii estis, & filii excelsi omnes.*

Psalm. 81.

*Sed dona
naturalia u-
nicum donū,
quod Chri-
stianus quis
sit, vincit.*

Verùm plurimi mortalium his tantis Dei
beneficiis, aut malè utuntur, aut omnino ex-
cidunt, ii videlicet, qui Christiani, & Catholici
non sunt in fide vera, ac salvifica educati. Co-
rona igitur omnium naturalium beneficiorum
Dei est, Christianum esse. Ut summa Dei be-
nevolentia erga te sit, quod hoc unum reliquis
bene-

MEDITATIO I. PUNCTUM II. 57

beneficiis adjecerit, quia, *sine fide impossibile est placere Deo.*

AFFECTUS. O amor incomparabilis, ô excessus benevolentiae ac liberalitatis divinae! Eone me inter tot abjectas, & despicabiles creaturas extollis, ut universas transcendam; & mortalitatis terminos supergressus, immortalibus quoad animam accensear, quin ipsos etiam caelestes Angelos hac praerogativa superem, quod non solum ad similitudinem Dei factus sum, triplicique unius animae potentiam speciem quandam referam sanctissimae Trinitatis; sed etiam quoad corpus *conformis factus fuerim imagini filii Dei.* Ergone tanta poterat inveniri in Deo charitas, cum profundissima dimissione, ut *exinaret semetipsum formam servi accipiens*, ne quicquam esset, in quo ille mihi, aut ego illi essem dissimilis! O mi Deus: *quid est homo, quod memor es ejus, aut filius hominis, quoniam visitas eum? Gloria & honore coronasti eum, & constituisti eum super opera manuum tuarum. Domine, Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra!* Sed, ô Domine, quantum illud beneficium tuum, quod me Christianum effeceris, tot millibus hominum praeteritis, quo & priora complecteris universa, & nova adjicis, dilectis à te filiis praestari solita! Hos enim in salutifero Ecclesiae gremio congregas, *super quos signatum est lumen vultus tui.* Ah! nihil dignum reperio in me, quod rependam pro beneficiis & charitate tanta. Retributiones meae offensionibus plene sunt; amor meus frigus est. Ille, qui dedit, *Dominus retribuet pro me. Domine misericordia tua in seculum: opera manuum tuarum ne despicias.* Accipe hoc, quod in me est desiderium tibi imposterrum ex animo serviendi, & ostende mihi viam in qua ambulem, ut placeam tibi, & illam quam impressisti tui imaginem nullo scelere contamine.

Admiratio divina benevolentiae, & amoris erga me.

Psal. 85

Psal. 41

Dolor de sua ingratitude.

Psal. 137.

III. PUNCTUM.

Considera, cur, aut quo fine te Deus talem produxerit?

Respondebit tibi Salomon: *Universa propter semetipsum operatus est Dominus. Re-*

Prov. 16. 4. Homo conditus est, 108

*Deum vi-
deat, & pos-
sedeat in illo
omne bonū.
Isa. 41.*

spondebit ipse etiam apud Isaiam Deus : *Om-
nem qui invocat nomen meum, in gloriam meam
creavi eum* Ultimus igitur finis tuus, ad quem
te Deus condidit, est, ut ipsum in æterna gloria
videas, & cum possessione, ac fruitione omnis
boni, quod in Deo, & à Deo est, amplectaris,
tantâq; plenitudine satiatus, acquiescas & læte-
ris in perpetuum. Expende, ô homo, & ob-
stupefce conditionis tuæ dignitatem inæstima-
bilem. Illum quem Deus ipse finem obtinet,
hunc eundem tibi præfixit. Illius divinæ natu-
ræ excellentiam, in cuius ipse contemplatione
ab æterno versatus est, hanc & tibi contem-
plandam proponet. Illud quod in seipso bo-
num possidet, hoc ipsum tibi spectandum, a-
mandum, fruendumq; offeret. ita ut jucundis-
simo hoc spectaculo abreptus, liquidissimâ a-
moris voluptate in Deo tuo, summo atque in-
exhausto bono absorptus, memoriâ, intelle-
ctu, ac voluntate, omnibûsque potentiis, ac
sensibus in Deo tuo immerfus, jam in ipso to-
tus sis, cor atque anima una, Deoque tuo simil-
imus, nihil cogites, nihil desideres, nihil ams
præter Deum tuum. *Scimus*, ait Joannes cæ-
lestis inspector gloriæ, *quoniam cum apparue-
rit, similes illi erimus; quoniam videbimus eum, si-
cuti est.*

¶ Ioan. 3.

Admirabile Dei consilium ! dignitas homi-
nis obstupefcenda ! Si enim res quæque à suo
fine aestimanda est, ut à quo perficitur, suam-
que mutuatur excellentiam ; quantus homo
ille, qui *heres sit Dei, coheres Christi* ? Inexpli-
cabile nobis hoc ipsius bonum est, non minus,
quàm Deus incomprehensibilis. Verum

Verùm explorandum nobis est, quâ viâ ad hunc finem tantique boni possessionem, in quo humana dignitas felicitasque est posita, pertingamus. Infelicissimi enim mortalium sumus, si illo excludamur.

Sedulo explorandum, quâ viâ hunc finem consequamur.

Deus Opt. Max. ne à fine tam illustri aberret, certam homini præscripsit vivendi legem, naturæ illius rationali conformem, quæ universè consistit, in recto creaturarum usu, ad honorem & obsequium Dei instituto.

Nec difficilis illi futurus est, qui tantùm Deum, creaturarum autorem, & bonorum omnium fontem, præ ipsis rebus creatis infinitis deterioribus, amare & observare dignatus fuerit. Et quis amabo hoc, nullo etiam præcepto amoris proposito, neget esse faciendum? quis non summæ amentix & ingratitude damnaverit secus facientem? Et præsertim hominem, tantis à Deo naturæ gratiæque donis, supra creaturas reliquas cumulatum, tam brevi laboris temporanei sine, tantoque præmio æternæ felicitatis invitatum.

Quàm jucundum erit, post exactum hujus vitæ tempus, audire à Domino: *Euge serve bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multate constituam, intra in gaudium Domini tui!*

Mat. 23, v. 21.

AFFECTUS. O Domine, nihilne amplius à me postulas, pro tot donis bonisque mihi collatis ad summum tecum in cælo bonum, æternæque felicitatis possessionem, post brevem hujus vitæ cursum, obtinendam? Si exigeres, ut ad finem mundi, aut per centies millenos annos tibi servirem, nullo etiam præmio exhibito, an non æquum esset, ut hoc creatura suo præstaret creatori? nunc, ubi tam breve tempus, tam longa æternitas, tam labor exilis

Admiratio divina felicitatis in oblatione tanti boni.

Psal. 118,

Psal. 142.

exilis, tam immensum proponitur gaudium; quomodo possum curâretari, & tuæ voluntati resistere? Maledicta dies & hora, quâ unquam Tibi restiti, & tam bonum Dominum offend. *O Domine deduc me in semitam mandatorum tuorum, quia ipsam volui.* Obsecro te Domine. *Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu,*

COLLOQUIUM cum Emendationis PRO-
POSITO.

*Agnitio gra-
tuita benefi-
gentiæ Dei,*

2. Cor. 6,

Luc. 12,

*Et propria
Ingratitudi-
nis.*

Cogita Deum sic tecum in præsentia Angelorum omnium agere, sicut Paterfamilias cum servis, quibus sua talenta partitus fuerat.

„ Ecce, mi homo, ego te gratuitò, nullo tuo
 „ merito, nullo meo commodo, ex abyssò ni-
 „ hili tui, non solùm ad imaginem meam, ve-
 „ rùm etiam ad eandem mecum gloriam, &
 „ boni infiniti possessionem condidi, nihil a-
 „ liud à te postulans, quàm ut hoc tantum bo-
 „ num tibi oblatum agnosceres, & gratus Deo
 „ conditori tuo, ipsi serviendo existeres. Age
 „ nunc, & redde rationem villicationis tuæ.
 „ Expende, quid à me acceperis, quid reddi-
 „ deris. Nunquid pro bono malum? Et quis
 „ finis ingratitude tuæ? *Ecce nunc tempus*
 „ *acceptabile, ecce dies salutis.* Nam quâ hora non
 „ *putatis, filius hominis veniet.*

Et. O Pater amantissime, conditor benignissi-
 me, Deus salutis meæ, agnosco ingratinè &
 torporem meum; quia rarò tui tuorumque
 beneficiorum memor, illum, ad quem me con-
 didisti, finem, illud, quod à me postulasti ob-
 sequium, ante oculos, ut semper par erat, ha-
 bui: ideoque *non sum dignus vocari filius tuus.*
 Verùm ô Deus misericordiarum, respice super
 opera

opera manuum tuarum, quia tuus sum, & ad
 te recurro, tanquam prodigus ad patrem filius.
 Recipe me sicut unum de mercenariis tuis. De-
 testor ingratitude[m], ac negligentiam meam.
 Dixi, nunc coepi. Ponam te ut signaculum super
 cor meum, inemor Dei mei ad quem videndum,
 & possidendum cum illo omne bonum, crea-
 tus sum: ponam te, ut signaculum super brachium
 meum, in omni opere meo spectando benepla-
 citum & sanctissimam voluntatem tuam. Ve-
 rum tu Domine, adjutor meus esto, ne derelin-
 quas me, neque despicias me Deus salutaris meus.
 Da quod jubes, & jube quod vis: facque, ut hæc
 semper in animo præsentem, ac memoria vol-
 vum. Ad quid in mundum venisti? ad quem fi-
 nem conditus es? Cave ne excidas. Ita Domine,
 ita fiat! Ad te etiam crebrò conversus, dicam.
 Domine, quid me vis facere? Ecce memoriam,
 quam mihi dedisti, hanc ad te Deum me-
 um frequenti recordatione, tanquam fi-
 nem actionum mearum, dirigam; intelle-
 ctum, quem tu mihi, ut dare, sic illuminare
 dignaris, divinis tuis legibus consiliisque sub-
 mittam; voluntatem, quam mihi liberam præ
 tot creaturis largitus es, nunquam à te aver-
 tam; omnes sensus, potentias, actionesque
 meas, ex hoc momento tibi dedico, offero, re-
 signo, ut totum me possideas, qui totum me
 condidisti. Fiat. fiat. Perfice in me hoc obse-
 quium, qui desiderium excitasti. Hoc, cum
 Propheta David, vespere & manè & meridie nar-
 rabo & annuntiabo tibi.

Dolor, & es
 mendatio-
 nis proposi-
 tum.

Cant. 8:

Ps. 26.

August.

Act. 9:

Ps. 118:

Conclude per orationem Dom. Pater noster, &c.

DISTI=

DISTICHON MEMORIALE;

Quo singula puncta Lektionis seu Meditationis indicantur ut facilius recoli memoriâ possint.

*Conditor ipse Deus nostris est, (2.) natura creati:
Eminet in reliquis, (3.) & fruitura Deo est.*

II. MEDITATIO FUNDAM.

VERITAS. Deus, ut hominem ad finem suum, hoc est summi æternique boni possessionem, duceret, omnes illi creaturas subiecit, Angelorumque, & suam addixit opem. (2) Eadem illæ creaturæ homini serviunt ad cognoscendum suum creatorem, tanquam fontem omnis boni, & autorem suum, cui parent in omnibus. (3) Quin suomet etiam creaturæ defectu & imperfectione ad summum indeficiensque bonum amplectendum hominem erigunt.

ORATIO PRÆPARATORIA, ut supra.

PRÆLUDIUM I. *Hominem tibi inter creaturas positam imaginare, cui hæc jussu Dei subiciantur.*

PRÆLUD. II. *Pete gratiam à Deo cognoscendi rectum Creaturarum usum, & ex illo finem suum consequendi.*

I. PUN.

Considera, quanto apparatu studioque Deus homini providerit, ut per appolita media gloriosissimum, quem illi proposuit, finem consequeretur. Nam cum perquam rationi congruum esset, ut ad rem tam eximiam, qualis est regni cœlorum, & æternæ felicitatis possessio, non levis fieret præparatio, singulari prorsus munificentia ac benevolentia Deus erga hominem usus, orbem illi universum, omnesque in illo creaturas tradidit, & velut ad obsequium servitiumque subjecit: atque ut his, tum certa moderatione præset, tum uteretur ad gloriam felicitatemque æternam obtinendam, præcipit. Magna hæc Dei liberalitas! magna hominis dignitas! Si enim terram aspicias, hæc jussa, in obsequium hominis, herbam virentem, plantasque & omnis generis fruges producere, hætenus per multa secula non desuit suum præstare officium. Quot in silvis feræ, in mari pisces, in aëre volucres ad usum & oblectationem hominis à Deo servantur, postquam dixit: *Dominamini piscibus maris, & volatilibus cœli, & universis animantibus, quæ moventur super terram.* Ita postquam dictum est; *fiant luminaria in firmamento cœli, & dividant diem ac noctem, & sint in signa ac tempora, & dies, & annos;* hæc universa, ita, ut jussa sunt, humanæ utilitati deserviunt, neque operam suam licet gratuitam, unquam desiderari patiuntur; ne homini ad finem suum contenti uspiam desint. Si ipsum genus humanum, statúsque & ordines diversos, sive nobiles,

Deus, ut homo finem suum obtineat, universas illi creaturas voluit deservire.

Gen. 1.

les, five ignobiles; five rudes, five doctos consideres: quivis hominum illos sibi, vel commo-
modo ad salutem, vel ornamento, vel etiam voluptati esse intelliget. Quin si animo cœlos transcendas, excelsosque Angelorum spiritus & ordines complectaris, an non & ipsi *omnes sunt administratorii spiritus missi propter eos qui hereditatem capiunt salutis?* Ipsi sensus tui, potentiaëque tam corporis, quàm animæ, quantum sint bonum, quantumque ad finem obtinendum subsidium adferant, vel illorum exemplo constat, qui aliquo horum destituti, ostendunt suo defectu plurimum in eorum possessione commodi & felicitatis esse. Quid? quod Deus ipse adiutor hominis, ubique præsens, & velut pro obsequio adsistens, indefessam illi in omnibus actionibus, & sigillatim iis, quæ ad salutem finemque ultimum diriguntur, operam præstet, divinâque virtute opituletur. ut omnino nihil in cœlo terrâque reperiat, quod homini, ad summi boni æternæque felicitatis possessionem obtinendam, non serviat.

Angelos de cœlo ad ipsius etiam ministeriū destinavit.
Hebr. 1. 14.

Seipsum quoque præsentem ubique adiutorem obtulit.

Job. 7. 17.
Admiratio dignitatis humanæ, & beneficio-rum Dei.

AFFECTUS. O Domine, *quid est homo, quia sic magnificas eum, aut quid apponis erga eum cor tuum?* Ergone tanti ille tibi esse potuit, ut non modò cœlum ac sidera, creaturasque terrestres; sed immortales etiam, purissimosque Angelorum spiritus, ad illius servitiū deputares, ac teipsum postremò, momentis singulis, & peculiatis quidem auxiliator, in operationibus salutem illius spectantibus, addiceres? O quantum tu studiosius pro mea salute vigilas, quantum laboras ferventius, in operosius, quàm ipse ego! Tu, ceu nihil præter me, in cœlis terrisque, curares, irrevisso ipse me fovere dignaris subsidio, extimulare cura, amore complecti. O Domine, *quid est homo, quod tam admirabili providentia ac bene-*

Psal. 8.

bene-

MEDITATIO II. PUNCTUM I. 65

benevolentia memor es ejus, aut filius hominis, quoniam sic vijitas eum? Nulla creaturarum in orbe toto est, cui plus bonorum contuleris, nulla, quæ creatori suo sit ingrator. Etenim, quid reddidi Domino, pro tot tantisque in me collatis hætenus, atque etiamnum continuatis beneficiis? Quanto tempore, uniuersa hæc creaturarum seruitia, Angelorum ministeria, Deique mei auxilia malè impendi, quæque ad illius obsequium meamque salutem vertere debui, in offensionem Dei exitumque proprium converti! *Quis dabit capiti meo aquas, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte. Quoniam iniquitates mea supergressa sunt caput meum, & sicut onus grave gravata sunt super me!* O nimiam ingratitude meam Domine, & immensam bonitatem tuam! Si tot mihi linguæ essent, quot sunt membra in meo corpore, quot in terris creaturæ, in cælo sunt sidera; si tot essent corda, quot sunt momenta in toto vitæ meæ tempore, quo Angelos tuos, atque teipsum, ô Domine, mihi, tanquam dator & conservator donorum omnium, impendisti; tenerer has omnes in laudes tuas, in amorem, & obsequia promptissima vicissim impendere, nisi ingratus videri cuperem: & nunc (prò dolor) nec unicam quidem hanc linguam, ac cor, tuo, ut par est, seruitio consecro, cum illa pro laude non rarò te offendat, hoc pro Deo sæpe vana cogitet. Doleo, ac detestor hanc tepiditatem & ingratitude meam. *Dirige, Domine Deus meus, in conspectu tuo viam meam.* Ut omnem creaturam, omnes sensus & actus meos, ad te Deum meum, omnis boni fontem, convertam.

II. PUNCTUM.

Considera, quòd ab ipsis creaturis homo ad Dei cognitionem observantiàmque velut manu ducatur. Nam i. omnes ac singulæ creaturæ sunt tanquam libri quidam & magines, ex quibus Dei potentiam, sapien-
 iam, bonitatem, ceterasque creatoris sui perfectiones clarissimè possit cognoscere. Ita, ut Apostolus gentibus solas creaturas ad Dei co-
 gnitio-

*Admiratio
 ingratitude
 nis humana
 erga bene-
 factorem
 Deum.*

*Ier. 9. 1.
 Dolor ac de-
 testatio in-
 gratitude
 nis.*

Fl. 37. 5.

*A creaturis
 ad Dei per-
 fectiones co-
 gnoscendas
 deducimur,*

gnitionem salutemque dicat sufficere: quia inquit, *quod notum est Dei, manifestum est illis*

Rom. 1. 25. *Invisibilia enim ipsius à creatura mundi, per ea quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur: sempiterna quoque ejus virtus, & divinitas. ita ut sint inexcusabiles.* Quod si illi inexcusabiles, cum virtutem divinitatemque supremi Numinis creaturis non agnoscunt; quid Christiano futurum est homini, qui ab Ecclesia sacriliteris instructus, omnium creaturarum autorem Deum, fontemque summi boni, ac finem suum longè verius certiusque intuetur. Discurre per creaturas omnes, in cælis terrisque spectabiles, invenies tam in minima apicula, formica, flore & herba; quam in maximo elephanto, & ceto, stellis, sole ac luna, aperitissima divinæ potentia, sapientiaque lineamenta, & veluti scriptas quasdam voces. Interroga hæc universa, unde vitam, industriam celeritatem, decus, robur, gratiam tantam habeant? respondebunt tibi: *ipse fecit nos, & nos ipsi nos*: siquid ex nobis virtutis, gratia, honoris ac voluptatis expectes, hoc ex illo traximus fonte, qui inexhaustus immensusque est illic quære, ubi copia sine defectu, voluptas sine dolore, gratia sine offensione, honor sine contumelia est. Hæc, obsecro, quem admodum ex rebus creatis observasti, & expendisti hæctenus? Imò, quomodo non advertisti, quantum in te est, penitus, quando creaturas, non ad Dei cognitionem & gloriam quam tibi prædicabant; sed ad tuas cupiditates explendas adhibuisti, atque in Dei ipsius

vertisti

Psal. 99. 1.

vertisti contemptum & contumeliam, quotiescunque illis ad peccatum abusus es?

II. Omnes creaturæ admirabilem obsequendi promptitudinem suo præstant conditori: ut hoc exemplo jure homines ad promptum paratumque semper obsequium, Deo suo præstandum, excitentur. *Emittit lumen suum, & vadit; vocavit illud, & obedit illi in tremore. Stella autem dederunt lumen suum, in custodiis suis, & letatae sunt: vocatae sunt, & dixerunt, adsumus: & luxerunt ei cum jucunditate, qui fecit illas. Hic est Deus noster, & non estimabitur alius adversus eum.* Ita irracionales creaturæ, longè inferiores homine, Deo suo, sine mora ac tergiversatione obsequuntur; & de rationali creatura, ad Dei sui imaginem condita, ad idem cum ipso bonum increatum possidendum nata, quantam alacritatem studiumque obsequendi non exspectes? Quàm indigna homine exprobratio Judæis olim facta est. *Exacerbastis eum, qui fecit vos, Deum aeternum oblivistis Deum, qui nutrit vos, & contristastis nutricem vestram Jerusalem.* Quis non obstupescat? venti & mare obediunt illi, & simillimus proximisque Deo homo oblectatur? Quin eò perversitatis peccator delabitur, ut non solum ipse aversum à Deo ejusque præceptis animum gerat; sed creaturas etiam ad salutem illi propriam Deique gloriam procurandam concessas, à Deo ad privatam cupiditatem suam secum convertat: ut jam nec homo, nec creaturæ aliæ obediunt Deo factori suo. Potestne quicquam indignius illâ hominis ingra-

*Creaturæ
suo obsequio
nos ad obse-
quendum
Deo in-
struunt.
Baruch. 3. 31.*

Id. c. 5. 7.

Veneratio-
nis & obse-
quii Deo ex-
hibendi af-
fectus.

Dolor negle-
ctæ erga Deū
observan-
tia.

Sap. 1. 4.

Psal. 91.

tudine erga Deum creatorem suum excogitarii
AFFECTUS. Veneror & adoro, providentissimam, ô
Domine, sapientiam ac liberalitatem tuam, quâ mihi
tam copiosè ad salutem meam, tuumque obsequium, &
gloriam in creaturis tuis prospicere dignatus es; ut non
solum mihi præstent servitium, verum & imaginem
præclarissimam perfectionis tuæ, & suæ erga te obser-
vantia exhibeant. Infelix planè homo, qui tam prom-
ptum creaturarum obsequium non æstimat, ad tam cla-
ras perspicuasque tuæ potentia, sapientia, ac bonitatis
notas claudit oculos, & demum, inter omnes crea-
turas tibi ad nutum obsequentes, solus non obse-
quitur! An non melius illi esset, si non fuisset na-
tus homo iste? Heu mihi, quod propriis cupiditati-
bus excæcatus hætenus, ad tam illustria rerum crea-
turarum documenta & exempla, oculos non aperui! quantum
ex his virtutum ac perfectionis colligere poteram? cum,
ut *omnis creatura facta est in miscipulam pedibus insipientium*; plurimum ex illis offensionis, ac vitiorum con-
traxerim! Quam væcors est, & bestiis similis, qui crea-
ta hæc bona de manu Dei accipit, nec dantem intuetur;
ut gratias rependat, & suo in dono agnoscat autorem!
Verè, *bonum est confiteri Domino, & psallere nomini tuo, altissime; ad annuntiandum misericordiam & bonitatem tuam. Quia delectasti me Domine, in factura tua, & in operibus manuum tuarum exultabo. Quàm magnificata sunt opera tua Domine! Nimis profunda facta sunt cogitationes tua: Vir insipiens non cognoscet. O mi Domine, tolle à me insipientiam meam, aperi oculos meos, ut videant bonitatem tuam in creaturis tuis. Per has doce me facere voluntatem tuam.* Deprecor, ô mi Deus, errorem meum; nolo deinceps brutis creaturis tibi ad omnia obsequentibus esse deterior. Quæ mihi unâ voce hoc omnes acclamare videntur: *Accipe beneficium, redde officium, cave supplicium.* O Domine, ut hoc præstem tu *adjuva infirmitatem meam.*

III. PUNCTUM.

Creaturas
Deus con-

Considera, quod Deus, nè nimium crea-
turis homo adhæresceret, suas quoque in

his perfectiones defectusque esse voluerit. Unde fit ut hominis animum nullius creatæ rei bonum explere possit. & quantumvis hisce bonis affluat, majora tamen possessis semper concupiscat. Nullius avari opes tantæ, qui magis locupletari non desideret; nemo Regum tantum terrarum possidet, qui adjici nihil cupiat. Quis unquam tanta laude & honoribus ornatus fuit; ut deinde respiceret illustriores? quis tantis affluxit voluptatibus, ut majoris voluptatis appetitum non sentiret? Ipsa gentilium philosophia intellexit; nullam hujus mundi creaturam esse, quæ hominis animum affectumque implere posset. Quare ad felicitatem quietamque hujus vitæ oppositâ sibi viâ incedendum rati, contemptu rerum omnium, eam propius sese assequi posse, quàm earum possessione, sunt opinati. ut immodicis cupiditatibus hac arte materiam tollerent. & bonis animi, quæ in sapientia & virtute sunt posita, facilius consulere: quòd harum possessionem magis certam quietamque esse non ignorarent. Verùm, ut non deesset hujus nobis veritatis experientia, Deus abundè hanc divino suo testimonio stabilivit. In unum Salomonem mundi bona, opes, voluptates, & honores, dotes corporis animique tam liberaliter contulerat; ut par illi in hac vita repertus sit nemo. *Vidi, tamen inquit ille, cuncta quæ*

didit imperfectas, ne ille homo adhareat, sed ad Deum amandum ab eis vertatur. Unde appetitum hominis satiare nequeunt.

fiunt sub sole, & ecce universa vanitas & afflictio spiritus. Et dixi in corde meo: vadam, & affluam deliciis, & fruam bonis; & vidi, quòd hæc quoque esset vanitas. Risum reputavi errorem,

Eccl. 1. v. c. 2.

v. 1.

& gaudio dixi, quid frustra deciperis? coocervavi mihi argentum & aurum, & substantias Regum ac provinciarum: feci mihi cantores & cantatrices, & delicias filiorum hominum - cumque

v. 11.

me convertissem ad universa opera, quae fecerunt manus meae, & ad labores, in quibus frustra sudaveram, vidi in omnibus vanitatem, & afflictionem animi, & nihil permanere sub sole. Huic

Sap. 5.

sapienti accedunt testes stulti illi, qui cum in vita se invitassent: venite fruamur bonis quae sunt: sub finem vitae seriùs plorabant: Quid nobis profuit superbia? & divitiarum jactantia, quid contulit nobis? transierunt illa omnia tanquam umbra. Sed, ut omnes creaturae extra

Job. 14.

hominem stabile aliquod perfectumque bonum possiderent, ipse tamen homo non constat sibi: qui quasi flos egreditur, & conteritur, & fugit velut umbra, & nunquam in eodem statu permanet. ut verè, cum Salomone, de rebus creatis & ordiri possis, & concludere: vanitas vanitatum, & omnia vanitas!

Deus creaturas tantam mediâ esse voluit, quibus finem, & possessionem summi boni assequeremur.

Nimirum, ita Deo visum est, qui creaturas quidem nobis ad usum subicere voluit; sed ut, tanquam mediâ, ad finem consequendum servirent: ideoque nullam illas voluit perfectionem finis, quæ sine defectu esset, in se continere; ne tali bono affixus homo, oblitus Dei creatoris sui, summum perfectissimumque ex omni parte bonum, quod ipse Deus, universorum bonorum fons & autor, est, negligeret. Hæc igitur imperfectio nostra & creaturarum omnium, ex Dei erga nos amore profecta, novum ingensque est beneficium

facium nostrum; cùm nos, bonis hujus mundi inhiantes, hoc suo defectu à se repellant, moneantque velut tacitè: ad Deum nobis abundandum esse, qui solus perfectò, quod possidet, bono, satiare appetitum possit. Magna proinde stultitia peccatoris est, si neglecto Deo creatore suo in ipsis creaturis acquiescat, atque in his imperfectis fallacibusque bonis finem suam constituat. Ita enim evertit universa, & hæc Dei beneficia in ipsius auctoris veritatem contumeliam, ac perniciem suam. Nam, *quid prodest homini, si universum mundum lucretur, anima verò sua detrimentum patiatur?* Quàm fluxa illa mundi bona, quàm incerta! quàm vilia, si cum æternis bonis, cùmque ipso fonte bonorum omnium Deo comparentur! ut stultissimum ompino sit, in illis velle acquiescere. quæ immortalem & infiniti boni capacitatem animum nunquam possunt exsaturare. *Tribulatio enim, & angustia, in omnem animum operantis malum: gloria autem & honor, & pax omni operanti bonum.* Nec hic terminus malorum est. Nam ipsæ creaturæ, in quibus deserto Deo summo bono, finem suum perversus homo constituit, ulciscuntur in omnem æternitatem hanc injuriam creatoris sui. Deus enim *armabit creaturam in ultionem inimicorum suorum*: quando terra pro carcere, ignis pro tortore futurus est illis, qui *ibunt in ignem æternum.*

Mat. 16. 26.

Creatura sibi adherentes affligunt.
Rom. 2. 9.

Sap. 5. 18.

AFFECTUS. Verè ingens stultitia & perversitas hominis. Deserere Deum creatorem suum omnis boni fontem, qui solus desideria nostra implere potest, & fallacium bonum benè creaturarum adherescere. *Fecisti enim, detestatio mundana concupiscentia.*

Aug. Conf.
l. 1.

ô Domine, nos ad te, & inquietum est cor nostrum, donec
requiescat in te. Heu quoties quantumque aberravi!
 quam cæcus fui, quod hæc non agnoscerem! quam per-
 versus, quod te invitatem vocantemque non sequerer!
 quam demens, quod iis ipsis creaturarum præsidiiis, ad te
 sequendum & honorandum datis, ad persequendum &
 contemnendum abusus sum, sceleratæque concupiscen-
 tiæ meæ, mundoque ac Dæmoni, quam æquissimæ vo-
 luntati tuæ parete maluerim! Procul in posterum à me,
 procul tanta malitia. Si Nabuchodonosor Assyriorum
 Rex in bestiam mutatus est, quod neglecto supremo Deo
 in rebus creatis, tanquam brutum, finem suum colloca-
 ret: quoties obsecro hanc pœnam promeritus, in bestiam
 transformari, iusto Dei iudicio, potuissim!

COLLOQUIUM cum emendationis PRO-
 POSITO.

Angelinos à
 creaturis, ad
 Deum crea-
 torem invi-
 tant & du-
 cunt.
 Psal. 90.

Fac Angelum custodem sic tecum agere. Ec-
 ce de cœlo ego tui causa missus tibi adsum
 custos, invitator, monitor, ductor, impulsor.
 Cave tam fidem meam operam contempnas.
 Si enim Deus Angelis suis mandavit de te, ut
 custodiant te omnibus viis tuis; si ipse tibi Deus
 ubique præsens, adiutor ac provisor in om-
 ni opere, suisque velut Mater in brachiis por-
 tat, ita ut si mulier possit oblivisci infantem ute-
 ri sui, ipse tamen non obliviscatur tui: ideo-
 que sollicitè curet, ne creaturis ad salutem ti-
 bi datis, ad perniciem tuam perversè abuta-
 ris; tam amicam, paternam & inæstimabilem
 Dei curam, nisi ingratisissimus, negligere non
 poteris. Accipe igitur beneficium, & redde
 officium, creaturamque postpone creatori.
 Noli fieri, sicut equus & mulus, quibus non est
 intellectus, qui creatis tantùm pascuntur & in-
 hærent, creatorem nesciunt. Ita intelle-

2. 49.

Psal. 31. v. 9.

Etum

Et tibi dabo, & instruam te in via hac, quâ v. s.
gradieris.

R. O fidelissime custos, ô amantissime mo- Par est nos
nitor, quantum Deo tibi que, ita mihi ubique fidelem An-
præsenti debeo! quàm æquum, ut vos ubique gelorum cu-
ex animo amplectar, tuumque, ac beatorum stodiam cu-
omnium semper Deo suo adhærentium exem- ramque non
plum sequar! Hi enim verè hîc in terris pro- aspèrari.
nunciantur beati, qui audiunt verbum Dei, & cu-
stodiunt illud. Utinam hoc verbum nunc au-
diam, quod æternum audire cupio, illum nunc
finem spectem, in quo æternum desidero ac-
quiescere, & quidquid extra Deum est, hoc, ni-
si ad Deum me deducat, toto corde detester! ô
sanctissime Angele mi, quis mihi constantem
affectum dabit, te tuumque consilium sequen-
di? Psal. 16. *Perfice gressus meos in semitis tuis, ut non
moveantur vestigia mea: ne tali tuo ministerio,
tuisque divinis beneficiis indignus sim. offero
per manus tuas, offeramque quotidie Deo
meo, cor rectum & syncerum ipsi soli servien-
di, dicamque, Deus Deus meus ad te de luce vigi-
lo, sitivit in te anima mea. In terra deserta appa-
rui tibi, ut viderem virtutem, & gloriam tuam.*
Ps. 65.
Maledicta creatura, quæ me abducit à creato-
re, & hoc fine meo. Accipe hodie, & in æter-
num, omnia quæ cogito, dico, ago & patior in
laudem & gloriam nominis tui. Ita desidero,
deveo, & offero.

DISTICHON MEMORIALE,

*Cuncta tibi, ut subsis, subsunt (2.) monstrantque
Creantem,*

Munere, (3.) seu vitio deficiente, Deum.

III. MEDITATIO FUNDAM.

VERITAS. Utendum aut abstinendum creaturis, prout ad finem conferunt, vel obsunt, juxta Dei præcepta. (2.) Ad quod conducet, si suæ quisque vocationis rationem ac finem sæpe consideret. (3.) Deinde leges suæ statui proprias, non tantùm intelligat, verum etiam sequatur.

ORATIO PRÆPARATORIA, ut supra.

PRÆLUDIUM I. *Propone tibi Adamum in paradiso, inter uxoris consilia, & præcepta Dei, in electione fluctuantem.*

II. *Pete gratiam, ne te Deus à voluntate sua, in electione, aberrare sinat*

I. PUNCTUM.

Creatis rebus non aliter vel utendū, vel abstinendum, quam prout cuilibet hominū, juxta status sui rationem, & præcepta Dei, ad salutem conducant.

CONSIDERA in creaturarum usu, non ita cœcè ac temere agendum, ut ea quisque arripiat, ad quæ appetitus & naturæ inclinatio propendet; sed iis abstinendum, quæ nos ab ultimo fine, & summi boni possessione impedire possunt; utendum verò illis, quæ ad salutem propius cōducunt. Nec hîc exemplo aliorum; sed ex consideratione status sui procedendum. Non enim omnia conveniunt omnibus, & quæ uni sæpe profunt, aliis nocent. Est qui hōnoribus ac divitiis rectè utitur, est qui malè.

Suas

Suas quisque animi vires antè explorare tene-
tur, quàm hoc, aut illud onus suscipiat. Ita
ager, non pro appetitu quamvis, quæ maximè
sapit, medicinam arripit; sed quam novit suæ
conducere sanitati. Hic aliorum consilia avi-
dè excipit, & nec cura, nec impensis parcat, ut
corpori afflicto consulat. Nec quenquam fa-
cilè adduces, ut quæ sanitatem affligunt, hæc,
licet dulcia, ultrò capter. Heu dolor, quòd
major quibusdam corporis sit, quàm animæ
cura! quòd tam infano consilio appetitus no-
stri blandimenta secuti, lethali sæpe morbo e-
jus salutem profligemus! An non terret Ada-

*Adami er-
rantis ex-
emplum nos
terrere de-
bet, & ad
hanc curam
nos impelle-
re.*

mi exemplum, qui hoc errore primus, inter
blanditias uxoris, illecebràsque oculorum,
pulchrum aspectusque delectabile pomum captan-
tium, & Dei vetantis rationisque propriæ dis-
suadentis præceptum constitutus, tam fœdè
tantâque clade suâ & posteritatis universæ,
prævaricatus est? ita ut *per unum hominem pec-*

*Rom. 5, 12,
& 18.*

*catum in mundum intraverit, & per peccatum
mors: induxeritque omnes homines in condem-*
nationem. Quantilla res erat, in ista pomor-
um & deliciarum copia, obtemperare præ-
cepto Dei, & ab unius pomi esu se continere!
& quanta malorum abyssus ab uno hoc malo
in mundum derivata est. Expende obsecro an
non par sæpe, imò intolerabilior sit error tuus,
quando Dei & Ecclesiæ præcepta, ad æternam
tibi salutem ordinata, in gravioribus & pluri-
bus contemnis. Audi gravissimam Dei con-
testationem. *Testes invoco cælum & terram,*

Deut. 30.

quod proposuerim vobis vitam & bonum, benedi-
ctionem

tionem & maledictionem. Elige ergo vitam. Diligas Dominum Deum, & obediens voci ejus. Ecce easdem tibi leges in usu creaturarum mundi, quas Adamo præscripsit; & hinc vitam, inde mortem æternam, in præmium aut pœnam, proposuit. An hæc credis? Non fallet. cælum, inquit, & terra transibunt. verba autem mea non præteribunt.

Matt. 24.

*Agnitio imbecillitatis nostræ, cum detestatione tepiditatis in fide, & observatio-
ne legis Dei.*

AFFECTUS. Credo Domine, & amplector certissimam illam veritatem tuam. Proposuisti mihi in usu creaturarum vitam ac mortem; sed ecce imbecillitatem nostram: quia illa, quæ in lege tua divina proponis, ab oculis nostris carnalibus remota sunt; contraque quæ Dæmon. mundus & caro, animæ nostræ hostes, blandimenta nobis exhibent, præsentia sunt, sensuümque lenocinio capiuntur, hinc Adam, hinc nos omnes his oblectamenti abrepti, ægrè credimus, quæ proponis procul absentia, & difficulter amplectimur, quæ illis contraria præcipis.

Sap. 9. 15.

Verè, *corpus, quod corrumpitur, aggravat animam, & terrena in habitatio deprimit sensum multa cogitantem!* Detestor, ô Domine, atque execror hanc meam in fide tepiditatem, & in obediendo præceptis tuis amantissimis (quibus nihil spectas præter salutem & bonum meum) gravissimam irreverentiam. Heu miserum me!

Gal. 5. 17.

quia *caro concupiscit adversus spiritum & spiritus adversus carnem*, ut sæpe quid eligendum sit, quidquid rejiciendum ignorem. Conælector legi Dei secundum interiorem hominem; video autem aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meæ. Infelix ego homo!

Rom. 7. 22.

quis me liberabit de corpore mortis hujus? Ah liceat mihi, per infinitam misericordiam tuam, ô mi Deus, respondere cum S. Apostolo tuo. Gratia Dei per Iesum Christum Dominum nostrum,

*Invocatio
divinæ gratiæ.*

v. 25.

Illustrat hæc intellectum meum, ut cognoscam & sequar optima consilia, & sanctissimum beneplacitum voluntatis tuæ, ut tecum, & per te, *sciam reprobare malum, & eligere bonum.* Quamquam enim omnia quæ Deus creavit ab initio, *erant valde bona,* tamen in Adamo, posterisque & meipso exper-

Isa. 7.

MEDITATIO III. PUNCTUM I. 77

tus sum, quod multi his bonis abutantur, ita ut *creatura* Sap. 14. 11.
Dei in odium facta sint. & in tentationem animabus ho-
minum, & in musculam pedibus insipientium Verum, *ô Confessio*
 Domine, unde tantum malum in creaturis bonis, nisi ab *erroris cum*
 homine malo, qui perversa voluntate, electione & usu, il- *pœnitundine.*
 la, quæ tu ad salutem & finem ipsi consequendum dedi-
 sti, convertit ad perniciem & interitum suum. Nam ut
bona bonis creata sunt ab initio; sic impiis & peccatori- Eccli. 39. 30.
bus in mala convertentur. Et, heu dolor! his sæpe ab-
 usus, in mala converti bona tua. Verum, *ô Domine, re-*
 vertor ad te, qui gravissimum quemque peccatorem non
 deseris sperantem in te. *Si enim Dominus magnus vo-* 1b. v. 8.
luerit spiritu intelligentia replebit illum. Et ipse diriget con-
silium ejus, & disciplinam. Confido promissis tuis, per
 sapientem factis: *Custodi legem, atque consilium meum,* Prov. 3. 21.
& erit vita anima tua. Custodiam deinde, & sequar te,
ô salus mea, Deus meus. Qui amantissimis nos verbis
 tuis invitas: *tollite jugum meum super vos & invenietis* Matt. 11. 29.
requiem animabus vestris, jugum enim meum suave est
& onus meum leve.

II. PUNCTUM.

Considera. Ad hoc ut rebus creatis, juxta *Finis & vo-*
 ordinationem & voluntatem Dei, ad sa- *cationis nô-*
 lutem nostram rectè utamur, necessarium esse, *stra excel-*
 ut memores nostri officii, susceptæ ex eo obli- *lencia fre-*
 gationis vivamus. Sicuti miles perpetuò ante *quenter re-*
 oculos muneris sui rationem habere tenetur; *colenda; ut*
 ut ea præstet, quæ ex officio boni militis sunt: *dignâ hâc*
 Princeps considerare atque exequi illa, quæ ad *vita eliga-*
 ad bonum reip. propter quod electus est, spe- *mus media.*
 ctant: Religiosus quæ ipsius disciplinæ sunt
 propria. Ut identidem sibi Divus Bernardus
 ingerere solebat: *Bernarde, ad quid venisti?*
 Qui hoc agunt, ut sui memores ubique officii
 vivant, hi facile agnoscunt quibus sibi creatu-
 ris utendum, quibus abstinendum sit, ut offi-
 cium

cium suum expleant, & finem sibi propositum assequantur. Nam cum Deus, ex divino suo beneplacito, diversos esse hominum in hac vita status voluerit, diversisque officiis fungi singulos; diversis etiam mediis finem suum assequi, & ad salutem voluit pervenire; ut quibusdam permissa sint, quæ aliis negantur. Aliter rustico, aliter Principi; aliter militi, aliter religioso sit vivendum. Quare hic quemque sui status rationes, quidque Deus & præscriptæ cuique ab hominibus & Deo legis exigant, videndum est. Nam *cui plus datum est,*

Ezech. 18.

Sap. 6.

Quilibet, seu parvus, juxta statum suum vivere tenetur.

Sap. 6. 7.

1. Pet. 1.

Job. 36.

v. 5. 11.

plus requiretur ab eo. Et unumquemque juxta vias suas judicabit. Non enim subtrahet personam cujusquam Deus, nec verebitur magnitudinem cujusquam: quoniam pusillum & magnum ipse fecit, & equaliter est illi cura de magnis, seu omnibus. Quantò quisque plura aut honoriora officia sustinet, tantò & graviores sustinet muneris rationem. Quam si negligenter, potenter tormenta patientur. & si hominem non habeant correctorem, quem metuant, habebunt Deum: *qui sine acceptione personarum judicat secundum unumcujusque opus.*

Ceterum quò quisque gravius munus administrat, illustriora præmia consequetur: si discriminum ac difficultatum omnium victor, officii rationes non neglexerit. *Deus enim potentes non abjicit, cum & ipse potens sit; sed non salvat impios. Si audierint, & observaverint, complebunt dies suos in bono, & annos suos in gloria.* Cogitent igitur, qui præsumunt aliis, quod ipsis præsit Deus, quovis homine oculatior.

MEDITATIO III. PUNCTUM II. 79

omnis enim anima potestatibus sublimioribus sub- Rom. 13.
ditata est. Quod si Ecclesiasticus, vel religiosus,
fueris; cogita, ad quid veneris: & cum voveris Deut. 23. 21.
votum Domino Deo tuo, non tardabis reddere;
quia requireret illud Dominus Deus tuus, & si mo-
ratus fueris, reputabitur tibi in peccatum. Vide
igitur, quam obligationem susceperis, illique
exequendæ idonea tibi media selige. Quicum- Omnes te-
que demum sis: memineris te Christianum es- nemur ad
se, & hoc solo nomine te Christo Duci tuo, leges boni
tanquam militem ejus, à quo nomen possides, Christiani.
obligatum esse. qui in baptismo sub illius vex-
illa receptus, jurasti in leges ipsius, & Diabo-
lo ac pompis ejus obnuntiasti. Expende, an
juxta Sacramentum præstitum, juxta leges re-
ceptas, juxta ipsum nomen tuum ita hæctenus
vixeris, ut perjurus haberi, & desertor tanti
Ducis, ac Diaboli mancipiū nunquam merue-
ris. Et si errasse te, fidemque datam violasse ani-
madvertas, quanto deinde studio caveudum,
abstinendūque noxiis sit, ne rursus præci-
piteris. Christianismus est imitatio divinæ natu- Greg. Nyss.
re. Si igitur Christianus es, Christum Deum imi- Or. de nom.
itare. Noli vacuum ferre nomen atque inane; sed Christiani.
plenam tanti nominis mensuram imple; imple, in-
quam, operibus nomine dignis. Apostolus pau- 2. Tim. 2.
cis multa complectitur. Labora, sicut bonus mi-
les Christi Jesu. Et si tantū laborum difficul-
taūque exhauriant profani milites, tantū
terrâ marique jactentur, & in præsens sæpe exi-
tium, per hostium tela atque enses, cogantur
ruere, exiguâ spe prædæ aut honoris propositâ;
quid est, cur legem ac disciplinam Christi,
cujus

*Cromer. l. 5.
hif.*

cujus *jugum suave* est, possimus ulla in re detrectare? Boleslao IV. Polonorum Regi solenne erat, gestatâ ante pectus effigie optimi Patris sui, sæpius illâ inspectâ, dicere: *absit, absit, ô mi pater, ut à me unquam aliquid regio tue nomine indignum statuatur!* Si homo homin. tantam reverentiam observantiâque præstet: quid est, cur nos, qui Christum Deum nostrum suo nos sanguine redimentem sectamur, non omni illa studio ac demissione præstemus, ac detestemur seductorem istum, qui nos cum Adamo ad interitum persequitur?

*Excitatio
ad seriam
cogitatio-
nem nobilif-
simi finis, &
eligenda
media.*

*S Cyprian.
de duplici
Martyr. ad
Fortunat.*

AFFECTUS. O ingratus homo, si tuæ conditionis, tantaræ & illustris vivis immemor, quâ inter tot gentes, Turcas, Persas aliósque barbaros universis illis in Christiana religione prælatus es! si nobilissimum illum finem tuum, & cœlestis gloriæ sedem, ad quam destinaris, negligas. imò etiam per peccatum deficiendo à Deo conditore ac redemptore tuo, levicula voluptate seductus, evertas. Ergone *tam vili mercedula sollicitatus, sponte deficis ad eum, à cuius tyrannide te Christus suo sanguine redemit: cuius jam totus factus es?* Hujus militiam professus es, ad salutare lavacrum, huic dedisti nomen, hujus Sacramentis initiatus es, accepisti donativum, & pignus spiritus; ne quid dubitares de promisso stipendio, simulque Diabolo denuntiasti perpetuas inimicitias, renuntiasti omnibus illius pompis ac voluptatibus, exsufflasti, exhibilasti, jurasti in verba redemptoris. O vilem animam, ita summæ felicitatis prodigam, & angelicæ conditionis immemorem! An viator quisquam tam insanus sit, qui longo difficilique incedens itinere: non sæpius secum recolat, repetâtque, quo tendis? rectône, an devio tramite?

*Pudor est, si
vincamur
studio & ho-
minibus
terrena præ-*

securâne, an ab hostibus infesta via? imò, qui ultro aberret, sponte in hostium sese manus ingerat, à quibus, post breve lenocinium, ab omnibus spoliatur? An non quandoque inter ardua viarum secum, volvet? opimam habes patriam, mobilem illic vivendi conditionem, gloriam

tibi paratam, expectantem illic te patrem, amicos videndi avidos, felicitatem, quam desiderare possis, omnem. Hæc, opinor, nunquam mente exciderent. Quid mercatorem animat, inter fluctus tempestatésque ac scopulos in mari luctantem, nisi sæpe cogitatum, expectatumque semper apud Indos aurum? quid militem, per vallorum murorumque abrupta, perque medios tormentorum & hostium globos, in urbes irrudentem, nisi spes prædæ opulentæ animo infixæ? Quid? quod, *omnis qui in agone contendit ab omnibus se abstinet? & illi quidem ut corruptibilem coronam accipiant; nos autem incorruptam.* Euge anima mea, noli committere, ut ab his vincaris industriâ in mediis opportunis tuo proposito eligendis, quorum longè finis ignobilior est & vilior conditio; noli sedulitate & constantiâ laborandi ab his vinci, quorum multò inferiora sunt laborum præmia. *Si militis* *secularibus gloriosum est, ut hoste devicto redeant in patriam triumphantes; quanto potior & major est gloria victo Diabolo ad paradysum triumphantem redire, & unde Adam peccato rejectus est, illuc prostrato eo, qui ante dejerat, trophæa victricia reportare? afferre Domino acceptissimum munus, incorruptam fidem? comitari Deo; cum venire cœperit vindictam de inimicis recepturus? lateri jus adfistere, cum sederit judicaturus? cohæredem Christi fieri? Angelis adequari? cum Patriarchis, cum Apostolis, cum Prophetis cœlestis regni possessione latari? Euge, anima mea, quid torpescis? æterna tibi quies & voluptas, pro temporario labore ac dolore proposita sunt, nemo coronatur nisi qui legitime certaverit.*

miâ spectantibus; cum nostra calæstia & aeterna sint.

1. Cor. 9. 25.

Cypr. de Mart. ad Fortunat.

III. PUNCTUM.

CONSIDERA. Ad multos errores in electione mediolorum evitandos, & libertatem nominis, atque ad vitia proclivitatem contringendam, leges à Deo hominibusque institutas esse; quibus, quid fugiendum, quidque sequendum cuique sit, præscribitur. Et haec quidem alias generales esse omnium gentium;

Quilibet, ne in electione erret, leges suo statui convenientes scire cœnetur.

F
tium;

tium; alias singulares Christianorum, & inter
 has peculiare multas quibuslibet vitæ stati-
 bus accommodatas. Quisquis igitur officii
 sui rationes, ut par est, explere voluerit, illum
 que, qui sibi propositus est, vitæ ac salutis sco-
 pum assequi, hic leges illas, & scire, & exequi
 pro viribus tenetur. Scire, inquam, ante om-
 nia; quia nemo ignorans muneri suo exequen-
 do idoneus est. Unde adulti homines, prius
 in fide Christi instruendi sunt, quam per ba-
 ptismum ejus possint Ecclesiæ initiari. Sic, in
 quo quisque versatur munere, ejus tenetur le-
 ges nosse. Nam ubi non est scientia anime, non
 est bonum. Hinc terræ Israëliticæ per Oseam
 Deus minatur: quia tu scientiam repulisti, repe-
 lam & ego te, ne sacerdotio fungaris mihi: &
 quia oblita es legis Dei tui, obliviscar filiorum tuo-
 rum & ego. Verbo Apostolus rem absolvit
 qui ignorat ignorabitur. Neque hic sistendum
 quia scientia sine operibus vana est ac noxia
 & similis ficulneæ sine fructu, cui Christus
 maledixit: nam servus, qui cognovit voluntatem
 Legibus etiã Domini sui, & non se preparavit, & non fecit se
 conformiter eiudem voluntatem ejus, vapulabit multis. At dil-
 vivendum. ficile non paucis videtur, tot legibus obstricti
 vivere, iisque actiones suas cõformare. Verum
 ita Deus voluit. Nulla est virtus, quæ in ardua
 Matt. 11. 12. sita non sit. Et regnum cœlorum vim patitur
 ac violenti rapiunt illud. Magnæ arces non
 faciliè expugnantur. Sed amantibus nihil dif-
 ficile est.

Quocirca, ut de privatis cuiusq; status legibus
 taceam (quæ quisque meditari pro se poterit)

Christia-

MEDITATIO III. PUNCTUM III. 83

Christiani hominis leges, omnibus ad finem salutemque æternam aspirantibus & tenendæ, & exequendæ sunt. Nam, cùm illæ, à Christo & Ecclesia, ut media ad salutem æternam ordinata sint; planè nullam, qui hæc neglexerit, se Christianæ vitæ felicitatisque æternæ curam habere testabitur. Quomodo enim ceteris creaturis, ad Dei gloriam indifferentibus rectè usus est, qui ad Deum per se spectantes non amplexetur? In his Dei & Ecclesiæ legibus continentur præcepta Decalogi, & Sacramentorum usus ad salutem necessarius: ex quo omne penè robur hauritur spiritualis vitæ, tanquam ex fonte gratiæ, & medicamento quodam animæ, per affectiones pravas, & offensiones hominibus ferè quotidianas, velut morbos quosdam, debilitatæ. Accedunt his conciones sacræ, quot festis & Dominicis in Ecclesia institutæ, libri pii, eorumque lectio, quæ qui negligit, fastidit, aut aspernatur, nullum non dicam cultum, sed nec studium salutis habet. Nam *qui ex Deo est, verba Dei audit.* Nec blandiri sibi debent docti, quasi his non egeant, ut si qui non ignota audituri sint: quia *fides nostra non in sapientia hominum, sed in virtute Dei.* Qui per ineruditos piscatores hujus mundi sapientes oratione simplici instruxit. Non satis est scire bonum; sed ut velis quoque necesse est. Frigida igitur voluntas, ferventia alioquin oratione sæpius excitanda est. Deus non loquitur ubique, nisi tantùm per suos. Hunc tamen si alicubi tibi, licet tam simplici, quam in S. literis, sermone, locuturum scies (ut ve-

*Legibus Sacramentisq;
Christi &
Ecclesiæ, us-
certis ad sa-
lutem me-
diis inha-
rendum.*

*Res sacræ
crebro, au-
diendo &
legendo, re-
colenda
sunt.
Joan. 8.*

1. Cor. 2. 8.

rè in suis Pastoribus & libris S. facir) quante studio desiderioq; audiendi accurreres, quantâ curâ leges tibi ab illo præscriptas expleres!

AFFECTUS ET COLLOQUIUM. Domine, certâ fidenter dico, quod in S. literis, & per tuos in Ecclesia Doctores Pastoresque loquaris, de quibus pronuntiasti; *qui vos audit me audit; & qui vos spernit, me spernit.* Non habeo igitur verba, quibus excusam socordiam meam. Non possum ignorantiam meam obtendere, quia siquæ sit voluntaria est, cum possem à multis erudiri. Sæpe etiam inter illos sum, qui sciunt, & non faciunt, illamque exprobrationem tuam audire mihi videor, cum aliorum mei similibus: *quid vocatis me Domine, Domine, & non facitis quæ dico? Qui audit, & non facit, similis est homini ædificanti domum suam super terram, sine fundamento, in quam illisus est fluvius, & subito cecidit.* Ita pro dolor! ædificavi frequenter hæctenus, cum tot salutis media in Ecclesia Dei mihi oblata neglexi. Cum tu per sapientem me amantissimè invitares: *Audi, fili, disciplinam patris tui, & ne dimittas legem Matris tuæ,* Ecclesie, sponsæ meæ. Quæ te, ut dilectum filium, in greine suo, præ tot aliis gentibus ac hæreticis neglectis atque exclusis felicitate tantâ, inter heredes gratiæ ac benedictione cœlesti fovendos recepit. O mi fili, quid est, quod tam dilectæ Matris amorem negligis, legem sæpius respicis, consilia non admittis? Si tu me ames, si teipsum ac salutem tuam, quomodo potes hæc tam certa, atque etiam necessaria, salutis tuæ media negligere. Si tot Sanctorum exempla, qui alia ad finem salutemque suam viam non pervenerunt; si hæc præcepta mea, hæc consilia & hortamenta, tot sæculis, tantoque populorum contentum firmata te non commovent; si hæc summa aviditate & felicitatis æternæ desiderio non amplecteris; quid est, quod Christiano dignum homine præstas, quid, quo felicem aliquando hujus vitæ finem, & alterius, quam in cœlo præparavit Deus diligentibus se, optatam possessionem expectare possis? Nam *qui Ecclesiam non audierit, similibus sicut ethnicum & publicanus.*

Luc. 10.

*Vera Christi
& Ecclesie
disciplina
agnita, cum
detestatione
ignavia propria.*

Luc. 6. 64.

v. 49.

Prov. 1.

*Excitatio
ad obsequendum.*

Matth. 18.

*Propositum
sequendi.*

Be. O mi Deus, audio, & agnosco has esse
 voces patris amantissimi, & Christi redempto-
 ris mei. Absit, ô absit à me, ut has negligam,
 ut aliquid in posterum his indignum admit-
 tam. Quam infelix homo essem, si illam quam
 mihi ex æterno amore tuo, per Ecclesiam tuam
 sanctam, perque ipsum Sanguinem tuum, pro
 mea redemptione fusum, salutem, præ tot aliis
 nominibus, offers, hanc insanè ac protervè
 negligerem! Nihil est, nihil, ô Domine, tam
 arduum in præceptis, aut consiliis tuis, quod
 non volens lubensque amplectar. Cupio,
 Domine; adjuva me, quoniam infirmus sum.

DISTICHON MEMORIALE,

*Elige quod iustum est (2) magnumq; revolve fre-
 quenter*

Finem animo (3) leges scito & amato tuas.

IV. MEDITATIO FUNDAM.

VERITAS. In rebus creatis nostro
 arbitrio subjectis, indifferenti ele-
 ctione versari debemus, illas licet duras
 præferendo, quæ salutis magis conve-
 niunt, & à Deo, etiam in pœnam, pro-
 ponuntur. (2) In iis verò quæ ex arbi-
 trario tantum Dei pendent, ejus divinæ
 ordinationi acquiescendum est cum re-
 signatione. (3) Denique salutis media,
 non tantùm noscenda verùm, & re ipsa
 usurpanda sunt.

ORATIO PRÆPARATORIA, ut supra.

PRÆLUD. I. *Propone tibi Adamum post lapsum magna submissione ad omne Dei arbitrium paratum, & quavis à manu ipsius acceptantem.*

II. *Pete gratiam, ut ad omnem Dei voluntatem resignatus, nil nisi ex salutis tue ratione eligas.*

I. PUNCTUM.

*Circa res
nostro arbi-
trio subje-
ctas, ut sunt
opes vel ino-
pia, honor
vel contem-
ptus &c. de-
bemus in ele-
ctione indif-
ferentes esse,
& saepe aspe-
ra delecta-
bilibus præ-
ferre ob sa-
lutem.*

Considera, magnum sæpe errorem à mul-
tis in electione admitti, dum, puerorum
instar, magis splendida præ utilibus ac saluta-
ribus rebus deligunt. Quotus enim quisque
est, qui non opes inopiæ, honorem con-
temptui, voluptatem dolori, otium labori, sa-
nitatem ægritudini præferat; & tamen quis
nesciat pluribus opes, honores, voluptates,
otium, sanitatem noxia magis fuisse, & plurimum
causam scelerum ac sæpe perditionis; quam in-
opia, contemptus, dolor, labor & ægritudo
fuerint. Quæ veritas cum certissima, totque
exemplis malè pereuntium sit probata, ut ne-
gari non possit; contraque etiam constet, opi-
bus, ceterisque Dei donis, ad salutem nos ut
sapienter posse. æquum erit, ut seposito omni
(quantum possibile erit) affectu, ad hæc aut illa
bona eligenda, prout arbitrio nostro subje-
cta sunt, accedamus: ista solum præferendo si-
ve in rebus sustinendis sive in agendis quæ no-
stræ magis salutis conducere intelligemus. Ita
cum Deus Adamo dixit: *in sudore vultus tui
vesceris pane tuo*, labor otio fuit præferendus

*Æger opibus
sanitatem*

Æger sæpe pro valetudine plurimas impendit
opes, quia sanitatem opibus præfert. Et nauta

in tempestate mavult merces projicere, quam periclitari de vita. Quæ verò causa? nisi, quia ille sanitatem, hic vitam bonis ceteris pluris æstimat, ac longè præhabet; secus quam nos mortales facimus, qui infinitam illam cœlestis patriæ gloriam, ad quam conditi sumus, inexhaustum illud pœnæ infernalis, & malorum omnium barathrum, quod nobis metuendum est, non ut par est consideramus & æstimamus; ideoque fluxa & levia hujus mundi bona æternis immensisque bonis præferimus, & per brevi facili que hujus vitæ malo quam inexhausto dirissimo que alterius carere malumus. Unde lamentabile illud apud sapientem carmen denique canitur: Ergo erravimus à via veritatis, & justitia lumen non luxit nobis. Lassati sumus in via iniquitatis & perditionis, & ambulavimus vias difficiles, viam autem Domini ignoravimus; Stupenda cœcitas mortalium! Videmus nos errare plerique: cum tam arduam sit hæc bona congerere, tueri, ac conservare; ut, si hoc studium Deo ac saluti impenderemus, inter præcipuæ sanctitatis homines possemus censerì. Et tamen usque adè insani cœci que esse pergimus, ut grave illud Diaboli jugum, cum durissimis inferni pœnis; quam suave hoc Christi, cum infinita cœli gloria, portare malimus. Excute vitam ac conscientiam tuam, quisquis es, & quantum studii temporis que vanis mundi rebus bonisque tribueris, expende: & agnosces minus studii curarum que pro salute tua æternisque cœli bonis à te Deum exegisse. Quod si igitur Deo

præferre, ut valeat. Nauta vitam mercibus, ut vivat. Et nobis æterna vita sit vilior? Quantum error!

Sap. 5. 6.

Grave Diaboli jugum multi portant, & infernū merentur: suave Christi respiciunt, ut cœlum habeant. Vah Martyres Diaboli!

*sapientius
eligendum
est, & quod
æternum
caducis præ-
ponendum
est.*

Matt. 19.

salutique tuæ hæc tribuisses; quanta manerent in cœlo præmia! Deinde licet jam obtenta hæc mundi bona (qua in re sæpe fallimur) in se verè bona sint. quàm tamen pauci his ex præscripto Dei utantur, tam experientiâ, quàm Christi voce docemur: *facilius camelum per foramen acus quam divitem intrare in regnum cœlorum.* Quis enim in opibus nesciat esse pericula ingentia, perversas affectiones, superbia, avaritiæ, luxus & luxuriæ alimenta? Certè opum tenuitas, vitæ minus conspicua, & pro honore contemptus, plus sæpe ad salutem multis profuisse fatendum est. Ergo, aut sic utere bonis illis, ut ad Dei gloriam convertantur; aut negligere, ne te perdant. Adhuc in potestate tuæ sunt; vide quid eligendum. Finem salutemque tuam, infinitis partibus nobiliorem, tam abjectis noli rebus postponere. Hoc nunc æge in tempore, quod olim te volueris egisse in æternitate. Etiam modò aliquando dolendum tibi esse persuadeas, ne æternùm dolere cogaris. Sapientes apud Davidem canunt: *letati sumus pro diebus, quibus vidimus mala, & annis quibus nos humiliasti.*

Pl. 29.

AFFECTUS. Verè, Domine, bona illa opum, honorisque & cetera mundi, quæ tu Deus in usum hominum condidisti, multis bona non sunt, qui eis rectè, ad tuam gloriam & suam salutem, (propter quæ creata sunt) uti nesciunt. Quantum profuisset Adamo, si in tanta felicitate, & copia fructuum paradisi collocatus, malus illa, quam carpsit, spinas pro pomis tulisset? aut pro blandis verbis serpens momordisset? Quam infelices sunt, qui cum insipientibus illis electoribus coguntur dicere, *Quid nobis profuit superbia, aut divitiarum jactantia quid contulit nobis? Transferunt omnia illa tanquam umbra.*

*Contemptus
opum & bono-
rum mun-
di, multus
nocentium.*
Sap. 5, 8.

Brevis

Brevis fuit voluptas, longus dolor est: illa transit, hic mansit. Nunquid hæc in meta vitæ constituti omnes hujus seculi amatores cogitaturi aut dicturi sunt; quando iam non amplius ex affectu, sed veritate hujus mundi res æstimaturi sunt? Dicebat Epicurus: mihi frui carne bonum est; dicebat Stoicus: mihi frui mea mente bonum est. dicebat Apostolus: mihi autem adherere Deo bonum est. Errat Epicurus, fallitur Stoicus. Tunc enim rectè a-
 nimam vivit, si non secundum carnem, non secundum se-
 ipsam; sed secundum Deum vivit. O quoties igitur in e-
 lectione rerum hujus mundi aberravi; & pueris sui simil-
 itati proficere, illa noceant. quoties stultos secutus sum, qui
 amoenam malunt, quàm asperam viam incedere, etiam si hæc
 rectè deducat ad patriam, illa seducat? Cui, obsecro, Magnam insa-
 quæsita sunt bona illa, quæ hæctenus temporali felicitati æternis
 et aut voluptati, non verò æternæ stabilis quæsivi? bonis cadu-
 in quibus non Dei honorem, sed meum aut amicorum capere præferar.
 commodum spectavi? Ah miserum me! amissum gra-
 tiam tempus est, nunquam rediturum; lucrum æternæ
 gloriæ, nunquam recuperandum: læsa conscientia est
 semper me accusatura: offensus Deus est, certò me judi-
 caturus. poena sceleribus præparata est, quæ utinam ne-
 sit æterna. Non dicam, quod Deo, Angelis & Sanctis ejus
 execrabilis factus sim. Quin mutamus, o Anima mea, & corrigendū.
 ad Deum Salvatorem, consilia electionis nostræ, in reli-
 qua vita & actionibus ita dirigimus, ut grave nihil, nisi
 coram ipso, juxta bonæ electionis regulas, ad finem sa-
 lutis nostræ, & gloriæ ipsius dirigamus. Ita planè, ita
 fiat. Redeo ad te, o Deus, ac summum bonum meum:
 tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea. Tu tan-
 tum, notum fac mihi, Domine, finem meum, ut sciam quid
 desit mihi.

August ser;
 13. de verb;
 Dom.

Magnam insa-
 niã æternis
 bonis cadu-
 ca præferar.

Quam infe-
 lices, qui ja-
 cturam irre-
 parabili, id
 fecerunt!

corrigendū.
 dum licet.

Psal. 26.
 Psal. 38.

II. PUNCTUM.

CONSIDERA, varia esse hujus mundi bona
 ac mala. quæ vel extra nos, vel in cor-
 pore nostro, aut anima reperiuntur. In qui-
 bus multa à nostro arbitrio non pendent, sed
 à Deo tribuuntur aut immittuntur, qui opera-

In bonis ma-
 lisve nostræ
 electioni nõ
 subjectis ac-
 quiescendū
 divina vo-
 luntati est.

Eph. i. 11.

*tur omnia secundum consilium voluntatis suae: alium ex inopi ignobilique: alium ex divite nobilique producit genere: alium corpore mutilo debili que: alium integro robustoque vult nasci: alium stupidum stultumve; alium ingeniosum sapientemve creat. Hæc igitur ita à Deo acceptanda sunt, ut quisque sua contentus sorte vivat, neque aliis iccirco se existimet esse meliorem, aut deteriorem. Non secus quàm in comœdia, ubi alteri divitis, aut sapientis pugilisque, alteri mendici, stulti, aut ægri persona assignatur, quam omnes norunt brevi esse deponendam. ubi potissimam laudem refert, qui suam (licet stulti) personam, quàm aptissimè repræsentavit. Job varias personas, divitis ac sani, tum inopis quoque & ægri; sed has majori cum laude, sustinuit: quando nobilissimos hos versus toties cecinit: *Domini dedit; Dominus abstulit: sit nomen Domini benedictum.* Servator noster Christus Jesus, in hunc mundum veniens, ex opulentis summæque dignitatis principibus nasci potuit; cum & opibus & honore ad utilitatem suam Deique Patris gloriam, præclarissimè uti nosset. Potuit idem sine infamia, persecutione, vinculis, flagris, cruce, nostram salutem, suamque felicitatem assequi. At cum hæc videret sibi à Patre æterno præparata, tanquam magis gloriosa amplexus est, appetitu renitente suppresso. non *mea*, inquit, *voluntas, sed tua fiat.* Imò Petrum tam indignam Christo mortem dissuadentem, gravissimis verbis, tanquam Dei ordinationi non acquiescentem, perstrinxit. *Vade post me, Satana;**

Persona cuique sua, tanquam in theatro, bene est agenda, & breviter deponenda.

Satana;

MEDITATIO IV. PUNCTUM II. 91

Satana; scandalum es mihi; quia non sapis ea quae Dei sunt; sed quae hominum. Quin viri omnes divinitus illustrati, ac spiritu Dei pleni, magni semper beneficii loco, & singularis divini amoris argumentum habuerunt, si Deus adversa potius, quàm prospera immisisset. adeò quidem, ut Apostolus Paulus neminem filiorum Dei à flagellis & adversitatibus eximendum, Spiritu S. dictante, affirmet. *Ne fatigaris, ait, dum argueris, quem enim diligit Dominus, castigat. Flagellat autem omnem filium, quem recipit.* Quid igitur subterfugere conamur, quid oblectamur, querimus, ploramus; quando sic ratum fixumque Deo est, qui non vult aeterna nos felicitate perfrui, nisi ante infelicitatis hic gustum aliquem habuerimus. Quod vulgari canitur versu, à Deo firmatum est:

Heb. 12. 5,

Adversa omnibus sunt, ut mereantur prospera.

Dulcia non meruit, qui non gustavit amara. Tristis est (quam idem Apostolus adjicit) in omnes tribulationem non patientes, comminatio: *Quis, inquit, filius, quem non corripit Pater? Quod si extra disciplinam estis (cujus participes facti sunt omnes) ergo adulteri, & non filii estis.* Infelix planè nomen, & magno patiendì ambitu, ac tribulationum desiderio fugiendum! Ne verò difficilis & dura hæc sors electionis cuiquam appareat, fortissima nos cohortatione ad patiendum impellit. *Per patientiam, ait, curramus ad propositum nobis certamen, aspicientes in autorem fidei, & consummatorem Jesum, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contempta, (quam mira electio!) ar-*

que

1b. v. 74

v. 1. &c.

v. 11

que in dextra sedis Dei sedet. (quam illustris remuneratio!) *Recogitate enim eum, qui talem sustinuit à peccatoribus adversus semetipsum contradictionem; ut non frangeremini animis vestris deficientes. Nondum enim usque ad sanguinem restitistis. O millies relegenda, & semper cogitanda nobis, in omni electione rerum terrenarum, lectio. Brevis dolor, exemplo Christi hic susceptus gaudium in cælo nobis parit sempiternum; gaudium hic breve dolorem postea æternum.*

*Resignatio
in manus
Dei, etiam
ad ferenda
adversa.*

AFFECTUS. Quid dubitas, ô anima? Nondumne te projecis in brachia extensa Salvatoris, ejusque cum ipso crucem amplecteris? *Non est discipulus supra Magistrum, aut servus major Domino suo.* Ipse utique optimam partem elegit, qui est æterna Dei sapientia, ipse neminem seducet, qui certa via est. *Si omnem flagellat filium, quomodo filiorum numero excludi me patiar? Si adulterorum in censu habentur, qui tribulationum non sunt participes; quomodo tanti nomen flagitii non perhorrescam? si Petrus Satana cognomento, quod mortem Christo dissuaderet, rejicitur; quam ego infelix exprobrationem merebor, si crucem ipse subterfugiam? Tu, ô mi Jesu, proposito tibi gaudio, crucis confusionem eligis, cum immaculatus sis, atque ipsa de cælo innocentia: & ego hanc propositam averfabor, cum tot sceleribus inquinatus, æternis etiam pœnis obnoxius factus sim? Nondum fateor ad sanguinem usque restiti; levia perpessus sum hæctenus, si cum gravissimis tuis cruciatibus comparentur. Et quid ni adversitates, morbos, dolores, injurias, infamiam, tentationes, & quidquid malorum (præter peccata) in mundo est, libenter de manu tua suscipiam; quando amantissimi illa parentis flagella esse intelligo, quibus meam quaris emendationem; & sapientissimi medici vulnera; quæ infligis, ut conferas sanitatem. Væ mihi si in delictis meis non corripiar à te, tanquam filius, aut æger desperatus! Hic ure & seca, modo in æternum parcas. *Benedictum sit nomen tuum Deus Patrum**

Adversitatibus emendatur, & ad gaudia disponimur.

Job. 3. 13.

nostro-

MEDITATIO IV. PUNCTUM II. 93

nostrorum, qui cum iratus fueris misericordiam facies, & in tempore tribulationis peccata dimittis his, qui te invocant. Non est in hominis potestate consilium tuum. Hoc autem pro certo habet omnis qui te colit; quod vita ejus, si in probatione fuerit, coronabitur; si autem in tribulatione fuerit, liberabitur. Non enim delectaris perditionibus nostris; quia post tempestivam tranquillum facis; & post lachrymationem & fletum, exultationem infundis. Sit nomen tuum Deus Israel benedictum in secula! Ex hoc momento amplectar sanctissimam voluntatem tuam in omnibus, seu malis seu bonis, quaecumque ex divina ordinatione tua per quamcumque etiam creaturam tuam immiseris. Ecce tuus sum ego, fac mecum juxta omne beneficium placitum sanctissimae voluntatis tuae, ut finem meum, te Deum, assequar, & aeternum amplectar.

III. PUNCTUM.

CONSIDERA. Ad tam nobilem finem accedendum, non satis esse; cum matura de liberatione, indifferentia, & resignatione eligere aut acceptare media salutis de manu Dei; sed iidem diligentem, ac constantem studio utendum. Quemadmodum non satis est agricolae scire, qua ratione ad frugem bonam excoligeri possit; sed re ipsa operi manus adhibendae sunt, urticae, vepres zizaniaque eradicanda; arandus, subigendus & fimo impinguandus ager, denique bono spargendus semine, ut fructus speretur. *Media salutis exequi omnes necesse est.* Bonum igitur facientes, non deficiamus; *Gal. 6. 9.* tempore enim suo metemus, non deficientes. Ergo dum tempus habemus, operemur bonum. *1. Cor. 11* Quae enim seminaverit homo, haec & metet. Nam, unusquisque propriam mercedem accipiet, secundum suum laborem. Ante omnia vero necessarium est, ut in animo nostro mala germina peccatorum, cum suis radicibus, hoc est pravis cupiditatibus, evellantur. Ad quod juvabunt *Triplici ad* Meditatio-

salutē via,
his exerci-
tiis propo-
sita, est in-
cedendum:

Purgativa,
in vitiis &
concupiscen-
tiis tollen-
dis.

Luc. 16.

2. Cor. 6.

Gen. 4.

Gal. 5.

Illuminati-
va, confor-
mando vi-
tam suam
Christo.

Rom. 8. 29.

1. Ioan. 2.

ditiones quæ sequuntur viæ purgativæ (al-
tero & tertio die comprehensæ) deinde ad ex-
emplum Christi Ducis ac Servatoris nostri, vi-
ta est instituenda (quod ex die quarto, quinto,
ac sexto doceberis) denique ad hærendum cum
plena conformatione voluntatis nostræ Deo
est (ad quod per reliquas Meditationes duce-
ris) Universè carni, mundo, ac Dæmoni pla-
nè obnuntiandum est, ut Deo ex toto corde
tuo servire possis. *Nemo enim potest duobus
Dominis servire. nni enim adharebit, & alterum
contemnet.* Nam quæ conventio Christi ad Belial,
aut quæ societas luci cum tenebris? Ante omnia
igitur necessarium est, ut admonitionem Cain,
Abelo malè irascenti, à Deo datam, audiamus:
sub te sit appetitus tuus, & tu domineris illi. ne cum
eodem, ex perversa cupiditate præcipitemur.
*Qui enim Jesu Christi sunt, crucifixerunt car-
nem, cum vitiis, & concupiscentiis suis.* Expen-
de igitur, quæ te hætenus cupiditates maximè
in ruinam abstraxerint; ut agnitis vulneribus
medicinam appositam possis adhibere. Neque
enim alia ad sanitatem animæ salutemque via
est, nisi mille locis scriptura nos fallit. Deinde
omnibus electis in cœlesti gloria Christo assi-
milandis necesse etiam est, ut in hac vita, quan-
tum fas est, & cuiusque status juxta leges Dei
permittit, eidem conformemur. *Nam quos præ-
scivit, hos & prædestinavit conformes fieri imagi-
ni filii sui; ut sit ipse primogenitus in multis frã-
tribus.* Ratio alia jungendi se Christo nulla su-
perest. *Quia qui dicit, se in ipso manere: debet
sicut ille ambulavit, & ipse ambulare.* Postremò
nisi

nisi penitus nos Deo jungamus, voluntatem ejus ac beneplacitum in omnibus amplectendo, non possumus implere charitatis divinæ præceptum, ut diligamus Deum ex toto corde, & proximum sicut nos ipsos, quod tamen ad salutem quoque est necessarium. Excute conscientiam tuam, & vide, quemadmodum tria hæc ad salutem requisita præstiteris hætenus: & num tanti tibi sit finis tuus, ad quem creatus es, animæ & corporis felicitas, æterna salus, Deus atque omne bonum, ut hæc deinceps præstare velis, tecum in præsentis loco stætuæ.

*Vnitiva,
Deo per a-
morem se
conjugen-
do.*

AFFECTUS ET COLLOQUIUM. Confundor, ô Domine, in conspectu tuo, quando ignaviam istam meam considero, quâ hætenus in via salutis meæ tam desidiosè progressus sum, non memor illius temporis, quando dicitur mihi: *redde rationem villicationis tuæ.* Et coram mundo universo atque Angelis Dei proclamabitur: *Ecce homo, & opera ejus.* Heu! quid tunc dicturus es, quando in aliis vanis & perituris rebus diligens, in unico salutis negotio deses fuisse invenieris? O te infelicem, *illa, qua parasti, cujus erunt?* illud, quod præterit, malè tractatum tempus, quis restituet? illa quæ neglexisti æterna gaudiorum cœlestium præmia, quis recuperabit? illam Dei conditoris & redemptoris tui gloriam, quam in te aliisque promovere poteras, quis instaurabit? O te rursus felicem! qui nondum in vivendi meta constitutus es, quando *tempus non erit amplius*; nondum illa venit nox, quando nemo potest operari: nondum exauditæ sunt voces illæ horribiles: *discedite à me omnes operarii iniquitatis.* Ergo dum tempus habemus operemur bonum: & quia super iniquitatem nostram patiens fuit Dominus, in hoc ipso pœniteamus, & indulgentiam ejus *fufis lacrymis postulemus.* Humiliemus illi animas nostras, & in spiritu constituti humiliato servientes illi, dicamus *prosequenda stætuæ: ut secundum voluntatem suam sic facias nobiscum salutis.*

Dolor neglectæ salutis.

Luc. 16.

Luc. 12.

Joan. 12.

Luc. 12.

Gal. 6.

Judith 8.

*Desiderium
prosequenda
stætuæ.*

citò misericordiam. Ita, obsecro Domine, ita fiat, quia sine te non possumus: cum non sit volentis neque currentis, sed Dei misericordis.

Matt. 16.

Audito, te Domine, invitante nos ad vestigia & exemplum tuum: *Qui vult venire post me, abneget semetipsum, tollat crucem suam, & sequatur me.* Cupio te sequi, O Deus meus. Maledicta omnis mora, quæ me ab hac via detinuit! maledicta & execrabilis concupiscentia mea, quæ abstractum retardavit! Hanc si tot sanctæ Virgines & Martyres Dei, qui crucifixerunt carnem cum vitis suis, subigerunt, ut te sequerentur Deum ac Duce[m] suum, quidni & ego poterò?

Psal. 26.

O, mi Deus; *tibi dixit cor meum: ne avertas faciem tuam à me, & ne declines in iram à servo tuo.* Detestabor vitia & cupiditates universas: *Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anima mea.*

Isa. 38.

Audiam fidelem admonitionem tuam: *Fili, peccasti? Non adjicias iterum; sed de pristinis deprecare.*

Eccli. 21.

Ne dicas: Misericordia Domini magna est, multitudinis peccatorum meorum miserebitur: misericordia enim & ira ab illo citò approximant.

ib. c. 9.

Non tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem; subito enim veniet ira illius. Non differam, ô Deus meus, Ecce me, servus tuus sum ego.

DISTICHON MEMORIALE.

*Aspera sæpe salus suadet (2) Deus imperat ipse:
Ne fuge. (3) Nam triplicem pandit ad astra
viam.*

96 (+) 96

DIES II.

ubi nunc es, qui in delicijs paradisi Dei fuisti, plenus Sapiaentia, et perfectus decore! *Ezechiel 8.*

DIES II. EXERCITIORUM S.

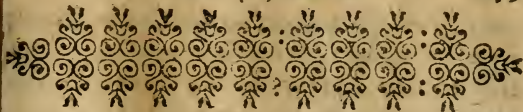
De peccatis & pœnitentia.

Postquam homo prima Exercitationum sacrarum die ex consideratione finis ac mediolorum conclusit, adhibenda ea esse, quæ ad illius consecutionem spectant, adeoque emendandam vitam, & in *novitate spiritûs* ambulandum, donec videamus Deum Deorum in Sion. Hoc tanquam fundamento constituto, ad spiritualis ædificii perfectionem, ab emendatione malè actæ vitæ per pœnitentiam & scelerum abolitionem veniendum est.

Ad quam rem efficacius urgendam, absolvendamque feliciter, S. IGNATIUS duo Exercitia instituit. In quorum *primo* horrorem peccatorum, ab eorum exemplo qui gravissimè & iustissimè à Deo puniti sunt, concitare in animis Meditantium nititur; in *altero*, ex gravitate eorum peccatorum demonstratâ, dolorem omnibus salutarem incutere, & confessionem eorundem, emendationemque vitæ persuadere.

Nos ejusdem vestigiis inhærentes, utramque aliquantò explicatiùs, gemina etiam Meditatione exponemus. Alias deinde duas à ejusdem materiæ expositionem spectantes adjungemus, ut quaternis unius diei horis sufficiant.

MEDIT.

MEDITATIO I.

Respondens I. Exercitio S. P. IGNATII.

De Peccato in Angelis, Adamo, & aliis hominibus gravissime plexo.

VERITAS. Tanto Deus odio peccatum ac peccatores prosequitur, ut primas excellentissimasque creaturas suas Angelos, unica cogitatione superba elatos, (2) deinde Adamum pomi folius esu prævaricantem, unà cum posteris, (3) denique innumeros alios mortales non sæpe delinquentes, æternis ignibus dederit cruciandos.

ORATIO PRÆPARATORIA ordinaria.

PRÆLUD. I. *Constituatur se in conspectu Dei, Angelos & homines peccatores ad infernum precipitantis, ut exemplum divina hinc capiat indignationis.*

PRÆLUDIUM II. *Petat gratiam, ex tam rigido Dei judicio justum horrorem peccati concipiendi, & Dei hæcenus parcentis amorem.*

I. PUNCTUM.

Considera, quòd Deus Angelos, ad sui similitudinem perfectione singulari, & in simplici natura spiritali, supra hominis conditionem longè elevatos condiderit. ita, ut

Angeli à Deo singulari perfectione conditi.

puri essent spiritus, sine corporis admixtione immortales sine corruptione; intellectu perspicacissimo, qui omnium naturalium rerum abdita penetraret, capaxque esset Dei videndæ voluntate liberrimâ, quæ nullis cupiditatibus obnoxia, sub perfectissimo dominio omnium actiones, & res extra se creatas contineret; potestate tantâ, quæ immensos etiam cœlorum orbem, nè dicam terrarum & marium, suo arbitratu possit vertere; pulchritudine, excellentiâ ac dignitate, tam naturæ, quàm gratiæ tantâ, quæ Deo esset proxima, ideóque & pro natali sede cœlum obtineret. De illorum principe Luciferò, tanquam de excelso Rege, Deus

Ezech. 28. 13. *Tu signaculum similitudinis, plenus sapientia, & perfectus decore, in deliciis paradisi defuisti, omnis lapis pretiosus operimentum tuum. Tu cherub extentus & protegens, & posui te in monte sancto Dei.*

Vnica cogitatione superba elati in ignes sempiternos precipitantur.

Talis tamen tantusque, postquam superbâ & momentaneâ cogitatione solum inflatus, avertisset à Deo cor suum, ut ingrata creaturæ præcipitatus, ex illa sublimitate decoris ac gloriæ in extremam miseriarum & damnationis æternæ abyssum decidit: *Elevatum est, inquit Deus, cor tuum in decore tuo, perdidisti sapientiam tuam in decore tuo: in terram projecit te. Producam ergo ignem in medio tui, qui comedit te.* De cuius à Deo profligati lapsu Christus ipse testatur: *videbam Satanam tanquam fulgur de cœlo cadentem.* Expende hinc divinæ justitiæ in peccatis plectendis severitatem. Tam sublimem Deóque simillimam, ideóque amari prævilissimam

Luc. 10. 18.

vilissimo homine dignissimam creaturam, uni-
 cã cogitatione de suis dotibus superbè elatam,
 à summa gloria ad ultimam ignominiam, à
 pulcherrima specie ad extremam fœditatem, à
 deliciis paradisi Dei ad horrenda inferni tor-
 menta, à maxima æternæ felicitatis spe, ad sem-
 piternam calamitatum ac pœnarum omnium
 voraginem præcipitat. Non offert se de cœ-
 lo mediatorem inter Deum Patrem in Angelica
 natura filius, non impetrat moram pœniten-
 tibus, non ipse instructor doctórque ac ductor
 Angelorum intervenit, non extrema pro iis-
 dem, ut satisfiat divinæ justitiæ, supplicia in se
 suscipit: sed unicum, momentaneum, & solâ
 cogitatione, & ab amicissimis excellentissi-
 misque Dei creaturis admissum peccatum, in-
 numeris, æternis, & inexplicabilibus crucia-
 mentis, in omne ævum, sine respiratione, sine
 termino, sine modo luendum est.

*Mediato-
 rem pro his
 Dei filius se
 non offert.*

AFFECTUS. Prò quantam Deus adversus peccatum
 indignationem concipit! quomodo fieri potest, ut illud
 in me ausim admittere, quando nobilissimis illius crea-
 turis non est parcitum, & quando illum, quem sic punit
 Deus, æternum punit! *si enim Deus Angelis peccantibus
 non pepercit, sed rudentibus inferni detractos in tartarum
 dedit cruciandos, quanto magis nos?* An non justior te
 perdendi causa, quando tot peccata peccatis cumulâsti,
 & postquam centies delinquenti pepercit, mille gratias
 contulit, pro te carnem induit, sanguinem fudit, oppro-
 brium hominum, & abjectio plebis factus: tu tamen tan-
 torum immemor bonorum, nec beneficiis provocatus,
 nec pœnis aliorum territus, peccare, & talem tantum-
 que liberatorem tuum offendere non desinis? O longi-
 nimitas Dei immensa! ô singularis mihi impensa bene-
 volentia! ô gravissima in Angelos suos exercita indigna-
 tio! Quis ego vilissimus creaturarum, si cum nobilissi-

*Horror pec-
 cati ob pœ-
 na magni-
 tudinem.
 2. Pet. 2. 4.*

*Admiratio
 divina lon-
 ganimitatis
 erga peccan-
 tem homi-
 nem.*

mis illis spiritibus comparer? ego innumeralibus peccatis inquinatus, cogitatu, verbo, & opere; illi uno unico? Unde hæc tanta erga me benignitas, quando illi peccantibus non pepercit? Quomodo fieri potest, ut hæc expendens adhuc possim, vel ausim te offendere Deum meum? An securus esse potero, quod post tot delicta & offensiones meas, vel semel adhuc delinquenti sis parciturus? O mi Domine, quâ gratiarum actione, & submissione, ac promptitudine ad omnem voluntatem tuam me dignè ac sufficienter tibi in posterum subicere poterò? Absit, ut te offendam amplius, & iustissimam tuam indignationem in me provocem, tantæque indulgentiæ ac miserationi tuæ ingratus existam. Absit ut illas me rursus peccandi occasiones N. N. quibus antehac lapsus sum me ingeram. Ex nunc renuntio & abjuro penitus. Illumina, o Deus, oculos meos, ut omnes insidias Diaboli agnoscam ac devitem.

II. PUNCTUM.

Adami labentis calamitas.

Considera, quemadmodum primi Parentes nostri Adam & Eva, ut primùm seductione Diaboli in peccatum lapsi sunt, uniuersum tantùm pomi vetiti degustatione, repenti omnibus donis, & gratis iustitiæ originalis spoliati sint, rebellis in eis concupiscentia exarsit, ex amœnissima paradisi possessione dejecti fuerint; omnibus extra eum elementis & creaturis ad illorum afflictionem conspirantibus; perpetuis laboribus, ærumnisque adducti, extremæ moriendi necessitati, quibus perpetua esse vita poterat, subiecti, ac denique æternis inferorum suppliciis obnoxii facti sunt. Nunquam redimendi, nisi misericors Deus ipse homo factus, peccati illius expiationem quâ totam unus homo posteritatem oneraverat, in se fuisse dignatus suscipere.

Expenc

Expende 1. quantula res fuerit, pomi unius *Pomi degu-*
 norfus, quantas in Adamo, totaque posterita- *stati noxa*
 e clades dederit! quales quantasque ipsi Deo *inexpiabilis*
 ilio incarnato poenas inflixerit! quibus tamen *omnes etiã*
 nec universi quidem mortales subjecti & ex- *posteror in-*
 cruciati potuissent satisfacere, sed Deo pro *voluit.*
 nobis patiente & plexo opus fuit, ut divinæ ju-
 stitiæ, vel pro unico hoc peccato, satisfie-
 ret.

Expende 2. quoties tu quantisque peccatis, *Nos tamen*
 & multò, quàm pomi unius degustatio fuerit, *gravius saepe*
 gravioribus, supremam majestatem offende- *delinquim-*
 ris, quoties Evam, hoc est carnalem tuam con- *mus.*
 cupiscentiam secutus, gratiam ac benevolen-
 tiam Dei neglexeris; ideoque majorem jure in-
 dignationem Numinis erga te provocaveris;
 quando isto Adami, tam stultè delinquentis, &
 tam graviter à Deo plexi exemplo nihil terri-
 tus, ad pejora etiam prolapsus fuisti, illo ad
 offendendum Deum longè audacior, & mali-
 tiosior.

Expende 3. Quot mortalium sine baptismo *Felicitas*
 in isto originis vitio relictis, non tantum in *Christiano-*
 hac vita, sed æternum miseri, nec apud gen- *rum ingens,*
 tes, Judæos, Turcásque solùm, verum & Chri- *quibus re-*
 stianos ipsos pereant, perpetua felicitate ex- *media à*
 clusi, perditioni addicti sempiternæ; cum to- *lapsis para-*
 interea Deus, præ tot millibus vocatum Chri- *ta sunt.*
 stianis legibus Ecclesiæque gremio, licet in-
 gratissimum exceperit, fovérítque tanta be-
 nignitate hætenus; quam si pluribus relictis
 obtulisset, longè gratiores ex his multi exti-
 tissent.

*Abominatio
peccati ob
summum
Des erga il-
lud odium.*

AFFECTUS. O mi Deus, quanto te odio peccatum prosequi necesse est, quod tot tamque diversis tam horrendis & incredibilibus pœnis, nullâ mitigatione inflectendis, nullo ævo finiendis, in ipsa quoque posteritate Adami delinquentis, alienæ tantum voluntatis malitia reis, prosequeris! Quale monstrum peccatum est! unica illa in esu pomi prævaricatio, quàm abominabilis malitiæ res est; quam tanta indignatione aversaris, tanta se-

Heb. 10. 31.

veritate plectis! ô quàm *horrendum est incidere in manus Dei viventis!* O quis mihi tribuat, ut peccati cujuscunque abominationem, digna mente apprehendam, detestèrque illo, quo par est, odio? O æterna Dei Sapientia, aperi intellectum meum, ad tanti mali cognitionem quod tu Deus meus ita execeraris, ut nobilissimum opus manuum tuarum, ad tui similitudinem, tantâ potentiâ, sapientiâ ac bonitate conditum, subitò cum tanto opprobrio, rejicias, tantâ irâ opprimas, tantâ immanitate tormentorum affligas. Ah me infelicem, qui non unico solum delicto, verum innumeris peccatis meis supremam majestatem tuam offendi! utinam pari tecum odio detestari peccata omnia possem, & divinæ justitiæ tuæ severitatem, ut par est, expendere! ne sentire illam cogar, quam agnoscere, ac dignè revereri non sum conatus.

*Dolor ob
Dei offen-
sam.*

*Desiderium
timoris Do-
mini.*

Eccli. 2.

Utinam justo timore percellar ex consideratione tantæ indignationis & severitatis tuæ! quoniam, *qui timent Dominum, præparabunt corda, & in conspectu illius sanctificabunt animas suas. Si enim pœnitentiam non egerimus, incidemus in manus Domini, & non in manus hominum.*

Psal. 118.

O Domine, *confige timore tua carnes meas, à judiciis enim tuis timui.* ut mortificem & fraugam has N.N. indomitas passiones meas, quibus sæpius in lapsum præcipitatus sum, dignisque jejuniis ac ciliciis nimium insurgentes reprimam, & ad confessarium, & medicum animæ meæ confugiam, Te Deum meum præsentem in hac pugna intuear, opem tuam gratiâque constanter implorem, qui nunquam deferis sperantes in te.

III. PUNCTUM.

*Multi homi-
num apud*

Considera, quot myriades hominum Deus, ob peccata propria affligat, & damnet

damnet æternùm, pro leviculâ delinquentium & momentanea ferè voluptate, incomparabiles inferorum pœnas suis creaturis infligens. Hic multi tecum nati, brevique in suis peccatis defuncti, sempiterno luctu ac dolore, levigandiùm expiant. Qui cùm tu non minus, & graviùs fortasse etiam delinqueres, cùm divina tibi justitia perpercit, ad horrenda illa supplicia damnati, temeritatem suam luunt. Hic in gravissimis illis tormentis volutantur, qui licèt diu sanctè pièque vixerint, denique in præcipitia scelerum abjecti, defectionem, nullâ pœnitudine reparabilem, expiant. Hic non pauci uno tantummodo flagitio devii. & morte occupati, nunquam terminandis ignibus citò terminatam peccati voluptatem commutârunt. Interea, quæ Dei fuit conniventia, & admirabilis erga te benignitas, sapius tibi, & quandò que graviùs etiam peccanti, parcitum est. Et tamen ingratus tantorùmque beneficiorum parum memor, scelera adjicere sceleribus non desinis: ut mirum sit illius te vindictam subterfugisse hæctenus, quâ tot alii fulminati interiêre.

Quid si tibi evenisset, quod aliis factum est, periisses æternùm, jaceres calamitosissimus & desperatissimus inter tales reprobratos: Nemo esset nec Angelorum, nec hominum, qui tui misereri, aut vellet, aut posset. Quid tunc cogitares, quid ageres, quò te verteres, tali in sorte, cum tot aliis, te minimè deterioribus, si vitam spectes, destitutus? O si illorum quispiam tam felix inveniretur, ut, licèt à mundi

inferos æternum damnati sunt, qui minus, quam ego aut tu, deliquerunt.

Nonnulli sanctam vitam malofine clausurunt.

Nonnulli unius tantum rei criminis.

Et quis est, cui idem evenire non potuit?

Qualem quantamq;

*pœnitentiã
ex his pœnis
redemptus
ageret?*

exordio in his pœnis volutatus, exire tamen hodie tecum, eandemque, quam tu obtines, pœnitentiæ concessæ sortem adire posset! quid hunc crederes acturum, ut pœnas has evaderet, æternæque portum felicitatis obtineret? an ulla, vel tam austera vita, vel tam aspera pœna, vel tam atrox martyrium futurum crederes, quod pro sua ille salute formidaret? Essetne hora, aut momentum, quo talis tantique beneficii memoria homini excideret, nec

*Quid igitur
aquum, ut
tu præstes
qui minus
beneficium,
servatus à
pœna debita,
non accepisti?*

benefactorum suum deprædicaret? Vide igitur quid tibi incumbat, qui majoris etiam beneficii in te collati gratiam teneris agnoscere; quando is, qui te cum aliis punire eodem, quo in illos usus est, jure poterat: non tuo merito, sed solâ gratuitâque voluntate suâ à te manus pœnâque abstinuit. David certè ad pœnitentiam à Deo servatus, tantundem sibi præstitum agnoscit, ac si de inferno damnatorum ad vitam fuisset revocatus. *Confitebor, inquit, tibi Domine, quia misericordia tua magna est super me, & eruisti animam meam ex inferno inferiori.*

Psalm. 85.

Thren. 3. 22.

*Gratitudo
& admiratio
divina
miserationis.*

AFFECTUS. Verè, *misericordia Domini, quia non sumus consumpti: quia non defecerunt miserationes ejus in nobis. Agnosco & stupeo hinc gravissimam indignitatem meam, cui tamen præ tot aliis, æterna morte dum ego te offenderem oppressis, pepercisti: inde veneror, adoro, & tenerrimo gratitudinis affectu amplector infinitam misericordiam tuam, quam ingratiſſimæ creaturæ, ex pura gratuitâque benevolentia tua impendere dignatus es. O si nunc omnia membra mea, quæ hæctenus servierunt iniquitati ad tuam offensionem, in Seraphicas verterentur linguas affectûsque, ad gratiarum actionem laudemque Dei mei tantî benefactoris deprædicandam!*

dam ! *Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate Dan. 3.*
& superexaltate eum in secula, &c. quia eruit nos de in-
ferno, & salvos fecit de manu mortis, & liberavit nos de
medio ardentis flammae, & de medio ignis eruit nos. Con-
sitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in seculum mi-
sericordia ejus ! O benignissime Deus, quàm æquum est, *Obligatio*
 ut tantam longanimitatem & bonitatem tuam, mihi præ *emendatio-*
 tot millibus creaturarum impensam, tam graviter à me *nis agnita,*
 læsam, tam leviter contemptare, perpetuam deinde obser-
 vatione colam, omni pœnitentiâ & satisfactione pla-
 cem, ardentissimo complectar amore, neque ullis impo-
 sterum, vel levissimis delictis, sciens volens offendam
 amplius ! Verbo : hoc agam, quod acturus essem, si post
 exantlatas inferiorum pœnas, ex gehennæ barathro, tuo
 beneficio eductus, ad hanc vitam, & pœnitentiam di-
 gnam meis sceleribus perendam rediissem. Imò cum
 hoc beneficio grandius multò sit ; quòd me, cum simi-
 les mei damnatos, ad pœnitentiam conservasti, par erit,
 ut ejusmodi ego affectum studiùmque hominis pœniten-
 do & amando etiam superem.

COLLOQUIUM cum emendationis PRO-
 POSITO.

Fac Christum tibi in Cruce fixum ac mo- *Christi ex*
 ,, rientem proponi, ac sic tecum loqui. En mi *cruce ad pœ-*
 ,, homo : his tantis doloribus, tam crudeli mor- *nitentiam*
 ,, te mea, tibi hætenus servavi vitam, tempus- *invitatio,*
 ,, que pœnitendi (non solum Angelis, sed &
 ,, hominibus pluribus negatum) impetravi.
 ,, Cave ne differas, meamque in te mortem, &
 ,, salutem tuam, cum tot millibus pereun-
 ,, tium, prodigas.

R. Agnosco, clementissime Deus meus, *Agnitio mi-*
 agnosco infinitæ miserationis tuæ gratiam, mi- *serationis*
 hi indignissimo præ tot Angelis & hominibus *& gratia*
 impensam, quàm tu, ô benignissime Salvator, *divina in-*
 in cruce moriens singulariter mihi præstari *merenti ex-*
 voluisti. *hibita.*

voluisti. O JESU, mihi verè JESU, quot mortalibus, interea, dum ego peccarem, miserè pereuntibus tua mors, non tantùm nihil profuit, sed ad majorem etiam damnationè cessit! O quid fuit, quid in me vidisti, quod me ad hoc tantum beneficium præ tot aliis percipiendum delegeris? Me, inquam, tot nominibus ingratum, cùm alios longè posses invenire gratiores? me etiamnum adèdò torpentem & frigidum, cùm alios seraphico affectu ex hujus beneficii agnitione inflammatos deligere potuisses? O quanta tua est benignitas, quod nondum me ad judicium evoces, & tantæ ingratitude ac tepiditatis reum agas; sed adhuc tempus tibi serviendi zelòque pietatis hoc damnatum compensandi spatium largiaris. Da, ô piissime JESU, per illa misericordiæ tuæ viscera, & amoris inexhausti affectus, quibus me singulariter amplecti dignatus es; ut durum ingratumque cor meum vicissim singulari erga te amore succendatur, præteritæ vitæ peccata intimo doloris sensu detestetur, & deinceps omnia juxta sanctissimam voluntatem tuam indefatigabili studio prosequatur. *Converte me Domine, & convertar ad te, quia tu es Deus meus.* Eja anima mea, surge ocyùs: convertere ad Deum Salvatorem tuum. Angeli ceciderunt irreparabili casu, tot mortales te multò meliores in æternos ignes præcipitati sunt: tu etiamnum toleraris, infinitâ Dei patientiâ & miseratione. Quis scit, an non ultimum hoc tempus sit ad pœnitentiam tibi concessum, quo neglecto, Deus nullum concedat amplius?

*Desiderium
Deo serviendi
cum emendationis
proposito.*

ler. 31.

MEDITATIO I. PUNCTUM III. 109

amplius? utere igitur dum licet neque ulterius divinâ longanimitate abutere. Ecce nunc venio ad te Patrem misericordiarum supplex at indignus filius, & ut detestor antea actæ vitæ sceleræ, sic veram prænitentiam, & confessionem amplius non differam. Deseram præterea detestabor & execrabor societatem, & occasionem omnem, per quam seductus fui à te summo bono meo, & infinitam tuam Majestatem offendi. Satis diu nunc aberratum est. Hic finis ac terminus erit offensionum mearum. Accipe me, ô bone Jesu, venientem ad te in sinu clementissimo miserationum tuarum, & non avellar à te amplius in æternum.

DISTICHON MEMORIALE,

*O scelus invisum Superis! (2) cadit Angelus uno,
Lapsus Adam (3) aternis ignibus ardet homo.*

MEDITATIO II. DIEI II.

De gravitate peccati mortalis,

Respondet Exercitio II. S. P. IGNATII.

VERITAS. Peccatum lethale est a-versio à summo bono, ideóque summum malum, cum Dei injuria & offensione gravissima conjunctum. (2) Tanto indignius quod à vilissima ac miserrima, tam in corpore, quàm animâ creatura admittatur. (3) idque ad-versus Dei supremam, & ubique præ-sentem,

sentem, omnisciam, æternamque majestatem, potentiam, ac bonitatem, cui omne creatum obsequium debitum est.

ORATIO PRÆPARATORIA CŌMUNIS.

PRÆLUDIUM I. *Statue Te à Deo profugum inter persequentes undique creaturas omnibus ingratum consistere, nec tamen effugere Dei iram posse.*

PRÆLUDIUM II. *Pete gratiam à Deo agnoscendi delicta tua, & ea tempestivè ac seriò expiandi, ne severo Judici obnoxius in morte tenearis.*

I. PUNCTUM.

POSTquam breviter universèque peccata tua, à principio vitæ ad hanc ætatem, consideraveris, & discussis, tum habitationis tuæ locis, tum conversationis modis, tum denique officiorum, seu negotiorum, quibus functus es, generibus, ante oculos, velut in Rationum libro, constitueris: Expende

Quid feceris, & quanta, vel unius lethalis peccati gravitas sit, si natura illius consideretur. Peccasti, hoc est, avertisti te à Deo summo, unico, & infinito bono. Aversio autem ab omni bono quod tibi à Deo præparatum est, necessariò summum unicum atque infinitum est malum. Aversio ab omni dignitate summa abjectio est; ab omni pulchritudine, summa deformitas: ab omni sapientia, summa insipientia: ab omni bonitate, summa est malitia. Iterum, peccando non avertisti te solum à Deo

*Peccati
mortalis
gravitas &
malitia in-
finita est,
quia est a-
versio à
summo bo-
no.*

à Deo, verùm illius etiam auctoritatem, præ-
 ceptum, minas, ac promissa contempſiſti. O
 quanta hæc injuria eſt, ſupremæ illius majeſta-
 ti, quam adorant Angeli atque Archangeli, ir-
 rogata! ſi injuria ex dignitate perſonæ ita cref-
 cit, ut quæ in pari levis, in nobiliori gravior, in
 Principe ac Rege graviffima sæpe cenſeatur,
 illam utique, quâ infinita majeſtas læditur, in-
 finitam eſſe necesse eſt. Conjunge itaque om-
 nes injurias & contumelias, quæ ab univerſis
 creaturis per mille ſecula tibi poſſent inferri,
 eâſque univerſè & ſigillatim graviffimas, nec
 umbram quidem ad hanc, quam Deo tuo in-
 tulifti, adferes. Jam quòd optimo illa Domi-
 no, quòdque tui amantiſſimo, & omni observa-
 tione ac reverentiâ digniſſimo intuleris, quan-
 tum auget flagitium! Poſtremò peccando non
 avertiſti te ſolùm à Deo ſummo bono, cùm-
 que contempſiſti: verùm etiam infinitam illius
 bonitatem ita offendifti, ut odium & indigna-
 tionem ſummam atque immenſam erga te con-
 ceperit. & talem, quam nec omnes conditi ac
 poſſibiles, tecum Angeli, & homines, placare
 quibuſcunque precibus, ac pœnis, etiam infer-
 nalibus toleratis poſſint; niſi Dei filius, homo
 factus, atque extrema pro te paſſus, mediator
 redemptorque tuus interveniret. Prò quan-
 tum illud malum, quod immenſo, talique Deus
 odio proſequitur! Acerventur omnia hujus
 mundi in te mala, concurrant morbi, pœnæ
 ac tormenta quævis excogitabilia, nec mem-
 brum ſit, quod ſingulari cruciatu non diſten-
 datur: omnium damnatorum in te unum pœ-

*Contemptus
 & offenſio
 ſuprema
 majeſtatis
 cum ſumma
 injuria con-
 juncta.*

*Domino &
 Patri opti-
 mo negatus
 honor.*

*Hic odium
 Dei immen-
 ſum erga te
 conceptum,
 quod nulla
 creatura
 placare po-
 teſt.*

*Nulla pœna
 poteſt ex-
 piare, quia
 finita eſt.*

nas Deus suâ omnipotentia congerat, sensibilem vim tuam in illies milliésque intendendo: nihil tamen hæc ad tantum malum comparata sunt; quia hæc finita, illud infinitum; hæc creatis tantum bonis, sanitatis, vitæ, ac honoris privant; illud fruitione boni increati: hæc iusta esse possunt, & rationi consentanea; illud omni æquitati & rationi adversatur. Verbo, hæc Deus amare potest; illud æterno immensoque odio prosequitur. Nullæ igitur creaturæ, nec homines, nec Angeli, nec Dæmones, imò nec Deus ipse omni suâ potentia tantum inferre homini malum potest, quantum ipse sibi homo creat peccando, Deumque offendendo.

Quale ergo quàmque horrendum monstrum peccatum est! quod est amissio, & quasi destructio quædam summi boni, congeries malorum omnium, læsio supremæ majestatis, & indignationis divinæ concitatio, privatio omnis gratiæ & felicitatis nostræ, deformitas turpissima, sine quâ ipse Dæmon speciosa Dei imago foret, cum qua ipse homo comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis!

Psal. 48. n. 13.

*Admiratio
pravitatis
humana.*

Ier. 2. v. 12.

AFFECTUS. O divina atque infinita bonitas, quo modo fieri potuit, ut à te averterer ad tam vile, fluxum que mortale bonum? quomodo ita insanivi supremæ majestatis, ut te contemnerem? justitia incorruptibilis, ut te offenderem? An non illa per os Jeremiæ mihi locutus es? *obstupescite cœli super hoc, & porta ejus desolamini vehementer. Duo enim mala fecit populus meus: me dereliquerunt fontem aqua viva, & foderunt sibi cisterna dissipatas, quæ continere non valent aquas, cum Deo relicto creaturis adhaeserunt, Arguet te malitia tua, & aversio tua increpabit te. Scito, & vide, quia malum & ama-*

um est, reliquisse te Dominum Deum tuum. Verè malum
 malorum omnium, sine quo omne malum velut umbra;
 tum illud solum bono privet unico & infinito. An non
 celum & terra jure obstupescant, quæ ad Dei vocem con-
 versa, illius voluntati obsequuntur in omnibus; cum so-
 lus homo, cui plus, quàm omnibus, tributum à Deo est, *Deprecatio.*
 minùs quàm cetera omnia obsequatur? *O Domine, ne* Psal. 78.
nemineris iniquitatum nostrarum antiquarum, cùm anti-
cipent nos misericordia tua, quia pauperes facti sumus ni-
nis. Defecit in me virtus mea, & oblitus sum Dei crea-
 toris mei, averti me à tanta Dei bonitate, majestatem con-
 tempsi, indignationem promeritus sum. *Peccavi, quid* Job, 7.
faciam tibi, ó custos hominum, quare posuisti me contra-
rium tibi? Pœnitet me peccasse; Recipe servum tuum.

II. PUNCTUM.

Considera *Quis* sit, qui tot peccata com- *Peccati gra-*
 miserit adversus Deum suum, adèò tur- *vitatis crescis*
 bi defectione & contemptu insurgens; ut cùm *ex vilitate*
 vel uno unico gravissimam, & irreparabilem *persona pec-*
 ab universis creaturis injuriam admisisse cen- *cantis.*
 endus sit, tamen innumeris penè flagitiis co-
 ram Deo & Angelis appareat coopertus. *Quis* Job, 14. 1.
iste? nisi homo, quoad corpus, repletus multis
miseriis, qui quasi flos egreditur & conteritur, &
ingit velut umbra, & nunquam in eodem statu
permanet. Talis, ut à Deo Job admirans per-
 unctetur: *Et dignum ducus super hujuscemodi*
perire oculos tuos? Quanta miseria, de terra ac *Homo quo-*
putredine ortum, in terram ac putredinem, *ad corpus de*
quam diffugiant & horreant omnes, iterum re- *putredine*
solvi; tot morbis obnoxium vivere; tot ne- *terra est, &*
cessitatibus frigoris, caloris, famis, sitisve penè *in eandem*
affligi indies; tot cupiditatibus ac periculis *resolvetur.*
 objectum esse; ut quid post horam facturus,
 ubi futurus sit, ignoret. *O vas fragile, va qui*

H

contra-

1^a 45:*contradicis factori tuo, testa de Samiis terra!*

Quoad animam ex nihilo ad Dei similitudinem formatus, miserè deformavit, subiecitque hanc carni ac Dæmoni.

*Quis iste, quoad animam? Eductus ex abyfso nihili, quæ illius origo est, & ad similitudinem quidem Dei conditus; verùm quam turpissimè Dæmoni & peccato serviens, toties prodidit, atque obliteravit, quoties à Deo adversus est. Hinc inordinatis plenam affectionibus, pravis habitibus ad fœda quæque inclinatum, carni suæ subditam, Dæmoni sæpe mancipatam, mundo obnoxiam, concupiscentiis à Deo abducentibus illigatam, in corpore velut captivam in carcere animam detinet, ac jure ingemiscit: *quis me liberabit de corpore mortis hujus?* ubi tenebræ intellectum obsident, caro rapit affectum, mundus suis illecebris trahit, Dæmon tentator ad quævis scelera impellit. *Nullum quippe peccatum est, quod facit homo, quod non faceret alter homo, si deesset ille, per quem factus est homo.* Tot igitur calamitatibus tot infirmitatibus cum afflictam trahat animam, neque aliunde, quam à solo Deo affulgeat subsidium, quomodo fieri potest, ut à benignissimo Deo suo, à quo omne bonum exspectat, ad crudelissimos hostes suos, qui blandiendo enecant, & omne malum irrogant, taustultè, & toties læsus convertatur?*

Denique si quid boni possides. scilicet totum possides à Deo.

1. Cor. 4.

Denique faciamus, te paucis miseris in corpore, paucis in anima cupiditatibus & peccatis obnoxium, quid habes, quod non accepisti; si autem accepisti, quid gloriaris? Quid, quæso, tu unus es, præ tot aliis te nobilioribus, prudentioribus, sanctioribus, toto orbe & ævo diffusis? Et si Deus Angelis peccantibus non peper-

cit

cit; quis tu es, qui illius ausus justitiam lace-
 fere? *Avertere*, jure monet Ecclesiasticus, *ab* Ecclesi. 17. 23.
injustitia tua, & nimis odito execrationem, & co-
gnosce justitias & judicia Dei.

AFFECTUS. O Domine, quid est homo, quod memor es Psal. 8.
 ejus, aut filius hominis, quia reputas eum? Psal. 38.
Ecce mensura-
biles posuisti dies meos, & substantia mea tanquam nih-
lum ante te. Veruntamen universa vanitas omnis homo
vivens. Et nunc qua est expectatio mea, nonne Dominus? Dei erga
Quomodo igitur fieri potuit, ut tantæ vilitatis homo, te
Deum meum, à quo omne bonum possideo, omne in-
posterum expecto, offendere tam graviter, & tam crebrò
potuerim? Quomodo ulli creaturæ adhærescere; illi fi-
dere, & à te discedere summo bono potui: cum maledic-
tionis sit homo, qui confidit in homine, & ponit carnem
brachium suum, & à Domino recedit cor ejus? Heu mi-
hi, quoties carni meisque cupiditatibus obsecutus, ma-
ledictionem tuam promeritus sum, qui tamen longaminis
& patiens & multum misericors expectasti me indignis-
simum servum tuum. Sed tamen, quis ego sum servus tuus,
quia respexisti super canem mortuum similem mei? minus
ille tibi abominabilis est, quàm levissimi etiam peccati
animam inquinantis turpitude. Infelix ego homo, quis me
liberabit de corpore mortis hujus, qui invenio aliam legem
in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & capti-
vantem me in lege peccati? O Da mihi, bone JESU, secun-
dum divitias gloriæ tuæ, virtute corroborari per spiritum
Dei in interiori homine: ne tam abjecta creatura, magis
abjiciatur recedendo à te Deo summo atque unico bono
meo. Nolo, ô salus mea, nolo à te discedere peccando
amplius; sed in te Domine speravi, non confundar in ater-
num.

III. PUNCTUM.

Considera, quem qualémque offenderis? Peccatigravitas ex persona offensa dignitate.
 Deum utique immensæ majestatis, cui
 cum omnem reverentiam, observantiámque
 debueris graviolem intulisti injuriam, quàm

si omnes homines, Principes, Monarchasque totius mundi, si omnes Angelos, Sanctosque, & sigillatim, & universè gravissimâ offensione læsisses, ac de medio sustulisses, Deum solum non offendendo Immensæ majestati læsæ immensa irrogata injuria est. Deum ubique præsentem, & te scelusque tuum intuentem contempsisti. quod in oculis viri gravis erubuit facinus, hoc in conspectu Dei tui perpetrare non formidasti. *Illius Dei, cujus oculi mundi sunt, & respicere ad iniquitatem non possunt* Assuerus Rex contra Amanum exclamat *etiam, me prasente, Reginam vult opprimere? &c. Appendite eum in ligno.* Et quem tu aliquando vultum, quam vocem à Deo tuo, ita contemptim habito, exspectas? Quid? quod Deus tuus solus & unicus Deus sit: quem tu tamen ad eum negligis; ut tot Deos tibi in conspectu illius constituas, quot creaturas illi præfers, tibi supra Deum cariores. Sed cave: nam *quorum Deus venter est, horum gloria erit in confusione* Deus, quem offendis, omniscius est; at tu illum cuperes ignorantem, ut scelus admittere impunitum. Deus tuus æternus est; at tu illum cuperes perire, ne æternis in te posset pœnis animadvertere. Deus tuus omnipotens est; at tu illum cuperes impotentem, ne manus in justissimam erga te vindictam posset extendere. Et si hæc cogitatione ac verbo non agis, an re ipsa non ostendis; eum & justitiæ divinæ, & æternitatis pœnarum, tanquam non essent, contemptor, Deum talem tantumque audes offendere?

Læsa majestas Dei infinita, & prasentia ipsius sprota est.
Abac. 1.

Esth. 7.

Phil. 3.

Peccator Deum cum omnibus suis perfectionibus destructum superet, ut ne se puniret.

MEDITATIO II. PUNCT. III. 117

Ann non perhorrescis adversus illum peccando *Contemnis*
 insurgere, *in* *cujus* *manu* *sunt* *omnes* *finis* *ter-* *Dei* *poten-*
ra, *túque,* *tuáque* *omnia,* & *vita* *præsens,* & *æ-* *tiam.*
 cerna felicitas, tanquam ex filo librata depen-
 det? verbo illi opus, ut te conderet, verbo, ut
 destruat. Si quem tuum hostem in præcipitio
 suspensum ex fune teneres, quæro, quid factu-
 rus esses, si te pergeret ille laceßere, detestari,
 execrari, vitam tibi felicitatémque omnem ab-
 laturus, si posset? Ergóne tuum non sentis pe-
 riculum, cum paria & graviora, etiam adversus
 omnipotentem Deum te tuamque vitam omni
 momento sustentantem, tui minime indigum,
 sibi que abundè sufficientem audes? Quis fu-
 ror, quæ amentia! Adjicio denique, cum il- *Aspernatur*
 lum offendas Deum summè atque unicè bo- *bonitatem,*
 num, ex quo tanquam fonte hæctenus, omne,
 quod possides, bonum fluxit. & siquidem ni-
 hil ab illo possideres, dignissimus tamen in se
 est, cui omne ingenium nostrum, omnis cogi-
 tatio & affectus amoris impendatur. Hanc ta-
 men bonitatem talem tantámque negligere,
 aspernari, offendere, atque ultro in malorum
 omnium abyssum se ingerere, quid est, nisi ve-
 ritatem, rationem, Deum atque omne bonum,
 inexplicabili perversitate & amentia concul-
 care?

AFFECTUS. O Deus meus & omnia, quò per innume- *Detestatio*
 ra peccata mea à te præceps abii! quàm execrando, & *peccatorum*
 mihi periculoso certamine, adversus benignitatem tuam *propter Deum*
 mea malitia depugnavit! ô immensa majestas, hæcci- *offensum.*
 ne à vilissima creaturarum sustinere poteras? Tuis ego
 tot tantáque in oculis, in tam excelsi Regis præsentia,
 patrare sum ausus; non revereri auctoritatem, non suspi-

- cere sapientiam, non æternitatem intueri, non formidare omnipotentiam, non amplecti tam admirabilem bonitatem? *Tu terribilis es, & quis resistet tibi? & quomodo te laceffere non sum veritus? Tu es Deus, qui glorificaris in concilio Sanctorum, & quomodo ego vermiculus te contemnere potui? Tu mandasti: Dominum Deum tuum adorabis, & illi soli servies; & quomodo ego servire carni, mundo, Dæmoni ausus sum? Tu Dominus scrutans cor, & probans renes, qui das unicuique juxta viam suam, & juxta fructum adinventionum suarum: & quomodo in conspectu Judicis mei, & Judicis severissimi, qui etiam de quolibet verbo otioso, quod locuti fuerint homines, rationem exiget, tantâ impudentiâ potui delinquere? De te notum est, quod nemo bonus, nisi solus Deus; & tu es Deus faciens misericordiam in millia his qui diligunt te, & custodiunt præcepta tua; & quomodo solum atque unicum hoc bonum ego potui negligere, præcepta transgred, & misericordiam toties oblatam aversari? O me infelicem, atque illi similem, de quo dictum: melius erat, si non fuisset natus homo ille! Cur non tandem, cur non modo corrigo, quod toties malè neglectum est? Saluberrimum viri Dei consilium est; *Hodie si vocem ejus audiveritis, nolite obdurare corda vestra. An divitias bonitatis, & patientia, & longanimitatis contempnis? Ignoras, quoniam benignitas Dei, ad penitentiam te adducit?**

COLLOQUIUM cum DOLORE & emendationis
PROPOSITO.

Law & gratiarum actio Deo hæcenus misericorditer parcens habita.

Benedictus Deus, qui non amovit misericordiam suam hæcenus à me, toties divinam suam majestatem offendenti. Gratia immortalis creatori meo, quòd continerit creaturas suas quæ faciunt omnes voluntates ejus, ne perderent, cum ego sanctissimæ voluntati ipsius refragarer. Gratia infinitæ Deo meo, quòd Angelos divinæ justitiæ ministros, qui consortes suos uno delicto perpetrato dedere præcipites, qui Adamum ob unius pomi esum paradisc

MEDITATIO II. PUNCTUM III. 119

radiso exegere, haecenus non tantum conti-
 nuit, ne me ferirent, sed custodiae etiam meae
 adversus Daemone[m] iussit insistere, & mille
 viis suffragiisq; patrocinari. Omnis gratiarum
 actio Deo meo, quod terra dehiscens non ab-
 sorpserit, ut Dathan & Abiron murmurantes:
 ignis de caelo non consumpserit, ut Sodomam
 & Gomorrh[m] obsceno igne flagrantes; a-
 qua, ut Aegyptios non hauserit; sol inter fide-
 ra obtenebratus, ut Christi crucifixoribus non
 sit; sed haec elementa ac sidera etiam, cum non
 minus Deum meum, quam illi & isti offende-
 rem, tamen adhuc in usum meum obsequium-
 que a Deo directa sint; ut quantum ego ma-
 leficiis, tantum Deus beneficiis adversum me
 majoribus decertaret. Verè misericordia Do-
 mini super omnia opera ejus! *Confitemini Domi-* 2. Par. 9.
no quoniam bonus, quonia[m] in seculum misericordia
ejus. Sed cum per Prophetam tuum nos admoneas: *Isa. 55. 6.*
derelinquat impius viam, & vir iniquus cogitatio-
nes suas, & revertatur ad Dominum, & misere-
bitur eius. Ad te Deum, summum bonum *Poenitentia.*
 meum, toto corde reverti desidero, tuis sem-
 per in oculis, super bonos & malos apertis,
 ingredi. Absit tuam unquam majestatem con-
 temnan, tuam potentiam negligam, tuam bo-
 nitatem non amplectar. Horreo & abominor
 tempus illud, quo tantis a te sceleribus dis-
 cessi. riverereor longanimitatem tuam, quae
 me sustinuit, exosculor infinitam charita-
 tem tuam, quae me ad poenitentiam revocavit.
 Sit Deus benedictus in secula, quia fecit nobis-
 cum secundum magnam misericordiam suam.

Ex hoc momento detestor, execror, abjuro peccatum omne, quia divinæ tuæ majestati ac bonitati adversatur: inprimis verò hæc N N. omni studio, vigilantia & contentione evitabo, & ante per ferrum, ignes, tormenta omnia, ad crudelissimam me rari mortem patiar; quam à te Deo summo bono meo per commissâ rursus scelera avellar. Pereat, ô Deus, ante vita mea, quàm ab hoc proposito discedam.

DISTICHON MEMORIALE,

*Omne malum est Deus aversus (2) vax portio
terra*

Vilis homo! (3) tantum spernis, inique, bonum?

MEDITATIO III. DIEI II.

De peccati mortalis damnis ex pœnis.

VERITAS. Ingentia peccatum mortale damna bonis hominis externis, internisque corporis & animæ, naturalibus & supernaturalibus infert. Deinde (2) pœnæ illud consequuntur præsentis & æternæ, æque gravissimæ, & inexplicabiles. ut (3) pro illius satisfactione, necesse etiam fuerit, filium Dei extrema mortis sustinere supplicia.

ORATIO eadem quæ supra.

PRÆLUDIO I. *Propone tibi Adamum vetu pœna imminentis, & presentium malorum dolore pressum.*

PRÆ-

RÆLUDIO II. *Pete gratiam agnoscendi & cavendi.*

I. PUNCTUM.

Considera, bona per peccatum ablata, si- Peccati
mortiferi
gravitas ob
damna in-
gentia.
Deut. 32. 15,
ve damna ingentia, quæ ex peccato pro-
veniunt; dum innumera beneficia Dei, in te
ollata, non solùm evertit, verùm sæpe in ma-
eficia convertit: ut jure tibi exprobetur: *In-*
rassatus est dilectus, & recalcitravit. Dereliquit
Deum factorem suum, & recessit à Deo salutari
no. Quàm infelix hæc discessio est, quæ ab eo In bonis na-
tura.
e divellit conditore tuo, à quo omne bonum
naturale possides, mentem, ingenium, liberta-
tem in anima, sensus & sanitatem in corpore:
quæ omnia, cum à Deo te avertis, in tuam ver-
is perniciem, non tantùm nihil profutura, sed
umimè ad exitium tuum noxia. Quàm infelix Et in bonis
gratia.
discessio, quando à Deo salutari tuo averteris,
i quo omne bonum supernaturale, luminis di-
vini, gratiarum & virtutum consequeris, dum
obsequens es; amittis, dum prævaricaris. Hæc
nos ab illa Dei Sapientia divellit, quæ de se
profitetur: *In me gratia omnis via & veritatis, in* Ecclesi. 24. 25.
me spes omnis vita & virtutis. Spiritus meus su-
per mel dulcis, & hereditas mea super mel & fa-
vum. At vel unicum lethiferum peccatum
bona hæc tollit universa. Tollit divinam gra-
tiam & amicitiam, per quam supra naturæ tuæ,
ex se vilis, & Deo post corruptionem ingrata,
conditionem elevatus, singularis Dei amicus
eras, ac velut domesticus, ipsius electis ac di-
lectis filiis annumeratus. Itaque qui per illam
particeps eras naturæ divinæ, habitaculum Spi-

ritus S. rursus abjiceris, tanquam cadaver putidum: antè super omnes mundi Principes nobilitate erectus: nunc infra ultima mendicabula vilitate depressus. antè amicitia, non Regis, aut Caesaris terreni, sed Dei ter Opt. Max. fructus: nunc Angelis Sanctisque omnibus, atque ipsi Deo execrabilis detestabilisque, præ contemptissimis creaturis factus. antè æterni patris filius, heres felicitatis perpetuæ, regni cœlestis particeps, frater & coheres Christi: nunc ex tanto repente beatitatis fastigio, ad extremæ sortis & ignominia abyssum præceps, mancipium Dæmonis, & damnationis æternæ reus. Jam quòd charitate simul Dei, quòd virtutibus ceteris huic annexis, quòd bene exactæ vitæ meritis universis, quòd Ecclesiæ suffragiis, quòd operum tuorum fructu, quòd tranquillitate conscientia destituaris, quòd te turbet ac lancinet cor tuum, justam irati Numinis vindictam expectans, quanta est ex unico peccato miseriarum congeries? Verè, *unius peccati consensu, immensus anima ac corporis homo spiritalis amittit divitias!*

Laur. Iustin.
ferri. de 8.
S. Ioan.
Evang.

Psal. 37.
Dolor de
peccatis ob
jacturam
gratia ac
gloria.
Iob. 7.

Gen. 25.

AFFECTUS. O Domine, iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum, & sicut onus grave gravata sunt super me. Non est sanitas in carne meâ, & non est pax ossibus meis, à facie peccatorum meorum. Afflictus sum & humilitus sum nimis, rugiebam à gemitu cordis mei. Quicquid dicam, aut quid faciam tibi, o custos hominum, quare posuisti me contrarium tibi? & factus sum mihi metipsum gravis? Etsi cum primogeniturâ, paternam benedictionem pro vili pulcra amittisse se, tanto dolore est questus, ut clamore magno irruens, aliam à patre benedictionem postularet; & ego pro cœlesti benedictione translata non gemo, non lamentor, non irrugio, ubi benedictio

ein & primogenituram terrenam aded video deplora-
 ti: O me infelicem, quando illam, quam mihi dedisti præ
 or creaturis ad te quærendum rationem, ad tibi contra-
 dicendum converti, brutis ipsis factus deterior; quando
 illam, quam mihi tribuisti libertatem, carni ac Diabolo,
 in fœdam & exitiosam servitutem, tradidi; quando il-
 lam divinam gratiam tuam, quâ me amicum, filium, he-
 redem regni, ac felicitatis æternæ constitueras, levissima
 voluptate peccandi amisi, factus hostis tanti patris, Do-
 mini, ac Dei mei, & æternæ damnationi obnoxius.

Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem la-
 crymarum: & plorabo die ac nocte perditam animam,
 gratiam ac felicitatem meam! Quoties, ô Domine, ex
 hoc momento respirabo, toties detestabor scelera mea,
 toties divinam tuam misericordiam, per Jesu Christi
 merita, implorabo, meque illi consecrabo in æternum.
 Suscipe, & adjuva hoc desiderium meum, quod indices
 mane, ac vespere, atque in his & illis peccandi occasioni-
 bus N.N. innovabo.

Ier. I. V. 2.

II. PUNCTUM.

CONSIDERA, quanta per peccatum mala pœ-
 næ tibi irrogentur. Illas Domini voces
 expende: Nonne ego plantavi vineam hanc ele-
 ctam, & expectavi, ut faceres uvas, & fecit la-
 bruscas? Quid est, quod ultra debui facere vinea
 mea, & non feci ei? Et nunc ostendam vobis, quid
 ego faciam vinea mea. Auferam sèpem ejus, &
 erit in direptionem; maceriam ejus, & erit in
 conculcationem. Nec satis. Ignis succensus est in
 furore meo, & ardebit usque ad inferni novissima,
 devorabitque terram cum germine suo, & mon-
 tium fundamenta comburet. Congregabo super
 eos mala, & sagittas meas complebo in eis. Consu-
 mentur fame, & devorabunt eos aves morsu ama-
 rissimo, dentes bestiarum immittam in eos. Foris
 vastabit eos gladius, & inens pavor. Ethæc om-

Isa. 5. V. 2.

Peccati pœ-
 na gravissi-
 ma.

Deut. 28.
 V. 22.

nia

v. 21.

nia Deus dilecto suo populo minatur. *Ipsi, inquit, provocaverunt me in eo, qui non erat Deus, & irritaverunt in vanitatibus suis; & ego provocabo eos in eo, qui non est populus*, hoc est, quos tanquam amicos optimos dilexi, tanquam ho-

Pœna temporalis huius vite.

stes gravissimos perditurus sum. Plurima imprimis mala sunt, quæ Deus in hac vita mortalibus ob peccatum irrogat. Ut pro bonis externis, omnia infert mala: pro opibus & abundantia rerum, inopiâ, & nuditate, affligit, per sterilitatem, aut bellum illatâ; quæ flagella prope modum quotidiana sunt. Quin & *armat omnem creaturam ad ultionem inimicorum*. Aëti-

Sap. 5.

ventis oppugnat, & tempestatibus: ignis fulmine, incendiisque: aqua exundationibus: terra loliis & sentibus. Transfert Deus à nobis honorem, officia, regna & imperia integra, & ignominiâ, vastitate, oblivione, contemptuque nobilissimas familias obruit ac sepelit. Ita amplissima illa arbor Nabuchodonosor succisa est, Balthasar ad stateram appensus, regno vitæque excidit. & homini nullus in orbe major hostis, quàm alter homo, cum hoc invidiâ, æmulatione, irâ, litibus, armisque, usque ad vitæ ipsius interneccionem, colliditur.

Dan. 4. & 5.

Jam si corporis mala expendas, quot miseris non affligitur! nunc frigore, nunc calore torquetur: modò fame, mox satietate: pluribus unum morbis obnoxium est, quàm membris constet. Ipsæ porrò inordinatæ hominis cupiditates, quibus peccator affligitur, cùm expleri nequeant, quantum animæ tormentum sunt! Avarus quoties frustratur quæsitis? su-

perbu

verbus quoties contemnitur? voluptatum se-
 xator quoties fallitur, atque in dolores offen-
 dit? Invidus quemadmodum alieno bono tor-
 quetur! acediosus quàm sibi metip̄si gravis est!
 Verè, ô homo, *malum & amarum est reliquisse* Jer. 2. 19.
Dominum Deum tuum, & non esse timorem Dei
apud te. Nec est cur sibi quisquam blandiatur
 de sanctitate vitæ & pœnitentia antè acta. Da-
 vid qui vir erat secundum cor Dei, ita ante la-
 psum innoxie vixerat, & post illum serio pœni-
 tuerat: tamen ubi numerato populo sibi sub-
 jecto Deo displicuisset, quòd gloriaretur, se
 habere centum triginta millia bellatorû, Deus
 oblatis tribus flagellis, belli, famis, & pestilen-
 tiæ, cum David ultimum delegisset, septuagin-
 ta virorum millia peste repentinâ sustulit: do-
 nec precibus & sacrificiis placaretur.

Sed quid hæ pœnæ peccatorum omnes, nisi *Pœna vitæ*
 merissimæ umbræ sunt, si cum illis vitæ alterius *aterna.*
 pœnis, quæ damnatis apud Inferos infliguntur,
 collatæ fuerint? hæ enim, cum intensione gra-
 viûmæ sint, ita ut Isaias impossibile judicet ho-
 minem sustinere (*quis, inquit, poterit de vobis* E. 33. v. 14.
habitare cum igne devorante?) cum præterea
 sint æternæ, ideòque subjiciat: *quis habitabit*
de vobis cum ardoribus sempiternis? cum infli-
 gantur à conditore hominis (qui *nihil odit eo-*
rum, qua fecit) in solius peccati vindictam:
 cum à Deo infinitâ misericordiâ prædito: cum
 ab humanæ salutis amantissimo, ut propter
 quam ipse homo factus est; quantum esse ma-
 lum peccati necesse est! præsertim quando u-
 nius etiam cogitationis momentaneâ volupta-
 te

te talis tantaque pœna incurritur, nec sanctis-
simè ante acta vita obstat; sed omnium bono-
rum & virtutum merita simul obliterentur, &
æternum pereat, quisquis sic perit.

*Dolor ac de-
testatio pec-
cati, ob gra-
vitatem
pœnarum
imminen-
tium.*

AFFECTUS. Verè, majus est, universis hujus & alterius
vitæ malis pœnisque, unicum peccati malum! Illa enim
Deus ipse ad hoc avertendum partim infligit, partim in-
tentat: nec si universa ista æternum sustineas, pro his
unquam ex æqualitate Deo es satisfactorus; cum quid-
quid pateris finitum est, offensio & injuria Dei læsi est in-
finita. Verè *malum & amarum est Deum reliquisse!* Ma-
lum hoc unicum fons omnium malorum est, unde tot in
orbem universum calamitates fluunt: tot in hominem
damna, tot pœnæ & afflictiones derivantur: unde æter-
nus ille ignis succensus est, & tamen longè infra meritum
peccantis! O si illud ego malum tam vivo sensu appre-
hendere, tam generoso affectu detestari possem, quàm
fortis ille inter Machabæos Eleazarus, qui ad carnium e-
sum invitatus, respondit, *præmitti se malle in infernum,*
quàm à Deo condita legis constituta violare! O benignis-
sime Deus meus, hunc in me fervorem accende, qui à cu-
piditatibus meis victus, non *quod volo bonum facio, sed*
quod nolo malum. Respice in me, & miserere mei, qui in
illo præcipitio æternitatis constitutus, meis viribus de-
ficio, neque aliud invenio auxilium, nisi in te Deo meo,
qui *non vis mortem peccatoris: sed magis ut convertatur,*
& vivat. Eia, adjuva me, Deus meus, ut ex hac hora
toto animo ad te conversus, constanter tibi adhæream in
æternum.

2. Mach. 6.
v. 23.

*Auxilii di-
vini implo-
ratio.*

Ezech. 33.

III. P U N C T U M.

*Peccati gra-
vitas, ex
pœnis Dei
filio inflictis,
cognoscitur.*

Considera, tantum odium peccati, & pec-
catoris in Deo reperiri, ut, eum unige-
nitus & infinitè dilectus filius, carne humanâ
assumpta, pro nobis sese mediatorè obtulisset,
non acquirerit solis ipsius precibus & inter-
cessioni, sed gravissimis illum pœnis, usque ad
mortem acerbissimam, inter extrema tormen-
ta subi-

a subitam, affligi voluerit. Hic obstupesce,
 quòd illum, quem supremo amore complecte-
 batur filium; quòd innocentissimum, qui pec- 1. Petr. 2. 22.
 catum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus;
 quòd obedientissimum ad omnem Dei nu-
 tum, cujus *cibus erat, facere voluntatem patris*
sui; quòd heredem universorum, qui erat Rex Ioan. 4.
Regum & Dominus dominantium, ex implacab. Heb. 2.
1. Tim. 2.
 i illo odio, quo peccatū prosequabatur, aver-
 sari ac punire, velut hostem suum extremum
 aggressus sit: velut nocentissimum omni dede-
 core affecerit, omni dolore afflixerit. usque eò,
 ut opprobrium hominum factus sit & abjectio ple-
 bis. Et ipse Deus per os Isaiaë pronuntiet: Is. 53.
vidimus eum, & non erat aspectus, despectum & no-
vissimum virorum, virum dolorum, & scientem
infirmiorem. Ipsi quoque fideles asserant: pu-
tavimus eum quasi leprosum, & percussum à Deo,
& humiliatum. Ipse autem vulneratus est propter
iniquitates nostras, attritus est propter scelera no-
stra. Quale existimas hoc spectaculum fuisse,
 in cujus principio attonitus hostis Pilatus ad
 populum dicere auditus est: *Ecce homo*: in
 quo non erat species hominis. Quale verò,
 quantumque malum fuisse debuit, pro quo &
 pater amantissimus unigenitum ita filium ple-
 ctere; & filius amore hominis, tam horribiles
 cruciatus potuit subire! *Si in viridi liguo hoc* Lue. 23.
factum est, in arido quid fiet? Ex consideratione D. Bern.
remedii, periculi mei aestimo magnitudinem Filii Serm. 3. de
Dei altissimi jubetur occidi, ut vulneribus meis Nat. Dom.
pretioso sanguinis ipsius balsamo medeatur. Agnosce
ô homo, quam gravia sint vulnera, pro quibus neces-
 se

se fuit Christum Dominum vulnerari. Agnovit utique & Christus, non tantum, quam ingens malum esset, Deum offendisse, cujus justitiam ex hoc pœnarum suarum spectaculo placare volebat; sed etiam, quam horrendum esset post hanc vitam incidere in manus Dei viventis: ubi jam peractis misericordiæ partibus, sola Justitia dominatur. Agnovit Christus, quantum malum esset, salute suâ æternâ excidere, separari à conspectu Dei, & societate Sanctorum: adeoque maluit ipse, pro te, ô homo, tot tantaque sustinere, nè tam immensis tu bonis excideres, & incurreres mala.

Majus est malum salute sua excidere hominem, quam Deum extrema perire.

Quod si igitur homines tantorum malorum neglectu, & suæ etiam passionis contemptu fructu, in pristina abire præcipites vitia spectet, quo, putas, illius pectus dolore configi? cum iterum ille, iterumque ad mortem similem quantum in peccatoribus est, rapi videatur: ut Apostolus disertè de illis pronuntiet: *rursum crucifigentes sibi metipsis filium Dei, & ostentui habentes.* Imò graviorem tam acerba morte dolorem infligunt: quando hanc ipse volens: lubensque subiit, ut hos à peccato redimeret, quos nunc, irritâ morte, omnique conatu suo, interituros conspiciatur.

Heb. 6.

August. in Psal. 7.

Dolor & detestatio peccatorum ex amore Dei patientis.

AFFECTUS. Agnosco, ô Domine, & fateor: quia videtur consummata nequitia eorum, qui crucifixerunt filium Dei; sed eorum major, qui nolunt rectè vivere, & odierunt præcepta veritatis, pro quibus crucifixus est filius Dei. Heu! Domine, quid feci? detestor atque execror immanitatem meam, non solum illam, quâ per peccata mea tibi infixi mortem; sed magis illam, quâ per iterata toties scelera graviorem morte dolorem intuli. Quanta bonitas tua, quòd in tantæ ingratitude ultionem

em, me nondum ad sæpius promeritos inferni cruciatus
 ræcipitaveris? pro impietate mea pietatem, pro im-
 mansuetudine clementiam, pro odio amorem repende-
 s? ô Domine, tuâ ego longanimitate ad audaciam, tuâ
 indulgentiâ ad confidentiam, tuâ bonitate ad malitiam
 abusus sum. *O Pater, peccavi in cælum, & coram te, &* **Luc. 15.**
nam non sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut unum
de mercenariis tuis! Agnosco infinitam obligationem
 meam, quâ tibi obstrictus sum, & servire tenco; quia ab
 infinitis me malis, centies illa promeritum exemisti,
 etiam tum, cum alios me perderes meliores. Jam tan-
 tem, ô Domine, jam satis errorum est. tam benigni Pa-
 tris, omnem suam providentiam & miserationem nobis
 independentis, longanimitas non est amplius contemnen-
 da, tam amantis filii, sanguinem ac vitam pro me fun-
 gentis, charitas, omni amore possibili est amplectenda,
Ideamus cum fiducia ad thronum gratiæ, ut misericor- **Heb. 4. 16.**
diam consequamur, & gratiam inveniamus in auxilio op-
portuno. Tu, ô pater æternæ, ad prodigum hunc filium,
 cet indignissimum, tamen supplicem, & deprecantem
 universa delicta sua, respice; & cum Pater misericordia-
 rum sis, ad te revertentis miserere.

COLLOQUIUM cum dolore ex amore Dei, &
emendationis PROPOSITO.

Cogita, Christum te his verbis audire invi-
 tantem: *Venite ad me omnes, qui laboratis &*
onerati estis, & ego reficiam vos. Et, nisi con- **Psal. 7.**
versi fueritis, gladium suum vibravit, arcum
suum tetendit, & paravit illum.

R. Domine, nè in furore tuo arguas me, neque **Psal. 50.**
ira tua corripias me; sed miserere mei, secun-
dam magnam misericordiam tuam, & secundam
multitudinem miserationum tuarum dele iniqui-
tatem meam. Tibi soli peccavi, & malum coram
te feci. Tuam ego indignissimus bonitatem of-
fendisse me doleo; quia infinita est, omnium-

*Continuatio
 doloris ex a-
 more Dei.*

quæ veneratione atque amore dignissima. e
 quâ, tanquam fonte, tua fluxit miseratio, quæ
 mihi aliisque ignovisti hæctenus; illa manavit
 divina atque immensa charitas, quâ filium ne
 bis pater, filius sanguinem vitamque impendi
 O mi Deus, etiamsi neque cælum, neque infernus
 esset, quo præmia bonis, pœnâs malis
 rependeres: tamen illa inexhausta bonitas tua
 quâ excellis super omnia, & in te solo eminenti
 tissimè complecteris universa, Dominus es
 princeps omnium; illa inexplicabilis charitas
 tua, quâ humanâ naturâ assumptâ, tam horren
 da pro aliorum salute perpeffus es, sola ac ju
 stissima ratio est, te super omnia amandi,
 detestandi ex animo quidquid tibi displice
 faciendi quidquid placet. Te igitur, ô Deus
 meus, ô summum unicûmque bonum, ô amicum
 meus, Rex meus & omnia, te ex intimis medu
 llis cordis mei veneror, adoro, amplector, dili
 gigo, & omne peccatum, quod tibi adversatur,
 execror ac detestor. atque utinam omnium
 possibilium creaturarum affectus possibilis ad
 te amandum possem convertere, & quidquid
 hæctenus neglectum est, dignis expiare lacri
 mis, atque ardentissimo amore, constantis
 mæque observatione perfectissimæ voluntas
 tuæ explere! Cupio Domine; *Juravi, & statui
 custodire judicia justitiæ tuæ. Tu tantum nè
 mineris iniquitatum nostrarum antiquarum, &
 non anticipent nos misericordiam tuam.* Ne permit
 tere obsecro, ut merita dilecti filii tui in me sint i
 rita, sed sanguis ejus me emundet ab omnibus pe
 catis meis, per serium dolorem & Confessionem

*Propositum
 emendatio
 nis, & peti
 tio auxilii
 Dei.*

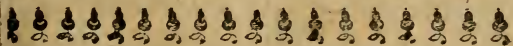
Ps. 118.

Psal. 78.

nem expiatis, & robur ac gratiam tribuat, ut in æternum à tuo amore non divellar, te ubique spectem ac præsentem viva fide amplectar. Ita desidero, ac statuo coram oculis divinæ majestatis tuæ, me prius electurum mortem, quam ullum deinceps peccatum gravius, deliberatè mente admissurum. Et si humanâ fragilitate victus laberer, non quieturum me ante, nec una quidem nocte (nimium ob moram & contemptum divinæ tuæ indignationis periculosa) quin serio dolore excitato, te Deum neum supplex deprecet, & pro viribus placare coner, proximamque confitendi peccati occasionem arripiam. O mi Deus, suscipe, & confirma hanc voluntatem meam.

DISTICHON MEMORIALE

*Corporis est animeque lues scelus (2) cernis ab illo
Pœna hominis manat (3) suppliciumque Dei.*

MEDITATIO IV. DIEI II.

De peccato veniali, ejusque gravitate.

VERITAS. Peccatum veniale Deum graviter in suis amicis offendit, ut tuæ majestati, sanctitati, bonitati & justitiæ adversarium, ideóque (2) Dei favorem, conjunctionem, dona ac præmia ninuit, & ad lethalem noxam viam steruit. Denique (3) gravissimis in hac & altera vita pœnis plectitur.

ORATIO COMMUNIS.

PRÆLUD. I. *Propone tibi Adamum inter labores muscis insectisque crebris vexatum.*

PRÆLUD. II. *Pete gratiam agnoscendi & devotandi.*

I. PUNCTUM.

POSTquam ex vita antea cta multitudinem peccatorum venialium, non solum commissione; sed omissione etiam & negligentia, subreptione & ignorantia admissorum, tibi uncunque ante oculos statueris, tanquam rationem supremo Judici daturus: *de omni enim verbo otioso (ut alia taceam) quod locuti fuerint homines, rationem reddent in die judicii*; cogita, istic velut innumeris catenis vincitum, ad penam deposci, ob Dei offensi justam indignationem.

Matt. 12.

Peccatum veniale etiam adversatur majestati, sanctitati, bonitati & justitia divina.

Cum enim ipse suprema sit majestas, omnia meretur reverentiam & honorem; cum infirmita sit puritas ac sanctitas, nullam potest tollere labem atque impuritatem; cum sit rectitudo & bonitas immensa, averfatur omnia malitiam; cum justitia incorruptibilis, omnem punit iniquitatem. Unde impossibilis est homini plena cum Deo conciliatio, quamdiu vel minima peccati labe tenetur; quod implacabili adversus omne peccatum odio feratur.

Comparatur injuriis Christo mortem non inferentibus, sed tamen gravibus.

Veniale delictum alapa est, spinea corona, flagellum, quæ Servatori nostro inflicta sunt; ut lethiferum est crux & lancea Christum occidens. Jam qui summum Regem, cui servitus tenetur, alapis flagellisque exciperet, quam obsecro

beneficio cum illo posset sperare conciliationem?

Est itaque gravis admodum injuria, cui ab-
 undæ totus mundus non sufficeret, etiamsi ad
 extremum judicii diem inferorū tormenta
 abiret. nec sancti omnes, nec Angeli, nec ipsa
 Dei Mater ad eadem se supplicia offerentes,
 divinæ Majestati, per unicum verbum otiosum
 esse, possent satisfacere. Et si alterutrum su-
 minendum, ut vel hi interirent omnes, vel Deus
 veniali delicto offenderetur, illud certius esset
 eligendum. Quocirca pœnæ omnes, op-
 robria, interitus, infernus ipse, ab omnibus
 potius creaturis perferendus esset, quàm vel
 minima venialis noxa admitteretur. illa enim
 in infinitæ majestatis offensa; hæc absque il-
 lius læsione admitti non potest.

*Totus mun-
 dus pro tale
 noxa abo-
 lenda non
 sufficit.*

AFFECTUS. O abominabile monstrum peccati, quod
 in minimis etiam Dei offensionibus tam grave, & into-
 lerabile est; ut neque ullis humanis viribus, doloribusque
 ac tormentis sit expiabile: neque Deus placari cuiquam
 possit, nisi ab hoc per Christi merita & sanguinem con-
 ciliato! Utinam totus hæc mundus magis seridè expendere-
 ret, atque intelligeret, quid sit, vel in minimo Deum ver-
 bo offendisse! certè non tam parvi delictum ejusmodi
 faceret, neque ludens sæpe, ac citra ullam conscientie
 curam aut remorsum perpetraret. O mi Deus, quomodo
 amare te dignè poterò, aut à te amari, nisi prorsus tam in-
 visum tibi malum in vita ac moribus fuero detestatus!
Illumina, Domine, tenebras meas, ut agnoscam quæ tibi
displiceant, & spiritum rectum innova in visceribus meis,
ut detester quæcunque tibi displicent, & in omnibus actio-
nibus amplectar quidquid divinæ tuæ voluntati placere
cognoscam. Minus enim te amat, qui tecum aliquid amat,
quod propter te non amat. Illos igitur N. N. sermōnes, il-
 las consuetudines N. N. quibus toties offendo, illas re-

*Detestatio
 peccati ve-
 nialis ob
 gravitatem
 humanis vi-
 ribus inex-
 piabilis.*

*Psal. 17.
 Psal. 50.*

D. Aug.

culas N.N. quibus nimium adhæresco, propter te deferam, ô Deus meus,

II. PUNCTUM.

Peccati venialis gravitas ex damnis ingentibus patet.

Iac. 3. 8. 2.

Disponit sensim ad lapsus mortales.

Eccli. 19. D. Bern. de Ord. vitæ ad Frat.

Prov. 10. 7. 19.

Gratiam & gloriam prodigit.

Considera, quanta quàmque ingentia peccatum veniale damna adferat. Licet enim hoc peccatum gratiam prorsus non auferat ab anima peccantis; tamen velut macula in veste candida, velut lepra in cute, divinis oculis displicet & abominabile est; ut jure offensus indignetur, præsertim quando, *in multis offendimus omnes.* Et quamvis Dei amicitiam non penitus dissolvat, tamen intimam conjunctionem familiaritatèmq; cum Deo impedit, affigens animum creaturis. idèoque divinos favores & singularia dona avertit, gustumque & voluptatem in divinis pietatis & virtutum exercitiis intercipit, obscurat intellectum, & affectum minuit, ac, velut ægrotudo, sensim ad mortem disponit. Nam *qui sternit modica, paulatim decidet.* Unde, *mens Deo dicata sic cavet minor vitia, ut majora.* *Quid interest enim, si fluctu magno, an guttis plurimis per sentinam mergaris.* Accedit quòd plerumque peccata hæc, ut palàm magis, & sine rubore committuntur, ita gravioris frequentiorisque scandali & offendi culi causa apud proximū sint, autoritatem tollant, & contemptibilem reddant hominem. ita exempli gratiâ, *in multiloquio non deerit peccatū*

Præterea optimum gratiæ tempus malè prodigit, quisque ad majorem Dei gloriam, multo præclarè facere, & sua poterat in cælo augere præmia, ac post ingentem in hac vitâ collectum meritum thesaurum, inter sanctos Dei ami

nicósque intimos in omnem aternitatem
 enferi; hic occasionem nullo auro ævóque re-
 imendam, quâ præ tot mortalibus, à Deo ne-
 lectis, fruitus est, tam stultè sibi elabi est pas-
 us, illumque, quem demereri sibi mille ratio-
 ibus, & suavissimè devincire Deum poterat,
 tiam offendit. Angelum bonum contristavit,
 ecclesiam auxilio pietatis spoliavit, proximum
 etardavit.

AFFECTUS. O Domine, quàm felix & laudata eorum
 oram Deo & hominibus vita est, qui, ut Zacharias & E-
 sabeth, *ante Deum incedunt in omnibus mandatis, & in
 justificationibus Domini sine querela!* Tales pacificam in-
 erris vitam, lætam semper conscientiam, Deum ami-
 um & beneficum, Angelos applaudentes, homines fa-
 entes habent, omnique cœlesti benedictione replentur.
 Quis mihi hoc tribuat, ut eorum de numero sim, qui tibi,
 Deus & amor meus, ita hinc student placere, ut æter-
 ùm placeant, ità glorificare in terris, ut tecum æter-
 ùm glorificentur in cœlis. O quantum bonum est,
 ta vixisse! quanta verò insania, quod factum esse
 optes ac velis, occasione nunc oblatâ, ipso opere non
 aggredi! Quantus ille in hora mortis dolor tuus futu-
 us est, quòd te videris neglexisse in tempore, quo frui
 poteras in æternitate! An ignoras etiam, quòd, *qui amat
 vericulum, peribit in illo?* Quid est, quòd te retardat, nisi
 voluntas propria, cùm tamen *voluntas Dei sit sanctifica-
 tio nostra*, cui toties repugnamus, quoties per delicta
 etiam venialia ab illa discedimus? Quomodo dicere ex
 animo possumus, *fiat voluntas tua*, quando illi ita fre-
 quenter ac temerè adversamur? quomodo profitemur
 nos Deum diligere, quem toties offendimus? O quàm
 grave iudicium nobis imminet, qui sæpe observatu facil-
 lima, sine cura, sine conscientia, sine numero præteri-
 mus! O Domine, doce me facere voluntatem tuam, & il-
 la quæ tibi placita sunt majore studio sectari, illa pietatis
 officia N.N. quæ ex debito, aut ultro etiam suscepi, atten-
 tè devotèq; exsolvere, ne sim *quasi homo qui tentet Deum*.

Luc. 1. 6.
*Aspiratio
 ad vitam in-
 culpata pu-
 ritatem.*

Eccii. 3. 29.
*Detestatio
 voluntatis
 proprie.*

III. PUNCTUM.

Peccati venialis gravitas, ex poenis infligitur cognoscitur
Gen. 19.

Considera; Quot quantasque Deus poenas delictis venialibus, tam in hac, quam altera vita infligat. S. literæ his exemplis plena sunt. Uxor Loth à Sodomorum igne per Angelum Dei singulari divinæ providentiæ favoreeducta, & reluctans penè extracta, jussaque egrediens non respicere; cum naturæ propensione victa, ad caram sibi patriam vertisset oculos (quantilla res) in statuam salis est commutata. Quid profuit, ità educi ab ignibus, si sic debuit perire: nisi quòd exemplo docere nos Deus vellet, quàm graviter leviculam etiam mandatorum prætergressionē castigaret. Quis non obstupescat? Loth ebrio & incestuoso Deus parcit: uxori respectanti non parcit! Moyses qualis quantusque Dei amicus, quot ornatus privilegiis, quot donis cumulatus, quantum ceteris Israelitis prælatus, quàm diuturnus & sedulus Dei servus, aut filius potius, qui facie ad faciem cum Deo loquebatur; verùm ubi apud aquas contradictionis hæsitasset, licet obsequutus voci Dei, tamen ipse cum Aarone terrâ promissionis, tot annis, laboribus, suspiriisque quæsitâ, in ultionem, exclusus est. Quantillus error Bethsamitarum, qui admirabilem Dei arcam, de qua tam singularia auxilia in populum Israëliticum noverant profecta, aviditate spectandi solum intuentur, & septuaginta illorum millia, cum populi Principibus, repentinâ morte concidunt! Oza ad eandem arcam, casu nutantem periclitantemque, ut sustineret, manum extendit; sed quòd profano

1. Reg. 6.

2. Reg. 6.

profano

MEDITATIO IV. PUNCT. III. 137

profano non liceret tangere, morte subitanâ temeritatem luit. Saul inter tot millia Israëlitici populi delectus, postquam devictis Amalæcitis, quos funditus evertere iussus erat, reservasset cum Rege Agag meliora pecora, ut Domino immolaret, ratus optima Domino rectè servari, projectus à Deo est, & pro Rege inunctus David, quòd *melior esset obedientia, quam victima*. Sed & David, *vir secundùm cor Dei*, ob numeratum tantummodo populum, gravissimâ toto regno peste castigatur, quâ septuaginta virorum millia sublata sunt. Propheta ad Jeroboam à Deo missus, iussusque redire impransus, cum Regis mensam subterfugisset, ab alio tamen Propheta, fingente, se à Deo monitum, ut pasceret, divertit; idèoque à leone in via oppressus periit. Ananias & Saphira, quod non omnia bona sua detulissent ad pedes Apostolorum, quæ licebat retinere universa, ob solum mendacium improvise morte fulminantur. Hæc aliâque delicta cum ita in præsentis vita, & statu illo, qui misericordiæ est, plectantur, quid futurum credimus in vita æterna, ubi ex justitiæ divinæ rigore sententia fertur? ubi de servo nequam in carcerem projecto dicitur: *non exhibit inde, donec solvat novissimum quadrantem?*

1. Reg. 15.

2. Reg. 24.

3. Reg. 13.

Act. 5.

Matt. 5.

Nimirum, uti Deus æternum præparavit ignem in unico etiam mortali peccato morienti, eumque talem, cui nullæ hujus mundi pænæ queant comparari; ita & temporarium, quo venialia delicta purgentur; ut licet sanctissimi quique, uno etiam verbo otioso inquinati

Purgatorii ignis horrendis pœnis levissimi etiâ errores purgantur.

Apoç. 21.

Habac. 1.

1. Cor. 3.

Ser. 41. de
Sanct.

discesserint, hi purgatorias hasce pœnas nequeant evadere; quia nihil coinquatum intrabit in regnum cœlorum. & oculi Dei puri sunt, qui respicere ad iniquitatem non possunt. Quare, cum Apostolus monuisset, quosdam super fundamentum fidei edificare aurum, argentum, & lapides pretiosos: alios ligna, fœnum, & stipulas: subjicit: uniuscujusque opus, quale sit, ignis probabit. si cuius opus manserit, quod superadificavit mercedem accipiet: si cuius opus arserit, detrimentum patietur, ipse autem salvus erit; sic tamen quasi per ignem. unde Augustinus: illo, ait, transitorio igne, de quo dixit Apostolus, non capitalia, sed minuta peccata purgantur. Quis hunc rigorem justitiæ divinæ, ita in gratissimos sibi amicos, ob leves defectus (quanquam leve non est, quidquid Deum offendit) severè animadvertentis, non admiretur, & perhorrescat!

Psal. 89.

Horror of-
fensa divina
etiam in
culpulis levio-
ribus.

Act. 17.

Neglectus
divina præ-
sentia mini-
mè levis.

AFFECTUS. O Domine, quis novit potestatem iræ tuæ, & præ timore tuo iram tuam dinumerare? Et quis etiam est, qui te possit arguere, infinite non minùs misericordem, quam justum; nec minùs pium, quam severum, & super omnia sapientem, & bonum. Nostra hæc culpa est, qui cum tuæ simus creaturæ, tot præventæ, & ornatae beneficiis, talem tamen tantumque Dominum non veremur offendere, in cujus oculis versamur, cujus portamur in manibus, in quo, & per quem sunt omnia, in quo vivimus, movemur, & sumus. Si terreni Regis faciem sputo fœdare, & colaphis cædere gravissimum scelus haberi debeat, præsertim si à servo, omne obsequium debente, perpetratur; quantæ res impudentiæ est, his non leviora in oculis divinæ majestatis perpetrare? & quæ poterit huic pœna sat digna reponi? O quanta sollicitudine vita nobis in conspectu tuo jure est transgenda, nè tanto opprobrio & periculo nostro Deum offendamus! ò mi Deus: Manè astabo tibi, & videbo: quo-

nam

MEDITATIO IV. PUNCTUM III. 139

niam non Deus volens iniquitatem tu es. Odisti omnes qui sperantur iniquitatem : perdes omnes qui loquuntur mendacium. Domine deduc me in justitias tuas, dirige in conspectu tuo viam meam : ne in levissimis etiam delictis, verborum ac cogitationis, te Deum meum, omni honore & amore dignissimum, offendam : aut dignâ expiem hinc pœnitentiâ, siquid ex fragilitate humanâ commissum fuerit. Te tantum, nè in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripias me, sed in misericordia & misericordibus : ut omnem filium, quem amas etiam castigas.

COLLOQUIUM cum detestatione peccati venialis.

„ Cogita tibi à Deo illud, quod olim Abrahamo, dici : *Ambula coram me, & esto perfectus.* Et hoc proponi mandatum : *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, ex tota anima, & ex omnibus viribus tuis.* Simulque Davidicum illud ingeri : *qui diligitis Dominum, odite malum.*

℞. Agnosco, ô Domine, dignissimum esse te, qui non tantum honoreris ab omnibus, sed in omnibus, verbis, cogitationibus, & actionibus nostris, cum enim in universis ita à te dependeat homo : ut *nec sufficientes simus cogitare aliquid ex nobis, tanquam ex nobis* : tibi jure tanquam principio & fonti omnium, omnia debentur. Cumque omnè bonum in nos à te summo atque infinito bono derivetur, nec ulla nobis creatura, sine te, prodesse possit quicquam, per te verò ad omnem usum serviat, ita, ut nobis sis omnia in omnibus, obligatissimi tibi sumus, ac tenemur ex toto corde, atque animâ te spectare, amplecti, ac diligere in universis; & si te verè diligere.

Dignissimus Deus qui per omnia ab omnibus honoretur.
2. Cor. 3.

Agnitio obligationis Deum semper amandi.

Matt. 16.

diligimus, odisse malum, quod detestaris. Sed, eheu Domine, *spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.* nimis verum experior, quia

Confessio

imbecillitatis, & auxilii divini imploratio.

Ps. 142.

in multis offendimus omnes. multa ex ignorantia, multa indeliberatè, & per cupiditatem abstracti committimus. Non igitur intres in iudicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Nemo suâ in justitiâ confidere poterit: quando etiam *septies in die cadit justus, & resurgit*: quod cadit, humanæ infirmitatis est, quod resurgit divinæ potestatis. Fac itaque, ut quantocyus, si cecidero fragilitate mea, tua bonitate resurgam. Qui enim nihil possum ex me, *omnia possum in eo, qui me confortat.* Detestor atque execror ex animo omne illud, quidquid te Deum summum bonum meum potest offendere, quia immensæ majestati divinæque bonitati tuæ tantopere adversatur, ut tam grave erga illud odium concipias, & in dilectis etiam filiis tuis unicum hoc graviusimè averseris ac punias. Confirma me Domine adjutor fortis, & hoc unum te amanti largire adversus omne peccatum odium, ut mori potius malim, quàm illud, qualecunque demum sit, admittere. O si tuâ fretus gratiâ hos N. N. quotidianos errores, & magis mihi usitatos lapsus vitare queam! has omissiones, & negligentias N. N. corrigere! ô mi Deus concupivit anima mea desiderare justificationes tuas in omni tempore.

Phil. 4. 13.

ro fragilitate mea, tua bonitate resurgam. Qui enim nihil possum ex me, *omnia possum in eo, qui me confortat.* Detestor atque execror ex animo omne illud, quidquid te Deum summum bonum meum potest offendere, quia immensæ majestati divinæque bonitati tuæ tantopere adversatur, ut tam grave erga illud odium concipias, & in dilectis etiam filiis tuis unicum hoc graviusimè averseris ac punias. Confirma me Domine adjutor fortis, & hoc unum te amanti largire adversus omne peccatum odium, ut mori potius malim, quàm illud, qualecunque demum sit, admittere. O si tuâ fretus gratiâ hos N. N. quotidianos errores, & magis mihi usitatos lapsus vitare queam! has omissiones, & negligentias N. N. corrigere! ô mi Deus concupivit anima mea desiderare justificationes tuas in omni tempore.

Ps. 118.

O beatissima Dei Mater Virgo ac Domina Patrona mea, quæ ab omni labe peccati remotissima,

tissima, fontem ipsum puritatis ac sanctitatis Deum Salvatorem meum castissimis tuis visceribus suscepisti, ideoque summo horrore omne etiam levissimum peccatum detestaris, impetra quæso mihi, per merita dilectissimi filii tui Jesu Christi, per illum divinum amorem, quo ille in te, & tu in illo puritatem tantam tenerrimè amasti; ut ad peccati omnis detestationem summo tecum horrore inciter, & sancto isto puritatis amore tecum vehementer accendar. Nosti, ô suavissima Patrona, fragilitatem meam: *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me Mater mea.* Sed tu si pro me, apud dilectum filium tuum, qui nihil tibi negare potest, intercesseris, facile impetrabis, ut *cor mundum creet in me Deus, & spiritum rectum innovet in visceribus meis.* O mitissima Domina, nihil aliud à te peto, quàm ut intercessione tua, à peccatis, quæ tu summè cum filio tuo averfaris, liber esse possim, & in puritate conscientiæ, quâ summè delectaris tibi tuoque filio placere. Non potes me repudiare, cum sis mater misericordiæ, quæ est tam certum refugium omnium peccatorum, ut Bernardus servus tuus, confidenter dicat: *Sileat misericordiam tuam, ô Virgo, qui te suis in necessitatibus invocatem, sibi unquam meminert defuisse.* Cupio, ô piissima Mater, dilecto filio tuo impostero, in omni animæ puritate placere, & scio hoc tibi gratum esse desiderium meum, ac propter hoc implendum Deum in beatis visceribus tuis incarnatum,

Psal 50.

Ser. 5. de Assumpt.

tum, in cruce mortuum, & ex morte, propria virtute, suscitatum, ut nos ex morte peccatorum erueret. Exaudi me igitur, & *in omni tribulatione & angustia nostra, succurre nobis beatissima Virgo Maria.* Per te accessum habeamus ad filium, ut per filium habeamus ad patrem.

Vos denique, ô purissimæ mentes Angelicæ, quos nulla unquam labes scelerum aspersit, supplex appello. Teque imprimis, Custos mi sanctissime, nolite permittere, ut prævaleat adversum me inimicus Diabolus, hostis Dei & vester, & puritatis omnis: méque in tot peccandi occasionibus quibus hæc vitâ plena est, rursus præcipitet, Qui, cùm *tanquam leo circumiens querat quem devoret;* quomodo stabo contra illum firmus tutusque nisi vestro præsidio defendar? Succurrite igitur, ô sancti Angeli Dei, & cavete, ne ille Dei & vester juratus adversarius, unquam me superato, potentior ad me perdendum, quàm vos ad servandum existat, ad eoque de me & vobis superbè triumphet. Offerte obsecro has preces & hoc desiderium meum, ô sancti omnes, gloriosi Diaboli victores, ante thronum, in conspectu Dei mei, ut illi, per me in omni vobiscum puritate viventem, sit gloria in secula seculorum.

DISTICHON MEMORIALE.

*Noxa levis gravis ante Deum est (2) minuitque
favoris*

*Dona, stygæmque aperit (3) plectitur hic &
ibi.*

JACULATORIÆ PRECES ET ASPI-
RATIONS PER DIEM CREBRIUS, IN VIA
purgativa iterandæ.

O Misericordissime Deus, per merita Jesu Christi dilecti filii tui, *lava me ab omni iniquitate mea, & à peccato meo munda me.* Pſal. 50.

O Domine, ante te omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus. Fac ò mi Deus, ut ex animo omne peccatum detester.

Tu scis, ò Deus meus, quia iniquitatem odio habui, & abominatus sum, legem autem tuam dilexi. Pſal. 118.

O quam doleo ex toto corde meo, quòd per peccata mea odium tuum promeritus sim, teque offenderim Deum meum! propterea lava bo per singulas noctes lectum meum, & lacrymis meis stratum meum rigabo. Pſal. 6.

Convertere Domine & eripe animam meam, salvam me fac propter misericordiam tuam. Ib.

Agnosco, ò Deus meus gravissima delicta mea. Verùm ò Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripas me. Ib.

Redde mihi letitiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me. Pſal. 50.

Non avertas faciem tuam à me, in quacunque die tribulor, inclina ad me aurem tuam. Pſal. 103.

Si iniquitates observaveris Domine, Domine quis subsistebit? Misereere mei, quia speravi in te, nam apud Dominum misericordia, & copiosa apud eum redemptio. Pſal. 129.

Converte nos Deus salutaris noster, & averte iram tuam à nobis. Nunquid in aeternum irasceris nobis, aut extendis iram tuam à generatione in generationem? Pſal. 84.

O Domine, cognosce semitas meas, & vide si via iniquitatis in me est, & deduc me in via aeterna. Pſal. 136.

Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte? Jer. 9.

Latifica animam servi tui, quia ad te Domine animam meam lava vi. Pſal. 35.

OBSERVATIO AD LECTOREM.

CUm dies hic secundus de gravitate peccatorum, pœnisque à Deo Angelis & hominibus inflētis tractet, operæ precium erit, si hoc tempore meditaturus, se quoque ad integram illorum Confessionem, per accuratū Conscientiæ examen disponat, quod vel generatim de tota vita, vel à Confessione alia generali ritè peracta instituere poterit. Ita quidem, ut cū volens sciens nullum gravius peccatum omiserit, nimium sollicitè peccatis universè recolendis non adhareat: cū anxia hac disquisitione, præcipuus Meditationum fructus impediat, qui hic in verâ peccatorum omnium, & vitæ antea acta detestatione, cum proposito emendationis vitæ futura, consistit. Ad quod impetrandum imprimis faciet Novissimorum hominis, quæ in tertia Die exhibetur, consideratio. Ubi ad verum de peccatis dolorem variis animæ cogitationibus & affectibus excitatur. Poterit his etiam Meditationibus, seu legendo, seu considerando adjungi Meditatio de filio Prodigio, dolori ex amore Dei excitando idonea, quam ad calcem octavæ Diei subjeci. Confessionis rectè instituendæ Ratio, ante primæ Diei initium exhibetur. quâ tertia denique Die peracta, & sacra synaxi sumpta, expedit acquiescere, neque scrupulosè amplius de peccatis fortè omissis inquirere, cū etiam occulta nobis, per verum dolorē & sacramentalem absolutionem remissa esse, dubitari non possit. Totus deinde animus ad cogitationes de vitâ seriò constantèrque emendanda est transferendus.

stote parati, quia qua hora non putatis filius hominis veniet. Mat. 5

DIES III. EXERCITIORUM.

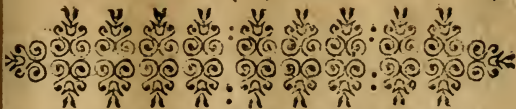
De consideratione Novissimorum hominis.

Cum ad detestationem scelerum, & firmum emendandæ vitæ propositum, imprimis facere soleat Novissimorum hominis consideratio, monente Syracide: *Memorare novissima tua, & in aeternum non peccabis*: Ideoque & Joannes Baptista pœnitentiam prædicans, hoc argumento usus sit: *facite fructum dignum pœnitentia*: *omnis enim arbor, qua non facit fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur*: & Christus ipse sic orsus prædicationem, dicente Evangelista: *cœpit Jesus prædicare, & dicere: pœnitentiam agite, appropinquavit enim regnum cœlorum*; jure D. IGNATIUS, post considerationem peccatorum, Meditationem de pœnis Inferni, in Exercitio quinto subjecit; monuitque sub hujus finem, consultò facturum, qui de Morte, Judicio, aliisque peccati pœnis, cum ad profectum expedire visum sit, adjecerit. Cujus nos consilium secuti, breviter de singulis commentati sumus,

Eccli. 7.

Matt. 3.

Matt. 4.

DIEI III. MEDITATIO I.

De Morte.

VERITAS. Moriendum omnibus, nemine, nec Christo quidem excepto; idque semel tantum ad æternitatem transeundo. Mors verò, ut certa est omnium, ita tempore, loco, modoque incerta. (2) cogitandum nunc, quid quisque in morte factum velit, quo animo sentique præterita, præsentia, & futura tunc sibi propositurus sit, præsertim si malè vixerit, (3) si verò benè exacta vita, quanto animi solatio ad æternitatem, unde nullus reditus, sit transiurus.

ORATIO PRÆPARATORIA CŌMUNIS.

PRÆLUDIUM I. *Statue tibi ante oculos illud tempus, quod aliquando, & fortè propediem, habiturus in morte es ultimum, & si vera sit Christi sententia, quâ horam minimè putabis, aderit, finge jam adesse, ut qua cogitaturus, facturusque sis, expendas.*

PRÆLUDIUM II. *Ora, ut ex consideratione prævia finis, & mortis tibi imminentis, gratiam te dignè ad illam disponendi impetres.*

*In mundo
ut theatro
versamur,
brevis perso-
nam in
morte depo-
saturi.
Heb. 9.*

Considera, quòd Deus te in hanc vitam, tanquam in theatrum & scenam quandam emiserit, ut personam tuam in morte rursus deponeres. Quæ licet persona ab aliis diutius, ab aliis brevius sustineatur, deponenda ab omnibus est, sive Rex ille, sive rusticus fuerit. *Statutum est omnibus hominibus semel mori.* Omnibus, inquam, ne quisquam spem evadendi habere possit: nemine, nec divite, nec principe, nec Christo quidem ipso excepto. Deus hac lege homo factus est, ut moreretur. Hoc solatium pauperes, contempti, afflicti habent, quòd parem cum locupletibus, honoratis, omnique voluptate affluentibus exitum fortiantur. In morte utrique coguntur deserere omnia; nil aurum, nil dignitas, nil potentia, nil amici, nil medici, nil scientia, auxilii adferent. Corpus non minùs hi vermibus, quàm illi relicturi sunt; animam Angelis, aut Dæmonibus. Sola illic virtus, ut fides & spes Deo, charitas ex toto corde Deo proximisque impensa, ad cælum felici animæ viam aperient: & si his destituatur, æternùm infelix futura est.

Semel tantum hac alea mortis subitur. Nec si erres, licet corrigere.

Expende præterea, quòd dicatur *Semel mori* quemlibet. Non enim *bis* licet: ut corrigere mortem infelicem quis possit. Semeligitur in morte jacitur alea de æternitate totâ, vel miserissimâ & calamitosissimâ; vel beatissimâ & gloriosissimâ. Putâsne, si bis liceret, atque experimentum illius habere discriminis, quisquam esset, qui damnationem illam infelicissimam non omni studio subterfugeret? *Quis*
verò

erò nunc est, quòd non magis Divinæ & in-
 allibili veritati, quàm tuæ debeas experientiæ
 credere? Nihil certius, *quoniam ibit homo in* Ecclx. 12. 5.
domum aternitatis suæ, cujus felicitas à morte
 pendet, *semel omnibus* obeunda; hujus verò fe-
 lici exitus à bona vita. Nunc igitur tibi statuen- Qualis vi-
 dum est, ex præsentis vitæ tuæ rationibus, quâ ta, talis
 morte mori velis, quâ aternitate frui. Bene mors esse se-
 mori vis? bene vive. *Non potest malè mori, qui* let.
bene vixerit. Aug. de disc. Christ c. 12.

Verùm ne differ in horas. Nam quod deni-
 que hoc loco expendendum, quàm certa mors
 est, tam illius horam incertam esse Deus vo-
 luit, unde monet Servator noster: *Estote para-* Matt. 5.
ti, quia quæ hora non putatis, filius hominis veniet.
 Circumspice (siquam habes ætatem) & plures
 ex notis hîc illîcque, ubi nec tu, nec illi puta-
 bant, mors eosdem occupavit; quod illis fa-
 ctum, tibi noveris eventurum. Nec diem, nec Mors certa,
 locum, nec modum tuæ mortis nôsti. Veniet sed tempus
 tibi, asserente Christo: sicut *fur in nocte*: ut locus, mo-
 stulto illi, qui dicebat animæ: *habes multa bona* dus incerta.
reposita in annos plurimos; sed insperatò audiit: Luc. 12. 19.
Stulte, hac nocte repetent animam tuam à te, &
quæ parasti, cujus erunt? Balthasari Regi inter
 epulas, mortis sententia scribitur: Sisaræ qui-
 escenti caput à muliere transverberatur: cen- 4. Reg. 19.
 tum octoginta quinque hominum millia An-
 gelus in castris Sennacherib unâ nocte tollit.
 Nihil certius incertâ morte. Unde tam sedu- Matt. 25. 13.
 lè monet Christus: *vigilate, quia nescitis diem,*
neque horam. Tria hæc frequenter mente vol-
 venda sunt. *Semel tibi, & certò, sed incerto lo-*

Bern. Med.
c. 3.

co, modo, ac tempore mors obeunda est. *Quoniam igitur ubique te mors expectat, tu quoque si sapiens fueris, ubique eam expectabis.* Quomodo verò expectanda? *Non tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem: subito enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te.* Quocirca: *miserere anime tuæ, placens Deo, avulsus à nimio amore mundi, carnis & amicorum, quæ universa in morte te destituent.*

Ecli. 5. 8.

Eccl. 30. 24.

Agnitio fragilis vitæ
Ecli. 14.

Isa. 14. 11.

Sap. 9. 15.

Metus mala mortis bonâ vitâ tollendâ.

2. Cor. 5.

Propositum emendationis.

Prov. 1. 24.

AFFECTUS. Agnosco, ô Domine, & tot exemplis ante oculos positis, certissimum esse disco: tam certam omnium esse mortem, quàm horam incertam. *Testamentum enim huius mundi; morte morieris.* Scio, quia *veniet dies Domini: tanquam fur de nocte.* Non fallit, qui dixit: *subter te sternetur tineæ, & operimentum tuum erunt vermes.* Hæc videlicet hereditas illius est corporis, quod tam delicatè nunc foveo: illi corpori, quod corrumpitur, & aggravat animam, & deprimit sensum multa cogitantem, ut volupe aliquando sit, animam perdo: ut honoretur, animam contemno: ut nutriatur, animam destituo. O quid in illo constitutus termino dicturus sum, quando ingentibus pressus doloribus, anima divelletur à corpore, mundo, amicis, & ab omnibus mortalis boni cōmodis, intelligetque, quàm hæc vana sint universa, quàm utilia animæ in æternitatis vastissimâ abyssum prospicienti! quando videbit, peractâ huius vitæ brevi scenâ, personam deponendam esse, *ut referat unusquisque, prout gessit in corpore, si ve bonum, si ve malum.* Quidquid est, quod eo me tempore fecisse cupiam, hoc omnino jam nunc faciendum est. quia hoc solum, quod præsens est tempus, certum est, illo Deus jubet vigilare, & nisi audiero, hæc omnino tonitrua formidanda sunt Judicis tui. *Vocavi, & renuistis; extendi manum meam, & non fuit, qui aspiceret: despexistis omne consilium meum. & increpationes meas neglexistis: ego quoque in incertitu vestro ridebo.* Gratix tibi, ô Deus meus, quòd hac nondum in me sententiâ, licet jamdiu meritum, fulminaveris; sed tempus hoc

mibi

MEDITAT. III. PUNCT. I. 151

mihî ad pœnitentiam & emendationem largitus sis. Hanc igitur jam nunc in vita aggrediar, nè in morte frustra requiram. Ipsam hanc horam non patiar mihi eripi, cum quidquid illam sequitur incertum sit. Tu, ô Domine, perface in me propositum. quod cœpisti. Ne momentum amplius labatur, quod tuo honori non impendam.

II. PUNCTUM.

Considera, quis tibi sensus in morte futurus sit de præterita vita tua, de præsentî statu tuo, de futura denique æternitate, nisi piè sanctèque vixeris. Nam quò *vita præterita* majori in voluptate, aut honore & abundantia transacta fuerit, tantò graviori affligeris dolore, quòd hæc jam sint deserenda, tantò etiam pluribus conscientia peccatis turbabitur; & cum gemitu repetet: *circumdederunt me dolores mortis, torrentes iniquitatis conturbaverunt me, dolores inferni circumdederunt me.* Pretiosum illud atque unicum vitæ meæ tempus, quod ad Dei gloriam, ad salutem animæ meæ, ad æternam felicitatem meam, ingentibus meritis ac præmiis amplificandam mihi benignissimè à Deo concessum erat, hoc stultè neglexi ac prodegi, quin etiam ingratiè ac perditè ad scelera multiplicanda, augendamque æternam ignominiam, ac pœnam meam converti. Ergòne tot salutis media frustra mihi Deus creator, & redemptor meus impendit? tot tamque nobiles creaturas, mihi ad suum obsequium usurpandas, frustra condidit? frustra ipse homo factus, pro mea salute sanguinem fudit, & tot salubria Ecclesiæ Sacramenta instituit? Hæc videlicet mihi perierunt universa, quando his omnibus neglectis, meæ cupiditati potius,

Sensus & cogitationes in morte occurrunt in vita præmeditanda sunt.

Psal. 17. 5.

Dissolutam vitam mors sequitur anxia.

2. Mach. 9.

13.

1. Pet. 4:

quàm divinæ voluntati morem gessi. At nunc, quò me veram in *presenti statu* meo, quando in simili Antiochus Rex *orabat scelestus Dominum, à quo non esset misericordiam consecuturus?* Quod modò à mundo, à carne, ab arte, aut scientiâ, à voluptate, ab amicis auxilium sperare possum? ab his non solum desertus, sed etiam deceptus ac proditus sum hosti. Jam si futura intuear, sto in officio aternitatis, acculandus ab angelis, & conscientia: ac de tempore malè perditò, justo Dei judicio judicandus. O quis qualisque te hìc expectat eventus! *si justus vix salvabitur, impius & peccator ubi parebunt?* Hæc igitur, ô anima mea, si cogitatura tunc es, quando stabis in termino voluptatis tuæ, quam ex omni peccato percepisti; stabis etiam in termino virtutum ac pœnitentiæ, cùm tempus non erit amplius; quin agis, & modò, quando adhuc tempus pœnitendi suppetit, expendis, & sic demum incipis vivere, ut mori desideras.

*Detestatio
noxia securitatis
vivendi per
quam pœnitentia
dilatata est.*

*Timor mortis
dura ac
perplexa.*

AFFECTUS. Vah nimiam securitatem meam, qui hætenus ita vivo, ut si non essem moriturus: ita perituris servo, ut si non essem deserturus. quando adèò brevicula & penè momentanea est vita hæc nostra cum æternitate futurâ composita! Quoties ejusmodi inspirationes piæ ad vitæ emendationem me impulerunt, monita sacrorum librorum, aut concionum me à torpore & peccatis revocarunt; ad virtutem excitârunt, & nunquam seriam conversionem impetrârunt, plurimùmque temporis, ad salutem concessi, in otio aut futilibus occupationibus consumptum est! Ah, quid demum, cùm mors instabit æturus es, quando ingenti dolore corpus oppressum erit, & majori fortè conscientia: quando præteritorum tibi scelerum, & neglectæ toties divinæ gratiæ imago

mago obversabitur, horrenda terreatur Judicis sententia, gravissima imminet ante conspectum poenarum æternitas? Quanto tunc sensu vitam damnabis exactam! quàm velles ad correctionem seriam tempus aliud indulgeri! quàm optares jacturam temporis gratiæque vel mille cruciatibus te posse redimere! Eja age, & quod vitæ reliquum est, quod Deus etiamnum benevolè, licet prodigo hætenus filio, indulserit, hoc nec horâ quidem unicâ perge negligere; *Memor esto, quoniam mors non tardat, & testamentum inferorum, quia demonstratum est tibi. Non defrauderis à die bono, & particula boni doni non te prætereat. Ante obitum tuum operare justitiam.* Ita Domine, ita cupio, ita statuo, damnata sit omnis mora, quæ me à tuo servitio distinebit, & omnis hora pereat, quæ tuæ gloriæ, meæque saluti non impendetur. Aut æternum ardendum erit, aut nunc poenitendum. *Poenitentia quæ ab infirmo petitur, infirma est. Vivens vivens, ô Domine, ipse confitebitur tibi: sicut & ego hodie.*

*Propositum
seria emen-
dationis.*

Eccli. 14.
v. 12. 14.
& 17.

Aug. Ser. 57.
de Temp.

III. PUNCTUM.

Considera, quàm parum horribilis, imò etiam, quàm optabilis & expectata mors piorum futura sit. Si præterita inspicient, non retinebit illos suis irretitum vinculis, quidquid à carne & mundo est; quia jam dudum terrenarum voluptas rerum, præ desiderio celestium desipuit: potiùs gaudebunt laborum tentationumque suarum instare finem, & vitæ cum virtute transactæ imminere præmia. uti laudatissimus ille quondam athleta exultabat, qui lætus concinebat, *bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi, in reliquo reposita est mihi corona gloriæ, quam reddet mihi Dominus in illa die justus Judex: non solum autem mihi, sed & iis qui diligunt adventum ejus.* Magnum bonæ vitæ conscientiaque argumentum, adventum Christi diligere. Sed ut dili-

*Mors probis
optabilis.*

2, Timot. 4.

gas, ante certandum est. *nemo enim coronatur, nisi qui legitime certaverit.* Hæc eadem perpetuis mandare chartis, & memoriæ omnium inscribere Angelus ille Apocalypticus voluit, qui Joanni dicebat: *scribe; beati mortui, qui in Domino moriuntur: amodo jam dicit spiritus, ut requiescant à laboribus suis; opera enim illorum sequuntur illos.* Si afflictus fuit, si morbis, si propriis cupiditatibus oppugnatus: en afflictionis & pugnæ terminum, victoriarum etiam præmium. Quod si quandoque victus succubuit, si lapsus Deum conscientiamque offendit: en culparum, & offensionis divinæ finem. mors, ut carnem subiget, ita cupiditatem extinguit. Si verò præsentem justus in morte dolorem spectet, longè minus patitur: tum quia volens patitur, divinæque voluntati acquiescit; tum etiam, quia his pœnis se gaudet expiare posse, siquid ex vita antea acta luendum superfit: tum quia spes vitæ melioris & gaudiorum sequentium facilè præsentem dolorem mitigat, solatio futurorum: quando cum David suspirat: *quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum, concupiscit & deficit anima mea in atria Domini!* Nam si ad præparatam in cœlis gloriam illam, tam sublimem eximiâque intendat animum, *quam oculus non vidit, nec in cor hominis ascendit,* qualis hinc quantaque lætitia affluet! ubi copia indefectibilis, honor incorruptibilis, voluptas pura, gaudium liquidum, vita immortalis, Deus omnia in omnibus, tantumque bonum speratur, quantum potest esse infinitum. Ejusmodi mors, non tam mors, quam migra-

Apoc. 14.
1).

*Iustorum
mors dola-
rem miti-
gat.*

Psal. 83.

*Migratio
potius ad
vitam quàm
mors dicer-
da.*

io ad vitam dicenda. Verè, *justorum anima in manu Dei sunt; visi sunt oculis insipientium mortui, illi autem sunt in pace.* Lætantur igitur tali morte. *Si justus penitus interiret, atque in nihilum abiret, mœrendum ac dolendum esset; sin autem ad quietum & placitum defertur portum, non lacrymis, sed lætitiæ hic locus est.* Escena hæc non mors, sed migratio ac domicilii mutatio, à deterioribus ad meliora, à terra ad cœlum, ab hominibus ad Angelos, & ad ipsum Dominum Angelorum transfert.

Sap. 3. v. 1.
Chrysoft.
Epist. ad viduam Iun.
tom. 5.

AFFECTUS. *Vtinam moriatur anima mea morte justorum, & novissima mea fiant horum similia!* hoc unicum votum ac desiderium meum est; sed cum hoc impiorum etiam sit, qui vitâ suâ vivere, & morte piorum mori desiderant: tu, ô Domine, piè vivendi in me desiderium excita: cum vitâ quoque justorum vivendum illi sit, qui morte illorum defungi cupit. Gratias tibi immortales debeo, quòd adhuc præsens mihi tempus ad pœnitendum, vitâque rectius instituendam largitus sis, postquam sæpius, & tamdiu indulto mihi ex tua benignitate tempore abusus sum. O misericordissime Deus: sentio has mihi à te voces identidem ingeri. *Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis.* Breve illud tibi adhuc superest: *posthæc tempus non erit amplius.* Scio Domine, scio, quia, *breves dies hominis sunt, & numerus mensium ejus apud te est; constituisti terminos ejus, qui præteriri non poterunt.* Putasne mortuus homo rursus vivet? Ita planè, credo quia vivet, Domine: neque fallere nos potest tam manifesta tua veritas. *Genētis igitur diebus, quibus nunc milito, exspecto, donec veniat immutatio mea.* *Vocabis me, & ego respondebo tibi, operi manuum tuarum porriges dexteram.* deducendo me in via mandatorum tuorum, per quam Angelo sancto comite, & te duce, incedam, donec vita hac mortali feliciter defunctus, tecum vivam in æternum.

Num. 23.
v. 10.
Votum bene moriendi cum desiderio piè vivendi.
2. Cor. 6.
Job. 14. v. 5.
Spes vitæ futuræ.
v. 14.

COLLOQUIUM cum emendationis
PROPOSITO.

Putā illam te audire Dei increpationem,

Deut. 23.
v. 28.

„ Gens absque consilio est, & sine prudentia. uti-
„ nam saperent, & intelligerent, ac novissima

1. Cor. 7.

„ providerent. Nam velocissimè præterit figu-

Psal. 75. v. 6.

„ ra hujus mundi. Centena jam millia dormie-
„ runt somnum suum, & nihil omnes viri divitia-

Pf. 115.

„ rum invenerunt in manibus suis; contrā, præ-
„ tiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus,

Pf. 126.

„ Cùm enim dederit dilectis suis somnum, ecce he-
„ reditas Domini filii merces.

Et ita est, ô Domine, credo æternæ veritati
tuæ. Intellego, quantum ad evitanda scelera, &
virtutem incitandam intersit, habere ante oculo-
s mortem nobis imminentem, fideliter mo-

Eccli. 7. 40.

nente Syracide: *in omnibus operibus memorare*
novissima tua, & in æternum non peccabis. O si

Memoria
novissimo-
rum saluta-
ris.

hoc fecissem hæctenus, quot quantisque scele-
ribus nec conscientiam onerâssem, nec Deum
meum offendissem! Sed ô mors, quam amara est
memoria tua homini pacem habenti in substan-
tis, viro quieto. Quo magis omnia mihi ex di-
vina bonitate ad votum affluerunt, tantò Deo
meo fui ingrator, & exclusa mortis recorda-
tione, meis indulsi concupiscentiis, ac creatu-
ris, neglecto creatore, adhæsi. Verùm, quid
proderit, si univèrsam mundum lucratus, anima

Eccli. 31.
v. 1.

mea detrimentum patiar? An non vanitas vani-
tatum est, quidquid præter salutis curam in
mundo quaeritur? quam breve, quam incer-
tum & fallax hujus vitæ bonum est! velut avis,
concitato volatu, in aëre omnia cum homine

Matt. 16, 26.

præte-

præte-

prætereunt; & ne vestigium plerorúmque tot ante nos Majorum superest, qui nunc in æternitate perenni & nunquam finienda subsistunt, suâ, quam hîc colæerunt, virtute aut vitio aternum, vel præmiandi, vel plectendi. Quod illi se in æternitate fecisse vel dolent, vel gaudent; hoc ego, cur in præsentitempore negligo? O Domine, aperi oculos meos ad tam diversam proborum & improborum in morte sortem, & emolli ferreum cor meum, ut illo nunc sensu de virtutis & vitii æstimatione tangar, quem aliquando in morte percepturus sum. Ne mihi illud serpentinum persuaderi patiar: *nequaquam moriemini: toties tibi Deus, & tot alius pepercit; verum parcat. Mors nondum instat. Adhuc tempus pœnitendi est.* Nam hac una fraude Diabolus infernum hætenus implevit, mille hominum millia præcipitavit, & quomodo securus esse possum? hoc longè certius: *Si secundum carnem vixeritis, moriemini.*

Petitio luminis divini ad agnitionem futurorum.

Rom. 8.

O Domine, ne tam infelici morte defungar, malo ex hoc momento, carni ejúsque cupiditatibus resistere: nam *qui Jesu Christi sunt, crucifixerunt carnem cum vitiis & concupiscentiis suis.* His illisque vitiis N. N. obnuntio æternum: ante millies moriar, quàm iterum labar, aut in illa etiam peccandi pericula N. N. me ingeram. Tibi, Domine, tibi impostero extoto corde, in quotidianis precibus ritè peragendis, & operibus universis, ad meam salutem & tuam gloriam dirigendis, servire conabor. Succurre ô bone Jesu, & per intercessionem SS. mæ Matris tuæ, & omnium Sanctorum magis magisque

que accende in me hoc desiderium meum : ut tuus in vita ac morte esse possim.

DISTICHON MEMORIALE

*O mors certa, incerta dies! (2) Quis sensus in hora.
Mortis erit? (3) quanti tunc erit esse probum!*

MEDITATIO II. DIEI III.

De extremo iudicio particulari & universali.

VERITAS. A morte statim quilibet iudicabitur, daturus rationem de universis bonis malisque, cogitatis, verbis, & operibus. (2) Deinde ultimo mundi die palàm in oculis totius creaturæ manifestabuntur secreta omnia, ad improborum confusionem; gloriam electorum, & æquitatem Dei iudicantis aperiendam. (3) Postremò sententia improbis metuenda, probis optanda pronuntiabitur.

ORATIO PRÆPARATORIA usitata.

PRÆLUDIUM I. *Constitu te ante Deum iudicem, primum in illo momento, quando anima decedit à corpore. Deinde & in illo quando anima rursus corpori iuncta in valle Josaphat statuetur, in totius mundi oculis.*

PRÆLUDIUM II. *Pete gratiam agnoscendi rigidissimi examinis rationem, & sententia severitatem. ut tanto meliori cura paratus accedas; ne semel rejectus, aternum cadas.*

I. PUNCTUM.

Considera, te statim à morte ante faciem Dei Judicis, jam non ex misericordia amplius (cujus tempus cum vita finitum est) sed æquitate sola acturi, constituendum. *Statutum enim est hominibus semel mori, & post hoc judicium.* Quid hinc futurum? respondet sapiens. *Cuncta quæ sunt, adducet Deus in judicium. pro omni errato, sive bonum, sive malum illud fit.* Et Christus ipse exemplo rei minimæ, hujus judicii rigorem exponit: *Dico vobis, quoniam omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die judicii.* Cuncta, inquam, adducet: tibi que, libro conscientiæ aperto, totum antea actæ vitæ tempus, cū omnibus facultatibus concessis, ita exponet, ut videas, quid actam, quid omissum, in verbis, cogitatis, operibus. O quantum hic temporis apparebit neglecti quantū malè impensi! quot gratiæ, & dona, tam corporis, quàm animi malè collocata! si cogitationes & verba ponderentur otiosa etiam, ah prope infinita! si peccata colligantur omnia, ah quantus horror & abominatio! si non tantùm propria, sed etiam aliena, vel complicitum, vel mihi commissorum, vel meo hortatu aut exemplo delinquentium peccata expendantur, quanta moles! Et si pro omni errato etiam bono reddenda ratio, si de se profitetur Deus: *cùm accepero tempus, ego justitias judicabo,* si bonorum operum intentio ac perfectio etiam ac hoc examen vocanda sit, quis in aliquo tandem opere suo coram hoc iudice securè subsistet? Et si hæc cogitatio sanctissimi

A morte judicabit

Deus hominem ex rigore justitiæ.
Heb. 9. v. 27.

Eccles. 12. v. 14.

Matt. 12. v. 37.

Nihil inaccessum manebit, nec otiosum quidem verbum.

Et peccata aliena discernuntur.

Psal. 74. v. 3.

Et bonorum operum imperfectiones.

mos viros trepidatione concussit, cum de singulis poscendam rationem, pœnamque exigendam scirent: ego miser peccator, vix de operetiam bono rectè peracto securus, quomodo ante hunc Judicem comparebo? Jobum trepidè fatentem audio: *verebar omnia opera mea*

Job. 9. v. 28.

Eccl. 31. v. 14.

Sancti ad hoc iudiciũ trepidant.

Ps. 142. v. 3.

sciens, quòd non parceres delinquenti. Et quid faciam, cum surrexerit ad iudicandum Deus? Et cum quesierit, quid respondebo illi? Si vir tantus tam Deus dilectus, anxie trepidat: quo me indignum convertam? David hoc tam severum

Dei iudicium etiam deprecatur: Non intres, ait in iudicium cum servo tuo Domine; quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens. Jurhorret subire, ubi viventium neminem iustificandum intelligit. Verùm frustra; quia cuncti Deus adducet in iudicium. Peccatori enim dixit

Ps. 49. v. 16.

Deus. Tu odisti disciplinam & projecisti sermone meos retrorsum, os tuum abundavit malitia, & lingua tua concinnabat dolos; sedens adversus fratrem tuum loquebaris, & adversus filium matris tue ponebas scandalum: hac fecisti, & tacui. Ex

Deus omniscius omnia in medium producet.

istimasti iniquè quòd ero tui similis? arguam te, & statuam contra faciem tuam. Intelligite hac, qui obliviscimini Deum, ne quando rapiat, & non sit qui eripiat. Non poteris hunc Judicem subterfugere, quia potest omnia: nec in minimo fallere, quia novit omnia: nec quicquam impundeliquisse; quia ut bona remunerat, ita delicta hinc punit universa. Hoc infinitæ justitiæ tribunal est, & tribunal ultimum, quod nullum patitur exceptionem.

AFFECTUS O hora metuenda, hora funesta, & hor-
 enda, quam tamen effugere & declinare non potero!
 ora fortè brevi subeunda! O Angustia! hinc erunt accu-
 antia peccata, inde terrens justitia; subtus patens horri-
 lum chaos inferni; desuper iratus iudex; intus urens con-
 scientia. Et si justus vix salvabitur, peccator sic depressus
 quam partem se premet constrictus? Vbi latebo, ubi ap-
 arebo? latere erit impossibile, apparere intolerabile. Quid
 formitas anima tepida, & digna evoni? qui non exper-
 iscitur, qui non tremat ad tantum tonitruum, non dormit,
 sed mortuus est. O Domine, quò me vertam, quid nunc
 gam, ut mitigare queam hoc rigidum iudicium tuum,
 ut cum veneris iudicare, nolis me condemnare? Intellego
 apostolum tuum mihi respondere, si nos ipsos dijudicare-
 mus, non unigue iudicaremur. Quare frequenti examine
 onscientiam meam discutiam, detestabor, deplorabo,
 & corrigam peccata mea. adversus memetipsum exer-
 ebo iudicium, confitebor delicta mea, jejuniis, c. liciiis, o-
 rationibus poenam infligam. Tu etiam o Domine, hic
 otius ure & seca, ut in æternum parcas. Quidquid à Te
 mihi adversi illatum fuerit, tanquam à medicâ manu tua,
 ulnere mea sanantis, lubenter admittam.

II. PUNCTUM.

CONSIDERA, quemadmodum Deus hoc pri-
 vato iudicio acquieturus non sit, sed pro-
 ducturus omnia, tam mala, quàm bona nostra
 in apertum, publicum, atque universale judi-
 cium. Sedebit super sedem majestatis sue, & con-
 regabuntur ante eum omnes gentes, & separabit
 os ab invicem, sicut pastor segregat oves ab hœdis.
 tum ut magis confundat improbos, qui in sce-
 teribus suis latebras sectari sunt; & ut probos,
 virtutibus illorum manifestatis, honoret; tum
 it iudicii sui æquitatem Angelis hominibûs-
 que manifestet, in conspectu omnis creaturæ
 ntelligibilis expositurus facta omnium, ac de

Timor judi-
 cii particu-
 laris.
 S. Ansel.
 ad Bonay.
 Phar. l. 3.
 c. 49.

1. Cor. II.
 v. 31.
 Propositum
 examinandi
 conscientiam,
 & se casti-
 gandi.

In fine mun-
 di publicè
 etiam Deus
 omnes judi-
 caturus est,
 ut probos
 honoret,
 confundat
 improbos, &
 ssum aequi-
 tatem de-
 claret.

eis dicturus sententiam. quando inscrutabile
 haecenus viæ & judicia Dei patebunt omni-
 bus. Expende, quale hoc iudicium futurum
 sit, quantòque apparatu instituendum sit spe-
 ctaculum spectaculorum omnium gravissimè
 ubi de rebus hucusque occultissimis, de cogita-
 tis, verbis, factis & neglectis universorum
 hominum, de vita & morte, de salute aut dan-
 natione æterna, velut in speculo clarissimè co-
 lectinque omnia singulis repræsentante, in-
 patebunt universa, ut nec minimum cogita-
 tum ultimi cædonis latere queat. Quid eni-
 scienti omnia, & potenti impossibile sit pro-
 ponere? Qualis, obsecro, hæc confusio cujus-
 que futura est peccatoris, quando in Christi
 D. Virginis & SS. oculis, in notorum iux-
 & ignotorum conspectu, occultæ ipsius inter-
 tiones, fraudes, consilia, proditiones, libid-
 nes, & quæcunque altissimis nisus est latebris
 ac tenebris recondere, propalam, & in lucem
 tam hostium, quàm amicorum facinora ex-
 probrantium insultantiumque malevolis ho-
 mini exponentur! Tam ingens, coram Deo he-
 minibusque, tamque sensibilis hæc erit con-
 fusio, ut & seipso horreant, & quo se reco-
 dant miseri, locum reperturi non sint; ideo-
 que, *montibus operite nos, & collibus, cadite super*
nos, desperatis vocibus acclamaturi. Ad hoc
 gitur iudicium omnes temere in hoc mun-
 dantes proximum suum, & velut Dei mi-
 nus ante tempus occupantes, Paulus jubet re-
 spicere. *Nolite, ait, ante tempus iudicare, quoad-
 usque veniat Dominus, qui iudicabit abscondita*
tenebrarum.

*Ingens hæc
 erit confusio
 improbo-
 rum.*

*Iudicium
 humanum
 fallax, non
 divinum.*

1. Cor. 4.
 v. 5.

tenebrarū, & manifestabit consilia cordium. Aliud erit judiciū, quàm hìc in mundo erga gravissimorum scelerū reos, per equuleos, rotasque & distorsiones membrorum omnium, per uncas crucisque & ignes propositos exercetur. Et tamen quàm hoc multis terribile! Hìc de pœna unius alteriusve horæ, aut etiam diei non agitur, nec de infamia inter paucos homines, aut seculum unum terminanda; sed de ignominia, opprobrio, tormentisque æternis. Sicut, ait Deus, exaltantur cœli à terra, sic exaltata sunt via mee à viis vestris, & cogitationes mee à cogitationibus vestris. ideoque & Paulus in tot carceribus & iudicium terrenorum quaestionibus exercitatus; mihi inquit, pro minimo est, ut à vobis iudicer, aut ab humano die. Nihil mihi conscius sum; sed non in hoc iustificatus sum; qui autem iudicat me, Dominus est. Hoc iudicium erit, ad quod cœlum terraque repente commovebitur, ac contremiscet. Adveniet dies Domini sicut fur, in quo cœli magno impetu transient, elementa verò calore solventur, terra autem, & quæ in ipsa sunt opera exurentur. Ad hoc iudicium omnes de cœlo Angeli, de terra homines iudicandi confluent. Tunc mittet Deus Angelos suos cum tuba, & voce magna, & congregabit electos à quatuor ventis. Tunc videbis magnos & pusillos stantes ante thronum Dei, & libri aperientur, & iudicabuntur mortui secundum opera ipsorum, & qui non inveniatur in libro vitæ, mittetur in stagnum ignis.

Humani iudicii brevis pœna, levis infamia, non divini. Ita. 55.

1. Cor. 4.

Horribile Dei iudicium omnia commovebit in cœlo & terra.

2. Petr. 3.

Matt. 24. 31.

Apos. 12.

AFFECTUS. Dies ira, dies illa, dies tribulationis & angustia, dies calamitatis & miseria, dies tenebrarum & caliginis,

Sophon. I.

Luc. 21.

Timor judi-
cii univer-
salis.August. Med.
c. 39.

Isa 30. v. 27.

Pœnitentia
votum.
Ps. 128.

lignis, dies iræ & clangoris, &c. Quando in igne
zeli eius devorabitur omnis terra. Quam salutare
Christi monitum est! attendite vobis, ne fortè gra-
ventur corda vestra in crapula & ebrietate, & curia
hujus mundi, & superveniat in vos repentina dies il-
la. O si cum Hieronymo: sive comedam, sive bi-
bam, sive aliud quicquam agam, semper vox illa au-
ribus meis insonare videatur: *surgite mortui, & venite
ad judicium!* Va enim mihi misero, cum venerit dies ju-
dicii, & aperti fuerint libri conscientiarum, cum dicetur
de me: *Ecce homo, & opera ejus. Quid faciam tunc, Do-
mine Deus meus, cum cœli revelabunt iniquitatem
meam, & adversum me terra consurget?* Ecce mihi
responderè poterò; sed demisso capite, præ confusione, coram
te siabo trepidus & confusus. Heu me miserum! quid ni-
cam? clamabo ad te Domine Deus meus: *Miserere me
Domine, dum adhuc tempus miserendi est, & secundum
multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem
meam. Ne mea quæso reserves peccata, ad illum diem ira
supremi Judicis; quando ardens erit furor ejus, & gravi
ad portandum: labia ejus repleta erunt indignatione, &
lingua ejus, quasi ignis devorans: spiritus ejus, velut tor-
rens inundans, ad perdendas gentes in nihilum.* O Domi-
ne, contere nunc durum cor meum, & oculos solve in la-
crymas pœnitentiæ: *Confige timore tuo carnes meas: &
judicis enim tuus timui.* Et quia per singulos te dies offen-
do, la vabo per singulas noctes lectum meum, lacrymis mei-
stratum meum rigabo. His atque illis pœnitentiæ operi-
bus N. N. sedulò insistam. melius enim est lugere & do-
lere modicè in tempore, quàm immensum in æterni-
tate.

III. PUNCTUM.

Horror &
lamentatio
improbiorum
in hoc judi-
cio. Gaudia
& exultatio
probiorum.

Considera, quale discrimen in hoc judicio
futurum sit proborum & improborum
dum illi expectatione cœlestis gloriæ ad ulti-
mam anhelabunt Judicis sententiam: hi scele-
rum convicti, terrore æternarum pœnarum
jam imminentium, attoniti percussique, in Ju-
dici

dicis conspectu apparebunt. Tunc stabunt iusti in magna constantia adversus eos, qui se angustiaverunt, & qui abstulerunt labores eorum. Hi verò videntes turbabuntur timore horribili, dicentes intra se, pœnitentiam agentes, & præ angustia spiritus gementes; hi sunt, quos habuimus aliquando in derisum, & in similitudinem improperii. Nos ^{Sap. 5.} insensari vitam illorum estimabamus insaniam, & finem illorum sine honore. Ecce quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter sanctos fors illorum est. Ergo erravimus à via veritatis. Quid nobis profuit superbia, aut divitiarum jaëctantia quid contulit nobis? Transierunt omnia illa tanquam umbra. Videbunt hinc cœlos apertos, & gloriam ejus inenarrabilem beatis paratam: inde verò occurret oculis animisque Tophet, ^{Il. 30. v. 33.} abyssus pœnarum, preparata, profunda, & dilatata, ^{Cœlum & infernus pœnis.} cuius nutrimenta ignis & ligna multa flatus Domini sicut torrens sulphuris succendens eam. Quàm hæc diversa consideratione electis & reprobis obijcientur: dum illi tantam se calamitatem effugere, tantam felicitatem subire jam mox posse intelligent; hi omnia ad suam perniciem instructa cognoscent! Vide nunc, atque expende sedulò, inter quos aliquando futurus sis. quod ex præsentis magis vita tua, quàm futura, quæ incerta est, poteris arbitrari. Illud in animo certissimè sæpius revolve. Ecce dies venit succensa quasi caminus, & erunt omnes ^{Malach. 4.} superbi & facientes impietatem stipula: & inflammabit eos dies veniens; & orietur vobis timentibus eum sol iustitiæ, & egredietur, & salvetis sicut viruli de armento, & calcabitis impios, cum fue-

rint cinis sub planta pedum vestrorum. Dic, obsecro, si hoc momento talis, qualis nunc es, stares in hoc iudicio, inter quos te futurum confideres? Putásne meliorem te staturum, nisi jam nunc te emendes? O infelix impiorum dies, & felix piorum! *omnem creaturam armabit Deus ad ultionem inimicorum, & pugnabit cum illo orbis terrarum contra insensatos.* Ipse

Sap. 5.

*Judex aliis
terribilis,
aliis amabi-
lis.*

Mat. 25. v. 3.

Pf. 23. v. 4.

*Sententia
alios fulmi-
nans, alios
beans.*

Judex vultu terribili inter fulmineas nubes metuendus eisdem in sede Majestatis suæ comparebit. Contrà his, qui Christum secuti sunt Judex amabilis & tanquam frater futurus est: quibus, postquam à reprobis separati fuerint, blando vultu verbisque hanc dicet sententiam:

venite benedicti patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi. Nimirum, *innocens manibus, & mundo corde, hic accipiet benedictionem à Domino, & misericordiam à Deo salutari suo.* Hæc autem benedictio est, quæ omne bonum adfert, omne malum avertit. Ad

quam consternati mali, cum se exclusos viderint, plusquam Esau, paternâ benedictione privatus, clamore magno irrugient; sed ad hos iratus Judex voce vultuque horribili conversus exclamabit: *discedite à me maledicti in ignem æternum, qui preparatus est Diabolo & Angelis eius. Esurivi enim, & non dedistis mihi manducare, &c.* Ô voces supra tonitrua & fulmina terribiles! discedite à me patre vestro, creatore, Deo, fonte omnis boni, à vultu, in quem desiderant Angeli prospicere, à facie, solo aspectu beatificante, ab omni amore ac beneficiis meis, quibus estis indigni, ab hereditate & re-

gno

no vobis cum Angelis præparato: maledicti
 bonis externis, internisque omnibus, cor-
 poris & animæ, sensibus, potentiisque univer-
 sis, pro quibus frustra ego in carne maledictum
 factus sum, ut vos benedictione implerem.
 nunc igitur discedite in ignem æternam. Non
 præparavi vobis aliquot dierum, annorum, aut
 sæculorum pœnam, sed æternam. non mollem
 in stramine carcerem, non solubilia vincula,
 sed ignem intima viscera, in horribili carcere
 comburentem & ardores sempiternos. Quæ
 tunc vox miseris, quis sensus, quæ cogitatio
 futura est? Quò se vertent, quando omnis præ-
 ter Deum creatura in horum damnatorum ex-
 ecrationem & tormenta conspirabunt, & sibi-
 metipsis adeò execrabiles futuri sunt, ut se præ-
 rabie ac desperatione lacerare, perdere, anni-
 hilare velint, & non poterunt? Horum igitur
 societatem qui volent olim vitare in tam for-
 midabili iudicio: nunc etiam in terris vitent
 in quovis flagitio, & omne opus ita peragant,
 tanquam rationem Deo præsententi reddituri.

AFFECTUS ET COLLOQUIUM. *Magna & mirabilia* Apoc. 15.
sunt opera tua, Domine Deus omnipotens, iusta & vera v. 3.
sunt via tua Rex omnium seculorum. Quis non timebit te, Admiratio
& magnificabit nomen tuum, quoniam iudicia tua mani- iudiciorum
ifesta sunt? Quàm terribilia iudicia tua Domine, quæ in Dei.
extremum illum diem reservasti! Nunc igitur, iudica me Psal. 42.
Domine. & discerne causam meam, de gente non sancta,
ab homine iniquo & doloso eripe me. In hoc tempore mi-
sericordiæ tuæ corrige me, & doce me facere justificatio-
nes tuas: à iudiciis enim tuis timui. Loquere nunc Domine,
quia audit servus tuus: in extremo enim iudicio ad im-
probos loqueris in ira tua, & in furore tuo conturbabis eos. Ps. 2. v. 51
 Fac ut hic meipsum iudicem, agnoscam, & plagam pec-

Pfal. 18.

cata mea. ab occultis meis munda me, & ab alienis parce servo tuo.

O Domine, quàm diversus ille iudiciorum tuorum exitus, quo de tuis creaturis immutabili decreto, irrevocabili sententia status, *venite benedicti, & discedite à me maledicti!* quàm illis optanda, amanda, læta; his abominanda, fugienda, tristitia nuntias! illos æternùm, te videre atque omne possidere bonum jubes; hos ardere sempiternis ignibus, atque interminabili abyſſo malorum absorberi mandas. Et tamen utrique creaturæ tuæ sunt, quibus animum, sensum, vitam, omnia bona tribuisti, tanquam benignus pater hæcenas. Nôſti, quàm fragiles creaturæ fuerint, quando etiam Apostolus tuus queritur: *non quod volo bonum, facio; sed quod nolo malum* Quid ergo est, quòd tam horrenda irâ in illas delævias? quia inquis, *vocavi & renuistis, extendi manum meam, & non fait, qui aspiceret, despexisti omne consiliu meum: ego quoque in interitu vestro ridebo.*

Prov. 1. 26.

*Desiderium
serviendi
Dei.*

O mi Deus, fac igitur, ut vocem tuam, in sacris libris, in concionibus, in divinis inspirationibus tuis agnoscam, & non solùm mandata tua, quæ gravia non sunt, verùm etiam consilia libenter audiam, & pro statûs mei conditione, ac viribus datis expleam: divinam etiam manum tuam, quam sæpe in hoc mundo ad plectenda scelera extendis, tanquam corrigentem, & ad emendationem provocantem, aspiciam, atque exosculer; ut in extremo die te placare queam iudicem meum. O Salvator, *cùm veneris iudicare, noli me condemnare.* Ecce, ab
hoc

hoc momento emendationem, in his illisque delictis ac defectibus meis N. N. quibus te sæpius offendi juro ac promitto His imposte- rum precibus, ac pietatis operibus N. N. con- tanter insistam. Quod, ut impetrem Domi- ne, fac ut sonent nunc sæpius illæ voces tuæ in auribus meis: *venite benedicti; discedite maledi- ti*. Nec permitte me unquam separari à te, do- nec in æternum videam te, & cum omnibus sanctis glorificem te, Deum meum, benedi- ctum in secula.

DISTICHON MEMORIALE

*Judicium fatale subit, (2) secreta patebunt
Omnia, (3) clarescent ira, favorque Dei.*

MEDITATIO III. DIEI III.

*De Inferno. respondens quinto Exercitio S. IO-
N A T I I.*

VERITAS. Horrenda inferni pœna omnia hujus mundi excogitabilia supplicia vincit, sensus & membra cor- poris singula pervadens. (2) Animam quoque, ejusque potentias universas immensum cruciatura. (3) Verum sola eternitas est, quæ inter hæc omnem suppliciorum atrocitatem longè supe- rat.

ORATIO PRÆPARATORIA COMMUNIS.

PRÆLUDIUM I. *Imaginare te, debifcente velut in Ætna monte, terrâ, locum damnatorum in ejus centro, tanquam in camino succenfo, contemplari, & esto cum illis, qui descendunt in infernum viventes, ne periclitentur morientes.*

PRÆLUDIUM II. *Pete à Deo gratiam intimè cognoscendi harum pœnarum gravitatem: ut finitus amore Dei, saltem terrore horum suppliciorum à peccato abstraharis.*

I. P U N C T U M.

Horrenda infernalis ignis tormenta, non magis concipi animo possunt, quàm cœli gaudia.

Pl. 89.

Considera, quam horrenda inferni pœna omnes corporis sensus afflictura sit. Nam sicut Deus in beatis potentiam & divitias gloriæ suæ ostensurus, talia in cœlis præparavit, quæ oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt; ita contra in damnatis potentiam iræ & gravitatem pœnarum tantam accumulare voluit, quantam nec oculus vidit, nec auris audivit. ut non immeritò David asserat: *quis novit potestatem iræ tuæ, & præ timore tuo iram tuam dinumerare?* Quare Doctores Christiani sentiunt, quod sicut major gloria in cœlo ultimi beati, qui à baptismo statim cœlum subiit, futura est, quàm si omnis hujus vitæ felicitates voluptates & gaudia, excluso omnimœrore, cumularentur; ita majorem infimam damnati, qui ob unicum solum peccatum lethiferum periit, pœnam fore, quàm si omni hujus mundi, tam morborum, quàm marty

um tormenta, omni solatio excludo, in unum
 hominem per singula ipsius membra conge-
 rentur. Deo enim constitutum est in utrif-
 que suprema experiri, in beatis gaudia, in dam-
 natis supplicia. ut attonitus Isaias Propheta
 exclamet: *quis poterit habitare de vobis cum igne
 devorante? quis habitabit de vobis cum ardoribus
 æternis?* Et sanè omni momento homo
 mortalis in illis totus præ dolore absumeretur;
 nisi Deus in corpore immortalis vim sentiendi
 patiendique infinita sua potentia confirmas-
 set, & intendisset. Nam cum hostes Dei gravis-
 simi & implacabiles damnati futuri sint, pote-
 statem iræ suæ in illos non minus, quàm gratiæ
 in amicos profundet. ut ex illorum calamita-
 tis abyssu, horum gloriæ altitudo & redemptio-
 nis beneficium tantò clarius elucescat. Cum-
 que offensa infinitæ majestatis sit peccatum,
 pœna etiam quodam modo erit infinita, quæ
 ex justitiæ divinæ rigore hinc citra misericor-
 diam est exigenda, quanquam adhuc infra con-
 dignum, quòd absolutè sua intensione non sit
 infinita.

*Minima illic
 tormenta,
 maxima
 hujus mun-
 di vincunt.
 Isa. 33.*

Propone igitur sensibus quidquid potes ma-
 lorum fingere, & nondum assequeris. torque-
 buntur oculi horrore loci tetro ac truculento
 igne inflammati horribili Dæmonum atque
 hostium illic etiam insultantium dilaniantium-
 que specie. ut bufonum, serpentum & draco-
 num se lacerantium, quam illo tam abomina-
 bili consortio stipari mallent. Nam *mitten-*
tur in gebennam ignis, ubi vermis eorum non mo-
ritur, & ignis non extinguitur. Sed nec auditus

*Singuli sen-
 sus pœnas
 ferent inex-
 plicabiles.*

Marc. 9

hic

hic aliud præter execrationes horrendas in Deum, sanctos, creaturas omnes, maledictiones suis & sociorum, tristissimos ejulatus, desperatissimosque ululatus percipiet. *Erit illic fletus & stridor dentium.* Odoratus intolerando loci, ignis, corporum fœtore, *in stagno ardenti igne ac sulphure,* replebitur. Gustus velut felle plenus, siti ac fame acerissima, torquetur. nam *famem patientur ut canes,* & *dives epulo,* frustra guttam pro refrigerio in æternum desiderabit, nunquam assequetur. Jam verò tactus, toto diffusus corpore, ut in hac vita molliora ubique sectatur, ita illic atrocissimis per membra singula pœnis, atque illa in primis, quibus plus peccatum est, affligetur. Quia *palears comburet igne inextinguibili.* Et reprobi *ibunt in supplicium æternum.* Quæso te igitur expende, si Deus hoc terreno igne, & inter ipsa alimenta fugiente ac dissipato, ita tamen corpora nostra torquet, ut ferendo non sint, & vix quisquam carbonem vivum in manu, aut digitum in flamma candelæ immotum sustineat; caro etiam præ dolore diffluat: quid illi futurum est, ubi & *ignis succensus, ut caminus,* & tam ipse immortalis conclususque, quam nostra erunt corpora? ubi æternum immutabileque supplicium, & tale, quale *nec oculus vidit, nec in cor hominis ascendit.* Quid illi mollicelli homines, & ad quemvis hinc dolorem queruli facturi sunt? quò se vertent, qui in lecto triduum insomne vix hinc æquo animo sustinerent? quid facient, qui ut ferrum in fornace ignea succensi, ardebunt tanquam fax

Apoç. 21.

Luc. 16.

Matt. 3.

Malach. 4.

viva, incredibilibus tormentis, sine solatio, sine remissione, sine spe evadendi immersi, horrendumque sibi met spectaculum futuri sunt?

AFFECTUS. O furor, atque insania humani generis, *Horror peccatorum* in tanto discrimine constituti, & tamen adhuc peccantis! *caeci ex horrore* an certa aded atque explorata, quin ab ipsis etiam ethnorum *suppliciorum* supplicia cognita, peccatorum supplicia nondum possunt horrorem toties mihi delinquenti incutere? Quid times, quid perhorrescis, ô anima mea, si ad hæc pericula & tormenta, fortè ad proximum peccatum, vel dilatam ultra hoc momentum seriam pœnitentiam interminata non trepidas? *Cogita profundum barathrum, inextricabiles tenebras, ignem carentem splendore, vermium genus venenum immittens, ac carnem vorans, inexplebiliter edens, intolerabiles dolores corrosione ipsa infgens.* Exclama cum Bernardo, *contremisco à dentibus bestia infernalis, à ventre inferi, à rugientibus preparatis ad escam: horreo vermem rodentem, & ignem torrentem, fumum & vaporem & sulphur, spiritum procellarum; horreo tenebras exteriores. Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum. ut præveniam fletibus fl. tum, & stridorem dentium?* ut quidquid ad tam horribile præcipitium ducit, detester, execrer, fugiam æternum. Ita cupio statoque ex hoc momento. ante millies moriar, quam volens offendam Deum meum.

Basil. in

Psal. 31.

Serm. 16.

in Cant.

II. PUNCTUM.

CONSIDERA, quod anima, ut corpore nobilior, eique moderando præfecta fuit, per cujus liberam voluntatem peccatum & damnatio secuta est, maximis tormentis sit excrucienda. Hic enim ignis miris, sed veris modis in animas deserviet, penetrabitque inexplicabili dolore spirituales ipsius substantiam, omnesque ipsius facultates horribili pœna affliget. Phantasia imaginibus terrificis monstris plena, non minus apprehensus, quam infligendis in omnem æternitatem

In animas hic ignis miris sed veris modis deserviet.

Aug. de civ. l. 21. c. 20.

tem

Singula potentia inferioriores cruciabitur.

tem pœnis obruetur. Appetitus hic concupiscibilis omnia nequicquam averfabitur, horrebit, fugiet: irascibilis irâ atque indignatione in Deum, in sanctos, in damnatos, socios, in seipsum denique conversa rabie horrendum fremet ac sæviet. mœrore, desperatione, furore opprimetur. Memoria cum præsentis calamitate præteritas componet voluptates ex peccatis acceptas, & detestabitur, tantillo, tam brevi, & inani gaudio, tam incomparabilem se incurrisse dolorem. Cui si deinde illa accedet de perpetua interminabilique pœnarum successione recordatio, heu! quo se convertet? Ratio sive intellectus, quando cognoscet, hæc tanta supplicia, pœnitendo de peccatis, viamque virtutis, minus quam peccatorum difficilem, amplectendo, potuisse evadere, toties admonente conscientia, toties stimulante Deigratiâ, toties Deo beneficiis aliis provocante idque tam exili tempore, quot quantisque accusationibus non vellicabit & arguet! Denique si expendet tam ingentibus bonis, quibus æternum beata cum sanctis omnibus in cœlo frui poterat, tam levi prævaricatione sese spoliata, illo exuta regno, ubi liquidissimum sine omni fastidio gaudium, sine dolore voluptas, summum sine omni malo bonum ubi tam felix societas, tam jucunda satietas, tam inexhausta beatitas; quantis ob hæc neglectis stimulis conscientia fodicabitur! Vox Dei est *Qui prævaricati sunt in me: vermis eorum non morietur, & ignis eorum non extinguetur.* Postremò videbit tot amicos inimicosque, quosqu

Pœna damni ingens.

Conscientia atrox vermis.

Isa, 66. 24.

in mundo despexit, homines, illic lætos exultare, suisque cum Deo & Sanctis omnibus insultare cervicibus, exprobare stultitiam, neglectum tempus & Dei gratiam: gaudere etiam de ignominia pœnisq; sibi æternum inflictis, & hæc in securam totam æternitatem prætereaminari. Nam *letabitur justus cū viderit vindictã.* Psal. 57.

Voluntas denique, ex his omnibus, tantum erga se, erga Deum, erga sanctos, erga damnatos concipiet ex desperatione odium, & indignationem, & vindictæ cupiditatem, ut universos perdere secum atque annihilare desideret, furat, sæviat, excretur, blasphemet. atque iccirco etiam maxima rabie excandescat, quod irriti furore debacchetur: hinc planctus & ululatus implacabilis. *Va vobis, qui videtis nunc,* Luc. 6. *Christus exclamat, quia lugebitis & flebitis.*

AFFECTUS O quanta pœnarum congeries, ô moles non ferenda, & tamen sustinenda! ô qualis calamitas tot malis obrui. Horror divinæ offensæ, præcipuè ob separationem animæ à Deo, bono infinito. Quanta acerbitas, vel à solo Deo (licet, sine omni etiam sensibili pœna) hoc est, bono summo separari! nam pœna sensus in damnatis, licet atrocissima, nondum tamen omni ex parte infinita est; at pœna damni, quæ nos separat à Deo nostro, ad quem videndum fruendumque conditi sumus, bono nos privat infinito. *Intolerabilis quidem res est gehenna, sed tamen si mille aliquis ponat gehennas, nihil tale dicturus est quale est à beata illius gloria honore repelli.* Chrysoft. hom. 24. in Matt. *Quin igitur exurgis, ô anima mea cum universis potentiis, easque à rebus perituris abstractas, uni hic Deo tuo, cum quo desideras æternum sociari, ita hic obligas, ut nullo unquam crimine ab illo te divelli patiaris. Quin illud admittis Dei præceptum: Diliges Dominum Deum ex toto corde, ex tota anima tua ex tota mente tua, & ex omnibus viribus tuis: quando alia non est ad infiniti illius* *Desiderium amandi Dei super omnia* *boni*

Sap. 5. v. 7.

2. Par. 16.
v. 9.

boni possessionem via ; alius nullus ab inexhausta pœnarum abyſſo exitus. Quid tam arduum est , quod non debeat , ac facile possit , hoc intuitu superari : quando ipsi de se queruntur impii : *ambulavimus vias difficiles , lassati sumus in via iniquitatis & perditionis , viam autem Domini (viam dilectionis) ignoravimus ?* O Domine , submitte , per gratiam tuam , divinæ legi tuæ indomitam phantasiam , & appetitum meum : sit memoria mea affixa tibi ubique præſenti , *cujus oculi contemplantur universam terram , & præbent fortitudinem his qui corde perfecto credunt in eum* : itaque devoto intellectu affectuque te hic complectar in terris , ut æternum videam complectarque indefectibili amore in cœlis. - Cogitem semper , quàm brevis voluptas peccati sit , quæ æternos hos pariat dolores , quàm solida voluptas sit , tibi adhærere , summo bono , quæ æterna etiam voluptate in cœlo sit compensanda.

III. PUNCTUM.

*Inter pœnas
varias ter-
ribiles sola
æternitas est
terribilissi-
ma.*

Considera , his quidem alias jungi pœnas , hostium nostrorum acerbissimam societatem , & insultationem , Dæmonum truculentam sævitiam , quâ in subjecta sibi corpora extremâ rabie grassabuntur , ut qui aliter Christum nisi in sua imagine ulcisci nequeunt : Verùm unam æternitatem quæ has aliasque pœnas non intolerabiles solum reddet , verùm & inevitabiles maximè formidandam , & terribilium omnium esse terribilissimam. Quid enim est æternitas ? Quæ hanc mens concipere , quæ exprimere lingua poterit ? Quàm hæc longa , quàm immensa ! quando etiam , post congesta tempora & secula universa , quæ , & homines , & angeli numerare possunt , nihil huic æternitati vel addere possum , vel demere ! Si Cain jam quater mille & amplius

mplus annis in flammis arserit, tantundem
 est, ac si hodie primum has pœnas ordiretur,
 & post centies centena annorum millia hoc in
 ego transacta, tantundem est futurum. tot an-
 norum myriades, quot sunt in terra gramina,
 in litore arenæ, in mari guttæ, in aëre atomi,
 in arithmetica numeri, in sole stellisque radii
 pondum facient inter pœnas jam inceptæ æ-
 ternitatis initium. nihil igitur quod numera-
 bile est æternitati potest comparari. Si post
 mille annorum myriades, vel una gutta lacry-
 narum ab uno damnatorum fusa servaretur,
 talis antè infernum, terram, aërem, cœlosque
 omnes suis lacrymis submergeret, quam æter-
 nitati quicquam demeret. O quale beneficium
 damnatis foret, vel tali sine pœnas tam hor-
 rendas terminari! *Quærent mortem, & non inve-*
nient eam; desiderabunt mori, & mors fugiet ab
eis. Non fallit, qui dixit: ignis accensus est in fu-
rore meo, & ardebit, usque ad inferni novissima.
 non revocabit sententiam immutabilis Judex:
Descendite maledicti in ignem æternum. Nimirum
 omnem, super contemptores legis & autorita-
 tis suæ, furorem exeret: *congregabo, ait, super*
vos mala, & sagittas meas complebo in eis. Hic qui-
 ris Dei hostis: *bibet de vino ira Dei, & crucia-*
bitur igne & sulphure, in conspectu Angelorum
sanctorum, & fumus tormentorum eorum ascen-
det in secula seculorum. Si ad mollem lectum
 nota æternitate damnatus esses, aut carcerem,
 tibi, *usque in æternum, non videres lumen,* quo
 hoc animo sustineres? sic unius calculi, aut
 podagræ dolorem tibi æternum ferendum,

Apoc. 9. v. 6.

Deut. 32.
v. 22.

Apoc. 14.
v. 10.

Psal. 84.

quantum sub hoc onere ingemisces? Jam pœnas tales tantasque, quarum tantum umbram supra descripsimus, quæque omnem à te excogitabilem dolorem vincunt, ut hora in his unica homini desperatissimo seculum videri possit, quo animi deliquio, quo sensu miseriarum accepturus es? O pœnarum æternitas! horrenda æternitas! immensa, incredibilis, inexhausta malorum omnium abyssus æternitas! Quam verè pièque nos Servator hortatur. *Ne terreamini ab his qui occidunt corpus, & posthac non habent amplius quid faciant. Ostendam autem vobis, quem timeatis: Timetis eum, qui postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam. Et meritò. Quis enim habitabit ex vobis cum ardoribus sempiternis?*

Luc. 16. v. 22.

Ier. 2. v. 12.
Insania obstupescenda est peccando æternitati pœnarum sese exponere.

AFFECTUS. *Obstruiscite cæli, & portæ ejus desolamini vehementer, dereliquerunt homines fontem aquæ vivæ, omni bono affluentem, & stagnum ignis & sulphuris, stagnum omnium malorum, abyssum æternæ calamitatis sibi foderant: Scito, & vide, quia malum & amarum est, reliquisse te Dominum Deum tuum. O quam formidanda res est pœnarum æternitas! Nunquid projiciet in æternam Deus, & non apponet ut complacitior sit adhuc aut in finem misericordiam suam abscindet? Ah, quid egi, Deus meus, quando non cum David annos æternos in mente habui; sed immemor Dei & salutis populum tantæcordem & famulosum peccando secutus sum, mequum in tantum de tota æternitate discrimen conjeci? Quomodo satis deprædicabo infinitas miserationes tuas erga me qui toties peccanti pepercisti, etiam tunc, quando minus sceleratos peccatores æternæ damnationis sententia nunquam redimendos fulminasti: Confitebor tibi Domine Deus meus in toto corde meo & glorificabo nomen tuum in æternum, quia misericordia tua magna est super me & eruis animam meam ex inferno inferiori. O mitissime Deus meus, posthac, deduc me Domine in via tua, & in*
gredia

Psal. 85.
Misericordia Dei inexplicabilis est pepercisse peccanti.

grediar in veritate tua: ne in tale damnationis periculum rursus devolvat. Agnosco, ó Deus meus, & fateor, quia millies mori præstat, & omnia huius mundi mala sustinere, quàm vel semel æternæ illius tam horrendæ sententiæ & pœnæ discrimen subire. O quis sensus, quæ confusio, quæ desperatio illorum, qui hoc neglecto perire, seque jam sempiternis istis suppliciis nunquam liberandos vident attineri. Quid si tu jam unus ex illis esses, qui parium, aut majorum etiam scelerum reus teneris? quæ mens, quæ cogitatio, quæ angustia tua esset? Quod verò non sis, cuius est beneficium? nunquid tuo ex merito, an solius Dei misericordia obtines? An audebis hanc amplius peccando aspernari, & non formidare tantæ ingratitude ultionem? Ex nunc, Domine, *in æternum non obliviscar justificationes tuas, quia in ipsis vivificasti me.*

Ps. 118. 93.

COLLOQUIUM.

O vos sancti electi Dei, & custodes Angeli qui jam æternæ illius felicitatis possessores, hanc æternæ damnationis abyssum longè meliori sensu penetratis, & præ nobis intelligitis, quid sit illa vitæ cœlestis beatitas, quid pœnæ infernalis acerbitas, idèoque summo gaudio exultatis de uno etiam peccatore pœnitentiam amente, quod à tanta calamitate eductum, summi illum apud vos boni capacem esse agnoscitis, adeste obsecro, vestrisque apud Deum intercessionibus, hunc mihi de æternitate sensum intelligentiamque impetrate, quo ad omnis peccati detestationem, fructusque dignos pœnitentiæ in hac vita impellat. Tuque in primis regie Propheta David, fac ut illa mihi æternitatis ponderatio nunquam excidat, quam tunc habuisti cum caneres: *annos æternos in mente habui: memor fui Dei & delectatus sum.* Recoram mecum sæpius, quàm brevi vos labore &

Invocatio sanctorum ad impetrandum per illos à Deo verum sensum æternitatis quo estuaver.

Ps. 76. 4.

dolore hujus vitæ defuncti : nunc gaudeatis æternum, quàm brevi Judas aliique damnatorum gaudio scelerum suorum frui, nunc æternum lugeant, æternumque lugebunt. quam verè *momentaneum sit, quod delectet, æternum quod cruciet* : Jam ante sedecim & plura seculi dives epulo clamabat, *Crucior in hac flamma & refrigerandæ linguæ guttam aquæ nequicquam postulabat.* Adhuc cruciatur, & eodem refrigerio destituitur, & de æternitate nihil imminutum est.

*Deprecatio
ira divina.*

O mi Deus, quamdiu tu, qui æternus es Deus futurus es, tamdiu damnatus quilibet in barathrò torquebitur; & tamdiu beati tecum omni felicitate & gaudiorum affluentia felices in cœlis regnabunt. *Regnum tuum regnum omnium seculorum,* & dominatio tua super cœlos & abyssos. Ne obsecro inter illos sim, quibus *jurasti in ira tua, si introibunt in requiem tuam & quibus dicturus es, ite maledicti in ignem æternum.*

*Detestatio
omnis Dei
offensa, &
negligentia
in via salu-
tis.*

Apoc. 3. 7.

Execror universa, ô Deus meus, qui tibi displicere novi, etiam levia & venialia delicta, quæ ad graviora sensim deducunt; etiam neglectâ hæc & ista N. N. pietatis opera, & tepiditatem omnem detestor: ne aliquando audiam, *quia tepidus es incipiam te evomere ex ore meo*; etiam Dei consilia non admissa, cum Evangelico adolescente, qui mœstus abiit, ostendit, quàm difficile multis sit, citra observationem consiliorum, intrare in regnum Dei. *Juravi & statui custodire judicia justitiæ tuæ universa, ut vitatis his & illis peccatis N. N. tibi in omnibus placere possim.* Verùm tu,

Psal. 118.

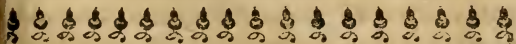
De

Deus meus, sine quo nihil, nec cogitare quidem boni possumus, confirma hanc voluntatem meam, qua tibi supremo bono ac Deo meo sic desidero placere in terris, ut eidem æternum jungar in cœlis.

DISTICHON MEMORIALE

*Supplicium stygi horrendum! (2) membra omnia,
mentemque*

Excrucians! (3) ingens, quod sine fine malum est!

MEDITATIO IV. DIEI III.

De numero, & via arcta salvandorum.

VERITAS. Via salutis tam arcta est, ut summa contentione opus sit, cum paucissimi hominum salventur.

(2) Ex vocatis etiam ad fidem plures pereant, quam salvi fiant, ob neglectam Dei gratiã, & admissa peccata. (3) Quæ Deus certo numero permittit, ac deinde peccatorem deserit; ut jure quodvis peccatum summè averfari debeamus, & quamvis gratiam amplecti.

ORATIO PRÆPARATORIA COMMUNIS.

PRÆLUDIUM I. *Viam ad cœlum angustam, & ad infernum latam, sibi proponat.*

PRÆLUDIUM II. *Petat à Deo gratiam penetrandi viam angustam.*

I. P U N C T U M.

Singulari studio salus quærenda est; quia pauci salvi futuri sunt.

Considera, quòd magna sit hominum vitam æternam consequentium paucitas: quia pauci, ut par est, à malo declinare, & bonum facere satagunt. Hanc enim veritatem tam apertis nobis verbis Deus in S. Scriptura tradidit, ut dubitare prudenter non possimus.

*Matt. 7.
Luc. 13.*

Intrate, ait Christus, per angustam portam; quia lata porta, & spatiosa via est, quæ ducit ad perditionem, & multi qui intrant per eam. Quam angusta porta, & arcta via est, quæ ducit ad vitam, & pauci sunt, qui inveniunt eam! Per varias verò figuras, tam in novo, quàm veteri testamento damnandorum multitudo, & salvandorum paucitas nobis exponitur. ut, quòd in diluvio tantùm octo animæ salvæ factæ sint: quòd ex Sodomis tantùm Loth, cum uxore & binis filiabus, flammæ evaserit: quòd ex Ægypto sexcenta millia virorùm, præter mulieres & parvulos egressa, tantùm duos, ad terram promissionis Josue & Caleb servatos, complexa sint.

Gen. 7.

Gen. 19.

*Exod. 12.
Num. 14.*

Sic Isaias de servandis in iudicio Dei hominibus loquens: Hac erunt, ait, in medio terra, in medio populorùm, quomodo si pauca olive, quæ remanserunt, excutiantur ex stela, & racemi, si fuerit finita vindemia. Hi levabunt vocem suam atque laudabunt, cum glorificatus fuerit Dominus. Sic Christus cœnæ parabola usus est, ad quam multi sunt invitati, qui omnes sese excusare cœperunt, paucis tantùm subeuntibus. Alibi reprobi paleitritici, probi granis comparantur. Apostolus illos etiam vasis in domo fictilibus & ligneis; hos aurcis & argenteis componit. Et

*e. 24.
v. 13.*

Luc. 14.

Matt. 3.

Rom. 9.

quanti

quanta salvandorum paucitas, & multitudo damnandorum, iccirco, quod tam pauci sint, qui magis serio de salute sua æterna, quàm temporali hujus mundi felicitate procuranda solliciti sint, atque ob hanc causam justo Dei judicio condemnentur. Quoti hominum in universo terrarum orbe Christiani sunt; & inter eosdem quot hæretici, ac schismatici. Quoti inter honoratos, qui magis de salute sua, quàm dignitate tuenda laborent? Quoti inter contemptos, qui magis arctam Christianæ legis disciplinam, quàm infimæ plebis licentiam sequantur? Quotus inter opulentos est, de quo dici queat: *post aurum non abiit, nec speravit in pecunie thesauris. Quis est enim hic, & laudabimus eum?* Quoti inter egenos, qui multa non desiderent, & quibus illud conveniat: *beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum?* Expende, quo in statu tu sis, & an hætenus majorem tuæ salutis, quàm pereuntium rerum curam gesseris? an modò in pristina negligentia tua persistas, aut propinquum periculum sit eodem relabendi? Neque enim est, quod existimes felici te morte obiturum, si in vita salutem tuam, præ rebus ceteris non curaveris, & tot divinis beneficiis, quibus præ infidelibus cumulatus es, ut par est, responderis. Nam, ut innumera alia taceam; si consideres, quanta sit vocationis tuæ gratia, quàm inter tot gentiles, Judæos, Mahumetanos, aliosque infideles, ad Christi Ecclesiam per baptismum admisus es; si illam, qua inter tot hæreses vera Dei cognitione inbutus; si denique istam,

Pauci majorem suam salutem, quàm aliarum rerum curam gerunt.

Eccli. 30.

Matt. 5.

Qui vocationis gratia non respondent, gravius quam gentiles, judicium sustinebunt.

quâ singulari Dei benevolentia, tot mortali-
bus inter sua scelera pereuntibus, hæctenus ad
pœnitentiam servatus: ingratiſſimum te mor-
taliū, quique meritò Dei in ſe vindictam
brevi provocet, fortè agnoſces, intelligeſque,
aut nunc tibi ad meliora tranſeundum eſſe; aut
nunquam, poſt irrita toties propoſita, id eſſe
ſperandum. auditurus alioquin brevi hiſ à
Chriſto ſimilia, qualia urbibus Galilææ expo-
bravit olim: *Va tibi Corozaim, va tibi Bethſaida;*
quia ſi in Tyro & Sidone facta eſſet virtutes (hoc
eſt, in urbibus gentiliū res adeò mirificæ)
quæ facta ſunt in vobis, olim in cilicio & cinere
egiſſent pœnitentiam. Veruntamen dico vobis, Tyro
& Sidoniremiſſius erit in die judicii.

Mat. 12. v. 21.

Timor Dei
ex periculo
ſalutis.

AFFECTUS. Vah ſocordiam & ingratiſſitudinem meam,
qui tam remiſſè in ſalutis æternæ cura & negotio verſor,
& in tanto animæ, ſalutis, & ſempiternæ felicitatis discrimine,
juſtiſſimam Dei indignationem non expaveſco!
Quin unum hoc ago neceſſarium, ex quo pendent omnia?
Jure D. Paulus admonet: *cum metu & tremore ve-*
ſtram ſalutem operamini. Omnia autem facite, ſine mur-
murationibus, & haſitationibus, ut ſitis ſine querela, &
ſimplices filii Dei ſine reprehentione, in medio nationis pra-
va. Sed, ô mi Deus, quàm pauci tam ſalutari metu
percuſſi ita tibi ſerviunt, & non potius nationis prava
exemplis vitæque trahuntur ad ſimilem cum illis exitum,
quod totus mundus in maligno poſitus ſit. Conſige igitur,
ô Deus meus, timore tuo carnes meas: à judicio enim tui
timui. Servus tuus ſum ego, da mihi intell. æt. ut ſciam
teſtimonia tua. Aequiſſimum ſanè eſt, ut omnes proſui
actiones noſtræ Dei gloriam noſtramque ſalutem ſpe-
ctent, monente Paulo: *ſive ergo manducatis, ſive bibitis,*
omnia in gloriam Dei facite: Et ſi Chriſtus ipſe ſemper
ante oculos habuit voluntatem Patris ſui, adeò, ut dice-
ret: *meus cibus eſt, ut faciam voluntatem ejus, qui miſi-*
me, idque etiã in difficillima mortis agonia, non pro-

Phil. 2. v. 12.

Pſal. 118.
v. 120.

Propoſitum
vita melio-
ris.

1. Cor. 10.
v. 31.

Ioan. 4.
v. 35.

prie,

MEDITATIO IV. PUNCTUM I. 185

ria, sed nostræ salutis gratia; quomodo pro eadem hac salute mea, indultum gratiæ tempus, non omni studio curaque Deo obsequendi impendo? An non propius me tan- Ioan. 9.
 git, quod dixit: *me oportet operari opera ejus, qui misit me, donec dies est (& tempus miserendi) venit nox, quando nemo potest operari?* O infelix mihi nox, nisi hîc, cum Servatore ac Duce meo, bene diem impendero! Quàm metuentur, ne & ego in tanto reproborum numero censear, nisi ab hoc momento vitam corrigo, Dei voluntatem & meum in omni opere salutem specto! Ita cupio ac statuo, faciat possim, ô Deus meus.

II. PUNCTUM.

Considera, quod licet singulari favore & Ex vocatis
 beneficio Dei præ tot millibus gentium ad fidem
 ad Christi legem & disciplinam salutiferam vo- multi per-
 catus sis; licet etiam in antiqua Apostolicæ Ec- eunt ob ne-
 clesiæ fide catholica persistas; licet denique glecta Dei
 communi fidelium more vivas, & graviora sce- mandata.
 lera devites, non tamen idcirco te salutis tuæ Matt. 7.
 securum esse, docente Christo: *non omnis qui*
dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum
cælorum; sed qui facit voluntatem patris mei qui
in cælis est. Necesse igitur est, nos satagere, ut per 2. Petr. 1,
 bona opera certam nostram vocationem & electionē v. 10.
 nostram faciamus. Sic enim abundanter ministra-
 bitur nobis introitus in regnum Domini. Quin
 etiam, si cui cum Petro dicatur: *sequere me,* se-
 quendum erit, ac præter mandata Dei, consilia
 quoque amplectenda erunt. Nam quibusdam Alii, ob ne-
 alia ad salutem via non patet. Ita Evangelico glecta con-
 adolescenti dictum est. *Si vis perfectus esse, va-*
de & vende omnia quæ habes, & da pauperibus,
& veni sequere me. Quod cum renueret, licet Matt. 19.
 mandata Dei observasset, à Christo tamen de- v. 21.
 spe atæ salutis homo judicatur. Porrò, nemo

servari poterit, nisi omnibus carnis cupiditatibus renuntiari. *Manifesta enim sunt opera carnis, quæ sunt impudicitia, ira, contentiones ebrietates, &c. quoniam qui talia agunt, regnum Dei non consequentur.* Quia verò pauci, Christianorum quoque, universa carnis desideria vitant, sataguntque per bona mandatorum, aut etiam consiliorum Dei opera vocationē suam certam facere, hinc illa Christi de vocatis prædictio impletur; *multi sunt vocati, pauci verò electi.* Nam ut Paulus ait, *non vocavit nos Deus in immunditiam, sed in sanctificationem*: itaque qui hæc spernit non hominem spernit, sed Deum. Jam verò quæ pars vocatorum ad fidem est, quæ immunditiâ peccati vitatâ sanctificationem sectatur? *Siquis enim consideret multitudinem eorum, qui in Ecclesiis congregantur, & discasserit, quanti sint, qui converterentur disciplinatè, judicabit verum esse sermonem Dei dicentis: multi sunt vocati, pauci verò electi.* Quare Apostolus tam sollicitè nos obtestatur: *obsecro ego vos vincitæ in Domino, ut dignè ambuletis vocatione, quæ vocati estis, cum omni humilitate & mansuetudine, cum patientia supportantes invicem in charitate.* Electi Dei erga proximos benigni, erga seipso durî sunt, mortificationem Christi in corpore suo circumferentes: erga Deum devoti, Christo jurato Duci adherentes. Hæc est via, & non alia præter eam, qui enim non abnegat semetipsum aut Christus, & tollit crucem suam, & sequitur me, non est mi dignus. Regnum cælorum vim patitur, & violenter rapiunt illud. quia, per multas tribulationes o-

portet nos intrare in regnum Dei. Hæcine credis ab æterna veritate profecta esse? Expende igitur, quæso te, an hæcenus arcta hac via, quæ sola ad salutem ducit, incesseris; an potius ex communi Christianorum consuetudine vitam tuam institueris? Heu! plerique viâ latâ incedunt, pauci à via mandatorum Dei non aberant, pauciores licet Deo per bonas inspirationes vocante consilia sequuntur; jejunia carnis afflictiones & adversitates quascunque à Deo commissas lubentes amplectuntur. Plurimi incepto Dei servitio languescunt, quos tanquam tepidos denique evomit Deus ex ore suo. Tu vide, quid de te, tam ex conscientia vitæ antea actæ, quàm præsentis possis statuere, & cave, ne inter hos tales deprehendaris, aut diu subsistas. Si etiamnum inter hos cuncteris, neque seria pœnitentia tangaris. magnum æternæ reprobationis tuæ est argumentum. Proponis fortè emendationem. Sed quoties hoc à te factum, & tamen neglectum est. Et hæc crede hora præteribit, & propositum evanescet, erisque qui fuisti, fortè etiam deterior teipso.

AFFECTUS. O infelix illorum vita, qui vel carni, vel mundo obnoxii, alteri magis, quàm Deo serviunt! Et quid tales juverit Christianos fuisse? quid prodest, si fidem quis se habere dicat: opera autem non habeat! fides enim sine operibus mortua est. Imò illa etiam sine his ad majorem damnationem est obfutura: Nam, cui plus datum est, plus requiretur ab illo. Et quid asperiores hanc viam Christi horremus, quando improbi quoque & mundani homines, qui ad honores opesque contendunt, ambulat vias difficiles? Et si omnis is qui in agone contendit ab omnibus se abstinet, & illi quidem, ut corruptibilem coronam accipiant: nos autem incorruptam: quanto

Act. 5.

Qui inter electos conseri volet, tempestivè à via reprobatorum discedat.

Iac. 2.
Detestatio fidei mortua.

Sap. 5.

1. Cor. 9.
v. 25.

majori

Labor improborum probos in opere languidos confundit.

2. Tim. 4.

Sine certamine nemo premiatur.

Luc. 13.

Psal. 118.

majori nobis studio erit laborandum? Si militiæ additus regiae tenetur gravissimas difficultates, etiam cum presenti vitæ discrimine percurrere; quid est, quod illius ego Domini, cuius jugum longè suavius est, detrectem? O quàm jucundum, cum Paulo, erit dicere: *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi, in reliquo reposita est mihi corona justitiae, quam reddet mihi Dominus in illa die justus iudex!* sed si te delectet ô anima mea præmium bonorum, delectet etiam certamen laborum. *Contende intrare per portam angustam, quia multi (serius) quarent intrare, & non poterunt.* O Domine, *da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo!* Nunquam sciens volens prævaricabor; sed implebo præcepta tua: illa præcipue N. N. contra quæ hætenus sæpius deliqui, O mi Deus, da ut possim, qui ut velim tribuisti.

III. PUNCTUM.

Deus cuilibet certam dare gratiã statuit, quã neglectã, nullam det amplius.

Ier. 57.

Ita & certo in numero peccata tolerat, post quã punitio decretã est.

Considera, quòd Deus ab æterno cuilibet hominum statuerit certum gratiarum suarum communicare numerum ac mensuram, & omnibus quidem illam, quæ ad salutem posset sufficere; sed aliis minorem, aliis crebriorem & majorem, quã sine fructu completã, dicat: *curavimus Babylonem, & non est sanata, derelinquamus eam.* Pari ratione Deus certum peccatorum numerum in delinquentibus tolerare statuit: in aliis minorem, uti in Angelis, & pluribus etiam hominibus, post unum alterumve delictum pereuntibus: in aliis majorem, ut Balthasare & Saule Regibus: post quem expletum, aut statim æternã morte punit, aut certè, in hac vita, efficaci suã gratiã deserit; ut peccata peccatis cumulando, funestior illis ad pœnam securam vita sit, quàm aliis peccatoribus mors repentina, quæ cum peccatis pœnam

nam quoque graviorem abrumpit. *Nemo enim potest corrigere, quem Deus despexerit.* Pro quibus nec preces quidem suscipit. Unde Samueli dictum: *usquequo tu luges Saul, cum ego projecerim eum?* Quod Balthasari Regi Babylonio iudicium in pariete scriptum fuit: **MANE:** *nummeravit Deus regnum tuum, & complevit illud.* **THECEL:** *appensus es in statera, & inventus es minus habens.* **PHARES:** *Divisum est regnum tuum:* hoc iudicium subeundum omnibus aliquando peccatoribus est. Sed quis scire poterit, quem Deus numerum, vel in gratiis suis, vel in nostris peccatis statuerit? cum iustissime, post primum peccatum, gratiâ suâ destituere nos possit: multique propter unicum peccatum æternùm damnentur, aut à Deo, gratiam misericordiâque suam subtrahente, in suis sordibus deserantur, cumulandòque peccata horrendas in omnem ærnitatem pœnas quoque accumulent. quâ nulla potest esse gravior Dei ab homine peccatore averfio. Cum igitur nemo hominum securus esse possit, neglectâ hac, quam Deus e.g. offert, ad pœnitendum, aut cum singulari virtute agendum gratiâ; eandem, aut parem se deinde habiturum, si hanc modò neglexerit: cumque illo scelere e.g. luxuriæ patrato, nesciat, an non ultimum hoc peccatum sit, quo admissio Deus in gratiam recepturus amplius non sit, sed iusto immutabilique decreto suo deserturus ac damnaturus; quis non horreat ad solius peccati memoriam, aut gratiæ divinæ neglectum? *Balthasar ad solam scribentis in pariete manum,* ita inhorruit,

Eccle. 7.

1.Reg. 16.

Dan. 5.

Gravissima punitio est, peccatorem in peccatis diu tolerare.

v. 6.

ut fa-

ut facies Regis turbata sit, compages renum ejus soluta, & genua ad se invicem collisa, solâ conscientia scelerum & contempti Numinis argente. Quid ergo facturus est puniens qui sic etiam terret veniens?

Detestatio peccati ob quod Deus reprobat.

AFFECTUS. O quam tristis & formidanda res est completa peccatorum mensura, si vel unius delicti offensâ ad hanc sufficit. Quis enim numerum fatalem non perhorrescat, qui gratiam nobis adimit, bonorum operum mercedem tollit, tempus non indulget ad conciliationem amplius, cœlum nobis claudit, infernum aperit, atque æternæ felicitatis possessionem eripit, æternæ calamitatis abyssum pandit. O vel nomen ipsum peccati abominandum, horam detestandam, quâ illud admittitur, horam quavis morte magis declinandam! *Illumina Domine oculos meos, ne unquam obdormiam in morte, ne quando dicat inimicus meus, prævalui adversus eum.*

Mal, 11.

COLLOQUIUM cum emendationis PROPOSITO.

Illud Apostoli dictum attentâ mente excipe:
1. Cor. I. v. 9. *Fidelis Deus per quem vocati estis in societatem filii ejus Jesu Christi Domini nostri. Et ad Deum conversus opta, cum iisdem Corinthiis à Paulo audire. In omnibus divites facti estis in illo, in omni verbo, & in omni scientia, sicut testimonium Christi confirmatum est in vobis; ita ut nihil vobis desit in ulla gratia, expectantibus revelationem Domini nostri Jesu Christi, qui & confirmabit vos in finem, sine crimine, in die adventus Domini nostri Jesu Christi. O Deus misericordiarum, Deus salutis meæ, spes mea, & refugium meum, aperi quæso oculos meos, ut intelligam quemadmodum omnia in numero, pondere, & mensura à te constituta sint, & quod posueris homini terminos ejus, tam in peccatis ipsius, quàm*

quàm tua gratia, qui præteriri non poterunt, ideóque nunquam impostertum sciens volens- que te offendam, sed millies mori præeligam, quàm in peccatû adeò formidandum consentire; neque unquam gratiam à te oblatam, occasionemq; emendationis vitæ prætermittam. Et quis novit Domine sensum tuum? quis scit, an non hæc ipsa modò gratia, quâ hæc agnosco, talis sit, ex qua tota æternitas & felicitas mea suspendatur, ut si hanc negligam, neque ad emendationem seriam convertam, deinde similem mihi, cum occasione veræ pœnitentiæ, & conversionis ad meliorem vitam, largiturus nunquam sis! O clementissime Deus, qui, præ tot mortalibus in sua cæcitate pereuntibus, largitus mihi es, ut te in vera fide agnoscerem, sine qua impossibile est placere Deo, ignosce, quod hæctenus pro inæstimabili hæc gratia tua, tam ingratus fuerim, & fac, ut dignè impostertum ambulem vocatione, quâ præ tot aliis vocatus sum. Cum verò multi vocati sint, & pauci electi, fac ut perpetuò constantérque satagam, per bona opera certam facere vocationem meam, confirma me in finem, ut sim sine crimine in die adventus tui. Deduc me in semitam mandatorum tuorum, quia ipsam volui. Credo tibi, quia arcta est via, quæ ducit ad vitam, & pauci sunt qui inveniunt eam; sed in his paucis numera me indignum servum. Erravi sæpius hæctenus, sicut ovis que perit; sed tu Domine, quære servum tuum, ô Pater, ecce prodigus ille filius tuus ad pedes tuos devolvitur, ne memineris iniquitatè nostrarum antiquarum, cito anticipent nos misericordie

*Desiderimus
respondendi
vocationi
sua.*

2. Pet. I.

Psal. 118.

Psal. 78.

tua, quia pauperes facti sumus nimis! O Pater, peccavi in cœlum & coram te, & jam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut unum de mercenariis tuis, ex hoc enim momento me tuæ voluntati & beneplacito ad universa, quæ præceperis & suaseris, offero. Malo per gladios & ignes in apertam mortem ruere, quam bonitatem tuam ullo deinde peccato lædere. Illa, quæ possum juxta statum meum, pietatis officia exequi, ut hæc & ista N. N. sunt, constantissimè deinde explebo. neque ulla necessitas curarum mundi tam gravis futura est, quæ me ab hac spiritus & animæ cura dimovebit. Verùm tu Domine, qui nosti hæc sincero me corde totoque animi affectu tibi offerre, adjuva & conforta me per gratiam tuam, ne unquam in hoc proposito deficiam. O Sanctissima Dei genitrix, & vos omnes sancti Angeli & Patroni mei, qui cum gaudio mandatorum Dei viam ambulastis, & nunc cum eodem exultatis in gloria, intercedite, adeste, subvenite imbecillitati meæ, quodque indignis meis apud Deum precibus obtinere non mereor, hoc vestra intercessione longè digniori impetrate. ut vobiscum, superatis mortis & inferni periculis, aliquando Deum spectare, & laudare ac glorificare æternùm possim in cœlis.

DISTICHON MEMORIALE

Arcta via est cœli (2) multi periere vocati.

(3) Mensura est scelerum certa, notata Deo.

✠ (+) ✠

Sic Deus dilexit mundum ut filium suum daret unig. ut omnis qui credit in eum non pereat. Ioan. 3.

DIES IV. EXERCITIORUM.

Ratio ac Finis Meditationum sequentium.

Absolvimus viam, quam vocant purgativam in sacri-
 Excitationibus, & ad illuminativam transimus. Illi
 enim, purgatur anima à vitiis, & pravis cupiditatibus, hanc
 ad virtutum exercitium, Christi Domini ac Ducis nostr.
 exemplo & imitatione, illuminatur, qui transiturus ex
 hoc mundo dixit: *exemplum dedi vobis, ut quemadmo-
 dum ego feci, & vos faciatis.*

Luc. 24.

S. IGNATIUS igitur primò contemplationem de regni
 Christi tanquam generalem quendam, quæ fundamen-
 tum ceterarum contineret, proponit: ut ostendat orani-
 bus Christum secuturis, sub quali quantòque Duce mili-
 taturi sint. Deinde ad originem ac Nativitatem ipsius
 reliquamque ejus vitam, & institutam ab eo vivendi disci-
 plinam transit; ut quod antè universum, postea sigillatim
 in hoc Duce summo contemplantur, ac si quem vitæ sta-
 tum elegerint, in eo se firmant conformentque exemplo
 vitæ Christi: si nondum de eo constituerint, videant
 quo potissimum in statu cum (qui omnibus exempla
 factus est) juxta naturæ, ingenii, & gratiæ vires, ita quear-
 imitari in hac vita, ut non excidant æterna. *Nemo enim
 venit ad patrem (Christo monente) nisi per me, qui
 sum via, veritas, & vita.* Sequere igitur hanc viam, &
 assequaris veritatem, & pervenias ad vitam.

Ioan. 14.

MEDIT.

MEDITATIO I. DIEI IV.

Respondens contemplationi de regno Dei. Hebd. 2.

VERITAS. Rex Regum Christus summè potens sapiensque, pari nos secum conditione ad hostes salutis nostræ debellandos invitat, (2) suumque in omnibus ad certam victoriam exemplum sequi jubet, ipse tamen asperiora viarum prævius complanans (3) cujus imitationis ac sequelæ tanta est necessitas simulque & gloria, & jucunditas, atque utilitas, ut refragari nemo, nisi Dei suæque salutis contemptor queat.

ORATIO PRÆPARATORIA usitata.

PRÆLUDIUM I. *Christum Dominum tibi inter Doctores in templo de regno Dei differentem propone.*

PRÆLUDIUM II. *Petes gratiam assequendi que ipse tradit, & obsequendi salutariu suadenti.*

I. PUNCTUM.

Considera, quanta ambitione multi in bello present simili cum Rege aut Imperatore suo conditione militare, iisdemque cum eo commodis periculisque belli perfungi. Pone igitur, Regem aliquem adolescentem gratiosum omnibus, qualis Salomon recens ele-

*Christus
nos, ut Rex,
ad hostes se-
lutis debet-
landos invi-
sat, optimis
conditioni-
bus.*

étus videri potuit, qui opibus, potentia, sapientia, clementia, omnibusque illis bonis ac virtutibus fretus sit, quibus universum sibi orbem subjugare possit, quemque omnes Christiani Principes, ut supremum Dominum suum venerentur. Hunc verò oratione ad suos subditos instituta, significare, decretum sibi esse universas infidelium nationes regno suo fideique adjicere: liberum cuique suorum fore huic militiæ accedere. Omnes iisdem secum milites armis & insignibus, victu vestituque pari; nec commodis minus fructuque victoriæ, quàm incommodis, vigiliis, laboribusque iisdem ad pugnandum, usuros, tantòque amplioribus victoriæ præmiis potituros; quantò laboribus molestiisque gravioribus perfuncti fuerint. Fratrum denique filiorumque sibi futuros loco quotquot secuti fuerint. Contra si recusaverint, hostium instar suo ex regno proscribendos, æternòque exilio multandos esse. Quid putas, fideles tam liberalis, amabilisque simul & severi, Regis subditos responsuros esse? quam promptè illius obsequio ac voluntati accessuros? quanto odio execrationique futuros hominibus ceteris, qui talis tantique Regis benevolentiam societatemque in armis averferentur?

*Regnum illi
æternum à
Patre tradi-
tam.*

Jam te oro, ô anima mea, expende in cujus Regis societatem, communionemque vitæ & pugnæ; victoriæ etiam ac præmiorum, nisi detrectes, minimè dubiorum participationem voceris. Ille te invitatur: qui tanquam novus Salomon, apparens in templo & domo Patris su-

constitutum

MEDITATIO I. PUNCTUM I. 197

constitutus à Deo est Rex super Sion: cui dabit Dominus Deus sedem David patris ejus, & regnabit in domo Jacob in aeternum, & regni ejus non erit finis. ille, cujus thronus sicut sol in conspectu meo, & sicut luna perfecta, in aeternum. Et ne de illius virtute atque excellentia dubites. Ille te invitatur, qui est caput corporis Ecclesiae, qui est principium, primogenitus ex mortuis, ut sit in omnibus ipse primatum tenens; quia in ipso complacuit (Deo) omnem plenitudinem inhabitare, & per eum reconciliare omnia. ille invitatur, in quo sunt omnes thesauri sapientiae, & scientiae absconditi: in quo inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter: & qui est caput omnis principatus & potestatis: qui tantò melior Angelis effectus est, quantò differentius pra illis nomen hereditavit. Ille te invitatur, cujus in manu certa est victoria, qui potest rogare patrem, & exhibebit illi plusquam duodecim legiones Angelorum: qui aliquando venturus est in gloria patris sui, cum Angelis suis, & reddet unicuique secundum opera sua.

Et quâ lege, quamque amabili conditione invitatur? Qui mihi, inquit, ministrat, me sequatur, & ubi ego sum, illic & minister meus erit. Potuitne conditio, aut æquior, aut gloriosior offerri? Non enim est discipulus super magistrum, aut servus super Dominum suum. sufficit discipulo, si sit sicut Magister ejus, & servo sicut Dominus ejus.

Non igitur omnis in hoc bello laboris, patientiæ, & periculorum alea declinanda erit, si ipse hanc Rex & Dominus haud gravatè subierit, quæ enim unquam victoria sine his vel ob-

Ps. 2. 6.

Luc. 1. 32.

Ps. 90. 17.

Col. 1. 18.

Col. 2. 3.

& 9.

Heb. 1. 4.

Matt. 26. 52.

Matt. 26. 27.

Ministros
hic Rex sibi
æquat.

Joan. 12. 26.

Matt. 10. 24.

10an. 15. 20. tigit, vel gloriosa potuit haberi? *Si me, inquit ipse Dominus, persecuti fuerint, & vos persecuentur. Et, qui non accipit crucem suam & sequitur me, non est me dignus.* Et quid, si etiam usque ad mortem pugnandum sit; nemo tamen profus occumbet; sed erit hæc mors transitus ad certam vitam. *Nolite, ait, timere eos, qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere; sed potius timete eum, qui potest & animam & corpus perdere in gehennam.* Nihil itaque tam arduum est, quod ab hac tanti Ducis militia ac societate nos debeat separare, quando & ipsa cum Domino mors optabilis & gloriosa prædicatur, & brevi exiguoque dolore æternos dolores avertit, gaudiâque sempiterna conciliat.

Deprædicatione divina benevolentia & charitatis erga subditum hominem.

AFFECTUS. O immensa supremæ majestatis dignatio quæ talem tantumque nobis mortalibus Regem, præ ipsis Angelis, largita est! ô benevolentia Principis nostræ Jesu Christi admirabilis, qui pari nos secum conditione & faciliori etiam, contra hostes salutis nostræ voluit decertare! quin etiam, quod longè admirabilius, pro nobis corpus suum ad vulnera excipienda objicere, nostram salutem suâ morte tueri, suâ vitâ redimere, suæ victoria præmiis cohonestare. Ceteri Regum minus plerumque egestatis, miseriarum, laborum, periculorumque in bellis subeunt, quàm subjecti illorum imperio milites, sed Rex noster cum esset dives, propter nos, egenus factus est, ut in illius inopiâ nos divites essemus. cum esset felicissimus propter nos, opprobrium hominum & abjectio plebis fuit attritus propter scelera nostra, & vulneratus propter iniquitates nostras. cumque esset immortalis atque innocentissimus, dedit semetipsum pro nobis, ut nos redimeret ab omni iniquitate, & mundaret sibi populum acceptabilem. In hoc enim cognovimus charitatem Dei, quoniam ille animam suam pro nobis posuit. Et talem ego tantæque dignitatis Regem, tam incomparabili me amor

1. Cor. 9.

Psal. 22. 6.
Is. 53.

Tit. 2. 4.

2. Ioan. 3. 16.

comple

complectentem, non sequar votis omnibus, non amplectar amore mutuo, non omni obsequio & honore deverer? O me ingratum & indignum tam eximio Rege nactenus, cujus majestas supra Cherubim ac Seraphim elevata, benignitas & clementia ad infimos homines inclinata, charitas supra omnem mortalem amorem est indammata! Erubescō & confundor in conspectu Regis mei, ita me benevolē amanterque invitantis, quando me æpius ab illo recessisse, ejusque tam suavem ac gloriosam societatem in multis detrectasse comperio. O quantum honorum hunc ubique secutus, & piē fideliterque obsecutus, colligere poteram! quā copioso nunc gaudio horum obsequiorum fruerer! quantum ex pugnis victoribusque præmiorum colligerem: quæ nunc cunctatione & desidia obsequendi amisi! ò Domine, jube me venire ad te, per efficacem gratiam tuam, & in omnibus te sequar quocunque ieris.

*Confusio
sui, ob neglectum Dei
obsequium.*

II. PUNCTUM.

CONsidera, quo fine, & cujus bono hæc expeditio à Christo Rege sit instituta, & intelliges hominis tantum causa commodoque susceptam esse: ut scilicet 1. hunc à fœda servitute Dæmonis in libertatem assereret filiorum Dei. *Qui enim facit peccatum ex Diabolo est: In hoc autem apparuit filius Dei, ut dissolvat opera Diaboli.*

Christus nostri causa ad pugnam procedit.

1. ut liberet à Dæmone.

2. Ioan. 3. 3.

2. Ut, quâ ratione Mundus vincendus esset, & Caro debellanda, suo nos exemplo doceret, animaretque ipse prævius Rex ac Dominus noster. Unde, ait, *si mundus vos odit, scitote, quia me priorem vobis odio habuit. Vos quidem in mundo pressuram habebitis; sed confidite, ego vici mundum.* Suo itaque exemplo vincere nos mundum voluit: *Exemplum* (jam brevi moriturus) ait, *dedi vobis, ut quemadmodum feci, & vos faciatis.* Quod justius à nobis exigit, quā

2. ut doceat vincere.

Ioan. 15. 18.

Ioan. 16. 38.

Ind 7. 17. Gedeon à suis militibus, cùm omnibus adversus hostem contendentibus mandavit, *quod me facere videritis, facite*. Suarum deinde virtutum in mansuetudine & humilitate, per victoriam sui, nos voluit esse imitatores *Discite ait, à me quia mitis sum & humilis corde*, quia *Rex tuus venit tibi mansuetus*. Postremò per adversitatum & mortis ipsiusmet angustias nos fortiter patienterque ad vitam sequi voluit. Unde & Exod. 25. 40. nobis convenit: *inspice, & fac secundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est*. Illo præsertim monte, ubi operi redemptionis, ultima veluti lineamenta adjecit, cum diceret: *consummatum est*. quale quantumque exemplum!

3. ut suo nos labore ad regnum præparatum deducat.

3. Hoc certamen exemplumque durioris vitæ, Deus ipse, Rex noster factus, non suæ, qui erat felicissimus, verùm nostræ redemptionis gratia, ita instituit, ut ille laborem molestiamque præcipuam; nos illius fructum longè minori labore percipiamus: ille per tormenta & atrocissimam mortem ad palmam victoriæque de hostibus contendat; nos plerique sine his ad ejusdem victoriæ præmia vocemur: ille ad præparatum à Deo Patre regnum præviis asperrima viarum complanet, nos solum in partem laboris atque imitationis venire sufficiat, ut ejusdem regni felicitate potiamur. Quisquamne talem in mundo Regem, tam suarum rerum ipsiusque vitæ pro incolumitate subditorum prodigum, tam populorum suorum salutem profusè cupientem amantemque, vel sola cogitatione, fingere potuit, qualem nos Christum Regem nostrum reipsa fuisse experiri-

rimur:

imur? Et quæ obsecro ingratitude foret, tam
 impensè sibi benevolum Regem, tam æqua in
 compensationem amoris postulantem, tam
 gloriosa post se via invitantem, nolle sequi,
 aut imitari? Audio & admiror Ethai Gethæi
 peregrini hominis ad Regem Davidem vocatus,
 cum Absalonem filium, à plerisque suorum de-
 sertus, fugeret: *Vivit Dominus, & vivit Domi-* ^{2. Reg. 15.}
nus meus Rex, quoniam in quocunque loco fueris, ^{21.}
Domine mi Rex, sive in morte, sive in vita, ibi erit
& servus tuus: & non erubescam, te Regem
meum, non alienigena, sed pretio sanguinis
tui, tuæ familiæ adscriptus; non tuæ, sed meæ
salutis causa periclitantem, tam in vita, quàm
in morte consecrari?

AFFECTUS. O me ingratiſſimum hætenus servum, *Detestatio*
 hæc mecum beneficia tua, hunc excessum amoris tui, *ignavia in*
 hunc zelum in te salutis meæ, hos labores dolorè que *sequela*
 pro me susceptos, hoc exemplum vitæ sanctissimæ tam *Christi.*
 leviter considerantem, tam viliter æstimantem, tam fri-
 gidè imitantem! An ignoro, quod *qui non est tecum, con-* ^{Lue. 11.}
tra te est? an dulcius mihi potest esse servitium sub gra-
 vi jugo illius, *qui est Rex super omnes filios superbia,* quam ^{Iob. 41.}
sub levi jugo tuo? an nondum intelligo, quia *nemo po-*
teſt duobus Dominis servire; Deo & Mammonæ? Mundi
 & cœli voluptatibus simul potiri? Aut mundus igitur
 & caro deferenda sunt, aut certè tu Deus meus. Imò pro-
 pria voluntas & cupiditas repudianda, & juxta sanctissimam
 voluntatè tuam vivendum erit illi, qui tecum voluerit, &
 hic & in æternum vivere, te ipso attestante; *ſiquis vult post*
me venire, abneget ſemetipſum, & tollat, rucem ſuam, & ſe- ^{Matt. 16.}
quatur me. Venio mi Domine, venio ad te Regem humiliū *Propoſitum*
 & detestor Regè superborum: jugum illud infelix Diaboli, *imitationis*
 viam perditionis, viam mundi & carnis: ad te curro, qui *Christi.*
es via, veritas, & vita. Quocunque loco fueris, Domi-
 ne mi Rex, sive in morte cum pateris, sive in vita cum
 laboras, ibi erit & servus tuus, cujus tu laborem labore
 tuo, dolorem morte tua sublevaſti.

III. PUNCTUM.

Considera quot quantaque sint, quæ ad Christum audiendum & sequendum, e-
jutque te imitationem impellant.

*Necesse est
nos Christū
sequi.*

Mat. 17. 5.

Rom. 8. 29.

1. Ioan. 2.

Eccl. 2.

*Christum
sequi magna
est gloria.*

1. Summa necessitas est, in Dei ordinatione ac voluntate fundata. Sic enim Deus ipse voce super filium in monte Thabor de cælo lapsa testatur: *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui: ipsum audite.* Dei ergo voluntas est, ut Christo obsequamur. Citra hoc obsequium & conformationem cum Christo, salvus esse nemo potest. nam *quos præscivit, hos & prædestinavit conformes fieri imagini filii sui. ut sit ipse primogenitus in multis fratribus, & quasi norma ac forma ceterorum.* Quod si igitur inter prædestinatos censerì volueris, debes Christo conformari. reprobus est, & æternæ filius damnationis, quisquis ei in vita & moribus noluerit assimilari. Neque enim aliter associari, aut amari à Christo poterit. *Qui dicite se in Christo manere, debet sicut ille ambulavit, & ipse ambulare,* exercendo quod docuit, & sperando quod promisit. *Debet, inquam: non est alia ad salutem via, præterquam hæc unica: debet.*

2. *Magna est gloria sequi Dominum, & talem Dominum,* atque ab eodem invitari tam vilem abjectamque creaturam, qualis tu es, præ ipsis Angelis, qui hoc sibi perhonorificum ducerent: & præ tot mortalibus ad hanc invitationem ultro lubenterque accederent. Præsertim ubi tantum Dominum, duriora quæque sibi deposcentem onera, ut sequentes sublevet;

& aspe-

& asperiora viarum sua passione calcantem, ne illi patiantur, admirabundi spectarent. Mirum est, hic plerisque non certare cum Domino suo, & non minus dura atque aspera, quàm ipse sustinuit, pro se quoque deponere: ne vel in hoc dissimiles Domino suo reperiantur. O quàm gloriosum hoc certamen foret, ex amore placendi magis Deo suo, illumque propius assequendi orum! ô quanta ignominia qualis confusio futura est illorum, in omnem retrò æternitatem, qui scædum Dæmonis & carnis suæ servitium secuti, tam benevolè amanterque post se invitantis Domini, tantâ gloriâ & honore proposito, vocem sequi detrectarunt! Non fallit, qui dixit: *qui mihi ministraverit, honorificabit eum pater meus.*

Ioan. 12.
v. 26.

3. Magna etiam jucunditas & gaudiorum in-
gentium fons est. Quòd tales Christi imitato-
res norint, se Deo placere, quia *acceperunt spi-
ritum adoptionis filiorum, & ipse spiritus testimo-
nium reddit illis, quod sint filii Dei, si autem filii,
& heredes.* Contra. *qui in carne sunt, Deo pla-
cere non possunt. Si enim secundum carnem vixe-
rint, morientur.*

*Jucundum
est.*

Rom. 8. 15.

v. 8.
& 11.

4. Summa ejusdem sequelæ & imitationis utilitas est. Nam si spiritus ejus, qui suscitavit
Jesum à mortuis, ait Paulus, *habitat in vobis: qui suscitavit Jesum à mortuis, vivificabit & mortalia corpora vestra.* Vivit itaque talis imitator, hinc in Dei gratia, victurus olim in gloria. in quibus duobus, hujus & futuræ vitæ, præcipua bona continentur. Facit enim hæc imitatio omnia opera nostra Deifica quodammodo,
quia

v. 12.

quia Dei spiritu animata, & ad exemplar divinū expressa; ideóque Deo gratissima & acceptissima, ac mercedem æternū in cœlis nobilissimam habitura. ut, quod olim Salomon, nos longè verius ex hujus sapientiæ possessione dicturi simus: *venerunt mihi omnia bona pariter cum illa.*

Sap. 7.

Gratiarum
actio Deo
Patri pro
Christo Du-
ce concessio.

AFFECTUS ET COLLOQUIUM. Qua voce, quo animo, qua intentione tibi dignas satis gratias referam, ô Pater cœlestis, quòd unigenitum filium ab æterno tecum beatum, tuæ divinitatis perfectissimam imaginem, mea indutam carne, ad me formandum juxta idem exemplar, in hunc mundum dimiseris; ad quod, tot millenis retrò annis, frustra nostri majores aspirarunt? Quanti amoris hoc argumentum dare atque offerre hoc mihi, quo nihil habes carius pretiosiusque, quodq; ipsam divinam tuam includit essentiam; & dare hoc mihi, ut regulam normamque vitæ meæ, ac deinde in certæ pignus hereditatis ac felicitatis sempiternæ possidendum! Maledicta hora, quâ illud unquam à mea cogitatione abcessit, quâ ad mundi vanitatem potius, quàm pulcherrimam hanc omnis perfectionis ideam respexi. *Nihil tamen ita ira impetum cohibet, superbia tumorem sedat, sanat livoris vulnus, extinguit libidinis flammam, sitim temperat avaritia, ac totius indecoris fugat pruriginem. Siquidem cum omnino IESU cogito. hominem mihi propono mitem & humilem corde, benignum sobrium, castum misericordem, & omnino denique honestate & sanctitate conspicuum; eundemque ipsum Deum omnipotentem, qui suo me & exemplo sanat, & roborat adiutorio. Hoc intelligo tam mihi esse necessarium, ut sine illo dignè coram Deo ambulare non possim: tam gloriosum, ut major nulli ex observatione gloria possit obtingere: tam jucundum, ut æternorum gaudiorum unicus fons sit atque principium: tam denique utile, ut bona in se complectatur omnia.*

Bern. Ser. 15.
in Cant.

S. Ignatius
heb. 2.
Exerc. 1.

En igitur, o Rex supreme, ac Domine universorum, Tuâ ego, licet indignissimus, fratertus tamen gratiâ & ope, me Tibi penitus offero.

, fero, meaque omnia tuæ subijcio voluntati:
 , attestans coram infinita bonitate tua, nec *Oblatio sui*
 , non in conspectu gloriosæ Virginis Matris *ad Christum*
 , tuæ, totiusque curiæ cœlestis, hunc esse ani- *sequendum.*
 , mum meum, hoc desiderium, hoc certissi-
 , mum decretum, ut quàm possum proximè te
 , sequar, & imiter, in ferendis injuriis, &
 , adversis omnibus, cum vera tum spiritus,
 , tum etiam rerum paupertate, si ad hoc vitæ
 , institutum sanctissimæ tuæ majestati me pla-
 , ceat vocare, idque ad majorem tui nomi-
 , nis gloriam, & animæ meæ salutem spe-
 , ctet.

DISTICHON MEMORIALE

Rex Regum tibi Dux factus, pugnabitis unà,

(2) Ut præt exemplo (3) sic imitare ducem.

OBSERVATIO.

NOTA. *Post hanc Meditationem; illi, qui non-
 dum certum vitæ genus, aut statum elegerunt,
 seque per aetatem & animi quoddam equili-
 brium ad electionem faciendam inveniunt dis-
 positos, ea legere atque expendere poterunt, qua
 in fine hujus Tractatûs, de sana eligendi ratio-
 ne proponuntur. Qui verò elegerunt, ad ma-
 jorem se possunt sui status perfectionem accen-
 dere.*

MEDITATIO II. DIEI IV.

Respondens 1. Diei, secunda Hebdomadis.

DE INCARNATIONE JESU CHRISTI.

VERITAS. Admirabile divinæ bonitatis, charitatis, potentiae ac sapientiae opus est Verbi incarnatio (2) quod singulari modo à Deo & Virgine Maria perfectum, Deum per omnia, absque peccato, nobis fecit similem (3) ut in carne peccatum destrueret, nobisque exemplum vitae daret, & ad salutem æternamque gloriam dux ipse autorque præiret.

ORATIO PRÆPARATORIA COMMUNIS.

PRÆLUDIUM Triplex sit. I. *Sibi historiam de Gabriele calicis à Deo ad Virginem in Nazareth misso proponat.* II. *Imaginationem loci fornet.* III. *Gratiam petat ad cognoscendum, quo fine, quantoque amore Deus homo factus sit, ut vicissim ardenti amore complectatur.*

I. PUNCTUM.

*Dei filii
incarnatio
no clucet.*

*1. Summa Dei
bonitas.*

Considera quàm admirabile opus Dei sit: *Verbum caro factum*, ut hominem perditum, non tantùm salutis, verùm etiam divinitatis suæ participem faceret, modò se in carne viventem sequi, & imitari dignaretur. In hoc enim opere 1. Bonitas ipsius infinita emi-

nuit,

quit, dum hominem cum Deo ipso hypostatica unione ita conjunxit, ut persona eadem esset Deus & homo, ac per hoc totum genus humanum agnatione singulari sibi devinciret. 2.

Incomparabilis Dei erga humanum genus benevolentia & charitas. quia Deus, postquam homini, præter naturam, dedisset in cælis terrisque omnia, ad ipsius usum potissimum condita, denique etiam dedit seipsum. & quis obsecro quantusque! cui, quàm abjecto ingratoque homini! Potestne major charitatis erga creaturam excessus cogitari? 3.

Summa Dei potentia, quæ hoc unum omnium divinorum operum fecit maximum, quo Deum in carne humana, carnem nostram in persona divina indivisibili æternum nexu ita sociavit, ut idem jam esset homo Deusque. Hoc videlicet omnium Dei operum excellentissimum divinissimumque est: hoc Angelicus etiam stupet intellectus, sed non assequitur. 4.

Hoc est opus admirabile divinæ sapientiæ, in quo, misericordia & veritas obviaverunt sibi, justitia & pax osculata sunt. Nam cum læsa per nostra peccata divina majestas ex rigore justitiæ satisfactionem posceret infinitam: tamen misericors & miserator Dominus simul ignoscere cuperet delinquenti: hominem ipse Deus induit, & suscepit iniquitates omnium nostrorum, mediator ipse Dei & hominum Jesus Christus, attritus propter scelera nostra, ut divinæ justitiæ satisficeret, & ubi abundavit delictum, super-

abundaret & gratia, simulque misericordia Dei esset, super omnia opera ejus. Cum non tantum

delictum

2. Charitas
erga nos ad
mirabilis.

3. Potentia

4. Sapientia
Ps. 84. v. 10

Rom. 5. 20.

Justitia dicitur
satisfecit

*Deus, nobis
misericor-
diam reli-
quit.*

1. Pet. 2.

v. 24.

*S. Aug de,
præd. SS.*

c. 15.

Eph. 3. 14.

*Laus & ex-
altatio di-
vina erga
nos bonita-
tis.*

Joan. 1. 16.

*Desiderium
et omnes il-*

delictum nostrum à nobis auferret, sed in seip-
sum puniendum susciperet. in se justitiæ sua
rigorem convertens, in nos viscera effundens
misericordiæ, quia peccata nostra pertulit in cor-
pore suo super lignum, ut peccatis mortui justitiam
vivamus. cujus levore sanati sumus. Quin etiam
naturam humanam per peccatum usque ad in-
fernum depressam, per incarnationem usque
ad cælos, & totius divinitatis participationem
exaltârit. Vnde tanta, & tam excellens est hæc na-
tura humana subvectio, ut quò extollatur alius
non habeat.

AFFECTUS. *Flecto genua mea, ad Patrem Domini N*
J. C. ut det nobis, secundum divitias gloriae suae, virtutem
corroborari per spiritum ejus, in interiori homine, Christum
habitare per fidem in cordibus nostris, ut in charitate radi-
cati, & fundati, possimus comprehendere cum omnibus
sanctis, quæ (in tam admirabili incarnationis beneficio
sit latitudo, & longitudo, & sublimitas, & profundum
charitatis ejus. Quando enim sic Deus dilexit mundum
ut filium suum unigenitum daret: ut omnis qui credit in
eum non pereat, sed habeat vitam æternam; quid ultra
potuit nobis facere, quod non fecit? quis latitudinem
hujus beneficii satis exponet, quod omnia in se bona, quæ
cælum terraque possidet, comprehendit, hominem De-
umque, cui omnia serviunt, vitam felicitatemq; (si dig-
nè æstimamus, & amamus hoc bonum) æternam? qui
longitudinem, quando ab æterno hoc beneficium à san-
ctissima Trinitate decretum, omnem deinde æternitatem
collatis in se bonis complectetur? quis illius satis sublimi-
tatem, & excellentiam comprehendet, quam humanu
intellectus non potest assequi, ille in cælis Angelus ob-
stupuit, atque invidit homini, qui dixit: ascendam in ca-
elum, similis ero altissimo: quis profunditatem illius asse-
quetur, quòd eductum ex nihilo hominem super cælo
angelosque elevatum, à dextris Dei collocat, nosque om-
nes facit filios & heredes Dei? O si tam admirabile De-
beneficium, universus mundus agnosceret, si tantam De-
sapier

apientiam admiraretur, potentiam veneraretur, ample- lam homi-
 teretur bonitatem, tantumque Dei amorem flagrantissi- nes agnos-
 na charitate & pietate exciperet ! Væ mihi ingrattissimo, cant & amo-
 qui hæc ignorare non potui, nunquam tamen satis ex- plectantur.
 bendi, aut digno honore atque amore revereri & ample-
 ti conatus sum ! Accende in me, ô mi Jesu ignem amo-
 is tui, quo conflagrasti, quando jam homo, æterno te
 patri pro peccatis meis in sacrificium obtulisti.

II. PUNCTUM.

Considera, quo modo hoc divinæ incar- *Maria Vir-*
 nationis opus perfectum sit. Electa ad *go ad opus*
 hoc Virgo Maria tanquam cooperatrix, cum *Dei incar-*
 Deus, qui condidit hominem, carnem ipse *nandi dele-*
 sine hominis concursu posset assumere; sed ut *cta, mirificè*
 magis nobis assimularetur, de matre nasci vo- *honoratur.*
 uit, utque infimis quodammodo par esset, ex
 paupere etiam parente : *per omnia nobis similis,*
 sed absque peccato; quia ad hoc venerat ut de-
 trueret peccatum in corpore suo. Quam admi-
 randa hæc metamorphosis ! *Cum in forma Dei* *Phil. 2. 7.*
 esset, *exinanivit semetipsum, formam servi acci-*
 piens, *in similitudinem hominum factus, & habi-*
 tu *inventus ut homo.* Quod opus perficere no-
 uit, sine Virginis illius consensu, ut appareat,
 quod in hoc absolvendo Matri suæ plurimum
 tribuerit. Nam honorifica legatione Gabrië-
 nis Archangeli ad Virginem Mariam destinata,
 tam exquisitis illam verbis salutat, tantum ho-
 noris & reverentiæ defert, ut nulli hominum
 plus unquam Deus detulisse cognoscatur, do-
 nec has ab illa voces humilitatis & obsequii
 plenas impetravit : *Ecce ancilla Domini, fiat mihi*
secundum verbum tuum. Hic quæ Angelus Vir-
 gini, quæ Virgo Angelo responderit, quæ to-
 tius

*Fit Dei Pa-
tris filia, filii
mater, S.
Spiritus
Spōsa.*

tius curiæ cœlestis ad hoc spectaculum afflu-
entis exspectatio, quis affectus Dei Patris hanc
sibi designantis in filiam, quis Spiritus S. op-
rantis hanc spōsam, quis denique Dei filii hanc
sibi in matrem deposcentis, jucundum erit ex-
pendere. præsertim si quis imaginatione & sen-
sibus huic sese historiæ veluti præsentem stite-
rit, ut audire loquentium verba, & spectare
vultus modestiâque atque humanitatem in-
vicem contuentium videatur. Porrò & hoc
nuntium Patribus in limbo versantibus, quan-
tum attulisse gaudium censebimus, qui post
tot seculorum vota ac desideria, jam denique
venire exspectatum tamdiu Salvatorem: idque
modo tam excellenti & glorioso, lætissimis ac-
clamationibus excipiebant felicésque dicebant
illos, qui tanti Regis ante oculos positi vestigia
possent consecrari.

*Admiratio
excellentiâ-
rum D. Vir-
ginis.*

*S. Bern. ser. 2.
de Annunt.*

*Hom. 2.
super missus.*

AFFECTUS. O felix, & verè beata Virgo, quæ ad divi-
nissimum hoc incarnationis opus Mater Dei electa es! be-
nedicta inter omnes mulieres, cui fecit magna qui po-
tens est: quam super omnes creaturas elevatam, Angeli
sublimiorem sibi que proximam Deus esse voluit. *Hæc ej-
enim Virginis nostræ gloria singularis, & excellens præro-
gativa, quod filium unum eundemque cum Deo Patre mi-
ruit habere communem. Quanta in terris gratia, in cœ-
lis gloria, quod Dei filius, factor hominum, ut homo fu-
ret nasciturus de muliere, talem sibi ex omnibus deligere de-
buit, imò condere matrem, qualem & se decere sciobat, &
sibi noverat placituram! voluit itaque Virginem de qua
immaculata immaculatus procederet; omnium macula
purgaturus: voluit & humilem, de qua mitis & humil-
corde prodiret, harum virtutum in se necessarium om-
nibus saluberrimumque exemplum ostensurus. O admir-
bile opus Dei incarnatio, sive enim Deum spectem in hu-
mana carne, sive Virginem Dei factam parentem, sive i-*

am nostram, propter quam hæc facta sunt, salutem & gloriam, omnia reperio admiratione, Deique sapientia, potentia ac bonitate plenissima. Nam *humanitas Christi* ex hoc, quod est unita Deo; & *beatitudo creata ex hoc*, quod est ex fructibus Dei; & *beata Virgo ex hoc*, quod est mater Dei, habet quandam dignitatem infinitam ex bono, infinito, quod est Deus & ex hac parte non potest aliquid fieri melius eis, sicut non potest esse aliquid melius Deo. Ave igitur millics, ô Virgo gratia plena. Da, ut de illa tua plenitudine per incarnationem dilecti filii tui participemus; ut ille Dominus, qui tam admirabili modo tecum est, mecum etiam hic in gratia, olim in gloria, semper in amore suo esse dignetur, per illum Spiritum S. vivificantem, qui te virtute ex alta obumbratam in sponsam suam eligere dignatus. O benedicta inter mulieres, fac ut ille benedictus fructus ventris tui Jesus, in cor meum descendat, & in ipso perpetua sui vivat memoria, cognitione illustret, & amore inflammet, qui propterea in carnem venit, ut nos carnalibus desideriis abstractos secum in vinculis charitatis & unitate filiorum Dei sociaret.

D. Thom. 1. p. q. 35. a. 6. *Matre Dei post Deum pura creatura excellentior fieri non potuit. Invocatio Despara.*

III. PUNCTUM.

Considera, quo fine, & cujus bono potissimum, tam stupendum Deus incarnationis opus molitus sit? Non est dubium, quin iccirco, ut hominem in peccata prolapsum, mancipium Dæmonis, inimicum Dei, inferni pœnas promeritum, cœlesti exclusum gloria, à servitute, pœnis, morte æterna, in libertatem, Dei gratiam, æternæque felicitatis possessionem ipse homo factus, reduceret; tum, ut ipse in carne nostra exemplum nobis vitæ melioris factus, non tantum instructor, verum & dux auctorque præiret in omnibus, suaque, cum naturæ, tum morum vitæque similitudine, & singularem suum erga nos testaretur amorem, & vicissim nostrum in se provocaret;

Deus carnem assumpsit.
1. ut Dæmonem in hac vince-
ret, in qua homo victus erat.
2. ut in hac exemplum vitæ daret.

3. ut in gloria par ille nobis, nos illi essemus.

Es quis est homo, qui talem offendit Deum?

2. Pet. 2.

D. August.
serm. 4. de
Nativ. D.

cùm amor vel inveniatur, vel faciat pares. postremo ut qui nobis hìc in vita assimilatus, olim in gloria quoque socius, & par quodam modo esset. Nam *cùm apparuerit, similes illi erimus*, quæ universa qualia, quantaque Dei beneficia erga nos sint, ab uno hoc divinæ incarnationis beneficio promanantia, quæ mens satis concipere, aut lingua poterit explicare? Compara Deum & hominem, creatorem & creaturam, omnipotentem & impotentem, æternum & mortalem, immensum & exili angustoque clausum corpore. Hunc tamen protervè illum offendentem, qui *nec Angelis quidem peccantibus pepercit, sed rudentibus inferni detractos in tartarum tradidit cruciandos*: hunc illius aspernantem, & minas, & promissa, & pœnam, & gratiam, *in quo vivimus, movemur, & sumus*: hunc ab illo avectum, *ex quo, per quem, & in quo sunt omnia*, qui est *super omnia Deus benedictus in secula, Rex Regum & Dominus dominantium*, in quo sunt *omnes thesauri sapientie, scientie, & bonitatis Dei*. Contra intuere illum, hujus tam abjecti & perditii hominis amore, ac desiderio revocandi inflammatum, posthabirà æterni patris gloriâ, & majestatis suæ excellentiâ, nostra indutum carne servi & peccatoris in specie apparentem, in se onus damnationis nostræ suscipere, ad pœnas nobis debitas offerre, labores nostros sustinere, dolores ferre, ignominiam subire. Ergone propter hominem redimendum, & tam vilem, tam ingratum, tam longè infra Angelos abjectum, *cursum naturæ mutavit sapientia Dei, & ubique divinitas dila-*

lilatata sic est circumdata muliebri utero, cū uni-
 versa ambiret implens omnia, & excedens cuncta,
 & intra se omnia continens, & extra universa
 complectens? Opus igitur suum refecit quod crea-
 verat, salvans quod perierat, ad vitam revocans,
 quod mortuum erat. O mira res! sed non mi-
 nus admiranda, quod Christus Jesus factus est
 nobis sapientia à Deo, & justitia, & sanctificatio:
 ipse in carne nostra mortali apparens, ut nobis
 ad omnem virtutem dux ipse atque exemplar
 fieret. Nisi enim Christus verus esset Deus reme-
 dium nobis non adferret, nisi esset homo verus, no-
 bis non praberet exemplum. Denique an non
 stupendus ille excessus divini amoris in sua est
 incarnatione; quod ipse Deus offensus, ille in
 cujus manu prompta vindicatio erat scele-
 rum, ille quem nemo vindicantem arguere po-
 terat; pro inimicis, pro vilissimis homuncioni-
 bus, pro illis ipsis, quos mortem illaturos sibi
 videbat, & carnem induerit, & vitam acceperit,
 quam esset in durissima morte positurus, eo
 tantum consilio, ut hostibus etiam suis vitam
 salutemque tribueret?

1. Cor. 1.
 Qui Deus,
 qui talem
 diligit ho-
 minem?

S. Leo ferm.
 1. de Nat. D.

AFFECTUS ET COLLOQUIUM. *Benedic, anima mea, Dominum, & noli oblivisci omnes retributiones ejus, qui coronat nos in misericordia & miserationibus, & replet in bonis (incarnationis suæ) desiderium nostrum, Gravissimum à nobis peccati onus in seipsum transfert, ut nos afferat in libertatem filiorum Dei! Respirate perdit, venit enim Iesus salvum facere quod perierat; morbidi convalescite, venit enim Christus qui contritos sanat unctio- ne misericordia sua; exultate quicumque estis grandia concupiscentes, descendit enim ad vos filius Dei, ut regni sui faciat coheredes.*

Pf. 102.
 Laus Dei.

D. Bern.
 ferm. 1. in
 Vig. Nat.

*Gratiarum
actio Deo
Patri pro
misso in car-
ne filio.*

O quas Tibi, Pater omnipotens. æterne Deus gratias referam, pro tam admirabili charitate & liberalitate tua, quâ unigenitum filium tuû, unius tecum naturæ, infinito abs te amore dilectum, tecum ab omni retrò æternitate beatum, omni bono affluentem, ad mortalem fragilémque hanc carnem, tot calamitatibus obnoxiam, assumendam, nostræ redemptionis, instructionis, & salutis causâ misisti, qui viles creaturæ tuæ, verbo conditæ, suoque conditori ingratae sapius fuimus? Quid obsecro in nobis placere potuit, divinæ tuæ sapientiæ, quod unigenitum filium tuum, in eadem nobiscum carne omnibus velles assimilari? Nimirum quantò nostra major indignitas, & tuæ filiique tui sublimior dignitas, quantò ingratitude nostra conspectior, conditio abjectior, servitus turpior; tantò manifestior in te miseratio, bonitas gratuita copiosior, charitas impensa ardentior eminet.

*Dei filio pro
santa de-
missione.*

Sed quando ad te me converto, ô sapienti: æterna, teque immensam in exigua carni: mensura, æternam video in tempore, immortalam in mortali corpore, infinitæ majestatis in abjecta vilitate naturæ humanæ, in cœlis dominantem, & materno clausam utero; & hæc universa mei redimendi causa, ac per viam salutis ad cœlum suo exemplo reducendi gratifac-tum intelligo, nec cogitationes, nec verb. invenio, quibus gratias, ut par est, refer- queam. Nam totum me tibi ô Jesu debeo, quate totum pro me impendisti, & tam copiosa redemptionis gratia, ut felix nobis videri possi

Adæ culpa, quæ talem ac tantum meruit redemptorem. *Vehementer quidem nobis vir unus & mulier una nocuere; sed gratias Deo, per unum nihilominus hominem, & mulierem unam omnia restaurantur, & non sine sænore gratiarum: neque enim ut delictum, ita & donum; sed excedit damni æstimationem beneficii magnitudo. Sic nimirum prudentissimus artifex, quod quasi factum fuerat non confregit, sed utilius omnino refecit; ut novum hominem nobis formaret ex veteri Adam, & Evam refunderet in Mariam. O mi Deus, fac, ut hæc tanta benignitas tua, & profusio tui, mihi in ruinam non cedat, si ingratus tanto beneficio existam. Nam Simeonem dicentem audio: *Ecce hic positus est in ruinam & resurrectionem multorum.* In ruinam utique illorum, de quibus inquis, *si non venissem, & locutus non fuisset, peccatum non haberent; nunc autem excusationem non habent.* Quomodo enim excusaturus sim, si tantam bonitatem tuam neglexero, charitatem non amavero, majestatem in carne debita veneratione profectus non fuero?*

O divine spiritus, qui electam à Deo admirabile incarnationis opus Virginem tua virtute elevasti, adumbrasti fecunditate ardore inflammasti, ut talem ac tantum conciperet ac pareret redemptorem, te supplex imploro, ut gratiam mihi ad hoc tantum beneficium agnoscendum, fortitudinem ad vincenda peccata, & exemplum Christi sequendum, constantiam denique ad perseverandum in via salutis, & promeritam à verbo incarnato gloriam obtinendam tribuere digneris.

Bern. in
signum M.
Apoc. 12.

Luc. 2. 34

Ioan. 15.

Deo Spiritui
S. pro Virgine
fecundata.

*Deipara in-
cessio apud
Deum im-
plorata.*

O Piissima Dei Mater & Virgo, fac per intercessionem tuam, ut quæ ego longè indignissimus postulo, tua interveniente gratia, queam impetrare. Qui te in filiam elegit æternus pater, hanc multò inferiorem gratiam lubens indulgebit: nec quicquam poterit negare illi filius, quam in Matrem sibi adoptavit, nec Spiritus S. dilectissimæ sibi sponsæ preces repudiabit. Succurre, ô dignissima Mater, indignitati meæ, & quæ ipsam de cælo misericordiam concepisti, impetra miserentis Dei perpetuam benedictionem. ut per illius beneficium illi me assimilare valeam in gratia, qui se mihi assimilare dignatus est in natura. Ita omnibus votis desidero, omnibus ad hoc desideriiis anhelò.

DISTICHON MEMORIALE

*O res mira, in carne Deus (2) quam Virgo
Deusque
Perficit (3) ad vitam duxque salusque
mibi!*

MEDITATIO III. DIEI IV.

R: spondens Contempl. DE NATIVITATE.

VERITAS. Deus in Bethlehem Judæ, in stabulo, inter pecora natus homo, admirabile nobis præbuit spectaculum, & virtutum omnium exemplum: illis, qui salutem suam amant, imitandum. (2) In primis verò humilitatis, quæ tanquam fundamentum ceterarum virtutum, in Salvatore nostro nascente præcipuè eminebat. (3) Tum contemptus mundi ejusque bonorum: quæ, tanquam minus convenientia saluti, Christus suo nobis exemplo docuit esse negligenda.

ORATIO PRÆPARATORIA.

PRÆLUDIUM triplex. I. *Historiam Virginis in Bethlehemitica spelunca inter pecora parientis, & repertum illic Christi nati recole.*

II. *Imaginationem hujus loci, infantisque cum Matre exhibet.*

III. *Gratiam mysterium hoc dignè cognoscendi fructumque inde spirituales colligendi postulat.*

I. PUNCTUM.

Considera, quod si tu cum Pastoribus aut Regibus ad hujus mysterii nati Dei contemplationem ab Angelis vocatus esses, quantâ admiratione, quâ mentis extasi, defixus hæreris, *Christus in stabulo virtutum omnium incentivum & exemplum est.*

reres, quantâ demissione ac veneratione te in
 terram abjiceres, quando supremam Dei ma-
 jestatem ita cerneres humiliatam! quantâ pâ-
 tiendi cum illo promptitudine flagrares, quan-
 do illum vilibus contactum pannis, brumali
 in frigore rigentem, tremulum, lacrymantem-
 que adspiceres! quomodo mundi hujus vani-
 tatem, pompam & honores aspernareris, quan-
 do illum sic despectum & abjectum inter pe-
 cora, qui regali in aula nasci poterat, contem-
 plareris! quantum à mundi hujus deliciis, à car-
 nis blandimentis abhorreres, quando intue-
 reris hic Deum tuum, omnium rerum Domi-
 num, omnis lætitiæ & voluptatis autorem, re-
 lictis hisce illecebris, elegisse, quod carni aspe-
 rius est, mundûsque aversus detestatur! quan-
 to amoris æstu succensus arderes, quando hæc
 omnia tuæ salutis gratia, Deum tuum fecisse ex-
 penderes, ex immortali factum mortalem, ut
 te immortalitate donaret; ex omnipotenti cœ-
 lorum Domino, imbecillum in terra & carne
 nostra, ut te de terris ad cœlum erigeret; ex
 gloriosissimo Angelorum Rege, formam servi
 induentem, ut te ex servitute diabolica asser-
 tum in Angelorum gloria collocaret. At hæc
 ipsa non minus certò per fidem modò facta in-
 tueris, quàm si ipse coram præsens adsisteres.
 Certè Isaias hunc jam olim in spiritu prævi-
 dens, cum gaudio exclamavit: *Parvulus natus*
est nobis, & filius datus est nobis. Nobis, inquit
 non Angelis, licet etiam per peccatum lapsus
 datus est; utque hominem peccatorem redi-
 meret, factus est homo. Stupenda res! ille qui
 offen-

Deus offen-
sus magis de
reconcilia-
sione, quam

offensus est, de conciliatione nobiscum ineun- homo, sollicitus.
 la laborat, & modo tam admirabili, ut se ad Aug. serm. 43 de Nat.
 hominem demittat Deus, quò ad Deum eleve-
 ur homo. *Ab initio nascentis mundi creavit*
Deus ad similitudinem suam; ecce in hac (na-
ivitat) die, factus est Deus ad similitudinem
nostram. Etenim, verbum caro factum est, ut
 homo fieret Deus. Quomodo in hoc specta-
 culo senex Simeon gavissus est, quando desi-
 deratum tot gentibus suis ipse spectavit ocu- Luc. 2.
 lis, suis ulnis complexus exclamabat; *nunc di-*
mitte servum tuum Domine, secundum verbum
tuum in pace, quia viderunt oculi mei salutare
suum!

AFFECTUS. O anima Christiana, quanta tu præ tot Agnitio fe-
 gentibus antiquisque Patribus, frustra hunc Salvatorem licitatis
 spectare præsentem, vel præteritum cupientibus, felicitate Christiano-
 bearis! Ecce habes quod tantopere ab aliis desideratum. rum ex eo,
 Ecce jam venit Dominator Dominus expectatio gen- quòd Deum
 tium, salus nostra, redemptor noster. *Via, veritas & vi-* hominem
ta nostra; via ad perfectionem, quia dux ipse & magister factum præ
 exemplum nobis dedit, ut quemadmodum ipse fecit, & gentibus &
 nos faciamus: veritas ad salutem, ut *qui credit in illum* Isaais a-
non pereat, sed habeat vitam æternam. Igitur & vita no- gnoscant.
 stra est, qui venit, ut perditam vitam habeant, & abundan- Ioan. 14.
 tius habeant. ut exclamare nunc liceat, *O felix Adæ pec-* Ioan. 3.
catum, quod talem ac tantum meruit habere redemptorem!
 Quam bene corrigitur Adæ error, per talem de cœlo in-
 structorem! *Apparuit enim gratia Dei Salvatoris nostri* Tit. 2. 11.
omnibus hominibus, erudiens nos, ut abnegantes impieta-
tem & secularia desideria, sobriè, justè, & piè vivamus in
hoc seculo, expectantes beatam spem, & adventum gloria
magni Dei. Et hanc tantam gratiam soli homini, & mihi
 præ tot aliis singulari agnitionis beneficio præstitam, in-
 gratus negligam, Domini & Magistri talis instructionem
 non admittam! An qui in tenebris sum, non sequar illum, igratus
 qui est lux vera quæ illuminat omnem hominem? an aliquid Christianus
 rectius

*qui Dei sui
sortem vi-
tamque se-
qui detre-
ctas.*

rectius invenire aut sapere potero, quàm ipsa de cælo sapientis æterna? quomodo possum illa quæ ipse contemp- sit amplecti, quæ amplexus est contemnere? opibus illi- animum affigere, quæ ipse opum conditor aspernatus est? illis mundi carnisque voluptatibus delectari, quæ tantopere averfatus est, ut afflictionem doloremque his oppositum longè avidius sit consecratus? quomodo lau- dem honoremque vanum appetere, quando Deum me- um pro his contemptam abjectamq; vitæ sortem amasse video? Poterat ille rerum omnium Dominus, innoxie his universis ad Dei patris sui gloriam uti; quod verò absti- nuerit, & his se privaverit vitæ suavioris commodis, mei, his facilè ad perniciem abusuri, causâ factum, ideoque *dedit nobis exemplum, ut quemadmodum ipse fecit, & nos faciamus: non est enim servus major Domino suo.* Verùm, ô bone Jesu, quia sine te nihil possumus: aperi quæso ocu- los, & cor meum, ut pulcherrimam virtutum tuarum ideam, quam nobis in carne nascens statim exprimere dignatus es, in perpetua memoria fixam habeam, cogi- tatione sedula prosequar, & intimo cordis affectu deside- rioque imitationis amplectar, ut qui ad meam similitu- dinem in carne factus es, ad tuam in moribus me possim conformare.

II. PUNCTUM.

*Christus na-
tus singula-
re humilita-
tis exem-
plum dedit.*

Considera, quod licet Deus in carne no- stra penè omnium nobis jam tum nascens virtutum exemplum reliquerit: tamen singu- lare prorsus humilitatis, & contemptæ vanita- tis mundanæ exemplum fuerit. Et humilitatis quidem, ut quemadmodum Angelorum & A- dami lapsus, ex superbia potissimum ortus est, quòd sicut Divi esse cuperent: ita reparationem generis humani & fundamentum salutis no- stræ ab humilitate Christus ducendum esse of- tenderet. Hinc & suis necessitatem hujus virtu- tis, ante ceteras omnes expositurus, parvulo infante in medium adducto, inquit: *Nisi con-*

versus

versi fueritis, & efficiamini sicut parvuli, non in- Matt. 18. 3.
rabitis in regnum cœlorum. idque præcipuè in
exemplo atque imitatione sui observari voluit:
discite, ait, à me, quia mitis sum & humilis corde. Matt. 11.

Expende igitur 1. quid vera humilitas sit, & *Quid sis hu-*
 quomodo hanc Christus, statim natus, in se *militas.*
 quaque vita expresserit. Est enim virtus, quâ
 homo, ex intima cognitione sui & Dei, sibi-
 metipsi vilescit, vilisque ab omnibus haberi
 desiderat. Dum enim cogitat universa tam na-
 turæ, quàm gratiæ dona, sibi à Deo gratuito
 collata esse, solumque, ut sic loquar, nihilum,
 tam naturæ, quàm peccati, habere ex semet-
 ipso, meritò sibi vilis est: talisque ab universis
 postulat haberi. Ita Christus omnia se à patre
 suo habere testatus est: de se verò asseruit: *ego Ps. 21.*
autem sum vermis; & non homo: opprobrium ho-
minum & abjectio plebis. nam & humana natura
ex nihilo producta erat, & peccata nostra ipse Philip. 2.
portulit in corpore suo. Quòcirca humiliavit se-
metipsum formam servi accipiens. Et cum posset
 in hanc vitam natus, tanquam Messias & Rex
 supremus Judæorum illâ quâ erat, potentiâ,
 sapientiâ, & majestâte coram mundo universo
 in regali purpura apparere & adorari; maluit
 tanquam impotens, insipiens, abjectusq; puer,
 à vulgaribus parentibus in vili stabulo, tan-
 quam ultimus hominum, procreari, & paucu-
 lis tantùm pastoribus ac peregrinis Regibus,
 unde fama tantæ nativitatæ celebrari minus
 posset, innotescere. Tantus fuit amor pretium-
 que tradendæ nobis suo exemplo humilitatis,
 & publici contemptus desiderium.

Expen-

*Quomodo
hæc ex se
à Salvatore
discenda.*

Gal. 6.

S. August.

S. Aug. con-
tra Epist.
Pelag.

Expende 2. qua ratione hanc à Salvatore tuo discere, & sequi illius humilitatem queas. Nempe si primò sæpius recolas, quam omnino nihil ex te sis secundum esse, posse, ac operari tam in natura, quàm gratia, *qui enim putat se aliquid esse, cum nihil sit, ipse se seducit.* Deinde quantò etiam infra hoc nihilum abjiciendus sis, qui tuâ malitiâ in nihilum peccati, hoc est abyssum miseriarum omnium decideris, ideò que meritò infra omnem creaturam despiciendus sis, etiamsi unum tantùm veniale delictum admisisses. cùm hoc gravius sit, quàm ut omnes pro illo homines, sine Christo nato possint satisfacere. Quare si vilior etiam quovis cane habereris, indignari jure non poteris, cùm nullus contemptus sit, qui cum hac tua despectione queat æquiparari. Nec est, quòd aliis etiam gravissimis peccatoribus te præferas; cùm divinæ tantùm gratiæ debeas, quòd pari casu non sis prolapsus, quia *non est peccatum quod fecerit homo, quod non faceret alter homo, si deesset ille, per quem factus est homo.* Et fortassè quem tu judicas peccatorem, à Deo in gratiam receptus jam est, aut certè recipietur, cùm tu adhuc in peccatis es relinquendus, signum autem majus in te gratiæ habere non poteris, quam si humili-eris sub potenti manu Dei. Denique credendum firmiter, quòd in omni verbo cogitatione & opere tuo magis pendeas à Deo, quam à sole radii, à pictore penicillus & imago. quid enim habes, quod non accepisti, & si accepisti cui gloriaris? *Multa facit in homine Deus bona, quæ non facit homo; nulla autem facit homo, quæ non faciat*

*faciat Deus in homine. Ceterum licet tot tantæ-
 querationes humiliandi nobis deessent: Deus* Id. in ps. 31.
*factus humilis est, ut vel sic superbia generis huma-
 ni non dedignetur sequi vestigia Dei.*

AFFECTUS. Sequar te Domine Jesu, sequar quocun-
 que jeris. Tu ante docuisti exemplo, quod postea tradi-
 turus eras verbo; *qui se humiliat. exaltabitur*: quondam
 in ignominia, nunc in gloria, quondam in præsepi & inter
 pecora, nunc ad dexteram patris tui in gloria, quam rectè
 docuisti *discite à me, quia mitis sum, & humilis corde, &
 invenietis requiem animabus vestris. O doctrinam saluta-
 rem! ô magistrum dominumque mortalium! Hucine re-
 daât: sunt omnes thesauri sapientiæ, & scientia absconditi in
 te. us pro magno discamus à te, quoniam mitis es, & hu-
 milis corde? Itane magnum est, esse parvum; ut nisi à te,
 qui magnus est, fieret, disci omnino non posset? Tu paupe-
 rem, contemptamque vitam eligis; cum, & locupletissi-
 mus, & honoratissimus mortalium esse posses, citra Dei
 hominumque injuriam; & nobis, quibus ad opes hono-
 resque tam difficilis, nec sæpe nisi cura aliorum Deique
 ipsius offensione, aperta via est, penuriam aut contemp-
 tum perferre grave atque intolerabile non rarò videatur.
 Deus vile sordidumque pecorum stabulum, pannosque
 inopum nascens præ Regum aulâ purpurâque delegit, &
 nos mollem habitum pretiosamque habitationem con-
 sectemur? Sanè pretiosiores panni Salvatoris omni purpu-
 ra, & gloriosum præsepe auratis Regum solis, ditior deniq;
 Christi paupertas cunctis opibus, cunctisque thesauris secu-
 li. Quid enim humilitate divus, quid pretiosus invenitur?
 Tu cum esses Theanthropos, qui posses per te ipsum
 omnia, humiliaris: & ego, qui nihil possum à meipso,
 sed per te solum omnia, etiamnum extollar? Tu cum
 esses ab omni peccato remotissimus, gratiarum divina-
 rum thesaurus, virtutum exemplar omnium, contemne-
 ris: & ego tot tantorumque colluvies scelerum, toties
 concessarum mihi gratiarum prodigus neglector, tam
 procul à tuis virtutibus, contemni non appetam? quid
 in me obsecro est, quo possim gloriari, quid non est
 contemptu & opprobrio dignissimum? Si in conspectu
 tuo*

*Amor hu-
 militatis ad
 exemplum
 Christi nas-
 centis.*
 Matt. 11. 29.
 Aug. l. de
 S. Virg. c. 35.

Bern. ser. 4
 in Vigil. Nat.
 Dom.

tuo Angeli obvelata facie confunduntur, atque humiliantur indignitate sua, quis denique mihi locus relictus est quo me possim ex æquo demittere? Ipsum verò Angelorum Dominum, quando sic video humiliatum, jam in ipsa humilitate mea propriam adhuc erubescere superbiare & vix umbram contemptus habet, quidquid in tanta vilitate perfero ignominiz. Nulli igitur mortalium, qui me contemnet, in his illisque occasionibus N. N. indignabor amplius: memor semper, graviori me adhuc contempti dignum, & acerbiora Christum sustinuisse.

III. PUNCTUM.

Gratiora hujus mundi bona, minus Deus saluti conducere voluit, quàm qua parum grata sunt.

Considera, Deum autorem omnium quæ in mundo sunt, multa inter se opposita ut mutuò se illustrarent, miscuisse. Aliis dedisse opes, contraque aliis reliquisse inopiam aliis contulisse honores ac dignitates, aliis vilitate atque ignobile vitæ genus: aliis voluptatum concessisse usum, aliis labores doloresque imposuisse sustinendos. His verò omnibus hominem tam ad salutem uti posse quàm ad perniciem voluit. Eâ tamen lege, ut quo quæq; gratiora, magisque accepta hominibus in hac vita acciderent, tantò ad salutem minus essent convenientia. Quod, ut mundo esset manifestius, suo ipse exemplo & delectu illorum, à quibus homines potissimum abhorrent, ostendit. Diabolus enim jam à mundi exordio hominem per illa, quæ carni affectibusque humanis gratiora erant, præcipitavit. Ergo, *in hoc apparuit filius Dei in mundo, ut dissolveret opera Diaboli: Elegit sibi Diabolus ad seducendum hominem concupiscentiam gloriæ ac dignitatis, quâ Adamum & Evam pellexit: eritis sicut Dii: concupiscentiâ etiam carnis penè totum mundum in exitium traxit, diluvio punitum:*

1. Ioan. 3. Diabolus gratiora pro seducendis hominibus elegit.

concu-

concupiscentia oculorum divitiis inhiantium, ut præcipites rapit ut Christus asserat: facilius camelum per foramen acus, quam divitem ad cælorum regnum transiturum. Ita, pro dolor! *omne quod est in mundo, concupiscentia carnis est,* & concupiscentia oculorum, & superbia vite. & Diabolus à Christo princeps hujus mundi dicitur. Cujus tanta ad seducendum audacia, ut ipsi etiam Salvatori nostro in excelsum montem sublato regna hujus mundi ostenderit, obuleritque, si cadens se adoraret. Verum Christus, his jam à prima sua nativitate spreto, ostendit exemplo, quod postea tradidit discipulis verbo: *nolite diligere mundum, neque ea que in mundo sunt. Tota vita Christi morum disciplina fuit. Satellites voluptatum divitias perniciosè appetebant, pauper esse voluit: honoribus & imperiis inhiantibus, Rex fieri noluit: carnales suos filios magnum bonum putabant, tale conjugium prolemque contempsit: contumelias superbissimè correbant, omne genus contumeliarum sustinuit: injurias intolerabiles esse arbitrabantur, que maior injuria, quam justum innocentemque damnari? Dolores corporis execrabantur, flagellatus atque cruciatus est. Mori metuebant, morte mulcatus est: ignominiosissimum mortis genus crucem putabant, crucifixus est. Omnia que habere cupientes non recte vivebamus, carendo vilia fecit: omnia que vitare cupientes, à studio deviabamus virtutis, perpetiundo recepit. Quid ergo? non sequemur illum, qui est sapientia æterna, solus perfectissimè sciens reprobare malum, & eligere bonum.* Equidem fateor: *Non est tale iudicium*

1. Ioan. 2.

Christus
graviora
pro reducen-
dis.
1. Ioan. 2.

S. August. de
vera relig.
c. 16.

Præstat eli-
gere cum
Christo.
Ira. 7.

p mundi.

Bern. ser. 1.
de Nat.

*mundi. Aut iste fallitur, aut mundus errat; sed
divinam falli impossibile est Sapienciam-Christus
elegit, quod molestius est. Ideo melius, id utilius,
id potius eligendum.*

Sap. 2.

*Desideria
hominum
mundano-
rum &
Christi oppo-
sita.*

AFFECTUS ET COLLOQUIUM. O quam diversa ora-
tio illorum est apud Sapiencem, qui clamant, *venite &
fruemur bonis quæ sunt, & utamur creatura tanquam in
juventute celeriter. coronemus nos rosas, antequam mar-
cescant: nullum sit pratum, quod non pertranscat luxuria
nostra: & Christi in stabulo, contraria omnia agentis &
sustinentis! hic clamant ipsius panni, clamat stabulum &
præsepe: vana esse mundi bona, creaturæ usum fallaci-
entem, molliem & luxum luxuriamque damnabilem ac*

Bern. serm. 1.
de Nat.

*fugiendam, vanum omniem mundi fastum & super-
biam. Quid verò magis indignum, quid detestandum
amplius, quid gravius puniendum, quam ut videmus
Deum cæli parvulum factum, ultra apponat homo se ma-
gnificare super terram? Intolerabilis impudentia, ut ubi
se exinanivit majestas, vermiculus infletur & intumescat.
Audio & admiror Uriam virum militarem à Davide ad
mollem quietem, & voluptatem etiam honestam invita-
tum dicere: Dominus meus Iob, & servi Domini mei su-
per faciem terra manent, & ego ingrediar domum meam,
ut comedam & dormiam cum uxore mea? per salutem
tuam, & per salutem anime tue non faciam rem hanc. Et
ego videam Deum Salvatorem, meæ etiam salutis gratia,
in abjecto procumbentem stabulo, inopem, desertum, vo-
luptate & honore omni destitutum, stulta mundi vanita-
te spreto, amplectentem contempta & aspera, ac tali tan-
tòque exemplo ad delicias divitiásque hujus mundi vel
deserendas, vel minus perditè amandas non commo-
vear?*

2. Reg. 11.

COLLOQUIUM.

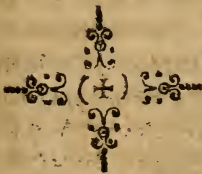
Ioan. 1.
*Desiderium
conforman-
di se Christo
in electione
mediorum
ad salutem.*

O Domine Jesu, qui es *lux vera, qua illumi-
nat omnem hominem venientem in hunc mundum,*
fac ut illud exemplum nativitatæ ac vitæ tuæ
sanctissimæ impressum cordi meo, semper & di-
gnè agnoscam, & demissè venerer, & cupidè
sequar.

sequar. Quid enim sapientius potero, quàm quod ipsam videro, de cœlo amplecti Sapientiam? quid utilius, quàm quod ipsum salutis meæ autorem optimū intueor, ad me invitandum, delegisse? quid gloriosius, quàm quod ipse Dei filius ex voluntate æterni patris sui secutum intelligo, *in quo inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter?* Col. 2. Quatinam, per illius patris gratiam conformis fieri possim imagini filii ipsius, & in hac illi vita per imitationem, in futura sociari per gloriam! Scio enim quod *qui vult manere in ipso debet sicut ille ambulavit, & ipse ambulare.* 1. Ioan. 1. Gaudebo igitur Deoque gratias agam, ubicūque contigerit me in defectu commodorum hujus vitæ, præsertim in his illisque, ubi facile queri soleo, occasionibus NN. cum Christo redemptore meo affligi. Ita Domine, sic statuo coram te, sic faciam.

DISTICHON MEMORIALE

*In stabulo Deus ortus homo (2) virtutis imago
Nascitur (3) & mundi quid sit inane, docet.*

MEDITATIO IV. DIEI IV.

Respondens Diei secunda Hebd. 2.

DE PRIMA ÆTATE CHRISTI.

VERITAS. Christus jam in prima ætate sua singularis obedientiæ exemplar, legi Dei in circūcisione paruit. Herodi Regi in fuga cedendo, parentibus subditus. Ostendens quanta esset hujus virtutis cū utilitas, tum necessitas. (2) Huic pietatem erga Deum, singulari in templo Dei commoratione & studio junxit, Deum parentibus & rebus ceteris præferendum docens, quod hinc derivetur in nos omne bonum. (3) Unde factum, ut proficeret sapientiâ, & gratiâ, coram Deo & hominibus, nobis in his omnibus ad exemplum propositus.

ORATIO PRÆPARATORIA
communis.

PRÆLUDIUM triplex. 1. *Historiam præcipuam prima ætatis Christi proponit, ut circumcissionem, & oblationem in templo. fugam in Ægyptum & reditum, moram in templo, & subjectionem parentibus præstitam.* 2. *Imaginationem his conformat.* 3. *Gratiam hinc proficendi postulat.*

I. PUNCT

I. PUNCTUM.

Cum tria sint, quæ potissimum orneant primam ætatem nostram, prompta obedientia, sedula pietas & devotio, tum denique profectus in bonis artibus & sapientia: videntur nobis erit, quemadmodum hæc in prima suæ ætate Christus expresserit, nobisque imitanda proposuerit.

*Ornamenta
prima æta-
tis.*

Considera 1. Obedientiam esse voluntariam subjectionem, quâ homo, propter Deum, alterius voluntatem exequitur, quæ tantò perfectior est, quantò res gravior, persona imperans vilior, intentio operantis sanctior, & promptitudo major. Sive illa legibus, sive Regibus, sive etiam parentibus præstetur. In hac Christi perfectio suprema fuit. Nam duræ circumcisionis legi, cui obstrictus ipse nequaquam esset, quamque jam usu rationis pollens, præ reliquis infantibus gravem sentiebat, ad exemplum obedientiæ, ultrò se submisit. Regi improbo Herodi se persequenti, cum opprimere Tyrannum mille modis posset, tanquam inferior & imbellis cessit: parentibus longè se inferioribus, ipse Deus & homo, in omnibus ita obsequens, ut S. literæ hoc de illo elogium singulare reliquerint: *erat subditus illis*. Prompta fuit Christi obedientia, quia sine cunctatione: integra, quæ in nullis quantumvis arduis deficeret: sincera, quæ optima ex intentione rectissimæ se Dei voluntati conformandi profecta esset: cum gaudio alacris, quòd Christi *cibus esset, uti loquitur, facere voluntatem patris sui, qui in cælis est*: denique perseverans, ut

*Obedientia
est voluntaria
subjectio
homini præ-
stita propter
Deum.*

Ioan. 4.

quæ morte etiam durissima imminente, cùm
 citra hanc nos posset redimere, voluntate ta-
 men patris intellectâ, obsequi voluit, donec
 consummatum esset. Fuit igitur obedientia
 ipsius omnibus partibus absoluta, & quasi ad
 hoc solum agendum missus esset: *in capite*, ait,
libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem
tuam: Deus meus volui, & legem tuam dilexi.

Ps. 119. v. 8.

*Utilis est ad
 errores ju-
 dicii & vo-
 luntatis pro-
 pria caven-
 dos.*

2. Considera hujus virtutis utilitatem. Nam
 cum iudicii proprii imbecillitate sæpe fallamur;
 falli nunquam possumus, sed eligimus, quod
 optimum est, si iudicio nobis imperantium,
 aut etiam legis præscriptæ acquiescamus.
 Nam cùm leges, aut superiores audimus, Deum
 audimus. *Qui vos audit*, ait Christus, *me audit,*
& qui vos spernit, me spernit. at Deum audien-
 do falli non possumus. Et Paulus monet: *obe-*
dite Prepositis vestris, & subjacete illis; ipsi enim
pervigilant quasi rationem pro animabus vestris
reddituri. Unde, si ex humana fragilitate supe-
 riores præcipiendo aberrassent; tota erroris
 ratio superiori reddenda incumberet, subditus
 suæ obedientiæ merito non careret. Quæ etiam
 causa est, cur nefas sit præcipientibus obloqui,
 rationesque opponere; aut iccirco solum ob-
 sequi; quia ratio suadet æquum esse, quod ju-
 betur: talis enim non superiori, & Deo, sed suæ
 paret rationi. ut, qui credit, quia ratio sola di-
 ctat, non credit Deo, sed sibi. Rursum per-
 versa nostra voluntas, sensibus nimium & car-
 ni obnoxia, melius certiùsque, quàm alieno
 imperio, regi non poterit; quia velut tranquillo
 in portu navigat, diversos fluctus tentatio-
 num

Heb. 13.

num evitat, publicam alit pacem & concordiam, ingentis apud Deum meriti thesaurum colligit; cum voluntas propria, tanquam tempestuosum mare, & se, & alios concutiat, ac velut pessima in corpore lepra, omnia opera propria inficiat. *Tollatur voluntas propria, & D. Bern. infernus non erit.*

3. Considera hujus virtutis necessitatē. Omnis enim creatura Deo necessariò subditur, ideòq; & homini propter Deum. *Non est enim potestas nisi à Deo. Itaq; qui potestati resistunt, Dei potestati resistunt. Qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt.* Unde Saul, quòd pepercisset Agag & prædæ, ut victimam inde Deo immolaret, cùm Samuel jussisset omnia destrui, reprobatus ejectusque regno, audire coactus est: *nunquid vult Dominus holocausta & victimas, & non potius, ut obediatur voluntati Domini? Attende etiam obedientiæ dignitatem.* Nam Christo asserente, *qui facit voluntatem patris, qui in cælis est, ipse meus frater, & soror, & mater est.* Tantùm Christus ejusmodi sui imitatori tribuit, ut obedientiæ filium, sibi velit esse dignitate, & velut sanguine, proximum.

AFFECTUS. Ergone ô suavissime Jesu, qui sapientia patris æterna es, & tamen in carne mortali ab aliis regi voluisti, mihi hoc sit difficile? quid melius esse viventi agentique in hoc mundo poterit, quàm quod ipsa sapientia incarnata delegit? quid dulcius suaviusque, quàm velut in brachiis aliorum adedò securè portari, ut neque consilio in agendo patiendòve destituaris, nec errore possis offendere; sed tutissima sequaris Salvatoris tui vestigia *qui non venit facere voluntatem suam, sed ejus qui misit se patris? Quid magis necessarium, quàm creaturam subjeci creatori suo, quando venti etiam & mare obediunt ei, &*

Rom. 13.

Necessaria est, quia Deo obedire tenemur.

Et honorificum est, parere Deo. Matt. 12.

Admiratio suavissima dispositionis Dei per obedientiam nos tunc dirigentis.

Ioan. 5.

non sit qui voluntati eius possit resistere? quid magis denique gloriosum, quam Deo redemptori suo, qui a prima nativitate sua obediens factus est usque ad mortem crucis, in vita ac morte etiam quantum licet, assimilari; ut ejus frater, & coheres dici, atque esse mereatur? Tu Deus cum esses patri obsequens, dixisti ecce venio, & ego terræ vermiculus ausim oblectari? O mi Jesu, ecce venio: Dose me facere voluntatem tuam, quia Deum meus es tu, & quoniam ego servus tuus. Non tantum amplectar omnia, quæ in lege tua scripta sunt, verum etiam sequar Ecclesiam tuam, quam qui non audierit, velut Ethnicus & publicanus, habendus est. Fidelia omnia mandata tua, confirmata in seculum seculi, facta in veritate & aequitate. Ubi anceps res in fide, aut moribus fuerit, non meo fidam in scripturis iudicio, quod omnes hæreticos decepit: non discedam à communi Ecclesiæ corpore, quod pace & charitate læsa schismatici faciunt; sed interrogabo majores meos, & dicent mihi: quæram in omnibus actionibus meis, præsertim arduis & perplexis: Domine, quid me vis facere? nec despiciam personam hominis, aut legis mihi imperantis negligam autoritatem; sed in omnibus te Deum meum sanctissimamque tuam voluntatem in-tuebor, huic sine disputatione rationem omnem submit-tam, sine tergiversatione, tam minima, quam maxima ipsius mandata, promptè, integrè, alacriter, constantèrque amplectar. Ecce paratum cor meum Deus, paratum cor meum, tutantum, per gratiã tuam, da quod jubes, & jube quod vis.

II. PUNCTUM.

Considera, quæ Christus, jam tum in prima adolescentia, pietatis ac devotionis specimina dederit. Nam postquam cum Matre & Josepho Solymitanum templum devotionis causa adiisset, tanto illic ardore studioque orationis ac rerum divinarum versatus est, ut à parentibus se subducens toto illic triduo sine fastidio hæserit. *Remansit puer Jesus in templo; parentum amans, sed magis Dei: semper obe-*

Et quis ad Christi, hominibus obediens, exemplum, obsequi directet?

Fl. 142.

Pl. 110.

Deut. 32.

Act. 9.

Aug.

Devotio Christi in templo persistentis, & à parentibus divulsis, ad majus Dei obsequium.

Luc. 2.

obediens & subditus; nisi ubi cultus, & honor Dei obstitisset. Queruntur illi, & ajunt: *dolentes quarebamus te: quibus ille: nesciebatis, quod in his qua patris mei sunt oportet me esse?* Deivoces sunt, qui amat patrem & matrem plusquam me, non est me dignus. Hoc aliquando verbis locturus, nunc exemplo tradere voluit. Quia portet magis obedire Deo, quam hominibus. ut ostenderet, tunc solùm non sequendos parentes, cùm nos à domo Dei, pietate, ac religione vocant. Deinde & adolescentibus curæ esse debere pietatem; & parentibus, ut ad hanc seculò educentur.

Matth. 10.

2. Considera, quæ Christi exercitia fuerint in domo Dei. Nempe vacare orationibus, quia domus Dei, domus orationis est: adesse reverenter sacrificiis, quæ Deo immolabantur: & audire Ecclesiæ Doctores, interrogare, atque interrogatis responsa modestè prudentèrque reddere. Quæ cum omnium stupore Christus præstitit; ut dubitandum non sit, quin inter se dixerint: *quis putas puer iste erit?* cum hæc sint spiritualis vitæ nostræ principia; hi canales gratiarum, & cœlestis sapientiæ; hæc interioris hominis, & qui secundum Deum est, decora atque ornamenta. Qui enim Deo conjunctus est, ex his exercitiis singularem cùm fructum, tum jucunditatem percipit. Si enim, qui cum magno aliquo & admirabili viro multum versatur, ex ejus consuetudine non exiguum fructum percipit; quanto magis qui cum Deo perpetuam habet consuetudinem?

Occupatio Christi in templo.

Chrysostr. in ps. 4.

3. Considera, si hoc Christi exemplum se-

Qui exem-

*plō Christi,
Deo adhe-
rent, his &
temporalia,
& spiritua-
lia in hoc
mundo bona
suppeditan-
tur.*

cutus hæctenus esses, quanta inde tum hujus, tum alterius vitæ commoda & solatia potuisses colligere; & serio juxta expende, quemadmodum hæc tua negligentia, in reliquo quod superest vitæ tempore, queat compensari, si ex hoc momento ardenti Christum studio coneris æmulari. Habebis enim primò temporalem benedictionem, nisi Christi fallat promissio:

Luc. 12.

*querite primum regnum Dei, & cetera omnia ad-
jicientur vobis.* Deinde in omni adversitate

Pf. 49.

Deus te eruet, illique hujus beneficii gloriam tribues, ipso teste ac promissore: *Invoca me in die tribulationis, eruam te, & honorificabis me.*

Luc. 18.

Peccata tibi dimittentur, ut Publicano in templo oranti, qui *descendit in domum suam justificatus.* Illustraberis divino virtutum lumine, monente regio psalte: *accedite ad eum, & illuminamini,*

Pf. 31.

Charitate Dei proximi que inflammaberis, quando, in *meditatione tua exardescet ignis.*

Pf. 38.

Denique hic potissimum licet *gustare & videre, quam suavis est Dominus.*

Pf. 33.

Joan. 17.

Et quid obsecro in hac vita agimus, si hoc non agimus, ob quod nati sumus, propter quod omnes creaturæ nobis serviunt, *ut cognoscamus te solum Deum verum, & quem misisti Jesum Christum?* Quæ nobis conversatio placere dignè in hoc mundo poterit, si illam fastidimus, quæ cum Deo est fonte bonorum omnium? In cujus, obsecro, familiaritate, aut jucundius innoxia mentis voluptate, aut securius ab omni adversitatis oppressuræ metu, aut utilius cum affluentia cælestium bonorum, aut gloriosius cum gratia & amicitia Domini Do-

minan-

minantium Dei Patris conditoris, & filii ejus redemptoris nostri, licet versari?

AFFECTUS. *Benedictus Deus, & pater Domini nostri* 1. Cor. 71
lesu Christi, pater misericordiarum, & Deus totius conso-
lationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostra in-
vitans nos amantissimè: venite ad me omnes, qui labora- Matt. 11.
tis, & onerati estis, & ego reficiam vos. O quoties dum re-
nuit consolari anima mea, memor fui Dei & delectatus Ps. 76.

sum! Jure ò Christe, asserebas, in his quæ patris mei sunt, Gloriosa &
oportet me esse, quando nulla tibi conversatio in terris jucunda cū
dignior, nulla jucundior, gloriosiorque offerri poterat, Deo conver-
quàm cum patre tuo cælesti. Neque melius quicquam no- satio.
bis tuo exemplo tradere poteras, quàm ut eidem devoti-
oni addicti, orationem, cultum ac familiaritatem cum
Deo, omnibus hujus mundi occupationibus præferamus.

Agnosce, ò anima mea, dignitatem tuam, & divina con- S. Leo ser. 1.
sors facta natura, noli in veterem vilitatem degeneri con- de Nat. Dom.

versatione redire. Genus electum & regium, regenerationis
sua respondeat dignitati. Diligat quod diligit pater, &
in nullo ab autore suo dissentiat: ne Dominus dicat: filios ge-
nui & enutrivit, ipsi autem spreverunt me: non dignati
me alloquio, quando in domo mea cum desiderio exspe-
ctabam eos: aversati dona mea quæ petituris larga manu
obtuli: repudiantes gratiam & amicitiam meam, ad
quam, tanquam amantissima filiorum mater, suaviter
invitavi. O quoties volui te congregare sicut gallina congre-
gat pullos suos sub alas, & noluisti! Heu dolor, ò Domine,
quod tam amanter invitantem neglexerim hætenus!
Quin minus, o anima, quin occurrimus tam dilecto patri,

Aspiratio
ad familia-
ritatem Dei.

sequimur Dei filium ad templum præeuntem, qui de te- 1. Pet. 2.
nebris nos vocavit in admirabile lumen suum. Si à Rege
terreno tam amanter invitatus & provocatus ad familia-
rem ejus conversationem, summæ id benevolentia loco
ducerem, quid moror, aut hæreo, sic invitatus à Deo &
summo bono meo! Absit, absit, ut ullam deinde occasio-
nem negligam: aut ullo pietatis officio desidiosè perfun-
gar. Te sequar, tibi adhærebo, ò Deus cordis mei, &
pars mea Deus in æternum,

Considera, quàm gloriosum hoc Christi
 elogium sit, quod illi S. tribuit scriptu-
 ra: *Jesus proficiebat sapientia, & aetate, & gra-
 tia, apud Deum & homines.* Nimirum exter-
 na specie & usu, ad exemplum & ædificatio-
 nem nostram: cum ut primum conceptus
 fuit, in animo omni sapientia & gratia re-
 pleretur esset. Ita sol, quamvis jam oriens
 pleno decoratus lumine surgat, sensim tan-
 tum perfectum toto orbe effundit diem. Ad
 hanc, cum aetate, sapientiæ, & gratiæ perfe-
 ctionem, quâ nos Deo hominibusque probe-
 mus, nobis quoque est contendendum. In Sa-
 pientia proficiemus iis passibus, quibus ad
 illam Christum incessisse videmus, hoc est,
 Deum colendo, ejusque Ecclesiæ Doctores
 audiendo, tum obsequendo legi iisque qui no-
 bis Dei loco præponentur. Hæc est enim vera
 Dei sapientia, nam *initium sapientia timor Do-
 mini.* Et qui *custodit legem sapiens est.* Neminem
 autem *diligit Deus, nisi eum, qui cum sapientia in-
 habitat.* Contra *sapientia carnis inimica est Deo:*
legi enim Dei non est subiecta qui autem in carne
sunt, placere Deo non possunt. At verò illa sapi-
 entia, quæ de sursum est, omne in se bonum
 complectitur. *Dominus dilexit illam, doctrix*
enim est disciplina Dei & electrix operum illius. Et
*si diuitie appetuntur in vita, quid sapientiâ locu-
 pletius, qua operatur omnia? Sobrietatem enim &*
*prudentiâ docet, & justitiâ & virtutem, qui-
 bus utilis nihil est in vita hominibus.* Expende
 igitur, quantum huic studio tribueris hætenus
 exemplo

Luc. 2.

Exemplo
 Christi in
 sapientia &
 gratia,
 dum vivi-
 mus, profi-
 ciendum est,
 quod fiet Dei
 & Præposi-
 torum obser-
 vatione.

Sap. 7. 29.

Prov. 28. 7.

Rom. 8. 7.

Sap. 8. 3.

exemplo Christi, & quid porrò faciendum tibi
 existimes. Nam indivisibilis eidem comes ad-
 hæret divina gratia, & favor humanus: cū apud
 Deum & homines sapientia hæc probetur. ut
 quæ est divinarum rerum cognitio & digna
 æstimatio, quæ ad veram æternamque in cælo
 gloriam, immortalemque felicitatem mortales
 deducit. Et ad hanc quis cum Christo, nisi a-
 mens, suæque salutis væcors osor, non aspiret?
 Non tantus à me labor requiritur, quanto am-
 bitioso ad honorem laudemque sui nominis
 captandam opus est: nec sollicitudo ac cura
 tanta, quantâ avarus ad opes opibus cumulan-
 das contendit: neque vigiliæ ac discrimina tan-
 ta, quantis carnalis homo in turpi voluptatum
 consecratione exponitur. Et tamen in pericu-
 ris fluxisque illi bonis defudant; mihi æterna
 minori labore proponuntur, quæ tamen negli-
 go. Illi adversantes sæpe homines, & sæpius
 offensum Deum, cū gravissima etiam pæna-
 rum comminatione sustinent, conscientiam in-
 quieti, vitam turbidi, sorte sua incerti: ego hoc
 in studio Deo favente, hominum offensionem
 vix metuo, pœnas non formido, præmia etiam
 sempiterna exspecto, tranquillam conscientiam,
 lætam vitam, sorte certam; & tamen langveo. An
 non jure erubescam, quando graviora in aula
 viros nobiles, in agris rusticum, in exercitu mi-
 litem, in mancipatu servum sustinere, pro vili
 hujus terræ alimento intueor, quam ego pro
 æternæ vitæ felicitate aggrediar? Integros sæpe
 dies, mensesque & annos ad vana scientiarum
 studia profectumque in literis impendimus, &

Minus laboris Deus pro bonis æternis consequendis requirit, quam pro temporali- bus impendimus.

quan-

quantillum quod ad divinæ sapientiæ virtutis-
que assequendam perfectionem convertimus!
An non stulti, qui lateres colligimus, & gem-
mas præterimus!

*Confusio
sua ex dili-
gentia in
studio tem-
poralium,
& negligen-
tia æternor-
um.*

AFFECTUS ET COLLOQUIUM. Fateor, ô Deus meus,
mundanorum hominum studium, pro terrenis fluxisque
hisce bonis tam sedulum, ardens, atque indefessum, me-
am confundit in bonis cælestibus acquirendis cumulan-
disque negligentiam. Imò ipse memet arguo measque
erubescio actiones, pro te Deo meo, pro cælo, pro gloria
ac felicitate æterna comparanda frigidæ; pro corpore
meo, pro evanido bono, pro vili gloriola hujus mundi
aucupanda adedò ferventes. Quid dicam, nisi hunc esse
inexcusabilem torporem & incredibilem meam amen-
tiam, qui illa, quæ tot rationibus improbo & damno,
nihilominus confector; quæ tot probo ac præfero argu-
mentis, hæc desidiosè prætereo? An ulla saga pernicio-
sius incantatione sua demerere hominem poterit, quàm
carnis & mundi illecebæ mentem evertunt! Heu mihi,
qui *non quod volo bonum ago. sed quod nolo malum*: illam
perfectionem profectumque meum negligo, unde tota
mea dependet felicitas, ad illa tot votis laboribusque as-
piro, quæ non sunt nisi vanissima tantum vanitas, fluxum
bonum breve atque inane gaudium! O quàm felices illæ
sunt animæ, quæ à prima ætate Christi vestigia secutæ
cum annis sapientiâ & gratiâ profecerunt! quàm jucun-
dum est has opes jam paitas tenere, quas *far non auferet,
nec tinea demolietur*! quàm amicum hac frui apud Re-
gem cælorum gratia; ad quam æterni honores conse-
quentur! quàm dulce in illas sese effundere cælestium
bonorum delicias: quæ familiaritatem cum Deo & cali-
tibus comitantur! Et denique quam facile est hæc obtine-
re, ejusque obstacula perfringere æterna tantum bona
præ temporalibus seriâ cogitatione expendenti! *momentaneum
tribulationis æternum gloria pondus operatur: con-
tra momentaneum quod delectat in carne æternum quod
cruciat.*

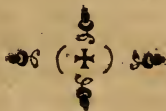
*Imploratio
intercessio-*

O Virgo & Mater Dei Maria, quæ ex illa filii
tui sapientiâ & gratiâ, in qua cum ætate profe-
cit,

cit, ex illa devotione, quàm in templo exhibuit, ex illa obedientia, quam tibi præstitit, summam æstimationem filii tui, & oblectationem in animo hausisti, quæso te, ut pro me prodigo filio, qui pretiosum ætatis meæ tempus, gratiamque in illo oblatam miserè sine fructu animæ meæ consumpsi, benevolè intercedas, & misericordiam impetres, amplexumque æterni patris me denique respicientis ac recipientis. Ex nunc *statui custodire judicia justitiæ tuæ*, ô Deus meus, *fac me sicut unum de mercenariis tuis*. Respice piam matris tuæ intercessionem, & filii tui redemptionem. Merear per illam filii tui devotionem & obedientiam, per illum in sapientia & gratia profectum, ad illius exemplar tuæ gratiæ, & meo labore deinceps in omnibus mei status legibus, arque in his illisque virtutibus N. N. mihi maximè necessariis, tibi Deo meo conformari.

DISTICHON MEMORIALE

Subditur obsequio Majorum Christus (2) & unum
Spectat ubique Deum (3) proficiensque placeat.

Aspirationes pro via illuminativa.

- Ioan. 6. **O** Domine, ad quem ibimus? verba vitæ æternæ habes. Nos credimus & cognovimus quia tu es Christus filius Dei.
- Pf. 143. Domine, quid est homo quod memor es ejus, aut filius hominis, quia visitas eum?
- Rom. 11. O altitudo divitiarum sapientiæ & scientiæ Dei, quàm incomprehensibilia sunt judicia ejus, & investigabiles viæ ejus!
- Heb. 11. Sancti tui Domine per fidem vicerunt regna, operati sunt justitiam, & adepti sunt repromissiones.
- Pf. 72. Mihi adhærere Deo bonum est, & ponere in Domino Deo spem meam.
- Pf. 56. O Domine, respice in me, & miserere mei; quoniam in te confidit anima mea.
- Pf. 115. O Domine *respice in me* quia ego servus tuus & filius ancillæ tuæ.
- Gen. 37. Domine, minor sum cunctis miserationibus tuis, & veritate tuâ, quam explèsti servo tuo.
1. Reg. 24. Quém persequeris, ô Domine, quem persequeris? canem mortuum, & pulicem unum.
- Cant. 1. O Domine, trahe me post te, curremus in odorem unguentorum tuorum.
- Rom. 9. O Domine *miserere mei*. Non enim est volentis neque currentis, sed Dei misericordis.
- Iob. 13. O Domine, etiamsi me occideris, in te sperabo.
- Pf. 22. Si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es.
- Pf. 3. Tu, ô Domine susceptor meus es. gloria mea, & exaltans caput meum.
- Pf. 117. Dominus mihi adjutor, & non timebo quid faciat mihi homo.
- Pf. 17. In te, ô Domine, cripiar à tentatione, & in Deo meo transgrediar murum.
- Cogita Tibi sic loqui Christum.*
- Pf. 33. Venite filii audite me, timorem Domini docebo vos.
- Matt. 16. Qui vult venire post me abneget, semetipsum, tollat crucem suam & sequatur me.
- Matt. 11. Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis & ego reficiam vos.

Hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui ipsum audite.

Mat. 17.

E.

DIES V. EXERCITIORUM.

Progressus in via illuminativa.

Ioan. 10.

1. Ioan. 2.

Ezech. 36.

HOc die illud potissimum agendum, ut confirmet se se homo in proposito melioris vitæ, non exemplo solum, verum & doctrinâ Evangelicâ Christi, quam suis ipse discipulis, & auditoribus tradidit. Nam *oves mea*, inquit Christus, *vocem meam audiunt, & ego cognosco eas & sequuntur me, & ego vitam æternam do eis.* Quocirca Christus tanquam Dux & pastor bonus, in prima de vexillis Meditatione proponitur, & universis ut sua sequantur castra, legesque ac disciplinam, persuadere conatur: Diabolo suos in oppositam partem sectatores illecebrosa oratione abstrahente. Qui enim desiderat *cum Christo manere, debet sicut ille ambulavit, & ipse ambulare.* Qua in re siquam difficultatem experiatur: ad orationis præsidium confugiendum est, ut gratiam consequatur: & non minori benedictione, quàm populus olim Israeliticus audire mereatur: *Spiritum meum ponam in medio vestri, & faciam, ut in præceptis meis ambuletis, & iudicia mea custodiatis, & operemini.* Cum D. Augustino dicat: *Da, quod iubes, ô Domine; & jube quod vis.*

Deinde videndum, quo in statu vitæ Christum sequaris, aut certè decreveris sequi: vel si nondum id potueris satis discernere, ad hoc etiam singularis Dei gratia ferventer erit imploranda, & Dux tibi maximè peritus, atque indifferens, qui suum non quærat ex tuo statu commodum, deligendus; cujus instructione consilioque dirigaris, Deo atque illi te totum permittens, postquam animi tui sensus affectionesque plenè eidem exposueris. Quod, uti de ipso vitæ totius statu, ita etiam de gravioris momenti negotiis, in quibus difficilis aut periculosa electio, intelligendum est. Cùm illo Christi promisso, quod discipulis suis aliorum instructioni præpositis dedit, securè niti possis: *qui vos audit, me audit.* Vide Tract. ultimum *de Electione.*

MEDIT. I.

MEDITATIO I. DIEI V.

*Respondens Medit. de duobus vexillis, & tribus
classibus hominum Christum sequentium.*

Hebd. 2.

VERITAS. Postquam Diabolus homines suis illecebris ad se pertrahente, astuque ac viribus resistentes oppugnare aggressus est. (2) Deus nobis humana in carne Dux factus, oppositis Diabolum artibus expugnandum esse, suo exemplo prævius ipse, docuit. (3) Quem triplici classe homines secuti, alii à longè solis desideriis; alii propiùs ipso opere, sed imperfecto: alii proximè, ad omnia ipsius mandata & consilia parati, imitantur.

ORATIO PRÆPARATORIA
more consueto.

PRÆLUDIUM triplex. 1. *Historicum* vocationis Christi, contraque invitantis Diaboli. 2. *Imaginatio*, quâ Christus in amœnis Hierosolyma campis speciosus formâ appareat: contraque in campis Babyloniiis terribilis aspectu in ignea fumosaque cathedra Diabolus. 3. *Postulatio gratiæ*. ut utriusque Ducis mores: illius fraudes, hujus ingenuitatem & virtutes agnoscam, & has præ illis amplectar.

Q 2

I. PUNCT.

I. P U N C T U M.

Diabolus nos per hujus mundi illecebras ad se sequendum invitatur, ut aeternum seculum perdat.

Non sequentes oppugnat.

Eph. 6. 12.

1. Cor. 10. 13.

Sed resistendum fortiter nobis est, proposito ante oculos victoria premio, & superi gravique Diabolica ferris iugo.

Considera, Diabolum, ex quo ipse de caelo præcepit, beatitudinem creaturis ceteris ad imaginem Dei conditis invidere cœpit: victorque contra Adamum in paradiso triumphavit, omni studio & contentione hoc agere ut humanum genus unà secum præcipitet: gemitino adhuc odio incitatus, tum Dei, quem honore & obsequio creaturarum suarum destitutum cupit: tum hominis, in quo Dei imaginem persequitur, ideòque futuram illius, quam prævidet, felicitatem everfam vellet, extremâque, quam sustinet, inferorum pœnâ secum damnari. Huc igitur, ut hominem evertat, omnes vires ingeniumque suum convertit. Quibus nos adeò superat, ut nisi protectione divina muniamur, succumbere sit necesse.

Non enim est nobis colluctatio adversus carnem & sanguinem; sed adversus principatus & potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum contra spiritualia nequitia in caelestibus. Deus tamen horum potentiam ita moderatur, ut non patiatur nos tentari supra id quod possumus, sed faciat cum tentatione proventum. Cum verè Deus homini adversarium, etiam spiritualem, relinquere voluit, ut ex certamine ejusmodi victoriâ, ex victoria præmia, & honorem aeternum cõsequeretur. Talis enim tantâque aeterna gloria futura est, & beatorum felicitas, ut hanc Deus, sine labore, & gustu aliquo prævio adversitatum, adiri noluerit. Quare siqui hoc certamen laboremque defugiant, hi velut indu-

cias,

nas, in hac vita cum Diabolo pacti, ad ipsius partes & vexillum concedunt; oblatis bonis, voluptatibus, & honoribus mundi hujus, ad arbitrium suum legesque ipsius, perversè fruuntur: Christi leges disciplinamque rigidiores versantur.

Sed hic expendendum sedulò omnibus est. Quis iste Rex sit, & hujus mundi princeps, quàm infelix ipsius inter flammam infernales, qualis quantusque hostis noster, quo fine vis nos signis accendere desideret, quàm brevibus fluxisque hic suos illecebris sibi devinuat: ne temerè sub hoc vexillo militemus, unde certa & æterna nobis ruina, & propediem morte, nisi caveamus, imminet. Deinde, qui nos sumus illi fervientes? an ejus manu conditi, aut beneficio servati hætenus? an non potius ab illo pessundati, & malis omnibus afflicti in protoplasto parente? quàm turpe & abominabile servitium sit, tam immani & infelici tyranno subditum, & mancipatum vivere! quàm jugum illud triste ac durum, cum perpetua conscientie laniena, futurarum poenarum metu! Quis hujus servitii finis sit, quàm infelix & detestabilis exitus! ne aliquando, & erò nimium, lamentemur: *Ergo erravimus in via veritatis. Nos insensati!* Age si hac hora Dei judicium subeundum esset; à quo Domino expectares præmium?

AFFECTUS. *Illumina Domine oculos meos, ne unquam Sap. 5. 7. dormiam in morte, peccati: ne quando dicat inimicus meus: prevalui adversus eum. Absit, ut ego ingratus Detestatio castris Dei mei transfuga, ad illius maledicti tyranni, fœda servitio hostis mei capitalissimi partes amplius transeam. An tuis sub*

damone; & acceptatio honeste sub Christo obsequi.

1. Pet. 5.

abominandæ huic bestię servire potero, quam tibi cœlitibusque omnibus execrabilem, æterna novæ damnatione à te proscripsum cœlo, dirisque inferorum cruciatibus addictam? Tu creator ac conditor meus potentissimus es, cujus ex manu vita & felicitas mea suspenditur, & ac illum abeam serviturus, qui me secum perditum, atque omni infelicitate obrutum desiderat? Tu redemptor ac salvator meus, qui ex illo me præcipitio eripuisti, ad quod per istum abreptus jam perieram, nisi meam perniciosam miseratus, me reduxisses: & ad eundem truculentissimum vastatorem ac seductorem meum, vanissimis peccati illecebris captus, me recipiam? Illum ego, qui *tangunt leo circumit quarens quem devoret.* non horream? non reformidem duram illam Salvatoris mei exprobrationem: *vos ex patre Diabolo estis;* qui patrem meo invitatum in cœlis: Christum fratrem ac ducem suavissimum me redimentem in terris? Absit, absit, ut à tam benevolo Domino parente ac fratre, ad truculentissimum hostem & tyrannum me deinde convertam, atque à tam honesta libertate ac sorte filiorum Dei, ad turpissimam servitutem & abominationem servorum Diaboli transeam.

Mar. 23. 33. *ne cum maledictis illius Draconis mancipiis audiam: serpentes, genimina viperarum, quomodo fugietis à judicio gehenna? Renuntio ex animo Diabolo & omnibus pompis ejus, maledicta hora qua illi servivi! Ecce ad te redeo, Deus meus, suscipe me in servum tuum.*

II. PUNCTUM.

Christus, ut Dux nobis similis esset; humanam carnem assumpsit.

Considera quemadmodum æterna Patri Sapientiã iccirco humanam carnem induta, nobis similis apparuerit in terris; non quidem in cœlesti sua gloria, quam mortales non ferrent; sed tamen speciosa præ filiis hominum: ut tanquam amabilis Princeps & dux noster, sub vexillis suis colligeret humanum genus, fraudibus & seductione Diaboli perditum. Hic enim, postquam mundum tripliciter potissimum illecebra, hoc est, *concupiscens*

carnis

carnis, concupiscentia oculorum, & superbia vite
 perversum cerneret; elegit his contraria, ut
 eversa Dæmonis arte, ad Deum divinæque le-
 gis observationem homines reduceret. Ne ve-
 rò gravis hæc disciplina videretur, ipse Dei fi-
 lius homo factus, licet innocens & à peccato-
 ribus segregatus, nostræ salutis gratiâ agere, &
 pati omnia prius voluit, quàm nobis agendi pa-
 tiendiq; leges, aut consilia daret. Cõcupiscen-
 tiam igitur hac in vita constringendam, carnis
 voluptati, oculorum desideriis, arrogantix &
 elationi omni renuntiandum esse, suo exemplo
 docuit; ut angustiori quidem, sed certiori ad
 æternam felicitatem viæ insisteremus. Quocir-
 ca & Petrum à morte ac passione se revocan-
 tem reprehendit, edixitque universis: *si quis*
vult post me venire, abneget semetipsum, hoc est,
omni concupiscentiæ propriæ, quæ à carne,
oculis, & ambitione manat, renuntiet: & tollat
crucem suam, ac sequatur me. Qui enim volue-
rit animam suam salvam facere, omnem illi hu-
jus mundi cupiditatem indulgendo, perdet eam:
qui autem perdiderit animam suam propter me,
 hæc illius desideria opprimendo, inveniet eam,
 omnibus in vita altera voluptatibus ac deside-
 riis illam satiaturus. Vide quid eligendum
 sit. *Quidenim prodest homini, si universum mun-*
dum lucretur, anima verò suæ detrimentum pa-
tiatur? aut, quam dabit homo commutationem,
 ex hujus mundi bonis, pro anima sua? Quan-
 tulum est, quàm vanum fluxumque hujus vi-
 tæ, quod peccando captamus, bonum! quan-
 tum illud, quod Christum secutis præparatur

*Duriora ipse
 præviis ag-
 gressus est, ne
 nos detre-
 ctaremus.*

*Matt. 16.
 v. 25.
 Concupis-
 centiam tri-
 plicem, ab-
 negatione
 sui docuit es-
 se infrin-
 gendam.*

v. 26.

æternum! Ne verò difficultate laboris terreamur, & grave nimium putemus disciplinæ illius jugum: *Venite, inquit Christus qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos. Tollite jugum meum super vos, & discite à me, quia mitis sum & humilis corde, & invenietis requiem animabus vestris. Jugum enim meum suave est, & onus meum leve.* Ita est, & experti testantur, longè suavius esse Christi jugum, inter cruces, & afflictiones mundi hujus, quàm sit Diaboli inter mundi opes, carnis voluptates, & dignitatum aucupia. longè hic majores difficultates perfringendas, quàm illic sustinendas esse. Illic adversitates ingenti consolatione deliniri; hic etiam voluptates fastidio, & dolore lancinantis terrentisq; conscientia plenas esse. Et quid illic acerbum videri possit, quando Christum Ducem ac redemptorem nostrum prævium ardua quæque superantem, & aspera complanantem intuemur? quando expendimus qualis quantusque hæc Dominus, quo fine consilioque, quanto amore & studio nostri, quam ingenti bono ac gloria nobis proposita aggrediatur, ac denique utriusque oppositas inter se Ducis proprietates, leges, rationes, finemque & exitum comparemus: Nam *finis illorum* (qui serviunt Diabolo & peccato) *mors est, qui verò liberati à peccato, servi facti sumus Deo, habemus fructum nostrum in sanctificationem, finem verò vitam æternam.* Quam dispar illorum servitus & exitus à fine horum, qui *ibunt in ignem æternum, qui paratus est Diabolo, & Angelis ejus!*

Mat. 11.

Christi jugum amantibus dulce; Diaboli amarum est.

ROM. 6. 21.

lorum (qui serviunt Diabolo & peccato) *mors est, qui verò liberati à peccato, servi facti sumus Deo, habemus fructum nostrum in sanctificationem, finem verò vitam æternam.*

Mat. 25.

ibunt in ignem æternum, qui paratus est Diabolo, & Angelis ejus!

AFFECTUS. Agnosco, ô Deus meus, illum, quem no- *Agnitio ob-*
 bis dedisti Regem ac Ducem, filium tuum unicè dile- *servantia*
 ctum, omni honore & observantiâ colendum, omni stu- *Christo Regi*
 dio & imitatione prosequendum, cuius tu nos signis ag- *debita.*
 gregari voluisti, cum diceres: *hic est filius meus dilectus, in* *Matt. 17.*
quo mihi benè complacui ipsum audite. Et ad quem alium
 ibimus? an ad illum animarum latronem ac furera, qui
non venit, nisi ut furetur, & mactet, & perdat; cum ipse
venerit, ut vitam habeant, & abundantius habeant? O *Ioan. 10.*
 quantas tibi gratias debeo, quod sub illo nondum perie- *Gratiarum*
 rim, cui vanâ peccandi illecebrâ, heu stultè ac perversè *actio pro li-*
 nimitum! adhæsi; quodque ad suavissimum Ducem ac *beratione*
 salvatorem meum Jesum sequendum amandumque, tuâ *à servitute*
 hucusque bonitate servatus sum! ô infelicem dem illum, *Damonis.*
 quo ab illius signis, & disciplinâ unquam avulsus sum!
 felicem, qui me ad eundem reduxit! Ruet ante cœlum, *Promissio fe-*
 quàm ab amantissimo Duce hoc divellar rursus, & tru- *delis obse-*
 culentissimi hostis mei vexillis accensear. Pereat ille, *qui Christo*
 cum vanissimis opum atque honorum irritamentis, le- *prestandi.*
 viculisque voluptatum blandimentis: mihi præ omnibus
 his deliciis, unum crucis vexillum Christi, Regis ac Do-
 mini mei sanguine purpuratum, longè est gratius. No- *Gal. 5. 24.*
 vi enim, ex Apostolo, quod *qui sunt Iesu Christi, carnem*
suam crucifixerunt, cum vitis, & concupiscentiis. His op-
 pressis, nec Dæmonem timeo, nec Deum ultorem formi-
 do. Et quid gloriosius, quàm hac via talem sectari Du-
 cem, quo neque terra, neque cœlum excelsiorem possi-
 det? quid dulcius, quàm tanti Ducis consuetudine frui, *Felicitas se-*
 qui omnium amore dignissimus est? quid securius, quàm *quensium.*
 sub illius cruce ac tutela quiescere, qui cœlum terram-
 que ad nutum suum moderatur? *Mihi igitur absit gloria-*
ri, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi, per quem mihi
mundus crucifixus est, & ego mundo. Tu tantum, ô Do-
 mine, *adjutor meus esto, ne derelinquas me, neque despi-*
cias me Deus salutaris meus, fac ut sentiam quod promi-
sisti cruce tua oneratis, ego reficiam vos, ut nunquam de-
ficiam.

*Triplex
Christum se-
quentium
classis.*

*1. Aliqui so-
lum deside-
rant, rerum
terrenarum
affectum
exuere.*

*2. Alii etiam
se ipsa hunc
licet res non-
dum, dese-
runt.*

Matt. 19.

*3. Alii quo-
que sunt pa-
rati deserere
res mundi,
si vocet
Deus.*

Act. 9.

Considera in triplici classe ac differentia esse Christianos, qui se, Christum Ducem ac caput suum sequi velle, profitentur, & in quo teipsum reperias, expende. Prima in classe sunt, qui optant quidem rerum terrenarum ac possellarum affectum exuere, ut Christo sociari & conciliari Deo possint; verum media atque adminicula exuendæ affectionis congrua non adhibent. Viri tantum desideriorum, non operum. Alia illorum est, quibus curæ est, ut affectu sese rerum possellarum exuant, juxta illud, *divitia si affluant, nolite cor apponere*: ipsis tamen se opibus, honoribus, aut voluptatibus mundi spoliare nolunt, ac securiorem viam eligere. Qui, ut adolescens ille Evangelicus, sæpe non leve, cum Deus vocat, salutis discrimen adeunt: quòd majori affectu mundum, quàm Deum prosequantur. Tertia classis eorum est, qui omni erga res hujus mundi affectu exuti, tam ad illas relinquendas, quàm possidendas sunt parati. Illud solum desiderantes exequi, quod ad maximam Dei gloriam conducere intelligent. Porro in ultima hac classe suæ salutis, & divinæ gloriæ amantem esse oportet. In priori enim hære desidis ac *pigrum est, qui vult & non vult*; in altera non amantis Deum super omnia, quòd primum ac præcipuum mandatum est. *Nemo autem potest duobus Dominis servire, Deo & Mammonæ.* In tertia sunt ad omnia parati. Qui dicunt cum Paulo: *Domine quid me vis facere?* Et in hac classe perfectissimi illi sunt, qui non tantum

tum affectu, sed effectu ipso omnia, ut Christum sequantur, deserunt: quales fuere. Apostoli, qui dicebant: *Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te; quid ergo erit nobis?* quibus Christus centuplum hic, & in futuro vitam æternam promisit. Et hi longè securiores illis sunt de salute: quòd reipsa ostenderint deserendo propria, se Deum super omnia amare: alii verò nonnunquam persuadeant sibi, quod parati sint universa potius deserere, quàm Deum graviori noxa offendere; sed occasione data, sæpe aliud experiuntur. Et tamen status ille affectusque syncerus classis tertix planè est homini ad salutem necessarius, quia Deum super omnia amare tenetur: ut mandatum est.

Et hic affectus homini ad salutem necessarius est.

Neque hic affectus ad res solas, sed etiam personas extenditur, Christo teste: *qui amat patrem, aut matrem; filium aut filiam plusquam me, non est me dignus.* Qui verò singulari prærogativa inter Christi discipulos esse volunt, non possunt, cum Anania & Sapphirà, partem offerre Deo, partem retinere; sed omnibus renuntiandum est. nam his à Christo dictum: *omnis ex vobis, qui non renuntiat omnibus qua*

Matt. 10. 37.

Luc. 14. 33.

possidet, non potest meus esse discipulus. Ex quibus intelliges quæ debeat esse conditio eorum, qui Christi vexillum sequuntur.

Expende igitur diligenter: num in hac classe tertia, vel in statu seculari, aut Ecclesiastico, noxium omnem erga res possessas affectum deposueris: vel in religioso omnibus etiam rebus propriis exutus communibus tantùm ex nutu aliorum contentus Christum sequaris.

Ad hunc igitur contendendum.

Dignissi-

Dignissimus enim Deus noster est, ut ejus amori ac voluntati creata omnia postponantur: ut à quo solo possidemus universa, quique nihil à nobis accipit, quin centuplicato scœnore refundat. & si nihil refunderet, sua tamen excellentia ac bonitate, quæ principium finisque omnis boni est, id ipsum mereretur, qui est Deus benedictus super omnia in secula.

AFFECTUS. Hic cuilibet statui conveniens eliciendus erit. Ut possessor quidem, bonorum honorisque ac voluptatum, offeret sese Deo paratum ad deserendum, si illius voluntas fuerit: ut est, cum pauper in necessitate eget; cum fors adversa eripit bona, aut honores; mors uxorem, liberos, &c. cum deinde bona, aut officium sine peccato retineri nequeunt. Sic Religiosus, ut ostendat se exuisse affectum omnem, aversari debet, quidquid proprium, superfluum, honorificum, voluptuosum est, ac re ipsa non velle admiscere. De statu suo etiamnum ambiguus, adspirabit ad perfectiora, & Deum obtestabitur, ut qua pro ipsius majori gloria ac salute sua faciant, ad hac excitare dignetur. Communis hic omnium affectus esse poterit.

1. Pet. 2. 10.

Benedictus Deus qui nos de tenebris vocavit in admirabile lumen suum, qui aliquando non populus, nunc autem populus Dei, & misericordiam, præ tot aliis gentibus, Christum non agnoscen-

Rom. 12. 2.

tibus, consecuti: ne conformemur huic seculo, sed probemur, quæ sit voluntas Dei bona, & beneplacens, & perfecta. Quantas tibi, ô Deus meus,

Gratiarum actio pro vocatione, & promptitudo sequendi.

pro hoc beneficio mihi præ tot mortalibus præstito, gratias debeo! quantâ sollicitudine par est, ut investigem beneplacitum tuum, quantâque te in statu mihi designato diligentia sequar? Heu mihi! quomodo de tanta ingratitudine ac negligentia mea me tibi purgabo hæctenus? Quam æquum est, ut nihil in terris

tuo

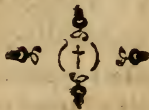
tuo amori præferam, qui es fons bonorum omnium, & cujus liberalitate ac voluntate possideo universa, quique non solum res creatas meæ salutem, sed teipsum, ac vitam mortemque etiam tuam, impendere voluisti! En paratum me, ex hoc momento, quocumque me vocaveris sequar te. nihil neque in cælo, neque in terra, & nec adeò in meipso erit, seu voluntas propria, sive etiam vita mea, quod te vocante, amore & obsequio tui, promptè non deseram. Tu mihi amissis etiam omnibus, solus sufficis, ò Deus, & omne bonum meum!

COLLOQUIO triplici quisque, pro se suaq; conditione & desiderio, appositè finiet. 1. ad Deiparam Virginem, orando ut per eam intercedentem à filio gratiam consequi mereatur sub ipsius vexillo dignè militandi. 2. ad Filium, ut hoc ipsum seriò constanterque agendi à Patre misericordiam impetret. 3. ad Patrem, ut huius petitioni & filii meritis atque intercessioni annuere dignetur. Poteritque Colloquium primum, per Ave Maria, alterum per Anima Christi, tertium per Paternoster concludi. Quod Colloquiorum genus, in aliis quoque Medit. usurpari poterit.

DISTICHON MEMORIALE.

Hinc Demon rapit astu hominem (2) Deus inde vicissim

Dux vocat (3) It triplici classe securus homo.

MEDITATIO II. DIEI V.

*De preparatione Christi ad prædicandum, hoc est
baptismo, jejunio, & tentatione, ex 5. & 6.
die Hebd. 2.*

VERITAS. Christus ad legem Dei prædicandam egregia sese virtute præparavit; perfectionem cuique à seipso inchoandam demonstrans. Relictâ enim domo patriâ, à Ioanne pœnitentiæ baptismo ablutus, ac Spiritu S. de cœlo donatus est, (2) Jejunio deinde atque orationi quadraginta diebus in solitudine vacans, ut pœnitentiam, sic temperantiam cum pietate erga Deum, suo nobis exemplo suavit. (3) Denique cum Diabolo tentante congressus, repudiato illius servitio ac mundi opibus, ab Angelis ministrantibus honoratus est; ut ad hanc pugnam victoriamque nos excitaret.

ORATIO ET PRÆLUDIA, eo modo, quo supra instituentur.

1. *Historiam factorum proponendo.* 2. *Imaginando locum.* 3. *gratiam petendo:*

I. PUNCTUM.

*Christus 10-
annis Bapti-*

Considera, quod Christus D. N. ad opus tam arduum, quale erat novæ legis prædicatio,

catio, egregiâ sese devotione præparaverit. Defertis ante omnia parentibus, cognatis, domo, patriâ: ne carnali affectu teneri videretur. deinde ad Joannē prædicantē, baptizantemq; baptismo. ut agebat, *pœnitentia*, tanquã auditor humilis accessit; cùm esset æterna patris Sapientia: tanquã peccator, & pœnitens, baptizandus venit; cùm ipsa esset innocentia. Subjecit itaque se Dominus servo, magister discipulo, creator creaturæ, innocens in peccatis concepto, ad instructionem & baptismum. quia sic, inquit, *debeuit implere omnem justitiam*, ad exemplum utique nostrum. in se tanquam exemplari formandam. Quæ res ad eò Deo Patri grata fuit, ut Spiritus S. corporali specie, sicut columba, super ipsum descenderit, & vox de cœlis audita sit: *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui, ipsum audite.* Præclara omnino ad Deum conversio, in qua nobis imaginem perfectè pœnitentis adumbravit. Cùm enim peccatum sit aversio quædam à Deo ad creaturas: pœnitentia vera hanc tenetur destruere, per conversionem pœnitentis à creaturis rursus ad Deum. Ad quam in adultis, non baptizatis, baptismus quoque adjungendus est: *nisi enim quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu S. non potest intrare in regnum Dei.* Commendatur itaque à Christo sacramentorum illorum, baptismi & pœnitentiæ, nobis usus; quia sine his nemo potest placere Deo, aut transire de morte ad vitam, & audire à Deo: *filius meus estis, in quo mihi complacui*: quæ baptizatus ac verè pœnitens, cum Christo, audire meretur. Hoc verò Chri-

Ita auditor eidem sese ad baptismum accipiendum subjicit.

Matt. 3.

Pater æternus & Spiritus S. baptismum honorans.

Ioan. 3.

Baptismi & Pœnitentiæ Sacramenta commendata.

*Ecclesiastici
& Religiosi
carni &
sanguini re-
nuntiantis
idea.*

rò Christi ad Deum conversi exemplum, quamvis omni statui propositum sit, singularis tamen idea est hominis Ecclesiastici. aut Religiosi: qui, ut prædicet Dei Evangelium, ejusque Ecclesiam rectè administret, affectum erga carnem ac sanguinem exuere tenetur. Si enim patrem & matrem diligit plusquam Deum, dignus Deo minister non est. Quare & Christus, cùm nuntium de matre & fratribus præsentibus acciperet, negavit se agnoscere tales, præter eos, qui facerent voluntatem patris. Non igitur, ut hi ditentur viro Ecclesiastico, sed ut Deum vereantur, providendum est: secus qui fecerit, & se & illos perdet. Expende hïc, an tu omnem erga tuos, ut par est, affectum carnalem exueris, neque propter illos, qui nullam tibi fortè gratiam referent beneficiorum, infernum elige. Deinde pius sacramentorum usus ante omnia curæ sit, quibus vel accepta divinitus gratia augetur, vel etiam recuperatur amissa. Si enim Salvator noster eorum minimè indigeas, ad hæc percipienda tanta sese humilitate submisit homini, tanta de cælo gratia cumulatus est: quid nos facere conveniet, postquam Christus hæc tam insigni liberalitate, ad accipiendam augendamque gratiam, nobis in Ecclesia præparavit: nec procul ad Jordanem proficiscendum sit, sed diversis ubique locis offerantur: Ah, quæ nos poterit excusatio neglectæ toties gratiæ beneficiique oblatis, coram supremo Judice, purgare, quando plurimum malorum rei peragemur; si hæc tam præsentia remedia contemptim prætereamus, & neque

Christi

*Pius Sacra-
mentorum
usus necessa-
rius.*

Christi Salvatoris exemplo, neque tantâ necessitate nostrâ, neque eximiâ Dei gratiâ, gloriâque æternâ factorum propositâ, ad tam sanctum usum Sacramentorum inducamur? Excute hic ignaviam tuam, si reus sis, & erubescere.

*AFFECTUS. Illumina Domine oculos meos, ne unquam Pl. 12. 5. obdormiam in morte peccati, ne quando dicat inimicus meus, prevalsei adversus eum. Video quo tu me ducas, ô Amor Sævia, veritas, & vita mea! ad fontem scilicet gratiarum, sacramentorum, ad exemplum qui ex divinis tuæ Ecclesiæ Sacramentis exuberat: video quo Mundus, & Caro, & insidiator Dæmon me avocent, quantis teneant devinctum illecebris; ne te sequear, quæ præcuntem & invitantem Deum salvatorem meum. Et quomodo fieri potest, ut hos potius seductores, quàm te Deum salutis meæ audiam, ac sequar? Tu innocens, ut mea expiâres scelera, ad Joannem pœnitentiæ prædicatorem advolas, ac propter me tanquam peccator humiliaris; & mihi, tot criminum reo, tam amanter à te invitato curæ non sit, ut quantocyus tibi concilier? Ille divinus, qui de cœlo missus est spiritus, quo tu fons omnis sanctitatis minimè egebas, pro me ad pœnitentiam accessuro mittitur. Illa patris æterni approbatio: *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui, ipsum audite: me quoque amantissimis vocibus, ad te sequendum amantissimè suavissimè invitât: ne forte filiorum Dei excidam. Et quomodo hanc Patris & Spiritus S. Charitatem negligere possûm, quotiescûnque in peccatum lapsus pœnitentiâ indigeo? Poterâne quicquam levius à tam graviter lapso ac læso exigi, quàm sola ostendere Medico vulnera, ut medicinam certam haberem? aut quicquam mihi illustrius majusque deferri, quàm ex inimico supremi Regis ac Dei mei, ita repente amicum existere ac reconciliari? Ah! quod tantum hæctenus beneficium minus agnoverim! Execrabilis sit illa hora & mora, quæ me in peccato detinuit tibi non reconciliatum! felix illa, quæ divini Spiritus & gratiæ augmentum, super me cœlitus effusum est. Perstem, obsecro, & crescam semper in illa, ut Patris illam benedictionem audire aliquando merear; *hic est filius meus dilectus!***

Indignum est peccatorem oblatam Dei reconciliationem, ad eò facilem, negligere.

II. PUNCTUM.

Luc. 4.

Considera quemadmodum *Iesus plenus Spiritu S. regressus à Jordane, agebatur in desertum quadraginta diebus, & tentabatur à Diabolo. Et nihil manducavit in diebus illis, & con-*

*Mortificatio
& oratio,
Christi ex-
emplo, Pœ-
nitenti sunt
usurpanda,
per illam
enim caro,
per hanc spi-
ritus Deo
subjicitur.*

summatus illis, esuruit. ut suo exemplo ostenderet, pro delictis præteritis, tum afflictione carnis, per quam peccavimus, tum oratione, & elevatione mentis ad Deum, quam peccando avertimus, satisfaciendum esse, & peccandi illecebris atque occasionibus deinceps præstruendum. Adhæc præ ceteris vitiis intemperantiam gulæ homini devitandam esse. Per quam ut primus homo à Dæmone præcipitatus est, ita posterius facile in ruinam abstrahuntur. Quare Christus Diabolum victurus, jejunio atque oratione contra hostem capitalissimum sese, nobis ad exemplum, instruxit: licet citra hæc præsidia suis ipse viribus sufficeret. Cum enim per carnis illecebras Dæmopotissimum hominem aggrediatur, potentius quàm à jejunio remedium non suppetit, quæ & gulæ delicia submoventur, & luxuriæ alimenta subtrahuntur, adeoque caro spiritui facile subjicitur. Quid Esau dedit præcipitem & primogenituram ademit, tot Israëlitas in deserto profligavit, Balthasarem, Holofernem, Herodem, Epulonem perdidit, nisi gulæ intemperantia? Filii Job, & Ammon nunquid opprimuntur in convivio? Non est regnum Dei esca & potus, sed justitia, & pax, & gaudium in Spiritu S. qui enim in hoc servit Christo placet Deo & probatus est hominibus. Quid in tan-

*Gula, quæ
multos per-
dit. jejunio
premeda.*

Rom. 14. 17.

vilibu.

vilibus oblectamentis averſi à Deo, ejuſque ſpiritu-ali conſolatione hæremus? *eſca ventri, &* 1. Cor. 6. 13.
venter eſca: Deus autem & hunc & has deſtruet.

Talium ruinam jure Apoſtolus deplorat: dum ad Chriſti & ſui imitationem Philippenſes ſuos invitât, *qui in vigiliis & jejuniiſ multis Deo ſerviebat: Imitatores, ait, mei eſtote, & obſervate eos, qui ita ambulant, ſicut habetis formam noſtram.* Philip. 2. 17.

Multi enim ambulant, quos ſæpe dicebam vobis (nunc autem & flens dico) inimicos crucis Chriſti, quorum finis interitus, quorum Deus venter eſt, & gloria in confuſione ipſorum. Periculoſum & pertinax hoc gulæ malum eſt, quod homines etiam à mundo avulſos. & Deo in ſtatu Eccleſiaſtico, aut religioſo conſecratos comitatur, atque ad interitum abripit. Quia cum Apoſtolo dicere non poſſunt; *noſtra autem con-* v. 20.
verſatio in cæliſ eſt, ſed in eſciſ, & cura ventriſ hæret. Quorum tantò gravius delictum eſt, quantò majori obligatione ad ſerviendum Deo tenentur, qui ſingulari ad hoc profeſſione adſtricti ſunt, ac præterea ex boniſ Deo, non ventri, addictiſ, aluntur. Expende, quo in ſtatu verſeris? quid egeriſ hætenus? quomodo Chriſtum jejunii & orationiſ cauſa, ad ſolitudinem ſuo te exemplo avocantem, imitatus ſiſ? Si Auguſtinum etiamnum ſæculi vanitatibus & cupiditatibus immerſum, brevis illa ex Apoſtolo lectio: *non in commeaſationibus, &* Rom. 13.
ebrietatibus: non in cubilibus, & impudicitiiſ, ſed induimini Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum: ita perculit, ut relictis hiſce carniſ illecebris, jejuniiſ atque orationibus in ſolitudine ſtatuſ

Ecclesiastici ac religiosi, sese Deo salutis suæ amore addixerit; quid obsecro est, quod tu cuncteris, seridè huic obnuntiare intemperantiæ, paribusque remediis tuæ salutis consulere? An non æquè tibi pretiosa anima est, aut illa te speras pericula evasurum, quæ jure vir talis formidabat? aut existimare potes, hæc tibi à Christo exempla non fuisse, tanto ipsius labore, præparata? Infelix omnino es, nisi ad hoc singulariter te credas ab amantissimo tuæ salutis Christo, invitatum; ingratus si hæc, non necessitate propriâ, sed tuâ studiosè agentem nolis imitari. Si parem jejunii rigorem non sustines, pro viribus imitare. Omnem inordinatum ad cibum potumque affectum deponere. Vetita nunquam, nec morte quidem proposita, cum fortissimis Machabæis admitte. Commestationes subterfuge, & noveris: *melius esse adsere domum lactus, quàm convivii*, idque diebus potissimum sacris, quos nonnulli, tanquam ventri, non Deo dicatos, convivii perversè deputant. Nunquam ita excede, ut vel sanitas, vel ratio lædatur. Pretiosiora aut exquisitoria evita. Tempus locumque opportunum debitumque serva. Neque præcipiti, aut indecenti voracitate offende. Tum denique præscriptos à Ecclesia jejuniorum Dies, & si quos tibi continentia suadeat, dum carnis cupiditas exæstuet, lubens volensque pro Dei gloria, tuæque salute amplectere. Nam qui his temperantiæ legibus assueverit, cetera Dei mandata facilia sibi esse experietur.

Quomodo
gula refrenanda sit.

Ecclez. 7.

AFFECTUS. Agnosco, ô bone JESU, jam olim sine tuo exemplo in Ecclesia Dei cognitum fuisse, & per Angelum de cœlo nuntiatum, quia, *bona est oratio, cum jejunio.* Tob. 12. quod postquam tuo etiam probasti exemplo, tantoque *Amor jejunii, & gula, multorum vitiorum fontis, detestatio.* rigore, & constantia, jejunandi orandique in te firmasti, quis discipulus, sui amans magistri, non conetur pro viribus imitari? Agnosco hostem illum domesticum, carnem meam, hoc freno temperantiæ in cibo potaque constringendum esse: ideoque, qui spiritu divino tecum rapiuntur, *non sapere ea, quæ carnis sunt.* Per gulam primi parentes lapsi sunt, & heu dolor, quoties prolabimur! post hanc obscœna cupiditate exæstuarunt, & nos idem experimur. Inter carnis vitia tuus Apostolus censet. *Commissationes & ebrietates,* additque horrendam comminationem, *quoniam qui talia agunt, regnum Dei non consequentur.* & ego, multò quàm Esau insanius, pro illo ventris oblectamento, tale tantumque regnum prodigam? Vah, quid hanc vermium escam, hanc sordium & fœtoris officinam, hoc morborum ac mortis ergastulum tanto studio impensisque foveo cum epulone divite, quando tot Lazari & afflictissimi mortales vix mucido pane sustentantur? quomodo illius infelicem exitum non metuo, qui vitam non reformido? O infelix homo, qui *Deum ventrem vis habere pro Christo, & quasi pinguis hostia in mortem propriam saginaris, imitaturque eorum vitam, quorum tormenta non metuis!* Hier. Ep. 48. ad Sabin. An non illæ te percellunt Domini voces, *Attendite, vobis, ne forte graventur corda vestra crapulâ & ebrietate, & superveniat in vos repentina dies illa?* Luc. 21. 34. Vides Deum ipsum incarnatum, cujus in manu sunt omnes fines terræ, iis abstinere, quas ipse condidit escis carnalibus, ut in spiritu Patri serviat: ne vilius illis oblectamentis, quibus brutorum vitæ assimilamur, plus tribuisse, quàm divinæ conversationi, quâ Angelicam imitamur vitam, Salvator videretur, & tu à tam nobili Ducis tui exemplo degener, ad bestiarum mavis vilitatem te abijcere? Ille sine noxa creaturis uti poterat, cuique solius gratiâ abstinuit, ut & primorum parentum ingluviem expiaret, & tuam provocaret abstinentiam. Et te tanto in discrimine peccandi collocatum, tam continentie divinæque gratiæ indigum, talis tantique Regis exemplo

exemplo invitatum, sequi pigeat, arctamque cœli viam per has angustias ingredi? Apage turpibus hisce abjectisque ac brevibus nimium oblectamentis, ne æternis cœli deliciis excidam. Cum Lazaro hic esurire ac sitire malo in tempore, quàm in æternum cum Epulone. Ita fiet. his atque illis N. N. occasionibus amore Dei, & salutis meæ me subducam. *Beati enim qui esuriunt & sitiunt justitiam, quoniam ipsi saturabuntur.*

III. PUNCTUM.

*Christus
triplici à
Diabolo ten-
tatus vitio,
semper vi-
ctor.
Luc. 4.
Mar. 4.*

CONsidera, quemadmodum Christus oratione & jejunio, tanquam armis spiritua- libus, munitus Diabolum triplici tentatione se invadentem superet. Primo gulæ vitio ad cibos inusitatâ viâ quærendos invitat. *Dic ut lapides isti panes fiant.* Quem Christus rejicit dicendo: *Non in solo pane vivit homo, &c.* Iterum statuit illum in apice templi Jerosolymitani, & *si filius, inquit, Dei es, mitte te deorsum.* Angelis enim suis Deus mandavit de te, ut custodiant, &c. ad vanam gloriam & præsumptionem impellens; sed Christus reponit: *Non tentabis Dominum Deum tuum.* Postremò in monte excelso regna mundi proponit, si adoraret se. At Christus scriptum asserit: *Dominum Deum tuum adorabis, & illi soli servies.* Nemo enim potest duobus Dōminis servire, Deo & Mammonæ. Ita victo rejectoque tentatore; qui Christum per concupiscentiam carnis in gula, concupiscentiam oculorum in bonis mundi, superbiam vitæ in jactatione suæ potestatis aggressus est, tanquam in fontibus malorum omnium, triumphavit; ideoque *Angeli accesserunt & ministrarunt illi.* Ut post gloriosam hanc victoriam Angelos jam haberet ministros, qui Diabo-

*Victorem
Angeli suo*

Diabolum averfatus erat Dominum. cui sub-^{ministerio}acet quisquis infami tentatori consentit. En^{honorans.}
 exemplum ad noſtram tantum institutionem à
 Chriſto editum.

In hoc primò agnoſces, ſaluberrimum illud
 Eccleſiaſtici monitum eſſe: *Fili accedens ad ſer-* Eccli. 2.
vitutem Dei, prepara animam tuam ad tentatio-
nem, ſive enim Diaboli ſpectes audaciam, tibi ^{Diabolus}
utique non parceret, tum præcipuè, cum ex- ^{tentator ne-}
ipſius te naſſa ſubducere, jam captivus, co- ^{mini parcit.}
naberis, qui filium Dei non eſt veritus ag-
gredi: ſive teipſum conſideres, in quo pugnat
caro adverſus ſpiritum, & ſpiritus adverſus car-
nem: ſive Deum, qui hæc permittit, ut cum pro-
batus fueris, accipias coronam vite: evadere ten-
tationem non poteris. Qui enim non eſt tenta- Jac. 1.
tus, quid ſcit? quomodo vincet, qui hoſte de-
ſtituetur, & non pugnat? certè, nemo corona- 2. Tim. 2.
tur, niſi qui legitime certaverit. Si nec propriæ
 Deus Matri, nec Apoſtoliſ, imò nec ipſe ſibi
 parcitum voluit, quomodo poteſ ſperare im-
 munitatem? *igne probatur aurum, & argentum;* Eccli. 1. 5.
homines verò receptibiles in camino humiliationis.
 Hæc forſ eſt filiorum Dei: *in paucis vexati, in* Sap. 3. 5.
multis bene diſponentur, quoniam tentavit eos, &
invenit illos dignos ſe. In hiſ igitur ſi cenſearis,
 tentationem non effugies. Hoc ſolum agen-
 dum tibi erit, ne tentationi ſuccumbas.

Secundò intelliges: Diabolum ſine noſtra ^{Nulli tamen}
 conſenſu, per ſuggeſtiones pravæ nihil omni- ^{noocere po-}
 no poſſe, qui Chriſtum in pinnaculo conſti- ^{eſt, niſi con-}
 tutum, perque aëra vectum præcipitare auſus ^{ſentienti.}
 non eſt, ſed ut ſeipſum præcipitaret, quaſit. Li-

cet igitur Diabolus omnes sensus tuos suis illecebris occupet : tu solum cave consensum, & saluum te victoriosumque destituere cogetur. Quia *fidelis Deus est, & non patitur nos tentari supra id quod possumus ; sed facit etiam cum tentatione proventum.* Modo primæ suggestiones, ut Christus fecit, statim rejiciantur.

*Exemplo
Christi faci-
re superatur.*

Tertiò observes arma, quibus Christus usus est. Tentationem carnalem, jejunio ; inanis gloriæ, demissione singulari, non profitendo se filium Dei, qui erat ; cupiditatis, vicit contemptu rerum mundanarum, soli Dei servendum asserens. Quæ universa denique auxit ardenti studio orationis, quâ Deo (ad quem in omnibus responsis respicit) conjunctus erat. Hoc quicumque exemplo Christi fecerit, victoriam de Diabolo semper reportabit. Angelosque cum eodem ministros habiturus est, postquam Dæmonem profligarit.

AFFECTUS ET COLLOQUIUM.

Pl. 143.

Laus Christi, nos certare & vincere Diabolum, exemplo suo, docentis.

Benedictus Dominus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, & digitos meos ad bellum ! Tantine tibi erat me vincere, ô Deus tu meus, ut ad hoc certamen cum Dracone illo infernali & Evæ deceptore prodires, mihi que viam rationemque vincendi traderes ? Poteras solo verbo hæc me docere ; sed voluisti tuo etiam, & tam duro quidem, exemplo pertrahere ; ne ulla detrectandi causa mihi esset relicta. Non est servus major Domino suo, & si in viridi ligno hæc facta sunt, in arido quid fiet ? Quomodo ad Diabolum ejusque insidias non trepido, vimque omni studio orationis ac mortificationis non declino ; cum tu tentandus à Diabolo, ut victoriam reportares, tam rigido jejunio, sedulâque oratione te præparasti ? Heu, quoties illi, vel in cibus immoderatus, & voluptatem secutus, quoties inani captus gloriâ, quoties bonorum mundi cupidus, succubui, adeoque carni, mundo, ac

Dæmo

Dæmoni magis, quàm soli Deo servivi! Satis aberravi,
 sic sit finis sceleris ac turpitudinis meæ. *Dixi jam cœpi.*
 Tu, ô bone JESU, ut me his laqueis eriperes, cibum, quo
 innoxie frui, gloriam quâ digne inclarescere, bona mundi,
 quibus sanctè uti poteras, es aspernatus. & *cibus tuus* Ioan. 4.
erat facere voluntatem Patris tui; gloriam illius quære-
 bas, qui misit te; regnum tuum noluisti esse de hoc mun-
 do, licet omnia tibi pater in manus tradidisset. Ego igitur,
 ô Domine, quomodo hæc non aspernabor, per quæ me
 toties à tentatore Dæmone præcipitatum intelligo, cum
omnis creatura sit posita in decipulam pedibus insipientium;
 Eheu totus mundus in maligno positus est, & adversarius 1. Ioan. 5.
 noster circuit, tanquam leo, quærens quem devoret,
 ad quem confugiam nisi ad te Deus meus?

Eripe me de inimicis meis Deus meus, & ab in- Ps. 58.
surgentibus in me libera me. Credo, quia non pa-
 tieris me tentari supra id quod possum. Sed
 cum nihil ex me possim, in te Domine spera-
 bo, qui es spes & refugium meum, nec deseris
 sperantes in te. Tu es spectator certaminis, tu
 adiutor fortis in tribulatione. *Pone me iuxta te* Iob. 19. 31
& cuiusvis manus pugnet contra me. Adju-
 va Domine in hac atque illa N. N. tenta-
 tione infirmitatem, & citius moriar, quàm te
 rursus in his offendam. sic statuo. fiat, fiat.

*His alia colloquia adijungere poteris ad SS. Trinitatem
 in cuius presentia certandum, & Sanctos ac Deiparant. qui
 gloriose in hac vita decertarunt, nunc aeterno victoriae pra-
 mio felices. Cum proposito, in vitis tentationum omni dili-
 gentia occurrendi.*

DISTICHON MEMORIALE

Baptizandus abit Christus (2) Jejunus & orans.
 Solus agit (3) victor Damonis inde triplex.

☩ (+) ☩

MEDITATIO III. DIEI V.

*De vocatione Apostolorum, & summa doctrina
Christiana in monte illis tradita: respondens*

7. & 8. Hebd. 2.

VERITAS. Vocati à Christo Apo-
stoli ex plebe ultima, atque etiam
publicanis, relictis omnibus, vocantem
novo exemplo secuti sunt. quibus, pro
exiguis facultatibus, Christus centu-
plum pollicitus est, sed animo ab omni-
bus mundi opibus voluit esse averfos.
(2) Brevi verò in monte sermone tum
hos, tum alios auditores instruxit, in
quibus vitæ hujus perfectio ac beatitu-
do consistèret, ut ad ejus desiderium om-
nes excitaret. (3) Denique ad rerum
cœlestium curam animum imprimis
convertere omnes voluit; itaque reli-
qua adjicienda esse promisit.

O R A T I O E T P R Æ L U D I A
*ad modum supra propositum, ex historia for-
mabuntur.*

I. PUNCTUM.

Considera, quam mirabilis Deus in voca-
tione Apostolorum fuerit, quia ex his

*1. Cor. 1. 26. non multi sapientes secundum carnem, non multi
potentes, non multi nobiles; sed quæ stulta sunt
mundi, elegit Deus, ut confundat sapientes; & in-
firma*

ma mundi elegit Deus, ut confundat fortia; & ignobilia mundi & contemptibilia elegit Deus, ut non gloriatur omnis caro in conspectu ejus. Apostolos igitur cōditione humiles, eruditione rudes, potentia ac genere spreto elegit, ut & mundi multa judicia cōfunderet, & divinæ virtutis suæ in his instruendis, atque extollendis vim declararet, nosque doceret: Deum non judicare secundū ingenium hominum; sed quos mundus spernatur, hos sæpe habere gratissimos: *Elevans à terra inopes, ut collocet eos cum principibus populi.* Publicos etiam peccatores, Matthæum & Magdalenam præ Pharisæis ad pœnitentiæ perfectionemque vocavit: ut nec talibus nos temerè præferamus, quamdiu nostrum alienūque exitum nondum sumus assecuti: nec desperemus, si infirmitate, aut malitiâ ad parem conditionem prolapsi simus. Deus enim non secundum merita hominum, sed divinum suum beneplacitum, *cujus vult, miseretur.*

*Apostoli ex
rudibus ple-
beis, ac pu-
blicanis de-
lecti majo-
rem Christi
vocantis
ostendisse
virtutem.
Psal. 122. 8.*

Rom. 9. 18.

Attende verò, quàm promptè omnes volentem Christum relictis omnibus secuti sint, quantumque hæc illis promptitudo ad summam perfectionem, & beatitudinem hujus ac futuræ vitæ profuerit. Contraque quàm infelix adolescens ille Evangelicus, suis opibus fuerit, qui mandata quidem Dei custodierat, sed consilium Christi se vocantis neglexit. Cum severum illud de opulentis judicium subierit: *facilius camelum per foramen acus transiturum, quàm divitem in regnum cœlorum.* Nam difficile est ab opibus possessis ita animum abstrahere, ut ex illis sis, de quibus Christus dixit; *Beati pauperes*

*Promptè re-
lictis omni-
bus sequun-
tur: secus
quam ado-
lescens di-
ves.*

pauperes

Matt. 3.

*pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum
cælorum.* Quod est caput doctrinæ Christi in
monte, Hæc enim paupertas spiritus, quæ ani-
mum ab affectu opum ita denudat, ut plus Deo
cœlestibusque, quàm terrenis hisce adhæreat,
illasque amittere, quàm Deum offendere ma-
lit, planè omnibus ad salutem est necessaria: si-
ve re ipsa opes aut dignitates possideant; si-
ve spe sola aut voto confectentur. Cum igitur
ad hanc paupertatem spiritus à Christo omnes
vocentur: tu expende, consultiúsne cum Apo-
stolis omnia relinquuntur? an tuus ab iisdem
retentis animus, ita ut pauper sit, possit avoca-
ri? Si Dominus aliorum es; an, ex tuis opibus,
tribuas cuique quod suum est; præsertim dere-
lictis, qui potentibus intercessoribus carent &
aliàs auditurus: *quod uni ex minimis meis fecisti,
mihi fecisti.* Si Ecclesiasticus, aut etiam religio-
sus es, an Deo propter opes servias? hoc enim
prorsus damnabile: an potius opes tibi ad ne-
cessitatem, non luxum serviant, propter Deum?
hoc enim solum est salutare. Hi tales esse pos-
sunt, ut sint *nihil habentes, & omnia possidentes*:
re multùm possideant; cùm centuplum illis in
hac vita promissum sit, spiritu pauperes sint;
cùm divini obsequii, non opum augendarum
curam gerant. Tu vide, quocumque in statu
verferis, num quicquam in hoc mundo sit, si-
ve opes, si-ve honores, si-ve consanguinei, si-ve aliud
amore dignum, quod, si vel sit deserendum;
vel Deus, etiam leviter, offendendus: non ma-
lis deserere, quàm Deum (licet solo mendacio
res tuas propugnando) lacerare. Hoc enim nisi
feceris,

Omnia pa-

feceris, res adhuc spesque terrenarum rerum Deo præposuisti. Procul ab illo, qui dixit: *quid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram?* procul ab Apostolis, qui, *relictis omnibus, Christum secuti sunt.* Omnia, planè omnia, si non effectu, certè affectu propter Deum relinquenda sunt. Non est enim pauper spiritu, nec ex toto corde Deum amat, qui aliquid supra, vel præter Deum amat, quod propter Deum non amat. Qui in hoc solo fine quiescit, tantùm capax regni cælorum est.

plus deserenda, quam levi peccato Deus offendendum.
Pl. 72. 25.

AFFECTUS. Quis mihi hoc tribuat, ô Deus meus, ut intelligam ac sequar vocationem tuam, quando cùnque divina inspiratione loqueris ad cor meum! Heu quoties à carne ad spiritum, à mundo ad Deum, à peccatis ad commendationem constantemque pœnitentiam, à tepiditate & languore ad fervorem pietatèmque me avocasti, quoties mihi suggessisti: *Ecce nunc tempus acceptabile: volat hoc irrevocabile, in æternum non rediturum, & forte brevi non supererit aliud. Ecce nunc dies salutis, operare bonum dùm tempus est, veniet nox quando nemo poterit operari. Surge qui dormis, & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus.* Si aliquando, cur non modè? Et ego, quàm surdus ad hæc fui monita hætenus, quàm parum sum obsecutus; aut si quem dedi locum, quàm repentè in pristinam tepiditatem relapsus! An nondum intelligo hæc mihi arte illudi à Dæmone, dum semper propono, nunquam dispono? Quanto jam poteram bonorum gaudere thesauro, quantâ Dei gratiâ & amicitîâ frui, quantum in omnem æternitatem reposuisse præmiorum, si vocanti & instiganti hætenus ad perfectionem Deo fuisset obsecutus! quàm felix, & nunc, & in hora mortis essem, tot collectis virtutum opibus, tantâ Dei benevolentîâ, quam suis amicis impendit, fretus! En Apostolos, & tot sanctos Dei, repentè, & in re tam ardua (quanta erat, universa relinquere) sine dilatione, sine excusatione Deo vocanti obsecutus. & quanto hoc bono suo, quantâ gloriâ, ac felicitate æternum duratura! quantulum est, quod in opi-

Desiderium sequendi vocationem & inspirationes divinas.
Eph. 5.

Magna felicitas est Deum hic sequi, ut fruatur æternis bonis.

bus.

bus, honore, ac voluptate pro Deo reliquerunt, quàm immensum, quod sunt assecuti! Vah meam segnitiam, & contractam negligentiam maculam, damnatumque irrecuperabile; nulla, nec æternam quidem pœnitentiã reparandum! Quin exurgis, ô anima, & vel nunc somnum excutis, & errorem corrigis; ut quod superest vitæ, ab hoc momento omni contentione & studio virtutum Deo consecretur? Venio ô Domine, venio, sequor te vocantem, suscipe me servum tuum. Da veniam de præteritis, largire gratiam in futuris.

II. PUNCTUM.

Christus brevi in monte sermone Christianam perfectionem tradidit, docendo, quem quisque affectum erga bona externa, erga se, & proximum debeat habere. Matt. 5. In bonis vult esse spiritu pauperem: Erga se attentum ut peccata videret, quarat justitiam. Erga proximum vult esse misericordem si delinquat,

Considera sermonem à Christo in monte habitum brevem totius Christianæ perfectionis summam complecti, cum hominem instruat, quemadmodum se in usu bonorum externorum, erga se, ac proximum habere, non vulgari modò, sed perfectione quadam singulari debeat. Nam in opum, honoris, laudisque affectu, vult esse spiritum aversum, & pauperem, ut ante meminimus. Erga se vult esse attentum, lugere suam cupiditatem, vanitatemque mundi, & commissa abs se scelera, ut aliquando mereatur consolationem; Christi nunquam ridens, sæpe autem lacrymans exemplo. Qui cum peccata deplorarit aliena, quantò magis nos deplorabimus propria! Vult deinde nos esse mundo corde, quod perfectorum est in via purgativa. Postea ad virtutem egregiè connitendo, esurire, ac sitire justitiam; tantam videlicet aviditate, quantam famelici sitientesque ad cibum potumque anhelant. Beatos verò in primis se credere, cum maledicta & persecutiones Christi nomine patiuntur. Deniq; erga proximum vult esse mites, leniter mansuetæque cum illo

illo agendo, & siquid deliquerit exemplo *liberalem s*
 Christi ignoscendo, qui *mitis erat & humilis* *egeat, paci-*
corde. vult præterea *miseriordes* esse, miseria *ficum s* *ofz*
 alienæ eleemosynis, quâ corporalibus, quan- *fendat.*
 tum facultates patientur; quâ spiritualibus ubi
 salus eorum periclitatur, succurrendo. Postre-
 mò & *pacificos*, hoc est, à rixis, contentionibus,
 bellisque alienos, omnibus æquos, omnium
 amantes, ut filii Dei nuncupentur, qui *solem*
suum oriri facit super bonos & malos, & pluit su-
per justos & injustos. Et hæc erga proximum
 observantia, adeò difficilis futura non est, si re-
 gulam hanc nobis & à ratione, & à Christo præ-
 scriptam sequamur: *quodcumque vultis, ut vobis* *Matt. 7.*
faciant homines, & vos facite illis. Porro hunc
 erga proximum affectum adeò Christus in hoc
 sermone inculcavit: ut moneret: *dictum est an-*
tiquis non occides: ego autem dico vobis, qui irasci-
tur fratri suo reus erit iudicio. Et si offeres munus
tuum ad altare, reconciliare prius fratri tuo. Dictum
est, oculus pro oculo, dente pro dente: ego autem
dico vobis, non resistere malo; sed si quis percusse-
rit in dexteram maxillam tuam, prabe ei & alte-
ram. Dictum est: diliges proximum tuum, &
odio habebis inimicum: ego autem dico vobis, dili-
gite inimicos vestros, & benefacite his, qui oderunt
vos. Ut verò Christus hæc nobis præcepta le- *Christus hæc*
 viora redderet, suo ipse exemplo præcessit, *non minus*
 mortem etiam pro inimicis sustinendo, quod *exemplo,*
 nisi fecisset, periissemus omnes. Hæc nimirum *quàm ver-*
 est admirabilis simul & amabilis Christi doctri- *bo tradidit.*
 na, quàm mundus non capit, obstupescit ta-
 men & reveretur, ob virtutis quàm spectat sub-
 limita-

limitatem, quæ gentem quantumvis barbaram potest emollire, & nisi de cœlo, & à Deo esse non potest, quæ hujus ac futuræ vitæ beatitatem complectitur.

*Dolor de
imperfectione
vite præterita.*

AFFECTUS. O anima mea, quàm procul ab hujus doctrinæ perfectione, & felicitate vitæ illius, quam hic Christus describit, abfuisti hæcenus, qui erga externa hujus mundi bona, honores, & corporis oblectamenta, nondum affectum omnem exuisti, ut verè pauper spiritu dici possis? Ecquid obsecro est, quod hic te veluti captivam detinet? ad eone viles contemptibilia fluxarumque rerum laqueos pertrahere nondum poteris? submove quidquid id est, neque te cœlo natam, & æternæ destinatae felicitati, his tam abjectis reculis patere illigari. Pœnitebit æternum, nisi hujus jam te desideria pœniteat. Te verò tuamque conscientiam quod attinet, quid obsecro curabis re-

*Magnam solatium est
conscientia rectè factorum.*

ctè, si hanc negligas? quanta amaritudo est hanc esse oneratum! quanta suavitas hanc esse innoxiam! O dulcis tristitia, quæ præterita peccata expiat, futura cavet! optata fames sitisque, quæ ad justitiam aspirat! blanda sustinentia, quæ in opprobriis & persecutionibus unà cum Christo crucem amplectitur! Quis mihi tribuat, ut cum principe Apostolorum dicere possim: *repletus sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione nostra?* quantum inter has, & mundi voluptates discrimen! hæc brevi oblectant tempore, ac deinde perpetuò conscientiam discruciant? illæ exiguo tempore affligunt, ac deinde æ-

2. Cor. 7. 4.

*Mansuetudo
erga proximum à
multis liberat peccatis.*

ternum in hac atque altera vita oblectant. Jam verò, quam procul ab ira, invidia ac detractioe, quotidianis penè contra proximum delictis, viveremus, si illa Christi mansuetudine ac pace delectaremur, quæ cum charitate singulari cōiuncta, *benigna est, non amulatur, non irritatur,*

1. Cor. 13.

non cogitat malum; sed omnia sustinet, & pati injuriam, quàm inferre gloriosius existimat: libenter ignoscit proximo, cui toties à Deo ignoscitur. O Domine, si hoc unicū à te didicissem, quod *mitis es in humilis corde,* jam dudum hæc omnia, cum summâ animi voluptate præstitissem, dixissemque cum dilecto tibi Rege, *viam mandatorum tuorum cucurri, sed dilatasti cor meum,* Dilata illud,

Ps. 116.

oblecto

obsecro, ut ex hoc momento intelligere incipiam, quæ doces verbo, & sequi quæ tradis exemplo; ne illa beatitudine, quæ hujus ac futuræ vitæ est, excidam. En, ô Domine, paratum me ex hoc momento ignoscere omnibus, & cavere ne in his illisque occasionibus N. N. ullum impatientiæ adversus proximum signum edam, omnibus etiam inimicis beneficiam exemplo tui

III. PUNCTUM.

Confidera, quemadmodum Christus discipulos & reliquam auditorum turbam instruxerit de iis, quæ ad Deum & curam rerum cœlestium spectant. Postquam monuisset, omnes perfectos esse debere, sicut pater cœlestis, qui etiam beneficit suis hostibus, ad Deum sensim, velut per gradus perfectionis auditores deducit, jubetque rectâ hunc intentione spectare in omnibus; ne faciamus justitiam, velut hypocritæ, coram hominibus, & mercedem gratiamque apud Deum amittamus. Quare in eleemosynarum largitione, in jejuniiis, in oratione, occultum nos potius locum quærere, quàm publicum conspectum captare jubet. Porro ut rectè oremus Deum, quæ ab illo potissimum sint petenda, nos docuit. Nimirum, sic orabitur, inquit. *Pater noster qui es in cœlis, sanctificetur nomen tuum; fiat voluntas tua, &c.* Sic exorsus, ut ostenderet, non solum reliquas actiones nostras, sed & ipsasmet preces eò referendas esse, ut nomen Dei sanctificetur, ejusque voluntas perficiatur. adeoque unius Dei gloriam, ejusque sanctissimum beneplacitum ubique in oculis nostris positum esse debere, & huc tanquam ad finem referenda omnia. Cùm enim iccirco nati simus; æquum

Adjectis & Christus quales erga Deum; in omni opere spectandum. nos esse vellet.

Omnia omnia

*opus nostrū
Deo, ut fru-
ctus arboris
suo Domino,
debeat.*

est, ut totius vitæ nostræ, tanquam ex arbore, suo Domino plantatæ, fructus eodem referantur. Quocirca sollicitè nos Christus admonet, ne in rebus terrenis animum cogitationesque nostras defigamus, sed tanquam Deo cœloque nati, *queramus primò regnum Dei*, ita fore, *ut cetera adjiciantur*: neque enim Deum in rebus necessariis ad vitam defuturum nobis, qui volatilia etiam cœli pascit, & liliis campi providet. Non itaque thesaurizandum nobis in terris, sed in cœlo, ubi furibus & corruptioni thesaurus noster expositus non sit. Neque seductores ac falsos Prophetas audiendos, qui ab angusta cœli via, ad viam spatiosam liberæ ac dissolutæ vitæ conantur traducere. Et hos *ex fructibus suis agnoscendos esse tradit*: quòd *arbor mala bonos fructus non proferat*. Quæ tanquam *potestatem habens* Christus docebat, ut admirarentur turbæ super doctrina ejus. Quâ in uno sermone totius Christianæ vitæ singularem perfectionem complexus est. Hæc scimus, sed beati erimus si fecerimus illa.

*Desectio
vilium ani-
morum, qui
terrenis re-
bus immer-
si, pro his
santo labore
desungun-
tur, cum æ-
terna bona
longè minori
queant obti-
nere.*

AFFECTUS. Oviles & abjectæ in terram animæ, quæ majori cura ac labore terrenas opes quærunt, quàm cœlestes ambiunt: peritura sectantur, æterna negligunt: corpori suo blandiuntur, animam deserunt: immortalia mortalibus posthabent; & Diabolo, quàm Deo servitutem præstare malunt! An non ex tam insanis perversisque hominibus, & ego unus fui hætenus; nec tamen adhuc satis meam detestor, & corrigo dementiam? Si pro illis Deus operibus, quibus cœlum æternamque felicitatem largitur, mundi hujus bona voluptatésque nobis obtulisset: multi opinor hæc avidè sectarentur, studiosè exple- rent: neque difficultas hic sese offerret ulla, ad quam terribi mortales hærent, facilius enim esset orare Deum,
& quær-

& quandoque jejunare, illumque, qui petitas semper opes largiretur ferre in oculis, quam indos per tot adire maris terrarumque discrimina, nec leviter algere ac sudare, siti-
re ac famere, & vel coactas ad Deum preces mittere. fa-
cilius etiam, quam stivam rustrumque versare rusticis, fra-
meam hastamque ferre inter adversos hostium insultus
militibus, & sæpe vitam amittere, dum ejus alimenta se-
ctamur. Et tamen (ô cæca perversitas!) huc turmatim
affluimus, noctu diuque, pro exiguo, incertoque lucello,
excubamus, eaque ultro præstamus, quæ si pro cælo æ-
ternaque felicitate obtinenda nobis Deus imperasset, du-
rus immitisque erga nos tyrannus videri posset. Jam ve-
rò quid levius, quam exigere ab homine ad cælum nato,
ut Deum conditorem suum autoremque bonorum om-
nium in operibus suis spectet, principium unde prodiit, fi-
nem quo tendit, fontem unde omne in se bonum per mo-
menta vitæ singula derivatur? Et si temporalia etiam bo-
na desideret. quid æquius, quam ut regnum Dei, sibi præ-
paratum, tanquam excellentius reliquis, primò quærat,
& cetera juxta Christi promissionem adjiciantur? Pote-
râtne optabilior homini, etiam temporalium amanti, of-
ferri conditio, ut & æterna haberet bona, & præsentia non
amitteret? O me felicem, si hæc expendissem studiosius
hactenus, & tantâ egissem solitudine, quantâ hujus se-
culi bona sui secutus! qualis in cælo meritum cumu-
lus, quanta apud Deum gratia, & gloria esset reposita!
Nondumne expergiscor, & quod reliquum est temporis
laborisque huc totum refero?

*Quâ viâ
securissimè
temporalia
bona simul
cum æternis
obtineri pos-
sunt.*

COLLOQUIUM.

O sanctissima Dei Mater, & Virgo Maria,
quæ conservabas omnia verba dilecti filii tui in
corde tuo, ita ut hæc tanquam semen cade-
rent in terram bonam, ac fructum centuplica-
tum redderent, impetra mihi & hanc gratiam
à suavissimo filio per maternam intercessionem
tuam, ut salutiferam hanc doctrinam ipsius a-
vidâ mente excipiam, totamque ipso opere ad
gloriam divini nominis constanter expleam.
Ave Maria, &c. subjungatur. O Je-

*Imploratio
divina opis
per interces-
sionem Ma-
tris,*

*Et media-
tionem
Christi.*

O Jesu, Salvator Mundi, sis mihi Jesus, & nunc etiam de cœlo, tanquam potestatem habens, hanc doctrinam tuam meo pectori imprime, sicut olim discipulorum tuorum pectoribus in monte impressisti. Patere te exorari à charissima Matre tua, pro me intercedente, & meus apud æternum patrem tuum mediator, non solum per preces, verum & sanguinem tuum esse digneris; ut quemadmodum sanctissimam ipsius voluntatem implere, gloriamque divini nominis ubique spectare in terris voluisti; ita & ego, tua secutus vestigia, sollicitè imposterum explere, ac spectare non desinam.

Anima Christi sanctifica me, &c.

Tu verò, ô pater æterne, respice in faciem dilecti filii tui, non illam solum, quam nunc interpellans pro nobis tibi ostendit in cœlis; sed etiam, quam pro mea olim salute tibi exhibuit in cruce, plagis, livore, & cruore respersam; quando attritus propter scelera nostra, à te meruit exaudiri. & per ejus gloriosam mortem ac resurrectionem, fac me peccatis mortuum, tibi soli in gratia, ac virtutum omnium exercitatione imposterum vivere, idque universim spectare, *ut sanctificetur nomen tuum* ab omnibus & in omnibus, nunc & in æternum. Imprime, ô mi Deus, hæc ita cordi & operibus meis, ut nunquam excidant.

DISTICHON MEMORIALE

*Discipulos mira arte legit (2) præceptaque condit
Lege nova (3) Primas mandat habere Deum.*

MEDITATIO IV. DIEI V.

De præcipua Christi doctrina miraculis firmata.

Ex Hebd. 2.

VERITAS. Christus, ad veritatis à se traditæ contestationem, mira supra naturam operatus est, fidemque, ut fundamentum salutis, exegit ab omnibus, quam miris apud posteros operibus firmandam prædixit. (2) Post hanc, ad spem fiduciamque omnes, verbis, factisque, nunc panes multiplicans, nunc mari & ventis imperans, excitavit. (3) Postremò in monte Thabor gloriosus, suis coram discipulis, & Christianis omnibus desiderium cœlestis patriæ gloriæque iniecit,

ORATIO ET PRÆLŪDIA modo supra præscripta instituentur. ut e. g. *Petrum tibi in mari ambulanti, erectumq; proponendo, &c. Deinde gratiam petendo.*

I. PUNCTUM.

Considera, quod Christus, ut suam de cœlo esse doctrinam ostenderet, multis illam supra naturæ vim virtutemque editis miraculis confirmavit; ita ut nulla unquam religio in orbe fuerit, quæ tanta sanctitatis specie propagata sit, & tot tantisque signis illustribus sit stabilita. Quæ, ne suspecta esse possent rectè expendentibus, non ad ostentationem à Christi

Christus miraculis doctrinam suam probaturus fidem ante omnia requirit, ut salutis fundamentum.

sto edita sunt ; verum ad Dei solius gloriam, hominum salutem, & veræ fidei contestationem. Ita cæcis clamantibus: *fili David misere-re nostri. Creditis? inquit, & annuentibus, teti-git oculos dicens, secundum fidem vestram fiat vobis.* Et Chananææ pro filia deprecanti dixit:

Matt. 9.

Matt. 15.

Matt. 9.

Ioann. 11.

Matt. 17.

Marc. 16.

Fidem hanc ad miracu-la quoque valituram apud poste-vos prædixit.

Matt. 16.

O mulier, magna est fides tua, fiat tibi sicut vis, & sanata est filia ejus ex illa hora. Hæmorrhoiisæ confidenti: *confide filia, fides tua te salvam fe-cit.* contra Marthæ dubitanti de suscitatione Lazari promissa; *si credideris, videbis gloriam Dei.* Discipulis quoque Iynaticum frustra ex-orcizantibus, quærentibusque: *cur non potuif-sent eicere? propter incredulitatem respon-dit: nam si habueritis fidem, sicut granum sina-pis, dicetis monti huic; transi hinc illuc, & transi-bit, & nihil impossibile erit vobis.* Tanta videli-cet in fidè verâ vis est. Et in hujus virtute fide-li Christus Apostolos ad prædicandum missos iussit, *infirmos curare, mortuos suscitare, Dæmo-nes pellere.* Miraculorum porrò vim non solum Christi & Apostolorum temporibus duratu-ram Christus promisit; sed per credituros etiam posteros esse propagandam. *Signa, ait, eos qui crediderint, hæc, sequentur. In nomine meo Dæmonia ejicient, super agros manus imponent, & bene habebunt.* Quæ de fide salvifica dici cer-tum est, cum immediatè præmittat, *qui non cre-diderit, condemnabitur.* Hæc est illa fides, quâ Petrus confessus est. *Tu es filius Dei vivi,* idcò-que Ecclesiæ Christianæ petra ac fundamen-tum est constitutus, de qua dictum: *portæ infe-ri non prævalebunt adversus eam,* ac promissum insuper:

insuper: *Tibi dabo claves regni caelorum, & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in caelis.*

En fidei divinam vim, per quam tot hominibus valetudo corporis instaurata, salus animæ oblata, Ecclesia primùm erecta, & ad totam æternitatem propagata, supparique cum Deo ligandi solvendique potestate donata est. Hæc videlicet, *lumen est anima, ostium vi-*

Euseb. Emis.
in symb.

ta, fundamentum salutis aeterna. Sine hac in errore tenebrisque peccatorum miserè mortales volutantur, nullus in virtute progressus est.

Omnis à fide potissimùm languente defectus, omnis ab eadem vigente profectus est. Quis enim fieri posse existimet, ut seriò quisquam vivaque fide credat, quæ de peccati gravitate, ejusque pœnis, de virtutum meritis, de præstantia divinæ gratiæ gloriæque nobis proponuntur, qui adhuc scelus perpetrare, virtutis gratiæque concessæ occasionem possit negligere?

Vitiorum
progressus,
& defectus
virtutum,
ex defectu
fidei est.

Recolere secum certâ fide novissima, & tamen hæc ipsa contemnere, vix est hominis. Unde preces nostræ petitionésque apud Deum toties irritæ sunt, nisi quia illâ fide destituuntur, quâ cum *omnia possibilia sint credenti?* Unde

Marc. 9.

tanta in operibus vanitas, in charitate frigus, in toto orbe discordia, nisi quia vetantis puniéntis hæc in tempore, & æternitate Numinis vera fide, ideòque & timore destituimur? Excute sinus tuæ conscientiæ, & intelliges hunc præcipuum esse malorum fontem. Serius hæc disces, sed *beati, qui non viderunt, & crediderunt.*

*Desiderium
vera vivæ
que fidei.
Marc. 9.*

**AFFECTUS, Credo Domine, adjuva incredulitatem
meam.** Video, ô mi Deus, te immensis penè defunctum
laboribus, humanam mortalemque naturam induisse,
cœlestique felicitate ac gloriâ desertâ, in hanc te miseria-
rum vallem dimisisse, nec quicquam ferè calamitatis in
mundo reperiri, quod, excepto peccato, non subieris, ut
mihî salutiteram hanc fidem, per te tuosque in Ecclesia
Doctores, traderes, ac persuaderes. Quidquid docuisti,
quidquid egisti ac passus es, miracula à te patrata, expulsi
Dæmones, excitati mortui fidem suadent. Deinde jeju-
nia orationes, patientia, & charitas tua, vita universa at-

*Confusio sui
ob inuis &
stimatum
fidei benefi-
cium, quod
tam multis
negatum est.
Matt. 11.*

que ipsa etiam mors tua huc spectat, ut veram vivi-
ficamque fidem inculcares. Et hanc mihi gratiam præ mil-
le aliis mortalibus, cum ethnicis, tum hæreticis, singula-
rem impendere voluisti; ut confundar atque erubescam,
quando hoc tantum beneficium tuum, tam ingrata ac
frigida mente complector. Nam si in Tyro & Sidone fa-
cta fuissent virtutes, quæ factæ sunt in nobis, olim in cilicio
& cinere poenitentiam egissent. Væ utique mihi, si in tan-
ta oblatae fidei gratia, ingratus vivam; si pretium hoc
laboris, & sanguinis tui debita æstimatione non excepero,

*Excitatio
ad fidem
sanctorum.*

Heb. 12.

quod tot castissimæ Virgines, proscriptis carnalibus ille-
cebris, tot Confessores in perpetuis vigiliis, jejniisque,
tot Martyres proprii etiam sanguinis profusione venerati
sunt. Qui illam promissis tuis fidem habuere; ut opibus,
deliciis, honore, mundo, propriâ libertate, vitâ ipsâ ne-
glectâ, fide ingenti ad propositum à te bravium conten-
derint. Quid hæremus, ô anima, quin pari fide ac con-
tentione breve hoc vitæ reliquum nobis spatium decurri-
mus, quando eadem nobis promissa sunt, quæ jam alios
gloriosè credimus assecutos. Et quid durum esse poterit,
aspicientibus in autorem fidei, & consummatorem lesam,
qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione con-
temptâ: nunc autem in dextera sedis Dei sedet? Euge per
fidem invictamque patientiam, huc sequere. breve labo-
ris tempus est, æternum præmium, mox videbis in glo-
ria, quem nunc sequeris in vitâ. Vivâ fide crede, & obtine-
bis.

II. PUNCTUM.

Considera, quod Christus suis in Ecclesia *Christus suis*
 miraculis, non tantum fidem in nobis, *etiam mi-*
 sed etiam spem divinam excitet confirmetque, *raculis ad*
 idque non solum in rebus ad salutem æternam, *spem nos e-*
 verum etiam temporalem vitam spectantibus. *rex, tam*
 Cum ipse non minus autor conservatorque *quod ad tempo-*
 naturæ sit, quam gratiæ: nec quicquam eorum *poralia bo-*
 oderit deseratque, quæ fecit. Quocirca non *na, quam*
 solum orare ac petere nos docuit: *æterna in so-*
lo Deo collo-
candam.
adveniat re-
gnum tuum; verum etiam *panem nostrum quo-*
sidianum da nobis. Hac de causa Christus quin-
 que hominum millia, sese in desertum usque
 consecuta, ipse prodigiosâ panum ac piscium *Matt. 14*
 multiplicatione pavit, majori insuper duode-
 cim cophinorum in cibis quantitate relicta,
 quam apposita fuerat. ut ostenderet, quod ali-
 bi docuit; quærentibus primò regnum Dei,
 nihil in temporalibus defuturum; & in his *Temporalia*
 quoque non tam labori & curæ nostræ, quam *promisit,*
 divinæ providentiæ, quæ etiam *quærentibus*
 esse confidendum. Hac de causa quoque scis- *prius spiri-*
 citatur Apostolos, quos sine omni cura victus *tualia.*
 ad prædicandû miserat: *quando misi vos sine sac-*
culo & pera, nunquid aliquid defuit vobis? & illi
dixerunt, nihil. ut Israëlitas in deserto, Eliam
 & Paulum in solitudine, pane cœlitus submisso
 pavit; ita mille vias artesque Deus ad nostras
 necessitates levandas tenet. Quam igitur vâ-
 cordes sunt, qui suis plus manibus audent fi-
 dere, quam Deo.

Jam in peccatis, tentatione, ac tribulatione *In spiritua-*
 quis ad Deum unquam seriò ardentèrque con- *libus verò*

ad opem
promptissi-
mus est.
Marc. 16.

Luc. 7.

Izech. 8.

Fluctuanti-
bus in spe
opem quan-
doque dis-
fert, ut do-
ceat confi-
dere.

Matt. 8.

fugit, & desertus est? Magdalena publica me-
retrix, tot flagitiorum rea, ut septem Dæmoni-
bus, hoc est totidem vitiis capitalibus, obfessa
diceretur, in Christo redemptore spem suam
collocans, nec erubescens publicam in domo
Simonis pœnitentiam, audire meruit: *remittuntur ei peccata multa, & fides tua te salvam fecit, vade in pace.* Ita & prodigus spe plenus, ut qui mercenarios etiam in domo patris abundare videret, cùm ante patrem supplex his verbis deprecaretur culpam, *peccavi in cœlum & coram te, & jam non sum dignus vocari filius tuus,* in amplexus & domum patris, magno gaudio, usque ad invidiam fratris, receptus est. Nimirum Deus est, qui non vult mortem peccatoris; sed magis ut convertatur, & vivat. Incirco mortem ipse sustinuit in ligno; ne peccator sustineret in inferno. Ipse factus est Deus salutaris noster, ne quisquam de salute desperet: spes nostra, qui fecit utraque unum, in quo salvati & liberati sumus. Adeò de nobis sollicitus, ut si mater possit oblivisci infantem uteri sui, ille tamen non obliviscatur nostri. Porrò ut ostenderet Apostolis in tentatione ac tribulatione certum sese esse refugium, & licet cunctetur, non tamen suos deserere: nonnunquam in vehementi maris tempestate inter discipulos jactatos obdormiscens, cùm à meticulosis excitaretur, de modica illos fiducia arguit, ac repentè consurgens imperavit ventis: & facta est tranquillitas ita ut turba obstupescens diceret: *quis est hic quia venti & mare obediunt illi?* Sic in alia tempestate versantibus Christus per medium accessit

fit mare, Petróque in occursum accito, cum hic majori fiducia insiliisset in mare, quàm progrederetur, manum obviam porrexit, simulque æstantem increpavit: *modica, inquit, fidei, quare dubitasti? an non is sum, cui aliàs ventum & mare obedire conspexisti, quem Dæmones formidare, morbos fugere, cui vitam mortemque subjici exploratum habebas? fidentius ille egit, qui dicere ausus est, etiamsi me occiderit, in illum* Iob. 11.
operabo. Hunc audi & sequere, invoca me in die Psalm. 49.
tribulationis, eruam te, & honorificabis me.

AFFECTUS. *Maledictus homo, qui confidit in homine, Ier. 17. 5.*
 & ponit carnem brachium suum, & à Domino recedit cor ejus. *Benedictus vir, qui confidit in Domino, & erit Dominus fiducia ejus. Mihi adharere Deo bonum est, & ponere in Domino Deo spera meam.* Ad quem enim alium
 speramus, in omni necessitate & angustia nostra, nisi ad te
 Deus meus, qui es fons bonorum omnium. In fame &
 nuditate, *oculi omnium in te, sperant Domine, aperis tuam*
manum tuam. & imples omne animal benedictione. Si
 tentator nos infestet: *Tu es refugium meum, quoniam*
eripuisti animam meam de morte, pedes meos à lapsu, ut placeam coram Deo in lumine viventium. Si mundus, caro,
 Dæmon, homines & creaturæ omnes consurgant adver-
 sum me: *Dominus illuminatio, & salus mea; quem timebo?*
Dominus protector vita mea; à quo trepidabo? Et si adversitas me cum Jobo premat undique, si noti & amici
 deserant, si mors ipsa ingruat, scio, quod redemptor meus
 vivit, & in novissimo die de terra surrecturus sum, & in
 carne mea videbo Deum meum: non me deseret, neque in
 vita, neque in morte. Peccavi fateor, & non sum dignus
 vocari filius; sed major est misericordia illius, quàm mea
 iniquitas. Qui Magdalenæ, qui prodigo, qui Petro, qui in
 cruce latroni ignovit, quique tot peccatores, gaudenti-
 bus etiam in cœlo Angelis, paternas rursus in ulnas excep-
 pit, hic me supplicem non averſabitur. Deus meus est, ac
 conditor meus, & ad quem alium confugiam ego opus
 manuum ipsius? Potest mihi succurrere, quia omnipotens
 Deus novit,

potest, ac
vult: confu-
gentibus ad
se subveni-
re.

Os. 11. 3.

Aug. Man.

q. 22.

Ps. 24.

tens est: scit, quia novit omnia; vult etiam, quia summè bonus est; & quomodo in illum non sperabo? Illa me verba etiam in abyſſo calamitatum erigent: ego, quasi nutritus Ephraim. portabam eos in brachiis meis. In funiculis Adam trahameos, & in vinculis charitatis. Trahe me post te, ô Deus meus, adiutor fortis in omni tribulatione mea, qui non solum creasti me, cum non essem, verum etiã redemisti, cum essem perditus. Tota spes mea in morte Domini mei. Mors eius meritum meum, & refugium, salus, vita & resurrectio mea. Quid enim ab eo non sperem, qui suam mihi impendit divinitatem, factus homo, famam & honorem, factus opprobrium hominum; vitam & mortem, pro me extrema perpeſſus, & in cruce mortuus? Deus meus in te confido, non erubescam. In his meis necessitatibus N. N. in istis tentationibus & adversitatibus N. N. ad te confugiam, qui nunquam deseris sperantes in te.

III. PUNCTUM.

Mat. 17.

Luc. 9.

Christus in
monte Thabor
gloriosus, cum
Moysè &
Elia appa-
rens, præli-
bandam de-
dit discipulis
coelestem
gloriam.

CONSIDERA Christum ad excitandum in charissimis sibi discipulis regni ac gloria coelestis desiderium, sese in monte coram Petro, Jacobo, & Joanne transfigurasse: ita ut splenderet facies ejus sicut sol. ubi cum Moysè, & Elia in majestate apparentibus, de excessu ac morte sua locutus, lucidâque de cœlo nube obumbratus, illud à patre præconium habuit: *Hic est filius meus dilectus, in quo mihi benivolentiam, ipsam audite.* Quo spectaculo magnopere recreatus Petrus. Domine, inquit, bonum est nos hic esse; faciamus hic tria tabernacula, tibi unum, & Moysi unum, & Elia unum. Videlicet magis illo delectabatur, quàm oratione Christi, paulò ante montis ascensum, de morte sua prædicente, quod oporteret filium hominis multa pati, reprobari, & occidi, & necessè esset Christum sequentibus, ut abnegent semet ipsos.

psos, tollant crucem, ac sequantur. Dominus itaque, ut durum hunc sermonem utcumque veniret, animosque ad patiendum secum exigeret, hoc solatio gloriæ suæ, illis in monte exhibitæ, eosdem voluit excitare. Quæ gloria si in rudi specie mortalibus oculis exposita, tanto animos mærentium gaudio recreavit, ut Petrus, velut mundo omnibusque caris renunciatus, suæque immemor necessitatis, hæere istic cum Christo solum tanquam spectator, jucundum duxerit. Qualis obsecro futura est cœlestis illa, quam mortalis oculus, animusque in fragili hoc corpore non capit. Non enim videbit me homo, Deus inquit, & vivet. Apostolo idem confirmante: oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præbavit Deus diligentibus se. Et, non sunt condigne passionibus hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis. Quod si igitur radius aliquis, aut potius umbra cœlestis gloriæ, à Christo pro discipulorum capacitate demonstrata, ita animos illorum occupavit; ut pro deliciis habuerint, illi soli immorari, totiusque mundi bonis ac voluptatibus destitui, ut hisce tantillis è cœlo depromptis gaudiis fruerentur; quid pro illis faciendum ferendumque non est, quæ nos inebriabunt ab ubertate domus Dei, & torrente voluptatis potabunt. Quid igitur opibus, honoribus, regnisque hujus mundi tenemur, quando tam exigua Christi gloria, ita discipulos tenuit, ut jam obliti totius mundi, in solitario aridoque montis vertice habitare cum Christo desiderarent?

Ante tamen de sua & aliorum passione concionatus.

1. Cor. 2. 9.

Cœlestis gloria amor, facit despicere mundum.

Psalm. 25.

Obse

Apoc. 21.

Obsecro te, suspice civitatem illam, cujus portæ ex margaritis ædificatæ, structura muri ex jaspide, civitas, ejusq; plateæ aurum mundum. quamque charitas Dei illuminat: ubi *tabernaculum Dei* perpetuum *cum hominibus*, ubi *mor non erit ultra, nec ullus dolor*. Ibi deponamus thesaurum nostrum, ubi illum ærugo non consumit, & fures non suffodiunt. Ibi regnum quæramus, ubi illud paratum nobis est à constitutione mundi, regnum omnium seculorum quod inimicus nullus infestat, pax æterna firmat, gloria immortalis illustrat: ubi omnes *justi fulgebunt sicut sol, & sicut splendor firmamenti*. Regnum enim Christi non est de hoc mundo.

*Desiderium
cælestis gloria,
ejusque
excellentiæ.*

AFFECTUS. O Anima mea, ad Deum & cœleste hoc regnum condita, quid hæres ac sectaris in terris, quando tanta immensa tibi bona, tantaque gloria præparata est in cœlis? Si Apostolos exilis illa potuit detinere in monte Christi gloria, quid illa jam summa & inexplicabilis faciet in cœlis, ubi non sola facie, sed toto corpore, totâ animâ divinitate totâ, inter plura sanctorum irradiabit agmina quam spectantur in cœlo sidera? ubi in summo bono apprehenso, verè bonum est esse: ubi *illud, quod præparasti Deus diligentibus te, fide non capitur, spe non attingitur, charitate non apprehenditur, desideria ac vota transgreditur: acquiri potest, apprehendi non potest?* Ibi denique intelligemus, *quam magna multitudo dulcedinis tuæ Domine, quam abscondisti sumentibus te! Abscondes enim eos in abscondito faciei tuæ, à conturbatione hominum proteges eos in tabernaculo tuo.* Quam stultè sectamur te in tabernacula in terris, quando tabernaculum nobis Dei præparatum est cœlis! & tabernaculum verè jucundum non in monte arenoso, interque ventos mundi hujus non in squalida hac lacrymarum valle; sed in monte divinæ gloriæ, in valle omnium deliciarum. ubi gaudium sine mœrore, gloria sine contumelia, voluptas sine nau

Aug. I. 22.
de civ. Dei.

Pl. 30. 20.

ca est. O si illa amantissima sponsi verba brevi audire
 liceat, *veni sponsa mea, veni de libano, veni coronaberis!* **Cant. 4.**
 At *nemo coronatur, nisi qui legitime certaverit.* Ante in sta-
 dio hujus mundi currendum sudandumq; nobis est, prius-
 quam bravium reportemus *Omnis autem, qui in agone* **1. Cor. 9.**
consendit ab omnibus se abstinere: & illi quidem ut corrupti-
ilem coronam accipiant; nos autem incorruptam. Age, **Excitatio**
 anima, tempus & stadium angustum est, labor perbre- **ad laborem**
 vis ad immensam æternitatem comparatus, onus leve ad **ante coro-**
 ternum gloria pondus, quod operatur in nobis. Ne com- **nam requi-**
 nitte, ut diligentia, & contentione vincaris ab his, qui **sunt.**
 peritura hujus mundi bona, honores & coronas, tantis la-
 boribus periculisque confectantur. O segnem atque in-
 anam te, nisi æterna pluris æstimes, quàm illi peritura!
 & si immensæ illius gloriæ opes, honores, deliciaeque mi-
 oris facias, quàm illi levicula atque instabilia hujus mun-
 di bona! illi in his comparandis sudent, noctu diuque vi-
 dent; tu in istis frigeas atque obdormiscas! In stadio
 perferamur: in quo, aut carendum bravio est; aut curren-
 dum, ut comprehendamus. Hoc igitur in illo N. atque
 in N. difficili labore tuo cogitabis. Quod isti pro bonis
 perituris, id tu non præstabis pro sempiternis?

COLLOQUIUM, ut supra institutum, propositum cum
 virtute ubique operandi, & gratia à Deo ad hoc præstan-
 dum postulationem complectatur. Præcipueque huc diri-
 gatur, ut desiderio rerum cælestium accensus animus, spreto
 perituris, nil nisi æterna bona concupiscat.

DISTICHON MEMORIALE

*Miraculis fovet ipse fidem (2) spemque excitat
 omnem,*

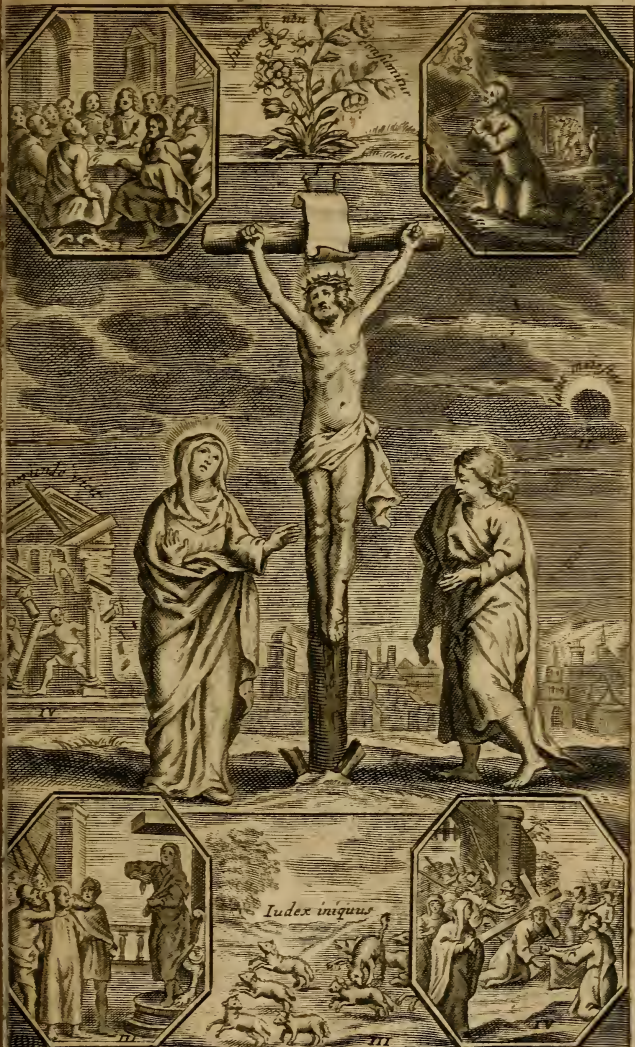
(3) Et desideriis imbuunt aetheriis.

☞ (+) ☞

facula-

*Faculatoria aspirationes laudis Dei, & gratiarum
actionis, præcipuè ad Christum
patientem.*

- Apoç. 5. 9.** **G**ratias tibi ago Domine Jesu, quoniam occisus es, & redemisti nos Deo in sanguine tuo, ex omni tribu & lingua & populo & natione.
- Ibid. 7. 12.** Dignus es, **ô** Domine, qui occisus es, accipere virtutem, & divinitatem, sapientiam & fortitudinem; & honorem & gloriam & benedictionem.
- Mat. 27. 4.** Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit. Vulneratus est propter iniquitates nostras.
- Zach. 13.** O Domine, quæ sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum? nunquid his plagatus es, in dōmo eorum, qui diligebant te?
- 1. Ioan. 1.** Sanguis Jesu Christi filii Dei emundet nos ab omni peccato.
- Thren. 3. 20.** Misericordiæ Domini, quia non sumus consumpti, quia non defecerunt miserationes ejus.
- Pf. 34. 17.** O mi Deus, omnia ossa mea dicent: Domine quis similis tibi? eripiens inopem de manu fortiorum ejus, egenum & pauperem à diripientibus eum.
- Pf. 115. 7.** O Domine, tu dirupuisti vineula mea: tibi sacrificabo hostiam laudis, & nomen Domini invocabo.
- Pf. 114. 23.** Laudationem Domini loquatur os meum, & benedicat omnis caro nomini sancto ejus, in seculum & in seculum seculi.
- Pf. 37. 18.** Ecce Domine, ego in flagella mea paratus sum, & dolor meus in conspectu meo semper.
- Pf. 56. 10.** Paratum cor meum Deus, paratum cor meum, cantabo & psalmum dicam.
- Pf. 115. 4.** Quid retribuam Domino, pro omnibus, quæ retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, & nomen Domini invocabo.

spicientes in autorem fidei, qui proposito sibi gaudio, sus tinnit crucem,
 e fatigemini. Heb. 12.

DIES VI. EXERCITIORUM.

Christi patientis, nobisque se totum in cœna ultima & ara crucis impendentis, memoria hoc die proponitur. Quæ potentissima est, ad præcipuos in homine religionis ac pietatis affectus concitandos, ideoque in hujus meditatione plerique sanctorum hominum porrius sunt versati. Quod, ut peccatorum inexplicabilis in passione gravitas, Deique in scelera immensum odium; ita admirabilis Dei patris misericordia atque unigeniti erga nos filii amor, inter extrema hæc supplicia, imprimis elucescat. *Commendat autem, ait Apostolus suis Romanis, charitatem suam Deus in nobis; quoniam, cum adhuc peccatores essemus, Christus pro nobis mortuus est. Si enim cum inimici essemus, reconciliati sumus Deo per mortem filii, multo magis reconciliati salvi erimus, in vita ipsius.* Ab illo quid non speremus amantes, qui vitam nobis mortemque, divinitatem suam humanitatemque impendit, ut à peccatis liberi, Deoque reconciliati salutem, vitamque æternam consequeremur. Quis non detestetur peccatum, propter quod ipse Dei filius tam horrenda perpessus est? Quis non humilietur, ubi ita sese exinanivit ipse Deus; hominum factus opprobrium? Quis sub Duce spinis coronato sectetur mundi delicias? sub atrociter flagellato, carni suæ nimium indulgeat? Sub tali salutis nostræ, divinæque gloriæ zelatore, in hac cura frigeat? Certè breve omnium virtutum compendium in Christo sola exhibet passio. In hac foedissima peccati labe ejusque justissima detestatio: pulcherrima virtutum idea, & meritum Christi excellens pretium, salutisque nostræ & æternæ vitæ æstimatio, præcipuè eminet. Præsertim, si, ut patet, quisque sibi hæc ita appropriet; ut noverit, quod, etiamsi solus ipse peccasset, salutem, nisi Christo Deo ac homine redimente, consequi non potuerit: ac proinde tantorum laborum dolorumque causa in Christo patiente fuerit, Paulo idem agnoscente, ac dicente; *qui dilexisti me, & tradidisti semetipsum propter me.*

Rom. 7. 8.

Gal. 2. 20.

MEDIT. I.

MEDITATIO I. DIEI VI.

De Eucharistia tanquam memoriali Passionis Domini instituta. Respondens 1. Med.

Hebd. 3.

VERITAS. Christus sacrificium, Sacramentumque Eucharisticum in Ecclesia instituturus, admirabili prius demissione pedes discipulorum abluit: non obscure significans, quantâ ad hoc puritate sit accedendum. (2) In quo omnes thesauros sapientiæ, potentiæ, & bonitatis charitatisque suæ nobis Deus proposuit. (3) Fructumque spiritualis vitæ multiplicem, tam ad vitanda peccata, quàm gratiam virtutésque augendas exhibuit.

O R A T I O P R Æ P A R A T O R I A
more consueto.

P R Æ L U D I U M triplex. 1. *Recolenda historia, de cœna apparata, lotionem pedum, Eucharistiæ institutione, & desiderio pariendi.* 2. *Imaginatio loci ac cœnæ:* 3. *postulatio gratiæ adiungitur.*

I. P U N C T U M.

Intuere Christum, priusquam admirabile illud ac per-Christus an-
peruum in Ecclesia sacrificium, & Sacramentum Eucha- te mysteri-
ristiæ, tanquam passionis suæ memoriale institueret, ab- Eucharistia
picientem sese ad pedes discipulorum, eosque lavantem institutum

ad pedes discipulorum lavandos se abiecit. & abstergentem : ut tam Sacerdotibus, quàm Laicis ostenderet, quantà puritate ac demissione ad hoc mysterium esset accedendum. Cùm lotione finita diceret : *exemplum dedi vobis, ut quemadmodum ego feci, & vos faciatis.*

Singulari humilitatis exemplo.

Gen. 18.

Gen. 43.

Gen. 18.

Ad quod ois improbi- num Iuda non flectun-

Expende, quis, & quibus pedes laverit. Ipse Christus non dissimulat. Ego, inquit Dominus, & Magister lavi vobis pedes, utique servis meum ac discipulis. Celebratur in S. literis hospitalitas Abrahami Angelos excipientis, qui ait *afferam paucillum aquae, & lavate pedes vestros* & Josephi, qui fratribus *attulit aquam, & laverunt pedes suos.* Sed quam hic dispar humilitas homo Angelis, frater fratribus servit; nec pedes ipsos abluendo, sed aquam solam ministrando. Christus tamen ad pedes servorum abiectus admirabile hoc profundissimæ humilitatis exemplum edidit. Et qualis quantusque Dominus! qui principibus regibusque huius mundi imperat universis, ad quem Abraham olim suplex orabat: *loquor ad Dominum, cùm sim pulvis & cinis.* Quis jam exponet demissionis illius profunditatem, quâ ille cœli terræque conditor, ille amantissimus discipulorum magister, ille salutis nostræ autor, ad pedes suppositoris Judæ sese abiecit? Quem tanta demissio Domini, tantus amor ac benevolentie redemptoris, ad quam Petrus attonitus exclamabat: *Domine, tu mihi lavas pedes?* nequam flexit. O ferreum pectus, & Judæ, & meum, si his non tangar, humilier, abjiciar, etiam ad pedes inimicorum meorum, & beneficiarum his, qui oderunt me! Dominus ita se demitti-

ad pedes inimici, & superbus ac contumax homo, nil tali exemplo motus, resistat?

tur: licet pro illos Christus etiam lavet sanguine.

Expende 2. Judæne, an Christo haecenus familiarior, erga amicos hostesque visus fueris? & quo deinceps exemplo tibi status esse vivendum? Toties Deum tradidisti ad mortem, cum Juda, quoties Diabolus tibi in cor misit, ut admissis sceleribus, propter quæ Deus mortuus est, Christum proderes. *Posuit enim Dominus in co iniquitates omnium nostrum.* Toties ille ad pedes tuos pronus jacuit, quoties suum, æterno patri supplex, pro te sanguinem obtulit. Abiectus enim ille ad pedes Judæ, non tantum aquam offerebat, quâ lavaret pedes, sed etiam in hac figura sanguinem, quo, & Judæ, & omnium peccatorum crimina ablueret.

Lavit enim nos à peccatis nostris, in sanguine suo: sed hoc spectaculum, nec Judam, nec tot post illum peccatores inflectere, atque à peccatis ad Deum convertere potuit. Ah, ne inter tam infelices existam! Infige, ô Domine, hoc exemplum humilitatis & amoris menti meæ!

Apoç. 1.

Verum quo fine hæc potissimum à Christo locutio tanta demissione & charitate est instituta? Nempe hæc erat præparatio ad divinißimum illud Eucharistiæ mysterium instituendum, percipiendumque. *Sciens enim Jesus, quia venit hora ejus, ut transeat ex hoc mundo ad patrem, cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos.* Et quod majus argumentum dilectionis relinquere potuit, quam seipsum in testamento hereditatis perpetuæ legare & tradere suis discipulis, atque Ecclesiæ? *Hoc, inquit,*

Finis præcipuus lotionis fuit, ut doceres, quanta humilitate puritate, & charitate, ad Eucharistiæ mysterium, omnibus accedendum esset.

est corpus meum, quod pro vobis datur. Et, hic calix est novum testamentum in sanguine meo, qui pro vobis effundetur. Ad tale videlicet tantumque mysterium instituendum, tam profunda humilitas, tantaque in omnibus puritas, ut essent mundi omnes, requisita erat. Qua de causa Paulus monuit: probeat autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat. Qui enim manducat & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit, non dijudicans corpus Domini: cui summa reverentia & honor, in omni humilitate ac puritate mentis debetur. Exhortuit Petrus cum audiret: si non laveris te, non habebis partem mecum. Et quisquam sit, qui partem cum illo non lotus habere velit, hoc est, qui impurâ Christum cōscientiâ attrectare præsumat?

*Admiratio
& depradicationis
humilitatis Christi
in lotione,
sipientia
& amoris in
divino epulo.*

3. Reg. 10.

AFFECTUS. O NOVUM & inauditum hætenus in mundo cœloque spectaculum! cœli terræque Dominus ad pedes discipulorum, & proditoris sui Judæ, abjectus cernitur. Esther olim attonita procidit, quando Regem Assuerum in sede majestatis suæ fulgentem aspexit: ego percussus hæreo, quando Dominum gloriæ & majestatis, in servili habitu officioque ad pedes peccatorum abjectum cerno. Regina Saba videns omnem sapientiam Salomonis, & cibos mensæ, & habitacula servorum, & ordines ministrantium, & holocausta quæ offerebat, præ stupore, non habebat ultra spiritum: ego attonitus obstupesco, quando cœnæ illius Eucharisticæ dignitatem ac pretium ordineque ministrantium in Ecclesia Sacerdotum, & laicorum huic mensæ accumbentium hostiamque pro millibus unicam, atque inconsumptibilem intueor. Hæc talia ac tanta Salomonis nostri æternæque Sapientia operis quis digna cogitatione apprehendet, nedum verbis enarrabit? Hæc est Sapientia, quæ edificavit sibi domum, immolavit victimas suas, miscuit vinum, & proposuit mensam suam, in qua panem Angelorum nobis exhibuit, qui manducabit homo. O demissionem incredibilem Salva-

PROV. 9. 10.

Oris nostri ad sordidos pedes fervorum abstergendos ab-
 ecti. O charitatem & sapientiam incomparabilem se-
 psum ita hominibus communicantis ! Non illum ser-
 vorum vilitas, non ingratitude inimicorum ab hoc ob-
 equio excessuque amoris revocabat. Quin potius *deside-
 rio desideravi*, ait, *hoc pascha manducare vobiscum*. Et
 neu me, qui tanto animi frigore Salvatoris mei chari- *Detestatio*
 atem excipio ! Ille immensæ majestatis Dominus, ad *humani tor-*
 tujus nutum cœli terræque trepidant, innumeræ cœli- *poris & in-*
 tum turmæ famulantur, non per Angelos, ut olim, sed *gratitudi-*
 eipsum ad nos inclinatus desiderat, ambit, anhelat nobis- *nis*.
 um intimè sociari: & adhuc torpemus? non occurrimus
 venienti, & invitanti? *Si quis parvulus est*, (qui meam
 potest humilitatem imitari. *veniat ad me*, inquit. *Venite*, *PROV. 9. v. 4.*
amedite panem meum, & bibite vinum, quod miseci vobis.
 Tantam illius benevolentiam quantâ tenemur gratitudi-
 ne amplecti, ne nobis Deus exprobet: *audite cœli, & au-* *Isa. 1. 6.*
ibus percipe terra, filios enutrivit & exaltavit; ipsi autem
breverunt me! Absit ô Domine, ut ingrato te animo un-
 quam spernam, tantorumque honorum immemor nunc
 & in æternum existam ! Absit ut imposterum occasio-
 nem ullam te dignè in hoc cibo fruendi omittam.

II. PUNCTUM.

Considera excellentiam hujus Sacramenti, *In hoc Sa-*
 quæ talis ac tanta est, ut in hoc jure dican- *cramento*
 ur reconditi *omnes thesauri sapientia, & scien-* *summa De-*
 ia Dei, cum Christo homine ac Deo, & quasi *sapientia,*
 n compendio bonum omne, tam creatum, *per quam se*
 quàm increatum contineatur. Nam quid est *nobis com-*
 munionum, & quid pulchrum ejus, nisi frumentum *municavit,*
 electorum, & vinum germinans virgines? Com- *eminet.*
 plecti in se Christum omne bonum, nemo est *Zach. 9. 17.*
 qui ambigat; sed ut illud nobis communice-
 tur, hoc illius facit usus Sacramenti; ut verò
 Deo in satisfactionem pro nobis offeratur, hoc
 facit usus sacrificii. Eminent itaque in hoc my-
 sterio infinita Dei sapientia, quæ postquam ad-

mirabili unione, per incarnationem divinæ personæ naturam sociavit humanam, ad redemptionis nostræ opus peragendum, ne se unum tantum communicaret homini, verum etiam in propria substantia universis conjungeret, Sacramentum hoc instituit, in quo verè memoriam fecit mirabilium suorum misericors & miserator Dominus, quando seipsum escam dedit timentibus se. Nam adultis neque incarnationem suam, neque redemptionem sine hujus Sacramenti perceptione prodesse voluit; sed in uno hoc beneficio collegit quodammodo universa, dignè sumentibus ad salutem applicanda. ut rectè quærat Paulus: *quomodo non cum illo (Christo) nobis omnia donavit? Avare, inquit Augustinus, quid aliud cupias? quid tibi sufficit, si Deus non sufficit?*

Rom. 8.

Scim. 22.

De Verb.

Dom.

in eodem

stupenda e-

lucent opera

divina om-

nipotentia.

Eminet deinde in hoc Sacramento immensa Dei potentia, cujus stupendum opus Ecclesia his versibus celebrat. *Caro eibus, sanguis potus: manet tamen Christus totus, sub utraque specie. à sumente non concisus, non confractus, non divisus, integer accipitur. Sumit unus, sumunt mille, quantum isti, tantum ille, nec sumptus consumitur. Sumunt boni, sumunt mali; sorte tamen inaequali, vita vel interitus, &c.* An ambiges, quod ille hæc possit, apud quem non est impossibile omne verbum? qui solem condidit iisdem radiis cælum terramque illustrantem, indivisum in mille speculis atque in omnibus eundem qui in uno, nec tamen multiplicando exhaustum? qui in tuomet corpore animam creavit, tam in singulis totam partibus, quàm in toto unam ac

totam

totam corpore? An nescis quod quinque panibus saturare potuerit quinque millia hominum? & non vides quotannis, quod ex uno seminis grano producat aliquando centum? Submitte igitur divinæ potentæ in tam admirabili mysterio intellectum tuum, qui nec pulicis unius naturam capit; & expende, quale quantumque opus Deus tui gratiâ molitus sit, in quo ipse se artifex, tot tantisque potentæ miraculis inclusit.

Denique incomprehensibilis Dei bonitas, & amor erga hominem, in hoc Sacramento excellit. Nam sicut Pater æternus, in hoc nobis commendat charitatem suam, quando sic despectatur. *Denique immensa Dei bonitas charitasque spectatur.* *Ioan. 3. 16.*
lexit mundum, ut filium suum daret unigenitum;
 ita & Christus, quando ipse se in ultima cœna obtulit, dicens: *hoc est corpus meum, quod pro vobis datur. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo.* *Luc. 22. Ioan. 6.*
 Potuítne divina bonitas amorque ad hunc excessum pertingere, ut ad viles ingratosque sese homines, tam liberali sui ipsius ac totius divinitatis etiam communicatione transfunderet! Elias Elisæo pallium, Jonathas Davidi vestes suas, amoris ingenui ardentisque testes, obtulit; quis unquam dedit seipsum? O honorem Christiani, ô amorem Dei! digni effecti mysteriis divinis, concorporei & consanguinei Christi facti estis. *Cyril. 1ca. Cap. 4.*
 Admiretur, & deprædicet Salomon Israëlitiçi populi felicitatem manna de cœlo colligentis dum ait: *Angelorum esca nutriti populum tuum, & paratum panem de cœlo præsististi illis sine labore, omne delectamentum in se habentem, &* *3ap. 16. v. 20.*

omnis saporis suavitatem. Nos alium de cœlo panem vivum habemus; nec sicut manducaverunt patres nostri manna & mortui sunt; sed qui manducat hunc panem vivet in æternum. Non igitur Christus semetipsum solum; verùm & vitæ æternæ possessionem, ac felicitatem sibi debitam, huic cibo annexam inclusamque voluit.

S. Bern.

Scrm. 2. in
ecclia.

Æstimatio,
& admira-
tio tantæ my-
sterii.

Depradica-
tio amoris
summi in
Deo.

6. Par. 6. 18.

Chrysof.
Hom. 81.
in Mat.

1. Par. 1 6.

Desiderium
laudandi &
amandi
Deum super
omnia.

AFFECTUS. Potestne æstimari, quale, vel quantum est hoc sanctum sanctorum, sacramentum sacramentorum, amor amorum, dulcedo omnium dulcedinum? Hac sunt verè fercula vitalia iustorum & sanctorum, hic bibuntur in loco uberi torrentes lactis, flumina mellis, liquores balsami cœlestis. Hic efficitur una caro sponsa cum sponso, unus spiritus sancta anima cum Christo. O quomodo tam incomprehensibili amori, digno ego amore respondebo! omnem charitatis mensuram excedit, ita alienam amare vitam, ut negligas propriam, ita amici mortem avertere, ut ipse sustineas: ita vilissimum complecti hominem, ut ad illius te vilitatem abicias, ad tuam illum dignitatem gloriamque assumes: denique eidem ita sociari, ut in alimentum ipsius convertus, tu in illum, & ille in te, novâ amoris metamorphosi transformetur. Ergone, credibile est, ut sic habitet Deus cum hominibus super terram? si cœlum & cœli cœlorum non te capiant, quanto magis domus hac sordida humani corporis? Quomodo tanta dignitas sic potest abjici, tanta majestas sic abscondi, tanta gloria sic obscurari? Quis loquetur potentias Domini, auditas faciet omnes laudes ejus? Quis pastor unquam carne sua oves suas nutrit? Multa matres, post partum aliis nutricibus filios suos alendos tradunt, quod Christus facere noluit; sed proprio nos alit corpore, ac secum conglutinat. O Christiani, ô animæ meæ vires omnes, confitemini Domino, & invocate nomen ejus, notas facite in populo ad inventiones sapientiæ, potentiz, & bonitatis ejus: Cantate ei, & psallite illi, & narrate omnia mirabilia divini amoris ejus! O si te ego Domine, omni possibili creaturarum omnium affectu complecti, & aliqualem tanto amori amorem possem respondere! ô si omnia mea viscera in seraphicos ardores conversa, exultarent, te recepto, in Deo meo vivo, ac dicere:

certa:

cerent: Domine, quis similis tibi? Dilectus meus mihi ego illi, inter ubera mea commorabitur! Nunquam alius amore divelli me patiar, qui sic me complecti dignatus est! Da ut possim, qui facis, ut desiderem, & ita me te imprime memoriæ & cordi, ut te intra viscera tua susceptum oblivisci non possim.

III. PUNCTUM.

Considera, Christum sub Eucharistia esse *Eucharistia* verè arborem vitæ, in Ecclesia sua, velut *fructus multiplex est.* paradiso, constitutam, quæ per singulos mentes proferat fructus suos. Inprimis enim vitia supprimit, & pravos affectus. Quia non morrem solum, verum etiam morbos omnes (animi) depellit. Sedat enim, cum in nobis maneat Christus *Cyriil. Alex. 1. 4. in Ioan. 6. 17.* fervientem membrorum nostrorum legem: pietatem corroborat, perturbationes animi extinguit, aegrotos curat, collisos redintegrat. Deinde virtutes promovet. nam, ut frigida ad Eucharistiam *Chrysostr. hom. 4. in 1. Cor.* accessio periculosa est; ita nulla mystica illius cœne participatio pestis est & interitus. Ista namque mensa anima nostra vis est, nervi mentis, fiducia vinculum, spes, salus, lux, & vita nostra. Non *Ioan. 6.* potest nos fallere, qui dixit: nisi manducaveritis carnem filii hominis, & biberitis ejus sanguinem non habebitis vitam in vobis. Desperatum de quovis ægro est, qui cibum hunc fastidit, & cum infelicibus olim Israëlitis dicit, si non verbis, certè opere, & sumendi neglectu: *Num. 21.* *nauseat anima nostra supra cibo isto levissimo.* Expende quantò sapientius in spiritu ad hanc mensam aspirans David exultet: *Psal. 20.* *parasti in conspectu meo mensam, adversus omnes qui tribulant me.* Si Elias in virtute cibi corporalis, sine quo defecerat, de cœlo recreatus, *1. Reg. 19.* ambulavit *quadraginta die-*
bus,

bus, & quadraginta noctibus, usque ad montem
 Dei Horeb: quam divine huic cibo virtutem in-
 esse credemus, ut ad montem gloriæ penetre-
 mus? certa promissio est: *qui manducat me, vi-
 vet propter me: qui sum fons vitæ & gratiæ: lux
 fidei, quæ illuminat omnem hominem venientem
 in hunc mundum: spes salutis, qui feci utraque
 unum, Deum & hominem, ardore charitatis;
 Deus enim charitas est, & qui manet in charitate
 in Deo manet & Deus in eo, ibit de virtute in vir-
 tutem, donec videbit Deum Deorum in Sion. Cres-
 cet hic indies in divina gratia, olim in gloria æ-
 terna.*

Iona. 1.

Ps. 51.

*Confusio sui
 ob negligenti-
 am & in-
 gratitudi-
 nem.*

1. Reg. 9.

Mat. 15. 26.

*Humiliatio
 sui ob indi-
 gnitatem.*

Sep. 16. 21.

AFFECTUS. O sacrum convivium, in quo Christus su-
 mitur mens impletur gratiâ, & futura gloria nobis pignus
 datur, quàm frigido hætenus affectu te veneratus sum,
 tuique desiderio exarsi! confundor & erubescor, quando
 pro terreno alimento, tam me aliosque sollicitos intueor,
 & pro divino hoc animorum epulo tam segnes. Cum au-
 disse ex Davide Miphiboseth Jonathæ filius: *Tu comedes
 panem in mensa mea semper: ille reverentiâ & gratitudi-
 ne plenus, corruit in faciem suam, & adoravit: &, quia
 ego sum servus tuus, inquit, quia respexisti super canem
 mortuum similem mei? O Domine, quâ profunditate hu-
 militatis me inclinabo, coram divina majestate tua, cum
 te invitantem audio: accipite & comedite, hoc est corpus
 meum? Vereor sanè, si meam respicio indignitatem, ne
 hæc in me verba cadere possint: non est bonum sumere pa-
 nem filiorum, & mittere canibus, sed memor esto bonita-
 tis tuæ: nam & catelli edunt de micis, quæ cadunt de men-
 sa Dominorum suorum. Tu verè respexisti sæpius super
 canem mortuum similem mei: tu pavisti me aliosque di-
 vinissima mensa tua, contulisti gratiam, roborasti infirmi-
 tatem nostram, atque in omni pietatis & virtutum dulce-
 dine lactasti omnes sanctos tuos. In hoc enim pane ve-
 rius, quàm in manna, substantiam tuâ, & dulcedinem tuam,
 quam in filio habes, ostendis, & deserviens uniuscujusque*

*voluntati, ad quod quisque vult, se convertis. Hæc autem conversio longè omnium admirabilissima est, quam per os Divi Augustini nobis denuntias : **cibus grandium sum,** D. August. **non mutabis me in te, sed tu mutaberis in me.** Et nunquid eodem spectat, quod de nobis asseris : **Ego dixi Dii estis, & filii excelsi omnes?** Nunquid verius, quam Moyses de Israelitis, usurpare de Christianis possumus : **non est a-** Dent. 4. 7. **lia natio tam grandis, qua habeat Deos appropinquantem sibi, sicut Deus noster adest nobis : O intolerabile frigus pectoris mei, si his flammis divini amoris, tot beneficiis Dei mei in uno hoc Sacramento collatis, ad amandum & amplectendum tam incomparabile donum, non accendat!***

COLLOQUIUM CUM PROPOSITO.

Utinam, ô Deipara Virgo Domina ac patrona mea, illo inflammari desiderio possem, quo exarsisti, quando ab Angelo tibi nuntiatum est: **Ecce concipies filium Dei:** cum non dissimili mihi Matt. 26 hi gratia nuntietur, **accipite & comedite, hoc est corpus meum!** Eundem illum suscipio intra viscera Dominum, quem tu concepisti: eandemque, quam Christus ritè susipientibus pollicetur, gratiæ diviniæ vitam. **Qui enim inquit,** Ioan. 6, **manducat me, vivet propter me.**

O sanctissima Mater, aliquem mihi illius humilitatis atque ardoris tui à dilecto filio tuo Desiderium summi humilitatis & amoris. sensum impetra, quo accendatur frigidum cor meum, ut divinißimum hoc epulum, & summo desiderio ambiam, & fructu optatissimo percipiam! Tu verò, ô piissime Jesu, cujus *delicia sunt esse cum filius hominum*, fac, ut meæ quoque deliciæ sint esse tecum, nec ullam deinceps opportunitatem præteream, quâ in tanto mysterio intimâ tuâ præsentia frui poterò. ut per te æternum patrem tuum, quem toties offendi, placare, per te pro immensis beneficiis collatis

gratias

Psal. 113.

gratias referre possim. *Quid enim retribuam Domino pro omnibus qua retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, & nomen Domini invocabo. Statuo ò Domine, firmissimè, & juro tibi, quod nullam occasionem, quâ hoc Sacramento dignè frui possim, omissurus sim.*

DISTICHON MEMORIALE

Discipulis lavat ante pedes. Dein prabita cœna est.

(2) *Omne sub hac unâ claudis, (3) habesque bonum.*

MEDIT. II.

MEDITATIO II. DIEI VI.

De gestis in horto, & initio passionis Domini, respondens Medit. 2. Hebd. 3.

VERITAS, Christus à cœna in hortum digressus, ex apprehensione malorum sibi aliisque imminentium, tristitiâ & angore tanto pressus est, ut sanguine sudarit, (2) Verum collecto ex mœrore animo, ardentius orationi insistens divinæ sese Patris voluntati submiserit. (3) Nec multò post Iudas proditor adfuit, osculoque Dominum suum tradidit Iudæis captivandum, qui Christi voce prostrati, eâdemque rursum erecti, vincula iniecerunt.

ORATIO ET PRÆLUDIA *instituuntur ut supra in Med. 1.*

I. PUNCTUM.

CHRISTUS à cœna assumptis tribus Discipulis, quos *Christus ex* in monte Thabor suæ testes gloriæ habuit, mon- *considera* tem olivarum subiit, ut quos gaudii, eisdem suæ illic tri- *tione malo-* stitiæ dolorisque testes haberet. Hic illum intuere instan- *rum immi-* tis mortis omniumque imminentium malorum acerbita- *nentium,* te consideratâ usque ad eò intolerabili angustia animi & *pra angustia* mœrore opprimi; ut inaudito angoris exemplo, sangui- *sudat san-* nem toto sudet corpore, guttis in terram defluentibus. *guinem.*

Expende hoc loco 1. *Quis* sit, cui tam hor- *1. Consideranda est* renda mala, & supplicia in se aliisque sustinen- *magnitudo* da proponantur, & iccirco tantis opprimatur *& indignitas* angustis? Si dicerem unicum & dilectum, om- *tas doloris* nibusque

ab persona
patientis ex-
cellentiam
& innocen-
tiam.

nibusque dotibus præcellentem moderni Imperatoris, aut Regis filium, amore tui è captivitate liberandi, tam acerbam subire sortem; imò si aliquem, non dicam amicorum tuorum, sed ex infimo grege famulum, tanto in te affectu ferri ostenderem, ut hæc tui gratiâ subiret, hæreret utique attonitus, & quid tam eximie amanti rependeres, vix reperires. Nunc verò cum tibi assero, esse hunc Dei creatoris tui filium unigenitum, dilectum ab æterno amore infinito, omnibus, & divinitatis, & humanitatis dotibus excellentissimum; ita ut quidquid in rebus creatis atque increatis eximium, hoc in illo, *in quo sunt omnes thesauri sapientie & scientie Dei*, contineatur: cum affirmo tibi, innocentissimum sanctissimumque esse, imò principem Sanctorum omnium, *in cujus nomine omne genua flectatur, cœlestium, terrestrium, & infernorum*: non obstupesces, & velut attonitus ad spectaculum adeò triste hærebis; ubi pro te ille talis tantusque, velut à Patre, & à sua divinitate ac virtute, ab Angelis & hominibus, in tanto angore ac mœrore desertus, tanquam sceleratus & homo nihili, omnibus peccatis & ærumnis pressus, tristatur, anxiatur, affligitur?

2. Ob indignitatem & ingratitude-
nem mala inferen-
tiam.

2. Pro quibus patitur, consideres. Pro vilibus, indignis, ingratisque hominibus, qui ad Dei imaginem conditi, hanc sceleratè violaverunt, heredes regni cœlestis facti, cum prodigo inter siliquas pasci, quàm in domo patris abundare maluerunt. Qui ad Christi suave jugum invitati Diabolo potius mancipari voluerunt.

runt. Quos nec cœlestis decor gratiæ, nec virtutis pretium, nec peccatorum dedecus, nec æternæ inferorum pœnæ, nec supernæ felicitatis in cœlo præmia, nec divina tot beneficia, nec ira & offensio sempiterna, nec Dei immensus amor suo potuit in officio continere. Imò quorum plures, nec ipsa tam atrocia tormenta passionis ad compassionem, & curam salutis suæ possent inflectere.

3. *Quid, sustinuerit, in opibus*: qui despoliandus erat rebus omnibus, vestibus, amicis, discipulis; ut nec haberet, qui potum daret, aut ubi caput reclinaret: *in fama*, qui tanquam seductor, maleficus, hostis Dei & hominum, blasphemus, & sacrilegus traducendus: *in corpore*; in quo à vertice capitis usque ad plantam pedis non erat reperienda sanitas. Tanta atrocitas, varietas, & multitudo cruciatuum fuit. Quæ cum universa illi in horto, certa cognitione, in numero, pondere, & mensura objecta sint, quis afflictissimæ illius *anima* tristitiam, angustiamque concipere, aut explicare poterit? Huic accessit dolor ingens compunctionis, ob peccatorum gravitatem, multitudinemque, quibus se oneratum, ideóque Dei Patris iram in se conversam videbat. Nam si unicum etiam veniale delictum tam horrendum est, ut nec pro omnium hominum salute committi possit; quia est quædam offensio boni infiniti: quid de innumeris gravibusque tot mortalium peccatis sentiendum? Majori tamen dolore animam oppressit, quòd nec tam dura passione suâ multorum animos emollire posset, eorúmque pec-

3. *Ob atrocitatem & multitudinem pœnarum, tum onus peccatorum omnium in se susceptum.*

cata & damnationem impedire, quòdque plures etiamnum præcipitandos æternùm, & paucos sua hac passione fruituros prospiceret.

4. Ob hoc quod pauci mortalium passionis ipsius merito salvandi essent.

4. Cur enim passus? nonne ut satisfaceret æterno patri? obedientia læsa instauraretur, humiliaretur superbus homo, Dei honor repararetur, justitia placaretur, salus amissa nobis redderetur, cælum apertum esset, haberet homo virtutis exemplum & meritum, gratiæ gloriæque incrementum? & tamen in quot mortalibus hic exitus fallit? ut summam ex tot bonis neglectis tristitiam Christum concipere necesse fuerit. Conjunge hæc omnia & miraberis dolore non oppressum.

Dolor, ex compassione cum Christo, ob peccata mea gravissimè afflicto.

AFFECTUS. Ah quantus horror præsentium, & timor imminentium malorum animam Salvatoris usque ad mortis agoniam obruit, ut verè quereretur: *tristis est anima mea usque ad mortem!* Et unde tanta innocentissimum Dominum calamitas, tanta oppressit doloris vis ac moles, nisi quia grave peccatorum nostrorum pondus sustinuit? Et ego inter eos sum, qui ad tam acerbam Salvatorem meum angustias redegì. Has ego pœnas eram promeritus, hoc angore premi, his lacrymis, hoc sanguineo sudore rigari debebam. Et tamen quanta hæc portio fuisset doloris, & pœnarum meis peccatis debitarum, quibus infernum jam dudum merebar! O afflictissime Jesu, in quam lamentabili te agonia video pro meis delictis luctantem, quando ego, qui reus sum, etiamnum hujus mundi gaudia & oblectamenta confector, scelerum meorum & pœnarum his impendentium immemor! Ah quomodo intueri possum, te adeo mœstum pavere & tædere, ac præ angoribus sanguine diffluere, & tantùm non emori, ac de meis, pro quibus doles, peccatis, tecum intimo sensu doloris non perstringi! ò ferreum pectus meum, quod hic tecum non plangit & angitur! Confige, ò Domine, hoc sensu pœnitentiæ ac veri doloris viscera mea, quo & tibi compatiar, & peccata tecum mea totiusque mundi
sincerè

ſyncerè deteſter. Quæ ſua multitudine & gravitate tanto te onere opprimunt. Sentiam tecum in hac vita : *quia Ier. 2. 19.*
malum & amarum ſit, reliquiſſe me Dominum Deum meum, & non eſſe timere me apud me : ne ferò in vita altera hoc ipſum experiar. Doleo, ô mi Jeſu, averſor & *Detectatio peccati cum propoſito car- vendi,*
deteſtor omne id, quod in tantam te animi triftitiam anguſtiasque intòlerabiles pro me ſubitas conjecit, abominor quidquid juſtam Dei offenſam provocare, noſque Dei hoſtes ac deſertores conſtituere poterit. Sit maledictum crimen, propter quod filius Dei maledictum factus eſt ! O, mi Deus, ante moriar, quàm ſic filium Dei ruruſus affligam & æterni patris iram merear : ne in extremâ mortis agoniâ, quando ante oculos aperta ſtabit æternitas, præ nimio angore ſuccumbam.

II. PUNCTUM.

CONſidera, quemadmodum Chriſtus, cum tanto imminentium malorum timore atque horrore percuſus eſſet, procidens in faciem oraverit : *Pater mi, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me calix iſte.* Et ab oratione, ad diſcipulos bis terve, inter nimias animi anguſtias reverſus, eodem ad orandum ſecum à ſomno, quo gravabantur, excitaverit : ne & illi intrarent in tentationem, denique ſolus ipſe perſiſtens generoſo animo, ad Dei patris voluntatem mortemque hiſ ſe verbis obtulerit. *Veruntamen non mea voluntas fiat, ſed tua, ſi non poteſt hic calix tranſire, niſi bibam illum.* unde prolixius in agonia oranti Angeluſ adſtitit confortans eum. *Luc. 22. Matt. 26. Chriſtus in tentatione ad orationem conſiſtit.*

Hic expende quomodo Chriſtus deſertuſ ab omnibus, *ſuſtinuit qui ſimul contriſtaretur, & non erat; qui conſolaretur, & non invenit,* idcòque ad Deum ſe totum converterit. Et licet nec hic exaudiri poſſet, orans, ut calix ille paſſionis transferretur, meritòque exclamare liceret, *Deus Deus meus, ut quid dereliquiſti me,* tamen perſtitit iteratiſ ſæpiuſ precibuſ, obtinuitque poſtremò ſolatium & confortationem ad omnia fortiter ſuſtinenda : ut jam dicere poſſet,

Rom. 8.

quod à discipulo postea dictū est. *Quis nos separabit à charitate Christi, tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculū? an persecutio? &c. Certus sum, quia neque mors, neque vita, neque altitudo, neque profundum.* Hinc plura ad nostram instructionem documenta capimus. ut quod in tentatione & afflictione quavis, ad Deum & orationis præsidia confugiendum sit, nec desperandum, etiamsi homines Deusque nos videantur deseruisse, & terra esse ferrea, cœlum æneum. Quia Deus ex suis amicis neminem deserit, nisi ab illo prius deseratur. Et si quandoque non largiatur quod petimus, nosque à tentatione in qua sumus liberet; aliud tamen nobis magis utile, Deoque gloriosum largitur; ut scilicet tentationi non succumbamus, *fidelis enim Deus est, qui non patietur nos tentari supra quod possumus, sed faciet etiam cum tentatione proven-*

I. Cor. 10.

Cognita Dei voluntati, cum resignatione sua, acquievit.

tum. Et si Christum non alia lege audivit, cur id nos expectemus? Deinde, cognita Dei voluntate, licet nostris illa affectionibus advertetur, æquum est nos acquiescere, divinoque beneplacito nostrum cum plena resignatione submittere, dicendo: *Non mea, ô Deus, sed tua voluntas fiat,* hæc enim sola rectissima, omnique bonæ actionis regula suprema & perfectissima est, quantumque ab illa deflectimus, tantum à summo bono deviamus. Denique agnoscendum ex illa afflictione & mortis acerbitate, quâ Deus filium suum dilectissimum voluit cruciari; quòd, *quem amat, castiget, & per multas tribulationes oporteat nos intrare in regnum Dei:* quando nec unigenito Dei filio aliter hoc ipsum

ipsum subire licuit, & *servus non sit major Domino suo*, qui disertè præmonuit: *si me persecuti fuerint, & vos persequentur.*

AFFECTUS. Respice, ô anima mea, in omni tentatione tua, ad exemplar quod tibi in monte olivarum à Salvatore tuo propositum est. *Cum enim ignoramus, quid agere debeamus, hoc solum habemus residui, ut oculos nostros dirigamus ad Deum, qui non deserit confidentes in se, qui est refugium nostrum & virtus, adiutor in tribulationibus, qua invenerunt nos.* Ecce dilectissimum Dei filium, quem æterno Pater amore complexus est, in agonia sua, & extremo pœnarum impendentium horrore, desertum ab omnibus, à discipulis somnolentis neglectum, à patre non auditum, angustiis gravissimis pressum, constanter tamen sæpiusque repetitâ oratione Deum flagitantem, donec illius ad mortem sese destinantis voluntate perspectâ, eidem sese, cælitus confortatus, lubens volentique subiecit; dum interea discipuli, oratione neglectâ, haud multò post, ad turpem defectionem conversi sunt. O quàm parum te hæc in tentatione & afflictione secutus sum, Domine Jesu, qui salutis meæ assertor, per constantissimam orationem & resignationem tuam, fieri dignatus es! quoties dormiturienses discipulos sequor, quos tu tamen adeò fideliter mecum admones: *vigilate, & orate, ne intretis in tentationem.* Cur me orantem non magis excitat, tua illa vigilantia, quâ in noctem usque orando persistis? Tu non modò gemitus, suspiria, & lacrymas, verum etiam sanguinem orans in agone fundis; ego nec lacrymas quidem impetro. Tu inter angustias pavorisque orationem non deseris; quam ego præ fastidio sæpe abrumpo. Tu quæ petis, ita desideras, ut si aliud Deo Patri visum sit, nolis exaudiri; ego, nisi quod postulem impetro, in precibus languo, in spe succumbo, in voluntatis propriæ resignatione deficio. O Magister optime, & Dux fortissime, per meritâ resignatissimæ orationis tuæ, impetra mihi in omni adversitate spiritum constantiæ & resignationis tuæ, illiusque perpetuam recordationem; ut sentiam in animo indignitatem, atque in oratione dicam: *fac voluntas tua.* & sic non minus in omni consolatione, quàm in tentatione ad te con-

2. Par. 10.

Fl. 45.
Desiderium
resignate.
constantis,
& fiducialis
erga Deum
orationis.

Imploratio
divine gra-
tia ad resig-
natè oran-
dum.

vertar, ex tuo beneplacito totus pendeam, tuusque in vita ac morte permaneam. Ita fiat, ó Domine, fiat voluntas tua, hoc in omni adversitate in posterum semper & ubique repetam. fiat, fiat.

III. PUNCTUM.

Vide Judam ad hortum, quem orationis causa Christum, frequentare noverat, cum armata Judæorum turba, & osculo Christum obvium Judæis designantem. Sed & Christum ad supplicia promptum, cum ait: *quem quaeritis? ego sum.* Quibus verbis, tanquam fulmine prostratos, rursus blandius compellans, erigit, Malcho etiam, cui Petrus seriens aurem præsecuit, sanitatem reddit. Moxque subjiciens, *hæc est hora vestra, & potestas tenebrarum,* potestatem se capiendi facit. Quem cum Judæi vinctum abriperent, discipuli fugientes relinquunt.

Joan. 18.

Luc. 22.

*Christus à
Iuda proditus
capitur.*

In horto

*vinctus, ubi
Adam vinctus
est.*

Jud. 15.

Expende hæc 1. *Ubi* Christus interceptus sit? Nimirum in horto: ut, quandoquidem primi parentes in horto deliquissent, Dæmoni misera servitute mancipati; simili in loco Christus à peccatoribus vinctus peccata expiare inciperet. Hic igitur Sampson ille fortissimus à Dalila, humanâ carne, proditus, funibus hostium illigatus tenetur. Hic Apostoli somno primum & languore, atque iccirco, haud multò post, timore & honore occupati in turpem fugam, deserto Magistro ac Domino suo, conjecti sunt. Hic infamis ille proditor, Adami patris inherens vestigiis, Dæmonis fraude irretitus hæsit. Ita horti & loca deliciarum plerumque ad crimen opportuna sunt. 2. Considera, *quomodo* Christus vinctus tractusque fuerit? quantâ illius mansuetudine, & hostium ferociâ: illius patientiâ, hostium indignatione: illius erga peccatores miseratione, hostium inclementiâ illius constantiâ, hostium pertinaciâ. Quantâ illi verbo

Summâ hostium atrocitate & Christi mansuetudine.

verborum suorum virtute, dum armatos prosterneret, à scelere cæcos revocarit : quantâ hi cæcitate Deum salutémque suam neglexerint. quantâ obstinatum Judam benevolentiam ad amorem & obsequium Domini sui invitarit: quantâ ille ingratitude ac malevolentiam, tam blanda Christi verba: *amice, ad quid venisti?* insanè respuerit.

3. *Quando hæc facta sint?* Noctu Judæorum gens tota adversus unum, & per insidias, arte proditoria agit, ut suspectam iniquamque se causam tueri satis manifestet. Illo aggreditur tempore, quo jam sacri solemnesque paschatis instabant dies, ad quos tanto crudelitatis exemplo sese impiè præparabant. Tempore illo, quo recentis Lazari suscitati è mortuis fama, post tot edita in aliis consanandis liberandisque à Dæmonibus miracula, tum verò etiam celeberrimus in urbem Jerosolymitanam Christi ingressus omnium sermone & prædicatione virtutis circumferebatur: ut ingratisimi, immanissimiq; tyranni videri debeant, quotquot in talem tantumque benefactorem suum tantâ crudelitate grassati sunt: & jure Christus queri possit; *circumdederunt me vituli multi, tauri pingues obsederunt me. Aperuerunt super me os suum, sicut leo rapiens & rugiens. Dereliquerunt me propinqui mei, & qui noverant me oblitii sunt mei. Homo pacis mea in quo speravi, magnificavit super me supplantationem.* Ille meus discipulus, tot præ ceteris mortalibus dotatus gratiis, tam singulari honoris prærogativa electus ex milibus, repentè ex amico hostis, ex Apostolo

Tempore maximè alieno quando honorem omnem gratiamque merebatur.

Ps. 21.
Iob. 19.
Psal. 40.

factus proditor. Reliqui discipulorum tot mihi beneficiis devincti, tantâ curâ instructi, tantâ familiaritate meâ fruiti, fugâ turpi elabuntur. Solymæi omnes quos *tanquam filios enutrivisti, & ex toto orbe, in peculiarem mihi gentem delegisti & exaltavisti, spreverunt me.* Hæc pro tua, mi homo, salute universa sustinui. quid tu mihi rependisti hæctenus, quid deinde rependere cogitas?

AFFECTUS ET COLLOQUIUM.

*Agnitio obligationis
sua erga
Deum.*

O quantum tibi debeo, mitissime Jesu, quod pro me *tanquam agnus ad occisionem ductus es, qui coram tendente se obmutuit.* Hæctenus tu, ô Deus meus, mundum, ac creaturas in illo omnes, ad me alendum conservandumque tribuisti; nunc teipsum in victimam pro vita ac salute mea offers. illa quæ tu nunc vincula induis, illam quam sustines, cum iniquis deputatus, contumeliam, plagas & vulnera quæ pateris, hæc meis peccatis debita, in te, exemplo hæctenus inaudito, amore nunquam cognito, suscepisti. & quid hæctenus retribuisti tibi, pro omnibus quæ tribuisti mihi? Pro tantis, heu dolor, beneficiis tantum abfuit, ut dignas referrem gratias, vicissimque omnia mea tibi impenderem; ut etiam multis gravibusque eundem te peccatis læderem, & summâ offensione tantis beneficiis responderem. Equidem detestor abominandam illam Judæorum ingratitude, quâ ad se missum de cælo Salvatorem, tot beneficiis per Judæam universam cognitum,

Pl. 118. & 55.

tam indignâ ad mortem captivitate abstrahunt: quâ *funes peccatorum circumplexi sunt eum, & conculcaverunt eum inimici ejus: & tamen meam nondum ingratitude, ut par est, agnosco & deprecor, qui etiam hos illi funes meis peccatis plexui & sic eum meis sceleribus conculcavi.* Heu mihi, ô Domine, quid pro tanta mea malitia & ingratitude. & quid pro innumeris beneficiis tuis aliquando gratus rependam? Nonne æquum est, ut cujus beneficia æterna ac perpetua sunt, quibus omni momento perfruor, semper quoque illius memor vivam? *Benedic anima mea Dominum, & noli oblivisci omnes retributiones*

*Deprædicatione
beneficentia divi-*

ejus, qui redemit de interitu vitam tuam, qui coronat te in misericordia & miserationibus. Nonne æquum est, ut de- prædicem ubique beneficentiam tuam, quæ planè im- mensa est, quando non solas mihi creaturas, sed etiam pro- priam ipse Deus impendit vitam ac divinitatem? Confite- bor tibi, Domine Rex, & collaudabo te Deum Salvatorem meum, confitebor nomini tuo. Quia, qui proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum: quomo- do non etiam cum illo omnia nobis donavit? Benedictus igitur Dominus Deus Israel, quia visitavit, & fecit redemptio- nem plebis suæ.

Pf. 102.

Eccli. 51.

Rom. 8. 32.

Luc. 1.

Fac, ô benignissime Jesu, ut per hæc vincula tua, quibus pro me arctissimè strictus, & per vias & compita immaniter tractus fuisti, à vinculis peccatorum meorum expeditus, tibi im- posterum liberè serviam, neque in gravissimâ hostis Diaboli servitutem rursus abstrahar, ac tanti doloris illatorumque tibi opprobriorum causa esse pergam. Ah quàm dolet unquam fuisse! quàm esse nunquam desidero, sed in per- petuum gratiarum ac laudis obsequium totam deinde tibi vitam consecrari! Quod ut tanto facilius præstem amore tui vincula injiciam his atque illis N. N. pravis desideriis meis, tibi que soli ligatus isto atque illo N. N. obsequio ser- viam.

*Desiderium
serviendi
Deo.*

DISTICHON MEMORIALE.

*Hortum adit, angoremque subit mirandum. (2) de-
nique supplex*

*Patris ad arbitrium (3) vincula sponte tis-
sit.*

MEDITATIO III. DIEI VI.

De Christo ad varia tribunalia rapto, ac damnato.

VERITAS. Ad varia tribunalia Christus rapitur. ad Annam, ubi a lapâ cæditur. Inde ad Caipham Pontificem ductus mortisque reus proclamatus, totâ nocte verbera & ludibria perpeffus est: Petro Christum negante. (2) Manè ad Pilatum raptus, innocensque ab illo iudicatus, Herodi, quod Galilæus esset, transmittitur. Qui illudum veste albâ remisit. Pilatus igitur dimittere frustra conatus, cùm Barabbam latronem Christo Judæi prætulissent, flagellatum crudeliter, & spinis coronatum, plebi exhibet. (3) Sed, cùm nec sic emolliri possent, voluntati Judæorum traditus, ad crucem propriam ferendam adactus est.

ORATIO ET PRÆLUDIA *ut supra.*

I. PUNCTUM.

CHRISTM ad Annam, Caiphæ Pontificis socerum, primum ductû, & de doctrina ac discipulis interrogatum considera. ibi cùm se palam locutum esse diceret: alapa illi à ministro inflicta est: uti olim Michææ propheta, coram Achab vera prophetanti, pseudo-propheta Sedechias inflixit. Annaas tamen Christum transmisit Caiphæ. ubi subordinati testes, cùm nihil dignum accusatione adferrent, atque iccirco Christus taceret; Pontifex, adjuratum, per Deum vivum; ut diceret: an non esset Christus? cùm fateretur, blasphemum declaravit, & reur mortis. cui, cùm ceteri assenti essent, in manibus licitorum

& mi

Joan. 18.

Mat. 26.

3. Reg. 22.

*Christus ab
Anna ad
Caipham
ductus mul-
ta indigna,
noctē totâ*

& militum ea nocte est relictus. Qui indignis illum mo- *perpeffus est.*
 dis tractarunt : nunc expuentes in faciem, & colaphis cum *Petro eun-*
 cædentes : nunc velantes, percutientésque cum illusione : *dem ter na*
prophetiza nobis, Christe, quis te percuffit? nunc alia multa *gante.*
 blasphemantes in eum. Interea Petrus à longè secutus,
 territusque, semel in domo Annæ ad vocem Ancillæ negat
 se Christi discipulum : iterum verò ad vocem Ancillæ in
 domo Caiphæ, cum juramento, se negat Christum nosse.
 Denique etiam ad servi vocem detestari, anathematizare,
 & jurare cœpit; asserens, se Christum non novisse. donec,
 gallo cantante, & Christo ad Petrum respiciente, egressus
 foras, flevit amarè.

Hic expende juxta adjuncta superius infi- *Christus a-*
 nuata, *quis, quid, & à quibus* patiatur. Deinde *puà tribu-*
 maximè *quomodo* hoc judicium peractum sit? *nal Ecclesia-*
 quàm inconsultè, & iniquè? Illic ubi pro ju- *st. cum gra-*
 stitiâ administranda tribunal erectum erat, *vem sustinet*
 omnis vis, insolentia, & iniquitas, pro arbitrio *injuriam.*
 ministrorum, in nondum convictum & con-
 demnatum permittitur; ut discamus & nos in-
 nocentes multa pati, tanquam nocentes. Hic in- *Thron. 21*
 nocentissimus mortalium *dedit percutientibus se*
maxillam, saturatus est opprobriis, factus est tan-
quam homo non audiens, & non habens in ore suo *Pfal. 32.*
redargutiones. quando os peccatoris, & os dolosi *Pfal. 109.*
super illum apertum est; & dixerunt : circumve-
niamus justum, quoniam inutilis est nobis, & con- *Sap. 2.*
trarius operibus nostris. Improperat nobis peccata *Iud. 16.*
legis, & filium Dei se nominat. Hic Sampson il-
 le fortissimus velata facie, cujus honorem ac
 decus ferre non poterant, velut orbatus lumi-
 nibus, in suis captivus vinculis, crudelem lu-
 dum ludere jussus est; spectatoribus ad risum *16. 50.*
 ludibriumque expositus, quando *corpus suum*
dedit percutientibus, & genas suas vellentibus. At-
 tende

*In respon-
dendo & ta-
cendo cir-
cumspectus,
nullum pro-
ximorum
laesit.*

*Ad falsa &
probrosa ta-
cet Doctri-
nam tamen
profiteretur.*

tende verò, quam Christus in respondendo ac tacendo circumspectus sit. De suis discipulis interrogatus, quia nec prodere volebat timidos, nec tueri desertores, tacet. ut noverimus honori proximorum parcendum esse, apud eos, qui vitia aut nolunt, aut non possunt corrigere. Ad falsa verò testimonia, ludibria, & opprobria sibi imposita gloriosè etiam conticuit; quòd mallet iniqua perpeti, quàm æqua etiam perpetrare, & hanc suam patientiam, cum se posset abundè purgare, ad Dei majorem gloriam, nostramque salutem spectare videret. Quæsitus tamen de sua doctrina, & adjuratus, ut si Christus esset, profiteretur, respondendum esse duxit; quòd, nec in vitæ discrimine, religionis ac veritatis pro honore Dei professionem dissimulandam esse statueret. Unde iniquissima quæque propter hanc confessionem perpeffus, æquo animo, & cum silentio pertulit universa, ab iis, quos in sua habebat potestate, & verbo, non prostrare solùm, verùm & perdere funditus poterat. ut doceret, inimicis quoque in nostra potestate sitis parcendum & benefaciendum esse. An in his Christum hæctenus es imitatus? In Petri lapsu considera, quàm repente columna illa Ecclesiæ collapsa sit, ille qui paulò ante se præ reliquis constantem fore, etiam in mortem usque, promiserat; hic ad vocem, non dicam militum, aut Judicum; sed muliercularum & servi vilis; nec semel, sed tertio; nec simpliciter, sed cum execrationibus & perjurio gravissimè prolapsus est: ne quisquam vel in sanctitate sua, aut præviâ constantia ni-

*Trasidens fi-
bi cadensque
Petrus fra-
gilitatis nos-
tra exem-
plum est.*

mium fidat; sed Deo soli ejusque misericordiae innixus consistat. Expende etiam, quâ occasione, & quibus sensim gradibus ad hoc præcipitium devolutus sit? Monitus à Christo, ut oraret in horto, ne in tentationem intraret, neglexit: adhæsurus in adversis Christo, à longè sequebatur: vitaturus pravam societatem, quæ Christi actiones iniqua expositione traducebat, & calumniabatur, ei sese immiscuit, ac sic Christi discipulum se profiteri erubuit: postea ipsum etiam Dominum suum detestatus. Verissimum est, *qui spernit modica, paulatim decidet.* Habebat ante oculos innocentissimi sui Domini in respondendo cautelam, in ferendis injuriis patientiam. Et tamen hoc exemplo non poterat avocari, gravius etiam prolapsurus, nisi Dominus respiciens misericorditer revocasset,

A levioribus ad graviora sensim prolapsus est.

AFFECTUS. Heu mihi! quoties nec illis virtutum Christi exemplis ad meliora instructus, nec tam foeda Petri prolapsione à deterioribus sum revocatus! Christus innocens fervorum iniquas contumelias sustinet; ego nec innocens quidem æquas correptiones Dominorum. ille tacens perfert, cum justa excusatione posset diluere; ego etiam excuso, cum jure delictum esset confitendum. Ille discipulorum nocentium famæ pepercit: ego etiam innocentium quandoque famam iniqua vellicatione trahendo. ille veritatem cum præsentis vitæ discrimine auditus est confiteri: ego nullo etiam in periculo veritatem quandoque, vel nego, vel dissimulo. Heu quoties inconsultè loquor, quando ille conticuit! nec minus inconsultè taceo, quando illius exemplo esset loquendum! Sed & ille Petri lapsus humanæ mihi fragilitatis, & resipiscentiæ divinæ miserationis curam nondum satis ingessit. si enim firmamentum illud Ecclesiæ nimium sui fidens labitur; quis sibi, anteaetæ licet vitæ sanctitate fretus, satis fidat; & non potius *suum timore & tremore salutem suam opere-*

Dolor de neglecta inter injurias mansuetudine & patientia.

Diffidentia sui, cum fiducia in Deum.

tur? quis minimos defectus omni studio non aversetur, ne aliquando incurrat gravissimos? quis societatem pravam, & occasiones labendi non vitet; quando ipsos Christi discipulos & Apostolorum principes in his videt succubuisse? certè *qui amat periculum peribit in illis*. O misericordissime Domine, qui me sæpe cum Petro te negantem (ut in omni peccato fit, quo à te discedimus) benevolè respexisti, noli deinceps faciem tuam à me unquam avertere: sed fac, ut cum Petro dolente, illum tot plagis, quot in funesta illa nocte suscepisti, pro me lividam, intuear, nec à te unquam amplius in æternum divellar.

II. PUNCTUM.

Christus apud tribunal politicum Pilati & Herodis iniquè traductus est.

MANÈ Christum ad Pilatum Romanæ gentis Præto-rem & Judicem à Principibus sacerdotum ductum specta: ubi de tribus accusatur, quòd gentem subverteret: tributa prohiberet dare Cæsari: & Regem se faceret. Et hoc quidem Christus fatetur, sed regnum suum negat esse de hoc mundo: ad priora non respondet: ita ut Præses miraretur, cum sciret, quòd per invidiam illum tradidissent, ideoque, cum intelligeret Galilæum esse, ad Herodem illis præpositum transmisit. Sed Herodes principio lætus, quòd signum aliquod speraret: cum nullum à Christo responsum ad postulata, accusantibus coram Judæis, obtineret, spretum indutumque veste alba ad Pilatum remisit, ipsique hoc obsequio mutuo, cum antea inimici essent, conciliatus est. Pilatus igitur Christum conatus dimittere, cum latrone Barraba illum proponit, offerens plebi Judææ pro more, ob festi instantis gratiam, alterutrius liberationem. Sed plebs hortatu sacerdotum Barrabam liberari, Christum postulat crucifigi. Pilatus ergo existimans aliquo miserationis sensu tangi Judæos posse, Christum licitoribus flagellandum crudeliter in prætorio tradidit: ubi & milites atroci exemplo eundem velut Regem spinis, in caput arundine adactis, coronarunt: talem itaque in chlamyde purpurea spectandū immitti populo exhibuit, addens: *Ecce homo, vix jam homini similis. quærebatque illum dimittere; sed nihil moti Sacerdotes cum plebe clamabant: Crucifige, crucifige; & si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris. non enim habemus Regem, nisi Cæsarem, ut Pilatus denique invalescere tu-*

Latroni postponitur, licitoribus ad flagellandum datus.

Coronatus spinis, jamque homini vix similis ad crucem postulatur.

multum

multum videns, laverit manus dicens, *innocens ego sum à sanguine justì hujus, & excipientibus Judæis: sanguis ejus super nos & super filios nostros*, tradiderit eum voluntati eorum.

Expende hic 1. quantò fuerit major Judæorum vigilantia & studium, ut Christum opprobriis, plagis, ad morte demum atque cissima perderent, quàm Apostolorum in horto & captivitate, ut eum servarent. Nimirum ad scelera multi vigilant ministri Diaboli; ad virtutem & pietatem pauci servi Dei. Ah quam dispares Judæi suis fuere Majoribus! Quantum olim Patrum desiderium, ut Salvatorem viderent! quantâ perversitate præsens contemnitur! Quod si hunc ignorabant; at vitæ doctrinæque sanctitas, miraculorum magnitudo, pulsi tot daemones, tot ægri cum laude Dei curati, mortui etiam suscitati prudentes convincere debebant. O nos infelices & fatuos, qui tot argumentis, hodiedum quoque, post tam fædum Judæorum lapsum agnitum damnatumque, nondum ad veram fidem amoremq; Dei ex toto corde convertimur; sed per delicta nostra adhuc Christum tam indignis plagis vulneribusque laceramus!

Expende 2. quemadmodum ab uno tribunali ad aliud: à Caïpha ad Pilatum, ab hoc ad Herodem, & hinc rursus ad Pilatum raptus: ubique verbera & contumeliam perpeffus sit; videlicet *Principes convenerunt in unum, adversus Dominum, & adversus Christum ejus*. Hæc compensatio benefactorum illius est, qui pertransiit benefaciendo, & sanando omnes: ut nunc populus eum pro malefactore, potatore vini, vorace

Admirabilis furor & ingratitude Judæorum:

Contemptus & rejectus ab omnibus, tanquam sceleratus, ob scelera nostra.
Psalm. 20

*Contemptum
igitur jure
à nobis susti-
nendus.*

1. Reg. 21.

vorace, Dæmoniaco, seductore: principes etiam pro infano habeant. Hæc pro te Christus æquissimo sustinuit animo; quid tu pro illo? imò, quid pro teipso & salute animæ tuæ, cum superbia tua, sic mereatur humiliari, propter quam Christus ipse innocens hæc omnia perpeffus est? David pro stulto ab Achis Rege Geth maluit derideri, quam de vita sua periclitari: & tibi grave sit, pro æternâ vitâ, cum Deo tuo contemptum aliquem sustinere: præsertim, quando nihil tam stultum tibi imputabitur, quò non aliud stultius in Deum tuum peccando admiseris?

*Latroni
posthaberi
Christo fuit
ignominio-
sissimums. Et
quis è nobis
laudem
querat?*

Expende 3. Quanta hæc innocentis Christi contemptio & abjectio fuerit, quod latroni publico Barabbæ à plebe ingratißima prælatus sit: ille scilicet, quem nuper sparsis per viam ramis & vestibus, faustis his acclamationibus exceperant: *Benedictus qui venit in nomine Domini.* Quanta mutatio, nuper ita gloriosè triumphantis, & nunc adeò probrosè damnati! Quis ergo vanam hujus mundi laudem gloriamq; ambiat; quando ad tantâ pro se ignominiam Salvatorem suû videt prolapsum? quando ipsum de se verè asserentem audit: *Ego autem sum vermis, & non homo, opprobrium hominum, & abjectio plebis?*

Pfal. 22.

*Laceratur
flagellis, &
quis carni
blandiatur?*

Expende 4. flagellationis acerbissimæ, in lacerato Christi corpore immanitatem, cum per illam Pilatus ad commiserationem inflectere plebem cuperet: ita ut jure de eo dictum sit: *reputavimus eum quasi leprosum, & percussimus à Deo:* & attende, quàm dispari ratione carnem tuam tractes, per quam toties in lapsum præcipitatus

Acta. 10.

pitatus es. & an quæ sita à te carnis oblectamenta hunc Deo redemptori tuo cruciatum non inflixerint?

Expende 5. Quàm crudele, & inauditum tormentum fuerit, corona spinea in caput sacratissimum adacta; quæ, præter insigne ludibrium, gravissimam pœnam inflixit. Talis in scenam à Pilato productus, quòd hoc solo feræ bestię spectaculo, & vel inimicissimi flecti posse crederentur. Unde inquit: *Ecce homo, in quo, à planta pedis, usque ad verticem capitis, non est sanitas.* *Egredimini filia Sion, videte Regem Salomonem in diademate, quo coronavit eum Mater sua.* *Aspicite faciem illam speciosi præ filiis hominum, & in quam desiderant Angeli prospicere sputis squalidam, sanguine manantem, spinis terebratam, plagis lividam.* Et tamen nemo compatitur, aut miseratione tangitur, sed adhuc clamatur, *crucifige, crucifige: Sanguis ejus super nos, & filios nostros.* An non hoc tam immane facinus perpetrant omnes, quotquot à peccatis non abstinent, filii damnationis?

Caput spinis horret, & quis corde non compungatur?

Cant. 5.

AFFECTUS. *Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die ac nocte ita crudeliter tractatum filium Dei, redemptorem mundi: illum qui venerat dare vitam, raptum ad mortem, & mortem tot opprobriis, contumeliis, plagis, cruciatibus illatam!* *Quis unquam latro, aut parricida, tanto odio, ignominia, jactatione, exprobratione, licitorum, militum, & ministrorum ad unius opprobrium & pœnam conspirantium occubuit? quis tam admirabili patientiâ & mansuetudine, tam varia & intoleranda mala sustinuit, idque ab amicis, ab iis, quos perdere verbo poterat, & tamen cupiebat, inter gravissimos etiam suos cruciatus, servare?* *O patientissime Jesu, qui fieri potest, ut ego ad levissimas injurias,*

Jer. 9. Compassio cum patiente Christo.

Detestatio impatientia

Heb. 11.

Mich. 7.

Amor inimicorum.

1. Pet. 1.

Amor crucis.

& verbum quandoque unicum tam graviter indigner, cum te aspicio virum dolorum ac scientem infirmitatem, qui *salem sustinuit adversus semetipsum contradictionem, ne fatigarer animo meo deficiens in adversitate?* Quando te innocentem ita pati video, nunquid *iram tuam Domine portabo, quia peccavi tibi?* Quando te Deum meum sub cruce præcedere intueor, quomodo ego servus non tollam crucem, ut sequar te? Et quomodo irasci aliis me persequentibus possum; quando tu inimicis tuis tot tantisque tibi injurias inferentibus ultro ignoscis? O quantum absum ab illis servis tuis, qui *ibant gaudentes in conspectu concilii, quoniam digni fuerant pro nomine lesu contumeliam pati!* Utinam in te, bone Jesu, exultem, si nunc modicum oportet contristari, in variis tentationibus ut probatio fidei meæ multò pretiosior auro (quod per ignem probatur) inveniat in laudem, gloriam, & honorem nominis tui! Si enim hæc oportuit te pati, & ita intrare in gloriam tuam; quomodo tecum volo coronari, si pati non desidero? Patiar, igitur, ô Domine, in his & illis N. N. difficultatibus, patiar secundum beneplacitum tuum. Tantùm succurre, ne succumbam.

III. PUNCTUM.

Christus, exhaustis jam viribus, cruci sibi imposta succumbit.

CONSIDERA à Pilato adjudicatum morti traditumque voluntati Judæorum. Qui illuserunt ei, & chlamyde exutum, suaque indutum veste, ad crucem in Calvarie montem deferendam aegerunt, sub quâ, dum exhaustus jam sanguine & viribus succumberet, Simonem Cyrenæum ad opem ferendam & post Jesum crucem sustinerendam, impulerunt. Vide etiam cum turba populi, pias mulieres solymitas lamentantes, Ad quas Jesus conversus: *Filia, inquit Jerusalem: nolite flere super me. sed super vos ipsas flete, & super filios vestros. Quoniam ecce venient dies, in quibus dicent; beata steriles, & ventres que non genuerunt, &c.*

Gen. 22.

Intuere hic 1. verum Isaac ligna suis humeri ad montem deferentem, ut super illa immoletur Deo victima. Spectaculum planè miserandum, Christum ad ferendum crucis onus exulcerati

ceratis humeris adigi; ut qui hactenus inter *Angustia*
 plagas innumeras invictus steterat, jam deni- *extrema*
 que vi & dolore pressus succumberet. Quare *Christi sub*
 cum trahendo & impellendo, calcibus fusti- *cruce, hoc*
 busque adigendo jam promoveri non possent *est, onere*
 deficientem, coacti sint hominem adiutorem *peccatorum.*
 in ferendo adhibere. Expende, quales hæ,
 quantæque angustia, fortissimi ceteroquin ath-
 letæ Christi fuerint, quibus pressus jam non
 tantum sudabat; verum recrudescentibus pla-
 gis fundebat ubertim sanguinem, & viam lapi-
 desque, in quos offendebat, cruore signabat.
 Quæ tantæ oppressiois causæ; nisi quia *posuit* *16. 58.*
in eo Dominus iniquitatem omnium nostrorum?

Considera 2. quis animus hic piis omnibus *Matris com-*
 Christum sequentibus; & tantas angustias op- *patientis im-*
 pressi & angustiati undique Domini intuen- *gens dolor.*
 tibus fuerit. atque inprimis, quis hic doloris
 & compassionis gladius viscera & cor afflictis-
 simæ Matris, utique etiam præsentis, transierit.
 Intuebatur miseranda parens unigenitum su-
 um, quem noverat esse innocentissimum, in-
 ter latrones, tanquam sceleratissimum mortali-
 um, iniquissimè raptari, omnibus in hunc u-
 num sævientibus: spectabat illum à Deo con-
 stitutum mundi Dominum, & Judicem homi-
 num Angelorumque designatum, jam sub pe-
 dibus licitorum conculcatum, *despectum ac no-*
vissimum virorum. Quod si David discalceatus, *2. Reg. 19.*
 & aperto capite flets, Absalonem fugiens,
 scandensque clivum olivarum, tantam commi-
 serationem ciebat, ut omnis populus, qui erat
 cum eo, aperto capite ascenderet plorans, quo

putas doloris sensu Christum Mater ac piæ mulieres consecutæ sint? David flendo ciebat lacrymas, at Christus fuso cruore. David nullo dejectus vulnere, spe & vita integra, Christus vulneribus plenus, vitâ ad ultimum destinatâ supplicium. Hic tamen erecto sine lacrymis animo, & quamvis ipse miserandus solandusque, alios tamen miserans consolansque, *nolite flere super me, sed super vos ipsos flete, & super filios vestros.*

Dolor Christi, ab aliis malè percunctibus, quàm crucis onere, major infligitur.

Horror peccati & pœnarum ejus ex gravitate pœnarum Christi, ejusque, de peccatis incertis, dolore.

AFFECTUS. O triste spectaculum redemptoris mei, sub crucis gravissimo onere prostrati & conculcati, vix spirantis præ labore & dolore, & tamen nostram magis calamitatem, quàm suam deplorantis! super eos fieri postulat qui tantis passionis suæ malis, ab imminente sibi exitio non revocantur. Malum ipse sustinet grave, sed transiturum: his gravissimum imminet ac sempiternum. Malum quod ipse sustinet, pro hoc avertendo susceptum est. E quidem innocens hoc sustinet pro nocentibus, Deus pro hominibus; quodque omnium malorum malum est gravissimum, pro plerisque sustinet nunquam emendandis. O verè desendam cæcitatem meam, & cum lamentis atque ejulatu deplorandam, quod ad hanc Christi patienti speciem non terrear, non detester tantorum malorum causam in tempore, non perhorrescam majorem etiam calamitatem in æternitate! Non expendam satis, quàm execrabile malum sit peccatum, unde hæc tanta malorum congeries in Christum derivatur! Quis nobis, exponet quantæ sint inferorum pœnæ sceleribus mortalium destinatæ, quando Christus sibi condolentes huc potius jube respicere, nec extremos suos dolores æstimat, his comparatos? An quod innocuus, quod amicus noster & benefactor, quod Deus ipse, quodque à sceleratis, ab electo populo suo, à tam ingratis patiatur; quod denique in opibus in fama, in honore, per contemptum divinitatis suæ, & mille opprobria, quod in potentiis, sensibus, ac membri omnibus; quod diversissimo suppliciorum genere; horum parum est, ac vix desendum, si ad futuras repro-

rorum pœnas attendamus? Ita planè: illa temporalis, hæc æterna pœna est; illa filiorum Dei, hæc est hostium; illa misericorditer plectentis Dei, hæc nunquam misericordis; illa crudelis quidem, hæc prorsus inmanissima. O doctor Salvatoris mei, tanta pro meis peccatis sustinentis! O amor Dòmini mei, hæc pro salute vilissimi servi sui tantâ constantiâ perferentis! O meorum scelerum gravitas, ob quæ tanta Deus meus patitur! O immensa illius bonitas, quâ volens lubensque perpetitur! O durum cor quomodo tanto dolore suavissimi Jesu non tangeris, nec in lacrymas cum ipso dissolveris, tantoque illius amore, vicissim amans, non liquefcis! Ignosce, ô Deus meus, & succende ignibus doloris & amoris tui frigidum pectus meum. ut tuam tecum crucem in omnibus, quæ me ob peccata mea affligunt, præcipueque in illis N.N. quæ tu hosti, lubens amplectar. Ita vivam & moriar tibi!

COLLOQUIUM ad Deiparam Christo condolentem dirisere poteris.

DISTICHON MEMORIALE

Vult Annas Caiphasque reum (2) virgisque Pilatus

Subjicit ac spinis (3) innocuumque cruci.

MEDITATIO IV. DIEI VI.

De Crucifixione & morte Christi.

VERITAS. Christus inter duos latrones cruci affixus, alteri latronum inter opprobria ceterorum ad se converso paradisum promisit. (2) Matrem sub cruce stantem commisit Joanni, & ipse denique consummatis omnibus spiritum Deo Patri tradidit. (3) Postremò inter varia prodigia mortuum Joseph Arimathæus in novo sepulchro deposuit.

ORATIO ET PRÆLUDIA

ut supra.

I. PUNCTUM.

Christi in cruce inter latrones extrema opprobria & tormenta sustentis passio. **C**ontemplare Christum in montem Calvariæ enitentem, & sub Crucis onere extremè fatigatum: ubi obtulerunt ei vinum cum felle mistum, quod gustatum noluit bibere. Mox in crucem suffixus, cum titulo *Israhelitarum Rex Iudeorum*, inter duos latrones medius pendit, vestimenta inter milites divisa; sed pro tunica inconsutili fors iacta est. Interea verò dum Christus inter summos dolores angoresque in cruce pendens luctatur prætereuntes blasphemabunt eum, dicentes: *Vah, qui destruis templum Dei, & in triduo illud reedificas, salva te metipsum, si filius Dei es, descende de cruce, & credimus* Similiter & Principes Sacerdotum, cum scribis & senioribus, dicebant: *Alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere.* Ita & milites, ipsique in cruce latrones illudebant illi. At Christus, non his diras ac fulmina, quæ me

rebantur de cœlo, imprecatus est, sed pro illis apud Patrem intercedens: *Pater, inquit, dimitte illis, quia nesciunt quid faciant.* Et sanè hac oratione alter in cruce latronum emollitus, alterum improbè oggerentem: *situ es Christus, saluum fac te metipsum & nos,* his verbis increpabat: *Neque tu times Deum, qui in eadem mecum damnatione es? Et nos quidem iuste: nam digna factis recipimus: hic verò nihil mali gessit.* Ad Jesum verò dicebat: *Domine memento mei, cum veneris in regnum tuum.* respondit JESUS: *Amen dico tibi, hodie mecum eris in paradiso.*

Expende hic 1. admirandam Christi mansuetudinem, qui verè sicut ovis ad occisionem ductus, inter tam diversas omnium penè ordinum injurias, opprobria, maledicta, tormenta, nihil queritur, nihil respondet durius, nihil refutat. Felleum propinant defesso haustum, quem gustatum respuit, ne probaret crudele factum. Vestimentis spoliatur, & summo rubore confunditur, ipse tamen, *sicut mutus, non aperuit os suum:* clavis manus pedesque fodiuntur, & in extenso corpore dinumerantur omnia ossa ejus. *nec tamen fuit, qui consolaretur eum.* Quin potius omnes videntes deriserunt illum, *plauserunt super eum manibus omnes transeuntes per viam, sibilaverunt, & moverunt caput suum.*

Mansuetudo illius admiranda,

Threa. l.

2. Expende ardentissimam Christi charitatem & zelum salutis universorum. Tot maledictionibus benedictionem, tot execrationibus orationem pro inimicis reponerat. Inter summos Christo dolores, pauci compatiebantur, plerique illudebant, & illi ipsi pro quibus hos sustinebat. Poterátne quicquam acerbius amantissimo suæ gentis Domino accidere? Et

Charitas erga inimicos & zelus saluus universorum.

tamen non solum mansuetissimè sustinet universa. verùm pro illis suis tortoribus, pro calumniatoribus, & persecutoribus atrocissimis orabat, excusabat facinus, deprecabatur veniam, suavissimo patris nomine interpolito, rogabat. Certamen inauditum intercedebat; plùsne illi, ex acerbissimo odio, Christo injuriarum; an ille ex ardentissimo amore beneficiorum conferre posset? Nec satis illi erat orasse. sed pro tradita sibi etiam à Deo patre potestate, latronem à cruce ad æternam requiem, ab inferno ad cœlum transtulit; præter alios complures, quos fortiter moriendo ad veritatem Deumque convertit.

Misericordia pœnitentiæ latroni exhibita.

3. Expende quomodo nemini omnino desperandum sit, qui delicta sua agnoscit & confitetur, quando ipse in cruce latro, se digna factis percipere dolenter professus, miseratione Dei implorata, à morte ad paradysum, breviculi temporis pœnitentiâ, recipitur. Quique illam negligit alter latro, ex præsentibus ad æterna supplicia transfertur. Tanti est opportunum pœnitendi tempus non præterire.

Ezech. 18.

Nam, cum averterit se impius ab impietate sua, quam operatus est, ipse animam suam vivificabit.

Depradicatione mansuetudinis Christi.

AFFECTUS. Quid hoc loco magis admirer, Tuamne ô mitissime Jesu, mansuetudinem, & benevolentiam; an hostiũ atrocitatem ac malevolentiam? utramque certè attonitus contemplor. Et quidem tantò illa admirabilior, quantò hæc gravior est. Vincis omne exemplum mansuetudinis humanæ: quia atrociores nunquam injuriæ, illusiones acerbiores, convitia horribiliora, odia magis execranda in quenquã exercita leguntur, quæ simili

patienter

patientia, æquali mansuetudine, pari benefaciendi inimicis ipsis voluntate excepta fuerint. ut hoc solum sufficere nobis debeat, ad quascunque injurias patienti mansuetoque animo excipiendas, hortante Paulo, *per patientiam curramus ad propositum nobis certamen, aspicientes in autorem fidei, & consummatorem Iesum.* Hoc solum **Heb. 12.** impellere nos possit, ad audiendum sequendūque Christum monentem: *diligite inimicos vestros, & benefacite his, qui oderunt vos.* Non expēdebat suavissimus IESUS dignitatem suam, & vilitatem Judæorum: non collata in eos merita ac beneficia; non spretam sæpius, quam offerebat, veniam ac gratiam; non deinde etiam contemnendam à pluribus benevolentiam. Rem facit omnī seculorū memoriā dignissimam, *cum malediceretur, non maledicebat, cum pateretur non comminabatur; sed preces supplicationesque, cum clamore valido, & lacrymis offerens exauditus est pro sua reverentia: ut & larro ex desperatione ad spem erectus sit, & multi postea redierint percutientes pettora sua, atque agnoscentes filium Dei.* O benignissime Jesu, fac, ut de tua inter adversa injuriāsque mansuetudine, & de tua erga inimicos benevolentia aliquid participemus: ut *nemini dantes ullam offensionem, exhibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in angustiis, & discamus hoc unum à te, quia mitis es & humilis corde.* Ita fiat, ó Domine, ita coram te statuo, nullas deinde injurias ulciscar. Sustinebo tecum, & quantum possibile est, beneficiam etiam malefacientibus.

Charitatis erga inimicos.
1. Petr. 26.
Desiderium imitandi.
2. Cor. 6.

II. PUNCTUM.

Iesus videns Matrem ante crucem, juxtaque stantem Joannem, Matri dicit: *Ecce filius tuus,* & Joanni: *Ecce Mater tua.* Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua. Deinde, hora sexta obscuratus est sol, & tenebræ factæ sunt super universam terram, usque ad horam nonam. circa quam voce magna Iesus clamavit: *Eli, Eli, Deus Deus meus ut quid dereliquisti me?* Judæis existimantibus, quòd Eliam invocaret. Nec multò post *Sitio,* inquit: ad quam vocem, cum spongiam aceto plenam in arundine obrulissent, hoc accepto, dixit: *consummatum est,* iterumque clama-

mans voce magnâ. *Pater, ait, in manus tuas commendo spiritum meum. Et inclinato capite tradidit spiritum.*

Amor Christi erga suos crucis amatores singularis.

Expende 1. quam singularem Deus solitudinem illorum gerat, eosque se diligere ostendat, qui ad crucem usque se consequuntur: ut Matris & Joannis ante crucem cura testatur, quos jam ante mutuæ poterat tutelæ committere, sed sub cruce tantum volebat, & Virginem virgini, discipuloque, quem diligebat, hoc singulare amoris argumentum moriens relinquere. Ut intelligas: non esse digniores hoc Matris patrocinio, nisi puritatis amatores, & Christo inprimis dilectos: nec majoris quæquam curæ Christo, quam qui sub eadem secum cruce gaudet conquiescere; sive malorum sibi immissorum patiens exantlator; sive acerbissimæ passionis Christi, non sine profundo compassionis sensu, cum Maria & Joanne meditator. *Si enim passio Redemptoris ad memoriam revocetur, nihil tam durum est, quod non a quo animo toleretur.*

Isid. de sum. bono.

Hebr. 12. Afflictio omnium dilectorum Dei.

Tob. 12.

2. Expende, quàm verum sit illud Apostoli: *quem diligit Dominus castigat; flagellat autem omnem filium, quem recipit.* Omnem planè. Nemo excipitur: nec ipsa Domini Mater, nec dilectus ille discipulus, quando nec ipse Deus Salvator noster excipi debuit. *Nonne enim hæc oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam?* Hinc & Tobix ab Angelo dicitur: *quia acceptus eras Deo, necesse fuit, ut tentatio probaret te.* Apostolis omnibus, quia sub cruce cum Matre & Joanne passi non fuerant, deinde fuit patiendum. hi spirituali compassionis martyrio,

rio, ut aurum sunt probati. Vide igitur, quam tu tibi sortem deligas; malisne cum Christo hinc tribulari; an cum mundo adversitates & crucem subterfugere, neglectâ patientium coronâ? *nemo enim coronatur, nisi qui legitime certaverit. E-* Rom. 8.
rimus heredes Dei, coheredes autem Christi, si ta- Patendum
men compatimur, ut & conglorificemur. Hac lex ut glorificemur.
 omnibus, post Adami casum, lata, per Christi exemplum confirmata est. Omnes qui piè volunt vivere in Christo Jesu, persecutionem patientur. Sed ut Matrem & Joannem Christus solatur, ita tales nunquam deserit. Unde Paulus: *Persecutionem patimur; sed non derelinquimur: 2. Cor. 4. de-*
jeicimur; sed non perimus: semper mortificationem Jesu in corpore nostro circumferentes, ut & vita Jesu manifestetur in corporibus nostris.

3. Expende Christi in humilitate, mansuetudine obedientia & patientia tantorum malorum constantē perseverantiâ. *Exinanivit enim semet-* Perseverantiâ Christus
ipsum, formam servi accipiens, & c. factus obediens gloriosum
usque ad mortem, mortem autē crucis: propter quod opus coronæ
& Deus exaltavit illum. Phil. 2.
 Jam ab opibus, honore, fama, amicis, sanitate, omnique humano solatio erat destitutus, nullâ etiam cælitus consolatione indultâ; ita ut in agone à Patre derelictum quereretur: homines in extrema siti acetum præberent, in supremis doloribus adhuc protervè illuderent. An non jure exclamat. *O vos omnes, qui transitis, attendite & vide-* Thren. 3.
te, si est dolor, sicut dolor meus. In his tamen extremis angoribus, doloribus, ac tormentis, non obsecutus voto Judæorum est: *si Rex Israël est, descendat de cruce; sed redemptionis salutisque*

nostræ opus perficiens, donec esset *consummatum*, & inclinato capite exspiraret. *Passus pro nobis, relinquens omnibus exemplum, ut in finem perseverando sequamur vestigia ejus.*

1. Pet. 2.

Desiderium amoris crucis.

AFFECTUS. Utinam, ô bone Jesu, illum in me transfunderes crucis tuæ & passionis amorem, quem benedicta Mater tua gladio doloris transfixa unâ cum dilecto tuo discipulo sub cruce sensit! Utinam sub hac arbore, cum amante Magdalena sæpius quiescam, & intimo animi sensu repetam, *sub umbra illius, quem desideraveram sedi, & fructus ejus dulcis gutturi meo!* Utinam cum illo Crucis tuæ sectatore Apostolo sentiam, dicamque millies: *mibi autem absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo!* O felix ille, qui de se dicere poterat: *ego stigmata Domini Iesu in corpore meo porto!* Heu quot ego etiamnum servilia

Cant. 2.

Gal. 6.

Dæmonis stigmata porto toties illi, in carnis meæ desideriis, in mundi vanitatum curâ, in gula, ambitione, cupiditate, ira, dissensione, impatientia, aliisque vitiis obsequens! quoties *caro concupiscit adversus spiritum!* Et tamen *qui talia agunt, regnum Dei non consequentur. Qui autem sunt Christi, carnem suam crucifixerunt, cum vitiis, & concupiscentiis.* Hi nullas opes, honores, voluptatesque tanti faciunt; ut per has sese patiantur à Deo separari, omnem inordinatum erga hæc mortalia bonam affectum exuunt, & si Deo ita visum sit, inopiam, contumeliam, afflictionemque patienter sustinent, ut divino beneplacito Christoque Deo suo tanto magis conformentur, memores: *momentaneum & leve tribulationis nostræ supra modum in sublimitate æternæ gloriæ pondus operari in nobis.* Verùm quantò illi gloriosiores Athletæ & imitatores Christi, qui, cum in arbitrio illorum sit, opes possidere, vel inopiam pati: in honore esse, vel abjecto in statu contemni: carnis frui blanditiis, vel affligi: malunt, pari etiam Dei gloriâ positâ, inopes, contempti, afflicti cum Christo esse, tantùm ut Dominum ac Redemptorem suum imitentur; quàm dissimiles, etiam sine peccato, eidem videri. quibus dulcius est contumelias injuriisque cum Christo perpeti, quàm honorari. O quis mihi hoc

Gal. 5.

Christi amatores, vitia & concupiscentiâ carnis crucifigunt.

1. Cor. 2.

tribuat,

Domino suo assimilari desiderant.

tribuat; ut hoc desiderio æstuem, tantoque amore Salvatoris mei & Crucis ipsius ferendæ succendar, quem adedè disertè monentem audio: *qui non tollit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus.* Credone hæc asserenti? Et si credo, cur non ita, ut par est, sequor, & digna Christo amplector? Audio, quia *multi ambulans, inimici crucis Christi, quorum finis interitus, quorum Deus venter, & gloria in confusione eorum:* Et tamen nec periculo terreor, nec Christi exemplo constanter impellor, hodie in adversis fortis, cras impatiens: cùm aliã via non sit, nisi quã tu, ò optime Magister, quã Mater, quã discipuli tui incesserunt, Omnes enim *per multas tribulationes oportet intrare in regnum Dei.* Da gratiam, ut velim ac possim, qui dedisti, ut agnoscerem. fac, ut cum Paulo servo tuo, ex animo dicam: *non judicavi me aliquid scire, nisi Iesum Christum & hunc crucifixum.* Ita dulce mihi erit pro nomine Iesu contumeliam pati. castigabo corpus meum; & in servitutum redigam, crucifigam carnem cum vitis, & concupiscentiis. Nec differam de die in diem. Ecce enim, nunc tempus acceptabile. Veniet hora cum non erit amplius, utar igitur in his atque illis N. N. pœnitentiæ operibus atque afflictionibus, memor Dei mei pro me crucifixi,

Phil. 3. 18.

Adspiratio ad perseverantiam in ferendis adversis.

1. Cor. 26

PUNCTUM III.

MOriente Christo totam rerum naturam tremefactam considera. Terra mota est, & petreæ scissæ sunt, velum templi quoque in duas partes divisum, monumenta aperta sunt, exeuntibus sanctorum corporibus, quæ in civitate multis apparuerunt. Centurio etiam, & qui cum eorant, his visis territi, verè dicebant, *filius Dei erat iste.* Turbæ præsentibus percutientes pectora sua revertebantur. Noti verò ejus, & mulieres ex Galilæa secutæ, à longè stabant. Milites interea, ut corpora propter sabbatum imminens è cruce tollerentur, latronum crura fregerunt, Jesu ut viderunt mortuum, pepercerant. unus tamen militum lancea latus aperuit, & continuò exivit fangvis & aqua. Post hæc Joseph ab Arimathæa, occultus Jesu discipulus, à Pilato corpus Jesu impetratum, cum Nicodemo, in monumento novo, haud procul in horti petra exciso, collocavit, lapide ad sepulchri ostium advoluto.

Matth. 27.

Ioan. 19.

Luc. 23.

Mors Christi, terra motu, sole obscurato, mortuisque apparentibus, divinitatis signa dedit.

Expende

*Pauci tam
ex malis
Christianis,
quam lu-
deis ad hæc
signa com-
moverentur.*

Expende hic 1. quemadmodum Deus, totâ rerum naturâ penè se commovente, in morte Christi divinitatis manifestum dederit argumentum. Et tamen quota pars Judæorum, tam novis inauditisque, in cælo terraque concurrentibus, signis commota resipuit; aut si quo dolore tacta est, constanter factorum pœnituit? Quoti etiam hoc tempore, post veritatem hanc certò cognitam, ad verum constantemque dolorem scelerum, & vitæ suæ emendationem moverentur, licet indubitanter agnoscant: quod Christus moriens, peccata nostra pertulerit in corpore suo?

2. Expende, quis sensus Matris & Joannis fuerit, quando jam viderunt dilectissimum sibi in terra pignus ereptum. quantum Mater dolorem hausserit, ex conspectis propius vulneribus, ex patente latere, ex lacerato tot spinis capite! quos amplexus, quæ oscula obtulerit! quàm ægrè à mortuo sit avulsa? cum sola optimè nosset, qualem quantumque amisisset filium ac Dominum, quantum vitæ solatium, & cordis gaudium! Quam illa optasset eandem in cruce mortem, in funere idem sepulchrum! At tamen voluntas Dei potior ei his omnibus. Cogita adhæc, quantò illi gloriosius fuerit, cum Joanne & Magdalena cruci proximè cum gemitu adistere; quàm cæteris notis à longè spectantibus cum metu latere. cum Christus dicat: *qui me erubuerit coram hominibus erubescam & illum coram patre meo*: Jure etiam Paulus exclamet, adversus dissimulatores agnitæ veritatis, *O insensati Galata, quis vos fascinavit non obedire ve-*

Mater Christi moriente, penè commoveretur.

ritati, ante quorum oculos Christus proscriptus est, in vobis crucifixus!

AFFECTUS. Erubescō verè ante conspectum innocentissimi Redemptoris mei, tam crudeli morte ob mea scelera perempti, ut spectaculum immanis laniationis factus sit, Angelis & hominibus luctuosum. Cujus pedes tot pro me fatigati itineribus, ferreis in ligno transverberati clavis ei vulnere transfactæ sunt: cor ac pectus, divini amoris conditorium, immani lancea ictu patefactum: caput æternæ sapientiæ sedes, dirissimis spinarum aculeis fodicitum est: tota corporis compago, divinitatis singulare habitaculum, tot plagis livida, tot vulneribus lacerata est. O tragicum facinus, quale nulla in hominem innoxium designavit antiquitas, nulla posteritas visura est: ad quod sidera ipsa fugerunt, saxa rupta sunt, concussa tellus universa; & tamen corda multorum hominum non emolliuntur! Fierine hoc posse quisquam existimet? Propter nocentem hominem Salvator innocens hæc patitur; & tamen homo non compatiatur? O quis mihi illum tribuat doloris sensum, quem tu, beatissima Mater, percepisti, quando brachiis ac sinu tuo lacerum, ac tot vulneribus deforme cadaver filii tui excepisti! quantò ego hunc dolorem sentirem justius, qui illum filio tibi que, meis peccatis inflixi! O peccata, tantam Dei mei offensam, tantam Christi pœnam causantia, quantum estis malum! Ita, ipse vulneratus est propter iniquitates nostras, propter scelera nostra! Detestandæ iniquitates! abominanda scelera! Et adhuc peccamus, adhuc afflictionem sic afflicto Salvatore addimus, rursus crucifigentes nobismetipsis filium Dei, & ostentui habentes? Quis credat? & tamen, magis aggravant Christum vulnera peccati nostri, quam vulnera corporis sui. Hæc enim propter illa sustinuit. Hæc temporalia, & brevi finita; illa perpetuo lancinarunt animum dolore: hæc suis tantum membris; illa animæ ac divinitati quoque inflicta sensit. Quo putas, ô peccator vultu, quibus verbis judicandum aliquando excipiet? an non illis jure Augustini vocibus te perstringet: *cur me graviora tuorum criminum*

*Confusio
sui ob peccatorum,
propter quæ
tam horrenda Christi
passus
est, admisionem.*

*Dolor de peccatis,
passionis
causis.*

1c. 33.

Heb. 6.

*Ber. ser.
2. Pascha.*

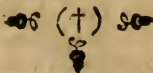
(a) Serm. 181. *minimi crucis, quàm illa, in quâ quondam pependeram, affixisti? gravior apud me peccatorum tuorum crux, in qua invitatus pendeo, quàm illa in quam tui misertus ascendi.*

(b) Lib. 1. de Symb. c. 8. *influxisti; vide latus, quod transfixisti: quoniam per te, & propter te apertum est, & tamen intrare noluisti. (b) Hos tu pedes vulnerabas, cum ad mundi consilia magis, quàm mea præcepta implenda curreres; has manus, cum operareris iniqua; hoc caput: cum elatus superbia es; hoc os contudisti, cum loquereris vanitatem & mendacium; hoc latus perfodisti, cum aliud amares præter Deum tuum. Nec satis, hæc semel infixisse. toties iteratò crucifixisti, & habuisti ostentui, quoties à pœnitentia & gratia, ad quam per aperta tibi vulnera receptus eras, in peccatum relapsus es. O mi Domine, hæc nunc audiam sæpe in vita, ne audire cogar in morte. Indignæ nimium voces: tu redemptor meus per acerbissimam mortem; & ego ingratus rursus per peccatum crucifixor tuus! Ex hoc momento totus esse tuus, ac manere desidero, ex amore tui, morti potius, quàm offendere te cupio.*

COLLOQUIUM ad Desperam pro gratia compassionis & doloris à filio impetranda, ad Christum pro gratia remissionis & imitationis, ad Deum Patrem & Spiritum S. pro gratiâ perseverantiæ in bono institui poterit.

DISTICHON MEMORIALE

*Latronum medius juvat hunc (2) moriensque Parentem
Joanni addicit (3) sub nece terra tremit.*

io quod redemptor meus vivit, et in carne mea videbo Deum
 beatorem meum. Job. 19.

DIES VII. EXERCITIORUM.

DUO qui sequuntur Dies Resurrectionis Dominicæ nobis gloriam, ejusque effecta adjunctaque exponunt, eriguntque contemplantium animos ad Theologicas imprimis virtutes, *fidem, spem, & charitatem*, annexoque his religionis Christianæ affectus, quibus potissimum anima cum Deo unitur: ideoque ad *viam*, quam viri spirituales *unitivam* appellant, & præcipuam hujus vitæ perfectionem complectitur, non immeritò revocantur.

Septimo igitur hoc die, animi à doloribus patientis Christi ad ejusdem resurgentis gloriam, absterfo mœiore, erigendi sunt, & ad futuræ vitæ desiderium, fide vivâ, & spe certâ confirmandi. Hæc porrò contemplatio facile illam, quam in hujus vitæ decursu, inter varias adversitates & tentationes sustinemus molestiam destinati nobis boni exspectatione mitigabit, ut cum Paulo dicere possimus: *superabundo gaudio in omni tribulatione: quia si commortui sumus, & convivemus, si sustinemus & conregnabimus.* Hæc tepiditatem in piis sanctisque operibus obeundis excutiet, considerantibus, quia *reddet his qui secundum patientiam boni operis sunt, gloriam, & honorem, & incorruptionem.* Hæc animos, terrenarum rerum contemptu imbutos, ad cœlestia extollet, ut cum D. Ignatio exclamemus: *Quam sordet mihi terra, dum cœlum adspicio!* quam vana hujus mundi gloria, dum futuram intueor! Hæc denique ad ipsum omnium boni ac gaudii fontem Deum, mentes à terrâ avulsas elevabit, ut cum David exclamemus: *Quid mihi est in cœlo, & à te quid volui super terram, Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum!*

2. Cor. 7.

2. Tim. 2.

Rom. 2.

MEDITATIO I. DIEI VII.

De Resurrectione Christi, & ejus apparitione, respondens Contempl. 1. Heb. 4.

VERITAS. Christus resurgens ex mortuis glorioso corpore, nos ad spiritualem resurrectionem, per corporis nostri mortificationem orationemque invitatur. (1) Spectaculum enim resurrectionis à morte tam admirandum, quem non spe ejusdem ad simile exemplum vitæ provocaret? (2) Ingenti illud Deiparam, Magdalenam, Apostolos, ac Discipulos Christi omnes gaudio perfudit. Sed & nobis spem fecit vitæ futuræ, & gaudii cum illo, & per illum, sempiterni.

ORATIO PRÆPARATORIA
more consueto.

PRÆLUDIUM 1. *Ab historia resurrectionis proposita accipitur.* 2. *Imaginatione hæc res cum adjunctis loci, & personarum apprehenditur.* 3. *Gratia petitur ad tanti mysterii veram intelligentiam, & fructum percipiendum.*

I. PUNCTUM.

CHristus, juxta prædictionem, quòd, ut Jonas in ventre ceti, sic ipse tribus diebus, & tribus noctibus, futurus

Matt. 12,
Luc. 24

urus esset in corde terræ, à mortuis tertio die surrexit; Angelo Domini, cum terræ motu, de cœlo descendente; lapidemque sepulcri, ut mulieres & discipuli subire possent, remouente. Dilapsis itaque custodibus, mulieres primò cum unguentis; mox & Joannes ac Petrus adfuere, & illæ quidem Angelos; hi sola linteamina inuenere.

Expende hoc loco: *Quis, qualis, cur & quomodo?* resurrexerit.

Quis qualisque? Ille videlicet Salvator noster Christus Jesus, qui paulò ante videbatur, vermis, & non homo, opprobrium hominum & abjectio plebis, quem reputabant quasi leprosum, & percussum à Deo, attritum propter scelera nostra, despectum & novissimum virorum; hic jam Sampson captivo fortior, resumptis viribus non portas urbis Gazæ, sed

portas inferni areas, & vectes ferreos confregit, exspolians principatus & potestates, quos tradidit

confidenter, palam triumphans illos in semetipso. Hic lætus gloriosusque jam concinit: *conver-*

tisti (ô Pater) planctum meum in gaudium, concidisti saccum meum, & circumdediti me lætitia;

ut cantet tibi gloria mea. Gloria utique resur-

gentis & in illo corpore, de quo Paulus; *se-*

minatur in corruptione, surget autem in incorruptione: seminatur in ignobilitate, surget in

virtute: seminatur corpus animale, surget corpus spirituale. Talis videlicet Christus resur-

rexit à mortuis, primitia dormientium; ut & nobis à morte resurrectionis spem faceret. *Quo-*

niam quidem per hominem mors, & per hominem resurrectio mortuorum. Et sicut in Adam omnes moriuntur, ita in Christo omnes vivificabuntur.

Unde & Salvatorem exspectamus D. N. J. C. qui

refor-

Matt. 28.

Christus
postquam
extrema
sustinisset,
gloriosus re-
surgit.

If. 53.

Jud. 16.

Pf. 106.

Colof. 2. 15.

Psal. 29.

1. Cor. 15. 42.

v. 10.

reformabit corpus humilitatis nostræ configuratum
 corpori claritatis suæ. Unam tantum alteram- Et nos ita
 que Apostolus in nobis conditionem, ut tantæ resurgemus,
 felicitatis participes simus requirit. Erimus, si tamen 1.
 ait, heredes quidem Dei, cohæredes autem Christi; compati-
 si tamen compatimur, ut & conglorificemur. mur. Et Rom. 8. 17.
 hanc quidem conditionem acceptissimam no-
 bis esse debere significat: Existimo enim, inquit,
 quod non sunt condignæ passiones hujus temporis, ad
 futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis, &c.
 quia ipsa creatura liberabitur à servitute corrup-
 tionis, in libertatem gloriæ filiorum Dei. Et Luc. 24.
 verò, si oportuit hæc filium Dei pati, & ita intra-
 re in gloriam suam, quid est, quòd nos filii ho-
 minum, & peripsamata hujus mundi obluete-
 mur? nunquid est servus major Domino suo,
 aut discipulus supra Magistrum? Et de hac
 conditione nobis necessaria jam supra vidi-
 mus. Altera verò conditio est: ut, quomodo Rom. 6. 5.
 Christus surrexit à mortuis per gloriam patris, ita 2. Si inno-
 & nos in novitate vitæ ambulemus. Si enim com- vatâ hic vi-
 planeati sumus similitudini mortis ejus, simul & re- tâ, prius spi-
 surrectionis erimus. Hoc scientes, quia vetus homo ritualiter
 noster simul crucifixus est, ut destruatur corpus pec- resurgimus,
 cati. Qui enim mortuus est, justificatus est, à pecca- ferventi de-
 to. Hæc enim mors pravorum, non actuum mo- siderio cum
 dō, sed & affectuum, antè debet præcedere, Deo conjun-
 quàm ad vitæ spiritualis novitatem cum Chri- cti.
 sto resurgere liceat: non secus, quàm mors na-
 turalis, vitam immortalem præcedit. Cujus
 manifestum argumentum erit: si à mundo a-
 versi, cum Paulo verè dicamus: *mibi mundus*
crucifixus est, & ego mundo. ad Deum verò con-

versi cum Davide: *quid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram?* aut cum Ignatio: *quam sordet mihi terra, dum cælum aspicio!* aut cum Francisco: *Deus meus, & omnia!* Quid de te sentis, ô anima mea? quousque progressa est? Hoc opus, hic labor est. Nisi illam conditionem sis affecuta, viam hanc perfectionis (quam unitivam vocant, quòd nos animamque nostram, à mundo avulsam, cum Deo profusus uniat) nondum ingressa es: quia nondum, ut Christus, à veteri homine in novum transformata, cum Paulo aliisque sanctis Dei resurrexisti.

Aspiratio ad resurrectionem spirituales.

AFFECTUS. Agnosco, ô Deus meus, hanc esse conditionem, quâ tecum in hac vita conjungi prius debet anima, quàm in altera possit vita post resurrectionem sociari. Verum, *quis mihi dabit pennas sicut columba, & volabo, ac requiescam: non extra arcam cum corvo, sed ad arcam salutis reversus? Velle adjacet mihi, perficere autem bonum non invenio. Condelector enim legi Dei secundum interiorem hominem. Video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis mea, & captivantem me in lege peccati. Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus?* Nimirum, *gratia Dei, per Iesum Christum Dominum nostrum.* Hæc nemini seriò constanterque petenti unquam negata est. Omnibus dictum est, *quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.* Habes Dominum tuæ magis salutis cupidum, quàm ipsa sis. Deus pater unigenitum pro te filium mundo obtulit: filius pro te vitam & sanguinem; ut misericordiam gratiam ac salutem impetrares. Et dubitas te posse consequi, quod tanto pro te pretio est comparatum? Dei ad te voces sunt: *Nunquid Pater tuus ego sum? Et nunquid oblivisci potest mulier infantem, ut non miseratur filii uteri sui? & si illa oblita fuerit: ego tamen non obliviscar tui. Ecce in manibus meis descripsi te.* Cerne in his vulnera mea, pro te quoque post mortem retenta, ut essent argu-

Rom. 7.

Gratia Dei ad hoc præstandum nobis parata, si oratione serena petatur.

Ioan. 11.

Isa. 49. 15.

menta

menta amoris mei, essent stigmata quibus patris offensam emollirem, & ferreum etiam peccatorum animum ad spem erigerem, amorémque inflecterem. Quis hæc pro se suscepta, & retenta tam admirabili charitate affectuque, intuens, de spe vaniæ aut gratiæ potest desperare? *Surge Cant. 26. igitur amica mea, speciosa mea, & veni, columba mea in foraminibus petrae, in vulneribus Salvatoris tui, conquiesce, alæ tuæ sint fervens desiderium & oratio. Hæc repulsam non patitur, cum pro sanctificatione nostra funditur. Si- quidem, hæc est fiducia, quam habemus ad Deum, quia 1. Joan. 5. quodcumque petierimus, secundum voluntatem ejus, audit nos. Voluntas autem Dei sanctificatio nostra. Ita, o Do- 1. Thess. 4. mine, credo, obsequor. Scio enim non esse aliam facilio- rem hac viam, quã tecum conjungi possim, quã cre- bram ferventemque orationem. cum hæc sit mentis in Deum elevatio, per quam mortalis homo ad immortalis Dei familiaritatem mira dignatione admittitur. Hanc igitur imposterum, coram oculis divinæ maiestatis tuæ collecta mente, frequentibus suspiriis, devotè & frequenter instituem.*

II. PUNCTUM.

EXpende, cur Christus resurrexerit? Videlicet, inter causas ceteras, ut corpori, tanta prius in vita perpeffo, suum à morte præmium gloriæ tribueret, nosq; ad illud pari in causa aliquando expectandũ animaret. ac per utrumque æterni patris voluntatem impleret ac gloriam amplificaret, missis ad prædicandum discipulis, qui unius veri Dei cognitionem. & tam admiranda ejus opera, quibus ipsi ad summa quæque audenda excitati erant, toto orbe propagarent. Attende, quanta hæc rerum commutatio, & in Christo, & in discipulis. Atque in primis in Christo. cum is, qui ante squalido contempto mortali que in corpore suffixus cruci, nunc repentè immortalis, claritate fulgeret admirabili, quam tamen ad arbitrium, velut sol

Resurrexit Christus, ut gloriam corpori debita communicaret.

Et immortalis corpore claritatem dedit pro contemptu.

sub nube radios obtegebat, quòd mortales oculi illam ferre non possent. Nam si *justi fulgebunt sicut sol* in regno Dei, quâ existimas luce Sanctum Sanctorum radiasse? *lux venit in mundum*, jam tum in nativitate Christus, & quanta fuerit in resurrectione! Sed tenebræ eam non

2. Impassibilitatem pro cruciati.
2. Cor. 15.

paravit Deus diligentibus se. Deinde qui antè passibilis, *vir fuit dolorum, & sciens infirmitates nostras*; nunc subitò impassibilis *surgit in incorruptione*, & quamvis cibum cum discipulis sumeret, ne phantasma esse putaretur, tamen exiis erat, qui *non esurient, neque sitient* amplius,

Matt. 18.

& nec in mediis inferiorum ignibus poterunt amburi. Tertiò, qui tardo antemotu cum ceteris incedebat, & à Dæmone ad pinnaculum templi translatus est: nunc agilitate singulari, immensos etiam cælorum orbes virtute propria transmeabat. Denique subtilitate tanta fuit, ut & lapidem sepulchri, & clausa ostia, ci-

3. Agilitatem pro obsequendi promptitudine.

tra obstaculum, penetraret; cùm illis non accenseretur tantùm, sed & præesset, qui *erunt sicut Angeli Dei.* Jam quantæ animæ istius nobilissimæ gloria fuerit, in tam illustri corpore, quis cogitatione assequetur, nedum verbis exprimet? Certum est, excellentissimam hanc

4. Subtilitatem pro puritate.
Matt. 22.

creaturarum omnium, gloriâ resurrectionis suæ, æternam in cælis Dei gloriam, super omnia opera ejus, incredibili magnificentiâ extollere. Et meritò tantâ Deus claritate Salvatoris nostri corpus illustravit, quod antè in mortali vita optimo morum exemplo, sapientiæ virtutumque luce ceteris mortalibus præluxit;

meritò

meritò impassibilitatis dono ornatum est, quod prius tantâ moderatione adversa quæque sustinuit, tantâ sensuum affectu inque continentia rebus hujus mundi utebatur; ut cum patere-
tur minimè pati, cum offenderetur minimè offendi videretur. Agilitatem, insigni promptitudine voluntatem Dei Patris omnibus exequendi, merebatur; subtilitatem, corporis animique puritate, quâ cælestes sine corpore genios non exæquabat modò, sed & superabat. Ad has igitur dotes corporis si aspiremus cum Christo à morte, non aspernemur easdem Christi virtutes in vita: quia caro & sanguis regnum Dei possidere non possunt: neque corruptio incorruptelam possidebit. Incorruptis antè cum Christo in vita moribus esse debet, qui vult possibile hoc induere incorruptionem, & mortale hoc inducere immortalitatem.

Vi Christo resurgendo. similes sumus, assimilamur vivendo. 1. Cor. 15. 50. v. 53.

AFFECTUS. Intellego, mi Domine quod qui tecum glorificari voluerit, debet, sicut tu ambulasti, & ipse ambulare, ac juxta legem à te datam vivere. Et quomodo grave hoc mihi esse poterit, quando lex tua minimè gravis est, quia lex amoris est: nam, qui diligit, legem implevit. quomodo grave esse poterit, quod te ante omnes video implere? quod tantâ à te gratiâ & benedictione, tantâ denique gloriâ video munerari? Quomodo grave esse poterit, quando à summo coelo egressio tua, & exultasti: ut Gigas ad currendam viam, ut faceres voluntatem ejus, qui misit te? O utinam & nos impleamur agnitione voluntatis ejus, in omni sapientia, & intellectu spiritali, ut ambulemus dignè Deo per omnia placentes, in omni opere bono fructificantes, & crescentes in scientia Dei, in omni virtute confortati, secundum potentiam claritatis ejus, in omni patientia & longanimitate, cum gaudio: gratias agentes Deo Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum, in lumine: qui eripuit nos de potestate tenebrarum.

Aspiratio ad vitam Christi, ut per rem resurrectionis gloriam consequamur. Colof. 1. 94

Et transtulit in regnum filii dilectionis sua! O suave regnum, in quo omnis bonæ actionis regula voluntas Dei nos dirigit, potentia tuetur, sapientia & scientia Dei illuminat. Dilectio ejus legem exequitur, virtus confortat, patientia munus gaudium exhilarat, Deo per omnia placemus. Da, ô bone Iesu, ut in hoc regno fidelis perpetuusque tibi subditus maneam, & unum mihi propositum sit, ut exemplo vitæ tuæ, *aspiciens in autorem & consummatorem Iesum!* æterni patris voluntatem in omnibus spectem, eique placere desiderem, & sic à corruptione hujus mundi aversus, curium mortalitatis feliciter absolvam, donec tecum quoque induam immortalitatem, & *ad dexteram patris* in gloria merear apparere. Ita Domine. ita fiat: & ut æternum tibi conformis sim, nunc in omni opere placere conabor.

III. PUNCTUM.

Christus sua virtute resurgens, ut hostibus terribilis; ita suis amabilis fuit.

EXpende, *quomodo* resurrexerit? Nimirum virtute propriâ, secum liberos è limbo patres, animamque latronis de cruce ducens inter Angelos è cœlo allapsos & applaudentes, territis hostibus, latantibus proavis, Matre, piisq; mulieribus, ac discipulis gaudentibus, ipse victor exultans, & gloriosus incedens. Quis hic non obstupescat obstinatam Judæorum, hæc non obscurè cognoscentium, malitiam: qui custodibus, resurrectionem Christi apud principes Sacerdotum narrantibus, pecuniam dederunt, ut dicerent. *Quia discipuli venerunt, & furati sunt eum, nobis dormientibus.* Quod deinde inter Judæos divulgatum est. Quanta, ex paucorum hominum pervicacia & fraude, animarum toto orbe pereuntium pernicies! Cum manifesto hoc signo divinitatis, & Sacerdotum Principes, & milites ad Christum ab admissio scelere converti, reliquosque ad resipiscendum adducere debuissent. Sed *impius, cum ad profundum*

Matt. 28. 11.

Judæi, quo converti debuissent, magis everterunt.

fundum

fundum venerit, contemnet. Caveat, quisquis tempus divinæ agnitionis, & gratiæ oblatum respuit. Christi voces sunt: *qui me erubuerit & meos sermones; hunc filius hominis erubescet, cum venerit in majestate sua, & patris, & sanctorum Angelorum.* Verùm nos hic potius expendamus quantò in resurrectione sua Christus gaudio, quantâ Mater alique ob illam lætitia per-fusi sint, quantæ omnibus nobis exultationi esse debeat. Hæc enim resurrectio, ut Christo, sic & electis ejus, est laboris finis, quietis initium: hæc dolorum exitus, aditus solationum: hæc conclusio infaulti temporis, principium felicitatis æternitatis: hæc non timet amplius Deum, ut scelerum vindicem; sed amat ut virtutum muneratorem: hæc gaudium sine mœrore, voluptatem sine dolore, gloriam sine dedecore æternam complectitur, Sed in Christo hæc resurrectio tantò illustrior, quantò mors contemptibilior: tantò optabilior, quantò universalior, non unius tantùm, sed omnium electorum gloriam complexa. Ex hac una optimæ spes Matris, spes discipulorum, spes totius humani generis suspensa erat. At juvabit hinc Christi dilectissimæ & mœstissimæ ex morte Matris suam resurrectionem nuntiantis, vicissimque excipientis illum Matris gaudia, attentâ magis cogitatione, quàm verbis prosequi. Quamvis enim scriptura de illa non exponat, quod ad sepulchrum cum Magdalena, aut Joanne (qui eam acceperat in sua) excurrerit, aut aromata & ungenta præpararit; ut quæ de ipsius resurrectione non ambigebat, uti ceteri, ideó-

Luc. 9. 26.

*Gaudium
ingens suis
attulit, &
in primis
Matri cupi-
de exspe-
ctanti.*

id eoque hoc supervacaneo sepulturæ apparatus (qui maximè ad Matrem spectasset) abstinerebat: tamen quin avida ipsius à resurrectione videnti fuerit, nemo potest dubitare: nec quod Christus illam solaturus inviserit; cùm gladius doloris, ex morte Christi, nullius animam altius penetrasset. Tu igitur expendas, quale hoc colloquium, inter talem filium, ac Matrem fuisse putes, quantis venerationis, amoris, obsequiorum, exultationis & lætitiæ argumentis refertum! Si Magdalena & reliquæ mulieres tanto in Christum ferebantur desiderio, ut aperto monumento visisque Angelis, horum colloquio aspectûque nequaquam tenerentur, *sed exirent citò de monumento, cum timore & gaudio magno, currentes nuntiare discipulis: Si Petrus & Joannes audientes currebant duo simul, & venerunt ad monumentum, si nullis quies, sed currunt, timent, gaudent, eunt, redeuntque, quantus ardor videndi! Et Magdalena quidem reperiendi amissum impatiens, reversa ad sepulchrum sic Christum hortulani in specie comparentem aggreditur: Domine, si tu festulisti eum, dicito ubi posueris, & ego eum tollam:* ac deniq; ad vocem *Maria* eodem agnito provoluta ad pedes, una voce, *Magister*, tantùm reverentiæ, amorisque complexa est, tantùm integra oratione nequeas comprehendere plus tamen affectu, & mentis extasi, quàm voce locuta. Habes in una muliere argumentum quid de Matre ceterisque discipulis, atque imprimis Petro, dolore & amore plenissimo, si statuendum. Tu quis aliquando tibi sensus eoden

*Magdalena
& discipulo-
rum inspe-
rata gau-
dia.*

Matt. 28. 8.

Ioan. 20.

dem Domino sua in gloria viso futurus sit, modo pari eum, in hac vita desiderio quaesieris, ex his etiam poteris aestimare. Tam erit quaerentibus amabilis, quam Judæis proditoribus, & cuius peccatori terribilis.

*cuiuslibet
Christum in
gloria visuri.*

AFFECTUS ET COLLOQUIUM. Scio quod Redemptor meus vivit, & in novissimo die de terra surrecturus sum & rursum circumdabor pelle mea, & in carne mea videbo Deum meum: quem visurus sum ego ipse, & oculi mei conspecturi sunt, & non alius: reposita est hac spes in sinu meo. Et quis dubitet? Salvatore[m] expectamus D. N. I. C. qui reformabit corpus humilitatis nostrae, configuratum corpori claritatis suae. Quanta gloria, quantum gaudium! quale spectaculum redemptorem suum in sede maiestatis suae super choros omnium Angelorum elevatum in caelis inveni, ab illo benevolè excipi, amanter salutari, gloria etiam superari honorari! O longè feliciter, jucundius omnique gaudiorum ubertate plenius colloquium, quam quod Mater & Magdalena cum eodem habuit in terris! O anima mea, cur huc perpetuis desideriis non anhelamus, cogitatione illic indefessa quiescimus, actione conatuque vitae toto non emittimur? Ad mortuum Christi corpus Magdalena & mulieres ceterae, tanta contentione pergunt, tam illud studiosè investigant: & tibi gloriosa ipsius in caelis contemplatio tanti non sit, ut pari ad illam sedulitate connitaris? Si Regina Saba, magno terrarum spatio, ad Salomonem videndum sua in gloria properans, nitensque & admirans clamat: *media pars mihi nuntiata non fuit, major est sapientia & opera tua quam rumor quem audivi. Beati viri tui, & beati servi tui, qui stant coram te semper, & audiunt sapientiam tuam: quibus vocibus, qua admiratione, quo gaudio hominem Deum, dilectum fratrem, ac redemptorem coram excepurus est?* Haerent attoniti Iosephi fratres ad fratris voces & amplexus, dicentis: *ego sum frater vester Ioseph, non capiunt gloriam, stupent ad tantum amorem & benevolentiam: Tu quid ab illo expectabis, cuius deliciae sunt esse cum filiis hominum? qui suam pro te quondam dedit animam, & sanguinem profudit? quo te vultu, qua gratulatione,*

Iob. 19. 23.

*Aspiratio ad
Deum videndum sua
in gloria.
Phil. 3. 21.*

*Gaudium
Beatorum
ingens ex
aspectu, &
alloquio
Christi.*

3. Reg. 10.

latione, ex tot vitæ salutisq; periculis, ex hac miseriarum valle, ad illam immortalitatis beatæ sedem, & totius felicitatis possessionem evectum excipiet, cum Pater æternus ut filium, Dei filius ut fratrem, Spiritus S. ut sponsam gloriosam salutabit? *O felix iucunditas, & iucunda felicitas, Sanctos videre, cum Sanctis esse, & esse Sanctum: Deum videre & Deum habere in æternum!*

S. Aug.
Man. c. 16.

Pf. 41.

O mi Deus, fac ut nunquam dùm vivam hæc mihi cogitatio excidat, sed per illam omnes actiones meas ad tui nominis honorem, & desiderium salutis meæ accendam. *Sitiat anima mea semper ad Deum fontem vivum. O quando veniam & apparebo ante faciem tuam Domine! Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum! concupiscit & deficit anima mea in atria Domini.*

Pf. 83.

DISTICHON MEMORIALE

*Morte triumphat à vivit (2) spē que excitat omnes,
Ad vita exemplum (3) gaudia mille parit.*

MEDITATIO II. DIEI VII.

De Apparitione Christi Discipulis in Emaus facta.

VERITAS. Discipulos duos Christus in fide & spe resurrectionis vacillantes, in via Emauntica apparens, confirmat. (2) cum inter se, de intellecta Christi resurrectione, suæ & illius salutis anxii, confabularentur. Placuit enim Christo tam salutari colloquio interesse (3) Invitatus denique ad hospitium mensamque communem, ex benedictione & fractione Euchaistici panis,
eorum

eorum oculos mentemque, ad agnitionem amoremque, aperuit.

ORATIO ET PRÆLUDIA ut supra.

I. PUNCTUM.

DUO ex Christi discipulis, quorum alter Cleophas *Christus ap-*
 dictus, ipso resurrectionis Christi die Jerosolyma *paret Disci-*
 Emauntem, ibant, cumque de ipsius morte certi, de re- *pulis in via,*
 surrectione verò ambigui, imò increduli hæsitarent, licet *& scriptu-*
 Magdalenam eam nuntiantem audissent, Petrum etiam *ras S. ius ex-*
 & Joannem corpus in sepulchro minimè reperisse intelli- *ponis.*
 gerent. intervenit socius viæ Salvatoripse sub peregrini
 habitu incognitus, eorumque incredulitatem, ac despe-
 rationem redemptionis arguit, correxítque. *O stulti, in-*
 quit. *& tardi corde ad credendum in omnibus, qua locuti* **Luc. 24.**
sunt Propheta. Nonne hac oportuit Christum pati, & ita in-
trare in gloriam? Et incipiens à Moysè, & omnibus Prophe-
tis interpretabatur, qua de ipso erant.

Expende hoc loco, Christum tangere præ- **1. Ut incre-**
 cipuum fontem imperfectionis humanæ, quæ **dulitate**
 & illos Christi discipulos, & nos hodie dum **damnata,**
 impedit, quo minus res divinas, ut par est, & si- **vivam fi-**
 memus, & mens nostra cum Deo plenè con- **dem ac spero**
 jungatur: videlicet defectum vivæ fidei, ac fir- **in Deo per-**
 mæ spei, quæ dux veluti alæ sunt, per quas ani- **suaderet.**
 ma nostra ad Deum elevari solet, ut cum eo in
 amore copuletur, Vnde tam graviter eos Sal-
 vator perstringit, *stultos ac tardos corde* appel-
 lat. Quod idem reliquis undecim discipulis fa-
 ctum: *exprobravit enim incredulitatem eorum, &*
duritiam cordis, quia is qui viderant eum resur-
rexisse non crediderunt. & Thomæ: quia, ait vi-
disti me Thoma, credidisti: beati qui non viderunt,
& crediderunt. Fides enim non habet meritum,
 cui humana ratio præbet experimentum vera
 fides credit quæ non vides, nititur autoritate
2. Hac hu-
manâ exper-
ientiâ mi-
nimè niti
sola declaravit.

sola loquentis Dei, non experientia. quæ etiam causa, cur præsentè Christo discipuli in vera disciplina Christianæ perfectionis, in fide, spe ac charitate absoluti non fuerint, nisi post ascensionem spiritu S. uberius impleti: quod carnali magis affectu Christum, quàm spirituali, qui ab omni sensuum commercio abstrahit, jungerentur. Ut verò in fide, ita & in spe fluctuabant miseri: *Nos*, ajunt, *sperabamus, quod redempturus esset Israël.* Quasi verò, quod Deus statim non præstitit, de hoc repentè esset desperandum. Viæ & rationes Domini planè diversæ sint à viâ & ratione hominis. Quando juxta humanam rationem sæpe omnia desperata videntur: tum Deus potissimùm promissa exequitur. Jta Abrahamo olim in extrema senectute de omni prole desperante, dedit filium, & benedicendas in illo omnes nationes promisit; sed tamen haud multò post eundem jubet filium immolari. Nec tamen defecit fides & spes Abrahæ, sed *contra spem in spem credidit.* existimans quod Deus, etiam immolato filio in promissis non posset fallere. In qua firmitate Apostoli defecerunt. Nam cum illi spem quidem de regno Christi, sed humanam tantùm, animo concepissent; ubi Christum videbant mortuum, jam desperata esse omnia sunt arbitrati, *ideoque, nos inquit sperabamus.* quia humana jam ratio defecerat. *O stulti!* Ergo *potens non est Deus de lapidibus etiam suscitare filios Abrahæ?* Nonne vidistis Lazarum jam quatruiduanum de sepulchro ad ipsius voces prodeuntem, & de illius resurrectione desperatis?

9. Humana rationes plerumque is etiam ad-versantur. Gen. 18.

Mat. 3. 9.

tis? Nimirum sic placet fidem spemq; nostram sæpe probare Deo; ut, cum existimamus per-dita ac deplorata omnia tum repentè in spem contra spem nos erigat; ne humanæ potius ra-tioni, quàm illius in fide veritati, in spe fidelita-ti innitamus. Fallere nos possunt humana ar-gumenta omnia: Deus nunquam fallit. ut ille expertus didicit, qui dixit: *etiamsi me occiderit, in ipsum sperabo.* Et talis nobis fides, talis spes necessaria est, si indivulsa cum Deo intellectus affectusque nostri unione sociari desidera-mus. Talis fides ac spes omnia impetrant, nun-quam fallunt, quia Deo infallibili, & omnia quæ promisit exequi valenti nituntur: cui non minus facilè est verbo dare, quàm promittere, quia ipse dixit, & facta sunt universa.

4. *Id propterea fit, ut soli Deo innitamus.*

Job. 13.

AFFECTUS. Novi, ô Domine, quia fides est argumen-tum non apparentium, & quod accedentem ad Deum oportet credere. Quantum bonum, quod ad eam tua in Ecclesia in, præ tot mortalibus, vocaveris: cum hac sit vita æterna, cognoscere te verum Deum & quem misisti Iesum Christum, & sine hac fide impossibile sit placere Deo! Quis

Heb. 11. 1. *Æstimatio vocatio nis ad fidem*
Ioan. 17.

ego, ô Deus meus, quem cum discipulis tuis singulari hac gratia dignatus es, & toties hæsitantem confirmasti! Quam innumeri mortales sunt, qui si hoc tuo beneficio fru-erentur, longè in fide sua ferventiores, longè in fidu-tia constantiores futuri essent; quos tamen, me ad hanc gratiam admissio, præteriisti! An est mens, aut cogitatio, quæ hic dignam possit gratiarum actionem concipere, quâ

2. *Admiratio, ob beneficium hoc ingrato colatum.*

ibi pro tanta benevolentia respondeam? Et tamen, qui hæc præ tot hominibus mihi agnosco præstita, nondum à firma te fide (quam exigis) prosequor, nondum eâ fidei ac spei. pe & fiducia nitor, quâ plenè ad te conversus, & à mun-lo aversus, omni hæsitacione & humanâ ratione exclusâ, e unum intellectu toto, in obsequium fidei captivo, & affectu confidentissimo amplector; ut cum Apostolo pos-sim dicere: *certus sum, quia neque mors, neque vita poterit*

3. *Desiderium firmum*

Rom. 8.
2. COL. 4.

*nos separare à charitate quæ est in Christo I. D. N. Secu-
tu, ô lux mundi, qui facis de tenebris lumen splendescere, qui tanto studio illuminasti corda discipulorum tuorum, qui es via, veritas, & vita. Dirige me in semitam mandatorum tuorum infallibili cognitione, & amore veritatis, ac spe vitæ æternæ: ne illam tam acerbam reprehensionem tuam stulti & tardi aliquando incurram; sed illam potius audiam benedictionem, beati qui non vident, & crediderunt: & qui speraverunt in Domino, non sunt confusi. Ita Domine, fidem spemque futuræ resurrectionis manè in prima vigilia, ac per diem sæpius hac & illa occasione N. N. excitabo. Tu, ô Deus cordis mei, cor meum ad hæc frequenter erige.*

II. PUNCTUM.

Colloquium
discipulorū
spirituale
Christum
traxit.

IN hac historia expende, quid potissimum saluti fuerit his Christi discipulis: & reperies, fuisse dignum viris bonis colloquium de Christo. *Qui, inquit, sunt hi sermones, quos conferitis ad invicem?* respondent, *de Iesu Nazareno, qui fuit vir propheta, potens in opere & sermone, coram Deo, & hominibus.* Præclarus sermo! egregia de Christo existimatio! nam qui opere & sermone Deo & hominibus placet, quid in illo ad perfectionem ultra desideres! Hos igitur dignos vicissim Christus habuit, quos præ ceteris omnibus inviseret, ostendens, quàm verum esset, quòd aliquando monuerat: *ubi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo, ibi sum in medio eorū.* Quantum verò hi discipuli gustum fructumque ex spirituali hoc colloquio per Christum producto hauserint, satis ex illo liquet, quod deinde avelli à Christo non potuerint; sed invitarint eum cupidè: *mane nobiscum, quoniam advesperascit:* & tanquam boni cum Jacobo luctatores, non dimiserint, donec illis benedixisset, singulari cognitione & amo-

Matt. 18.

Gen. 32.

re Dei plenis. Hos planè imitetur necesse est, *Hos imitan-*
 quisquis ad perfectionem aspirat, & cum Deo *tur in collo-*
 per amorem conjungi desiderat. Nam cor Deo *quis qui*
 plenum, cum David, solet dicere: *Eructavit cor*
neum verbum bonum, dico ego opera mea Regi. *Dei sunt a-*
 Quia ex abundantia cordis os loquitur. Et si Ve- *manes.*
 ator de silvis, canibus, feris: arator de stiva &
 nobus: de suis miles armis ac præliis: de qua
 e frequentius loquatur Dei cultor & amator
 quàm de Deo? an hic campus differendi ste-
 ilior, aut minus aptus dignusque, quàm in col-
 loquijs discuratur? aut fortè rusticum suæ non
 pudet professionis, & servum Dei pudet? Hoc
 argumentum est, ex quo quisque seipsum ex-
 plorare potest, quantum in amore Dei & pro-
 ximi, ac via salutis suæ profecerit. Nam ignis
 in sinu non absconditur: & si repleta fuerint nu- *Eecl. 11,*
 ces, imbrem super terram effundent. Hoc exem- *Proximus*
 plo Christi & discipulorum cuius ad perfe- *pio sermo-*
 ctam cum Deo unionem, etiam ut par est in ser- *ne de varijs*
 mone, aspiranti agendum est; ut proximus, ex *Dei virtuti-*
 nostra conversatione discedens, dicat: *bus est in-*
 nostrum ardens erat in nobis, cum loqueretur? *flamman-*
 certe materia de Deo loquendi deesse nun- *us.*
 quam poterit. Quia, ut David ait: *magnus Do-* *Pl. 144. 3.*
minus & laudabilis nimis, & magnitudinis ejus
non est finis. Generatio, & generatio laudabit
opera tua, & potentiam tuam pronuntiabunt:
magnificentiam gloria sanctitatis tuæ loquentur,
mirabilia tua narrabunt. virtutem terribilium
eorum dicent: memoriam abundantia suavitatis
tuæ eructabunt, & justiciam tuam exultabunt. En
 tanta, quamque præclara differendi materies,

præsertim illa, quæ de iustitia Dei Patris in Christum exercita, propter peccata nostra: tum de Christi suavitatis abundantia erga homines perditos instituitur. Quid loqui delectat, si hæc fastidimus!

*Agnitio obligationis ad
piè loquen-
dum.*

Iac. 3. 10.

1. Tim. 4.

Mat. 5.

Mat. 18.

*Dolor de
vanitate
sermonis, &
Propositum
emendatio-
nis.*

Eceli. 41.

AFFECTUS. Verè mendax est Domine, qui dicit, quod te diligit, & tamen de te audire fastidit ac loqui. Si quis se profiteatur Dei cultorem amatoremque & vana loquatur: ille ex Christo auditurus est: *ex ore tuo te iudico, serve nequam.* Nam *ex ipso ore procedit benedictio, & maledictio.* Sed non ex eodem utraque: *Nunquid enim fons de eodem foramine emanat dulcem, & amaram aquam? Nunquid potest ficus uvas facere, aut vitis ficus? Qui sapiens & disciplinatus est, ostendit ex bona conversatione operationem suam in mansuetudine sapientia.* Hæc me Domine docuisti, hæc per alium quoque Apostolum inculcas: *exemplum est fidelium in verbo, in conversatione, in charitate, in fide, in castitate.* In verbo & conversatione exemplum ante omnia requiris. Cæteræ enim virtutes, ut verbo potissimum traduntur ac foventur; ita & evertuntur. Heu Domine, quoties hæc à me neglecta sunt, qui tamen inter amatores Dei volui censeri! quàm lingua in vanis profusa & ardens est, quàm in divinis parca & frigida! quàm paucis illa ædificationi, quàm multis offensionibus! An ignoro hoc à te præceptum esse: *sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent patrem vestrum, qui in cælis est?* aut fortè minus necessarium existimo, ut verbo proximos ædificem, quàm opere? Quam seriò admones, ut si vel oculus, vel pes in me scandalizet, abscindam ac projiciam; quòdque melius mihi futurum sit, *ut mola asinaria suspendatur ex collo, & demergar in profundum maris,* quàm vel unum de pusillis scandalizem! & tamen quoties lapsus hanc admonitionem sprevi! quoties lingua amputanda, potius quàm malè usurpanda fuisset! Quid ergo superest, nisi ut illam cum toto corde convertam ad Deum meum, ne inimicum illum iudicem sustineam, qui de omni etiam verbo otioso rationem exiget in die iudicii, quem fallere vel in minimis nequeo: *non enim præterit Dominum omnis cogitatus, &*

non abscondit se ab illo ullus sermo. Adest eorum ipse expenditque omnes sermones nostros. *Pone igitur ô Domine custodiam ori meo, & ostium circumstantia labiis meis: nec declines cor meum in verba malitia. Sed complaceant eloquia oris mei & meditatio cordis mei, in conspectu tuo semper.* Ab hoc momento tibi ita consecro linguam; ut primò nihil honori tuo adversarium statuam profetre: deinde ubicunque opportunè & cum fructu potero, ut hic & istic N. N. de rebus ad Deum salutémque spectantibus sermonem inferam, tu ô Domine labia mea aperias.

Psal. 140.
Psal. 18.
Propositum:

III. PUNCTUM.

Iucunda hujus fuit historix conclusio. *Factum enim est dum recumberet cum eis, accepit panem, & benedixit, fregit, ac porrigebat illis: Et aperti sunt oculi eorum, & cognoverunt eum in fractione panis, ipse verò evanuit ex oculis eorum. Et dixerunt ad invicem: nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loqueretur? &c. Et surgentes eadem horâ, regressi sunt in Jerusalem ac narrabant que gesta erant.* Hic expende quemadmodum Christus, ut plerique sentiunt, ex repetitione illius distributionis panis Eucharistici, quâ ultimò suum amorem incomparabilem discipulis testatus erat, iisdem sese manifestavit: ut ostenderet, hoc faciendum in ipsius cõmemorationem eis, qui oculos sibi ad res divinas cognoscendas, Deum amandû ac in hac vita aperiri vellent. Nam, si Tridentinis Patri-

Luc. 24.
Christus in fractione panis benedicti agnitus.
Trid. scs. 13.
c. 1.

bus credimus, *Salvator noster*, discessurus ex hoc mundo ad Patrem, sacramentum hoc instituit, in quo divitias divini erga homines amoris velut effudit: *memoriam faciens mirabilium suorum misericors & miserator Dominus, escam dedit timentibus se.* Sumi autem voluit hoc sacramentum tanquam spiritualem animarum cibum,

1. Reg. 14.

*Cibus Eu-
charisticus
Dei in nobis
cognitionem
& amorem
auget.*

S. Thom. 1. 8.
de Trin.
opuscul. de
fact. alt.

*Singularis
amor in
unione per
cibum emi-
net.*

quo alantur & confortentur viventes vita illius, qui dixit: *qui manducat me vivet propter me, &c.* Et si gutta mellis, à Jonatha degustati, aperire oculos & reddere vires animosque deficienti potuit; si Elias, in virtute cibi allati cælitus, granditer usque ad montem Dei Horeb conficere: quid ni hoc ipsum cibus ille vitalis queat? Si jam cor discipulorum illorum ardens erat in via, cum loqueretur eis Christus, & scripturas aperiret, quanto putas æstu, illos ex panis benedicti fractione, & sumptione, cum Salvatore agnoscerent, exarsisse? Et sanè, qui Deum in carne præsentem ac tot amoris nominis signis complectentem non amet, plusquam ferreum & adamantinum cor possideat. Quantum ille charitatis in Deo excessus: opes, honores, famam, vitam ac sanguinem, non pro amicis solum, verum & hostibus profunderè, atque insuper (ne quid sui reliquum sit, quod non largiatur amanti) sese ipsum in cibum, eumque perpetuò nobis præparatum, offerre, ne tantum affectu, sed ipsa etiam divinitate atque humanitate singulariter nobis jungatur! *Magnum quidem fuit, Christum ipsum in peregrinationis nostræ socium se dedisse, majus vero in pretium redemptionis: hoc tamen donum adhuc est in aliqua separatione ab eo, cui datur. Cum vero datur in cibum, datur non ad aliquam separationem, sed ad omnimodam unionem. ununtur enim in unitate corporali cibus, & qui cibum sumit. Jam quòd in hoc ipso sacramento quædam nobis imago memorativa passionis Dominicæ proponatur in hoc mirificè commendat nobis charitatem suam*

Deu

Deus, quoniam, cum adhuc inimici essemus, pro nobis mortuus est: licet pro amicis vix quisquam moriatur. Nunquid igitur vitam pro vita jure exigit? Deus pro homine (quanta disparitas!) ex amore moritur, & homo pro Deo recuset? At minus ipse postulat. agnosce, & ama sic amantem, & respondisti. Aliud quoque in hoc mysterio argumentum summi amoris reconditur. ut enim amans amati presentiam desiderat; ita ipse, licet caelestem ad gloriam avocandus, in hac tamen mortali vita. adesse nobis hoc in sacramento, suam in Ecclesia, perpetuo voluit: neque tedium ex temporis diuturnitate, aut redamantium etiam tepore patitur, amorisve pactum rescindit; sed manet nobiscum usque ad consummationem seculi, peramanter etiam invitatur: venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos, ex hoc fonte gratiarum & divini amoris. Et dum haec Salvator nobis charitatis inexplicabilis argumenta ostendit, dum sic inter nos versatur, agit, loquitur sese in nos transfundit, conjungitque nobiscum, ut unum cum ipso simus, re non minus, quam amore, nondum exardescit cor nostrum; nec tanto incendio divini amoris corripitur? Quisquis sic amari vis & aeternum conjungi; ama, & impetrasti.

AFFECTUS ET COLLOQUIUM. Domine Deus Israël, non est similis tui Deus in caelo desuper, & super terram descensus, qui (tam admirabili praesentiae tuae & amoris argumento) custodis pactum & misericordiam servis tuis, qui ambulat coram te in toto corde suo. Ergone putandum est, quod verè Deus habitet super terram? si enim cali calorum te non capiunt. quanto magis Domus hac, Ecclesia tua & corpus meum in hoc sacramento? Quis det mihi te fratre meam, ut hic te inveniaro, & deosculer te? Et unde hoc

Memoriam passionis reficit.

Se praesentia nostra delectari ostendit.

Mat. c. 28. c. 11.

3. Reg. 8. 27. Admiratio divini amoris in Eucharistia exhiberi.

Can. 8.

michi, ut Dominus meus veniat ad me, Rex Regum & Dominus Dominantium? Ille in hoc memoriali, figura passionis suæ, mihi ante oculos in Ecclesia Dei propositus sit, & non magis ardentiusque ad hoc signum amoris festinem? ille perpetuò hic mecum esse dignetur, & mihi quandoque grave sit, una istic diei hora cum ipso morari? ille me reficere mecumque sociari intimè desideret, & ad tam sanctam communionem non ferventius aspirem? O anima mea, quid ultra tibi Salvator tuus facere debuit, &

*Desiderium
ardenter re-
damandi.
Eph. 5.
Cant. 1.*

non fecit? Fierine potest, ut Dominum tam potenter te amantem non redames? Surge, que dormis, & exsurge à mortuis, & illuminabit te Christus. Dic ex toto corde tuo: Dilectus meus mihi, & ego illi, inter ubera mea commorabitur: ille mihi præsens esse desiderat, & ego illi. curramus in mutuos amplexus, jungamur in divino hoc mysterio. Quomodo enim amare me Deum meum profiteor, si memoriam ejus depono, præsentiam non quæro, unionem refugio? Non esurit sititque, qui panem vinumque tale appositum fastidit. Quantum, quam singulare beneficium! panem Angelorum manducabit homo. quætus amor! qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem in me manet, & ego in illo. & vivet in æternum. Quam verè canit Ecclesia! O sacrum convivium, in quo Christus sumitur, recolitur memoria passionis ejus, mens impletur gratia, & futura gloriæ nobis pignus datur! Te ego omni impostero affectu desiderabo, studio frequentabo, amore complectar.

Joan. 6.

Propositum.

*Gratia peti-
tio.*

Aperi, ô bone Jesu, oculos meos, ut agnoscam hunc tantum amorem, & beneficium hoc tanto affectu oblatum nulla occasione recusem. Accende frigidum cor meum, ut inardescat ex divina præsentia tua, te sitiât fontem aquæ vivæ, te desideret panem vitæ, & in fortitudine cibi illius tecum ad montem Dei sanctum perveniat, ubi in gloria es Dei Patris.

DISTICHON MEMORIALE.

*Ducit Emmaentem (2) sociusq; est sacra loquenti
Instructor (3) felix hospite mensa fuit.*

MEDIT. III.

MEDITATIO III. DIEI VII.

De apparitione prima Apostolis collectis facta.

VERITAS. Apostolis, Thoma ex-
cepto, collectis apparet Christus, &
pacē iteratō precatur. Quæ primò qui-
dē homini secum optanda est, & subactis
passionibus obtinetur. (2) Deinde cum
proximo Christianis inprimis est com-
mendata, sine qua charitatis lex non im-
pletur. (3) Denique, ut cum Deo ab
homine obtineri facilius possit, recon-
ciliationis Sacramentum à Christo uti-
lissimè est institutum.

ORATIO PRÆPARATORIA ET PRÆLUDIA
ut supra.

I. PUNCTUM.

Eodem die sabbatorum vesperi, cum discipulis ex Ioan. 20.
Emaus redeuntibus nondum satis crederent Apo- Luc. 24.
stoli, qui præter Thomam, occultè, propter metum Ju-
dæorum, convenerant. *Venit Iesus, foribus clausis, & stetit* 1. *Variis ar-*
in medio, dixitque, pax vobis. Conterritis verè, inquit, Ego gumentis
sum, nolite timere: nondum credentibus, sed existimanti- Christus se
bus spiritum se videre; ostendit manus, pedes. & latus. De- vera in car-
inde ex aslo pisce, & favo mellis comedit, ac reliquias ex- ne resur-
hibens, scripturas illis, earumque sensum aperuit, iterum- rexisse pro-
que pacem precatus, creavit Apostolos, hoc est legatos bat.
suos, in orbem mittendos.

Expende hoc loco, ex quanta Christus tem- 2. Pacem ac
pestate & jactatione discipulos suos repentè in gaudium
tranquillo collocarit: Adfuit tanquam colum- turbatis ac
ba mœstis discei-

pulis, omniumque proborum conscientius Christus præsens adfert.

Phil. 4.

U. 57.

Chrysoft. ad pop. hom. 18.

ba viridem ramum olivæ ad arcam ferens, cum pedibus manibusque ac latere exhibito, sese redemptorem manifestavit, veram illis pacem, quietem, & gaudium animi incredibile apportans. Ita videlicet in conscientia à qua Christus abest, turbata sunt omnia: ad quam ille redit, redit & *pax Dei, quæ exuperat omnem sensum*. Certum esse, non experientia solùm, sed & divina nobis oracula testantur, quòd *impio sint, quasi mare fervens, & non sit pax impiis*. Quòs enim conscientia scelerum propria accusat, mors imminens, & Vindex Judexque supremus terret, quam sperare in animo pacem & gaudium poterunt? At *sit aliquis, nihil in se damnandum habens, sed bona fretus conscientia, & ad futura anhelans, & exspectans illam beatam spem, quid hunc quæso in tristitiam poterit inducere? Nam omnibus rebus mors intolerabilior esse videtur; sed hujus exspectatio non tantum ipsum non contristat, verùm & potius delectat*. Novit enim, quòd mortis præsentia laborum est liberatio, & cursus ad coronas & bravia pro virtute pugnantibus reposita. Novit quod post hanc visurus sit Christum in gloria, jungendus cum dilecto suo, ut pace & gaudio cum illo fruatur sempiterno. Turbata erat apud incredulos Discipulos conscientia; at subitò, ubi Christus, & cum illo vera fidei lux affulsit, spes moriens excitata est, amor refrigescens in Salvatorem exarsit, pax gaudiumque tranquillæ menti est restitutum. Igitur jure, quam Christus agnitus amatusque præsens attulit, pacem verbis est precatus. Ita Paulus: *pax, inquit, fratribus & charitas, cum fide,*

Eph. 6.

fide,

fide, à Deo Patre, & Domino Iesu Christo. Et, pax Phil. 4.
 Dei, qua exuperat omnem sensum, custodiat cor
 da vestra, & intelligentias vestras. Sed hac frui ^{3. Ut con-}
 constanter non poteris, nisi turbulentis in te ^{stantis pax a-}
 passionibus subactis, post concupiscentias tuas ^{nimi sit, pas-}
 non eas. Non dico, ne omnino nullas patiaris, ^{siones sine}
 quòd in hac vita sperandum vix est; sed ne illas, ^{edomanda.}
 obfirmata jam ad non peccandum voluntate,
 sequaris. Impetere ille te, etiam cum tuo ad
 virtutem profectu, possunt: tantum necesse est,
 ut vincas, & non vincaris. Quod à fidei Dei
 servis, si à Christo separari non velint, atque
 audire hanc aliquando sententiam: *Euge serve* Mat. 29.
bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super
multa te constituam; omnino est expectandum.
Gloria enim, & honor, & pax omni operanti bo-
num. Quod si autem spiritus ejus, qui suscita- Rom. 8.
vit Christum à mortuis, quemque ipse Discipu-
lis suis apparens largitus, habitat in nobis, vivifi-
cabit & mortalia corpora nostra. Si enim secun- Rom. 8.
dum carnem vixerimus moriemur; si autem spi-
ritu facta carnis mortificaverimus, vivemus.
Quicumque enim spiritu Dei aguntur, ii sunt fi-
lii Dei.

AFFECTUS. Jam dudum docuisti me, ô Deus meus,
 per Angelum tuum, quod sit pax hominibus bona volun- Luc. 2.
 tatis. In pace enim perfectio est, ubi nihil repugnat, & ideo Aug. de ser.
 filii Dei pacifici, quoniam nihil in his resistit Deo. Et utique Chr. in
 filii similitudinem patris habere debent. Pacifici autem in Mont.
 semetipsis sunt, qui omnes animi sui motus componentes &
 subjicientes rationi, id est, menti & spiritui, carnalesque
 concupiscentias habentes edomitas, sunt regnum Dei, in quo
 ordinata sunt omnia. Et hæc est pax, qua datur in terra. 1. Agnitio
 hominibus bonæ voluntatis, hæc vita consummati perfecti- & deside-
 que sapientis. **Agnosco Domine, hæc est via ad illam, riam patris**
 quam

interna, quæ à bona voluntate Christi gratiam præsentem amplectente nascitur.
 Rom. 7. quam Discipulis & universis Dei cultoribus pacem precaris. Hoc regnum Dei est, quod intra nos esse testaris. Optanda prorsus pax, & felix regnum, quod illâ delectatur! Quis mihi tribuat, ut hac pace, gaudioque illi conjuncto, deinceps potiar! Quoties cum tuis discipulis, anceps de tua præsentia, inter fluctus affectuum, adversitatum, & tentationum miserè jactor turborque! *Video enim aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ. Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus? Gratia Dei per Iesum Christum Dominum nostrum.* Huc me confugere necesse est, qui licet propriæ conscius infirmitatis, nunc vacillo, nunc etiam labor: *omnia tamen possum in eo qui me confortat.* Tu igitur, ô bone Jesu, qui es pax nostra, qui facis utraque unum, quæ in terris cœlisque sunt, reconcilians imâ summis, qui ventis & fluctibus tempestatum imperas, qui discipulis incredulis turbatisque pacem attulisti: veni quoque in vagum turbatumque cor meum, sta inter medios tentationum affectionumque insurgentium fluctus, & tranquillitatem im-

2. *Fiducia in Christi ope inter tentationes, pacis certâ custos.*
 Eph. 2. pera, pacem largire, aut victoriam. Tecum mihi vivere ac mori certum est. Quia nullibi sine te veram haberi pacem gaudiumque posse intelligo, *illud enim verum esse solum est gaudium, quod non de creatura, sed de creatore concipitur, & quod, cum possederis, nemo tollet à te. Cui comparata omnis aliunde jucunditas mœror est, omnis suavitas dolor, omne dulce amarum, omne decorum fœdum, omne postremò, quodcumque aliunde delectare potest, molestum.* Da gaudium hoc Domine, totoque animo & cogitatione ita tibi Deo meo affixus maneam, ut nulla me tentatio possit avellere à te summo bono meo.

Propositum, & petitio gratiæ.
 Bern. Ep. 114.

II. PUNCTUM.

Pacem Christus iteratò precatus, illam quæ cum proximo colenda est, inculcavit.
Sed non frustra Christus iteratò pacem discipulis precatus est. Neque enim sufficit illa pax, quam secum in conscientia quisque innoxia, fluctibusque tentationum compositis, aut superatis possidet; sed cum proximo quoque pax illi & amicitia colenda est. Est enim sociale homo animal, vivit inter homines, ideòque

que sola ratio, quâ donatus, præ ceteris animantibus est, pacem suadet. Ut nunquam hæc violetur sine crimine, ab indomitæ tantùm cupiditatis hominibus, qui humana divinaque jura, æquitatemque communem conculcando, pacem violant. Quò autem quisque Dei amantior, tantò & pacis est. Voluitque Deus olim populo suo illius conservandæ memoriæ curamque perpetuam esse, cum ipsam metropolim gentis *Hierusalem*, id est, *pacis visionem* dixit, atque hoc ipsum nomen cœlesti beatorum civitati velut proprium servavit. ut si in nobilissimam terræ; si in cœli mansionem oculos animosque defigerent, pacis illos recordatio subiret. Jam in Christiana lege quid perinde, quàm pacis commendatio, frequens est! Hanc Christo nascente hominibus ante omnia Angeli precantur; hanc Christus primò resurgens inter Apostolos visus offert; hanc missis ad prædicandum, in quamcumque domum intraverint, jubet nuntiari. Et, ô dedecus Christianæ gentis! ubi terrarum pax magis exulat, quam inter Christianos, ubi non tantùm regna cum regnis, sed cum principatibus principatus, cum rebusp. resp. cum urbibus urbes, cum familiis familiæ colliduntur? Ad quam denique anarchiam & confusionem ab illa prima Christianæ gentis disciplina, quando omnium *cre-* *dentium erat cor unum, & anima una,* sumus devoluti? Verùm quotquot ab hac indole Majorum desciscunt, hi præter nomen Christiani nihil retinent: cùm illorum character proprius sit, qui Jesu Christi esse volunt, in pace & cha-

Hanc r. Christus in perpetua apud suos memoria esse voluit.

Violatur hodie cum ingenti probrò Christianorum qui olim unicordes erant.

Act. 4. 2. Character veri Christiani proprius est.

ritate

Ioan. 17. 21. *ritate uniri. Volo Pater, inquit ille, ut quos dedisti mihi, omnes unum sint, sicut & nos unum sumus.*
 An arctius absolutiusque ullum pacis vinculum potuit reperiri? Et vis esse beatus? sis pacificus.
 Mat. 5. *Beati enim pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur.*
 Non vis esse carnalis, sed spiritualis? sis pacificus. Nam Apostolus ita suos arguit. *Cum sit inter vos Zelus & contentio, nonne carnales estis? Sitis igitur solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis, unum corpus, & unus spiritus; sicut vocati estis in una spe vocationis vestra.* Vis haberi discipulus Christi? *In hoc cognoscent omnes, quod discipuli mei estis, si dilectionem ad invicem habueritis.* Vis denique videre aliquando Deum? *Pacem sequaris cum omnibus, & sanctimoniam, sine qua nemo videbit Deum.*

Psal. 132. **AFFECTUS.** *O quam bonum, & quam jucundum habitare fratres in unum! Vix poteris, ô anima mea, in presenti invenire unum, quod sit bonum & jucundum. Cupis tamen invenire? persequere pacem, & amplectere illam.*
 August. ad *Hac enim sola virtus, qua habet bonum & jucundum. Hac est illa bonitas, qua nos facit habitare nnius moris in domo, ut simul vivere simulque mori semper optemus.*
 Erem. ser. 2. *O pax, tu mentis serenitas, animi tranquillitas, amoris vinculum, desiderium*
 1. *Amor & desiderium*
pa. is, ejusq;
bonorum in
Christo.
 Id. serm. *Hac est illa summa felicitas, qua bella compescit, iras comprimit, discordes sedat, inimicos concordat, cunctis placet, à cunctis optatur. Beatus qui te habet, maledictus qui te odit, quoniam Antichristus est, & filius perditionis. Pugnat enim cum Christo Jesu, qui est pax & salus nostra; quia pacem & salutem evertit.*
 169. de *Agnosco quòd meritum Christiana virtutis vilescit in cunctis, si unitatem non habeat pacis, nec pervenit quis ad vocabulum filii, qui nomen non habet pacifici. Pax ex famulo liberum facit, filium ex servo. Pax dilectionis mater est, concordia vinculum, pura mentis indicium. Absit, ut tantum donum à Christo discipulis suis oblatum recusem.*
 Temp. *Recusat enim esse in Christi corpore, qui per hoc vinculum*

lum pacis non vult sociari: ipsum Christum rejicit, qui est pax nostra. Heu quories à tanto bono averfus, illum *2. Detestatio* patrem discordiarum secutus sum, qui primus pacem in *discordia,* ter Deum & homines sustulit, & infelicem denique Cain *ejusque au-* in proprium fratrem armavit! Quare, cum in hoc appa- *toris Diabo-* ruit filius Dei, ut dissolvat opera Diaboli. Et in hoc mani- *li.* festi sunt filii Dei, & filii Diaboli: quod omnis qui non dili- *1. Ioan. 3.* git fratrem suum, non est ex Deo: procul absit à me tam *2. 10.* turpis servitus: pacem tuam, ô bone Jesu, amplectar & *Propositum* te etiam pro viribus sequendo, cum his qui oderunt pacem *Psal. 119:* ero pacificus: ut inter illos censi merer, qui filii Dei vo- *cabuntur.* Quod si quis me offendat adversum me insur- gat, famam lædat, opes auferat, vulnera etiam infligat, pacem tamen tuebor, dicamque cum Jesu Deo meo, ignosce, ô pater, quia nesciunt, quid faciant.

III. PUNCTUM.

Christus postquam discipulis iteratò pa- *Ioan. 20.* cem fuisset precatus, Apostolatus eis *v. 21, 22.* munus commendavit, potestatemque cla- *Discipulis* vium his verbis concessit. *suis Christus* Sicut misit me pater, potestatem *& ego mitto vos. Et insufflavit, ac dixit eis. Ac-* confert pec- *cipite Spiritum S. quorum remiseritis peccata* cata remis- *remittuntur eis, & quorum retinueritis retenta* tendi, aut *unt.* Expende, quantum hic beneficium Deus retinendi. *non tantum, ut secum, & cum proximo, sed* *primis, ut cum Deo pacem habeat: quia hic* *otentissimus omnium, ut amicus, sic hostis, &* *rodesse maximè & nocere potest. Quocirca* *1. Ingens hoc* *beneficium.* *imini beneficii loco acceptandum est obla-* *am nobis tam facile & optabile reconcilian-* *æ pacis medium, per quod offensam supremi* *luminis majestatem, non longis ambagibus* *tractati-*

tractatibusque, quales ad hominum inimicitiam componendas suscipiuntur; sed brevi temporis mora, expeditoque opere placemus. *Primo Christo, ait Paulus, legatione fungimur, tanquam Deo exhortante per nos. Obsecramus ergo primum*

2. *Ingenitatoris amor Dei hoc nobis conferentis.*

*Christo; reconciliamini Deo. Potuissent quicquam amantius fieri? Ipse Deus per Apostolum suum tanquam offendens potius, quam offensus nos ad reconciliationem hortatur. Nimirum intelligit, quanti nostram inter sit, non habet inimicum se, sed benevolum; ac pace cum Deo bonorum omnium fonte, hominem sociari. Et ad hanc pacem Romanos Paulus excitat: *Iustificati ex fide, pacem habeamus apud Deum, per Dominum nostrum Iesum Christum.**

Rom. 5.

Hanc idem suis Galatis, Ephesiis, Philippensibus, Colossensibus, & Thessaloniensibus his fere verbis in principio Epistolarum precatur: *Gratia vobis, & pax, à Deo Patre, & Domino N. J. C.* Nec immeritò, cum in hac una omne bonum apprehenditur. Quem enim timeat hostem, qui Deum habeat amicum? quod malum formidet, quod omni bono conjunctus est? quam felix ille clientis, qui Dominum Iesum habet protectorem! quam fortunatus est filius, qui Deum habet patrem! At hæc solam cum Deo pacem obtine-

3. *Omnia dona hoc pacis cum Deo donum complectitur.*

S. Greg. 1. 7. Epist.

mus. Hanc Dominus & redemptor noster, in magno munere Discipulis suis relinquere ac dare dignatus est; ut eos qui firmitate fidei ei cohererant, per hanc sibi piam faceret participatione consortes. Scriptum namque est; beati pacifici quoniam filii Dei vocabuntur. Quisquis ergo patris heres esse desiderat, filius existere, hanc custodiens, non re-

nuat.

nuat. Quid, quod summa perfectio ac felicitas nostra, in conjunctione cum summo bono consistat : ita ut quantò hæc in anima nostra major, tantò illa sit absolutior atque excellentior? Quæ conjunctio, cùm sine prævia pace haberi nequeat, pax autem firma, nisi offensione omni sublata, non possit stabiliri: nihil magis pacis cum Deo amanti curandum est, quàm, ut offensæ omnes, siquæ fuerint subortæ, ex fragilitate, aut perversitate nostra, ex quantocyus removeantur. Quocirca summo beneficio nostro Christus illud reconciliationis Sacramentum Apostolis eorùmque in Ecclesia successoribus commisit: ut ex parte Dei semper essent, per quos reconciliati pacem haberemus apud Deum. Ita ut nulla resp. in universo sit orbe, quæ tam facile medium ad tollendas inter homines inimicitias, concordiamque reducendam invenerit. Nullus hominum sit, qui tam promptè secum in perversis affectionibus suis componendis, pacem repererit, cum tamen infinite gravius sit Deum, quàm hominem offensusse atque ab illo dissentire. Unde si quis hominũ, læso Numine, & pace inter Deum quomodocunque violatâ, tantâ illius gratiâ ad reconciliationem uti differat, hic jure erga Deum ingrattissimus debet censerì, nec tantâ dignitate & amicitia, quam tam benevolè oblatam, tam leviter averfatur. Audi illas sapientis tenentis voces, quisquis etiam levius Deum offendisti: *Fili peccasti: non adjicias iterum, sed de pristinis deprecare.* Audi & Apostolum discipulantem: *An divitias bonitatis ejus, & patientiam,*

4. In hoc summa perfectio, & felicitas nostra.

5. Per quam facile hæc pax obtinetur.

6. Negligere ingrattum damnosumque, differre verò periculosum est.

Ecclesi 21. Rom. 2.

scientia, & longanimitatis contemnis: ignorans quoniam benignitas Dei ad pœnitentiũ te adducit? Ne existimes contemnendũ, quod vis etiam levissimum delictum, quod amicitiam Dei, si non abrumpit, certè retardat, teque ab intima summi boni conjunctione separat, & divinæ gratiæ favorisque influxum obstruit. nihil leve est, quidquid Deo te facit displicere.

1. *Æstimatio* **AFFECT. ET COLLOQ.** O pax sancta! pax divina! pax & desiderii optanda! quæ Deum homini, hominemque Deo ita reconcilia- ciliat. ut nihil reliquum sit, quod fidem fidelitatemque tionis, & fa- mutuat debilitare, nihil quod amicitiam conjunctionem- cis cum Deo. que affectuum intimam possit lædere! Hæc certè ex illa

pace manat, quæ est hominum bonæ voluntatis, qui cum Abraham ambulat coram Deo, & sunt perfecti, vel qui cum justo quidem cadunt, sed & resurgunt, quia *justus in principio accusator est sui*. Hi tanquam pupilla oculi, quæ nihil impuri ferre potest, à Deo diliguntur.

Psal. 118.

Beati immaculati in via, qui ambulat in lege Domini! beati qui scrutantur testimonia ejus, in toto corde exquiserunt eum! Nihil nisi immaculatum cum ipso puritatis fonte intimè conjungi potest, & pacem charitatemque

Aug. ser. 30.
ad Fr. in E-
rem.

illæsam servare. O felix conscientia puritas, felix sancta conscientia jucunditas! o paradisi deliciarum, variis bonorum operum virgultis confita, variisque virtutum floribus purpurata, & suaviter cœlesti gratiâ irrigata! Hæc est paradisi, in quo plantatur lignum vite, & cœlestis sapientiæ; hæc est thalamus Dei, palatium Christi, habitaculum spiritus sancti. Et tale habitaculum, quis purum non

Piov. 4.

servet? O anima mea, omni custodia custodi cor tuum, quia ab eo vita procedit. Noli in hac pupilla oculi tui quicquam immundi sustinere, quò minus Deum tuum, tibi intimè præsentem, queas intueri. Ecce reconciliationis tibi in Ecclesia præparatæ mysterium, ne in ulla offensione Dei persistas; cum nihil inter hujus vitæ calamitates magis tibi, quàm ira Dei metuendum ac noxium esse possit. nihil inter omnia mundi bona præ ipsius benevolentia si

2. *Propos-
tum firmũ
pœnitentia
non procras-
tinanda.*

optandum. *An nescis, quòd qui pœnitenti veniam spon-*

dit.

dis, peccanti crastinum non promisit? Quid igitur differs Greg. hom. 12. in Evang.
 conciliare Judicem, à quo fortè cras es judicandus? &
 quocunque demum exspectes tempore: certè, quâ horâ
 non putabis, filius hominis veniet. Semper igitur amicum
 habe, quem semper exspectas Judicem, quodvis etiam le-
 vissimum delictum, posthanc vitam, suis in amicis gravis-
 simè punientem. Quære igitur ac tuere illam, quam mun-
 dus dare non potest pacem, quæ in corde puro, & con-
 junctione cum Deo per charitatem sita est, ex qua hujus
 atque alterius vitæ quies, ac beatitudo dependet: *Finit* 1. Tim. 1.
*enim pracepsi est charitas, de corde puro, & conscientia bo-
 na, & fide non ficta.*

O suavissime pacis dator, & amator purita-
 tis Christe, qui ex amore ineffabili, quo me ab
 æterno complexus es, meque tibi æternùm
 quoque conjungere & unire cõnaris, singulare
 mihi beneficium reconciliationis tuæ in Eccle-
 sia, præ tot mortalibus hoc ipsum ignorantibus,
 præparasti, ut in minima etiam offensa tui,
 quantocyus Deo reconciliari, & pace amici-
 tiaque illius, merito passionis tuæ, frui possim.
 Accende hujus obsecro pacis ardens in animo
 meo desiderium, quo supra tuam benevolen-
 tiam amoremque nihil in terris cupiam quæ-
 ramque, & ingratum amarumq; mihi sit, quid-
 quid illi adversatur: gratum ac dulce quidquid
 cum illo conjunctum est. *Quid enim mihi est in* Psal. 72.
*caelo, & a te quid volui super terram, Deus cordis
 mei, & pars mea Deus in æternum!*

DISTICHON MEMORIALE.

*Discipulis pax trina datur (2) quâ gaudet unâ
 Proximus (3) atq; Deo concilietur homo.*

MEDITATIO IV. DIEI VII.

De apparitione Thomæ in præsentia aliorum Apostolorum facta.

VERITAS. Thomæ, resurrectionis non credenti, Christus, reliquis discipulis spectantibus, fidem per vulnera patefacta fecit. (2) ingentemque in illo, per divinitatis in Christo agnitæ præsentiam, venerationem & amorem excitavit, (3) præsertim cum singulare hoc sibi incredulo atque immerenti beneficium contigisse animadverteret.

ORATIO PRÆPARATORIA ET PRÆLUDIA
ut supra.

I. PUNCTUM.

CUM in die resurrectionis à discipulorum consortio, quibus Christus manifestatus est, abfuisset, neque tot testibus factum asserentibus se credere velle profiteretur, nisi vidisset in manibus ejus fixuram clavorum, atque in ipsum Christi latus manum immitteret, post dies octo Christus discipulis, ibidem congregatis, adfuit, & Thomæ dixit: *Infer digitum tuum huc, & vide manus meas, & affer manum tuam, & mitte in latus meum, & noli esse incredulus, sed fidelus.* quo spectaculo & admonitione Thomas ætonitus, honore atque amore Dei sui plenus, exclamavit. *Dominus meus, ac Deus meus!*

Christus resurgens vulnerum cicatrices retrahit.

Expende & tu, quale hoc spectaculum Redemptoris ac Domini tui, ita aliquando coram te exhibendi, futurum putes? & qualem illud jam nunc etiam, per fidem hac in specie tibi præsen-

præsentatum, admirationem, reverentiam, spem, amoremque mercatur? Quære ex illo: *Quæ sunt plaga ista, in medio manuum tuarum?* Zach. 13. Et dicet: *his plagatus sum in domo eorum, qui diligebant me.* Quære causam, cur has vulnerum cicatrices, quas abolere resurgens poterat, voluerit retinere? Et intelliges id factum: ne Thomas, netu, ne quisquam alius incredulus sit: nam *in carne tua videbis Deum Salvatorem tuum.* In carne vera, non similitudinaria, eodem, in quo vixit, non alio resumpto corpore: quæ hæreticorum quorundam sunt somnia. Iterum vulnera retinuisse, ut hæc signa certaminis, doloris ac mortis gravissimæ pro nostra salute toleratæ exhiberet; cū vulneratus sit propter iniquitates nostras, adeoq; nobis in his gravitatem scelerum divinæque offensæ demonstraret. Deinde ut virtutum suarum, patientiæ, obedientiæque ac perseverantiæ ad mortem usque productæ speciem proponeret: nosque ad paria ejus imitatione audenda ac sustinenda inflammaret. *vult enim benignus Dux decori nilis vultum. & oculos, in sua sustolli vulnera; ut illius ex hoc animum erigat, & exemplo suo reddat ad tollerandum fortiozem. Enimvero non sentiet sua, dum illius vulnera intuebitur.* ut ille, qui gloriatur: *ego stigmata Domini mei Jesu in corpore meo porto.* Denique ut misericordiæ, pietatis, & charitatis erga nos suæ, hos velut characteres indelebiles circumferret. *Clamat enim clavus, clamat vulnus, quod verè Deus sit in Christo, mundum reconcilians sibi. Patet arcanum cordis per foramina corporis, patet illud magnum pietatis*

1. *Vt fidem ejus carnis resumptæ faceret.*

Job. 19

2. *Tanquam signa passionis.*

Bern. ser. 67 in Cant.

Gal. 6.

3. *Vt signa misericordiæ.*
Bern. loc. cit.

sacramentum, patent viscera misericordie De nostri, in quibus visitavit nos oriens ex alto. *Quidni viscera per vulnera pateant? In quo enim clarior, quam in vulneribus tuis eluxisset, quod tu Domine suaviter & mitis, & multa misericordia. Majorem enim charitatem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro addictis morti & damnatis. Verè posuit nos ut signaculum super cor suum ut signaculum super brachium suum. quot vulnera, tot sunt amoris summi argumenta. Retinuit præterea vulnera, ut in his perpetuò meminisset salutis nostræ, patrem miserationis & indulgentiæ commonefaceret, nosque ad spem veniæ per mortem intercessionemque Christi impetrandæ erigeret. Cum appareat vultui Deo pro nobis, & semper servata in corpore plaga salutis humanæ exigant pretium. Si sanguis Abel d terra divinam inclamat vindictam; quidni sanguis & vulnera Christi misericordiam? Retinuit & vulnera, in extrema mortis hora, & supremo iudicio improbis ad terrorem, probis ad solatium. Inimicis enim S. vulnera demonstraturus est sua, ut convincens eos dicat: Ecce hominem, quem crucifixistis; agnoscite latus, quod pupugistis; quoniam per vos, & propter vos apertum est. Amicis dicturus est, confidite & nolite timere à die malo, ego sustinui iniquitates omnium vestrum: ego tot vulnera meo excep: corpore, ut vos defenderem: hoc latus pro vobis apertum est, ut pateret omnibus ad refugium ego protector fortis, descripsi vos in manibus meis. vitam impendi vobis, ut vitam ac salutem haberetis æternam. Postremò vulnerum cicatrice*

Cant. 3. 6.

4. Et perpetuus apud Patrem intercessor.

Cypr. ser. de Bapt. Iud.

5. Ut in iudicio exhibeat.

Aug. in lib. 2. de symb. c. 8.

6. Ut trophæum in caelis aternum,

Derices calo inferre maluit, quàm abolere; ut perpetuum quasi quoddam trophæum victoriarum suarum existerent: idque gloriosum: Non enim deformitas in eis, sed dignitas erit, & quadam, quamvis in corpore, non corporis, sed virtutis pulchritudo fulgebit. Ideoque Sancti Dei æterno plausu & gratulatione illi accinent: Dignus est agnus, qui occisus est, accipere virtutem, & divinitatem, & sapientiam, & fortitudinem, & honorem, & gloriam, & benedictionem in secula seculorum. Non mirum igitur, quod his inspectis tactisque vulnerum gloriosis cicatricibus Thomas præ admiratione & reverentia exclamet, Dominus meus & Deus meus!

Beda in eoa.
6. Loc. 1. 33.

Aug. de
Civ. 30.
Apo. 5.

AFFECTUS. Veneror, exosculor, amplector sacratissima divini corporis vulnera, O amantissime Jesu. Benedicant te creaturæ omnes atque imprimis Sancti & Sanctæ Dei, quos in hoc mortali vita, tam admirabili testificatione resurrectionis tuæ, in assumpto semel, & nunquam dimisso corpore, in vera fide confirmare dignatus es, & nunc in vita altera gloriosissimo vulnerum clarissimorum spectaculo recreas. Imprime, obsecro, per vivam fidem, altissimè eorum in anima mea imaginem; ut ex contemplatione profundissimæ in te humilitatis, patientiæ, ac resignationis ad tam ignominiosam acerbamque mortem, me quoque ad quævis adversa, ad probra & vulnera pro te sustinenda offeram, & in omni calamitate divinæ voluntati tuæ lubens volensque subiciam. Quot præclari athletæ utriusque sexus, quorum indies per Ecclesiam memoria recurrit annua, tanto illud studio & fervore præstiterunt! & ego etiamnum ignavus imitator, & amator tam gloriosi certaminis languero! Tot video in ætate quoque imbelli sexuque debili, his tuæ fortitudinis argumentis, his charitatis insignibus excitatos, in ipsa seculi pericula ingerere, adversis & calamitatibus ultro occurrere, paria in tuæ passionis honorè quærere vulnera, provocare inimicos tortores, atque illustrem fuso sanguine ambire

1. Adoratio
& gratiarū
actio.

2. Desideriū
imitandi &
patientie
cum Christo.

3. *Excitatio
ad redaman-
dum
Christum
& perpetuam vul-
nerum me-
moriam.*

bire mortem: & quàm ego ad hæc decora consequenda frigeo! Quomodo non configor corde intimo divini amoris jaculis, quando patere cor tuum, & in hac specie amoris tui ardorem erga me video profiteri? Per hoc me trepidantem ab ira Dei, ad tuæ pietatis ac miserationis recodationem excitas, ad fiduciam erigis, ad charitatem inflamas. Hæc pro me vulnera justissimæ patris indignationi opponis, & quas meis non possum avertere pœnas meritis, tua satisfactione compensas. O ne mihi hæc tua, mitissime Jesu, vulnera olim cedant in opprobrium & confusionem, fac me illorum memoria, nunc ad seriam pœnitentiam ex amore tui inflammari, nec tecum refuge-
re afflictionem in tempore, ut possim unà gaudere in æternitate, Hic, si me pati vis, inflige potius vulnera, hic opprobriis onera, hic tribulationibus exerce; ut parcas in seculo futuro. O si tecum mihi dulce foret perpeti! si ex illis esse possem, qui *ibant gaudentes à conspectu concilii, quod digni fuissent habiti pro nomine Jesu contumeliam pati!* ut cum Thoma tuæ etiam passioni conformis, ita te in hac vita agnoscere, ita sequi vivendo queam, ut æternum agnoscam & sequar in cælis. Hoc sine, ó mi Jesu statuo indies ante crucifixi tui effigiem hoc desiderium innovare, & adhæc & ista N. N. amore tui sustinenda me tibi consignare.

Propositam.

II. PUNCTUM.

*Præsentia
divinitatis
in Christo
agnita Tho-
mam incre-
dulum per-
culis.*

EXpende in hac eadem historia, quomodo Jesus venerit januis clausis, & steterit in medio discipulorum, & quemadmodum Thomas illum agnoverit, cum emphatica exclamatione: *Dominus meus, & Deus meus!* Ex manifestis enim argumentis divinitatis jam agnoscens in Christo non solum hominem, sed & Deum coram sibi adesse præsentem, in has voces attonitus erupit. Ercertè nihil est, quod hominem ita ad Deum venerandum colendumque possit convertere, quam ipsius tantæ majestatis præsentia, fide viva apprehensa, Nam si ad honesti
gravif-

gravisque viri conspectum & observationem
 repentè mores componimus, nec dissolutum
 quicquam in nobis esse patimur: si Principes
 Regesque magna coram veneratione colimus: *Et nos ea-*
 si ad desiderati amici, aut parentis occursum *dem meritò*
 gaudio perfundimur; quid ni ad summi Numi- *debet com-*
 nis majestatem, ad cælestis parentis contuitum, *movere.*
 & magna reverentiæ significatione nos com-
 ponamus, & singulari gaudio perfundamur. At,
 quid verius est, quàm Deum nobis ubique præ-
 sentem adfistere? Hic nos ratio manifesta, hic
 testimonia Dei clarissima, hic fides indubitata
 convincit. Nam, si per essentiam suam Deus *Nam 1. Deus*
 alicubi non esset, immensus esse desineret, atq; *per essentiã,*
 infinitus, neque nos præsentem virtute conserva- *quã infinita*
 ret, nihil enim creatum finitumque à seipso *est, ubique*
 conservari potest. Tam igitur Deus qui im- *est.*
 mensus est, & ubique esse postulat; quam crea- *2. Potentia*
 tura quæ finita est, sibi Deum conservantem ad- *& virtute,*
 esse. quæ ratio non minus ethnicis, quàm fide- *quia conser-*
 libus innotuit. Illis familiaris versus est: *vat omnia.*

Est Deus in nobis, agitante calescimus illo.

Ethominum preces vanæ essent, nisi Deus, qui
 audiret, adesset. Certè ipse *portat omnia verbo*
 virtutis sue, & in ipso vivimus, movemur, & su- *Hebr. 1. 13.*
 nus. Jmo nos omnes comprehendit, tanquam *Act. 17. 28.*
 nare pisces, & aër volucres: penetrat univer- *3. Per im-*
 sôs corporis animique recessus magis, quàm a- *mensita-*
 qua spongiam, aut radii solares vitrum. *tem, quã*
omnia ex-
 cedit. *Job. 11. 8.*
nari. nec tantùm in medio nostrùm est; sed
etiam circa nos. Nec quicquam illum potest fal-
tere, aut illius cognitionem subterfugere. ac si
4. Per scien-
tiã, quã no-
vis omnia,

totus oculus esset, ita ubique observat providet ac prævidet omnia: ac si totus manus esset, ita ubique disponit, agit, moderatur omnia, ut nec muscæ volatus, aut pulicis saltus, sine virtute ipsius gubernetur. Jam nec cogitatio homini incedit, nec verbum excidit, quod ille ab æterno non præviderit, in tempore non conservaverit, & in æternum possit oblivisci. Nam infinitam sapientiam omnia nosse ac providere; infinitam potentiam omnia posse ac gubernare necesse est: ita, ut si vel minima res extra ipsius cognitionem aut potestatem sita esset, jam desineret esse qui est; hoc est nosse & posse omnia. Non fallit qui dixit, & *capilli capitis vestri omnes numerati sunt.*

Luc. 12.

Eccli 23.

1. *Admiratio cœ-ritatis humana Dei presentiam non perpendent.*

Psal. 92.

Dan. 13.

Cypr. Epist.

6. de Marty.

2. *Erectio animi ad fortitudinem in conspectu Dei.*

AFFECTUS. O ingens stultitia peccatoris, qui dicit: *tenebra circumdant me, parietes cooperiunt me, & nemo circumspicit me: quem vereor? Et non cognoscit, quoniam oculi Domini multò lucidiores sunt super solem, circumspicientes omnes vias hominum, & profundum abyssi, & hominum corda intuentes in absconditas partes. An qui plantavit aurem non audiet, aut qui fixit oculum non considerat? Quanto herois illa Susanna rectius perditis amatoribus dicit: melius est mihi absque opere incidere in manus vestras, quàm peccare in conspectu Dei mei. Melius enim vero est, omnia hujus mundi tormenta, cum fortissimis Dei martyribus, perpeti, quàm in conspectu supremæ majestatis Dei nostri peccare: qui non sic adest, ut servos suos tantùm spectet, sed & ipse luctatur in nobis, ipse congregatur, ipse in certamine agonis nostri, & coronat pariter & coronatur.* In hujus oculis, ut in quavis tentatione ac tribulatione vincere gloriosum, ita vinci turpe est. Et quis non æstimet à tantâ se majestate suis in actionibus, moribus, verbis, cogitatis, tanquam spectaculum illâ dignum, observari; & si cum ratione prudenter, cum virtute fortiter agat, æstimari, laudari, ac præmiari? quis non læretur, tanto se Numini aspectanti, & expectanti, gratum ali-

quod

quod obsequium præstare posse? quis desperet in maxime etiam arduis victoriam, quando manu sese omnipotenti novit fulciri, ab amantissimo se patre sustentari, à sponso dulcissimo præsentem invitari, ab infinitè sapiente se dirigi, à summè bono etiam diligere? Et hunc talem animos viresque sufficere præsentem, exhibere manum, ostendere affectum, & veluti cor ipsum amore & favore benevolentissimo pandere! Ah me parum hactenus me-
 3. *Dolor de morem talis tantique Numinis præsentis! quot peccata, neglecta sa- erro- res, imperfectiones, in vita moribusque, cavissem, pius Des quanto studio actiones meas ad tantæ majestatis obsequi- memoria. um, tantæque bonitatis beneplacitum disposuissem, si cum sanctissimo patriarcha Abrahamo, ambulaissem cor- ram te, ut essem perfectus! O mi Deus, qui certâ fide 4. Excitata credo, te ubique, & in omnibus, etiam in ipso corde ac co- fides amor- gitatione mea, magis intimè præsentem, quàm anima que Dei præ- possit esse corpori, qui scio nihil sine te esse, vivere, atque sentia. operari posse, tuamque essentiam, bonitatem, potentiam & quidquid possides in meipso totum me complecti; fac, ut illa tua præsentia perpetuò læter & animer, ad sequen- dum amandumque quidquid illi placere intellexero. Vi- lescent mihi omnes thesauri in possessione infinitæ illius opulentia; omnis decor & amœnitas in tantæ pulchritu- dinis comparatione; omnis honor & potestas tuæ cedat omnipotentia; omne mundi bonum, bonitati immensæ. Te solum cogitem, te æstitem, ad te aspirem, te ample- ctar, tu mihi in omnibus sis omnia Dominus meus, ac Propositum. Deus meus! Hac cogitabo, hac repetam millies etiam die uno, atque istic imprimis ubi offendendi occasio est.*

III. PUNCTUM.

EXpende denique, quemadmodum Christus *Christus sin- propter Thomam præcipuè ingressus sit gulariter ad conclave, ubi erant discipuli congregati. Unde solum Tho- omnis Christi instructio ad Thomam quoque mam ab er- directa fuit; ut hunc, ab infidelitate & errore, rore redit- ad veram Dei agnitionem adduceret. Idcirco paruit. & Thomas exclamavit: Dominus meus (cum noster posset dicere) & Deus meus. Quòd hoc benefi-*

beneficium sibi soli impensum à Deo sentiret; nihil magis eximium habiturus, si ipse solus in orbe homo & peccator, Christusque solùm ob ipsius redemptionem mortuus surrexisset. Sic quisque meritò de se poterit hominum argumentari. Nimirum, ita Deum, & condidisse, & regere in orbe ubique præsentem universa, ita hominem ac redemptorem factum, quasi hæc omnia soli sibi præstitisset, atque etiamnum impenderet. Minus enim sol in cælo non præstitit uni Adamo, quàm nunc præstat omnibus: nec Christi passio minus illi salutis adfert, quòd eadem profit innumeris. Ipse enim

1. Cor. 12. *operatur omnia in omnibus.* Ipse ita singulis adhæret, actionésque unius considerat; ut si alterius nullius curam gereret. Unde sic Augustinus cum Deo loquitur: *sicut omnia, sic unum; & sicut unum, sic singula consideras. Totum me, simul semperque consideras, ac si nihil aliud considerare habeas. Sic igitur super custodiam meam stas, sicut si omnium oblitus sis, & mihi soli intendere velis. Semper quippe te præsentem exhibes, semperque te paratum offers, si me paratum invenis. Quocunque iero, tu me Domine non deseris. Quæcunque facio, ante te facio, & illud quidquid est, quod facio, melius tu vides, quàm*

2. *Providet ego, qui facio.* Nec solam ita Deus suam nobis impendit sapientiam, sed & providentiam, bonitatem, ac liberalitatem. Nam ille qui attingit à fine usque ad finem, & disponit omnia suaviter, à quo oculi omnium expectant, ut det illorum escam in tempore, & impleat omne animal benedictione. hic & passerem, quamvis vile animalculum,

1. *Deus singulis nostrum ita considerat, ut si soli essent.*

1. Cor. 12.

Aug. in solil.
c. 14.

2. *Providet ego, qui facio. singulis, eamquam universis.*
Sap. 8.
Ps. 144.

culum, curare nunquam desinit, ipso Salvatore teste: *Nenne quinque passeret veniunt dipondio,* Luc. 12.

& unus ex illis non est in oblivione coram Deo?
 Quid? quod etiam unci capilli nostri curam gerat. nam *capillus de capite vestro non peribit.* c. 21.

Nemo igitur tam vilis & abjectus pauperculus est, tam ab omni desertus ac despectus est homine, cui non æquè sollicitam perfectamque Deus curam impendat, non pari providentia ac bonitate advigilet, & in quo servando tuendoque non eandem adhibeat omnipotentiam bonitatem & sapientiam, quam in cælo Angelisque conservandis usurpat. Sicut omnia sic curat unum; sicut unum, sic omnia. Ipsa denique passio, resurrectio, merita vitæ ac mortis Christi sic uni mihi impensa sunt, ut licet solus essem, sine his tamen servari non potuissem.

AFFECTUS ET COLLOQUIUM. Deus immortalis, summe, atque unice provisor, benignissime mei protector, Dominus meus, ac Deus meus. Quantum mihi in tuis creaturis, ad meam salutem præparatis, impendis beneficium; cum tuam ubique præsentiam, sapientiam, potentiam ita per illas soli impendis, ut si præter me nihil in orbe aliud curares, aut amares! Quanta misericordia ac benevolentia tua est, quod postquam omnia in mundo subiecisti mihi, in omnibus rebus à te creatis præsens ipse accessitati, commodo atque oblectamento meo in hac etque altera vita per totam æternitatem adesse volueris, ut jam neque in terra, neque in cælo quicquam reperiaur, nullum, neque creatum, neque increatum bonum sit, quod mihi ex infinita quâdam liberalitate ac bonitate impendere non desideres! Tu es, qui in sole pulcherrimo mihi diem præbes, in luna stellisque noctem illuminas, in aère volucres, in mari pisces, in terra plantas nuntis & animalia. Tu qui teipsum mihi totum, in nativitate, vita, ac morte, & tot gratiæ donis, tot Ecclesiæ sacramentis

1. *Agnitio benevolentia singularis Dei, erga quemque nostrum, in re qualibet creata,*

2. *Detestatio
ingrati-
tudinis erga Do-
minum quo-
vis momen-
to beneficè
amanterque
nos in visen-
tem,*

mentis impendisti. Hæc quotidiana tua sunt munera quibus me velut pater filium, sicut nutrix alumnum recreas. Verè *Dominus meus* ac *Deus meus* es! Sed ingrattissimus ego cliens sum, qui hæc omnibus vitæ momentis sic à te percipio, ut ad dona magis, quàm donantem respiciam: non aperiamentis oculos, nec affectum ad te Deum meum, his me illicis ad te amandum provocantem, respiciam. Profectò, ut momentum temporis nullum est, quo non aliquo me beneficio in tuis creaturis respicias; ita par esset, nullo non tempore cor meum ad te converti & quanto possibile esset, gratitudinis amorisque affectu, hæc tua munera accipere, in quibus tenerrima amoris propensione etiam temetipsum præsentem mihi offers; ut sis ipsum non minus donum, quàm donator, & tam benefactor, quàm beneficium. Et in his tuis creaturis, me suaviter admones, ut tui memor esse velim, qui mei semper meministi: te vicissim amem, qui tot amoris argumentis me provocasti. Heu male neglectas à me sæpius voces, quando desideriiis carnis meæ obsecutus sum!

Aug. in sol.
6. 3.

Va surditati illi, quando non audiebam te! Cæcus & surdus per formosa qua fecisti deformis irrueram. Et mecum eras, & tecum non eram, & ea me tenebant longè à te, qua non essent, nisi essent in te. Illuminasti me lux mundi, & vidi te, & amavi te. Nemo quippe te amat, nisi qui videt; & nemo te videt, nisi qui te amat. Serò te amavi pulchritudo tam antiqua, & tam nova: serò te amavi. Va tempore illi quando non amavi te!

3. *Votum &
propositum
Deum grato
animo in
omnibus ag-
noscendi &
amandi.*

Aperi, ô Domine, cum Apostolo tuo Thoma, oculos meos, ut agnoscam te Domine præsentem in creaturis tuis, omnibusque vitæ ac gratiæ donis, memorique te mente completar, ac laude prosequar, & *anima mea exultet in Domino, & delectetur in Deo salutari suo: & omnia ossa mea dicant, Domine, quis similis est tibi!* Non evigilem, ô mi Deus, quin tu simi gratissimam recordatione, cum ipsa luce in animum influas, qui es *lux vera, & illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum.* ni deind

Psal. 34.

IOAN. I.

deinde orem, scribam, legam, operer, quin tu in omnibus & ante omnia infinita tua præsentia memoriam affectumque ad te Dominum & Deum meum abripias. nec cibus potusque os intret, quin tu simul cogitatus in animum influas. Sine hoc condimento desipiant mihi omnia, & felle amariora sint, quæcunque gustavero. Ita vivere ac mori, in te, ac per te, cupio, *Dominus meus, ac Deus meus!*

DISTICHON MEMORIALE

*Nudum aperit Thoma latus (2) ille fidelis
 Numine præsenti est, (3) & sua dona capit.*

Aspirationes pie in via unitiva.

- Pf. 72. v. 26.* **D**efecit caro mea, & cor meum, Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.
- v. 27.* Mihi autem adhærere Deo bonum est, ponere in Domino Deo spem meam.
- Pfal. 133.* Quo ibo à spiritu tuo, & quo à facie tua fugiam? si ascendero in cœlum tu illic es, si descendero in infernum ades, si habitavero in extremis maris, etenim illuc manus tua deducet me, & tenebit me dextera tua.
- Sap. 11.* Virtuti brachii tui quis resistet? quoniam tanquam momentum flateræ sic est ante te orbis terrarum.
- Pfal. 15.* Dominus pars hereditatis, & calicis mei, tu restitues hereditatem meam mihi.
- Pfal. 26.* Unam petii à Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini & videam voluptatem ejus.
- Pfal. 83.* Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum! concupiscit & deficit anima mea in atria Domini.
- Pf. 141.* Educ de custodia animam meam, ad confitendum nomini tuo. Me exspectant iusti, donec retribuas mihi.
- Pfal. 83.* Beati qui habitant in domo tua Domine, in secula seculorum laudabunt te.
- Pf. 114.* Convertere anima mea in requiem tuam, quia Dominus benefecit tibi.
- Pf. 79.* Deus converte nos, & ostende faciem tuam, & salvificrimus.
- Eph. 1.* Benedictus Deus, & pater D. N. J. C. qui benedixit nos in omni benedictione spiritali in cœlestibus in Christo, sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem.
- Col. 1.* Gratias ago Deo & Patri, qui eripuit me de potestate tenebrarum & transtulit in regnum filii dilectionis suæ.
- Tob. 18.* Benedicam Deum cœli, & coram omnibus viventibus confitebor illi, quia fecit mecum misericordiam suam,

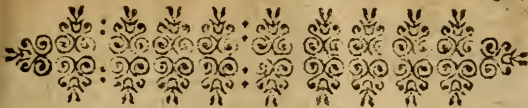

Si consurrexistis cum Christo, quæ sursum sunt quærite: non quæ super terram. Col. 3.

DIES VII. EXERCITIORUM.

Hic Dies præcipuè in amore Dei super omnia diligendi versatur, estque apex perfectionis nostræ; quia summo bono animam nostram ita conjungit, ut ad hujus unius possessionem actiones dirigat universas, propter hoc unum velit, desideret, atque agat omnia. Quod quidem univèrsæ legi, tam humanæ, quàm divinæ ad eum conforme est, ut cum unus è numero Scribarum Christum de charitatis præcepto audivisset differentem, subjecerit;

- Marc. 12. 32.** *Bene Magister, in veritate dixisti, quia unus est Deus, & non est alius præter eum. Et ut diligatur ex toto corde, & ex toto intellectu, & ex tota animâ, & ex tota fortitudine: & diligere proximum tanquam seipsum, majus est omnibus holocaustibus & sacrificiis. Sapienter planè! ideoque & à Christo audire meruit: non est longè à regno Dei. Agnovit probavitque summam perfectionis Christianæ. Sola ipsi deerat executio. Nam ut rectè D. Gregorius: probatio dilectionis, exhibitio est operis. Amor enim ubi est, magna operatur, & ubi operari renuit, amor non est. Et Apostolus, ille dilectionis magister, qui in sinu Domini recumbens amore Dei ebrius erat, id*
- 1. Ioan. 2.** *confirmat, asserens: Qui dicit se nosse Deum, & mandata ejus non custodit, mendax est. Qui autem servat verbum ejus: verè in hoc charitas Dei perfecta est. Nimirum Charitas patiens est, benigna est, non amulatur, non agit peperam, verbo, omnium est virtutum magistra, & vitiorum profligatrix. Hæc potissimum efficit, ut jugum Domini suave sit, & onus leve. Hanc quisquis indivulso nexu obtinuit, & hujus, & futuræ vitæ supremam felicitatem affectus est: cum hic Deum, summumque bonum possideat in gratiâ, olim possessurus in gloriâ. Quod omnibus hæc exercitia spiritualia constanter usurpantibus obventurum confido. Promissio Dei certa est: Ego diligentes me diligo. & qui manè vigilans ad me, invenient me, & mecum omne bonum. Fiat, fiat.*
- Prov. 8.**

MEDITATIO I. DIEI VIII.

*De Amore Dei. & omnibus Petro Amanti commissis.
respondens Contempl. ultima Hebd. 4.*

VERITAS. Christus Petro committit Ecclesiam, quòd plus ceteris amasset, ideoque sibi maximè (ut amore fit) conjunctus esset. Ad quem amandum nos quoque multis beneficiis incitatur. (2) Imò omnia nos bona creata ad Deum bonorum fontem inexhaustum ducunt. (3) Quin & Deus, in ipsis creaturis, nobis potissimum nostroque commodo, etiam affligendo, inservit; ut in harum usu Deum ubique intueri & amare doceamur.

ORATIO PRÆPARATORIA
ex more præmittitur.

PRÆLUDIUM I. Coram Deo sanctisque te constitue. Aut in Christi & Apostoli Petri presentia. 2. Gratiã postula, ut beneficiis illius agnitis dignum illi servitium amoremque rependas.

I. PUNCTUM.

Postquam Christus piscantibus in Mari Tiberiadis discipulis apprensens ingentem piscium multitudinem suscipulis apprensisset, & alio pisce in litore ad refectionem invitasset, tro se præsciscitatus ex Petro est: nunquid se diligeret plus ceteris? ceteris a-

*mansi Eccle-
siam suam
commisit.*

Matt. 22.

*Quia amore
Deo maxi-
mè conjun-
gimur, &
perficimur.*

cumque ter quæsitus eadem, ter respondisset *se amare*; totidem vicibus illi oves suas pascendas Christus commisit. Nimirum amor est, qui nos & arctissimè Deo conjungit, & ad gravissima quæq; Ecclesiæ munia facit aptissimos. Unde & Christus, in hoc unico amoris præcepto, præcepta conclusit universa. *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & proximū sicut teipsum In his duobus mandatis universa lex pendet & propheta.* Hæc autem duo, in una etiam amoris divini ratione conveniunt; cum Deus propter se & proximus diligendus sit propter Deum. Unus itaque Dei amor perfectionem Christianam universè in se comprehendit, & quantò quæque virtus plus de illo participat, tantò est excellentior. Deo proximus est, qui in amore maximè profecit: quia amor, aut similem facit, aut invenit.

*Ad hunc nos
excitant
multa Dei
beneficia.*

*1. Quia
creavit nos
ad sui simi-
litudinem;
memoriam,
intellectum,
& volunta-
tem tri-
buens.*

*2. Quia na-
turalibus
donis super-
naturalia
adjecit, fidē,
spem, &c.*

Considera igitur quemadmodum Deus ad hunc amorem in te excitandum, ipse prior amore infinito te complexus sit, atque ex abyssu nihili eductum, præ tot aliis creaturis, ad sui imaginem te formaverit tribuendo memoriam animæ tuæ, quâ illius semper meminisse posses; intellectum, quo autorem tui, bonorumque omnium fontem agnoscere; voluntatem, quâ summam illius bonitatem amare, eâque gaudere ac frui suavissimè posses: præterea libertatem, ceterasque tam corporis quàm animæ facultates dederit; ut iisdem, ad Dei tui obsequium, propriæque salutis commodum, uteris. Naturalibus hisce donis plurima gratiarum ornamenta, quæ supra naturam erant, Deus adjecit. fide, spe, & charitate te ornavit, atque in filium heredemque felicitatis elegit æternæ: in quâ, post omnia bona creata seipsum, hoc est, omnè bonum, daturus erat, in possessionem ac præmium. Hæc qualia quantaque sint,

quæ

quæ lingua exprimere, quæ mens sat potest concipere! His accedit beneficium jam multò maximum redemptionis, ac deinde & vocationis meæ: quod cum mihi singulari gratia, inter tot mortales, hoc ipsum, vel ignorantes, vel negligentes, impensum sentiam: utpote qui non in Turcia, aut barbara natione procreatus; non in utero, aut ante tempus gratiæ extinctus; neque in peccatis hæctenus meis perditus sum, quid Deo meo dignum rependam? Jam quòd omnibus vitæ momentis hæc etiamnum in me Deus conservet. tantùmque simul semelque præstet, quantum ante divisim, nunc vitam, nunc gratiam largiendo præstitit (cum citra illius præsentiam, opemque hæc universa in nihilum reciderent) quis illo, quo æquum est, gratitudinis affectu prosequetur? tantoque amoris Dei sui digna amoris significatione respondebit?

3. Quia perditam gratiam & salutem, homo factus, morte sua restituit.

4 Quia omnino momento, hæc in nobis dona conservat, & auget novis.

AFFECTUS. O potentissime Deus, creator optime, redemptor misericordissime, conservator benignissime, largitor bonorum omnium liberalissime: quid est homo, quod memor es ejus, aut filius hominis, quoniam visitas eum? Quid obsecro in me ingratiſſimam creaturam, tot tantæque bona te fecit cumulare, quid præ tot aliis mortalibus, extra gratiam hanc tuam pereuntibus, me salutem meam, tuamque gloriæ conservavit, nisi gratuita & infinita bonitas, ac misericordia tua, mihi præ reliquis impensa? Nihil merui, ut me hoc loco inter fideles tuos conderes, cum nondum essem; nihil, ut tuam me gratiam ornaret, cum inimicus essem; nihil, ut ad pœnitentiam revocares, cum meis peccatis gratiam perdidissem. Sola tua benevolentia, sola miseratio, & clementia me, & generavit quando non eram, & regeneravit quando perditus eram. *Mat. Luc. 11*
glorificat anima mea Dominum, & exultavit spiritus meus, in Deo salutari meo; quia fecit mihi magna, qui potest omnia.

Psal. 115.

Prov. 23.

3. *Agnitio
obligationis
nostræ erga
Deum.*

4. *Dolor de
gratitudine
neglecta.*

5. *Oblatio suis
totius.*

tens est! magna in donis naturæ, magna in donis gratiæ. Et quid retribuam Domino, pro omnibus que retribuit mihi? Quid? nisi quod apud Sapientem postulat: præbe fili mi cor tuum mihi. Et quid de corde? non substantiam, non animam, non vitam; sed cogitationem solam, & affectum. Hæc à me postulas, quæ tamen ita tua sunt; ut sine te esse, aut conservari nequeant: ita postulas, ut non tua esse bona velis, (qui nullius indiges in bonis tuis unde quaque infinitis) sed salutem, perfectionem, ac felicitatem meam. O abyssus miserationis divini! o inexhausta munificentia! o pelagus bonitatis infinitum! Tibi universa in me debeo tam naturæ, quam gratiæ bona. debeo vires & sanitatem gloriæ tuæ: debeo sensus & potentias corporis omnes unius Dei creatoris servitio; debeo memoriam perpetuæ recordationi majestatis, potentiæ, sapientiæ ac bonitatis tuæ; intellectum ita tibi totum, ut te ipsum in se omnibusque aliis rebus spectare, teneatur; voluntatem libertatemque, quam mihi tribuisti, in obsequio & amore, ita tibi sentio esse obligatam; ut præter te nihil sequi possit ac deligere, quod propter te tuumque honorem non diligat. Heu me! cur illud unquam præstare neglexi? Ipsa me ad hoc instruxit ratio, lex etiam divina charitatis obligavit: tot beneficia, quot momentis vitæ singulis hucusque percepi, provocarunt. Et tamen quantilla est gratitudo, & cura mea, ut tantæ bonitati tuæ responderem! O si omnes creaturæ mecum seraphicis amoris, laudis ac gratitudinis affectibus te prosequi, venerari & adorare possent; ut hætenus neglectæ obligationi meæ utcumque satisfacerem! Ex hoc momento, o Domine, quidquid in me à tua bonitate est, hoc totum tibi, in hostiam laudis & gratiarum actionis, dedico consecroque: Omnes potentia, omnes ensus & membra corporis, omnes anima vires in me tuæ sunt! Benedictio & gratiarum actio, honor, virtus & gloria sit tibi, o Deus meus, in secula seculorum. Totum me, o Domine, accipe in holocaustum gratitudinis, & solum mihi tribue amorem tui, quo cor meum succensum tibi perpetuo ardeat. Præter hunc nihil amplius à te desidero. Dicam millies in die. Deus meus es tu, tibi honor & gloria.

II. PUNCTUM.

EX contemplatione creaturarum, transcen-
 de ad contemplationem, admirationem, &
 amorem Dei creatoris tui. Qualem putas hanc
 esse naturam, quàmque perfectam & absolu-
 tam in sua essentia, quæ tam nobile dat esse gem-
 mis metallisque? quæ plantis, insita quadam
 virtute, vegetativam tribuit vitam, & per se fa-
 cit adolescere, ac pulcherrimos flores fructuf-
 que, ad delicias usque humani generis, profer-
 re? quæ tanta diversitate excellentiaque pro-
 ducit animalia, vi non solum vegetandi, sed &
 sentiendi prædita, nostræque utilitati ac vo-
 luptati multis modis servientia. Quæ denique
 hominem tam formâ nobilem, excelsum inge-
 nio, libertate singularem, rationali atque im-
 mortali donatum animo, ad sui imaginem &
 similitudinem, condidit? Hæc enim cum fini-
 ta quædam bona sint, qualem quantumque
 fontem illum bonorum infinitum, ex quo pro-
 fluunt, existere necesse est! Quid tibi videtur,
 ô homo, si quæ est pulchritudo in rebus crea-
 tis, quæ mentem tuam rapit, & occupat; si quæ
 bonitas, quam amas & amplecteris; si quæ po-
 tentia & dignitas, quam revereris: si quæ vo-
 luptas & delicia, quas cupidè sectaris; nunquid
 in Deo, autore omnium creaturarum rerum, hæc
 melius, certiusque, quàm in rebus ab illo con-
 ditis consecraberis, & amplecteris? particulas
 in his tantùm, & tanquam guttas quasdam bo-
 norum vides; illic immensus tibi offertur o-
 ceanus. Hic levibus momentis peritura bona
 spectas; illic nullis seculis interitura. Hic an-
 gustis

*Ex creatu-
 rarum co-
 gnitione ad
 Deum longè
 his nobilio-
 rem est as-
 cendendum*

*1. Bona que
 in creaturis
 amas imper-
 fecta, in Deo
 sunt perfe-
 ctionis infi-
 nita.*

gustis terminis circumscripta, & finita bona quæris; illic nullo fine modoque terminata. In his ingens cura, nulla fatietas; perpetuus labor, nulla quies; frequens dolor, ingens fastidium; denique pœna & angustia animi adhaerentis. In illis cura suavis, at plena fatietas; labor brevis, at quies perpetua; dolor jucundus & nullum fastidium; denique præmium & gaudium amantis animi sempiternum. O vanitas amantium tam leve & breve bonum, quando immensum æternumque proponitur! Planè *vani sunt omnes homines, quibus non subest scientia Dei: & de his quæ videntur bona, non potuerunt intelligere eum, qui est. Quod si qui creaturarum sunt specie delectati, sciant quantum his dominator eorum speciosior est. Quid obsecro amantem in creatura delectare potest, quod creator longè perfectius non offerat? quantum verò bonorum creator amantibus offert, quod nulla creaturarum potest exhibere! Meritò David nos exstimulat: gustate & videte, quoniam suavis est Dominus: quia nemo nisi expertus intelligit, quàm bonum, quàmque jucundum sit, amare Deum: nisi qui, gustando suavitatem amoris, hanc ipsam experientiâ agnovit. Repentè desipit, quidquid ante in creaturis oblectabat, postquam semel gustavit anima, quàm suavis sit Dominus. Si gustet hujus mundi opulentiam & gloriam; subitò dicet: non est sicut Dominus Deus noster: verè gloria & divitia in domo ejus! Si experiatur hujus mundi oblectamenta & voluptates: mox dicturus est: Vanitas vanitatum & omnia vanitas, præter amare Deum, &*

e. Bona
creata in
multis sal-
lunt, increa-
ta sola sa-
tiant.

Exp. 11.

Psal. 34.

3. Qui in-
creata bona
gustat, huic
creata desi-
piunt.

Thom. de
Kemp. l. 1.
c. 1.

illi soli servire. Ista est summa sapientia, per contemptum mundi tendere ad caelestia. Desipiat tibi omne bonum creatum, quando increatum amanti paratum est. Quidquid enim in creatura boni inveneris, non est sicut bonum summum Deus tuus. Relinquamus umbram, qui solens querimus; deseramus fumum, qui lucem sequimur. Qui enim Deo placere desiderant, tanquam amatores veri, hos oportet in omnibus Deum querere, exuendo se, quantum fieri potest, amore omnium creaturarum; ut affectum universum in ipsorum creatorem conferant, eum in omnibus creaturis amando, & omnes in eo, juxta sanctissimam & divinam ejus voluntatem.

4. Contemnenda terrena bona sunt, Deum verè amantibus.
Ambr. de fuga saecul. c. 65.

Ignat. 3. p. Const. c. 1. §. 12.

AFFECTUS. *Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in caelo & terra? Verè, magnus Dominus, & laudabilis nimis, & magnitudinis ejus non est finis! in cujus conspectu omnia mundi bona, & quidquid concupiscere humanus animus in rebus creatis potest, nec gutta quidem sunt cum oceano composita, cum finiti ad infinitum nulla sit comparatio. Quam ingratum insanus sum, si in creatis bonis hæreo, quando bonum offertur increatum! si pulchritudine capior, quid illo pulchrius, qui est speciosus formâ præ filiis hominum? si opulentiam æstimo, quid illo ditius, ex quo, per quem, & in quo sunt omnia? si gloriâ delector, quin apud illum hanc quæro, cujus super omnem terram gloria est? si virtutem & sapientiam amo, magna virtus ejus, & sapientia ejus non est numerus. Si bonum quodcumque diligo, (& quid aliud, præter bonum, amem?) nemo bonus, nisi solus Deus. Quid bonum fluxum atque instabile quæro in terris, quando datum optimum, & omne bonum perfectum de sursum est, descendens à patre luminum, apud quem non est transmutatio? A quo illud melius certiusque obtenturus sum, quam à Deo parente meo heres filius: nunquid non ipse est pater tuus, qui possedit te, & fecit, & creavit te? Heu me miserum,*

Ps. 112. Pf. 44. Admiratio magnitudinis præ excellencia & bonitate rerum creatarum.
Psal. 56. Pfal. 146. 2. Aversio à bonitate rerum, ad constantem & inexhaustam bonitatem Dei.
Deut. 32.

Aug. L. 10.
Conf. c. 6.

serum, cur ad alia unquam conversus sum, quàm ad te Deum summum & unicum bonum meum? *Quid enim amo, cum te amo? non speciem corporis, nec deus temporis, nec candorem lucis istis amicis oculis, non dulces melodias suaviùm cantilenarum, non florum & unguentorum & aromatum suavolentiam, non manna & mella, non membra acceptabilia amplexibus. Non hæc amo, cum amo Deum meum, & tamen amo quandam lucem, & quandam vocem, & quendam odorem, & quendam cibum, & quendam amplexum interioris hominis mei. Et quid est hoc? Interrogavi terram, & dixit: Non sum: & quacunque in eadem sunt ulem confessa sunt. Sed exclamarunt voce magna: ipse fecit nos. Tu igitur fons es bonorum omnium, o Deus meus, lux quæ coelum terramque illuminat, vox quæ omnia creat & recreat, odor qui semper placet, cibus qui semper reficit, amplexus qui semper dele-*

3. *Reditus & deprecatio Prodigii filii apud Deum Patrem.* *Stat.* Ostende mihi, o Deus, hoc tantum bonum tuum, neque avertas faciem tuam à me. Ecce prodigium filium ad pedes tuos, suscipe illum in amplexus patris, dedec in domum filiorum tuorum, redde annulum amoris perpetui, & stola justitiæ induc illum, fruatur mensa unigeniti filii tui, o pater suavissime, dic & mihi, *filius meus es tu.* O sponse dulcissime, *sonet vox tua in auribus meis; & dicamus invicem: dilectus meus mihi, & ego illi, inter ubera, in corde meo, commorabitur!* Ita diu noctuque, ita omnibus ad te momentis respirem & aspirem.

III. PUNCTUM.

1. *Deus ipse per creaturas suas homini, ex amore inservit, etiam dum affligit.*

Considera quemadmodum Deus in creaturis omnia etiam offensiva tui, propter te operetur; ut per illas tuæ salutis serviat. Quidquid enim sunt, possunt, agunt, tam lædendo, quam fovendo hominem, id totum Deo moderante sunt, & agunt;isque, ceu bonus pater, qui quos amat, castigat etiam, singulari erga suos electos charitatis affectu, ad majus illorum bonum dirigit, ut plerumque magis affligendo proffit, quàm blandiendo, tanquam amara quadam

dam potione, quæ licet à Medico præparata desipiat, valetudinem tamen curat. Nam in primis constat, *quod in tempore tribulationis peccata dimittit, his qui invocant illum.* Quot mortali-um in prosperitate Dei oblitum, quia terrenis bonis affixi erant, his sublatis, in adversitate ad Deum suum reversi sunt! Expende, an non hoc ipsum in te aliquando expertus fueris. Quàm frigidæ, vel nullæ preces nostræ sunt in felicitate, & inter mundi gaudia! quam crebræ atque etiam ardentes in adversitate! hic unum *Deo gratias*, mille aliis ferventius est, magisque amore inflammatum penetrat. *Cum tribularer*, ait David, *ad Dominum clamavi, & exaudivit me.* Deinde quos Deus in omni seculum æternitate maximè vult esse felices, hos maximè in hac vita affligit; quia, ex immutabili ejus decreto, *per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei*, & quò quisque majori hic in terris labore pro Dei gloria desudaverit, quò sustinuerit graviora, tantò referet ampliora in cælo præmia. ut iccirco tales jam nunc interris inter adversa beatos Christus pronuntiaverit. *Beati*, ait, *qui persecutionem patiuntur propter justitiam; quoniam ipsorum est regnum cælorum. Beati estis cum maledixerint vobis, & persecuti vos fuerint. Gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cælis.* Jam quantillus hic labor & dolor noster, quanta in cælo gloria! Verè, *non sunt condignæ passiones hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis.* Porro, etiamsi hæc tanta deessent præmia; an non magna est gloria sequi Domi-

Tob. 9.

*Res adversa
in multis
prosumt ho-
mini.*

Psal. 119.

Act. 14.

Matt. 5.
*Beatis Dei
filiis immis-
tantur.*

Rom. 8.

num

Luc. 24.

num, & Dominum talem tantumque, quem oportuit pati, & ita intrare in gloriam suam? an non pudet te sub spinoso hoc capite membrum vivere delicatum? an nescis, quòd nisi Christo conformeris, in alio habitu placere

Rom. 8.

Deo non possis? quos enim præscurvit, hos & præsdestinavit conformes fieri imagini filii sui. An

Heb. 12.

ignoras, quòd hoc unicum sit signum dilectissimorum filiorum Dei: qui flagellat omnem filium, quem recipit? omnem inquam, planè omnè: quia nec propria quidem filio suo pepercit. Ut

proinde majus certiusque amoris paterni, æternæque ad cœlestem gloriam prædestinationis à Deo signum, quàm afflictionem, quâ tanquam aurum in fornace electos suos Deus probat, expectare non possis. Quare si in ceteris beneficiis Deo gratus esse teneris, hoc beneficium longè maximum & agnoscere, & amplecti intimo gratitudinis amorisque sensu teneberis, & sive Deus per seipsum te affligat inopiâ, fame, bello, tentationibus, morbis; sive per proximum in opibus, honore, vita: certò persuadearis, hæc non minus à Deo tibi, quàm cetera hujus vitæ bona offerri. Non enim est malum in

Amos. 3.

civitate, quod non fecit Dominus. Satisne hæcenus illa à te cogitata, & facta sunt? Tantùmne à Deo beneficium, tanto bono tuo, tantòque divini amoris affectu oblatum, ut par erat, æstimasti, deprædicasti, amplexus es? Euge, vel nunc agnosce, & amplectere.

Rom. 8.

AFFECTUS ET COLLOQUIUM. Agnosco & confiteor, ô benignissime provisor Deus meus, quod diligentibus Deum omnia cooperentur in bonum. Tu enim tanquam Peritissimus medicus nosti, quæ medicina conveniat ægritudi-

tudia

tudini meæ, qui facis sæpe, ut aperto vulnere virus peccati exeat, quod sanâ cute intus occidebat : & , ut non solum pœnis spontè à nobis , piè vindicando peccata , susceptis ; sed etiam (quod maximum amoris argumentum est) temporalibus flagellis inflictis , & à nobis patienter toleratis , apud te Deum Patrem , per Iesum Christum , satisfacere valeamus. Greg. l. 7.
Mor. c. 7.

Quanta hæc tua miseratio , in hac vita leniter plectere , ut gravissimis in vita altera pœnis liberer ! Iterum quanta bonitas tua , qui vis , ut quod hic momentaneū & leve est supra modum in sublimitate , æternum gloria pondus operetur in nobis ! O suave verbum , Deus meus , ad quod omnes meritò labores & dolores nostri dulcescant : Ecce Salvator tuus venit ; ecce merces ejus cum eo ! Quam salutaris admonitio : Ne verearis usque ad mortem justificari , quoniam merces Dei manet in æternum ! Quam æquum , ut suum audiat discipulus magistrum , servus Dominum sequatur ! Non est , inquis , servus major Domino suo , si me persecuti fuerint , & vos persequentur. Ita Domine , sequar te quocumque iëris , per laborem & dolorem , per infamiam & bonam famam , & si volueris per crucem , ac mortem ipsam , libenter glorior in infirmitatibus meis , ut inhabitet in me virtus Christi. Trid. scilicet. 14.
c. 9. & 13.

Adversa omnia sive à te Deo meo ; sive à proximo , nec sine te , inflicta , accipiam de manu tua velut paterni amoris certissima argumenta , (quis enim filium quem non corripit Pater ?) & non tantum non indignabor , sed exosculabor corripientem dexteram , quæ hic plectit , ut parcat , præmiet , amplectatur in æternum. O si illo affectu hæc signa dilectionis tuæ , tanquam singularia electorum filiorum tuorum in hac vita beneficia , amplecterer , quò illud electionis vas Paulus amplexus est , cui nihil gratius erat , quam cum Christo , & pro ejus nomine pati , ideoque lætus exclamat : repletus sum consolatione , superabundo gaudio in omni tribulatione nostra ! Ita reliqui Apostoli ibant gaudentes , quòd digni habiti essent pro nomine Iesu pati. Ita omnes Sancti Dei homines , quibus dulce fuit , tollere suam cum Christo crucem , ut later electos Dei numerari possent. Et ego quare etiamnum moror , tam in prosperis effusus , in adversis impatiens , uno sæpe verbo offensus , cui nec mors ipsa gravis esse deberet ? Heu me miserum , nisi ab hac hora tecum , ô Christe , crucem , injurias, Resignatio in adversis.
2. Cor. 4.
II. 62. 11.
Eccli. 18. 2 B.
Ioan. 15.
2. Cor. 11.
Heb. 12.
2. Cor. 7.

rias, tentationes, morbos, adversa & dura omnia lætus si-
ve à Deo, siue à proximo irrogata, tanquam amantis Dei
beneficia, amplectar! Volo, volo, ô Deus meus, confirma
hanc voluntatem meam.

DISTICHON MEMORIALE

Petrus amans pascit: nostrum Deus ambit amorem.

(2) *Hunc bona quaque homines (3) & mala
quaque docent.*

MEDITATIO II. DIEI VIII.

*De perfectiori Amore & Honore Dei super omnia.
respondens 4. puncto ejusdem Contempl.*

VERITAS. Quidquid homo possi-
det bonorum, siue naturæ, siue gra-
tiæ, hoc pro arbitrato suo distribuenti
Deo ita totum debetur, ut homo inde
nequeat gloriari. (2) Nec alium in his
conferendis Deus finem spectavit, præ-
ter se suamque gloriam. quò iccirco à
nobis etiam referenda sunt universa. (3)
Cumque Deus ex gratuito, efficaci, ac
perpetuo amore hæc nobis donarit, par-
erit simili nos, quantum licet, amore
respondere.

ORATIO PRÆPARATORIA ET PRÆLUDIA,
ut supra, formantur.

I. PUNCTUM.

Considera, quod bona omnia, quæ tu,
quæque alii homines possident, non hu-
mana

mana arte & ingenio, sed cælitus à Deo per orbem dispensentur. Unde alios in mundo divites & potentes, alios sapientes, alios nobiles: alios etiam pauperes atque ignobiles esse videmus, quòd Deus, pro suo beneplacito, opes & inopiam, honores & ignominiam, sanitatem & ægritudines, sapientiam & stultitiam, aliaque id genus, solo peccato excepto, distribuatur, adeoque hæc dona à Deo, non secus, quàm à sole radii, à nube umbra, dependeant. Nam hæc universa illi tribuenda sunt, qui attingit à fine usque ad finem; & disponit omnia suaviter. Et si quicquam in mundo esset, quod homo sibi posset arrogare in bonis, fortasse liberæ voluntatis actus censeri deberet, quo ad virtutis exercitium uteretur; sed nisi ad hunc Deus hominem gratiâ præveniente excitet, comitante etiâ fulciat, ac subsequente in eodem conservet, nullus omnino futurus est: ut taceam, elici illū, nisi Deo cum eodem, physica etiam virtute, influente ac conservante, non posse. Unde apparet multis titulis hujusmodi actum Dei potius, quàm hominis censendum esse: & nihil hominis planè proprium solumque esse; nisi abyssū nihili, unde illum Deus eduxit, & errorem peccati, qui in defectu turpissimo à lege rationis, & Dei consistit. En mi homo, hoc tuum habes, cetera Deo debentur: *Non enim sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis, tanquam ex nobis, sed omnis sufficientia nostra ex Deo est.* Hoc discipulos suos Christus post resurrectionem voluisse docere visus est, quando illos ad mare Tiberiadis piscandi gratia digressos, tota nocte nihil capere

Deus providentiâ sua omnia bona mundi liberè dispensat.

Nec actus quidem liberi virtutum in homine sine concursu, & multiplici dono Dei exercentur.

2. Cor. 3.

Ioan. 21.

Et Apostoli felicem piscare

rationis suc-
cessum Deo
praesentis tri-
buunt.

capere passus est, qui tamen, ut primum manè
ad monitum Salvatoris in dexteram navigii mi-
serunt rete, jam illud non valebant trahere præ-
piscium multitudine, ut Joannes jecirco ad Pe-
trum versus, exclamaret: *Dominus est.* Quod
in omnibus rectè factis nos agnoscere necesse
est: *nisi enim Dominus custodierit civitatem,*
frustra vigilat, qui custodit eam. Nam à Domino
omne bonum ac donum, tam naturæ, quàm
gratiæ possidemus. quod in substantia totaque
operatione sua ab illo dependet. ut nihil pror-
sus in nobis sit, quod à Deo separari, nobisque
solis attribui possit, præter solum nihilum ac
peccatum, ob quod jure omnibus aliis creatu-
ris postponimur.

Psal. 126.

Omnès pla-
cè bonum
tam natura,
quàm gra-
tia Deo de-
bemus.

I. Cor. I. 30.

Erga & a-
versio à va-
ria gloria-
tione.

Gal. 6.

Agnitio vi-
litis no-
stra ex pro-
priis defecti-
bus, & exi-
guis in nobis
dionis, si cum
aliis compa-
remur.

Psal. 21.

I. Cor. 4.

AFFECTUS. O quàm sapienter nos Apostolus monuit:
*Non gloriatur omnis caro in conspectu Dei. Ex ipso enim su-
mus in Christo Iesu, qui factus est nobis sapientia à Deo, &
justitia, & sanctificatio, & redemptio* (Hæc enim solis
Christi meritis peccatores obtinemus) *ut qui gloriatur
in Domino gloriatur.* Ita est, ô mi Deus qui existimat se
aliquid esse, cum nihil sit, ipse se seducit. Hoc Paulus de se
judicat, tantus tui amator, vas electionis, charitate tua
tanquam Seraphim, inflammatus: & ego de me, quid
sentiam? Si detraxero mihi quidquid tuum, & reddidero
tibi, nihil est quod retineo meum, nisi errores & flagitia.
Hoc ipsum, quod mihi largitus es, sive in natura, sive in
gratia, quantillum est, si cum Angelis Sanctisque tuis con-
feratur, qui tamen in conspectu tuo oblevata facie, pro-
funda demissione inclinati, Sanctus, Sanctus proclamant.
Quid? quod Christus ipse Salvator, creaturarum, qui
homo, perfectissimus, humanitatem suam passibilem in-
luitus: Ego, ait per prophetam, *Vermis, & non homo, op-
probrium hominum, & abjectio plebis,* ideoque exinanivus
semetipsum factus obediens usque ad mortem crucis? Et hic
ubi Salvator ita humiliatur, vilis homo intumescat? *Qui
omnino habes, quod non accepisti; si autem accepisti? qui
gloriar.*

gloriaris quasi non acceperis? Et quantillum est, quod acceperis, si cum Christo te componas? Licet supremus esses in cælo Angelorum, aut in paradiso hominum, quamdiu in via hac versaris, non poteris deterrimo te latroni præferre: cum possis Dei hostis, ille amicus censer, solaque arrogantia, quæ te illi præfers, sufficiat, ut præ illo præcipiteris, quod Phariseus publicano se præferens ostendit. Et, an ignoras è cælo deturbatum Luciferum, è paradiso Adamum; contraque ex crucis patibulo latronem ad paradysum cælestem transiisse? Tantum in pulcherrimis Dei creaturis superbia; in vilissimo homine demissio potuit. Et ego cuiquam me hominum anteferre præsumam: qui si corpus considero tot miseris subiectum, multis creaturis irrationabilibus deterior sum; si animam tot cupiditatibus & lapsibus obnoxiam, nescio, an odio, an amore dignus sim: si finem & infelicem tot mortalium exitum; eundem jam tum meis me peccatis intelligo promeritum, & solâ Dei misericordiâ esse superstitem? Et cui obsecro me præferam, cum neminem sciam, ita Dei donis abusum fuisse: & si fuerit, deinceps melius non usurum? Deinde, cum quidquid in aliis observo, minus Dei sit, quem in proximo semper æquam est revereri: quomodo eundem aspernari possum? Et si vilis in oculis mundi sit; an ignoro, quod cum simplicitibus sermocinatio ejus: Deus etiam superbis resistat, humilibus autem det gratiam? O mi Deus, aliud non peto, nisi ut humilis esse possim in oculis meis, exemplo & præcepto Salvatoris mei; & hæc solum mihi tribuere, quæ mea sunt; quæ tua, offerre tibi, ac revereri in ceteris, tanquam fontem bonorum omnium. Ego vermis & non homo. tu Deus meus & omnia.

Nemini, nec vilissimo quidem latroni, præferri possum; quod is Dei amicus, ego hostis possum fieri.

Deinde scire non possum, an quisquam Dei donis, magis, quam ego, abusus fuerit. Jac. 4. 6. Desiderium humilitatis.

II. PUNCTUM.

Considera, quod quæcunque Deus hominibus largitus est, imò quæ condidit universa, alio fine non fecerit, nisi propter semetipsum & gloriam suam. *Universa, inquit Sapiens, propter semetipsum operatus est Dominus, im-* *Ut Deus propter semetipsum omnia condidit, ita & à nobis ad illū sunt referenda.*

si ipsi etiam damnati in inferno ad Dei gloriam asservantur: Et certè Deus nec potuit, nec debuit alio fine, sive in nobis, sive extra nos operari. Cum enim perfecta sint Dei opera, adeoque finem optimum habeant: alium, quàm Deum, qui summum bonum est, spectare non possunt. Huc igitur perfectissimè operantem opus suum referre necesse est. Est verò Dei

1. Hoc debetur summa ipsius excellentia.

excellencia dignitasque summa atq; immensa, ut illi merito omnis gloria debeatur; quam ipse quoque Deus divinâ æstimatione suâ ei reddit infinitam. Unde & illa, quæ extra se condit bona, ad illius honorem destinat, utque omnes creaturæ idem faciant, jure requirit. Quare &

Joan. 8. 49.

ipse Christus de se profitetur: *Ego autem non quero gloriam meam; sed honorifico patrem meum.* Et discipuli, postquam tantam cepissent piscium multitudinem, ut educere vix possent, repente hoc factum tribuerunt Deo, dixerunt-

2. Ut Dominus supremus noster hoc exigit.

que *Dominus est.* Nam, præter summam excellentiam, etiam dominium Dei absolutum & supremum, quod in res omnes, à se in creatione, & conservatione dependentes, obtinet, exigit, ut actiones nostræ, tanquam fructus suo

3. Ut redemptor.

Domino debiti, offerantur. Accedit quòd nos, qui eramus, ut servi obligati Domino, ad præstandum servitium in omnibus, per redemptionem Christi acceperimus *spiritum adoptionis filiorum Dei*: ideoque non jam in timore, tanquam mercenarii, sed in amore potius Deo, tanquam filii parenti optimo, obsequium debeamus. Postremò cum ipse Deus ex infinito

4. Amore suo erga nos

in nos amore hæc bona conferat, nosque per hæc

hæc cum immenso bono, quod ipse est, con- *hoc mere-*
jungere studeat, non tantum æquum est, ut *tur. Deni-*
omni amore illi nostras actiones deferamus; *que quia est*
sed nobis ipsis, animæ nostræ, salutique hoc *summum*
ipsum debemus, hanc omnino deserturi, si à *bonum ani-*
Deo recedamus. *ma nostra.*

AFFECTUS O quantum bonum illis præparatum est, *Eph. 1. 4.*
quos elegit Deus ante mundi constitutionem, & prædesti- *Aspiratio ad*
navit in adoptionem filiorum, per Iesum Christum, in lau- *Deum tan-*
dem gloriæ gratiæ suæ? Quanta felicitas bene & ex amore *quam finem*
Dei operantium, qui eundem operis sui finem habent, quæ *ultimum in*
Deus ipse! quam præclaræ actiones illæ, quæ sapientissi- *omni opere*
mæ conformantur directioni Dei, quæ supremæ placent *spectandum.*
bonitati! quam deformis opus, quod ab hac rectitudine *1. Quia ipse*
& bonitate deflectit! quam consultè nos monuit Aposto- *Deus hoc fa-*
lus: *sive manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, Deus hoc fa-*
omnia in gloriam Dei facite. Ne quicquam in vita vestra *cit.*
sit, etiam ex actionibus indifferentibus, quod ab hoc fine *1. Cor. 10.*
discedat. Quam cordatè Sapiens: *vade & comede in lati-*
tia panem tuam, & bibe cum gaudio vinum tuum; quia *Ecclz. 9.*
Deo placent opera tua. Sanè liquidum & ingens gaudium *2. Quia ju-*
placere Deo. Et quod tanta sollicitudine fecere Apostoli, *cundum est*
quod Sancti omnes, quod ipse Christus, quod denique su- *placere Deo.*
premus omnium rerum opifex Deus, cur facere pigeat, *3. Quia mul-*
& non potius cum summa voluptate delectet? Quid cun- *tis titulis ob-*
ctaris, ô homo, Dominus hoc requirit à servo, an non *sequi & a-*
debes obsequium? Pater à filio postulat; an reverentia *moris debe-*
non tangeris? Summè amans à tua hoc anima exigit, tan- *mus.*
quam sponsâ; an non caperis amore? Tuomet hæc ipsa *4. Quia no-*
præcipiuntur commodo, (quod enim ex tuis actionibus *stro bono hoc*
Deo commodum?) an non traheris utilitate? Deus tuus *Deus exigit.*
est, qui præcipit; an autoritas non percellit, bonitas non *impellit?*
Jlle tuum versatur ante animum, præsens adest, *suadet, hortatur, incitat: vult te in quovis opere hac tua*
intentione summè felicem esse, æterno infinitoque hic in *vita bono coniungi, ut æternum fruaris in cælis. Dum*
sua gloriam postulat, tuam quærit: feliciorum cum se *non possit facere; te fieri hac arte cupit. Hæc via est, quæ*
opera tua super aurum argentumque pretiosa efficit; quæ *supremæ*

supremæ majestatis favorem conciliat, quæ te ex abjecte homine in Dei filium Christi que coheredem transformat. Heu, quot mortales terrenorum Principum ac Regum gratiam multis obsequiis captant, & rarò integram stabilemque assequuntur: & tu illam negliges summi æternique Regis gratiam, quæ minori tibi labore certiore eventu defertur? Hanc ut assequeris, ipse Deus homo factus est, vitamque ac sanguinem pro tua salute profudit: infirmitatis penè amoris argumentis provocat, & tot incitamentis, quot ad usum tuum præfens ipse largitur. Et adhuc tam ingratus, ac ferreus esse poteris, qui adedò tuam amantem non redames? Absit, ô Deus, absit imposturum quicquam à me fiat, quod majori tuæ gloriæ à me non destinetur. Mille titulis tibi debita, hoc saltem unico redam, ut tu in omnibus, super omnia glorificeris Deus conditor, & redemptor meus. Accipe ex hoc momento omnia cogitata, desideria, & actus meos, quæ ad majorem tui nominis honorem tibi do, dico, & obsecro, hoc indices tibi millies repetere votum desidero.

III. PUNCTUM.

*Deus homini
donavit
omnia.*

1. Ex gratuito amore.

Rom. II. 35.

Considera, quo modo Deus homini creaturas impendat, & omnia dona tam naturæ, quàm gratiæ largiatur: & reperies 1. gratuito prorsus amore hoc ipsum facere: neque enim hominis ad hoc præstandum beneficiis provocatus est, aut ulla spe emolumenti justæque compensationis induci potuit: *Quis enim prior dedit illi, & retribuetur ei? quoniam ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt omnia.* Certè summo atque omni ex parte perfectissimo bono nihil potest in bonis deesse: quandoquidem extrinseca etiam bona ab eodem, longè eminentius hæc in se complectendi, profluunt. Deus solus est, qui ab extrinseco igne magis non illustratur, idemque in sua claritate est, sive radios in terram effundat, sive eclipsi præpeditus conti-

neat,

neat. tota radiorum profusio ad terram spectat
 illustrandam. 2. Deus efficacissimo sua bene- 2. Ex amore
 ficia amore homini effert, ita ut amando donet, efficaci.
 & donando amet. Tantò igitur hominem, præ
 reliquis efficacius amavit, quantò eum nobilio-
 rem, & sibi magis similem reddidit, omnibus,
 quæ extra hunc sub cælo fecit, præpositum.
 Certè, *maxima & pretiosa nobis promissa donavit* 2. Petr. 1. 4.
ut per hac efficeremur divina consortas nature.
 Quin eo usque extulit, ut per Prophetam de
 nobis pronuntiet. *Ego dixi, Diu estis, & filii ex-* Psal. 81.
elsi omnes. Et, qui vos tetigerit, tangit papillam Zach. 2.
oculi mei. In hoc autem maximè apparuit cha- 1. Ioan. 4. 9.
ritas Dei in nobis, quia Pater filium suum misit
unigenitum, in hunc mundum, ut vivamus per
eum. 3. Perpetuo nos Deus amore dilexit, vi 3. Ex amore
 cius in nos bona suo tempore contulit. *In cha-* perpetuo.
ritate, ait, perpetua dilexi te. Et, in hoc charitas Ier. 3. 8.
est, non quasi nos dilexerimus Deum, sed quoniam 1. Ioan. 4. 19.
ipse prior dilexit nos: Et quidem, cùm adhuc ini-
nici essemus, & peccatores. Videte, qualem cha- 1. Ioan. 3.
ritatem dedit nobis pater ut filii Dei nominemur,
& simus. Quantus Dei amor, quantam in nobis
mutationem facit! Nec satis. Nunc filii Dei su-
mus, sed nondum apparuit, quid erimus. Scimus v. 2.
quoniam, cùm apparuerit, similes erimus: quo-
nam videbimus eum, sicuti est. En amorem ab
 eterno in æternum extensum.

Quare vicissim Deus exigit à nobis amorem, Vicissim igitur
 in non æquè perfectum, certè quantum licet si- Deus
 nilem. Sic enim Joannes concludit. *Nos ergo* pari amore
diligamus Deum, quoniam ipse prior dilexit nos. Si est ab homi-
quis autem dixerit, quoniam diligo Deum, & fra mine dili-
gendus.

1. Ioan. 4. *trēm suum oderit, mendax est. Et hoc mandatum habemus à Deo; ut qui diligit Deum, diligat & fratrem suum* Quodnam illud mandatum? Exponit hoc Christus. *Diliges, inquit Dominum Deum tuum, ex toto corde tuo, ex tota anima tua, ex tota mente tua ex omnibus viribus tuis; Cor à mundo plenè ad me meamque voluntatem amplectendam convertes, anima cupiditates inordinatas mihi submittet, mens intellectum in obsequium fidei & legis meæ, denique vires facultatum & sensuum tuorum ad me amandum impendes. Addit. diliges proximum sicut te ipsum, quin etiam: diliges inimicum tuum, & beneficies his, qui oderunt te. Qui sic diligit, legem implevit.* Hæc porrò charitas perfecta erit, si 1. gratuita etiam fuerit, hoc est, non timore pœnæ, aut spe præmii Deo impensa: nam *perfecta charitas foras mittit timorem.* Quare licet neque cælum, neque infernus esset, Deus tamen, quia summum bonum est, & gratuitò nos diligit, purè gratisque propter se diligendus à nobis esset.
1. Ioan. 3. 18. v. 16. 2. *Efficax noster amor esse debet; ita, ut non diligamus verbo, neque lingua tantum; sed opere & veritate.* Si Christus *animam suam pro nobis posuit, & nos debemus pro fratribus animas ponere: quanto magis honorem, & opes!* 3. Et perpetuus amor requiritur. ne ex illis simus, qui *in tempore tentationis recedunt: sed cum Paulo possumus dicere: quis nos separabit à charitate? certus sum, quia neque mors, neque vita: neque creatura ulla nos poterit separare.*
- Rom. 8. 35.

AFFECTUS. Dignissimus es, ô Deus, & infinitū bonum meum, cujus eminentia summa est, profunditas inexhausta

sta, amplitudo immensa, duratio æterua, dignissimus inquam es, qui ex toto corde, anima, mente, viribus omnibus à me, atque universis creaturis tuis, perfectissimè agnoscaris & ameris. Hoc est, ut non solum æstimatione & amore nostro præferaris creatis rebus universis, ita ut illas præ te despiciamus, & deferere parati simus (quod omnibus ad salutem est necessarium) sed etiam, ut quantà possumus affectuum, & virium mentis corporisque intentione, te tuumque divinum beneplacitum, amplectamur in omnibus, tam cogitatione, quam verbo, & opere. agnosco, & coram oculis tuis, totâque cælesti curiâ profiteor, atque ex intimo etiam animi sensu præstare desidero, verè, *magnus Dominus & laudabilis nimis, & magnitudinis ejus non est finis! Verè, non est sanctus, ut est Dominus, & non est alius extra illum.* Tu solus sanctus, solus Dominus, solus altissimus, & non est bonus nisi solus Deus. Et tamen tu tam excelsus Dominus ac Deus meus, qui bonorum meorum non eges, charitate infinita, gratuita, & perpetua dilexisti me: etiam priusquam essem, & in utero formares me. Dilexisti me cum perditus essem, cum inimicus, cum spernerem, & odissem Deum & amatorem meum. Dilexisti me jam sæpius receptum in gratiam; & tamen iterum iterumque offendentem, cum alios ob peccata horrendo inferni barathro involveres, adhuc dilexisti me, gravissimasque pro me pœnas flagellatus, vulneratus, crucifixus, ultimâque afflictus morte sustinuisisti. Tanto suprema Dei majestas ac bonitas amore me vilissimum & ingratisimum hominem complecteris, & ego vicissim amore tui totus non ardeam!

O si omnium hominum corda, omniumque Angelorum affectus, quin etiam omnium possibilem creaturarum amandi vim possiderem; ut dignum aliquid, tibi Deo meo, tantôque amori tuo, vicissim amando possem rependere! sed quantillum hoc esset, quando nil nisi finitum amori reponerem infinito? ô sapientia inscrutabilis, quis te ut par est æstimabit? ô majestas excellentissima, quis te sat digno honore

Agnitio obligationis nostræ ad Deum purè amandum, ex corde toto.

Psal. 114.

Dei amor inexplicabilis erga nos immerentes.

Desiderium amandi vicissim summè Deum.

*Gaudium de
inestimabili dignitate
& bonitate
te Dei.*

venerabitur? ô bonitas immensa, quis te satis unquam poterit amare? Gratulor tibi, ô Deus meus, quod talis tantusque sis, quem nec ego, nec ulla creaturarum satis æstimare, venerari, amare queat. Gaudeo exultoque ex intimis animi mei sensibus de tanta immensitate bonorum tuorum, & perinde illa tibi medullitus fa-veo, atque offero plenissimo amoris affectu univ-ersa, ac si mea essent, illaq; in te amantissimū Deum, largiendo transfunderem. Doleo vcrò intimè, detestorq; atque execror, si quicquam in me fuerit, aut etiamnum sit, quod tantæ displiceat majestati, & bonitati adversetur. O quam vellem illi deinceps placere in omnibus! Nihil peto, ô Domine, nullumque in terra cæloque meorum operum præmium aliud, nisi, ut sicut tu me amasti hactenus, donando gratis omnia, etiam vitam ac sanguinem tuum, ita & ego amem te Deum meum, vitamque ac sanguinem meum pro te impendam.

*Dolor de of-
fensa ex a-
more Dei.*

*Oblatio sui
plena, ad
Dei glo-
riam.*

O suavissime Jesu, confirma hunc amorem meum, per divinam tuam gratiam, ut ab illo nunquam in vita ac morte deficiam. In hujus amoris signum offero modo, cum sanctissimis meritis tuis, per manus tuas æterno Patri, omnes actiones & potentias meas in holocaustum perpetuum, ad gloriam & honorem divini nominis tui, ut per ea benedicaris cum Deo patre, & Spiritu S. Quidquid porrò de me volueris, totus tuus sum, totum me tibi resigno. si velis me prosperis frui, sis benedictus; si adversis, sis iterum benedictus. Satis mihi erit, in quavis etiam calamitate, tentatione, & contemptu,
quod

quod tu cum patre & Spiritu S. sis felix, ac gloriosus in secula. Hoc unicū erit votum ac solatium meum, quot omnibus vitæ momentis quotiescunque respiravero, toties repetitum ac dictum volo, sis, ô Deus benedictus & super-exaltratus & gloriosus per infinita secula. Amen, Amen.

DISTICHON MEMORIALE

*Cuncta Deus tribuit (2) cunctorum gloria soli est
Debita (3) Tu dextram Regis amantis ama.*

MEDITATIO III. DIEI VIII.

*De conformitate voluntatis humana cum divinâ,
ex amore Dei, juxta instructionem Christi
Petro datam.*

VERITAS. Cum professus Petrus esset, se Christum amare, jussit Christus in hoc esse intentum, ut se sequeretur. multis enim titulis, ad Dei voluntatem in omnibus sequendam, homo obligatur. (2) Et necessitate certa ad hoc volens nolens tenetur; præterquam, quòd tam summa Dei excellētia, quàm nostra utilitas hoc requirat. (3) ideoque non adversa minus, quam prospera, cum gratiarum actione, à Deo semper sint acceptanda. Et per hoc summa hujus vitæ quies & felicitas obtinetur.

ORATIO PRÆPARATORIA ET PRÆLUDIA
juxta modum suprapositum.

Christus Petrum, jam suæ Ecclesiæ præpositum, ad majorem perfectionem compendio instructurus, propriæ voluntati & inani sollicitudini renuntiare jubet, & tantum esse sollicitum, ut se sequatur. *Cum esses junior, ait, cingebas te, & ambulabas quo volebas, cum autem senueris, alius te cinget & duces, quo tu non vis.* Verum sequere me, quem nosti, pari in casu, dixisse Patri: *Non mea voluntas fiat, sed tua.* Cumque Petrus intelligeret, hac admonitione Christi, se ad mortem cum Christo sustinendam vocari: quærit ex Salvatore, ad Joannem versus: *Hic autem quid?* respondit Christus: *sic eum volo manere, donec veniam: quid ad te. tu me sequere.*

In hac brevi instructione tradidit summam Christianæ perfectionis, quæ consistit, in abnegatione voluntatis propriæ, & conformatione ejusdem cum voluntate Dei, quâ nos aliosque juxta divinam providentiam, & beneplacitum suum moderatur. Et huic verè Dei amantem, qualem se Petrus profitebatur, acquiescere necesse est. Quia variis ad hoc titulis obligatur.

I. Quòd Deus, ut conditor, & conservator universorum, quæ in mundo sunt ac fiunt, absoluto plenoque omnia dominio possideat, & hoc à se abdicare, atque ad alterius arbitrium integrè transferre nec possit, nec velit; cum ab ipso necessario, tam in essentia sua, quàm operatione, quævis creata dependeat: adeoque agere pati, mutari, aut consistere non possint, nisi ad arbitrium supremi agentis. Quare si quis hominum aliud fieri velit, quàm quod vult Deus, in ordine eventûque rerum creatarum; perinde agit, ac si velit, ut Deus ex arbitrato & beneplacito nostro potius, quàm suo, dependeat,

Joan. 21.

Christus Petrum instruit, ad suam abnegationem, & sequendam voluntatem Dei.

Tenetur se homo conformare voluntati Dei.

1. Quia ille conditor, & Dominus est.

deat, hoc est, Deus non sit. Quo quid potest magis stultum, arrogans, & perversum cogitari? Quantò Job in summa rerum suarum perturbatione, & afflictione dixit rectius: *sicut Domino placuit ita factum est, sit nomine Domini benedictum!*

2. Sapientia Dei infinita, quæ in sua dispositione non fallitur, sed *attingit à fine, usque ad finem, fortiter, & disponit omnia suaviter.* Et hanc nos humano ingenio nunquam assequi, nedum corrigere possumus. Quis enim causam rationesque scrutabitur, cur Deus ita Angelos hominesque labi permiserit, quos omnes ad magnam gloriam suam conservare poterat? cur tot millia hominum sinat in sua infidelitate perire? cur me, cur alios, si originem spectes nihilo meliores, ad lumen fidei vocarit? cur infernum tot suis creaturis impleat, æternum Deo suo maledicturis, cum possent in gloria benedicere? An non cogimur cum Paulo exclamare. *O altitudo divitiarum sapientia & scientia Dei, quam incomprehensibilia sunt iudicia ejus, & investigabiles via ejus! Quis enim cognovit sensum Domini, aut quis consiliarius ejus fuit?* Ad tam ingentia cum obstupescas; & tamen certus sis, quod Deus infinitè justus & misericors, nulli possit facere injuriam, nedum velit; necessarium est, ut submittas intellectum iudiciumque tuum Deo. Quòd si in tantis rebus cogaris facere, cur non in minimis, & quotidianis casibus occurrentibus, Deo te longè sapientiori dirigendum plenè committas?

Sap. 8.

2. Quia ipse sapientia infinita, ideoque inscrutabili nobis omnia disponit.

Rom. 11.

3. Quia pro-
videt nobis
benevolè in
omnibus.
1. Pet. 5.
Luc. 12.

3. Providentia & benevolentia Dei circa quemlibet nostrum hoc requirit; ut cum ipsi cura sit de nobis, omnem sollicitudinem in ipsum projicientes, plenè nos Deo committamus. Nam si nec passer quidem in oblivione est coram Deo; quomodo hominis ad sui similitudinem conditi, & cui cetera subjecit universa, oblivisci poterit? Dixit Sion, dereliquit me Dominus, & Dominus oblitus est mei: sed Deus respondet: Nunquid oblivisci potest mulier infantem suum, ut misereatur filii uteri sui? Et si illa oblita fuerit; ego tamen non obliviscar tui. Ecce in manibus meis descripsi te. Expende hic, qualem tui curam Deus hactenus gesserit, & quomodo etiam mala omnia in bonum tuum verterit, & quæ gravia & tristia sustinuisti, nunc tibi in gaudium & jucunditatem versa sint, aut certè olim vertentur; teque divinæ providentiæ lubentissimo animo regendum trade.

4. Quia re-
ctissima ejus
voluntas est.

4. Voluntas Dei sanctissima rectissimæque, quæ omnia referri dixerit ad perfectissimum finem, qui est summum bonum, ab homine possidendum; si tamen se homo, tam æquæ voluntati & ordinationi conformarit, ab illo sine non recedendo. Quod faciet, si hanc ipsius voluntatem in præceptis consiliisque Dei, atque in omnibus, quæ à Deo in vita & morte accidunt, amet & amplectatur. Nam bona, & mala; vita & mors, paupertas & honestas à Deo sunt. Quàm æquum igitur; ut sive nos debiles, sive fortes, sive honoratos, sive despectos, sive vi-ventes, sive mortuos Deus velit (qui omnino vult, quod optimum est) cupidissimè amplectamur!

AFFECT.

AFFECTUS. O quis ego sum, qui respondeam Deo meo! nunquid dicit figmentum ei, qui se finxit; quid me fecisti sic? An non habet potestatem singulus luti, ex eadem massa facere, aliud quidem vas in honorem, aliud in contumeliam? Ita, ô Domine Deus meus, Gaudeo, quia Dominus universorum tu es, & nemo potest resistere voluntati tuæ. æquissimum placere est, ut creaturæ omnes, tam in esse suo, quàm operari profusus tuæ sint, tibi que serviant; quia totum à te possident. Hoc cœlum ac sidera, hoc elementa, hoc plantæ omnes, hoc omne animal sensibile perfectissimè ad nutum tuum præstat in omnibus; & homo rationalis ad tui imaginem conditus non faciat? Jam, cum infinita sapientia tua sit, quâ disponis ac moderaris prudentissimè universa; quomodo huic ego cōtradecere potero? Nunquid extremæ perversitatis & amentię homo sit, qui ausit dicere, melius hæc intelligo, sapientiusque quàm tu, ô Deus, ordinare possum. juxta meam potius, quàm tuam dispositionem hæc & ista fiant? Et tamen hoc ipso opere videor dicere, si, in minima etiam re, non acquiescam divinæ ordinationi tuæ? Procul igitur, procul à me tanta vœcordia. Dispone tu, ô æterna Sapientia, juxta divinum beneplacitum tuum, de me atque universis creaturis tuis. omnes sensus ac judicium meum tibi illisque omnibus submitto, quos tui loco mihi in terris præfecisti. Novi, ô Domine, & cum summa animi gratitudine recole amantissimam providentiam tuam, qua me hactenus, non secus ac mater filium suavissimè ad hunc diem usque aluisti ac deduxisti, omnia etiam mala, quæ vel perpepetravi, vel sustinui, admirabili dispositione in meum bonum convertendo. Unum tantum intimè doleo, quod majori gratitudine & promptitudine obsequendi tibi tuique non responderim; cum tamen agnoscam divinam voluntatem tuam esse regulam omnis boni, & perfectio- nis, omnis gaudii & quietis. O Domine, doce me facere de sequens voluntatem tuam; & ita meam dirige, ut præter tuam nihil velit, aut possit, ut sive in vita, sive in morte tuus maneam, nunc & in æternum. In omni imposterum actione mea, dictum ex animo volo, fiat voluntas tua.

Plena subje-
ctio & vo-
luntatis no-
stra arbitrio
Dei.

Cui parent
creata cete-
ra,

Cui contra-
dicere sub-
tium, quia
nemo intel-
ligentior.

Cui debe-
mus omne
bonum ha-
ctenus ac-
ceptum.

Dolor de ne-
glecta resig-
natione, &
Proposium
da,

II. PUNCTUM.

EX parte hominis perpende I. Necessitatem summam divinæ voluntati se conformandi. Nam si voluerit contendere cum Deo, non poterit ei respondere unum pro mille. Sapiens est corde, & fortis robore: quis restitit ei, & pacem habuit? Nemo planè. Stoliditas magna est mortalium ordinationi Dei non acquiescere. Cum enim hæc suspendi, everti, mutarive humano ingenio nequeat, quorsum obluetamur? Intueri præterita, atque illa quæ aliter, quàm optabas volebasque evenerunt; quid tibi profuit divinæ voluntati non repente accedere, eamque probare & revereri? An non malis, quæ sustinebas, aliud adjecisti longè gravius malum impatientiæ? ut taceam jugum Domini, quod leve esse poterat, hoc pacto à te aggravatum, animique quietem & pacem fuisse perturbatam. Jam ad futura si te convertas, illa præsertim quæ ex libera Dei aut hominum voluntate dependent: quid eorum est, quod in potestate habeas, aut tua possis providentia gubernare; cum nec præsentia quidem securâ dispositione modereris? Sola, ô homo, Dei providentia est, quæ in sua dispositione non fallitur; quam cum evertere sit impossibile, non acceptare, erit insanum.

Job. 9.

1. Necessitas
resignationis
ingens, cum
divina vo-
luntati ne-
mo possit
resistere.

2. Summa
excellencia
est, quia
magis inti-
mè Deo jun-
gi nemo po-
test, quàm

2. Dignitatem atque excellentiam hujus resignationis considera. Homo enim, cum in ceteris obsequiis, & oblationibus Deo præstitis, vel opes suas, vel honores, vel voluptates, quibus frui possit, offerat; ut in eleemosynis, jejuniiis, votis: hic nobilissimam sui partem, liber-
tatem

tatem ac voluntatem suam, penitus Deo resignat, nihil aliud volens nolensque, nisi quod divinæ placuerit voluntati. Hoc solum æstimans amplectensque tanquam optimum, quod Deo visum est; imò vivens quodammodo regensque seipsum, illâ, quâ Deus vivit, regitque se, & omnia, voluntate. Quæ est summa cum Deo conjunctio, adeoque & perfectio. *Qui enim adhæret Domino, unus spiritus est. & vita ipsius abscondita est, cum Christo, in Deo.* Quo quid potest esse excellentius, & gratius Deo? Ab hac resignatione Davidem extollit Deus. *Inveni, ait, David filium Jesse, virum secundum cor meum, qui faciet omnes voluntates meas.*

qui eadem cum ipso iustitur voluntate.

1. Cor. 6. 17.
Gal. 2. 20.

Act. 13. 22.

3. Utilitatem hujus conformitatis expendendam omnem penè hujus & alterius vitæ felicitatem hæc sola facile impetrat; cum omnes fructus divini spiritus, cui conjungitur, participet. *Fructus autem spiritus sunt charitas, gaudium, pax, patientia, benignitas, bonitas, longanimitas, mansuetudo, fides, modestia, continentia, castitas.* Ex conjunctione enim hac voluntatum charitas mirificè inflammatur, gaudium & pax imperturbata nascitur; quando omnia, etiam adversa, quæ eveniunt, ex sapientissima dispositione Dei, hæc ad salutem nostram ordinantis, & voluntate sanctissima provenire certum est. ut medicis potionibus, licet amaris, gaudemus, ob speratam ex iis salutem. Jam quis irascatur, aut impatientiâ efferatur, si æquissimam Dei voluntatem respiciat? Cui continentia virtutesque ceteræ difficiles sint, cum ad beneplacitum sanctamque Dei legem attenderit?

3. Ad omnem profectum in virtute utilissima est.
Gal. 5. 22.

derit? Deum amanti, ejusque voluntatem amplectenti nihil difficile est, sed in omnibus casibus meminit, quòd sibi non minus, quàm Petro dictum sit: *sic volo. quid ad te? tu me sequere. Qui non quero voluntatem meam, sed voluntatem ejus qui misit me.*

*Æstimatio
felicитatis
Deo plenè
obsequenti.*

AFFECTUS. O ter quaterque felices, qui, desertâ voluntate propriâ, quæ ad omne nos malum præcipites rapit, ducem certissimum fidissimumque sequuntur voluntatem divinam! Miserum me, & in multis offendentem quoties ab hac via deflexi! insanum me, quando adversi illam, quæ incorruptæ bonitatis est, meâ pugnavi malitiâ! Quàm sapienter ab Apostolo monemur: *ut filii lucis ambulate. Fructus enim lucis est, in omni bonitate, & justitia, & veritate: probantes quid sit beneplacitum Deo: cui nihil placere potest, nisi quod æquissimum sanctissimumque est, & cum nostra salute, gloriâque ipsius maxima conjunctum: cui quidquid displicet, hoc tam iniquum esse, quam mihi noxium est. Verè magna est gloria sequi.*

Eph. 5. 9.

*Detestatio
cupiditatis
omnis, à divina
voluntate nos ab-
ducentis.*

*Dominum, magna ignominia ab illo deflectere! Apago turpis cupiditas, quæcunque me à Deo meo divellis, & divinæ voluntati præponis humanam. Quantum, heu dedecus, hominem tam modica rerum cognitione præditum, ut nec muscæ quidem unius naturam penetret, eique conservandæ, ut par est consulere possit, eò tamen temeritatis assurgere, ut consilium judiciumque suum, divina providentiæ opponat, voluntatemque propriam, toties offendentem, præferat legi voluntatique increatæ! An non hoc est sedem Deo eripere debitam, seque cum Lucifero in illa, tanquam judicem & legislatorem sapientiorè æquiorèmque, collocare? O perversitas, quæ omni post se vitium trahit, omnem excindit virtutem, omnem Deo honorem, homini fructum, conscientiæ pacem tranquillitatemque aufert! Quàm jucundum est, cum Christo posse dicere: *cibus meus est, ut faciam voluntatem patris mei, qui in cælis est.* O mi Domine, fac ut hoc tecum cibo delecter, ac desipiat mihi quidquid ab illo diversum est. Fac, quantum possibile est, ut totus hoc mecum mundus amplectatur, & respuat. Tuam voluntatem in omnibus*

*Ioan. 4.
Desiderium
tranquilli-
tatis, quæ est
omnium*

veneror & admitto : meam juratâ tibi fide impoſterum Deo acquieſ-
 prorsus ſubjicio. Accipe tu meam : concede mihi tuam. *centium.*
 Hâc ſolâ vivere ac mori deſidero. Nec ego ſolum, ſed
 & omnes quos meæ curæ commiſiſti. Hos juxta mecum
 incitabo & inflammabo ad ſerviendum tibi.

III. PUNCTUM,

Conſidera, quanti referat, non ſola agni- *1. Non ſolo*
 tione hujus veritatis acquieſcere; ſed ex- *affectu, ſed*
 ercitationem ipſam, atque opera noſtra ex illa *re ipſa vo-*
 dirigere, omniâque ad ſanctiſſimam illius vo- *luntas Dei*
 luntatem explendam referre : non ſolum cum *amplecten-*
 ex voto noſtro cuncta fluunt (nam tum volun- *da. Quod*
 tate propria ſatis inclinamur) ſed tum maxi- *in adverſis*
 mē, cum adverſa, & contraria noſtræ cupidi- *maximè ne-*
 tati nobis inferuntur. In proſperis ſemper pe- *ceſſarium*
 riculum ſubeſt, ne cum Dei voluntatem nos *eſt.*
 amplecti proſitemur, cupiditatum noſtrarum
 ſenſu abducamur. Et hæc cauſa eſt, cur ſanctis
 Dei gratius fuerit adverſis, quàm proſperis cir-
 cumfluere, quòd in illis acceptandis nihil pro-
 pria voluntatis irrepèret, vitiumque puræ re-
 ſignationi inferret.

Cavendum verò, ne etiam in rebus adverſis *2. Sine omni*
 nos Deo conformando, id fiat, cum exceptio- *exceptione,*
 ne hujus, aut illius rei, aut circumſtantia, vel *etiam peccati*
 perſonæ. ut quidam ajunt; ferrem æquo ani- *alterius,*
 mo, niſi honorem meum læderet, niſi ſapientius *quod noſtra*
 offendisset, niſi perditus iſte nequam proſus *poteſtatis*
 immerenti, ex odio atque invidia, vim inju- *non eſt im-*
 riamque intuliſſet. Nam hæc univerſa, quid ad *pedire, ad-*
 e? An quicquam eorum eſt, quod ex Dei vo- *mittendum*
 untate tibi irrogari non exiſtimas? Nemo ca- *eſt, quidquid*
 illum de capite tuo, ſine Dei nutu ac diſpoſi- *Deus, per*
 tione auferre poteſt; & tu ambigis, an Deus hæc *quocumque*
homines, im-
miferis.

tibi immittat? Jobum improbi raptores boni omnibus exuunt, dæmon gravissimè persequitur, amici corripunt, uxor calumniatur: & tamen hæc ipse uniuersa, tanquam à Deo immissa excipit: *Dominus inquit, dedit, Dominus abstulit: sit nomen Domini benedictum.* Nihil hi Diabolo, nihil hostibus, nihil amicis, nihil odio aut inuidiæ imputat. Deum solum, in quo nihil horum fieri noverat, intuetur. Ne justam excusationem habes, quòd peccata aliorum detesteris. Nam horum iudicium penes solum Deum est. Et si ipse permittat, atque etiam bonum, vel tuum, vel aliorum ex his eliciat; quid est, cur tu oblueteris? Intuere Christum, qui & Deus, & homo erat; & tamen volens lubensque tantum opprobriorum pœnarumque sustinuit, quas innumeris peccatis flagitiisque aliorum sibi videbat, ex inuidia malitiæque, infligi, non ab hostibus solum, verum & amicis, quos tot ante beneficiis ornaverat. Si nulla ipse exceptione utitur; sed uniuersa mala, tam varia, tamque acerba, quibus fama honor, vita, Deus ipse lædebatur, ex sola tamen Patris manu suscipit: quid est, quod te reluctantem, nisi propria cupiditas efficit, quâ t nondum potes Deo plenè submittere, & dicere cum Christo: *non mea, sed tua voluntas fiat.*

Denique observandum altèque animo intelligendum est, quod quæ nobis à quacunque creatura per Deum infliguntur, hæc inter prima Dei beneficia sint. Nam *castigat omnem filium quem recipit.* Dum igitur hic castigat in peccata, ne plectat in vita altera; dum affectu

3. Adversa
cum omni
gratiarum
actione, non
minus, quâ
prospera ac-
ceptanda.

inordi-

inordinatos supprimit, dum instruit affligendo ad omnem virtutem; par est, ut beneficium amplectar, & cum Christo, pro suis etiam persecutoribus orante, gratias potius, quàm indignationem homini injuriam inferenti rependam. Hoc denique verè est, Christum sequi. *Va illi, qui contradicit fictori suo, testa de samis* II. 45. 9.
terra!

AFFECTUS ET COLLOQUIUM. Adoro, & revereor, summe Deus, & Pater amantissime, sapientissimam æquissimamque divinæ tuæ voluntatis dispositionem in iis, quæ mihi aliisque eveniunt, universis: *fiat voluntas tua, sicut in cælo, & in terra.* Utinam hæc in terris ita agnoscerem, sicut beati, qui in cælis sunt! Quam lætor, illos reperiri in reaturis tuis, qui sanctissimam tuam voluntatem perfectè implent, & dum ex illa magis, quàm propria voluntate reguntur, ac vivunt, felicitate & pace gaudioque summo usufruuntur! O quàm feliciter illis cessit, quod exiguo hic tempore tuæ acquieverint voluntati, & abnegaverint suam! neque enim alia ad cælum via est: nisi nos fallunt verba tua: *qui vult venire post me, abneget semetipsum, tollet crucem, & sequatur me. Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet eam: qui autem perdiderit animam suam propter me, inveniet eam.* Abneganda, & quaerenda anima & voluntas nostra in terris est, ut eam inveniamus in cælis. Nam illic beati ita vivent ex voluntate Dei, ut simul propriam impleant, quæ in nullo dissentire poterit ab illa, quæ eadem est, cum summo bono. O si & mihi hic in terris liceret deponere veterem hominem, qui corrumpitur secundum desideria erroris, & invenire novum, qui secundum Deum creatus est, in justitia & sanctitate, nihil agendo, nisi quod justissimæ tuæ convenit voluntati: ne aliquando eandem cum Solymæis exprobrationem audire cogat. *quoties volui te congregare, sicut semadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, & non potui.* O magna perversitas, nolle hominem, quod vult deus: aut velle, cum is nolit!

Plena resignatio in omnem Dei voluntatem.

Congratulatio, quod sancti per hanc felices sint.

Matt. 16. 24

*Eph. 4. 22
Vocum Sanctos imitandi, & deserendi voluntatem propriam, exemplo Christi.*

Matt. 23. 37.

August. in
Med.

Aufer à me Domine, omne nolle, quod vis : & omne velle, quod non vis. Non postulo, ut imposterum mihi tribuas, quidquid ego voluero; sed ut velle me facias, quidquid tu volueris. Compelle me intrare ad sanctissimum beneplacitum voluntatis tuæ; qui corpore, animâ, omnibusque potentiis tuus sum : qui naturam tibi debeo, ut conditori; vitam ut conservatori; gratiam ut redemptori. Ecce sicut oculi servorum, in manibus Dominorum suorum, ita oculi nostri ad te Deus noster. Et quomodo tibi possum contradicere, quando non solum creata universa (præter solum perversum hominem) sed & Christum redemptorem, video tibi subiectum, & obsequentem voluntati tuæ usque ad mortem crucis? An forsitan sequi pudet pigetque, quo unigenitus filius tuus ex hoc mundo ad cælum anteceffit? An ignoro, quia, mundus transit, & concupiscentia ejus, qui autem facit voluntatem Dei, manet in æternum? O mi Deus, ne in æternum à te divellar, fac me tecum hinc nunquam dissentire in tempore! idque potissimum, in tentationis & adversitatum tempore, ut tunc ex animo dicam, fiat voluntas tua, imò læter atque exultem, quod tua potius impleatur voluntas, quam mea, Fiat, fiat.

DISTICHON MEMORIALE

Petrum, teque, sequi vult Christus. (2) mille teneris

Nominibus. (3) fors hinc qualibet apta tibi est.

MEDITATIO IV. DIEI VIII.

De ascensione Christi ad cœlestem gloriam.

VERITAS. Christus ascensurus ad cœlios, discipulis suis, jam à se ad virtutem instructis, prædicationem Evangelii, & salutem proximorum committit. (2) Se tamen cum ipsis semper mansurum, ex singulari perseverantis amoris affectu declarat. (3) Ad Patrem verò, cœlestemque gloriam se abire; ut illis aliquando subsecuturis locum præparet.

ORATIO PRÆPARATORIA ET PRÆLUDIA
more consueto.

I. PUNCTUM.

Postquam Christus per quadraginta dies suis apparuisset discipulis, loquens de regno Dei, evocatis denique in monte Galilææ adfuit, & sic eis locutus est. *Data est mihi omnis potestas, in cœlo & in terra. Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus S. docentes eos servare omnia, quæcunque mandavi vobis. Et ecce, ego vobiscum sum, omnibus diebus, usque ad consummationem sæculi.*

Act. 1.
Matt. 28.

Vides, quemadmodum Christus, postquam suos instruxisset in fide, & mandatis, futuròque Dei regno discipulos, ad proximum quoque pari disciplinâ instruendum, atque ad idem regnum adducendum ableget. Nimirum charitas Dei ac proximi conjuncta sunt, & qui Deum

saluti jubet
incumbere.

verè amat, ejusque regnum ac gloriam amplifi-
ficari cupit, gentes universas ad Deum agnos-
cendum glorificandúmque adduci desiderat.

*Nam verus
Dei amor si-
mul ad pro-
ximum se
extendit.*

Chrysoft.
hom. in Gen.
3
1. Tim. 2.

Ezech. 18.

*Christus ipse
proximorū
saluti se im-
pendit.*

Heb. 1.

Eccli 17. 12.

Ignis hic amoris, ubi semel cor occupavit, fo-
ras sese effundit, & propinqua quæque inflam-
mat. Et certè nullum opus Deo gratius excel-
lentiúsque in quo propiùs Deum imitemur,
qui propter hominum salutem homo factus
est. *Nihil enim ita gratum est Deo, & ita curæ,
ut animarum salus.* sicut clamat Aposto-
lus, di-
cens: *Qui vult omnes homines salvos fieri, & ac-
ognitionem veritatis pervenire.* Et iterum Deus
ipse ait: *Nolo mortem peccatoris. sed ut convertatur
& vivat.* Talem igitur habentes Dominum,
tam misericordem, tam benignum, tam man-
suetum; cùm nostræ, tum fratrum nostrorum
salutis curâ geramus. Etenim Deo teste, *qui edu-
cit pretiosum à vili, quasi os meum erit:* qui pro-
ximum ab errore ad veritatem, à peccato ad
virtutem traduxerit, Christo simillimus carissi-
musque futurus est. Quia, cum ipse Deus esset,
propter hoc carnem induit, & crucis tormenta
sustinuit, ut nos peccato obnoxios a *maledicto*
liberaret. Huc Christi tota vita, actio, doctrina,
mors & resurrectio spectavit: ut taceam, quod
Angeli de cælo *in ministerium missi sunt, propter*
eos qui hereditatem capiunt salutis. ideòque tam
Angelorum, quam Christi socius adjutó que
fiat, quisquis ad aliorum salutem, pro viribus,
& status sui conditione, incumbit. Et quamvis
hæc singulariter ad Apostolos, eorumque in
Ecclesia successores spectent: tamen & cuivis
alteri Christiano commendata sunt. *Unicuique*
enim

nim mandavit Deus de proximo suo. Cum audi-
is inquit Augustinus, Dominum dicentem: ubi
ego sum, illic & minister meus erit: nolite tantum-
modo bonos Episcopos & Clericos cogitare; etiam
vos pro modulo vestro, ministrare Christo bene vi-
uendo, elemosynas faciendo, nomen doctrinamque
ejus, quibus poteritis predicando. ut unusquisque,
etiam paterfamilias, hoc nomine agnoscat, pater-
num affectum suæ familie se debere pro Christo, &
pro vita æterna suos omnes ammonere, doceat, hor-
retur, corripiat, impendat benevolentiam, exerceat
disciplinam. Ita in domo sua Ecclesiasticum, &
quodammodo Episcopale implebit officium. A quo
procul absunt, qui exemplo pravæ vitæ mo-
rumque, aut, quod multò est gravius, verbis
lascivis, exhortatione improbâ proximum à
salute ad peccatum & interitum deducunt,
Apostoli, non Christi, sed Diaboli: procul eti-
am absunt, qui alienæ fortunæ invident, famæ
detrahunt, & quâcunque demum injuriâ proxi-
imum lædunt. lex vetus, & ipsa natura dicat:
Quod ab alio oderis fieri tibi, vide ne tu aliquando
alteri feceris. quam lege conformi firmavit Chri-
stus: quodcunque vultis, ut vobis faciant homines
& vos facite illis. Quare, ut quisque omne ma-
lum averfatur, & omne bonum desiderat, ac
tantò quodvis magis, quantò est gravius; ita
proximo idem malum nolle, ac bonum velle
tenebitur: præcipuè is, qui à Deo ad salutem
proximorum curandam vocatus est. Cùm verò
manifestum sit, nulli mortalium gravius à nobis
malum inferri posse, quàm si per nos à salutis
via abducatur: sic nec poterit bonum conferri

Tract. 56.
 in Ioan.
 Quilibet te-
 neatur, cum
 potest, sub-
 venire peri-
 clitanti pro-
 ximo.

Proximo
 faciendum,
 quod tibi
 velles fieri.
 Tob. 4.
 Luc. 6.

majus, quàm si ab errore & scelere ad veritatem ac salutem traducatur. unde uti hanc nobis omni studio cupimus ac procuramus; ita par erit omnem proximo curam studiumque impendere. Quod nisi fecerimus, præceptum Dei violabimus: monente Christo: *Hec mando vobis, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos*: qui animam meam pro vobis, cum inimici essetis, posui. felicitatem meam posthabui vestræ: filius hominis factus sum, ut essetis filii Dei: servus omnium, ut essetis Domini universorum: studium & doctrinam meam, vestræ impendi salutem: pœnam vestris peccatis debitam subii, ut essetis liberi: mortem in cruce durissimam sustinui, ut vitam in cælo beatissimam viveretis.

Joan. 15. 17.
Proximus
cum proprio
etiam in-
commodo,
exemplo
Christi est
diligendus.

1. Joan. 4.

Si me vicissim amatis, diligite invicem, sicut dilexi vos. Qui enim non diligit fratrem suum, quem videt, Deum quem non videt, quomodo potest diligere?

Desiderium
zeli anima-
rum.

AFFECTUS. O Domine, quàm cuperem illo amore succendi, & flagrare zelo, quo Apostoli succensi fuere, quando illis jam discessurus exposuisti scripturas, & tuo inflammatos spiritu, in mundum destinasti universum, ut homines ab errore ad veritatem, agnitionemque & amorem Dei sui converterent! O præclarum opus, sive ad tuam, ô Deus, gloriam toto orbe, tam in tempore, quàm æternitate promovendam; sive ad salutem generis humani ex meritis passionis ac resurrectionis dilecti filii tui, procurandam; sive ad amorem tuum non in nobis solum, verum & proximis inflammandum spectet! *Dilatavit infernus os suum absque termino*, & hostis ille infernalis cælo deturbatus, atque ad sempiternos damnatus ignes, *circuit tanquam leo, quarens quem devoret*, secumque ad eadem devolvat supplicia: & nos segniores simus ad servandos, quàm ille ad perdendos homines? Eheu cæcitatem & torporem humani generis in mille periculis inte-

Ita. 6.
Diabolus
magis ad
perdendos
homines vi-
gilat labo-
ratque,

ritus versantis! *Lata est via, qua ducit ad perditionem, & quam nos multi ingrediuntur per eam.* ducit huc caro blanditiis, honor splendore, opes cupiditate, Dæmon consiliis. & ple- *ad servan-*
 dos. *rique sequuntur atque obsequuntur; cur non succur-*
 mus, dissuademus, abstrahimus? Ipse de cælo accurrit, *Christus ne-*
 unigenitus Patris & cum in forma Dei esset, exinanivit se- *glectâ cæle-*
 metipsum formam servi accipiens, in similitudinem homi- *sti gloriâ,*
 num factus; ut erudiret vita sua homines, perditosque *quâ frui ci-*
 mortem sua liberaret, resurrectione excitaret ad salutem, *tius poterat,*
 ascensione viam ad cælum panderet Quid est, cur ipsius *per multa*
 vestigia non sequamur, & eâ, quâ præcessit vitæ discipli- *adversa*
 nâ, nos aliosque ad gloriosam mortem cælumque dedu- *proximi sa-*
 camus? Qui enim nos redemit à morte æternâ sine nobis, *lutem que-*
 non deducet ad æternam vitam sine nobis. *Dei enim mi-*
 rit. *nistri sumus, quàm nobile officium! Dei adjutores, quan-*
 ta gloria! O me miserum, si quos ego ad salutem juvare *Gloriosum*
 tenebar, hos consilio, aut exemplo perdidit! Me infelicem, *est Christi,*
 qui tot occasiones proximum ad bene agendum excitandi *hoc in opere,*
 neglexi, & tam caro emptam pretio salutem non æstima- *adjutorem*
 vi! Utinam ex hoc saltem momento, ut par est æstimem, *esse.*
 tamque in me ac ptoximo verbis exemplisque vitæ ad
 Dei gloriam promovendam institutis, urgeam! Da, ô bo-
 ne Jesu, qui morte tuâ mundum redemisti, ne in me, &
 tot etiamnum in salutis discrimine viventium animabus,
 pretium sanguinis tui sit irritum Tu qui potuisti redime-
 re, potes & confugientes ad te salvare.

II. PUNCTUM.

Considera, quemadmodum Christus, cum *Christi af-*
 dilexisset suos; usque in finem dilexit eos. *cendentis a-*
 Nam discessurus ex hoc mundo, ostendit se- *mor erga nos:*
 discedere, quidem visibili specie, ut majus sit fi- *perseverans.*
 dei nostræ meritum, crescatque rursus in glo- *Ioan. 13.*
 ria videndi desiderium: mansurum tamen se
 etiam invisibili modo nobiscum promisit: *Ecce* *Matt. 28.*
 ait, ego vobiscum sum usque ad consummationem se-
 culi: Quia qui manet in charitate in me manet, &
 ego in illa. Quin etiam, ubi duo vel tres in nomine

Matt. 18.

Ioan. 6.

meo congregati sunt, in medio illorum ero. postremo, qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem in me manet, & ego in eo En quomodo Christus, quàmque efficaci amore, quo avelli à nobis nequit, nos usque in finem diligit. Quàm æquum igitur est, ut talem tantùmque Dominum, tam constanti benevolentia, & amore nos prosequentem, vicissim in finem

Et amor noster erga Christum, in quo vis casu perseverare debet.

usque diligamus? Quis ille, ut nos amet, postuletque à nobis amari? qui nos, ut digni simus, ad tantæ majestatis bonitatisque amorem provocari? quantum dedecus, si, vel recusemus invitati; vel jam amati amantesque deficiamus! non ille leviculos & inconstantes amicos requirit, aut æstimat, qui in secunda rerum fortuna affluant, & in tempore tentationis recedant;

Heb. 12.

sed tales, qui cum illo, *per patientiam currant, ad propositum nobis certamen, aspicientes in autorem fidei, & consummatorem Jesum, qui proposito sibi gaudio sustinuit crucem, confusione contemptâ, atque in dextera sedis Dei sedet.* Vera virtus inter adversa non deficit. Charitas patiens est, omnia perfert, & omnia sustinet. Unde & Paulus suos Hebræos admonet: *In disciplina perseverate. Tanquam filius sese offert Deus. quis enim filius, quem non corripit Pater? Quod si extra disciplinam estis, jam adulteri estis, & non filii.*

Perseverantia amoris sola coronat.

Matt. 10.

Luc. 9. 62.

Vana omnis pietas, religio, virtus, ac sanctitas in hoc mundo nostra est, nisi accesserit perseverantia, & dilectio usque ad finem, quæ sola coronat. *Qui perseveraverit usque ad finem hic salvus erit. Qui verò mittit manum ad aratrum, & respicit retrò, non est aptus regno Dei.* Periculo-

losa,

Iosa, uti in febris, sic & in peccatis recidiva est: tantò difficilior navis in portum ducitur, quantò in scopulos allidit frequentius. Qui sæpius proditoris compertus est, aut rebellio-
Recidiva pe-
riculosa est.
 nem in rep. moliri; tandem nullam, licet filius, à Rege gratiam impetrat: *Si refugientes conquin-
 nationes mundi, in cognitione Domini & Salvato-
 ris lesa Christi, his rursus implicati superantur; facta sunt eis posteriora deteriora prioribus, &c.*
2. Pet. 2. 20.
contigit enim illis illud proverbii. Canis reversus ad vomitum & sus lota in volutabro luti. Gravis Dei comminatio est: *Cum averterit se justus à justitia sua, & fecerit iniquitatem, in injustitia, quam operatus est, morietur.* Hoc igitur post omnem conatum nostrum agendum est, ut bene jam cœptis, & sanctis per has pias exercitationes conceptis propositis, constanter insistamus: & nec minora quidem bona contemptim deferamus: aut delicta leviora admittamus. Nam qui spernit modica, paulatim decidet. Unde qui
Ezech. 18.
stat, videat ne cadat: nam facilius est cavere scopulos, quàm navim redintegrare: conservare ab igne domum, quàm ex cineribus resuscitare. Saul ac Salomon cum ruere cœperunt, quò non abierunt præcipites? quantilla levitas uxorem Lothi, jam Sodomæ flammis subductam, in statuam salis transformavit? Perseverandum in bene cœptis, aut pereundum est. Quis enim novit, an non sibi hæc defectio & lapsus futurus sit ultimus? Et licet non fuerit; caro tamen & virtus tua facta imbecillior, cupiditas & Dæmon fortior, gratia & Deus alienior. Rarus est, qui iterum non cadat, si frequenter ceciderit.

Et

Et quid omnia in cœlo terrâq; ad salutem tuam præparata tibi profutura sunt, nisi denique in bono perseveranter steteris? *Tolle perseverantiam, nec obsequium mercedem habet, nec beneficium gratiam, nec laudem fortitudo. Sic currite, ut comprehendatis. Soli, qui metam victor attingit, bravium datur.*

Bern. ad
Ianu. Ep. 10.

Eccli. 2.
Ier. 2.

Hebr. 6.

Timor reci-
ditur à vero
Dei amore.

AFFECTUS. *Va his, qui perdidērunt sustententiam, & dereliquerunt vias rectas, & diverterunt in vias pravas! O anima mea, vilis facta est nimis iterans vias tuas! Quam triste factum est, quod Apostolus intimis amicis Dei malitiosè prolapsis denuntiat. impossibile, ait, est eos, qui semel sunt illuminati, gustaverunt etiam donum cœlestē, & participes facti sunt Spiritus S. gustaverunt nihilominus bonum Dei verbum, virtutesque seculi venturi, & prolapsi sunt, rursus renovari ad pœnitentiam, rursus crucifigentes sibi metipsis filium Dei. Pondera, quæ accepisti beneficia, lumen, dona cœlestia, Spiritus S. gratiam, virtutesque operantis in te Dei: & quanto hæc in te senseris majora, tantò amplius cave ne ingratus contēnas, & in pristina delicta, ex hoc statu tuo devolaris. læsus sapius Dei amor fit furor. Et quomodo sperabis, ut tibi impostherum parcat, qui proximis sibi Angelis peccantibus non pepercit; sed rudentibus inferni detractos in tartarum dedit cruciandos! Recepta in Dei gratiam es: vade, & noli amplius peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. Vides ante oculos, tam præsentia discrimina, tot casus aliorum pereuntium, tot labores & dolores generosè persistentium, ut angustam hanc viam portamque ad vitam subeant, tantam ex omni ætate sexuque martyrum fortitudinem, tantam virginum in cilicio ac cinere continentiam, tantam Confessorum fidem, Apostolorum zelum, constantiam omnium. Quod isti & illæ potuerunt, tu non poteris? Nunquid idem tibi exemplar Salvatoris propositum est, eadem te Dei promisso invitat, eadem Dei amantis charitas provocat idem in cælo præmium expectat? Ubi talis ardor tuus, qualis Ignatii Martyris clamantis, Ignis, crux, bestia, confractio ossium, membrorum divisio, & totius corporis contritio, & tota tormenta Diaboli in me veniant,*

2. Pet. 2.

Ioan. 5.

Exemplo
Sanctorum
in arduis
quibusque
fortiter
standum.

Hier. l. 1. de
script. Eccl.

tantiam

tantummodo ut Christo fruatur? ubi constantia Pauli gloriantis: Certus sum, quia neque mors, neque vita, neque altitudo, neque profundum, neque alia creatura poterit nos separare à Charitate; quæ est in Christo Iesu Domino nostro? O Domine Deus virtutum, confirma hoc, quod operatus es in nobis. Da, ut si non assequar heroes istos, saltem destinatum persequar, ad brævium supernæ vocationis Dei, in Christo Iesu. largire, obsecro, ne in æternum tuâ gratiâ, & meo hoc proposito, desiderioque te amandi destituar.

Rom. 8.

Psal. 67.

Phil. 3.

III. PUNCTUM.

Dominus Jesus eductis foras in Bethaniam discipulis, benedicens ferebatur in cœlum, ubi à dexteris Dei sedet. Et ecce, duo viri adstiterunt juxta illos, in vestibus albis: qui dixerunt: Hic Iesus qui assumptus est in cœlum, sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in cœlum.

Luc. 24.

Act. 1.

Christus ascendit nobis locum preparaturus; ut eandem

Expende hîc gloriosum finem certantis in terra Christi & nunc in cœlo triumphantis. Ascendit ille super nubes sicut aquila, provocans ad volandum pullos suos. Egressus tanquam sponsus de thalamo, ad sublimem gloriæ suæ thronum, invitans post se amantem sponsam, ut innixa super dilectum, illis deliciis affluat, & voluptatibus, quibus inebriabuntur ab ubertate domus Dei. Patrem deinde his verbis est affatus: Pater manifestavi nomen tuum hominibus, & te clarificavi super terram, opus consummavi, quod dedisti mihi, ut facerem. Et nunc clarifica me, Pater apud te ipsum, claritate quam habui, priusquam mundus fieret, &c. Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi ego sum, & illi sint mecum, ut videant claritatem meam, quam dedisti mihi. Quantæ fiduciæ, & quanti amoris plena ora-

possideamus gloriam.

Ioan. 17. 4.

v. 24.

no, quâ & partam suo sibi labore gloriam vendicat, & communicat nobiscum! *Habemus Pontificem magnum, qui penetravit cœlos, Jesum filium Dei. teneamus spei nostræ (quæ ad eandem gloriam destinamur) confessionem. Contemnamus mundum hunc, ejusque vanitatem, qui cœlo nati sumus. Paulus nos exultimat.*

Hebr. 4. 14.

De hac gloria sepe cogitandum.

Colof. 3.

Apoc. 21.

Psal. 35.

Apoc. 3. 21.

c. 21.

Ibi erit omne bonum, ab erit omne malum.

Matt. 25.

Si consurrexisti cum Christo, quæ sursum sunt quaerite, ubi Christus est in dextra Dei sedens; quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram. Ambulemus in terris corpore, sed ibi nostra sint corda, ubi vera sunt gaudia. Opes te delectant?

perge ad civitatem, cujus plateæ aurum mundum, & cujus structura ex omni lapide pretioso. caperis voluptate? ibi Deus torrente voluptatus potabit omnes. Gloriam & imperia sectaris?

Christus illic promittit: Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo: sicut & ego vici, & sedi, cum Patre meo, in throno ejus. Quæris afflictus consolationem?

Absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum, & mors ultra non erit, neque luctus, neque clamor, neque ullus dolor. Quidquid mali averfatis hinc ab erit: quidquid boni desiderabis, supra votum possidebis. Nam cum videbimus eum sicuti est,

qui est omne bonum, & ipse in nobis, & nos in illo possidebimus omne bonum. Quocirca aspicientes in autorem fidei, & consummatorem Jesum, qui à dextris Dei sedet, nosque ad eandem invitat gloriam, curramus indefessè ad propositum nobis bravium, donec ipse occurrat dicatque: venite benedicti patris mei, possidete patrum vobis regnum à constitutione mundi.

AFFECTUS ET COLLOQUIUM. O exoptata, jucunda, *Desiderium*
 divina vox: *venite, possidete, regnum Dei!* quando sona *patria cœles-*
 bis in auribus meis, quando tantum bonum possidebo! *stu.*
quam dilecta tabernacula tua, Domine Deus virtutum, Psal. 83.
concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini! Cor 2.
meum, & caro mea exultaverunt in Deum vivum Beati 3.
qui habitant in domo tua, Domine, in secula seculorum 5.
laudabunt te! Quando veniam & apparebo ante faciem
 tuam? *quia melior est dies una in atris tuis super millia.* 11.
 Fac me sicut unum de mercenariis in regno tuo; quia, ele-
 gi *abjectus esse in domo Dei mei magis, quam habitare in*
tabernaculis peccatorum. Totus mundus in maligno po-
 situs est, & replet amaritudine animam meam, nec satia-
 tur oculus visu, nec auris auditu, tantum *satiabor cum ap-*
paruerit gloria tua. Tunc ego in Domino gaudebo, & exul- Ps. 16. 15.
 tabo in Deo *lesu meo.* Es super excelsa *deducet me victor in* Abac. 3. 18.
psalmis canentem. Ibi omnes Sancti tui, *memoriam abun-*
dantia suavitatis tua eruēt abunt, & exultabunt in justitia Ps. 144. 7.
tua. O quàm magna multitudo *dulcedinis tua Domine,* Ps. 30. 20.
quam abscondisti timentibus te! Nimis honorificati sunt a- Ps. 138. 17.
 mici tui, *Deus, nimis confortatus est principatus eorum!*
 Benedictus Deus, *qui de stercore elevat pauperem, ut se-* 1. Reg. 2. 8.
deat cum principibus, & solium gloria teneat! Benedictus,
 qui nos elegit, à constitutione mundi, in partem fortis
 sanctorum, ut essemus conformes *imagini filii, hic in vi-*
ta, & illic cum Christo in gloria. Etenim *Salvatorem ex-* Phil. 3.
spectamus Dominum N. I. C. qui reformabit corpus hu-
militatis nostra, configuratum corpori claritatis sua.

Veni, ô Salvator, veni spes animæ meæ, veni
 ô dilecte mi, *sonet vox tua in auribus meis: vox* Psal. 41.
enim tua dulcis, & facies tua decora. Quemad-
 modum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita
 desiderat anima mea ad te, Deus. O, quando ve-
 niam, & apparebo ante faciem tuam? quando ti- Cant. 3. 4.
 bi dicam: *inveni, quem diligit anima mea, tenui*
eum, nec dimittam?

CHRISTUS. *Estote parati, quia, qua hora non* Luc.
putatis,

Apoc. 21.

3.

7.

Apoc 22

11.

20.

putatus, filius hominis veniet. Ecce apertum tibi, per meum ascensum, est tabernaculum Dei cum hominibus, & habitabit cum eis. Qui vicerit possidebit haec; & ero illi Deus, & ille erit mihi filius. Tempus prope est: qui iustus est justificetur adhuc, & qui sanctus est, sanctificetur adhuc. Ecce venio cito & merces mea mecum est, reddere unicuique secundum opera sua.

Rx. Amen, veni Domine Iesu, ut amem, te sine remissione, gaudeam tecum sine fine.

DISTICHON MEMORIALE

*Discipulos toto orbe iubet resonare (2) futurus
E caelis praesens (3) quos modo ductor adit.*

MEDITATIO POENITENTIS

De Filio Prodigio à Patre recepto, ante Confessionem instituenda.

VERITAS. Prodigus hereditariâ portione, quam à Patre acceperat, luxuriosè consumptâ, satiari porcorum siliquis frustra desiderat. (2) Unde ad patriam aspirans domum; cùm, deprecatus obnixè scelera, admissus esset; (3) priori restitutus apud Patrem gratiæ est, magno utriusque gaudio.

PRÆLUDIA ex historia propositione, cum petitione gratiæ, formentur.

I. P U N C T U M.

CONSIDERA, quemadmodum Prodigus Luc. 15.
Prodigus à Patre digressus, liberâ dissolutâque vitâ, ad extremam calamitatem redigitur. adolescens, hereditatis suæ portione acceperat, à patria domo in longinquam regionem recesserit, ibidem vivendo luxuriosè dissipavit substantiam, ac deinde in servitutem immiti-
turo mancipatus, & porcorum custodiæ adhibitus, præ immani fame, nec porcorum quidem siliquis ad satietatem passus sit.

EXPENDE, quàm amara hæc fors, quantâque adolescentis hujus calamitas fuerit, & quomodo ad hanc sensim prolapsus sit. 1. Adolescentior id fecit ætas, quæ patris & fidelis moni-

toris oculum; ac disciplinam vitabat, 2. ope ab indulgente patre concessâ, 3. peregrina natio, ac dissoluta societas, 4. occasio luxuriosi vivendi juvenem præcipitarunt, & ætatis tempus, opes à Deo concessas, integritatem vitæ conscientiam, famam & felicitatem omnem pessunderunt.

*Expende vitæ tuæ hæc-
nus trans-
actæ ratio-
nes.*

Hæc stulta & perversa Prodigii illius vita fuit. At quænam antehac tua? Tunc hanc ætatem quæ humanæ vitæ flos est; utique Deo autor suo imprimis debita, rectè impendisti, neque eorum qui te observarent oculos, qui corrigerent disciplinam subterfugisti? Ille à terreno patre deflexit, magno suo discrimine; & perniciæ gravissimâ. Et tu forsan periculo non minor animæ à Patre cœlesti peccando deflexisti? ille absentis fallere parentis oculos poterat; tu quocumque pessum abires, nunquam te subduxisti ab illo, *cujus oculi in omni loco contemplantur bonos & malos*: ille per opes sibi indulgenter concessas, malè periit: tu verò an non iidem ad scelera abusus es, quæ ad corporis animæque bonum à Deo tibi erant concessæ? ille optimum ætatis suæ tempus, ad vitæ morumque depravationem convertit; & tu an non idem parum utiliter ne dicam malitiosè, prodégisti? Jam quæ inde congeries malorum, & in Prodigium, & in teipsum redundarit, facile vides. Ad extremam si non corporis, certè animæ tuæ divinæque gratiæ & virtutum omnium indigentiam redactus, porcis, hoc est impuris tuis cupiditatibus, servire cogeris, vix servorum Dei numero, nedum filiorum & heredum cœlestis

Prov. 15:

cœlestis

cœlestis patriæ accensendus. ubi jam ætas tem-
 pusque, præ tot mortalibus in suo scelere per-
 euntibus tibi ad salutem concessum? An non *Memineris*
 cogitas adfuturum (& forte brevi) patrem fa- *has Deo ali-*
 milias; qui dicat: *redderationem vellicationis tua*
 ubi tempus? ubi opes? ubi ætas? ubi talenta *quando ex-*
 tibi credita? rectene; an perperam impensa? *acte redderi-*
das.

Quid adhæc respondes; nisi illud Jobi; & tu
 multo; quam ille; justius? *dies mei velociores* *Iob 9. 25.*
fuerunt cursore; fugerunt & non viderunt bonum.

Hoc si ille de sua ætate queratur; quàm tamen
 ita exegit, ut severus sui. suarumque actionum
 censor; subjiciat: *verebar omnia opera mea,* *v. 26.*

sciens quod non parceres delinquenti: tu quid co-
 ram eodem Judice, in cujus oculis ætatem ex-
 egisti, qui scrutatur renes & corda, dicturus es?
 qui potius cum Prodigio & illis apud Sapientem
 impiis vixisti, & dixisti. *Venite fruamur bonis* *Sap. 2:*

que sunt; nullum sit præteritum, quod non pertranseat
luxuria nostra; ubique relinquamus signa lætitiæ.

Quanto verior eorundem, licet sera nimium
 oratio: *Quid nobis profuit superbia, aut divitiarum* *e. 5.*
jaçtantiæ quid contulit nobis? transierunt om-
nia illa tanquam umbra; & tanquam navis; qua
pertransit fluctuantem aquam.

AFFECTUS. Verè, Domine Deus, & supreme Ju- *Dolor pœni-*
 dex meus, tanquam umbra, qua sine luce est, qua *tentis de vi-*
 horrore plena, qua facile evanescit, præterit vita *ta præterita.*
 mea; nihil in illa lucis: tenebrarum & horrore ac
 scelere plena sunt omnia. Ab ætas malè perditæ, qua
 tanquam navis in fluctuante mundi aqua, variis *Sap. 5.*
 jaçtata cupiditatem fluctibus; nullo vita præte-
 rita fructu; magna Dei offensione, pertransit!

O infelix anima, & melius nunquam condita, qua secuta indomitas affectiones corporis tui Deum qui te genuit dereliquisti, & oblita es Domini creatoris tui! Vidit Dominus & ad iracundiam concitatus est: & quid respondebit illi, de illo salutis tibi concesso tempore, non solum malè transaëto, verùm ad perniciosam animam tuam, ac opprobrium conditoris & redemptoris tui, sceleratè converso? Præterit illud damno irreparabili, æternùm non rediturum. Illis corporis animaque facultatibus, quas Deo auctori datorique tenebaris impendere, ad illius contemptum & ignominiam abusus es. isto gratiæ divinæ, & vocationis tuæ ad Christianam fidem talento, quo thesaurum tibi in cælo sempiternum atque inestimabilem comparare poteras, thesaurasti tibi iram in die iudicii, custodes Angelos, cælestes beatorum animas, ipsum Deum à te avertisti; & quos amicos ac muneratores habere poteras, hostes ac vindices in te concitasti.

O te salutis suæ & æternæ felicitatis stultissimè prodigum! O malè à cælesti patre divulgum, & ad tantam calamitatis abyssum miserè precipitem! Istisne hærebis in sordibus, & cum Prodigio ad cupiditatum tuarum, velut porcorum, filiquas nunquam tamen satianðus, te abicies? nondum tanta te pudet vacordia, tanta tædet calamitatis? Surge qui dormis, & exurge à mortuis & illuminabit te Christus. Detestare scelera tua, & pravam cupiditatem; desere occasionem, & perversam societatem. Denique pro anima tua non confundaris dicere verùm. Est enim confusio adducens peccatum, & est confusio adducens gloriam & gratiã. Non confundaris confiteri peccata tua. Nã,

qui

Deut. 32.

Propositum
emendatio-
nis & Con-
fessionis.

Aph. 5.

Ecl. 4.

qui abscondit scelera sua non dirigetur; qui autem confessus fuerit, & reliquerit ea, misericordiam consequetur. *O Domine, Da ut sequar tam salutare consilium tuum, & ne cum Prodigio tradas bestiis animas confitentes tibi, Malo nunc coram uno erubescere homine, quàm olim in iudicio coram mundo universo: nunc cum scelerum veniã, quàm olim cum pœna. Recipe me prodigum, ô Pater optime, in ulnas divinae misericordiae tuae.*

Prov. 28.
Psal. 73.

II. PUNCTUM.

EXpende, quomodo Prodigus, cum nec siliquis quidem porcorum satiari posset, memor, quòd mercenarii etiam in domo Patris abundarent panibus, surgens ad Patrem iverit. qui cum à longè venientem conspexisset, misericordiã motus, accurrens cecidit super collum eius, & osculatus eum est, dicente Prodigus: *Pater peccavi in cœlum & coram te, & jam non sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut unum de mercenariis tuis.* Ubi multa ponderatione ligna sunt. 1. quod siliquis porcorum satiari non potuerit. Non enim hujus mundi bonis, sive in quæsitâ voluptate, sive in honore, & opibus, satiari hominis animus unquam poterit, nec securè acquiescere: cujus, ut experientiam quotidianam, etiam in Principibus & Regibus hujus mundi, taceam; illustre exemplum est Salomon, qui postquam afflueret universis, suo etiam genio indulgit omnia, ipso confitente: *Dixi in corde meo, vadã & affluam deliciis, & fruam bonis. Et omnia, quæ desideraverant oculi mei, non negavi eis, nec prohibui cor meum, quin omnibus voluptate fruere tur.* Sed quis finis? Siliquas por-

Prodigus dolens supplex-que ad Patrem reversus, benigne excipitur.

Vanitas mundi ejus-que bonarum expendenda.

Ecclez 2.
v. 10.

434 **MEDITATIO POENITENTIS**
corum sectatus est, & impleri non potuit. Vnde
mox subjicit: *Vidi in omnibus vanitatem, & af-*
flictionem animi, & nihil permanere sub sole. Me-
ritò igitur ab his ad Patrem cœlestem, cum Pro-
digo, convertimur: ubi etiam mercenarii, &
ultimi Dei servi abundant panibus consolatio-
nis, & satietatem quietémque reperiunt.

*Miseratio
Dei oblata,
periculose
negligitur.*

2. Bene expendenda est profusa miseratio
Patris erga Prodigum, qui cum adhuc longè
abesset, misericordia motus, accurrit, ample-
xus, exosculatus eum est. Vnde summa Dei
erga peccatores elucet benignitas, qui prius-
quam rogetur, etiam invitat & miseratione
preces nostras prævenit: monente Christo: *ne-*
mo potest venire ad me, nisi Pater meus cœlestis tra-
xerit eum: & Paulo: non est volentis, neque curren-
tis, sed Dei miserationis, unde diligenter peccatori
cavendum est, ne Dei miseratione ad pœniten-
tiam invitatus, venire recuset, tantamque ejus
benignitatem ingratus aspernetur, ne audire
cum impiis Dei contemptoribus cogatur: quia
vocavi & renuistis, extendi manum meam, & non
fuit qui aspiceret: ego quoque in interitu vestro ri-
debo, & subsanabo; sed potius illa benedictione
Deum audientium fruatur: qui autem audierit
me, abque terrore requiescet, & abundantia per-
fruetur, timore malorum sublato; quia amplexu
amantissimi simul & potentissimi Patris exci-
pietur.

Joan. 6.

Prov. 1. 24.

v. 33.

*Humilitas
& dolor Pro-
digi, propter
offensum Pa-*

3. Profunda humilitas, & serius dolor Pro-
digi pœnitentis observandus & imitandus
peccatori est. agnoscit peccati sui coram Patre
admissi gravitatem, quo cœlum Deusque of-
fensus,

ensus, & quo ipse filii nomine indignus factus erem. imi-
 sit. ubi cum Patris bonitate ac dignitate suam tandus.

confert malitiam & indignitatem, factumque
 suum detestatus, miserationem implorat, &

tanquam ultimus servorum ad domum Patris
 cupit recipi, quo affectu promptum deinde

serviendi desiderium exponit, verèque pœni-

entis imaginem exprimit, cujus est, & perpe-

trata mala plangere, & plangenda nolle perpetra-

re, detestari præterita, & cavere peccata futura;

monente Deo; *Derelinquat impius viam suam,* Eccl. 55.

& vir iniquus cogitationes suas, & revertatur ad

Dominum, & miserebitur ejus, & ad Deum no-

strum, quoniam multius est ad ignoscendum. Et

quid dubitas? juravit hanc tibi Deus veritatem.

Vivo ego, dicit Dominus, nolo mortem impii, sed ut

convertatur à via sua, & vivat. Impietas impii,

non nocebit ei, in quacunque die conversus fuerit ab

impietate sua. An moraberis, & tam amanter re-

vocantem Dominum contempnes?

S Gregor.
 hom. 34.

Ita dolerem
 Deus recipit.
 Ezech. 33.

Eccl. 17.

Jer. 31.

Misericordia
 divina im-
 ploratio.
 Ioan. 14.

c. 6.

rogo & obsecro, miserere, jam non filius, sed ultimi servi tui. Qui licet indignissimus tuâ sit gratiâ & miseratione; tamen etiam catelli edunt de micis, quæ cadunt ex mensa Dominorum suorum. Noli intueri gravissimam indignitatem meam; sed infinitam tuam bonitatem & misericordiam, qua tantò illustrior futura est, quanto

Mat. 15.

Dolor & de-
testatio pec-
cati ex amo-
re Dei.

ego Prodigus & ingratus filius sum abjectior. O Pastor optime, erravi sicut ovis, quæ periit, quæ re servum tuum. Detestor non tantùm abominanda scelera mea, quia summè displicent divine majestati tue; sed & execrabilem cupiditatem, per quam precipitatus sum, & infidas mundi hujus illecebras, per quas seductus sum, & recessi à Deo summo & unico bono meo. O quàm ha breves & lubrica delicia! O peccandi insana voluptas, quàm citò evanescis! quàm longam post te relinquis amaritudinem! O vanitatum vanitas, quàm multos decipis & affligis! toto animo & corde averfor & execror, quidquid est fallacis boni & gaudii. Verè enim laus impiorum brevis & gaudium hypocritæ instar puncti.

Job. 20.

Surgam igitur & ibo ad Patrem meum, & à mundo, à carne, à vitis & concupiscentiis meis ad te Deum meum, qui es summum & incommutabile bonum; qui suprema es veritas, & fallere non potes cum dicis: revertere ad me, & ego ex-

II. 44.

Fiducia pœ-
nitentis in
bonitate Dei.

audivi te. Qui suprema bonitas es, & non vis mortem peccatoris, sed magis, ut convertatur & vivat, qui cor contritum & humiliatum non despicias. Quia proprium est tibi, misereri semper & parcere. Tu Dominus omnium, in cujus manu sunt omnes fines terræ, qui jam olim promi-

promi-

promisisti si reversus fueris ad omnipotentem: Iob. 22.
 tunc super omnipotentem deliciis affluens, &
 elevabis ad Deum faciem tuam, rogabis eum,
 & exaudiet te. Revertor ergo ad te, ex toto cor-
 de meo, ô Deus, spes mea, ac tota fiducia & salus
 mea, qui vis, & potes cum Prodigio me in ulnas di-
 vine miserationis tua recipere; peccavi in cœlum,
 & coram te: nec sum dignus vocari filius tuus,
 fac me sicut unum de mercenariis, quia servus
 tuus sum ego. Ah! quod te Patrem optimum un-
 quam offenderim, qui hæcenus me à toties prome-
 ritus inferni pœnis, tot aliis pereuntibus (& per-
 euntibus aeternum) præservasti! O me ingratum
 si tanti benefici memoriam unquam deponam, tan-
 tam bonitatem totis viribus anima mea non ample-
 ctar, laudem, glorificem in secula! Benedictus es
 Dominus in firmamento cœli, & laudabilis &
 gloriosus & superexaltatus in secula. Vinam ex
 hoc momento, tantâ charitate & miseratione am-
 plectentem me Patrem, Angelorum & Sanctorum
 omnium desiderio, amore, laude, gratiarum actio-
 ne illoque inprimis quo Beatissima Virgo Maria,
 & sanctissima Christi humanitas, amoris affectu,
 Deum summum bonum meum amplecti possem!
 Quodcum nequeam, horum omnium laudibus, ob-
 sequiis, & charitati, frigidum hunc affectum
 meum conjunctum offero, meque, in holocaustum
 perpetuum divini amoris, aeterno Patri, Filio, &
 Spiritui S. consecro; ut mori prius malim, quàm
 ab illo rursus deficere. O mi Deus, noli me ex bra-
 chuis paternæ tuæ charitatis unquam dimittere!
 Tibi soli vivam ac moriar, Deus meus & om-
 nia.

Gratiarum
 actio, & de-
 siderium
 propositum-
 que perfectè
 serviendi.

438 **MEDITATIO POENITENTIS**
III. PUNCTUM.

*Patris erga
 prodigum
 revertentem
 amor
 incredibilis.*

ATtende, quâ promptitudine, quo deside-
 rio, & amoris affectu, & quâ denique be-
 nevolentia ac liberalitate redeuntem ad se Pro-
 digum Pater exceperit. Occurrit, à longè ve-
 nienti, in amplexus paternos explicatis bra-
 chiis, amantissimè colligit, stringit, admotif-
 que osculis desuaviatur, salutatur, ut desideratis-
 simum filium, omnibus humanitatis officiis or-
 nat. Famulosque ad servitium non solum e-
 vocat, verùm & properare jubet; ut squalorem
 omnem tollant, & tanquam filium heredem-
 que prioribus ornamentis induant: *cito, ait,
 proferte stolam primam, & induite illum, & date
 anulum in manu ejus. Adducite vitulum sagi-
 natum, & occidite, & manducemus, & epulemur;
 quia hic filius meus mortuus erat, & revixit, pe-
 rierat & inventus est.* Quâ tantâ charitate se
 usque adedò in filium revertentem effudit; ut
 alter filius, qui à Patre nunquam discesserat,
 invidiâ non parvâ laborare, & queri cœperit,
 ob similem, amoris affectum, & parem libe-
 ralitatem sibi nunquam præstitam. En imagi-
 nem divinæ charitatis, & profusæ munificen-
 tiæ, quâ demissè & seriò redeuntem ad se pec-
 catorem amplectitur. Fingine amor poterit,
 qui hunc Dei erga homines pœnitentes amo-
 rem superare queat? Et tamen vicit Deus hoc
 etiam charitatis erga prodigum exemplum,
 quando propter redimendos peccatores, illos-
 que in gratiam recipiendos, non tantùm vitu-
 lum mactavit saginatum, sed proprium atque
 unigenitum filium suum, per acerbissimam
 mortem,

*Dei erga
 peccatorem
 pœnitentem
 amor longè
 major.*

mortem, in ligno crucis obtulit; ut nos ab æterna redemptos morte secum in æterna gloria in cœlis collocaret; & hic, in terris, nobis præpararet escam, in qua esset omne delectamentum suavitatis, gratia ac vita sempiterna. *Commendat enim, Paulo teste, charitatem suam Deus in nobis: quoniam cum adhuc peccatores essemus, Christus pro nobis mortuus est.* En filii vitam, pro nobis adhucdum inimicis, oblatam: multo igitur magis, nunc iustificati in sanguine ipsius, salvi erimus ab ira per ipsum. Si enim cum inimici essemus reconciliati sumus Deo per mortem filii ejus: multo magis reconciliati salvi erimus in vita ipsius. Hanc Dei erga peccatores charitatem, quæ mens satis concipere, aut quæ vox poterit explicare? immensa, incomprehensibilis, divina est. Jam credimus tibi, ô bone Jesu dicenti: *non veni vocare justos; sed peccatores.* Indigni verò erimus omnibus miserationibus tuis: nisi ita nos amantem Dominum, non tantum ad profusionem bonorum, sed sanguinis quoque, vicissim amemus & honoremus.

AFFECTUS ET COLLOQUIUM.

Benedictus sit pater aternus, Deus ac conditor noster, per Dominum N. J. C. per quem habemus accessum, per fidem, in gratiam istam, in qua stamus & gloriamur, in spe gloriæ filiorum Dei. Quam immensa est charitas tua erga peccatorem, ô Deus meus! aterna est, cum dicas: in charitate perpetua dilexi te, ideo attraxi te miserans. Profusissima est: quia cum universis donis vitam etiam propriam Christus pro nobis offerens, attritus est propter scelera nostra: dilexit

Rom. 5. v. 8.

v. 9.

Luc. 5.

Rom. 5.

Gratiarum actio pro impensa Dei charitate.

1er. 31.

Apoc. 1.

lexit

lexit nos, & lavit nos à peccatis nostris in sanguine suo. *Latissima est: quia omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, &*

1. Tim. 2.

Desiderium perfectè Deum amandi.

dedit semetipsum redemptionē pro omnibus. O Domine si pro tam incredibile amore tuo, quo mihi, & solum creaturas tuas, verum & teipsum totū impendisti, universos ego homines ad te redamandum: mecum possem adducere, an non jure optimo, in compensationem qualemcunque tanta charitatis, ad hoc tenerer? nunc, cum in mea potestate omnes non sint, me ipsum tibi negare non poterō, nec recusare quod a me vicissim petis, ut diligam

Matt. 22.

1. Ioan. 3.

Dominum Deum meum, ex toto corde meo, ex tota anima mea, & ex tota mente mea: & proximum propter Deum. Qui enim non diligit manet in morte: à vita anima, à salute, à summo & infinito bono, hoc est, Deo creatore & redemptore suo separatus. Nam in dilectione sola vera salus ac vita est. Quia Deus charitas est, & qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo. O felix vinculum, & unio, qua intimè conjungit Deum homini, & hominem Deo!

Ib. c. 4.

Imploratio opis divina ad perfectè amandum.

O Pater suavissime, liques fiat ferreum cor meum igne divini amoris tui, quo me quondam amplexus es, cum in filium reciperes, transfige, dulcissime Jesu, medullas anima mea saluberrimo dilectionis tuae vulnere, quo in cruce confixus, animam ac vitam tuam pro me eterno Patri obtulisti. O sanctissime Spiritus, illo tuae charitatis affectu quo animam meam quondam, ut sponsam tibi dilectam, amantissimè strinxisti, ardentissimam tui charitatem mihi inspira; ut te vicissim, cum Deo Patre & Filio, ardentissimo & perpetuo amoris nexu complectar.

plectar. O diviniſſima Trinitas, unus Deus, colligefcat anima mea ſolo deſiderio & amore tui, Te ubique cogitem, te memorem, te in omni actione ſpectem, te ſequar, te amplectar, te glorificem, in hac vita ſine faſtidio, in vita altera cum gaudio, per aeterna ſecula, Amen.

DISTICHON MEMORIALE

Prodigus in luxu dum res conſumpſit, egenus
(2) ſuſpirat patriam, (3) ſuſcipiturque, domum.

APPENDIX

De remediis peccatorum.

Apoſtoli monitum eſt, qui ſtat, videat ne cadat. At 1. Cor. 12.
Aſtare nemo diu conſtanteſque poterit: niſi de remediis peccatorum ſolicitus, omnem labendi occaſionem, in via hujus vitæ lubrica, devitaverit. Quocirca paucis, velut in parva tabella, generalia quædam peccati remedia exhibebo. Ad particularia deinde facilius ipſa nos ratio inſtruet.

Remedia adverſus peccatum generalia.

Quanquam omnes, quotquot his S. Exercitiis utentur, conſultiſſimè facturi ſint, ſi eas, quibus ſe potiſſimum ſenſerint incitari ad peccatum fugiendum, virtutemque ac Deum amandum, rationes breviter in libello quodam manuario ſignaverint, ut eas, in præcipuis labendi occaſionibus, aut dum otium ſuppetit; recolant; quòd alii aliis motivis impelli ſoleant: tamen hic obiter quædam uſitatiora ſignabo.

1. David fatetur: *Annos aternos in mente habui, & me- Psal. 76.*
mor fui Dei mei. fac ſimiliter, & per brevem vitam tuam cum immenſa, ſemperque & in omne ævum duratura, quam forte brevi inchoabis, æternitate compone, ac dic: *momentaneum quod delectat, aeternum quod cruciat.* O immenſa æternitatis ſpatia! ô finis ſine fine! O infelices qui æternùm miſeri ſunt! felices qui æternùm beati!

Ecccl. 7.

2. Ecclesiastici monitum est. *Memorare novissima tu & in aeternum non peccabis.* Age igitur, memorare, recolle illud Evangelicum: *forte hodie, repetent animam tuam te, & quæ parasti cuius erunt?* Brevis audies: *redde rationem villicationis tuæ.* Sciscitare ex temetipso: *poteris habitare cum ardoribus sempiternis?*

Il. 33.

3. Expende dictum Christi: *lata est via, quæ ducit ad perditionem, & multi sunt, qui intrans per eam.* Diligenter igitur cavendum, ne sis in multis. Nam quorum vitam sequeris eorum exitum assequeris. *Ut est vita finis ita.*

2. Cor. 4. 7.

4. Si quæ tentatio, aut injuria te premat, sustine; & dic tibi *Momentaneum & leve tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternæ gloriæ pondus operatur in nobis.*

Heb. 12.

5. Crede tibi à Paulo dictum. *Recogitate eum, qui talen sustinuit à peccatoribus contradictionem, & non fatigemini animis vestris deficientes: nondum enim usque ad sanguinem restitistis.* Si enim propter peccata tua in viridi ligno ipso Servatore Christo, hæc faciunt, in arido quid fiet? *S Deus ipse propter scelera tua sic attritus est, tu nihil sustinebis?* Deinde Cave, ne iferes, quod sic expiatur atque inter illos sis, qui peccatis suis rursus crucifigentes filium Dei; tot infligunt lethalia vulnera quot admittunt peccata.

6. Propone tibi tot Sanctorum Sanctarumque exempla, qui brevi hic tempore legitime certarunt, nunc coronantur & præsentis ac futuræ vitæ gloriæ nunquam finiendæ perfruuntur. Cogita, quot teneræ virgines juvenesque, ne Deum offenderent, extrema & horrenda prorsus supplicia sustinuerint; & dic tibi cum Augustino: *quod illa & isti potuerunt, tu non poteris?*

7. Orationis ardentis & frequentis exercitia, robur animæ spirituale esse solent. Hæc igitur nunquam erunt negligenda. *Non enim sumus sufficientes cogitare aliquid, ex nobis tanquam ex nobis; sed omnis sufficientia nostra ex Deo est.* Qui nobis dixit: *Fecite & accipietis, ut gaudium vestrum plenum sit.*

8. Crebra proderit sacramentorum, præsertim pœnitentiæ atque Eucharistiæ, usurpatio. Hæc enim sunt medicamenta nobis ad salutem animæ, tanto pretio sanguinis

nis Christi comparata; ut si illa negligamus, merito, tanquam contemptores Dei ac salutis, succumbere videamur.

9. Lectio spiritualium librorum, & sacratum concionum frequentatio, cum desiderio proficiendi in virtute, juvabit. Cui enim spiritualia non sapiunt, adhuc carnalis homo est. Vbi verò caro ita pugnat adversus spiritum, ut hic succumbat, quæ potest esse victoriæ & salutis constans spes?

10. Principiis obsta, & cum primum tentatio aut adversitas incumbit, præsentî animo occurre. *Resistite* Iac. 4. *Diabolo*, ait Iacobus *& fugiet à vobis* Turpis cogitatio, negligatur statim. Jam primum surgentem, tanquam scintillam in stramine, opprime. Rem alienam nec in minimis quidem usurpa. Neminem quantumvis vilem aspernare, aut tibi posthabe: nescis enim quantus quisque apud Deum sit. Gulæ etiam quandoque licita subtrahere. Porro ubi jam pravæ consuetudines invaluerint, ut in morbis solet gravioribus, medicina etiam violentior erit adhibenda, & caro, quam deliciis nutriisti, cilicio aspero domanda: ut tuus ipse vindex sis, dicasque: *quantum in deliciis fuis, tantum date ei tormentum*: ne à Deo severiore Iudice hoc audire cogaris: Avarus & iniquus, *peccata sua eleemosynis redimat*. Gulosus abinentiâ luxuri vindicet: Iratus atque invidus, discat etiam inimicis ignoscere ac bene precari. Et sic de cæteris. Nam contraria contrariis optimè curantur. Et si nos ipsos iudicaverimus, à Domino non iudicabimur.

AD LECTOREM.

S Equuntur nunc illa, quae de statu Ecclesiastic
 & Sacerdotali (quanquam & Religioso in ple
 risque serviant) suscepta sunt commentationes
 Quas iccirco in S. literis, Patribus, & Conciliis
 bene fundandas esse censui, ut intelligerent omnes
 se non unius hominis, sed Dei atque Ecclesia totius
 leges voluntatemque in his expositam accipere
 Affectus brevitatis causa, & quod doctis tantum
 scriberem, existimavi praetereundos. Dignum ple
 rumque intendi, non exposui. Divinus hac in re
 spiritus Dux & magister optimus. Quanquam &
 ex superiorum Meditationum affectibus oleum so
 pita queat flamma subministrari. Octo sunt, ut
 pro singulis diebus singula, ex Directoris, vel etiam
 Meditantis arbitrio, in locum tertiae aut etiam
 alterius surrogentur, vel saltē pro lectione serviant,
 per aliarum Meditationum proposita inculcandā.
 Quod si quis pro Religioso homine peculiarem con
 siderationem desideret eam reperiet Tractatu ulti
 mo cap. 5. §. 4. in principio de illius status perfe
 ctione, & in medio de illius commodis, sic conjugii
 serviet §. 1. coelibis §. 2. Ecclesiastico §. 3. Inquieto
 in suo statu §. 5.

Benedicite Sacendotes Dni Domino. Benedicite Serui Dni Domino. Ps. 134.

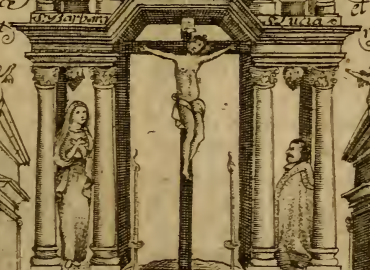

Juuenes

et Virgines

Reges terra
Laudent

et Principes
Dni

Dolenter
humiliter

Sincere
lentanter

Probet autem seipsum homo.

PRO CLERICIS

Meditationum auclarium.

Eminentissimus Archiepiscopus atque Elector Princeps noster CAROLUS CASPARUS à Petra hoc anno salutis nostræ M. DC. LXVI. Monumentum si pulchrale erexit, in choro S. Nicolai Metropolitanæ ædificii in quò geminatâ facie, hinc ex marmore *Sacerdotalis aræ* illo quo cernis structuræ decore, & columnarum statuarumque assurgit ordine: inde *mortualis tomba* saxeæ effigies, pari operis artificio ac specie, extollitur: tam, ut pietatis religionisque in vita sese esse memorem, quàm mortis aliquando venturæ recordationem animo volveret restaretur, atque in hoc velut muto schemate spectatoribus diceret: *piè vivendum, ut piè moriaris.*

Appositè ad rem nostram, ideòque & huic loco schema primum *Sacerdotalis aræ* opportunum esse censui. Cur ob hoc præcipuè mysterium ministeriumque divini huius sacrificii Clerus Sacerdotesque in Ecclesia instituti sint, ut puris hoc manibus ac moribus inculpatis tractent, aræ deserviant, cantum precésque, ad illius excellentiam piè venerandam, celebrent. Nihil enim, neque gloriosius, neque pretiosius Christiana in terris Ecclesia possidet, quàm divinum hunc thesaurum, in ara olim crucis cruento sacrificio pro nostra salute Deo patri oblatum; nunc incruenta in sacris altaribus oblatione præsentem. *In Christo enim sunt omnes thesauri sapientia & scientia absconditi, & inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter.* Frustra igitur sectamur in rivulis, quod in hoc uno omnium gratiarum fonte possidemus. Proinde expendat Ecclesiasticus, quanti thesauri, quantorumque bonorum custos sit constitutus, *probetque seipsum*, ut dignus tanto munere reperiatur. Quod omnino futurum puto, si piè attentèque secuturis considerationibus ad vitam rectè instituendam, & legendo & meditando utatur.

Col. 2.

PRO ECCLESIASTICIS AC SACERDOTIBUS
MEDITATIONES VIII.

*Ex S. literis, SS. Patribus, & Conciliis desumptæ,
cœtiduana recollectionis gratiâ.*

MEDITATIO I. FUNDAMENTALIS

De fine & vocatione Ecclesiasticorum.

VERITAS. Ecclesiasticus à mundo ad Ecclesiam, à qua sic dictus est, siue ad domum Dei traducitur, ut tam suæ quàm aliorum salutis gratia, Deo fideliter seruiat. (2) Sacerdotum verò ut singularis est dignitas, ita & munus Sacramenta Dei piè administrandi. (3) ac propterea supra vulgus sanctitate motum debent excellere, & tam à se, quam aliis debite ad hanc vocationem pro-
pari. Ideo

CONCILIUM COLONIENSE I. sic statuit part. 1. cap. 19. & præscribit Episcopis:

Accuratè investigandum est, quo affectu ac proposito ordinandi accedant. Num videlicet Dei causa tantùm; an potius sua commoditatis gratia ad Ordines capessendos aspirent, quærentes qua sua sunt, non qua Jesu Christi.

ORATIO PRÆPARATORIA ex more.

PRÆLUDIUM I. *Statuat se in conspectu Dei*2. *Petat gratiam agnoscendi vocationem suam.*

I. PUNCTUM.

Finis status
Ecclesiastici.

Ioan. 15.

2. Pet. 2.

2. Cor. 7.

Considera, quo fine à Deo status Ecclesia-
sticus institutus sit. Christus te docebit: *e-
legi vos, & posui vos, ut eatis, & fructum afferatis, &
fructus vester maneat.* Et jam non dicam vos ser-
vos; quia servus nescit, quid faciat Dominus ejus
vos autem dixi amicos: quia omnia quaecun-
quæ audiui à patre meo nota feci vobis. Docebit Pe-
trus: vos autem genus electum, regale sacerdotium,
gens sancta, populus acquisitionis, ut virtutes ejus
annuntietis, qui vos de tenebris vocavit in admira-
bile lumen suum. Monebit Paulus, quid præ-
stantiæ dignitatis officio, quod amicis Dei & ge-
neri electo regalique ac genti sanctæ conveniat
sit præstandum. Cum, ait, *has promissiones ha-
beamus, dilecti, repurgemus nos ipsos ab omni in-
quinamento carnis ac spiritus, perficientes sanctifi-
cationem in timore Dei: nec ullam aliqua in-
dantes offensionem, ut non vituperetur ministerium
nostri, sed in omnibus commendemus nos ipsos tan-
quam Dei ministros.* Ut igitur paucis dicam. E-
ligitur vir Ecclesiasticus à Deo, tanquam sin-
gularis amicus, & traducitur à mundo ad Eccle-
siam, ut in illa Deo ministrando fructum faciat
tam seipsum perficiendo in timore & amor-
Dei, quàm proximum; ut ita salutem conse-
quatur æternam.

Excelsus planè finis, & omnino idem, quem
Christus habuit Salvator noster, qui suis in-
quit discipulis, ad hoc munus electis: *sicut voi-*

Ioan. 20.

Et me pater, & ego mitto vos. Ad gloriosum ve- Christo simili
ro hunc finem consequendum, tales sibi vult les esse tenentur
esse in vita similes, ut sint in honore pares: qui tur.
mibi ait ministrat, me sequatur, & ubi ego sum,
hic & minister meus erit. Quare elegi vos de mun- Ioan. 17.
do, ut de mundo non sint, sicut & ego non sum de
hoc mundo. A mundi igitur negotiis tales ab-
tractos esse vult, qui in domo Dei serviant:
Nemo enim militans Deo implicat se negotiis se- 2. Tim. 2.
cularibus, ut ei placeat, cui se probavit. Et si ho-
mo secularis, non potest duobus Dominis servire,
Deo & Mammona: quantò magis Ecclesiasti-
cus, quem vel ipsum nomen indicat esse de Dei
Ecclesia? Addo & nomen clerici, si enim κλη- Hier. ad
& græcè, fors latinè appellatur, propterea vocan- Nep. Ep. 2.
tur clerici, vel quia de sorte sunt Domini, vel quia
ipse Dominus fors, id est, pars clericorum est. Qui
autem vel ipse pars Domini, vel Dominum par-
tem habet, talem se exhibere debet, ut & ipse possi-
deat Dominum, & possideatur à Domino. Et sanè
nemo Regum hujus seculi alia sibi lege accersit
ulicos, quàm quòd sibi, non exteris, servire
velit. Unde & illi Ecclesiastici præfules, qui
simul dominium seculare possident, præci-
puam tenentur curam impendere Ecclesiæ;
quòd dominium illud, non nisi ad hujus defen-
sionem concessum sit.

Quantæ verò dignitatis sit illius esse mini- Summa di-
 strum, qui est Rex Regum & Dominus domi- gnitatis sta-
 nantium, quis satis explicabit? Regina Saba at- tus est.
 tonita Majestate & sapientia Salomonis exclam- 3. Reg. 10
 at: *Beati viri tui, & beati servi tui, qui stant*
coram te, & audiunt sapientiam! Sed beati po-

tius, qui habitant in domo tua Domine, in seculo seculorum laudabunt te. Hoc scilicet Ecclesiasticorum hic in terris officium est, sicut beatorum est in cœlis. Ita olim Levitæ Clericorum hujus temporis figurâ servierunt Deo. *Constituit enim David coram arca Domini d. Levitis, qui ministrarent & recordarentur operum ejus, & glorificarent atque laudarent Dominum Deum Israël.* Si hæc in umbra legis veteris quid in luce legis novæ expectes?

1. Par. 15.

Qui in hoc statu degeneres.

Cave igitur alio fine ad hunc statum accedas. Nam qui intrat aliunde, quàm per hoc ostium in ovile, hic fur est & latro. Fur, quia Ecclesia bona rapit, illi ut par est, non serviens: latro quia & suam, & aliorum plurimum occidit animam. Tales sunt, qui non accensi zelo honoris Dei, sed amore divitiarum, honoris, aut commodæ vitæ; vel impulsu amicorum potius, quàm salutis suæ, ad hunc statum advolant, & quandoque beneficia, sine evidenti necessitate, cumulant. Ecclesiam aliis ministris idoneis fraudant, & aut ventri serviunt, aut amicos ditant. Quam perversitas est, in præcipuo Christianæ vitamunere, tantam corruptionem inveniri, und ingentia in universam Ecclesiam scandala & damna promanant! Expende obsecro, siquam animæ salutisquæ tuæ curam habeas, quorum numero tu sis, aut deinde esse cogites.

AFFECTUS.

Fuga cupiditatis.

Phil. 2. 21.

2. Tim. 6.

Amor justitiæ.

Detestare illorum vitam, de quibus Paulus *omnes quæ sua sunt querunt, non quæ Jesu Christo.* Quia radix omnium malorum cupiditas, quam quidam appetentes, erraverunt à fide, & inseruerunt se doloribus multis. Tu autem ô homo Dei

ba

et fuge: sectare verò justitiam, pietatem, fidem, caritatem, patientiam, mansuetudinem: certamen certamen fidei, apprehende vitam aeternam, à qua vocatus es. En vocationem & munus tuum. Væ, si defeceris! Melius tibi esset si natus, & vocatus ad hæc non fuisses. Si aberrasti, eadem revoca: Ministerium tuum imple.

II. PUNCTUM.

Considera, quis finis, & quanta sit dignitas *Sacerdotii eminentia.*
 in Ecclesia Sacerdotalis officii, ut sive huc
 spires, sive illud jam obeas, sive etiam Sacerdotibus tantum ministros, ejus æquam rationem habeas. Hi enim sunt, qui cum Paulo juve gloriantur: *Posuit in nobis verbum reconciliationis. Pro Christo ergo legatione fungimur, tanquam Deo exhortante per nos. Sic igitur nos ex-* *2. Cor. 5. 19.*
imet homo, ut ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. Quænam hæc reconciliatio, quæ dispensatio mysteriorum? Eximia sanè, nullique, post hominem, nisi soli Deo propria. De se profitetur Deus: Ego sum, ego ipse sum, Isa. 43. 25. ni deleo iniquitates tuas, propter me. Quæ adeò potestas Dei solius esse in veteri lege existimata est, ut cum in domo Simonis Pharisei Christus Magdalene pœnitenti diceret: remittuntur *Luc. 7. 49.*
tibi peccata tua; cœperunt, qui simul accumbebant, licere intra se: quis est hic, qui etiam peccata dirigit? Et tamen Christus hanc cum Apostolis eorumque successoribus potestatem communicat: Quorum inquit, remisseritis peccata, loan. 20. remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta
unt. Quam admiranda potestas! nullum cri *Potestas*
men, nulla persona, non causa, non tempus, *summa, in*

Sacramento
Poenitentia
& Eucharis-
tia.

non locus excipitur. Remittendi potestas da-
tur sacerdotibus, qui soli, ut olim de lepra, ita
nunc de peccatis ferunt iudicium; ut ipsi sese
Principes ac Reges teneantur his submittere.
Jam quid, aut quomodo dicam, de sublimi di-
spensatione illius Sacramenti, quod in ara Dei
conficitur, & sacrificatur, in quo Salvator no-
ster, ad vocem hominis de cælo sese demittit,
ejusque desiderio ac voluntati obsequitur. ubi
homo Christi ipsius personam in terris susti-
net, hostiãque Deo Patri offert, in totius hu-
mani generis reconciliationem, eandemque,
quam ille in cruce cruentam, hic incruentam
immolat. Ad hoc tam nobile, tam excelsum,
& nec angelicis quidem spiritibus concessum
officium, non minus infimus in Ecclesia sacer-
dos, quam supremus Pontifex destinatur. *Om-
nis namque Pontifex ex hominibus assumptus, pro
hominibus constituitur, in his que sunt ad Deum,
ut offerat dona & sacrificia pro peccatis.* En finem,
ad quẽ supremus hic Sacerdotum inter Eccle-
siasticos ordo est institutus. ut videlicet illius
personam gerat, munus usurpet, illum manibus
tractet, ejus carnem sanguinẽque ore exci-
piat, Deo in reconciliationem offerat, aliisque
dispertiat, *in cuius nomine, omne genu flectitur,
cœlestium, terrestrium, & infernorum; coram
quo cœlites ipsi procidunt in facies suas, & ve-
nerabundi exclamant, pro tanti beneficii ma-
gnitudine & gratia; redemisti nos Deus in san-
guine tuo, ex omni tribu, & lingua, & populo &
natione, & fecisti nos Deo nostro regnum, & sacer-
dotes, Igitur sedenti in throno, & Agno benedi-*

Heb. 1.

Apoç. 5.

Etio.

tio, & honor, & gloria, & potestas in secula seculorum.

Utinam & nos illo, quo par est, affectu hæc beneficia æstimemus, ac gratias referamus.

Quid enim admirabilius, quàm quòd, qui in terra versantur, his commissum est, ut ea quæ in

Chrysoft. l. 2. de Sacerd. c. 2.

cælis sunt dispensent: iis datum est, ut potestatem habeant, quam Deus optimus, neque Angelis, neque Archangelis datam esse voluit. Habent qui-

Sacerdos Regibus & Angelis major.

lem & terrestres principes vinculi potestatem; verum corporum solum; id autem, quod dico, Sacer-

dotum vinculum ipsam etiam animam contingit, utque ad cælos usque pervadit. Ozias Rex, cum,

2. Par. 26. 18.

regiâ potestate non contentus, sacerdotii quoque dignitatem usurpare vellet, more quorundam veteris legis Principum, à Deo ad hoc munus electorum, justâ Numinis vindicatione le-

prâ percussus est, quòd non vocatus iâtra tractaret. Et sanè, Sacerdotium est ipso etiam regno

Chryf. hom. 5. in Isa. de Ozia.

venerabilius & majus. Medius stat sacerdos inter Deum & naturam humanam: illinc venientia beneficia ad nos deferens, nostras petitiones illuc

deferens, & Dominum iratum reconcilians. Reges corporibus nostris moderantur, animis

S. Clemens Const. Apost. l. 2. c. 34.

Sacerdotes: unde, quanto corpore anima præstantior est, tantò est Sacerdotium regno excellentius.

S. Ignat. Ep. ad Smyr.

Quod est omnium bonorum quæ in hominibus sunt, apex: cum Sacerdotes primam & nobilissimam membrorum Christi Domini partem constituant. Ad tantam dignitatem potestatemque

Greg. l. 14. Mor. c. 16.

vocantur, quotquot ad Sacerdotium in Ecclesia electi sunt. Attende igitur, quid petas, quis-

quis huc aspiras; quid tractes, quisquis hoc

AFFECTUS

Timoris.

munus suscepisti. Cave indignus hoc Sacerdotium quæras, aut usurpes, quo sanctissimi etiam viri Antonius & Franciscus Assisias se indignos iudicarunt, ne cum Ozia aut gravius etiam, cum Core, Dathan, & Abiron, Sacerdotium legale affectantibus, puniaris. Si experiaris te singulari pietatis affectu ad hoc officium à Deo vocari: aut jam admissum esse, age gratias pro admirabili hoc beneficio, teque digna vitæ sanctitate ad hoc ritè administrandum compara, ut *ministerium hoc* cum aliis usurpes *in adificationem corporis Christi, donec occurramus omnes in unitatem fidei & agnitionis filii Dei.* Arduum munus est, sed & honoratum. Cave terrenis te affectibus inquines, qui ad cœleste hoc officium accessisti.

Num. 16.

Gratiarum
actionis.

Eph 4.

III. PUNCTUM.

Vocatio ad
hunc statum
examinan-
da.

Greg. 1. 4.

Expos. in
c. 9. l. 1. Reg.Lib de Dign.
sacerd. c. 3.

Consideret quisque diligenter: an ad tale tantumque munus, quantum est ministerium Dei in Ecclesia ipse esse, aut Sacerdotem, vel Prælatum, satis ipse præparatus accedat. *Habet quippe spiritualis prælatio, exteriorem gloriam dignitatis: habet & interioris magnitudinem oneris: nam & Rector honoratur à subditis, & portat eos à quibus honoratur.* Præclare de Sacerdotibus Ambrosius: *Nihil in hoc seculo, ait, excellentius Sacerdotibus, si quod sumus professione, actione potius, quam nomine demonstramus; ut nomen congruat actioni, actio respondeat nomini: ne sit nomen inane, & culmen immane; ne sit honor sublimis, & vita deformis; ne sit Deifica professio, & illicita actio; ne sit religiosus amictus, & irreligiosus propectus; ne sit gradus excelsus, & deformis*

formis excessus; ne habeatur in Ecclesia cathedra *Vita* respon-
 sublimior, & conscientia Sacerdotis reperiatur hu- *deat digni-*
 milior; ne locutionem simulemus columbinam, & *tati.*
 mentem habeamus caninam; ne professionem mon-
 tremus ovinam, & ferocitatem habeamus lupi-
 nam, &c. Quantum præ ceteris gradus est altior,
 tantò, si per negligentiam delabatur, ruina est gra-
 vior. Magna sublimitas, magnam debet habere
 cautelam. Honor grandis grandiori debet sollicitu-
 dine circumvallari. cui plus creditur, ab eo plus
 exigetur. Et idem sic alibi differit. In Exodo

Moysis divino præceptum est oraculo: solve cal- *Epist. l. i.*
 ceamentum pedum tuorum: id etiam præceptum *Ep. 6.*
 Josue; detrita & popularis via pulverem depone- *Ad Iren.*
 rent, qui viam Domini ambulare desiderarent.
 Dederat præceptum eidem Moysi, ut montem cum
 Sacerdotibus ascenderet, populus autem deorsum
 staret. Separavit igitur Sacerdotes à populo, &
 post ea præcepit Moysi, ut nubem intraret. Vides
 in Sacerdote nihil plebejum requiri, nihil popolare,
 nihil commune, cum studio atque usu & moribus
 multitudinis? Sobriam à turbis gravitatem, se- *Plebejam*
 riam vitam, singulare pondus dignitas sibi vindicat *vitam su-*
 Sacerdotalis. Quomodo enim potest observari à *peret.*
 populo, qui nihil habet separatum à populo, dispar
 à multitudine. Quid enim in te miretur, si tua in
 se recognoscat; si nihil in te aspiciat, quod ultra in
 se non inveniat: si, quæ in se erubescit, in te quem
 reverendum arbitratur, offendar?

Expende igitur, num talis esse possis, qui- *Va non vo-*
 quis Clericus aut Sacerdos es, vel certè esse de- *catis.*
 sideras. Nihil est quidem in hac vita, & maxime *Aug. ad Va-*
 hoc tempore facilius & letius, & hominibus ac- *ler. Epist.*
 ceptabilius *143.*

ceptabilis Episcopi aut Presbyteri, aut Diaconi officio, si perfunctorie, atque adulatorie res agatur; sed nihil apud Deum miserius, & tristius, & damnabilis. Væ illis, qui in hæc officia se ingerent non vocati, aut certe vocati, dignis sese moribus divino huic ministerio non aptaverint, audituri denique: *amice, quomodo huc intraste, non habens vestem nuptialem? Ligatis manibus & pedibus, mittite eum in tenebras exteriores, qui in luce inæ Ecclesiæ indignè versatus est.* Quod Paulus ad Eucharisticam mensam accessuris dicit: *probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat: qui enim manducat & bibit indignè iudicium sibi manducat & bibit non dijudicans corpus Domini: Hoc Clericis maximè & Sacerdotibus, dictum, qui ad hujus Sacramenti non perceptionem solum, sed & dispensationem admittuntur. Noluit Deus sanctum suum projici canibus.* Quocirca Tridentinum Concilium jure statuit: *Nullum ordinari debere, qui Episcopi sui iudicio non sit utilis, aut necessarius Ecclesiæ.* Ne aliis in scandalum, sibi in damnationem admittatur. Suspice itaque, ac venerare hanc Dei dispositionem, & gratias Deo refer, quod tantâ voluerit diligentia, salutem multorum, suæque Ecclesiæ, per vocationem & justificationem illorum, qui dignè huic servirent, aut præessent, consulere. Pete gratiam; ut sit te vocarit, donis suis ornare, & tanto idoneum ministerio efficere dignetur: ne tibi aliisque in lapidem offensionis ponaris; sed dignè ambules vocatione, quâ vocatus es, & aliquando audire possis: *Euge serve bone & fidelis,*

Mat. 22.

1. Cor. 11.

1. Cor. 11. c. 16.
de Refor.

AFFECTUS
Venerationis
& Gratitudinis.

COLLOQUIUM
& petitio
gratiæ.

fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam, intra in gaudium Domini tui.

DISTICHON MEMORIALE

*Clerice quare Deum, sacrisque intende Sacerdos,
(2) Eminent iste status. (3) Moribus adde decus.*

MEDITATIO II.

De peccatis Ecclesiasticorum sollicitè vitandis.

VERITAS. Ecclesiasticus gravissimè obligatur omne peccatum devitare, ob sanctum munus, quod in Ecclesia erga Deum sustinet; (2) Tum verò etiam ratione proximi, cujus salutis promovendæ curam onusque suscepit. (3) Postremò quia à seculo digressus, ab Ecclesia susceptus est, ejusque impensis alitur, ut Deo serviat.

ORATIO PRÆPARATORIA
consueta.

PRÆLUDIUM I. *Coram Christo Ecclesie capite se sistat. 2. Gratiàm petat agnoscendi obligationem suam & delicta.*

I. PUNCTUM.

Considera, quanta obligatio Ecclesiasticis *Sacerdos sit*
incumbat ratione suscepti muneris erga *sine macula*
Deum peccata omnia cavendi, ut sancta sanctè
tracten-

Lev. 21.
S. Basil. de
Bapt. c. 2.

tractentur. Quod Deus olim in figura expo-
suit: *Homo, ait, de semine Aaron, qui habuerit ma-
culam, non offeret hostias Ideo suo, nec accedet*

Obligatur
ad hoc Deo.

*ad ministerium ejus. Quo decreto instruit nos,
tanto scelestiorem & impium magis esse eum, qui
cum impurus sit, corpus Domini administrare au-
det, quanto corpus unigeniti filii Dei excellentius est*

2. Cor. 7.

*arietibus & tauris. Est autem hac excellentia in-
comparabilis. Necessarium itaque semper est,
maxime verò tanti ac talis mysterii celebrandi
tempore, servare preceptum Apostolicum dicentis:*

Ier. 11.

*cum has itaque promissiones habeamus, dilecti, re-
purgemus nos ipsos ab omni inquinamento carnis
ac spiritus, perficientes sanctificationem in timore
Dei. Olim Deus per Jeremiam de ministris
suae domus queritur: Quid est, quod dilectus meus,
in domo mea, fecit scelera multa? sum mopere ad-
miratus illam suorum domesticorum infideli-
tatem, quos ipse præt tot aliis delegerat, dilexe-
rätque. Castificabatur olim populus, per biduum,*

Exod. 11.
S. Ambros.
l. 1. offic.
c. 50.

*aut per triduum, ut ad sacrificium purus accede-
ret, & lavabat vestimenta sua. Si in figura tanta
observantia, quanta in veritate? Disce Sacerdos,
quid sit lavare vestimenta tua, ut mundum corpus
celebrandis exhibeas Sacramentis. Si populus sine
ablutione vestimentorum prohibebatur accedere
ad hostiam suam: tu illo tempore mente pariter & cor-
pore audes pro aliis supplicare, audes pro aliis mi-
nistrare?*

AFFECTUS
Dolor pec-
cati

Expende igitur, quæ tractanda mysteria sus-
cipias, & num, quibusdam maculis contractis,
his indignum te facias? Dole de admissis ha-
ctenus, atque in futurum cave: ne ministerio,
quod

quod in remedium peccatorum à Deo institutum est, tu ad peccandum abutaris, ipsamque medicinam perversitate summa convertas in venenum.

II. PUNCTUM.

Considera, quanta eisdem incumbat obligatio ratione muneris sui, quo proximum, à peccatis avocare, & ad bonum, tam verbo, quàm exemplo instruere tenentur. Sacerdoti dictum est: *clama ne cesses, quasi tuba exalta vocem tuam, & annuntia populo meo scelera eorum, & domui Jacob peccata eorum.* Id verò quemadmodum dignè facturus est, & cum fructu, qui sceleribus & peccatis obnoxius, dum reprehendit aliorum facta, facit ipse reprehendenda? an non jure dicetur illi: *Medicæ cura respsum.* Tu qui vides festucam in oculo aliorum, an trabem qua in tuo oculo est, non vides? Hividelicet sibi & Ecclesiæ probro sunt, & proximo offensionem: plus destruunt pravis moribus, quàm verbis ædificant. quos jure Paulus hortatur. *ut nemini dent offensionem, ne vituperetur ministerium.* Quis nobis tales rursus sacerdotes tribuat, qualem Deus levi commendat? *lex veritatis in ore ejus, & iniquitas non est inventa in labiis ejus, in pace & æquitate ambulavit mecum, & multos avertit ab iniquitate. Labia enim Sacerdotis custodient scientiam, & legem requirent ex ore ejus: quia angelus Domini exercituum est. Nimirum doctrina populorum, qua in Sacerdote est, nullo debet mendacio deturpari; sed tota de veritatis fonte procedere: & iniquitas non est inventa in labiis ejus: ut imitetur Dominum, de quo dicitur,*
qui

Obligatur proximo.

Isa. 58.

Ne det Scandalum.

1. Cor. 7.

Malach. 2.

Hier. in cap. 2. Mal.

qui peccatum non facit, nec dolus inventus est in ore ejus. Expendat igitur diligenter, cujus personam fastineat, quantum in se munus, procurandæ apud proximum salutis, susceperit: sive cum preces in Ecclesia pro populo fundendæ sunt; sive cum proximus exemplo vitæ & verbo etiam à vitiis est abstrahendus: ne non tantum Deo ingratus, sed & mundo fiat contemptibilis. Non irritæ sunt Dei minæ. O Sacerdote, quia recessistis de via, & scandalizastis plurimos in lege, & irritum fecistis pactum Levi, propter hoc ego dedi vos contemptibiles, & humiles in omnibus populis. Nulla re magis tota religio christiana quàm dissolutâ Ecclesiasticorum vitâ vilescit. Siquid enim in Sacerdote, vel Clerico justè reprehenditur, ejus vitio ipsa religionis nostra aestimatur gravatur. Jam quanta hinc dimanent ad proximum damna, quis satis explicabit? Nullum certè, ait Gregorius, majus præjudicium tolerat Deus, quàm cum eos, quos ad aliorum correctionem posuit, dare de se exempla pravitatis cernit quando ipsi peccamus, qui aliorum compescere peccata debuimus, quando pereunti populo mortis autores sumus, cui ad vitam duces esse debuimus.

Ne contem-
ratur Eccle-
sia.
Malach. 9.

Greg. in
Past. p. 5.
c. 5.

AFFECTUS
Fuga pecca-
ti.

1. Cor. 5.

Perhorresce ad tantum facinus, quisquis est in hac vita, tanquam Pharo lucida, constitutus, & hoc age, ut sis maneatque integer vitæ scelerisque purus: Ne aliis Ecclesiasticis nominus, quàm tibi dedecori sis, tibi que non minus, quam proximo ruinæ: ut possis cum Paulo dicere: Nequis nos vituperet in hac plenitudine, qua ministratur à nobis, providemus bona non solum coram Deo, sed etiam coram hominibus.

ta fanè necesse est. Hoc fine & à Deo ad Ecclesiam vocatus, & à populo admissus Sacramento datæ fidei obligaris, si defeceris, quantum scandalum! At *va illi per quem Scandalum venit*, maximè sacerdoti!

III. PUNCTUM.

CONSIDERA, quod Ecclesiasticus non aliud palam coram Deo, Angelis, & hominibus profiteatur, quàm abire se à mundo, ut ejus desideria & cupiditates relinquat; ad Ecclesiam erò transire, ut Deo illic, pro sua & aliorum salute deserviat. Et quod Ecclesia vicissim non illa illum lege suscipiat, atque ad vitam honestam necessaria præstet. Quare si deinde aliud gerit, contra Homines, Angelos, Deum, propriamque conscientiam turpissima defectiõne relinquet. Cur enim à mundo abiit, si illius rursum affectibus voluit implicari, qui libertate retentâ, multa licitè atque impunè sectari poterat, quæ modò illi nefas est atrectare? Si enim *refugientes coinquinationes mundi, in cognitione Domini nostri, & Salvatoris Jesu Christi; his rursum implicati superantur, facta sunt illis posteriora deteriora prioribus. Melius enim illis erat non cognoscere viam justitiæ, quàm post agnitiõnem retrorsum converti ab eo, quod illis traditum est, sancto mandato.* Infelices hi planè Judæ sunt, qui Christum secuti adhuc mundo & pecuniis cervandis, aut cuicúnque demum cupiditati implendæ deserviunt, ac denique eo delabuntur, ut cum illo Christum, suamque salutem prodant. O quanto his melius esset, si ad hanc nunquam vitæ conditionem adjecissent ani-

Obligatur vi professionis suæ, quæ renuntians seculo, se ad dicit Ecclesia.

2. Pet. 2. 20.

mum, imò si nunquam fuissent nati homine
 isti, per quos Ecclesia idoneis fraudatur mi-
 nistris, destituitur amicis, prostituitur hostibus
 à gratia & Deo deseritur, à sceleratis intra ipsius
 viscera consumitur. Et tamen quot mortalius
 hoc animo, & his moribus in Ecclesiam non
 tam immittuntur, quàm irrumpunt! *Quis enim*
 (cum Bernardo loquor) *jameâ intentione gra-*
du Ecclesiasticos, & ministeria sanctuarum quærit,
ut sine curis seculi, in sanctimonia cordis & corpo-
ris, illuminandus accedat ad Dominum, & suam
pariter ac proximorum salutem operetur, oratione
studio deditus, & verbo prædicationis? Nam si eo
eo quærit & intendit animo eoque intuitu, ut hujus
vita habeat necessaria; evangelizet, ut manducet
perverso nimis ordine cœlestibus terrena mercatu-
Quàm certè dignius ampliusque consentaneum
ratiōni, ut pro carnali victu, carnalia magis ope-
ra exerceret, nec fieret inversor rerum, aut min-
sterium spirituale inhonoraret. Dei promissum
est quærite primùm regnum Dei, & cetera ad-
cientur vobis. Perversum est, primùm cetera
quærere; cùm per hoc & regnum Dei negligat-
tur, & cetera. Nam sic Christus non obligatus
promisso suo ad præstandum cetera. Insanum
ac præposterum est, velle mundum in Ecclesia
sectari. Quæ enim conventio Christi ad Beliam
aut societatem luci cum tenebris? Non possunt tam
diversa sociari. Ergo qui alterum amplectitur,
ut alterum deserat, necesse est. Qui à mundo
venit ad Ecclesiam, non debet adducere, sed de-
serere mundum. Perversitas summa est, stiper-
bia Christi percipere & Diabolo qui est Prin-
ceps hujus mundi, mereri.

Declam. in
 verba. Ecce
 nos reliq.

Dei servus
 non quærit,
 sed invenit
 necessaria.

2, Cor. 6.

Quocirca Apostolus jure nullum vult ad Ecclesiam Dei admitti ab Episcopo Timotheo, nisi ante in seculo bonis moribus probatum. Oportet, ait, illum testimonium habere bonum ab iis, qui foris sunt, ut non in opprobrium incidat & laqueum Diaboli. Diaconos similiter pudicos, non bilingues, non multo vino deditos, non turpelucrum sectantes, habentes mysterium fidei in conscientia pura. Hi autem probentur prius, & sic ministrent, nullum crimen habentes. Si hæc à Diaconis Sacerdotum ministris tam rigidè postulantur, quid ab ipsis Deus requiret Sacerdotibus? quàm procul ab ejusmodi criminibus abesse debent?

Non nisi probati ab Episcopus admittendi.
1. Tim. 3.

Et, ut intelligas quantum à mundi consuetudine abesse suos velit Ecclesia, omnem etiam Ecclesiasticis profanum habitum prohibet. Etsi, ait Tridentina Synodus, habitus non facit Monachum; oportet tamen Clericos, proprio congruentes ordini, semper vestes ferre; ut per decentiam habitus extrinseci, morum honestatem intrinsecam ostendant, &c. quem si, juxta Episcopi ordinationem & mandatum, non detulerint, per suspensionem ab ordinibus, ac officio, & beneficio & fructibus, redditibus & proventibus ipsorum beneficiorum; nec non, si semel correcti, denuò in hoc deliquerint, etiam per privationem officiorum & beneficiorum hujusmodi coerceri possint ac debeant. juxta Constitutionem Clementis V. in Concil. Viennensi editam. Causam hujus decreti addit Concilium; quòd ejusmodi homines, pedes in diversis ponentes, alterum in divinis, alterum in carnalibus collocent. Tanta sollicitudine ca-

Cōcil. Trid. c. 6.
Nec in habitu quidem aliquid secularare ferendum.

vendum Clerico Ecclesia censet, quidquid ve
suspicionem levitatis & criminis ostendit.

AFFECTUS. Attende igitur diligenter, quid profiteatur
Fuga seculi vir Ecclesiasticus, unde abeat, ne *mittens ma-*
& cura di- num ad aratrum, & respiciens retro, non sit aptus
vina gratia. regno Dei, & ad quem statum, quot privilegiis &
beneficiis à vulgo exemptus, transeat: ne han
in vacuum gratiam recipiat, sed dignum se fru
ctum adferat. Terra enim supervenientem be
bens imbrem, proferens autem spinas & tribulos
reproba est, & maledicto proxima, cujus consum
matio in combustionem.

Heb. 6.

Convertat se ad Deum potius, & ex toto
corde dicat: O Domine, doce me facere volun
tatem tuam, quia servus tuus ego sum. Expen
dat quot peccatis, in Deum, proximum & se
ipsum obnoxium se reddat, quisquis hic defi
cit, & quam rarò ac difficulter tales à Deo a
pœnitentiam constantem seriamque recipian
tur. Quanto quisque ex altiori ruit, tanto dif
ficilius rursus surgit atque enititur.

DISTICHON MEMORIALE

Sit procul omne scelus tam sancto à munere

(2) cura

Teque tuumque gregem (3) lex ea scripta tibi est.

✠ (†) ✠

MEDITATIO III.

De gravi judicio Dei Ecclesiasticis improbis imminente.

VERITAS. Grave viris Ecclesiasticis judicium à Deo imminet; tum quòd lapsus eorum propter scandalum gravissimi ferè sint; tum quòd multa ab eis ad opus sanctè præstandum exigantur. (2) Quare & sanctissimi viri, cum timore Dei, & integritate vitæ in hoc statu trepidarunt, (3) duplicique in primis virtute, continentia, & sedulitate muneris, periculum damnationis evitarunt.

ORATIO PRÆPARATORIA
communis.

PRÆLUD. 1. *Constitu te ante Christum judicem.* 2. *Gratiam agnoscendi illius judicia, pete.*

I. PUNCTUM.

Considera, quàm grave judicium, & damnatio viris Ecclesiasticis immineat, nisi commissum sibi in Ecclesia à Deo munus, ut par est, exequantur. Veniet enim tempus quando tibi dicetur: *redde rationem villicationis tuæ.* Quando Ecclesiasticus, non pro se tantùm; sed Ecclesiæ etiam administratione cogetur respondere. Et quàm hæc difficilis futura est, si delictis suis integræ communitati scandalo,

Ecclesiasticorum lapsus gravis propter scandalum.

& seductioni pluribus fuerit, non tanquam pastor, sed ut lupus inter oves grassatus. *Grandis dignitas Sacerdotum, sed grandis ruina eorum si peccent. Latemur ad ascensum, si timeamus ad lapsum. Non est tanti gaudii excelsa tenuisse, quanti mœroris de sublimibus corruisse. Neque enim solum pro nostris delictis reddemus rationem, sed pro omnium, quorum abutimur donis, & nequaquam sumus de salute eorum solliciti.* Fieri potest, ut Sacerdos uno peccato turpitudinis plus peccet in Ecclesia, quàm si illud centies admisisset in seculo, propter offensionem alii datam & multorum scandalum. *Sicut enim qui in quoscunque aliquis exemplo vitæ suæ edificaverit, cum tantis mercedem retributionis beata vita accipiet; ita quuscunque exemplum, malæ conversationis, etiam si eum illi non sequantur, præbuerit, pro tantis se malis rationem noverit redditurum.* Gravis Christi comminatio est: *Va homini illi, per quem scandalum venit: expedit ei, ut suspendatur mola asinaria in collo ejus & demergatur in profundum maris.* Horrenda res, & viris Ecclesiasticis in primis formidanda. *Quocumque enim ei, qui unam scandalizat animam expedit demergi in profundum maris; qui innumeras animas scandalizat, & urbes integras, & plebem, viros, mulieres, pueros, quid pati merebitur? O quantum horroris divinus ille Apostolus à scandalo conceperat, qui auditus est dicere: Si esca scandalizat fratrem meum, non manducabo carnem in aeternum!* Quod si à licitis metu scandali ad eò deterritus est, quantum ab illicitis nos abesse ejusdem formidine oportebit?

Hier. l. 13.
in c. 43.
Ezech.

August. ser.
163. de Temp.

Matt. 18.

Chrysost.
hom. in Ep.
ad Tit.

1. Cor. 8.

Jam quam gravis Ecclesiasticis imminet ratio, etiam ex uno opere illis commisso; quando & recta illius intentio, & perfecta executio ab his jure requiritur, qui *legatione pro Deo funguntur*, atque iccirco ipsius Dei opera exequi censentur, sicut legatus quispiam Regis sui. Hinc tam gravis apud Jeremiam Dei comminatio: *maledictus, ait, omnis, qui facit opus Dei negligenter*. Quisquis intelligere desiderat, quam grave adversus Ecclesiasticos Deus examen judiciumque exerceat, legat quæ de illis, qui Ecclesiis Ephesi, Smyrnæ, Pergami, Sardis, Laodiciæ, aliisque præerant, in Apocalypsi Christus Joanni mandavit. Ephesino Præposito denuntiat: *habeo adversum te, quod charitatem tuam primam reliquisti*. Pergamæo inquit: *habeo adversus te pauca; quia habes illic tenentes doctrinam Balaam*. Thyatiræ Angelo nuntiat: *habeo adversus te pauca, quia permittis mulierem Jezabel, qua se dicit Propheten, docere*. Sardicensi vult scribi. *Non invenio opera tua plena coram Deo meo. In mente igitur habe, qualiter acceperis, & audieris, & serva*. Laodiciæ Episcopo significat: *Scio operatua, quia neq; frigidus es, neque calidus. Utinam frigidus esses, aut calidus! sed quia tepidus es, incipiam te evomere ex ore meo*. En Christi de primævi fervoris in Asia Episcopis judicium. Duo tantum ex septem integræ fidei reperti sunt, ceteri de malefactoris jubentur agere pœnitentiam, aut de anathemate sibi imminente admonentur. Ergone fieri potuit, ut quos ipsi Apostoli instituerant, & velut sidera istius delegerant Ecclesiæ, in qui-

Quodvis opus eorum rigide à Deo dissentitur.

1er. 48.

Apoc. 2. 15.

v. 14.

v. 20.

c. 3. v. 3.

v. 15.

bus primus Christianorum ardor, quando omnium credentium erat cor unum, & anima una, quique iudicati sunt inter suos pietate excellere, hi tam severum Christi sentirent iudicium, ut ex septenis quinque, misso de cælo nuntio neglecti officii tam severè arguerentur? Verè, quo quisque major in Ecclesia Dei est, tantò rigidiorẽ Judicem Deum sustinebit: *durissimum enim iudicium his qui presunt, fiet.*

Et scienti legem, & non facienti peccatum est grande. Aliud est, quod ab Episcopo requirit Deus, & aliud quod à Presbytero, & aliud quod à Diacono, & aliud à Clerico, & aliud quod à Laico, vel à singulis quibusque hominibus. Et licet omnium hominum opera Deus in suo examinet iudicio, plus tamen ab eo exigitur, cui plus committitur. Sacerdotibus in primis quibus Dominici corporis dispensatio credita est, & gregis illius cura, grave iudicium imminet, nisi excusso omni tepore, castè ferventèrque hoc officium administrent. Horreo dicere, quod meditatè admodum vir sanctus Chrysoströmus de his pronuntiat. Non temere, inquit, loquor; sed ut affectus sum, & sentio. Non arbitror inter Sacerdotes multos esse, qui salvi fiant; sed multò plures qui pereant. In causa est, quoniam res excelsum requirit animum. Multas enim causas habet, quæ illum depellant de suis moribus, &c. Si vel unus discedat non initiatus (baptismo) nonne totam ipsius subvertit salutem? unius enim anima perditio tantam habet jacturam, ut nulla ratio possit estimare. Etenim si unius anima salus tanti est, ut ob hanc filius Dei fieret homo, tantaque pareretur;

Sap. 6.

Luc. 12.

Ambr. de

Dig. sacerdot.

c. 3.

Chrysoström.
hom. 3. in
c. 1. Act. Ap.Difficulus
salvantur.

eretur; perditio, cogita, quantam conciliabit pœnam? Quod si quis ob hominem in hac vita perditum morte dignus est, quantò magis ille? &c. Reputa, quàm multa sustinueris, in quàm multis sapientia amatorem prastiterit Moyses, quàm multa executus sit bona; sed quoniam unum peccavit peccatum, acerbè punitus est. idque meritò; quippe, cùm aliorum jactura id factum sit. Hæc sancti sapientisq̃ue viri censura, quem non terreat? Et si in dilectum hæc Deus amicum, quid in sui contemptores non statuet?

Quisquis igitur hunc statum aggreditur, videat quo aspiret, quam personam suscipiat, qui non hominum solum, sed & angelorum oculis expositus, de omnibus rigidam aliquando rationem sit daturus. Siquis vero jam in illo versatur, cum David suppliciter Deum orret: *Ne projicias me à facie tua, & Spiritum S. tuum ne auferas à me. Redde mihi letitiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me. Docebo iniquos vias tuas, & impii ad te convertentur.* Hoc fac, & in Dei judicio glorificaberis.

AFFECTUS.
Humilis deprecatio.

Psal. 50

II. PUNCTUM.

Considera, quemadmodum in hoc statu sanctissimi etiam viri, ut cum Paulo Chrysostomus, formidarint. Ita hic loquitur. *Christum nemo est, qui Paulo vehementius dilexerit, nemo qui apud Deum gratiosior, quàm Paulus fuerit: tamen post tot privilegia à Deo accepta, veretur adhuc ac tremit principatum, istius subditorumque gratiâ. Metuo enim, inquit, ne quâ fiat, ut quemadmodum*

Sanctissimi etiam viri in hoc statu trepidarunt. Lib. 1. de Sacerd.

2. Cor. 11.

„ *irpens Evam decepit versutiâ suâ, ita corrump-*
 „ *pansur sensus vestri à simplicitate, qua erat in*
 „ *vobis erga Christum. Ac rursus; in timore ac*
 „ *tremore multo vobiscum versatus sum. Atque*
 „ *id quidem dicit homo is, cui à Deo datum*
 „ *est, ut in tertium usque cœlum raperetur, ac*
 „ *divinorum arcanorum particeps fieret: qui*
 „ *idem totidem, ut sic dicam, mortes pertulit,*
 „ *quot ipse dies, post fidem Christo datam,*
 „ *vixit: qui idem, ne concessa quidem à Deo*
 „ *potestate utendum sibi ubique judicavit, ut*
 „ *ne quis eorum qui fidem suam Christo ob-*
 „ *strinxissent, offenderetur. Si igitur Paulus,*
 „ *Dei mandata sic observans, ut majora etiam,*
 „ *quàm ipsi à Deo injuncta fuissent, præstaret,*
 „ *nunquam suo ipsius, sed subditorum tantum*
 „ *commodo studens, sic ubique formidavit,*
 „ *magistratus sui molem expendens; quid fa-*
 „ *ciemus ipsi, qui multi ubique sumus in quæ-*
 „ *rendis quæ nostra sunt; qui Christi manda-*
 „ *ta, Pauli exemplo, non solum non supera-*
 „ *mus; sed ea majori quidem ex parte trans-*
 „ *gredimur? Quis infirmatur, inquit ille, & ego*
 „ *non infirmor? quis offenditur, & ego non uror?*
 „ *Ejuscemodi. sanè convenit sacerdotem esse.*
 „ *Et infra. Si rara prudentia, rara à Deo gratia,*
 „ *præterea si morum integritate, si vitæ purita-*
 „ *te, denique si majori, quàm pro humano cap-*
 „ *tu, virtute præditum esse eum oportet, qui*
 „ *administrationis istius curam in se suscipit:*
 „ *ne me veniâ indignum putes, si frustra ac te-*
 „ *mere vitæ mihi meæ exitium accersere no-*
 „ *luerim. Etenim si navim quis agens amplissi-*
 „ *mam,*

Rara gratia
 Dei, & in-
 tegritate vi-
 ta opus est.

„mam, & quæ decem millia pondo ferat, quæ-
 „que eadem remigibus suis sit instructa ac
 „sumptuosarum mercium pondere onerata,
 „me ipsius gubernaculo præfectum juberet
 „Ægeum Tyrrenumque mare trajicere. Ni-
 „mirum fieret, ut ad primam statim auditio-
 „nem mandatum id detrectarem. Ac me, si
 „quis interroget; quid ita? Ne navim submer-
 „gam, utique responderem. Itane igitur, ubi
 „pecuniæ tantum jactura subest, nec nisi cor-
 „poris interitus periclitatur, nemo est, qui in-
 „cuset reprehendatq; si quis magna cautione
 „providentiâque hic utatur: ubi autem navim
 „frangentibus, non in hoc aut illud pelagus,
 „sed in ignis æterni abyssum corruendum est:
 „ubi item eisdem naufragos interitus manet,
 „non qui corpus ab anima dirimit; sed qui ani-
 „mam ipsam unâ cum corpore in sempiternum
 „ejicit supplicium, hinc mihi vos succensetis?
 En quemadmodum vir sanctus regendæ Eccle-
 siæ onus oblatum defugerit, metu supremi ju-
 dicii, ad quod alii ultro sese ingerunt, nulla re-
 tardati formidine futurorum. Verùm ut pleri-
 que sine hac formidine cæci ruunt ad interi-
 tum; ita qui, *cum timore ac tremore, suam & a-*
liorum salutem operantur, ut Paulus & Chryso-
stomus, facilè evadunt. Metuant igitur illi in-
primis, qui sine ullo metu ad venerandum Sa-
cerdotii Pastorisque in Ecclesia munus se pro-
perare sentiunt, quod Sancti Patres angelicis
etiam humeris formidandum esse clamant. Qui
verò salutarî hoc timore cum Paulo & Chry-
stomo percussi, sine ignorantia & criminum
 con-

Qui metus
 timent faci-
 lius pereunt,
 & contra.

AFFECTUS.
 Timor cum
 fiducia in
 Deum.

conscientia, ad hoc munus postulatur, Christi magis gratiâ, quàm suâ virtute fisci, cum iisdem onus delatum accipiant : & sibi quod Timotheo dictum putent. *Tu vero vigila, in omnibus labora, opus fac Evangelista, ministerium tuum imple sobrius esto, &c. In reliquo reposita est tibi corona justitia, quàm reddet Dominus, in illa die justus iudex omnibus, qui diligunt adventum eius.* Hoc nisi ex animo cogitent, ac sedulò deinde præstent; procul sint, neque unquam hoc munus aggrediantur, de quo tam rigidam supremus Iudex rationem est exacturus. Væ illi, cui sponsam suam Deus confidit Ecclesiam, quique illam, vel suâ etiam negligentia, permisit violari. Cui *multum datum est, multum ab eo requiretur.*

III. PUNCTUM.

Considera, duo potissimum esse, quæ hunc statum difficilem reddant, & in supremo iudicio metuendum. Primum est luxuria, alterum est negligentia muneris commissi. Hæc scylla & charybdis est, intra quam Ecclesiastici navigant. & quanquam alia non desint vada aut scopuli, tamen in iis præcipuè naufragantes offendunt ac pereunt. Continentia enim Ecclesiastico, quantum ad suam personam necessaria est : muneris administratio etiam quantum ad Ecclesiam. in utroque hoc officio vult Deus honorari. Immundos olim Deus magno rigore à sacris voluit arceri, & non nisi mundatos ritè Sacerdotes accedere. *Sacerdotes, ait, qui accedunt ad Dominum sanctificentur, ne perentiat eos.* Et Christus in lege nova, non Episcopos

1. Tim. 4.

Clericorum
statum duo
reddunt dif-
ficilem.

Continen-
tia ab omni
impuritate.

Exod. 19.

copos

copos solùm, verùm & Diaconos voluit continentes, & pudicos esse. Nec immeritò. nam, 1. Tim. 2.
qui sine uxore est, sollicitus est, quæ sunt Domini 2. Cor. 7.
& quomodo placeat Deo : qui autem cum uxore
est, sollicitus est, quæ sunt mundi. At Christus cle-
git suos de mundo, ut sibi illos arctè conjunge-
ret. Nescitis, ait, Paulus, quia corpora vestra 2. Cor. 6.
membra sunt Christi? tollens ergo membrum Chri-
sti faciam membrum meretricis ? Et à Christi
imitatoribus requirit : fornicatio & omnis im- Eph. 5.
munditia, aut avaritia nec nominetur in vobis.
 Audite iudicium in prævaricatores hujus legis
 constitutum. Irritam quis faciens legem Moysi, Hebr. 10.
absque ulla miseratione, duobus vel tribus testibus
moritur, quantò magis putatis deteriora mereri
supplicia, qui filium Dei conculcaverit, & san-
guinem testamenti pollutum duxerit ? Quantò
enim his gravius iudicium imminet, quàm illis,
quibus Deus olim vindictam interminatus est.
 O Sacerdotes, qui despicitis nomen meum, & dixi- Malach. 1.
stis: in quo despeximus nomen tuum ? Offeritis su-
per altare meum panem pollutum, & dicitis, in
quo despeximus te ? Lamentatur de hac multo-
 rum irreverentia D. Bernardus : *Curritur, in-* De conver-
 „ quit, passim ad sacros ordines, & reverenda sione ad
 „ ipsis quoque spiritibus Angelicis ministeria Cler. c. 29.
 „ homines apprehendunt sine reverentia, sine
 „ consideratione. Neque enim cælestis timent
 „ imperii gestare coronam, in quibus iniquitas
 „ & luxuria principatur : in quibus & pessima
 „ fortè appareat intra parietes abominatio, si,
 „ juxta Ezechiëlis prophetiam, parietem fodia-
 „ mus, ut in domo Dei videamus horrendū, &c.
 „ Ini-

„Inimicus nempe hominum sulphurei illius
 „incendii reliquias infelices circumquaque
 „dispersit: execrabili illo cinere Ecclesiæ cor-
 „pus aspersit, & ipsorum quoque Ministro-
 „rum ejus nonnullos sanie fædissimiâ spurcissi-
 „mâque respersit. Et tamen ingrediuntur cum
 „hac macula tabernaculum Dei viventis, in-
 „habitantes cum hac macula templum Domini
 „polluentes, judicium multiplex *accepturi.*

*Sine pravâ
 exploratione
 continentia
 ad ordines
 non venien-
 dum.*

Quocirca priusquam ad hos accedas ordines,
 ponderandæ in te vires ad continentiam om-
 nem sunt, hoc est, longiori continentia usum
 tam privatim domi, quam inter medios etiam
 fœminarum choros servato, explorandum tibi
 est, possisne impollutè vivere? In qua re, si te
 lubricum inconstantemque reperias, noli ad
 tuam damnationem hoc in te onus, cui ferendo
 te imparem experiris, suscipere. Ad præsens
 exitium transeunt, quicumque ante ordines sa-
 cros indulgent suæ liberè cupiditati, cum absti-
 nendi proposito, dum fuerint consecrati. qua-
 si verò ad S. ordines eadem cupiditate non ef-
 fecti perventuri. Rursum jam in ipsis ordini-
 bus constitutis omni custodiâ hic thesaurus
 muniendus est. *Magnis in hac vita inimicorum
 circumdamur agminibus, hostium plena sunt om-
 nia; caro fragilis, & cinis futura post modicum,
 pugnat cum pluribus. Non querit Diabolus homi-
 nes infideles, & eos qui foris sunt, & quorum car-
 nes Rex Assyrius in olla succendit, de Ecclesia
 Christi rapere festinat, esca ejus, secundum Aha-
 euc electa sunt: Job subvertere cupit, & de-
 vorato Juda, ad cribrandos Apostolos experit*

*Ordinatis
 quotidie ad-
 vigilan-
 dum.
 D. Hier.
 Ep. 22.*

potesta-

potestatem. Ergo: Resistite Diabolo, & fugiet à vobis.

Jam quod ad alterum desiderium, & neglecti officii Ecclesiastici scopulum attinet, ad quem plures quoque colliduntur, summo opere providendum est, ut quisque, & quæ sui sunt muneris, intelligat, & pro viribus exequatur. Novimus enim quâ mente hæc beneficia à Majoribus nostris instituta & locupletata sint, quidque illorum Manes, quid Ecclesia mater ab eis requirat; ut si vel precibus canonicis, vel ministerio defuerint, plures corâ supremo Judice accusatores sint habituri. Ad hanc Domini vineam non vocamur, ut otiosi simus, nec vitis in illa plantatur, nisi ut fructum adferat. Et *omnis arbor, quæ non facit fructum bonum excidatur, & in ignem mittetur. Ego, posui vos, ait ad Apostolos Christus, ut eatis, & fructum afferatis, & fructus vester maneat.* Dominus ille vineæ, ficulneæ non ferenti fructum excidium interminatur: *succide, inquit cultori, illam; ut quid etiam terram occupat?* Potuit hoc loco plantari alia, quæ daret fructum in tempore opportuno. Quantum beneficiorum & favoris Dominus Ecclesiasticis præ reliquis confert mortalibus! Eximit illos à jugo curarum laborumque secularium, in suam immunitatem transfert à judicio & potestate mundana liberatos, & sub miti suæ Ecclesiæ regimine collocat; tot gratias spirituales offert, solique animæ suæ aliorumque salutis deditos cælestibus tantùm bonis, lucrisque in omnem æternitatem cupit esse intentos: ut jure his dicat: *quid ultra debui facere vinea mea, &*

2. Officii
prestandi
cura.

Otium perdit.

Mat. 7.

Luc. 13.

Isa. 7.

non feci? an quod exspectavi, ut faceret uvas, fecit autem labruscas? excidatur & ignem mittatur. Absit, ô Domine, hæc à nobis maledictio: *Introibimus in tabernaculum tuum: adorabimus in loco, ubi steterunt pedes tui. Sacerdotes tui induantur justitiam, & sancti tui exultent.*

Oblatio sui.
Psal. 131.

DISTICHON MEMORIALE

*Judiciũ ne sperne Dei, fuge scandala. (2) Magna
Hic trepidant: (3) casta sedulitate cavent.*

MEDITATIO IV.

*De sanctimonia Ministrorum Ecclesie, virituum
ordinationis, requisita.*

VERITAS. Juxta ritus, cujusque gradus ordinis Ecclesiastici, magna vitæ innocentia & sanctitas requiritur. ut tam in collatione ordinum quatuor minorum, (ut vocant) quàm (2) Subdiaconi & Diaconi ordinandi cæremoniis, (3) atque imprimis Sacerdotum consecratione manifestum est.

ORATIO PRÆPARATORIA consueta.

PRÆLUDIUM I. *Propone tibi Christum in cena
ultima suos discipulos sacerdotio inaugurantem.
2. Pete gratiam illius status perfectionem agnos-
cendi.*

I. PUNCTUM.

*Ad Christi
exemplum
vita Clerici
formanda est.* **C**onsidera, quod Christus, qui est Sacerdos in æternum, secundum ordinem Melchisedech, in exemplum vitæ Clericalis omnibus propo-

propositus sit, qui sese in sacrificio tam incruento cœnæ ultimæ, quàm cruento in monte Calvariæ æterno Patri hostiam, pro Peccatis totius mundi, obtulit. Omnibus igitur Ecclesiasticis dictum in primis est: *inspice, & fac se-* Exod. 25.
cundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est, illic disce humilitatem, obedientiam, paupertatem, patientiam, devotionem, ceterasq; virtutes te tuoque statu dignas. Hic verò perfectionis status, cum sublimis omnino sit, neque ad eum tam facilè exerceri, educique repentè Sacerdos queat, sed probatione usuque longo opus sit: non voluit suos Ecclesia, nisi sensim, ac per gradus, jam ante in muneribus inferioribus exercitatos, ad Sacerdotii dignitatem pervenire. Unde & Tridentina Synodus statuit: *ut San-* Sess. 22. c. 17.
*ctorum illorum ordinum, à Diaconatu ad Ostia- de Refor.
*riatum, functiones, ab Apostolorum temporibus in Ecclesia laudabiliter receptæ, & in pluribus locis aliquando intermissæ, in usum juxta sacros canones revocarentur.**

Jam singulos expende ordines, tam minores quatuor, ut Ostiarii, Lectoris, Exorcistæ, & Acolythi, quam majores duos, Subdiaconi & Diaconi, atque ipsam etiam Tonsuram primam ad hos præviā; & intelliges per hos, velut perfectionis gradus, ad Sacerdotii dignitatem Clericos præparari.

Et in primâ quidem tonsura more Nazaræorum, qui in diē consecrationis radebantur, ca- Perfectio in ordinibus minoribus req. sua.
 ut tonderi, & vulgo exemptos, Christo spinis coronato inaugurari consideres; quando ordi-
 nandus prolatis verbis profitetur: *Dominus pars* Psal. 15.

hereditatis meae, & calicis mei, tu restitues hereditatem meam mihi. Episcopus etiam superpelleceo imposito dicit: *Induat te Dominus novum hominem, qui secundum Deum creatus est, in justitia & sanctitate veritatis.*

In ostiarii munere deferendo Episcopus, exhibitis clavibus Ecclesiae, inquit: *sic agite, quasi reddituri Deo rationem pro iis rebus, quae his clavibus recluduntur.* In lectoratu demandando ait, porrecto codice scripturae S. *Accipite, & estote verbi Dei relatores; habituri, si fideliter & utiliter impleveritis officium vestrum, partem cum iis, qui verbum Dei bene administrarunt ab initio.* Exorcistis creandis dicit: oblato exorcismorum, aut Missali libro: *Accipite, & commendate memoria, & habete potestatem imponendi manus super energumenos, sive baptizatos, sive catechumenos.* Mox deinde Acolythi, seu Ceroferrarii fiunt, exhibente Episcopo primum candelabro, cum candela, sine lumine, his verbis: *Accipite ceroferarium cum cerco, & sciatis vos ad accendenda Ecclesiae luminaria mancipari, in nomine Domini, Amen.* Sub hac urceolum vacuum tangendum praebet, dicens: *Accipite urceolum, ad suggerendum vinum & aquam, in Eucharistiam sanguinis Christi, in nomine Domini, Amen.* Quae universa sacris mysteriis verbisque clericos ad perfectionem instruunt; ut in candida veste puritatis, in accensa luce, quam omnes dexteram manu praeferrunt, illius memoriam ingerant, qui de se profitetur, *ego sum lux mundi: qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vitae: quique nos admonet: sim lucer.*

*Vita puritas
& bonum
exemplum.*

Ioan. 8.

ucerna in manibus vestris, & vos similes homini- Luc. 12. 35.
us expectantibus Dominum suum. Denique
 per inferiora ad hæc ministeria, piè diligentèr-
 que obita, Deus vult præparari ministros suos
 ad graviora. Super parva vult ante fideles esse,
 quàm super magna constituat. Hic expendere
 quantâ sollicitudine mater Ecclesia, pro ido-
 neis ministris, sensim educandis, probandisque
 per diversa exercitia, laboret; & quemadmo-
 dum par sit, hanc illius curam revereri, & cum
 magna submissione & studio respondendi il-
 lius sanctæ ordinationi, accedere. 2. Vide,
 quo id pacto executus sis, atque illius expecta-
 tioni responderis, ad majores tate ordines, re-
 cto piòque minorum ulu, præparando. Nam,
 ut pueri, qui in primis Grammaticæ rudimen-
 tis sine cura & profectu versantur, ad scholas
 altiores inhabiles indignique accedunt: ita
 etiam, qui in primis hisce Ecclesiæ ordinibus,
 sine pietate & cura Deo placendi versantur, ma-
 joribus erunt indigni probroque magis Eccle-
 siæ, quàm emolumento futuri sunt. Quare si
 adhuc fas sit referre pedem, tutius erit retroce-
 dere; quàm inenodabili sese vinculo majorum
 ordinum adstringere. Gratias age, siquid abs-
 que rectè factum, Deo propitiante, intelligas:
 minus, à serio dolore emendationem auspi-
 care.

*Probandi
 ante ordi-
 nes Majo-
 res.*

*Gratiarum
 actio. aut
 Dolor.*

II. PUNCTUM.

Considera, quàm sancto ritu, quantâque
 ad vitam Deo sacram, castâque, & Ec-
 cliæ ministeriis devotam extimulatione ma-
 jores ordines conferantur. Subdiaconus re-

*Ad majores
 ordines ma-
 jor perfe-
 ctio necessa-
 ria.*

*Subdiaconi
obligatio, &
munus.*

nuntiandus procedit in albâ veste cingulo iuxta lumbos adstrictâ, manipulo & tunicellâ ex sinistro brachio pendente, accensam in dextra ceram præferens. Quem deinde Episcopus obligationis perpetuæ Deo Ecclesiæque castè servandi gravi exhortatione admonet, jubetque secularibus desideriis æternum renuntiare; ac subinde, post litanias decantatas, trinâ benedictione impertit. Porrò sub sacrificio tangendum manu dextrâ vacuum calicem cum patena exhibet, his verbis: *Videte cujus mysterium vobis traditur. Ideo vos admoneo, ut ita exhibeatis, ut Deo placere possitis.* tum fusâ oratione benedictionem à Deo postulat, simulque pro vigilantia, fidelitate, obedientia & donis S. Spiritus à Deo obtinendis, orat. Postea imponit amictum capiti, dicens: *Accipe amictum, per quem designatur castigatio vocis. In nomine Patris, &c.* Et immittens manipulum in brachium sinistrum, inquit. *Accipe manipulum per quem designatur fructus bonorum operum. In nomine Patris, &c.* Dehinc quemlibet tunicâ vestit, addens: *Tunica jucunditatis & indumento salutis induat te Dominus. In nomine Patris, &c.* Postremò tradit Epistolarum librum manu dextrâ tangendum, dicens: *Accipite librum Epistolarum, & habete potestatem legendi eas in Ecclesia sancta Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis. In nomine Patris, &c.*

*Diaconi
munus rite
sacris
expressum.*

Diaconatus officium, quod, præter antedicta, Evangelii legendi, prædicandi, ac baptizandi potestatem includit, simili penè ritu confertur; cum præsentatione tamen Archidiaconi,

(quæ

(quæ in Sacerdotis quoque, & Episcopi ordinatione adhibetur) quod olim populus & clerus ad hanc electionem concurrerit. Unde & populus nunc ab Episcopo monetur, ut siquid adversus creandos Diaconos habeat, fidenter exponat. Comparent verò albâ & manipulo vestiti, manûque sinistrâ stolam, & brachio Dalmaticam vestem sustinent, ac dextrâ candelam præferunt. Quos Archidiaconus nomine Ecclesiæ offert, sciscitante Episcopo: *scisne illos dignos esse?* cumque respondit: *quantum humana fragilitas nosse sinit, & scio, & testificor illos dignos esse ad hujus onus officii:* admissos Episcopus seria exhortatione, ad puritatem corporis animique ac mundi contemptum, tum officii sui, hoc est, ministerii ad aram, prædicationem Evangelii, & baptismi administrationem, excitat, dispensatores mysteriorum Dei, hereditatem & tributum amabilem Domini, comministros & cooperatores corporis & sanguinis Domini appellans: ac deinde cantatis litanis pro illis Deum obtestans, manum super demissè in terram inclinatos extendit, & ordinando dicit: *Accipe Spiritum S. ad robur, & ad resistendum Diabolo, & tentationibus ejus, in nomine Domini:* utque Deus modestiam puritatemque ad ædificationem plebis, bonæ quoque testimonium conscientiæ, & perseverantiam largiatur, orat. Mox stolam sinistro imponens humero, inquit: *Accipe stolam candidam de manu Dei; adimple ministerium tuum. Potens est enim Deus, ut augeat tibi gratiam suam, qui vivit, &c.* Tum induens Dalmaticam subjicit:

Induat te Dominus indumento salutis, & vestimento letitiae, & dalmatica justitiae circumdet te semper. In nomine Domini; Et offerens librum Evangeliorum, manu dextrâ tangendum, his verbis concludit: Accipite potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei, tam pro vivis, quàm pro defunctis, in nomine Domini.

En sacros ritus, quibus & ministeria Ecclesiae, & virtutes ministrorum requisitæ, sat discretè exprimuntur. Utinam tales hoc temporè invenirentur qualis Diaconus Stephanus, & Laurentius, præclara olim Ecclesiae lumina & Martyres, Christi fuere! Hi vera ac viva taliter erant vitæ exemplaria, qualis præscriptum est. Quam præclari in Ecclesia exempli sunt illi Subdiaconi, qui, ut ordinatio ex Paulo requirit, per omnia student placere Deo, graves in moribus, verbis castigati, ore sobrii, operibus bonorum fecundi: in conversatione jucundi sine offensione; salutis suæ proximique studio si, sine dolo; in Ecclesiae officiis seduli, sine fastidio. Quantum orthodoxam religionem decorant Diaconi, qui spiritu Dei cum Stephanis pleni, ministerium suum piè constanterque obeunt, justitiæ divinæ pietatisque cultores in sese, propagatores in proximo: in quibus & modestia gravis, & spiritualis disciplinæ observantia, & castitatis exemplum, & bonæ sit conversationis testimonium. Decet enim ad usus operumque nostrorum testem esse publicam existimationem, & attestationem, ne derogetur muneri, ut qui videt ministrum altaris congruis ornatibus, virtutibus, autorem prædicet & Dominum, quales servulos habeat.

*Stephanus
& Laurentius
Diaconi
illustres.*

1. Tim. 3.

Ambr. 1. 1.
offic. 6. 50.

Exper

Expende, quemadmodum hæc in te, vel ex- *Ecclesia bo-*
 presseris exempla virtutum hæctenus, vel dein- *nora esse de-*
 de expressurus sis : ac cogita, si terrenus Prin- *bent.*
 ceptus cultos ac benè moratos servos desideret,
 ceteroquin aulâ gratiâque suâ deturbandos;
 quantò æquius strictiusque hoc ille Dominus
 Dominantium exacturus sit, quem nullum
 crimen latet, nullum non decet in ministris
 virtutum decus : cui ipsi de cælo Angeli ser-
 viunt, ipsi cœlites in gloria exaltati coronas
 suas submitunt. Reverere talem tantùm que **AFFECTUS**
 Dominum, & quâ potes morum innocentiam, *reverentiam,*
 quâ vales ministerii tui sedulitate ac devotione
 famulare, & pro terrena possessione, à quâ Deus
 olim quocumque Levitas seclusit, erit *Dominus pars*
possessionis tuae, & funiculus hereditatis tuae.

III. PUNCTUM.

Considera denique Sacerdotum, sive Pres-
 byterorum (qui sic dicti quòd ex senio-
 ribus olim delecti sint) ordinationem, sanctis
 ritibus ad mores illorum exprimendos insti-
 tutam. Vocantur & hi cum testificatione Ar-
 chidiaconi, populòque ad censuram propo-
 nuntur. Monentur deinde ab Episcopo officii *Sacerdotum*
 suscipiendi, quod est benedicere, offerre, bapti- *in unum &*
 zare, prædicare verbum Dei, & præesse in Ec- *sanctitas re-*
 clesia Diaconis, aliisque ministris, ac populo, *quisita.*
 non exemplo minus, quàm verbo, tam ad ar-
 cendos lupos ab ovili Christi, quàm oves cu-
 stodiendas. Ut illis, quod Jeremiæ, dictum sit :
Ecce constitui te super gentes, & super regna, ut **Ier. 1. 10.**
evellas, & destruas, & disperdas, & dissipes, & adi-
fices, & plantes. Quandoquidem & regna, & Re-

ges ipsi, his jure in negotio salutis subjecti sunt. Debent igitur hi tales ante formari ad exemplar Pastoris summi, qui est sanctus, innocens, impollutus, segregatus à peccatoribus. Episcopus igitur post Litanias, bona eius à Deo precatus, stolam ante pectus in crucis modum disponit, cum verbis: *Accipe jugum Domini. Jugum enim ejus suave est, & onus ejus leve.* Imponensque casulam super humeros complicatam, & à parte anteriori dependentem, ait: *Accipe vestem sacerdotalem, per quam charitas intelligitur. Potens est enim Deus, ut augeat tibi charitatem, & opus perfectum.* Sub hæc invocato per hymnum (*Veni creator*) Spiritu S. inungit Episcopus sacro oleo ambas manus à pollice ad indicem usque in formam crucis, oratque his

Heb. 7. 16.

Charitas.

Benedicendi & offerendi potestae. *verbis: consecrare, & sanctificare digneris, Domine, manus istas, per istam unctionem & nostram benedictionem: ut quacunque benedixerint, benedicantur, & quacunque consecraverint, consecrentur, & sanctificentur. In nomine Domini nostri Jesu Christi.* Deinde Episcopus consecratas manus jungit, quas ministrorum aliquis lineo vinculo ligat. Tum exhibitum cum vino calicem, & cum patena hostiam ordinandus tangit, dicente Episcopo: *Accipe potestatem offerre sacrificia Deo missasque celebrare, tam pro vivis, quam pro defunctis.* Post hæc Missa ad offertorium usque ab Episcopo peragitur, intereaque frictis medullâ panis, lotisque aquâ manibus, creati presbyteri accensam Episcopo candelam, manibus exosculatis, offerunt; moxque offertorium, & verba consecrationis cum eodem

dem

dem legunt. ac subinde data pace, ex manibus
 Episcopi, osculo prælibatis, communicant. In-
 terim canitur: *Fam non dicam vos servos, sed a-* Conjunctio
micos meos, quia omnia cognovistis, quæ operatus cum Deo.
sum in medio vestri. Accipite Spiritum S. in vo-
bis paracletum, ille est, quem Pater mittet vobis.
Vos amici mei estis, si feceritis, quæ ego præcipio
vobis. Gloria Patri, &c. Postea stantes omnes
 recitant symbolum Apost. *Credo, &c.* profiten-
 tes fidem, quam prædicaturi sunt. Inde Epif-
 copus utramque manum super caput genufle-
 xentium ponit singulis dicens: *Accipe Spiritum* Potestas ab-
S. quorum remiseras peccata, remittuntur eis, & solvendi.
quorum retinueris, retenta sunt, & mox explicat
 complicatam casulam, addens; *stolâ jucundita-*
tis induat te Dominus. Denique genuflexi jun-
 ctis manibus inter manus Episcopi interrogan-
 tur singuli: *Promittis Episcopo ordinario tuo, re-*
verentiam & obedientiam? & quisque respon-
 det: *promitto.* Cui osculo dato, Episcopus di- Obedientia
 cit: *pax Domini sit semper tecum.* Episcopo de-
 monitos, ut ritus celebrandi discant, solenni bita.
 hac benedictione: *Benedictio Dei, omnipotentis*
Patris & Filii & Spiritus S. descendat super vos, ut
scitis beneascti in ordine sacerdotali, & offeratis ho-
lias placabiles, pro peccatis & offensionibus populi
omnipotentis Deo, cui est honor, &c. dimittit. Vi-
 de, quantam in suis Sacerdotibus sanctitatem,
 quamque perfectam charitatem, tanquam in a-
 micis, quibus Christus corporis & sanguinis
 sui depositum & pretium credidit, Ecclesia re-
 quirat. Quot piis deprecationibus, quot sacris
 ritibus, quot admonitionibus, quot signis,

quanto studio & contentione, suadet, inculca
 repetit ministris suis disciplinæ custodiam, pu-
 ritatem vitæ, & morum sanctimoniam! Moy-
 ses ad montem Dei accessurus, jubetur calcea-
 menta de pedibus deponere, quod locus sac-
 ctus esset: at vos, ô Ministri Dei, non acce-
 sistis ad tractabilem montem, & accensibilem ignem
 & turbinem, & caliginem, & procellam, & tub-
 sonum, & vocem verborum, ad quæ Moyses hæ-
 sit exterritus & tremebundus; sed accessistis a
 Sion montem, & civitatem Dei viventis, &c. a
 testamenti novi mediatorem Jesum, & sanguin-
 asperionem melius loquentem, quam Abel. Quo-
 si igitur, tantâ religione sibi Deus serviri voluit
 in figuris, ut dixerit: *si audire nolueris vocem Do-*
mini tui, ut custodias & facias omnia mandata &
ceremonias, venient super te omnes maledictiones,
 quantâ observatione digna erunt, quæ in leg-
 gratiæ, ubi ipse Deus homo factus sacerdos &
 hostia est, præscribuntur. *Quanta*, ait Triden-
 „ tina Synodus, cura adhibenda sit, ut sacro
 „ sanctum Missæ sacrificium omni religioni
 „ cultu ac veneratione celebretur, quivis faci-
 „ lè existimare poterit; qui cogitarit, maledi-
 „ ctum in S. literis vocari eum, qui facit opu-
 „ Dei negligenter. Quod si necessariò fatemur
 „ nullum aliud opus adeò sanctum ac divinum
 „ à Christi fidelibus tractari posse, quàm ho-
 „ ipsum tremendum mysterium, quo vivific-
 „ illa hostia, quæ Deo Patri reconciliati sumus
 „ in altari per Sacerdotes quotidie immolatur
 „ satis etiam apparet, omnem operam & dili-
 „ gentiam in eo ponendam esse; ut quant-
 „ max

*Veneratio
 sacris rebus
 debita.*

Hebr. 12.

Deut. 28.

Sess. 22. c. de
 observ. in
 Missa.

maximâ fieri potest cordis munditiâ & puritate, atque exteriori devotione ac pietatis specie peragatur. Arcam olim ligneam tot Philistæi curiosè intuentur ac pereunt, Oza irreverenter tangit, & concidit. *In eis discamus quanti piaculi, simul & periculi sit, indignè tractare, aut sumere sacrosanctum Christi corpus, in hostia salvari, cujus typum sic Deus magnificavit, sic sublimavit, sic vindicavit. Va sacrilegis manibus, va immundis pectoribus immundorum sacerdotum, à quibus tam insolenter quotidie tangitur, & suscipitur. si talis ultio in umbra, qualis fiet in veritate!* Simus igitur illud quod Ecclesia tot ritibus à nobis exigit sancti & innocentes, nisi ex ipsâ consecratione nostra coram supremo damnari iudice velimus.

B. Thom.
de Villan.
Conc. 3. de
Euch.

Affectus puritatis & obedientie.

DISTICHON MEMORIALE

Sanctorum nos vita decet. (2) quam ritibus ordo
Quilibet appositis exprimit. (3) ara petit.

MEDITATIO V.

De doctrina & virtute Ministrorum Ecclesie.

VERITAS. Minister Ecclesie cum doctrina studium rerum divinarum conjungere tenetur, tam ad debitam officii sui administrationem, quàm diversorum malorum cautelam. (2) Deinde, ut mores ad exemplum Christi formet, mortificatione eidem sedulâ opus est. (3) In primis verò, ut exemplo & ædificationi sit omnibus, modestia illum & humilitas ornet.

ORA-

ORATIO PRÆPARATORIA COMMUNIS.

PRÆLUDIUM 1. *Christum tibi propone Agnum paschalem cum Discipulis manducantem, a deinde etiam pedes Discipulorum abludentem. Illic rituum observantia, hic humilitas exemplo sit.* 2. *Gratiam pete imitandi.*

I. PUNCTUM.

Considera ante omnia in Ecclesiasticis, atque in primis Sacerdotibus, & populi Pastoribus, requiri doctrinam & veritatem. Quod jam olim Deus in figura expressit, quando Sacerdotem in Rationali suo, quod erat ex auro hyacintho, purpura, coccoque, ante pectus duos lapides pretiosos ferre voluit, quibus inscriptum esset, *Urim & Thumim*: hoc est, *doctrina & veritas*. Quia sacerdotale pectus scientiæ veritatisque aliis communicandæ voluit esse reconditorium. *Labia enim Sacerdotis ait, custodient scientiam, & legem requirent ex ore eius; quia Angelus Domini exercituum est.* Nam Sacerdos Angelus dicitur, id est, nuntius, quia Dei & hominum sequester est, ejusque ad populum nuntiat voluntatem. Indignissimum profectò est tanti muneris in se executionem suscipere, ex quo Dei gloria, salus propria totque aliorum mortalium dependet; & quid sibi, quid aliis præstandum sit, ignorare. Quæ enim hinc confusio in tota Dei Ecclesia, quæ morum in se aliisque eversio! Hinc illæ olim in populum Israëliticum calamitates incubuere. *Speculatores enim cæci omnes, nescierunt universi, canes muti non valentes latrare, dormientes, & amantes somnia, ipsi pastores ignoraverunt intelligentiam, om-*

Doctrina & veritas in Sacerdotibus requisita.

Malach. 2.

D. Hier. in hunc locum.

Ignorantia pessundat Ecclesiam Dei.

Ma. 56.

res in viam suam declinaverunt, unusquisque ad
 varietatem suam, à summo usque ad novissimum.
 Venite sumamus vinum, & impleamur ebrietate,
 & erit sicut hodie, sic & cras. Hæc videlicet con-
 sequentia est, ut ubi Ecclesiastici lectionem sa-
 cram, studiumque proficiendi in divinarum
 verum cognitione deserunt, ibi ad curam, pum,
 aut ventris delabantur: salutem suam proximo-
 rumque & totam Dei Ecclesiam, magno mul-
 torum scandalo, ingenti detrimento, & irre-
 parabili animarum clade, destituant. Unde
 ignorantia mater cunctorum errorum, maxi-
 me in Sacerdotibus Dei, vitanda est, qui do-
 cendi officium in populo susceperunt. Sa-
 cerdotes enim, legere S. Scripturas, frequen-
 ter admonet Paulus, dicens ad Timotheum:
 Attende lectioni, exhortationi, & doctrine. Et
 anè ignorantia nescio, quomodo excusari pos-
 sit in eo, qui se magistrum infantium, & Doctorem
 insipientium proficitur? Ignorans utique ignorabi-
 tur, imò & multos ignorare faciet & ignorari.
 Quare salutaris Hieronymi ad Nepotianum &
 quemvis clericum monitio est. Divinas scriptu-
 ras sapius lege, imò de manibus tuis nunquam sa-
 cra lectio deponatur. Disce quod doceas, obtine
 um, qui secundum doctrinam est fidelem ser-
 monem; ut possis exhortari in doctrina sana,
 & contradicentes revincere. Sermo Presbyte-
 ri scripturarum lectione conditus sit. Et quam-
 vis tibi munus docendi alios non incumbat:
 sunt sacræ leges & canones, illis utique, qui ab
 arum observatione Canonici dicuntur, scitu
 necessariæ; sunt leges ritusque, quibus Sacra-
 menta

Qui curam
 librorum
 deponunt,
 ventris ge-
 runt.

Concil. To-
 let. 4. c. 24.

Bern. super
 Ecce nos rel.
 c. 24.

De vita
 Cleric.

Tit. 1. 9.

Latissimus
 campus stu-
 dii Ecclesiam
 stitit.

menta adminiltrantur, sunt aliæ juxta quas vî-
 vendum Ecclesiastico institutiones, est tota
 scriptura, ejusque commentationes à doctis
 traditæ, sunt Concilia & sancti Patres, sunt fi-
 dei religionisque nostræ placita, nec in paucis
 controversi, & à variis hæreticis impugnati ar-
 ticuli, & omnis Theologica, quæ latè pa-
 tet, scientia, quibus tum capescendis, tum
 tradendis Ecclesiasticum voluit Deus occupa-
 ri; ne aut ad curam rerum mundanarum, aut
 ad commestationes ventrisque deforme servi-
 tium, aut turpiora etiam carnis desideria ani-
 mum adjiceret. Sed & officii quemque ratio
 ad varia horum necessariò scienda adstringit.
 Ea enim aptitudine nisi ad ordines accesserint,
 Episcopus tenetur rejicere, non levem damna-
 tionem habiturus, si ineptos admittat. Et si cor-
 porum Medicus, nisi peritus, non accipitur,
 quomodo animorum medicus, cui æterna sa-
 lus credenda est, admittetur? *Nonne, si cæcus
 cæco ducatum præstet, ambo in foveam cadunt?*
 In cæteris nobis artibus providemus idoneos,
 & ad Dei servitium in Ecclesia, pro salute pu-
 blica institutum, imperitos recipimus? Absit
 tanta ab illis Numinis irreverentia, quorum est
 huic rei advigilare.

Expende igitur, an quæ tui officii sunt, pro-
 bè teneas? Si experiaris hæc tibi deesse, quæ
 requirit Ecclesia, cave in hunc te statum inge-
 ras, ne tuam aliorumque salutem pessundes.
 Quod si tamen pedem intuleris: omni con-
 tentione & studio ad cognitionem te dignam
 emitere. Non frustra supra Apostolos Spiritus

*Rejiciendi
 ignorantes
 ab hoc sta-
 tu.*

Matt. 15.

us S. in linguis igneis apparuit. Nam ostendit Deum in Ecclesia sua ministros velle, qui divina loquerentur, ad proximi ædificationem & instructionem, in doctrina ac veritate. Quæ si feceris procul te abesse à spiritu illo divino monstrabis. Quod si ad Ecclesiam velut ad officiorum hominum aream transisti, ut redditus sacris pinguesceres, & paucis quandoque a domo Dei psalmis raptim decantatis, aut recitatis, ad otiosam vitam, instructam mensam, societates, diverticula recreationum, luxumve edires, brevia hujus vitæ gaudia æternus luctus occupabit. Non servis Ecclesiæ; sed illa tibi. Detestare tam manifestam hominû insaniam, cui apertis oculis ruunt ad perditionem; & ad idoneum te Deo præbe ministrum, ut possis exhortari in doctrina sana, & possis eos qui contradicunt arguere. Moveat te mater Ecclesia, cui tanquam fidelis filius operam tuam addixisti: moveat institutio intentiôque Majorum, non nisi ad Dei gloriam hominûque salutem suas opes destinantium: moveat tanta multorum necessitas & salus in periculo collocata, juxta tuis precibus, instructione, exemplôque ulcienda est: moveat denique animæ propriæ mors & gloria; nam qui docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti, & qui ad justitiam revertuntur multos, quasi stelle in perpetuas æternitates. Contra, qui ignorantes & ignorati, curam conscientie in desideris suis perficiunt, hi breve fluxu vitæ gaudium æterno luctu terminabunt.

Ad qua Ecclesia minister obligatur.

Detestatio ignavia, & ignorantia. Tit. 1.

Dan. 12. 3.

II. PUNCT.

Mores clerico-
rum ad
exemplum
Christi for-
mandi.

1. Tim. 4.

12.

Sec. 22. c. 1.

Considera, quòd homo ecclesiasticus quantum ad mores & vivendi disciplinam attinet, reliquis Christianis probitatis exemplum esse debeat. Ita Timotheum suum Paulus instruit: *Exemplum esto fidelium, in verbis, in conversatione, in charitate, in fide, in castitate*

Nam, ut Tridentinum ait: *Nihil est quod alio magis ad pietatem & Dei cultum assidue instruat quam eorum vita & exemplum, qui se divino ministerio dedicarunt. Cum enim à rebus seculi in altiorem sublato locum conspiciantur, in eos tanquam speculum reliqui oculos conjiciunt, ex hisque sumunt, quod imitentur.* In quos enim alios potius oculos animùmque convertant, quàm quos instituto & habitu perfectionem vident profiteri, ducesque ceteris hominibus ad virtu-

Mortificatio
ad hoc neces-
saria est.

tem instruendis præpositos? Quia verò tales non repente cum professione sua inferiorem hominem cupiditatésque illius deponunt, necesse est eosdem in perpetua sui custodia, & pravorum affectuum mortificatione versari: *Qui enim Jesu Christi sunt, carnem suam crucifigunt cum vitiis, & concupiscentiis suis.* Nec meliores aut sanctiores Apostolo sunt, ad tertium cælum rapti. & arcanorum Dei conscio, qui tamen de se fatetur: *ego sic curro, non quasi in incertum, sic pugno, non quasi aërem verberans, sed castigo corpus meum, & in servitutem redigo; ne fortè cum aliis predicavero, ipse reprobus efficiar.*

1. Cor. 9.

Si irâ immoderatâ efferris, si arrogantiam extolleris, discce à Christo, *quia mitis est, & humilis corde, & coram hoc magistro ac iudice tuo frequenti*

D. Paulus a-
māns morti-
ficatiōem.
Mart. 11.

quenti exercitatione mansuesce & humiliare; si luxuriâ tentaris, jejunio lascivientem carnem frange: nam si *omnis, qui in agone contendit, ab omnibus se abstinet; & illi ut corruptibilem coronam accipiant: nos autem incorruptam;* quantum dedecus nostrum sit, in hoc studio, à vanis ejusmodi hominibus superari? *Confusio certè & ignominia est, Jesum Christum crucifixum, pauperem, & esurientem fartis predicare corporibus, & ad jejuniorum doctrinam rubentes buccas, tumentiaque ora proferre.* Si lubrica tibi lingua sit, (ut seculares ad Ecclesiasticorum sermonem aures arripiunt) *alliga sermonem tuum, ne luxuret, ne lasciviat, & multiloquio peccata sua colligat. sit restrictior, & ripis suis coërceatur; sit oris tuo ostium, ut claudatur ubi oportet, & obsereretur diligentius* Mirum est, quod *nuge inter seculares nuge sint, in ore autem sacerdotis blasphemia.* Quare, *siquis putet se religiosum esse, non refrenans linguam suam; sed seducens cor suum, hujus vana est religio.* Facilis omnino in lingua lapsus est, inter homines ex seculi lege viventes loquentésque: nam *in multiloquio non deerit peccatum, qui autem moderatur labia sua, prudentissimus est.* Dum aliorum facta recensemus, aut facilè adjuvamus adulatione, vel favore corrupti; aut detrahimus correpti æmulatione vel invidia, nonnunquam, quo nihil est pejus, & ipsa fovemus dissimulatione vel approbatione vitia. Quantum in Dei ministro dedecus & malitia! *Longè enim pejus est collaudare delinquentes, quàm delinquere. Siquidem is, qui, dum peccat, condemnat intersus peccatum suum, poterit*

Necessaria omnibus est.

Cap. Ecclesiaz Principes dist. 35.

Ambr. l. 1. offic. c. 3.

Lib. 2. de Confid. c. 15.

Iac. 1.

PROV. 10. 19.

Chrysost. hom. 2. de David & Saul.

rit aliquando ad se redire: at qui laudat malitiam, is se privavit curatione, quam affert pœnitentia.

Expende, quanta hinc scandala & malorum illecebræ ab eo præsertim nascantur, qui tanquam iudex à Deo est constitutus, ad scelera in aliis condemnanda, & virtutem persuadendam:

& dic cum Siracide: *Quis dabit ori meo custodiam, & super labia mea signaculum certum, ut non cadam ab ipsis, & lingua mea perdat me?*

Quod si enim equis frena in ora mittimus, ad consentiendum nobis; quantò æquius, ut linguam nostram frenemus, eâdemque custodiâ aures, oculos, manus reliquosque sensus & potentias muniamus? Qui alios ad obsequium flectunt,

& sibi dictum esse noverint: *Mortificate membra vestra, quæ sunt super terram. Deponite iram, indignationem, malitiam, blasphemiam, turpem sermonem de ore vestro; nolite mentiri invicem,*

exspoliantes vos veterem hominem cum actibus, & induentes novum secundum imaginem ejus, qui creavit illum. Hoc enim est mortificare se, sive mori mundo, & vivere Deo.

Utinam hac morte frequenter cadam, ut evadam laqueos mortis, ut non sentiam vita luxuriantis mortifera blandimenta, ut non obstupescam ad sensum libidinis, ad æstum avaritiæ, ad iracundiæ & impatientiæ stimulos, ad angores sollicitudinum & molestias curarum. *Moriatur anima mea morte justorum, ut nulla illam illaqueet fraus, nulla oblectet iniquitas. Bona mors, quæ vitam non aufert, sed transfert in melius. Contra, mala vita, quæ mortem non aufert, sed transfert in detri-*

riorem.

Eccli. 22.
v. 33.

Custodia
sensuum ne-
cessaria.

Colos. 3.

Desiderium
mortifica-
tionis.
S. Bern.
ser. 52. in
Cant.

riorem. anima enim, *quæ in deliciis est, vivens* 1. Tim. 5.
mortua est, quam post mortem temporalem,
 mors expectat sempiterna.

III. PUNCTUM.

Considera necessarium esse Ecclesiasticis Ad exem-
 plum aliis
 propositi
 sunt.
 Eph. 4.
 v. 1. & 21.
 audire ac sequi Apostolum hortantem:
*dignè ambuletis vocatione, quâ vocati estis, cum
 omni humilitate & mansuetudine, &c. Renova-
 mini autem spiritu mentis vestræ, & induite no-
 vum hominem, qui secundum Deum creatus est, in
 justitia & sanctitate veritatis. Non enim illis
 satis erit: declinare malum, sed oportet etiam
 facere bonum. De quibus dictum: vos estis lux* Matt. 5.
*mundi, non potest civitas abscondi supra montem
 posita: neque accendunt lucernam, & ponunt eam
 sub modio. sed super candelabrum, ut luceat om-
 nibus, qui in domo sunt. Sic luceat lux vestra
 coram hominibus, ut videant opera vestra bona,
 & glorificent patrem vestrum qui in cælis est. In-* Modestia, &
 temperantia
 decet.
*primis verò modestia & humilitas sunt, quæ
 clericum ornant, & honesta in luce ceteris imi-
 tandum propugnunt. Decet enim ut loquitur* Sess. 27. c. 1.
 de ref.
*Tridentinum, omnino Clericos vitam moresque
 suos omnes componere, ut habitu, gestu, incessu a-
 liisque omnibus rebus nihil nisi gravem, oderatum,
 & religione plenum præ se ferant. Deinde con-
 venit, ut non solum modesta suppellectili, & mensa,* Sess. 24. c. 1.
 de ref.
*ac frugali victu contenti sint, verum etiam in quo-
 cunque vita genere, ac tota domo caveant, ne quid
 appareat; quod à sancto hoc instituto sit alienum,
 quodque non simplicitatem Dei, celum, & vani-
 tatum contemptum præ se ferat. In hoc tamen
 bonorum operum, & ipsius etiam modestiæ*

S. Greg. hom.
11. in Evang.

studio, illud imprimis agendum, ut ita fiat opus
in publico, ut tamen intentio maneat in occulto: ut
& de bono opere proximi praebeamus exemplum,
& tamen per intentionem, quae soli Deo placere
quarimus, semper optemus secretam. Planè an-
ceps lucta est, quae cum coenodoxiae studio
suscipitur, quia hoc malum tam virtutibus,
quam vitiis adhaeret. Quocirca in oculis Dei,
omnia contemplantis & judicantis, constitu-

1. Cor. 4.

tus, sibi quisque dicat: *Quis te discernit? quid
habet, quod non accepisti, si autem accepisti, quid
gloriaris, quasi non acceperis.* Pone tibi ante o-
culos illum, de quo Christus, parvulum, quem
in medium Discipulorum produxit, & audi:

Matt. 18.

*nisi conversi fueritis, & efficiamini sicut parvuli,
non intrabitis in regnum caelorum. Quicumque
ergo humiliaverit se, sicut parvulus iste, hic ma-
jor est in regno caelorum.* Pone ante te Christum

2. Cor. 8.

*Humilitas
necessaria
est.*

ipsum, qui cum dives esset, propter nos egenus fa-
ctus est; cum in illo omnes essent thesauri sa-
pientiae, & scientiae Dei; cum esset Dominus Do-
minantium & potens super omnes Reges ter-
rae, propter nos opprobrium hominum factus est,
& abjectio plebis, & tanquam in sola humilita-
te omnis esset perfectionis vis: *discite, inquit,
à me, quia mitis sum, & humilis corde.* Et qui-
cunque voluerit esse major inter vos, sit vester mi-
nister, & qui praedecessor est, veluti ministrator.
Ecce, ego in medio vestrum sum, sicut qui mini-
strat. ut iccirco & summus in Ecclesia Ponti-
fex hunc titulum non erubescat: *servus servo-
rum Dei.*

Matt. 23.

Luc. 22.

*Ambitio ex-
petialis est.*

Procul igitur absit honoris ambitio. &, si
præla-

prælaturæ digniores in Ecclesia administrandæ
 sint, offerantur, non quærantur. Et noveris,
 ubi major est honos, illic onus majus, & ratio
 difficilior supremo Judici aliquando reddenda.
 Sapientis monitum est. *Noli quærere à Domino ducatum, neque à Rege cathadram honoris.*
Durissimum siquidem iudicium his qui præsent,
fiet: exigua enim facile conceditur misericordia:
potentes autem potenter tormenta patientur. Age,
 ergo, quoniam iudicium grave his qui præsent,
 festina multiplicare Præbendas, inde ad Archidia-
 conatum evola, demum aspira ad Episcopatus, ne ibi
 quidem requiem habiturus, quoniam sic itur ad
 astra. Quo progredieris miser? an ut ab altiori
 gradu casus sit gravior? neque enim sic paulatim
 decides; sed tanquam fulgur in impetu vehemen-
 ti, quasi alter satanas, subvè deiciaris. Muta ani-
 mum atque illum imitare, qui cum in forma Dei
 esset, exinanivit semetipsum formam servi acci-
 piens. Hunc intuere, & erubescere cinis. Deus se
 hominibus subdit, & tu Dominari gestiens homi-
 nibus tuo te proponis auctori? Præes igitur? sic
 aliis exemplo Christi præsis, sicut qui mini-
 strat.

Eccli. 7. 4.

Sap. 6. 6.

*S. Bern. in
 Decl. super,
 Eccles. nos.*

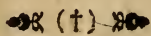
*Timor rui-
 na.*

Phil. 2.

*D. Bern. ser-
 1. sup. Missus.*

DISTICHON MEMORIALE

*Virtuti doctrina comes sit, (2) formaque Christi
 Afflicti (3) & placeat cura modesta gregis.*

MEDITATIO VI.

*De Ministrorum Ecclesie obedientia, castitate,
& paupertate.*

VERITAS. Non Deo tantum singulari observantia Minister Ecclesie, verum & sacris legibus ac Prælati subiectus esse tenetur. (2) tum verò devotio otio, & prava cōversatione, perpetuæ castitati sese adstringere, (3) ac denique bonis Ecclesie non ad se, aut amicos ditandos, verum ad honestam sustentationem, & pauperum subsidium uti.

ORATIO PRÆPARATORIA
consueta.

PRÆLUDIUM I. *Propone tibi Christum, inter vincula Judæorum, obsequi trahentibus, ad flagra denudari, & denique nudum crucifigi.*
2. *Pete gratiam illius virtutes sequendi.*

I. PUNCTUM.

Christum ad mortem usque obedientem Ecclesie minister imitetur.

Gal. 6.

Considera viris Ecclesiasticis inprimis dictum esse, qui vult venire post me abneget semetipsum, tollat crucem suam, & sequatur. Hoc omnes discipulos Christi fecisse constat, & Paulum inter Apostolos, postremum quidem ordine, non tamen fervorè, qui de se profitetur: *michi autem absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus.*

*crucifixus est, & ego mundo: quique omnes post
 e invitatur; imitatores mei estote, sicut & ego Christi.* Phil. 3.
 ti. In hac imitatione primum facilè locum ha-
 bet obedientia quâ Christus ad mortem acer-
 tissimam sustinendam æterno sese Patri submit-
 tit, *factus obediens usque ad mortem, mortem au-* Phil. 2.
tem crucis. Gravissima sibi ille in agone tor-
 menta imminere videns, & horrente natura
 subterfugiens: *Veruntamen, ait, non sicut ego vo-*
lo, sed sicut tu vis. Hanc promptitudinem Pau-
 lus ipso conversionis principio expressit, cum
 diceret: *Domine, quid me vis facere?* hanc æ-
 quum est ministrum Dei ubique imitari. Nam
 si *justum est, mortalem hominem esse subdum* 2. Mach 9.
Deo, quidni consecratum Deo servum? Hic
 igitur ante omnia Dei legibus, quibus quisque
 Christianorum obligatus est, venerationem &
 obsequium debet, quòd perfectiorem supra
 vulgus statum consecratur. Deinde singulari-
 bus sui status legibus tenetur, sive illæ veterent,
 sive imperent. ita Negotiatorem, Medicum, sive
 Chirurghum, Aucupem aut Venatorem, Histrio-
 nem vel Mimum agere, non est Clerici, sacrifi-
 que decretis damnatur, nam *nemo militans Deo* 2. Tim. 2:
implicat se negotiis secularibus. Et æquum est,
ut ab illicitis venationibus, aucupis, choreis, ta- Trid. sess. 24.
bernis, lusibusque abstineant, atque morum integri de Ref.
tate polleant; ut merito Ecclesia senatus dici possit.
 Ad illa quoque quæ in sacro ministerio sui sunt
 officii strictè obligantur; quòd & muneris sus-
 cepti ratio, & Ecclesiæ suos ministros alentis
 compensatio hoc exigat. Et si tanta olim fuit
 arcæ reverentia: ut David *constituerit coram ar-* 1. Par. 16.

*A seculari-
 bus negotiis
 abstineat.*

*Ecclesiasti-
 cum munus
 sedulo obeat.*

ca Domini de Levitis, qui ministrarent, & recordarentur operum ejus, & glorificarent atque laudarent Dominum: quomodo non in umbra, sed in sacrorum nostrorum veritate Christum præsentem non magis veneramus? Siquid hic laboris, aut molestiæ sese offert, cur ultro nos ingerimus? an qui commoda percipit, onera recusabit?

Prælati suis obtemperet.

Jam quos Christus suo nomine in Ecclesia moderanda Prælatos constituit, his quoque honorem, obedientiamque deberi, quis dubitabit? Nam si *omnis anima potestatibus sublimioribus subdita est, ita, ut qui resistit potestati Dei ordinationi resistat, & sibi damnationem acquirat*; & si etiam seculari obsequendum Principi sit, in rebus ad politicam disciplinam spectantibus: *non enim sine causa gladium portat, Dei enim minister est, vindex in iram ei, qui malum agit*; quantò illud observandum religiosius erit, in rebus ad Ecclesiasticam disciplinam ipsumque Dei cultum pertinentibus, cui ipsa etiam disciplina politica subordinata est? Non frustra Apostolus præcipit: *obedite Præpositis vestris, & subjacete eis, ipsi enim pervigilant, quasi rationem pro animabus vestris reddituri*. Certè Clemens Papa hujus obedientiæ rigidus exactor, omnes Sacerdotes, Diaconos, Subdiaconos, reliquosque de Clero suis Episcopis refractarios, *non solum infames, sed & extorres à regno Dei, & consortio fidelium, & à luminibus S. Dei Ecclesie alienos declarat*.

Rom. 13.

Hebr. 13.

Epist. 3.

Confusio inobedientis

Erubescamus igitur in hac Christi militia detrectare imperium, quando ipsum ducem nostrum,

nostrum,

nostrum, non Deo patri solum, verum & mor- Ministr: Dei
 talibus parentibus subditum fuisse legimus, at justissima.
 que in secularis militiæ disciplina summa ple-
 sti severitate delicta inobedienciæ cernimus, &
 magna observatione mandata etiam gravissi-
 ma, cum vitæ fortunarumque omnium discrimine videmus acceptari: & illic quidem, ut cor-
 ruptibilem coronam accipiant, quæ sæpe fallit:
 hic autem incorruptam, quæ sine dubitatione
 legitimè certantibus confertur. An refracta-
 rios non percellunt Christi, ad Apostolos eo-
 rumque successores monita: *qui vos audit, me* Luc. 10.
audit: & qui vos spernit, me spernit? Neque pii,
 sui que iudicii homines sibi hic adulentur: *me-* 1. Reg. 15.
lior est enim obedientia, quam victima, & quasi
scelus idololatriæ est nolle acquiescere. Quare
quodcunque facitis, ex animo operamini, sicut Do- Colos. 3.
mino, & non sicut hominibus.

II. PUNCTUM.

Considera quod singularis amor castitatis Castus sit
 studiumque incontaminati corporis Ec- Ecclesiasti-
 clesiæ ministrum deceat, ob sacrorum reveren- cus
 tiam, & quod Christus voluerit suos discipulos
 carni prorsus renuntiare: *Siquis ait, veniat ad* Luc. 14.
me, & non odit patrem suum, & matrem, & uxo-
rem, & filios, & fratres & sorores, adhuc autem &
animam suam (sensitivam) non potest meus esse
discipulus. Et Apostolis dicendum fuit: *eccenos*
reliquimus omnia: priusquam illis Christus hinc
 centuplum, & deinde vitam æternam promit-
 teret. Unde Concil. 2. Carth. *Placuit & con-*
decet, ait, Sacros Antistites, & Dei Sacer-
otes, nec non & Levitas, continentes esse

„ in omnibus, quò possint simpliciter quod à
 „ Deo postulant impetrare. ut quod Apostoli
 „ docuerunt, nos quoque *custodiamus*. In fine
 Apolog. Quare & S. Hieronymus ex mente
 Ecclesiæ contra Jovinianum statuit: *Episcopi,*
Presbyteri, Diaconi, aut Virgines eligantur; aut
vidui; aut verè post Sacerdotium pudici. Et
 Chrysostomus de Patientia Job: *Dixit, inquit,*
S. Paulus (De Episcopo) unius uxoris virum,
non earatione, ut id nunc in Ecclesia observetur.
oportet enim omni prorsus castitate Sacerdotem
ornatum esse. Et S. Leo Pontifex ad Anastasium.
Ad exhibendam perfectam continentia puritatem,
nec Subdiaconis quidem carnale connubium conce-
ditur. Et S. Gregorius: *Nullum facere Subdia-*
conorum presument Episcopi, nisi qui se victurum
castè promiserit. Hinc Nepotianum sic ad casti-
 „ tatem Hieronymus instruit. *Hospitiolum tu-*
 „ um, aut rarò, aut nunquam mulierum pedes
 „ terant. Omnes puellas & virgines Christi, aut
 „ æqualiter ignora, aut æqualiter dilige. Ne sub
 „ eodem tecto mansites, aut in præterita casti-
 „ tate confidas. Nec sanctior Davide, nec
 „ Sampson fortior, nec Salomone potes esse
 „ sapientior. Memento semper, quod paradisi
 „ colonum de possessione sua mulier eiecit, &c.
 „ Cave omnes suspiciones; & quidquid proba-
 „ biliter fingi potest, ne fingatur, ante divita.
 „ Crebra munuscula, & sudoriola, & fasciolas,
 „ & vestes ori applicitas, & oblatos ac degusta-
 „ tos cibos, blandasque ac dulces litterulas san-
 „ ctus amor non habet. Et Virgini apud Clericum
 „ commoranti: *Quid tibi necesse est, in ea ver-*
 „ sari

Epist. 43.
 c. omnium
 d. 32.

Ep. 42.
 c. nullum
 d. 28.
 Epist. 2. c. 5.

*Mulierum
 vitet con-
 sortia.*

Epist. 47.

fari domo, in qua necesse habes quotidie aut
 perire, aut vincere? Quis unquam morta- *Fugiat peri-*
 lium juxta viperam securos somnos capit? *cula.*
 quæ etsi non percutiat, certè sollicitat. Secu-
 rius est perire non posse, quam juxta pericu-
 lum non perisse. Nimirum, *contra libidinis im-*
etum apprehende fugam, si vis obtinere victoriam: *August. ser. 2,*
Dom. 25. post
Trinit.
ec tibi verecundum sit, fugere, si castitatis pal-
nam desideras obtinere. Ita Josephus relicto eti-
 am in manibus mulieris pallio fugiendo vicit.
 si dignam te societatem & conversationem
 quæris: *cum viro sancto assiduus esto, quemcunq;* *Ecclesi. 27.*
cognoveris observantem timorem Dei, cujus ani-
ma est secundum animam tuam, & qui, cum tui-
baveris in tenebris, condolebit tibi. Aut *adjungaris* *D. Ambr. l. 7.*
 , , probatissimis quibusque senioribus. Nam, *off. c. 41.*
 , , ut æqualium usus dulcior, ita senum tutior
 , , est, qui magisterio quodam & ductu vitæ co-
 , , lorat mores adolescentium, & velut murice
 , , pietatis inficit. Nam si hi, qui sunt ignari lo- *Proborum*
 , , corum, cum solerti viarum iter adoriri gesti- *senum con-*
 , , unt, quantò magis adolescentes cum senibus *sortio dele-*
 , , debent novum sibi vitæ iter ingredi, quo mi- *torur.*
 , , nus errare possint, & à vero virtutis tramite
 , , *deflectere.* Contra, *fuge* personas in quibus po- *Hier. Ep. ad*
 , , test malæ conversationis esse suspicio. Nec *Nep.*
 , , paratum illud habeas è trivio: sufficit mihi
 , , conscientia mea, non curo, quid de me lo-
 , , quantur homines. Certè Apostolus provide-
 , , bat bona non tantùm coram Deo, sed etiam
 , , coram hominibus: ne per illum nomen Dei
 , , blasphemaretur in *gentibus.* Et quis neget
 Davidem nobis rectè consuluisse, *cum viro in-* *Psal. 17.*
nocente

nocente innocens eris, cum perverso perverteris &

3. Basil. hom.
Deus non est
autor mali.

„ Nam *sicut* in pestilentibus locis sensim attra-
„ ctus aer latentem corporibus morbum inji-
„ cit, sic in prava consuetudine ac conversatio-
„ ne maxima mala hauriuntur, etiamsi statim
„ incommodum non *sentiatur*. Cum otiosis

Compara-
tiones con-
vivia decli-
net.

fociis ad lusus facilè, & vanas levésque confa-
bulationes, ad convivia etiam ac pocula diver-
titur. Quæ cuncta integritatem mentis corpo-
risque pessundant, nec diu continentem esse
pariuntur. Siquidem *esus carniùm, & potus vini*

Hier. l. 1. in
Iovian.

ventrisque saturitas, seminarium libidinis est. Un-
de *Convivia*, & nimiam Laicorum familiari-
tatem, multarum offensarum & scandalorum
originem, Clerici, in quocunque gradu con-
stituti, declinare, ac fugere *debent*.

Concil. A-
quilei. Can.
de vita Ckr.

Hæc seriâ mente revolve, & tanquam scopu-
los castitatis devita. Qui inter mulierum con-
sortia, inter leviculorum, & otiosorum homi-
num societatem, inter vina epulasq; frequentes
diu illibatum pudorem tuetur, hic ex Ecclesia-
sticis corvo rarior albo censebitur. Noverat id,

Eph. 5. 18.

*in quo est luxuria. Subtrahatis vos ab omni fra-
tre ambulante inordinate: quia corrumpunt bonos
mores colloquia prava. Non in commessationibus &
ebrietatibus, sed induimini Dominum nostrum J. C.*

2. Theff. 3.

1. Cor. 15.

Rom. 15.

*O quam consultè sapiens. Fili mi, si te lætave-
rint peccatores, ne acquiescas eis, ne ambules cum
eis, prohibe pedem tuum à semitis eorum. Luxu-
riosa res vinum & tumultuosa ebrietas. Verùm,
ut scivi, quoniam aliter non possem esse continens,
nisi det Deus: adii Dominum, & deprecatus sum:*

Prov. 1. &
6. 20.

Sap. 8.

Sequar,

Sequar, ô Domine & amplectar tam salubre *Desideriana*
 consilium, iis me sociabo, qui ædificationi ser- *caste con-*
 vian; non seducant, sed deducant exemplo & *versationis.*
 moribus. Sed quia *sentio aliam legem in mem-*
bris meis repugnantem legi mentis meæ, ne me in-
 ducas in tentationem, sed libera ab omni ma-
 lo.

III. PUNCTUM.

CONSIDERA. quod Ministri Ecclesiæ Dei, *Ecclesiastica*
 exemplo Christi & Apostolorum, pau- *paupertas*
 peres, hoc est, sine possessione priorum bo- *clerum de-*
 norum ad nutum vendibilium, esse teneantur. *cet.*
 Hoc jam olim in figura constitutum: *Deut. 18.*
Non habebant Sacerdotes & Levite partem & hereditatem
cum reliquo Israël: Dominus enim ipse est here-
ditas eorum In lege nova, qui discipulorum
 Christi vestigia sequi volunt; nisi dicant: *Ecce*
nos reliquimus omnia; non habent promissio-
 nem centupli, & vitæ æternæ. *Qui in terra præ-*
sumunt habere facultatē; quomodo non erubescunt
dicere: Dominus pars hereditatis meæ. Ubi est
illud Apostolicum: quæ conventio Christi ad Be-
thel? qui terrenas possessiones relinquere nolunt, cur
peccata populi comedunt? Sed non est satis reli-
quisse propria; etiam illa, quæ ab Ecclesia con-
feruntur in usum tantum necessarium, non in
laxum luxuriamque sunt impendenda. De al-
tari cui servit, vivat Clericus: vivat, non luxu-
rietur, non superbiat, non ditetur, non sibi de bonis
Ecclesiæ ampla palatia fabricet, nec in loculos con-
greget, nec in vanitate, vel superfluitate dispergat,
nec extollat de facultatibus Ecclesiæ consanguineos
suos. Jam olim in Carthaginensi consilio statu-
ecditur.

Seff. 25. c. 1.
de Refor.

„tum ac Tridentino repetitum est: ut *Episco-*
 „*pinon* solum modesta suppellectili & mensa,
 „ac frugali victu contenti sint, verum etiam in
 „reliquo vitæ genere, ac tota domo caveant,
 „ne quicquam appareat, quod à sancto hoc
 „instituto sit alienum, quodque non simplici-
 „tatem, Dei zelum ac vanitatum contemptum
 „*præseferat*. Quæ verò de Episcopis dicta sunt,
 ea ad universos, quæcunque beneficia, tam se-
 cularia, quàm regularia obtinentes, ipsosque
 etiam Rom. Ecclesiæ Cardinales spectare de-
 cernit.

*Superflua
pauperum
sint.*

D. Bern. loc.
cit.

Porro quæ ex bonis Ecclesiasticis in fruga-
 lem usum impensis supersunt, ea pauperibus ex
 veteri Ecclesiæ instituto debentur: non amicis,
 nisi & inter pauperes censi possint. *Patrimo-*
nia, siquidem pauperum sunt facultates Ecclesia-
rum, & sacrilega illis crudelitate surripitur, quid-
quid sibi ministri, & dispensatores, non utique Do-
mini & possessores, ultra victum accipient, aut ve-
struum. Quare & Tridentina Synodus *interdicit*
 „omnino, ne ex redditibus Ecclesiæ consan-
 „guineos, familiaresque suos augere studeant.
 „Cum & Apostolorum canones prohibeant,
 „ne res Ecclesiasticas, quæ Dei sunt, consan-
 „guineis donent; sed si pauperes sint, iis ut
 „pauperibus distribuant: eas autem non di-
 „strahant, nec dissipent ejus causa. Imò quam
 „maximè potest eos sancta synodus monet, ut
 „omnem humanum hunc, erga fratres, nepo-
 „tes, propinquosque affectum, unde multo-
 „rum malorum in Ecclesia seminarium extat,
 „penitus *deponant*.

Seff. 24. de
Ref.

*Consanguini
hinc ne-
queunt di-
tari.*

Si tamen fors obugit in Ecclesia tenuior, au-
 di Pauli ad Timotheum instructionem. *Ha-* 1. Tim. 6.
bentes alimenta, & quibus tegamur contenti sumus: Lucrum
nā qui volunt divites fieri, incidunt in tentationem omne vetus-
& laqueum Diaboli, & desideria multa inuisia & tum,
nociva mergunt homines in interitum. Radix enim
omnium malorum cupiditas. Quod expendend-
um illis est, qui, ubicunque in Ecclesia lautio-
ris sese, aut novi etiam beneficii cum priore
conjungendi offert occasio, nec studio, nec
quandoque etiam muneribus per se aliosve ob-
latis parcunt, & sibi perditionem conciliant.
Nam cui bono hæc abundantia beneficiorum
est? Tibi enim, cū supra conditionem, ho- Non necessa-
nestamque, non lautam vitam, impendere fa- ria beneficia
miliæ nihil liceat, onusque solum, dispensandi perditioni
in pauperes cetera, tuis humeris imponas, cur sunt.
alterius ministerio privas Ecclesiam? Periculo-
sum negotium! quod paucos in seculo ditat,
plurimos in æternum præcipitat. Sed dispensa-
tio, ais, impetrata est. At quibus causis, quàm
solidâ veritate fundatis? Hæ enim si fallant, to-
ta dispensatio corrui, tu iniquus bonorum de-
tentor, te tuosque fautores mergis in interitum.
Deus non fallitur, hic de ultimo etiam obolo
rationem poscet, & rapinam Sacrorum bono-
rum inultam esse non patietur. Aliquando au-
dies: Stulte, hac nocte repetent animam tuam, &
qua parasti cuius erunt? Quam dissimilis illis es,
qui nascens non reperit hospitium, & moritu-
rus in cruce non habuit, ubi caput reclinaret?

„ Obsecro itaque, & repetens iterum, ite- S. Hier. Ep. 2.
 „ rumque monebo, ne officium Clericatus ge- ad Nepot.
c. 5.

„ nus

„ nus antiquæ militiæ putes, id est, ne lucra se
 „ culi in Christi quæras militiâ: ne plus habeas
 „ quàm quando clericus esse cœpisti, & dica
 „ tur tibi: *Cleri eorum non proderunt eis.* Non
 „ nulli enim sunt ditiores Monachi, quàm fue
 „ rant seculares, & Clerici, qui possideant opes
 „ sub Christo paupere, quas sub locuplete &
 „ fallace Diabolo non habuerant: ut suspire
 „ eos Ecclesia divites, quos mundus tenuit an
 „ te mendicos. Mensulam tuam pauperes &
 „ peregrini & cum illis Christus conviva no
 „ verit. Negotiatorem clericum, ex inope di
 „ vitem, ex ignobili gloriosum quasi quandam
 „ pestem fuge. Ita Domine, sic cupio. fac ut te
 „ tuumque Apostolum monentem audiam & se
 „ quar. *Pascite eum, qui in vobis est gregem Domi
 „ ni, providentes non coactè, sed spontaneè secundum
 „ Deum, neque turpis lucri gratia sed voluntariè
 „ neque ut dominantes in Clerum, sed forma facti
 „ gregis ex animo: ut cum apparuerit Princeps Pa
 „ storum percipiatis immarcessibilem gloria coro
 „ nam.*

DISTICHON MEMORIALE

Parenti sit cura tibi (2) ne femina tangat:

Quare senes. (3) inopes, siquid abundat opum

os (+) so

MEDITATIO VII.

De charitate, Zelo, & patientia Ministrorum Dei.

VERITAS. Raram vitæ perfectionem Ministri Dei ex officio à se suscepto profitentur, quæ eximia charitate Dei, proximique nititur (2) tum verò Zelo gloriæ Dei, & salutis proximo- rum, discreto & constanti. (3) Postremo insigni patientia, tam in laboribus, quàm persecutionibus ex amore Dei sustinendis.

ORATIO PRÆPARATORIA
communis.

PRÆLUDIUM I. *Propone tibi Christum à resur- rectione inter discipulos de perfectione & chari- tate differentem, ac denique Petro oves suas com- mendantem. 2. Pete gratiam ipsius institutio- nem sequendi.*

I. PUNCTUM.

Considera majorem vitæ sanctitatem per- fectionemq; à Dei Ministris ad vitæ sub- limioris professionem assumptis, quàm ceteris hominum requiri, & quidem multò maximam à Sacerdotibus ad sacra Ecclesiæ mysteria, ip- sumque Christi in Eucharistia tractandum cor- pus, assumptis: ne sanctum canibus detur. Sa- cerdos enim cœlesti tenet officium, Angelus Domini exercituum factus est: tanquam Angelus, aut

Summa vi- ta perfectio à ministris Dei exigi- tur.

Bern. in Decl. Eccl. nos.

SIO MEDITATIONES

eligitur, aut reprobatur. Inventa quippe in Angelis pravitas, & districtius iudicetur necesse est, & inexorabilis, quam humana. Ecclesiasticus mundo ad Deum conversus dicet cum Augustino: Dominus pars hereditatis mea & calicis mei

In psal. 15.

Eligant sibi alii partes, quibus fruantur, terrenas & temporales: portio mea Dominus est: bibant alii mortiferas voluptates, pars calicis mei Dominus est.

Psal. 72.

Et cum Davide: mihi autem adherere Deo bonum est, & ponere in Deo spem meam. Antequam

Minister Dei totus Dei est.

omnia igitur, tanquam servus fidelis se tenetur devovere, non solis externis consecrationis ritibus, sed intimis animi affectibus Deo: ut cuius se ministrum profitetur; infidelis servus futurus, si cuiquam alteri magis adhærescat. Nemo enim magno, & Deo, & sacrificio, & Pontifice dignus est; nisi qui prius seipsum Deo hostiam viventem, & sanctam exhibuerit, rationalemque cultum, gratum, atque acceptum ostenderit. Talem sese hostiam Deo exhibet, qui per charitatem perfectam, tanquam holocausti ignem: cor suum Deo immolaverit. Qui enim manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo. Et hoc Apostoli olim flagrabant, cum dicerent: Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris, per Spiritum S. qui datus est nobis. Sine hac, neque scientia, neque eloquentia & prædicandi facultas, neque cetera, seu naturæ, seu gratiæ dona quicquam profutura sunt: Si enim linguis hominum loquar & Angelorum; charitatem autem non habeam, factus sum velut æs sonans, & cymbalum tinniens. Etsi habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiam, & si habue-

Gregor. Theol. Apol. 1.

mo enim magno, & Deo, & sacrificio, & Pontifice dignus est; nisi qui prius seipsum Deo hostiam viventem, & sanctam exhibuerit, rationalemque cultum, gratum, atque acceptum ostenderit. Talem sese hostiam Deo exhibet, qui per charitatem perfectam, tanquam holocausti ignem: cor suum Deo immolaverit. Qui enim manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo. Et hoc Apostoli olim flagrabant, cum dicerent: Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris, per Spiritum S. qui datus est nobis. Sine hac, neque scientia, neque eloquentia & prædicandi facultas, neque cetera, seu naturæ, seu gratiæ dona quicquam profutura sunt: Si enim linguis hominum loquar & Angelorum; charitatem autem non habeam, factus sum velut æs sonans, & cymbalum tinniens. Etsi habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiam, & si habue-

Charitate Dei eminet.

lem sese hostiam Deo exhibet, qui per charitatem perfectam, tanquam holocausti ignem: cor suum Deo immolaverit. Qui enim manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo. Et hoc Apostoli olim flagrabant, cum dicerent: Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris, per Spiritum S. qui datus est nobis. Sine hac, neque scientia, neque eloquentia & prædicandi facultas, neque cetera, seu naturæ, seu gratiæ dona quicquam profutura sunt: Si enim linguis hominum loquar & Angelorum; charitatem autem non habeam, factus sum velut æs sonans, & cymbalum tinniens. Etsi habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiam, & si habue-

1. Ioan. 4.

in charitate, in Deo manet, & Deus in eo. Et hoc Apostoli olim flagrabant, cum dicerent: Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris, per Spiritum S. qui datus est nobis. Sine hac, neque scientia, neque eloquentia & prædicandi facultas, neque cetera, seu naturæ, seu gratiæ dona quicquam profutura sunt: Si enim linguis hominum loquar & Angelorum; charitatem autem non habeam, factus sum velut æs sonans, & cymbalum tinniens. Etsi habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiam, & si habue-

Rom. 5.

ritas Dei diffusa est in cordibus nostris, per Spiritum S. qui datus est nobis. Sine hac, neque scientia, neque eloquentia & prædicandi facultas, neque cetera, seu naturæ, seu gratiæ dona quicquam profutura sunt: Si enim linguis hominum loquar & Angelorum; charitatem autem non habeam, factus sum velut æs sonans, & cymbalum tinniens. Etsi habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiam, & si habue-

2. Cor. 13.

quam profutura sunt: Si enim linguis hominum loquar & Angelorum; charitatem autem non habeam, factus sum velut æs sonans, & cymbalum tinniens. Etsi habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiam, & si habue-

loquar & Angelorum; charitatem autem non habeam, factus sum velut æs sonans, & cymbalum tinniens. Etsi habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiam, & si habue-

beam, factus sum velut æs sonans, & cymbalum tinniens. Etsi habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiam, & si habue-

tinniens. Etsi habuero prophetiam, & noverim mysteria omnia, & omnem scientiam, & si habue-

mysteria omnia, & omnem scientiam, & si habue-

pro omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum. Quæ cau-
 sâ, quòd in sacris officiis, tam multi Ecclesia-
 stici langueant? sæpe à choro absint; aut si ad-
 sint, sine pietatis sensu perfuntoriè & raptim
 canant aut orent? cur alii clamosi in cathedra
 stentores, tam parum animos audientium
 percellunt? alii Sacramenta cunctanter & de-
 cidiosè administrant? an non iccirco, quia hæc
 sola deest actionum omnium anima, quæ est
 charitas? Ex hac verò charitate Dei pendet &
 dilectio proximi. Nam, *mandatum habemus à*
Deo, ut qui diligit Deum, diligat & fratrem suum.
 Et quidem, *ut perfecta iustitia sit diligere proxi-*
num, Deum in causa habere necesse. Alioquin
proximum purè diligere quomodo potest, qui in Deo
non diligit? porrò, in Deo diligere non potest, qui
Deum non diligit.

*Charitate
 proximo ob-
 ligatur.*

1. Ioan. 4.

*Bern. de
 dilig. Deo.*

Hic expendant animarum Pastores exem-
 plum Christi Pastoris boni, qui ita dilexit proxi-
 mum, ut *animam suam posuerit pro ovibus suis.*
 Per quam difficiles vias, per quot adversa ille
 errantem ovem secutus est? quot labores, iti-
 nera, calumnias, opprobria, & persecutiones
 sustinuit, quot bonis in corpore & anima, sæ-
 pe etiam ingratos cumulavit? Tales & Chri-
 stus discipulos, & in suo munere successores
 desiderat. *In hoc enim ait, cognoscent omnes, quod*
discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad in-
vicem. Ad quid in Ecclesiam Dei venisti? cu-
 jus geris ministerium? cujus munus suscepisti?
 quot hominum salus, ex te tuæque sedulitate
 dependet? quàm jucundum est illius amicum

*Hæc propriè
 signum est
 ministro-
 rum Dei.*

Ioan. 13.

*Dolor negle-
 cti officii &
 desiderium
 implendi.*

esse, qui postquam occiderit, habet potestatem mittere in gehennam? quàm gloriosum est illum imitari, qui omnibus omnia factus est, & omnes lucri faceret.

II. PUNCTUM.

Zelus pro honore Dei & salute animarum Dei ministerium docet.

CONSIDERA, Zelare quemlibet Ecclesiasticum cum debere pro honore Dei, pro salute Ecclesiæ, & proximorum; quia minister Dei & Ecclesiæ est. Hic porrò Zelus ex eodem charitatis igne in cordibus nostris accendendus est. Ignem, ait, Christus veni mittere in terram, & quid volo, nisi ut accendatur? Hoc vehementer inflammatus erat ille Christi minister, qui dicebat, proximorum saluti intentus: se versatissimum, in laboribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagis supra modum. Et, quis infirmatur, & ego non infirmor? quis scandalizatur, & ego non uror? Ego autem libentissimè impendam, & super impendam ipse pro animabus vestris: licet plus vos diligens, minus diligar: imitatus illum qui cum pertransisset benefaciendo, & sanando omnes oppressos à Diabolo, denique & semetipsum moriens superimpendit in ligno crucis salutem nostræ. Tali Zelo David accensus dicebat: *Tabescere me fecit Zelus meus, quia oblatæ sunt verba tua inimici mei. Nam Dei minister est vindex in iram ei, qui malè agit.*

1. Cor. 11.

2. Cor. 12.

Act. 10.

Ps. 18.

Rom. 13.

Zelus tamen i. sit discretus

Rom. 10, 2.

Ber. ser. 40.

Debet tamen i. ejusmodi Zelus cum prudentia & discretionem esse conjunctus. ne simus ex illis: qui emulationem Dei habent; sed non secundum scientiam. Ignorantes enim justitiam Dei, & suam quærentes statuere, offendunt.

Semper quidem Zelus absque scientia minus est

ax, minusque utilis invenitur, plerumque autem
 & perniciosus valde sentitur. Quò igitur Zelus
 fervidior ac vehementior spiritus, profusiorque
 haritas, eò vigilantiori opus scientia est, quæ Ze-
 lum suppressat, spiritum temperet, ordinet chari-
 tatem. 2. Videndum ne ex livore, superbia, aut
 indignatione procedat, sed ex puro amore Dei.
 Nam emulationem Dei suo spiritu inspirat fide-
 lus Deus; amoris enim non livoris est. Hac emu-
 latione Phinees Pater noster, ait Mathathias mo-
 riens, Zelando zelum Dei, accepit testamentum
 Sacerdotii æterni. 3. Cum dolore animi com-
 patientis alienæ calamitati sociandus est. Ita
 Paulus Tristitia, inquit, mihi magna est, & con-
 tinuus dolor cordi meo. Optabam enim ego ipse a-
 nathema esse à Christo, pro fratribus meis. Multi
 enim ambulant quos sæpe dicebam vobis, (nunc
 autem & flens dico) inimicos crucis Christi, quo-
 rum Deus venter est, & gloria in confusione ipso-
 rum. Ita & Christus, videns civitatem Jerusalem,
 flevit super illam. 4. Cum animi fortitudine jun-
 ctus Zelus est, qui omnia adversa sustinet, aut
 perrumpit. Fortis enim, ut mors delectio; dura
 ut infernus amulatio. Nam qui igne Christi ta-
 ctus fuerit, nihil cura illi est gloria & ignominia.
 tentationes verò sic contemnit, & flagella & car-
 ceres, quasi in alieno corpore pateretur, aut velut
 adamantinum corpus possideret. Quæ autem sua-
 via sunt in hac vita ridet, atque ad ea sic affici-
 tur, quasi corpore mortuus esset. 5. Sine respectu
 personarum monet & exequitur, quæ ex divina
 gloria esse judicat, memor Christi monentis,
 qui me erubuerit & sermones meos hunc filius ho-

2. Sine livore aut alio vitio.

Aug. in Ps. 113.

1. Mach. 2. 54.

3. Sit compatientis. Rom. 9. 2.

Philip. 3. 12.

Lue. 19.

4. Fortis in adversis.

Chrysost. hom. 52. in Act.

5. Sine respectu humana- no.

Lue. 9.

minis erubescet, cum venerit in majestate sua, & patris, & Sanctorum Angelorum. Sine quo respectu usque adeò D. Paulus fuit, ut diceret; *si adhuc hominibus placerem Christi servus non essem.* Et hic quidem in ministro Dei, Zelus sæpe est necessarius, ut quorundam potentiorum audacia comprimatur; discretione tamen con-diendus, ne plus destruat, quàm ædificet.

Gal. 1.

*Quibus me-
diis hic Ze-
lus accen-
dendus.*

Expende, quem in te affectum experiare, an *perfecta charitas* in te sit, quæ foras mittit timo-rem, & animum Zelo Dei flagrantem, pro illius gloria, & proximorum salute, aut propugnanda, aut propaganda, ad quævis audenda patien-dæ inflammet? Quod si defuerit; ille tibi ignis charitatis magis magisque est accenden-dus, unde hæc zeli flamma prorumpit. Non-dum satis pretium animæ, vitæque ac mortis æternæ, nondum mortem Christi, & ardentissi-mum illius amorem, ut par est, æstimare nosti.

*Desiderium
boni Zeli.*

O quis mihi dabit, ut illo Zelo accendar, quo flagrarunt tot sancti ministri Dei, atque inprimis ille, qui Ephesiis valedicens scribit; *per triennium nocte & die non cessavi cum lacry-mis monens unumquemque vestrum*: ita cum his, ita cum aliis versatus, nec laboribus obrutus, nec doloribus opprobriisque deterritus, tan-quam Angelus Dei, illorum zelum est æmula-tus, qui sunt *administratorii spiritus, missi propter eos, qui hereditatem capiunt salutis.* An non fas est, tales tantòsque, & in cœlis, & in terris, pro Dei honore & proximorum salute zelatores imitari?

Act. 20. 31.

Heb. 1. 14.

III. PUNCTUM.

Considera, fieri non posse, ut absque tri- *Persecutio-*
 bulatione ac persecutione vivas, si munus *nes & ad-*
 um in Ecclesia rectè seduloque exequaris: *versa supe-*
 am & illud suas habet molestias, & improbo- *randa sunt.*
 um adversum te conatus non rarò insurgent.
 Habet enim princeps hujus mundi suos ubique
 ministros, qui Dei ministris Zelo impio ad-
 ersantur. Præmonuit Christus: *Non est servus* Ioan. 15.
maior Domino suo, si me persecuti fuerint, & vos
persequentur. Et Paulus suâ doctus experienciâ,
 tradit quod omnes qui piè volunt vivere in Christo *2. Tim. 3.*
esu, persecutionem patientur. Et Petrus: *in hac,* *1. Pet. 2.*
it, vocati estis; quia & Christus passus est pro
vobis, relinquens exemplum, ut sequamini vestigia
ius. Qui cum malediceretur, non maledicebat;
um pateretur, non comminabatur, tradebat, autem
udicanti se injustè.

Fidelis Dei & Ecclesiæ minister proposito *Difficultates*
 sibi Christi summi Sacerdotis exemplo, ad hoc *in illustri*
 solum intentum gerit animm, ut sibi imposi- *munere su-*
 tum à Deo munus juxta voluntatem ipsius exe- *peranda.*
 quatur; sicut Legatus Regis suo officio exe-
 quendo intentus viarum pericula & occuren-
 tes difficultates perrumpit, memor cujus perso-
 næ munerisque dignitatem sustineat. Ita per bo- *D. Hier.*
 nam famam & malam, à dextris & à sinistris Chri- *ad Nepot.*
 sti miles graditur; nec laude extollitur, nec vitupe-
 ratione frangitur: non divitiis tumet, non contra-
 bitur paupertate, & leta contemnit, & tristia: per
 diem sol non urit illum, neque luna per noctem. *Exemplo E-*
 lis erat Elias Thesbites olim, qui cum periculo *lia.*
 capitis impium Regem Achab sæpe coarguit

idololatriæ aliorumque scelerum, improbissimæque Reginæ Jezabeli prædixit, fore ut canes nefariam in agro dilacerarent. Talis & Joannes Baptista, qui Herodi incesto coram exprobrare ausus: *non licet tibi habere uxorem fratris tui.* Et quamvis jam inclusus carceribus non destitit tamen illius aliorumque scelerum indignitatem Herodi exponere, pœnitentiamque suadere, memor officii sibi à Deo commissi, memor divinæ gloriæ, salutisque alienæ. Tales denique tam seduli, tam ferventes, tam contemnentes periculorum erant Apostoli omnes, in ministerio sibi à Deo imperato: quos non persecutio, non gladius, non fames, non nuditas, non angustia, non tribulatio, non mors ipsa poterat illos separare à charitate Dei, & proximorum. quin etiam *ibant gaudentes à conspectu concilii: quoniam digni fuissent pro nomine Jesu contumeliam pati.*

5. Reg. 21.

Matt. 11.
Et Ioan. Baptista,

Desiderium
patiendi pro
Deo.

Quis nobis hoc tribuat, ut simili ardore succendamur hodie in Ecclesia Dei? quanto illius esset facies illustrior, fides ferventior, major pietas & religio! Expende quantum nunc istorum decus sit, qui aliquando hoc officio præclarè functi ac defuncti sunt, quàm celebris illorum in terris recordatio, quàm immensa in cœlis gloria! quàm dulci atque inexplicabili nunc flagrent ac fruantur amore Dei in æternitate, qui eodem hic accensi fuerunt in tempore. Quin imus, quin consequimur, tam illustria in terris Sanctorum vestigia, quando *non sunt condigne passionibus huius temporis, ad futuram gloriam que revelabitur in nobis.*

DISTI-

DISTICHON MEMORIALE

*Te geminus sustollat amor (2) Zelusque salutis
Discretus, (3) patiens spectata operando Deum.*

MEDITATIO VIII.

De perfectione & conjunctione cum Deo Sacerdotibus necessaria.

VERITAS. Magna Sacerdotis in terris sanctitas requisita est, quòd Christi Salvatoris nostri vices, in sanctissimo Sacrificio obeat; (2) ideòque ad singularem cum Deo familiaritatem: (3) deinde ad quotidianum in perfectione progressum, sine quo perseverare difficile est, conniti tenebitur.

ORATIO PRÆPARATORIA communis.

PRÆLUDIUM I. *Proponat sibi Christum, in via & hospitio Emauntis cum suis discipulis conversantem, & convalescentem. 2. Petat gratiam ex ipsius consortio proficiendi.*

I. PUNCTUM.

Considera, quòd, uti Christus non tantùm supremus Sacerdos est, sed & Mediator, Heb. 7. 25. intercedens inter Deum & hominem deprecator, & semper vivens ad interpellandum pro nobis; ita Sacerdos ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur, in iis qua sunt ad Deum, ne offerat dona & sacrificia pro peccatis, & orationibus

*Sacerdotis
magna san-
ctitas ad
Christi vi-
ces dignè
obvendas
requiritur.*

fuis interpellat pro nobis. Quod ultimum illi munus cum reliquis Ecclesiæ ministris commune est; primum singulare, & prorsus divinum; quia in Christi persona Sacrificium illud offertur. Quis igitur satis, aut mente concipiet, aut verbis explicabit, quàm diligens ad illud dignè peragendum animi corporisque præparatio, quàm ardens desiderium Deo rectè serviendi, & quàm sedula ac devota sacrificii executio requiratur. Quanta, quam stupenda res! Christus homini mortali suas in terra vices mandat, idque in supremo mysterio, quo majus ipse nullum in terra peregit: offerens semetipsum hostiam pro peccatis nostris æterno Patri. Qualem hic requirit jure Christus in Sacerdote puritatem spiritus, devotionem mentis, reverentiam offerentis. Ipse *Christus adest, Christus immolatur, ideoque per id tempus, & Angeli Sacerdoti assident, & caelestium potestatum universus ordo clamores excitat, & locus altari vicinus plenus est Angelorum choris, in honorem illius qui immolatur.* Hæc si non humanis intuemur oculis, (quibus certè ad summam venerationem cum sancto tremore excitaremur) attamen indubitata, longèque minus fallenti, fide contemplamur. ut iccirco mirum sit, quemadmodum homo sanæ præsentisque mentis hoc in loco officioque torpere possit, aut cum levi etiam imperfectione & macula non vereatur ad tremendum hoc mysterium accedere. Bethsamtæ olim videntes quàm admiranda Deus per arcam operaretur: *Quis inquit, poterit stare in conspectu Domini Dei Sancti hujus? Tanta erat erga*

*D. Chryso-
stomus.*

*Sacrificii
summa dig-
nitas eodem
postulas.*

1. Reg. 6.

erga figuram mysterii hujus reverentia: ut intelligas, quid in ipsa veritate præstandum sit. Sive enim expendamus supremam offerentis Christi dignitatem, sive ipsius mysterii magnitudinem, hostiæque oblatæ excellentiam, sive illam cui offertur Dei majestatem, sive illius, quâ offertur, actionis inæstimabile pretium, sive illorum pro quibus offertur necessitatem, ac fructum incredibilem, omnia planè in hoc mysterio summa, excelsissima, divinissima sunt, ut angelicam magis, quàm humanam puritatem sanctitatemque exigere videantur.

O felix & sublimis homo, qui ad tantam tam- *Admiratio*
 que excellentem dignitatem officii à Deo ad- *divini my-*
 mitteris; infelix, atque infra homines despi- *sterii.*
 ciende, quisquis abuteris. O adoranda maje-
 stas, quanta tua bonitas & demissio est, quòd ad
 verba & manus hominis peccatoris de summo
 tete cælo inclines! ô detestanda hominis ma-
 litia & arrogantia, qui ad tanti mysterii tracta-
 tionem cum scelerum conscientia indignus ad-
 volat! ô bone Jesu, qui in hoc mysterio & offe- *Et gratia*
 rens & hostia es, da, ut ex infinita illa scaturigi- *imploratioe*
 ne gratiarum, quæ hîc exundat, aridum cor
 meum irrigetur, ne quicquam te tuoque mini-
 stero indignum admittam; sed puro corde, ar-
 denti desiderio, perfectâque charitate te Deum
 meum amplectar, & in hostiam mihi totique
 Ecclesiæ salutarem offeram!

II. PUNCTUM.

Considera, à Ministro Dei non minus, *Dei Minister*
 quàm aulæ secularis ministris exigi, ut *in Ecclesia*
 Regi ac Domino suo frequentes adsint, atque *Deo fami-*
 ad *liaris sit.*

ad omne ministerium domus, hoc est, Ecclesie, parati, promptique sint, & tanquam familiares cum eo conversentur, ipsum in oculis animoque circumferant, atque ipsius crebro alloquio, mandatis, consuetudine delectentur. Certè solius Eucharistia aliorumq; Sacramentorum prudens ac pia usurpatio, *in finitus thesaurus est hominibus, quo qui usi sunt, participes facti sunt amicitie Dei.* Atque ad hujus amicitie usum suos potissimum discipulos Christus eorumque successores delegit. *Vos autem dixi amicos, quia omnia, quaecunque audivi à Patre meo, nota feci vobis.* Et quibus magis, quam Ecclesie suæ ministris cælestia mysteria communicavit? qui etiam arctiori amicitie & familiaritatis lege quàm hi Christi domestici, eidem devincti tenentur? Quàm gloriosum Abrahamo fuit amicum Dei appellari! Unicum illi Deus præceptum dederat: *ambula coram me, & esto perfectus.* quo ille tanquam fidelis minister, non parum in Dei familiaritate profecerat. quod & sibi datum esse, jure omnes Ecclesie Dei que ministri existimare possunt. Quo enim sine hos vocavit? an non ut sibi velut domestici ministrarent? nemo negabit. At quale hoc ministerium, quod exigit? *constituitur pro hominibus in iis qua sunt ad Deum.* Quænam hæc? sacrificia, orationes, psalmodia, sacramentorum administratio, aliorumque ad religionem ac pietatem institutio, quod est ubique de rebus agere divinis, & cum Deo conversari. Nunquid in cælo Sancti Angelique Dei, cum summa voluptate sine intermissione, occupantur

Sap. 7. 14.

Joan. 15.

Heb. 5.

*Ut muneris Deo esse familiares te-
nentur, cum hoc in omni-
bus Deum spectet.*

tur

tur & gaudent, concinentes : *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth!* Ipse Christus Servator noster, quam in oratione frequens! in qua etiam pernoctare solebat, non tantum pro se, verum & Ecclesiâ suâ sollicitus deprecator. Vnde Petro ait: *oravi pro te, ut non deficiat fides tua.* Quando igitur Ecclesiasticus atque in primis Sacerdos, hoc munus, Christum sanctosque imitandi, orandique pro Ecclesiæ necessitatibus, impositum suscepit, detrectare omnino non poterit; & gravi sese noxâ obstringet, nisi, ut par est piè devotèque expleverit.

Jam quid memorem proprias illius necessitates *Necessitas* inter tot mundi discrimina, & labendi occasio- *propria co-* nes, nisi orationis præsidio, vix superandas. *git.*

Quod si enim Augustino teste; *ille novit rectè vi-* *Hom. 4. ex* *vere, qui novit rectè orare :* existimandum non *50.* est, Ecclesiasticum virum, sine recto pioque orationis usu, diu rectè victurum. Ut manifestum sit quod magna illius, quâ publicè in Ecclesia certis horis peragendæ, quâ privatim etiâ persolvendæ, incumbat ipsi necessitas. Cetera, ad ministerium prædicationis & sacramentorum pertinentia, nihil attinet percensere; cum nihil eorum sit, quòd, ut divinum, ut Ecclesiæ necessarium, ut ad honorem Dei proximique salutem institutum, præcipuam diligentiam attentionemque, juxta præscriptas Ecclesiæ leges, non requirat.

Expendat hic quisque, quam personam, quod- *Æstimatio* que in se munus susceperit, aut decernat ad- *periculi in* mittere. & nequid illo indignum fiat tantâ in *muneris ne-* re, quanta est Dei gloria, salusque non solùm *glectu.*

propria,

propria, verum & totius Ecclesiæ, impensè provideat. Etenim tam excelsa munia non possunt, nisi cum magnâ pietate rectè administrari: nec, nisi cum magnâ impietate desidiosè negligi. Vnde Episcopo illi dictum, *quia tepidus es, incipiam te evomere*. Quale ergo iudicium his imminet, qui pinguiora Ecclesiæ beneficia occupant, & plerumque per Vicarios officium persolvunt, adeoque ventri magis serviunt, quam Deo! Cave imiteris.

Apoc. 3.

Gratia ad
exequendū
postulatio.

Agnosco, ô Deus meus, obligationem meam in tam sancti muneris administratione. Et quis mihi tribuet, utque tanquam fidelis servus constituar super familiam tuam, & sanctissimam in omnibus impleam voluntatem?

III. PUNCTUM.

Profectus ad
perseveran-
dum neces-
sarius est,

Considera, non esse satis bene cœpisse, sed qui perseveravit ad finem, hunc salvum fore: neminem autem facilè in tali statu, tot occasionibus labendi exposito, perseverare, nisi indies studeat proficere. *Nunquam justus arbitratur se comprehendisse, nunquam dicit satis est; sed semper esurit sititque justitiam. Ita, ut si semper viveret, semper quantum in se est justior esse contenderet, semper de bono in melius proficere totis viribus conaretur. Non enim ad annum, vel ad tempus, instar mercenarii; sed eternum divino se mancipat famulatu. Quocirca quantumcunque hic profecerimus. Nemo dicat, sufficit mihi, justus sum. ubi dixerit sufficit, ibi habitat. Vis coronari? Esto fidelis usque ad mortem. Justorum enim semita quasi lux splendens crescit usque ad perfectum diem.*

D. Bern.
Ep. 23.

Aug. in ps.
69.

Apoc. 1,

Prov. 4.

Quid

Quid igitur ad torporem excutiendum facies? Imitare Paulum: *Ego, ait, non arbitror me phil. 1. comprehendisse: unum autem quæ retrò sunt obli- viscens, ad ea verò, quæ sunt priora, extendens me- ipsum, ad destinatum persequor, ad bravium su- perne vocationis Dei, in Christo Jesu. Quicumque ergo perfecti sumus, hoc sentiamus, priorum quæ Proficere cu- fecimus bonorum obliti (& quem diem, ut par pienti, 1. in- est, impendisse se quisquam poterit gloriari?) cipiendum indies.* ad futurum: tempus perfectè Deo impenden- dum nos vertamus. Et quis sibi diem unicum certò potest polliceri? Hunc ergo sic saltem impendamus, ut si primus esset, ac ultimus: di- camusque cum Apostolo: *Ecce nunc tempus 2. Cor, 6. acceptabile, ecce nunc dies salutis: nemini dantes ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum; sed in omnibus exhibeamus nosmetipsos, sicut Dei ministros: ne cogamur aliquando cum Imperatore Tito dicere: amici, Diem perdidisti.* Hac ratione S. Carolus Borromæus, Ecclesia- sticorum exemplar optimum, sese in dies sin- gulos excitare solitus, ad summam perfectio- nem contendit. Eidem familiare erat, suadere 2. In Dei omnibus, ut præsentem haberent in animo ubi- præsentia que Deum. Quid enim verius, quàm quod in ambulanz- eo vivimus, movemur, ac sumus? hoc indubita- dum. Act. 17. ta fide tenendum est. illud solum requiritur, ut nos ipsos Deo præsentem animo sistamus, me- mores, ex occulto eum omnia intueri, adeo- que in quemque nostrum intentos habere o- culos animumque, ut si aliud omnino nihil toto orbe curaret. Hæc cogitatio, fide viva sæ- pius innovata, dormire non sinet ministrum Dei,

Psal. 76.

Dei, etiam excitabit gaudentem cum Davide, fatentēque: *memor fui Dei, & delectatus sum: labor mihi dulcis, jugum Domini suave est.* Denique ejusdem Borromæi consilium erat, hoc agendum, ut omne opus nostrum dirigeretur ad honorem Dei, juxta Pauli monitum: *omnia in gloriam Dei facite.* Quod difficile non erit in conspectu Dei ambulanti, qui utique nulli magis, quàm Deo placere cupiet. Hoc ergo fac, & vives. En brevis methodus & proficiendi indices, & perseverandi. Quam si quique ministrorum Ecclesiæ, ut facilis est, ita non graventur accipere, his *benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem.*

3. *Omne opus ad Deum dirigendum est.*
1. Cor. 10.

Psal. 81.

Verum, quia dum in carne & mundo hoc versamur, *neesse est, de mundano pulvere etiam religiosa corda sordescere: magna divina pietatis dignatione provisum est, ut, ad reparandam mentium puritatem, aliquot dierum nobis exercitatio mederetur.* Erit igitur secessus ille dierum aliquot, quo mundi curis planè sepositis, animæ salutisque meæ supremum tantum negotium tractem, retractemque, quotannis omnino salutaris, nec facilè omittendus ad profectum felicemque ex hac vita transitum adspirantibus.

S. Leo ser. 4.
quadr.

4. *Annua spiritus recollectio non facile negligenda.*

Expende, quis adhæc præstanda tibi sit animus, atque ex hac resolutione tua præcipuum æternæ felicitatis tuæ momentum atque incrementum pendere noveris. Semel saltem in anno *dispone domui, & dic: ô bone Jesu, trahere me post te, & inclina cor meum, ad faciendas justificationes tuas in æternum.* Nam *beatus vir cujus est auxilium ab te, ascensiones in corde suo disposuit, ibit de virtute in virtutem donec videbitur Deus Deorum in Sion.*

Psal. 118.

Psal. 83.

DISTICHON MEMORIALE

Hostia perfectum sibi vendicat alma ministrum.

(2) *Ni jungare Deo (3) proficiamq, eades.* STAVIA

STA VIATOR

*Et hunc vitæ mortalis contemplare Terminum
Ab Electore CAROLO CASPARO à Petra
Publico fixum loco.*

Ut constet omnibus moriendum esse,
Et ad hunc Terminum summos cum imis fisti,
Cum Cræso Codrum, cum Mopso Adonidem.
Hoc uno felicem te puta, qui Metam hanc vitæ adspicis,
Quod adhuc in stadio liceat ordinare vitam.
Qui bene vult mori, ante sepulchrum de sepulchro
cogitet,

Utque post mortem possit æternum vivere,
Prius in vita temporali meminerit se mori,
Æternitate felici elector dignus est,
Quisquis hoc sine digna elegerit media.
Illorum imitator, qui Monumentum hoc circumstant
Sancti.

Ut quos in vita Patronos delegit, habeat in morte.
Quam durum est sanctè vivere, tam gloriosum est
vixisse.

Cave differas. Hæc hora tuæ salutis est,
Cum semel transierit, æternum non reditura.
Quantum periit de vita annorum, quod nunc retro est!
Quantulum fortè quod restat!
Certum illud, hoc incertum.
Forte cras repetent animam tuam, & que parasti cujus
erunt?

O vita brevis, ô certa mors, ô longa æternitas!
Quis, ut par est hominum vos dignè æstimat!
Vitam saperent & intelligerent, & novissima providerent!
Sape, elige, provide.

*Ut felix moriaris homo, bene vivere disce.
Ut felix possis vivere, disce mori.*

TRACTATUS

De prudenti Electione, cum Status, tum Mediorum vita, ad finem salutis consequendum.

CAPUT I.

De quibus rebus instituenda electio: à quibus personis tam eligentibus, quam dirigentibus; quomodo ac tempore. Cum brevi instructione de discretione Spirituum.

CUM in vita hac tanquam in via constituti, variis erroribus vivamus obnoxii, hinc ratione & cupiditate, inde Deo aut Dæmone instigante, circumspeditione nobis sedulâ, ac maturâ deliberatione sæpe opus est; ac tum præcipuè, cum de rebus gravioribus, ut electione certi status, aut etiam mediis ad quemque vitæ statum conducentibus, est constituendum.

Deliberatio sedula homini ad rectè agendum necessaria est.

Dedit ad hanc rem Deus cuilibet homini Rationem ducem, cui subesse cupiditatem, sive appetitum irrationalem, voluit, *sub te erit, ait, Gen. 4. appetitus tuus, & tu dominaberis illius.* offert & seipsum ductorem: quia tanquam creator suæ creaturæ providere de mediis ad finem consequendum necessariis non desinit: modò illa cum submissione petamus. Et hic solus est, qui adversarium nostrum Diabolum potenti virtute potest continere. Ex quo manifestum est,

Deum ac Rationem nobis in quavis electione sequendum esse; & quotcunque Cupiditatem Ducem sequuntur, aberrare.

Hebd. 2.
in fine.

Quia tamen nonnunquam ambiguum est; à Ratione, an à Cupiditate? & Deone an Dæmone instigante feramur? D. Ignatius non pauca nobis hac in re observatu digna reliquit, juxta quæ hanc dissertationem placuit instituerè.

Observandum I. De re eligenda.

De quibus
rebus insti-
tuenda sit
deliberatio.

Res omnes de quibus deliberatio instituitur, quæque sub electionem cadunt, sive de negotio aliquo singulari deliberetur, sive de vitæ totius statu, debent esse bonæ. Nam malum ab omnibus fugiendum esse constat, non eligendum. Et harum rerum electio, vel mutabilis est, ut in officio aut beneficio assumendo; vel immutabilis, ut statu conjugii aut religionis eligendo.

Matt. 19.

Status vitæ
cum seria
deliberatio-
ne eligen-
dus.

In electione status quæritur: an consultum sit, præter Dei præcepta, ejus quoque consilia amplecti? cum Christus suadens cælibatum, propter regnum cælorum, adjecerit: *qui potest*, propter regnum cælorum, adjecerit: *qui potest*, capere capiat. Quod si quis consilia admittenda esse statuat, propriæ salutis & divinæ gloriæ intuitu; quærendum superest: an in seculo cælebs, Clericus, aut Sacerdos esse malit; an religiosum sectari ordinem? & si hunc, quem ex diversis totâ Ecclesiâ distributis? In his verò omnibus prudenti electione discutiendis, tam suas quisque vires & ingenium, quàm status cujusque institutum diligenter explorare tenetur. Et si Dei cognoverit voluntatem, in rebus præsertim arduis, non diu respuere, & cunctari:

ri:

ri: Cum plures seductione, & licentiâ vitæ, gratiam divinæ vocationis, unâ cum salute, prodigant & amittant, In electione mediiorum, ad statum quemlibet pro ratione muneris administrandum, quæritur, inter diversa media licita, & utilia ad finem talem: quodnam sit convenientius ad serviendum statui, quem pro salute mea & gloria Dei suscepi? Et quæ media, ad hunc finem sint parum idonea, atque ideo repudianda? e. g. Homo doctus in matrimonio honestam sui & liberorum sustentationem spectans, deliberat, an Procuratoris causarum officium suscipere, an potius negotiari vino, aut frumento aliisve mercibus expediat? Ponderatisque hinc commodis, & incommodis temporalibus: inde etiam spiritualibus (quæ planè negligendæ non sunt; cum in deliberatione, ubi de salute agitur, potissimam obtineant partem) denique concludit, hoc eligendum, quod cum minori periculo salutis conjunctum, plus temporalis & spiritualis utilitatis continet, aut, si utrumque conjungi bonum nequeat, plus saltem spiritualis emolumenti complectitur. Ut enim anima corpori, & æterna perituris immenso intervallo præferenda sunt; ita ubique hoc commodum est præponendum. Sic Ecclesiasticus in beneficio aliquo admittendo, aut rejiciendo, expendet, plusne hinc Ecclesiæ, cui serviet, utilitatis, ac deinde sibi emolumentum ad salutem accessurum sit? An non honestè se alere unico, quod possidet, beneficio queat? an sine necessitate Ecclesiam privet aliâ personâ Deo per hoc beneficium

*De mediis
cujusque
status deli-
berandum,
tam seculari,
quàm
Ecclesiastico,
& Religio-
so.*

serviturâ? an, quàm suscipit Ecclesiæ, aut animarum curam pro dignitate administrare possit; vel, an alius se dignior excludatur? an fructus superfluos bene sit impensurus ad Dei honorem? &c. Alio enim fine collatæ fundationes ejusmodi Ecclesiæ non sunt, quàm ut Deo per illas serviatur. Religiosus in conversatione proximorum, aut etiam usu rerum quarundam videbit; num his, aut illis juratæ Deo continentia, paupertati, vel obedientia contraveniat? Hoc si adverterit; repenti se animumque corriget, atque ad fidem Deo præstitam sanctè observandam, media deliget magis opportuna. Quod illi difficile non erit, cum ubi hæsitaverit ipse, spirituales habeat Patres, superioresque, ad suam etiam salutem intentos & consilia opemque suppeditandam paratos.

Observandum 2. De persona eligente.

Ante electionem debet quisque, omni inordinato affectu seposito, indifferens esse.

Persona, quæ ad electionem accedit, debet esse profus indifferens; ita ut inordinatis nullis affectionibus in hanc potius, quàm illam partem propendeat: aut si inclinatione cupiditatum suarum prematur, has ita sub rationis præque voluntatis imperio premat, ut illas in electione non sequatur: nisi quantum per Dei leges, sine ullo etiam veniali delicto, fas est. Hinc D. Jgnatius hominem ad electionem præparaturus, tres gradus considerandos præfigit (quos humilitatis vocat; quòd homo in his se Deo vocanti subiciat.) Primus est ita subdere se legi, ut mori malis, quàm deliberato hanc animo graviter, seu cum lethali noxâ transgredi; alter ita perfecte subjici, ut nec veniali

Electurus singulari humilitate Deo subjiciatur.

niali noxâ hanc violare constituas; nolisque in tali periculo divitias præ inopia, honores præ infamiâ appetere: Tertius, ut malis pauperem & abjectum Christum sequi, quam opes, honores, & delicias sectari, licet sine omni noxâ, etiam cum pari Dei gloriâ, possis dives & honoratus esse: tantum iccirco, ut Christo, perfectissimo vivendi exemplari, magis assimileris. Et ex his gradibus primus & alter est rectè eligenti necessarius, tertius perfectus, primus imperfectus. Quare si quis alterum hunc affectus nondum esset, Meditatione infra ponenda exerceri (præter illas quæ de vexillis & vita Christi sunt) poterit. Si hunc assequi gradum non posset, omnino ad electionem à Directore, si quem patiat, non esset admittendus. Quod si quis, sine hoc affectu elegisset, illi de correctione erroris, quantum fas esset, providendum erit. De quo infra videbimus. Porro omni studio eligenti ad laborandum est, ut quemadmodum ipse à Deo ad solam illius gloriam conditus est; ita in genere vitæ deligendo, alio nullo principali motivo ducatur. Alioqui manifestè aberraret ab intentione conditoris Dei, adeoque & sine suo. Potest quidem alius etiam finis; sed ut secundarius subordinatusque priori, accedere. Videlicet, ut sanitatis, & quietis suæ magis in hoc, quam alio statu rationē habeat. Verum hic finis alteri tanquã ultimo subordinandus est. Nisi enim ad salutem nostram Dei que gloriam sanitas & quies nostra sit, infirmitas & jactatio potius sunt toleranda; ut plurimos Sanctorum hominum elegisse vide-

mus. Et quidem in asperiora hæc media, ut propenso magis feramur in electione animo, providendum erit. Quia hæc securius ad ultimum nos finem deducere, exploratum est: minus enim paupertas, abjectio, & infirmitas periculi habet, quàm opes, honor, & integra valetudo: cùm per hæc media plurimi, per illa multò pauciores in discrimen salutis abducantur. Et si par utrorumque esset ratio: tamen illa nos Christo Duci nostro, quàm hæc similia efficerent.

Observandum. 3. De persona dirigente.

Et persona electurum dirigente tenetur esse indifferens.

Persona quæ electurum dirigit prorsus debet esse in consiliis & instructione danda indifferens. Etsi enim natura sua bonum ac licitum sit, suadere illa, quæ majoris sunt perfectionis: tamen cùm præcipua in electione motio esse debeat à Deo vocante (qui ut diversos hujus vitæ status instituit, ita non quemque ad perfectiorem, sed ad convenientem iis, quæ tribuit naturæ & gratiæ donis statum vocavit) Director qui ad indifferentiam electurum disponit, attendere tenetur, quid in eo loquatur Dominus, ut impleatur voluntas Dei. Ne alter persuasionem humanâ magis, quàm Dei motionem nixus, deinde omnem in electo statu difficultatem imputet Directori; etiamsi rectè cessisset electio, quantò magis sit inconsultè. Aliud est, si Director animadverteret, eligentem suis magis cupiditatibus, carnique ac sanguini, plus quàm par esset, indulgere: tum enim oppositis argumentis ad indifferentiam reducendus esset. ut sic comparatus animus capax esset motionis

tionis divinæ. Illud verò Directori etiam agendum est; ut maligni Dæmonis artes fraudesque, hîc potissimum, ubi de præcipuo salutis negotio agitur, usurpari solitas, detegat. Quare Regulas de Spiritum discretionem ex S. Ignatii Exerc. hic breviter annoto, ut tam Eligenti, quam Dirigenti serviant.

Hebd. 4. in
fine Exerc.

Observandum 4. De discretionem Spirituum.

Duplices regulæ per quas Spiritus Dei à maligno discerni queat proponuntur, aliæ pro via purgativa, aliæ pro illuminativa.

Discernendus Spiritus Dei à maligno est, ex certis regulis in via purgativa.

Regula I. Viæ Purg. est. Peccatores Spiritus malignus per objectas sensuum illecebras in peccato detinere studet; bonus per conscientia stimulos à peccato revocat.

II. Resipiscentes à vitiis, spiritus nequam scrupulis, tristitiis, aliisque perturbationibus vexat; bonus illustrat, exhilarat & consolatur.

III. Consolatio est, quando illustrata anima ex dolore peccatorum, aut amore patientis Christi vel summi boni exardescit, creaturasque despicit, vel amat solum propter Deum.

IV. Desolatio, quando obscurata & turbata anima, vel terrenis rebus adhærescit, vel de clementia Dei, aut salute suâ diffidit, ac prope desperat, sine gustu divinarum rerum.

V. Tempore desolationis nihil deliberandum, aut innovandum in propositis jam factis; quia malignus tunc Spiritus dominatur.

VI. Oportet tamen opponere desolationi orationem aut meditationem piam, cum discussione sui, & aliquid pœnitentiæ assumere.

VII. Cogitandum, quòd hæc probatio no-

stri sit : in qua Deus experiri velit, quantum in adversitate, cum ordinaria ipsius gratia facturi simus.

VIII. Resignatæ patientiæ inhærendum ; & spe, de adfutura brevi consolatione, (si remediis 6. regulæ utamur) erigendus animus.

IX. Sciendum tres esse præcipuas desolationis causas. 1. tepiditatem nostram in rebus spiritualibus. 2. ut magis probemur, & sine stipendio consolationis Deo servire discamus. 3. ut intelligamus ardorem gustumque pietatis esse gratuitum donum Dei.

X. Tempore consolationis animus ad desolationem, per præconceptum ex certis motivis robur, est obfirmandus.

XI. Consolatione affluente seipsum humiliet, mêmor quàm ignavus sit in desolatione, & omnino nil queat sine divina gratia. Contra in desolatione cogitet se, quantumvis abjectum, tamen in Deo posse omnia.

XII. Dæmon ut fœmina, virum primò metuentem invadit, audentem reformidat. Igitur primi Dæmonis impetus generosè sunt retundendi, & facilè vinces.

XIII. Idem turpis amatoris instar (qui puellam, aut conjugem, quam prensat, vult occultare consilia) nihil ægrius sustinet, quàm si Confessario, aut spiritali viro ejus tentationes aperiantur : cùm sic intelligat se depelli. Huc igitur recurrendum.

XIV. Belli Ducem imitatur, qui in urbis expugnatione debiliorem explorat, & aggreditur partem : ita enim is, ubi nos minus virtute firmos

firmos custoditosque esse intelligit, illic primùm invadit. Illic ergo maximè advigilandum.

Pro via illuminativa Regule sequentes facient.

Regula I. Proprium Dei & Angeli boni est, infusâ spirituali lætitiâ perturbatum tranquillare animum: contraque Dæmonis, sophisticis, sub veri specie, argumentis lætitiâ spirituales mœrore opprimere.

Et aliis item regulis in via illuminativa.

II. Solius Dei proprium est, nullâ præcedente causâ quæ ex sensuum, aut rationis usu fit, animam in se suumque amorem conversam solari. Quia creatoris est, suam ita ingredi creaturam, quod Diabolus nequit.

III. Si causa præcedat, tam Angelus malus, quàm bonus consolationis autor esse potest. Ex fine igitur, quo vergit, autor erit observandus.

IV. Solet autem malignus in Angelum lucis transformatus, denique resumptâ personâ, ad prava desideria inflectere, qui primùm bona dolosè fovit.

V. Cogitationum itaque principium, medium, & finem expende. Quæ si rectè se habeant, Deum ubique spectantia, Angeli boni sunt argumentum; cum secus, mali. Hic enim vel à bono demum abducit, vel saltem minus bonum suadet, vel etiam, sublatâ tranquillitate, animam perturbat & angit.

VI. Ubi deprehensus ex cauda sua serpentina hostis fuerit. Convenit totum progressum retexere; ut quâ viâ insinuarit venenum, intelligas, & in futurum evadas cautior.

VII. Pro-

VII. Proficientes in virtute spiritus bonus, illapsu placido suavique, ut aqua spongiæ influit, & excitat; malignus, duro violentoque, tanquam imber petram, impetit. Contra deficientes hic Spiritus placido, ille duriore impulsu percellit: prout quivis sibi convenientem, vel oppositam animæ depositionem reperit. nam contraria pugnant cum contrariis, cum similibus conveniunt.

VIII. Quanquam consolatio, quæ sine prævia est causa, à Deo primùm emanet; tamen fieri potest, ut accedente deinde ratione & causa ex hac pendere incipiat, adeoque deceptioni etiam Dæmonis obnoxia fiat. Unde talis solerti quoque discussione indiget: ne malè securos hostis invadat.

Observandum 4. de tempore & modo eligendi.

Tempus, modusque convenientis electionis observandus.

Tempora modique electionis tres potissimum sunt. Primò cum extraordinaria vocatione ita cœlitus voluntas impellitur, ut omnis dubitatio sublata sit, qualis Matthæi, D. Pauli, Augustini, & Antonii fuit. Sed hic modus, cum divini favoris, extra ordinem impensu, sit, petendus, & expectandus à Deo non est.

Secundò, Deus etiam per inspirationes & motiones ita efficaces voluntatem quandoque trahere, tam consolationis, quàm desolationis tempore, solet; ut illa absque singulari rationum pondere ad Dei cultum & perfectionem feratur. Et hi duo modi sunt, quibus suos aliquando Deus vocat.

Tertiò communi modo Deus hominem ad statum aut munus eligendum disponit, per
varias

varias intellectus rationes, quibus propositis, voluntas deniq; inflectitur, & munus, aut statū sibi ad salutem magis convenientem eligit. In quo modo intellectus voluntatem ducit; cū in prioribus voluntas inflexa à Deo potius rapiat intellectum. Quare hic modus, ut magis ordinarius, ita & securior est, quàm secundus, qui Dæmonis fraudibus magis obnoxius per consolationes regitur, ideoque consultum erit per tertium hunc modum eundem ponderare; & si adhibitis regulis discernendi spiritus, ac deinde etiam justis rationibus probetur, eidem tutum erit insistere. ut vicissim, si tertius hic electionis modus per secundum firmetur, multò erit probator.

CAPUT II.

Certa quadam veritates ad electionem rectius faciendam præcognoscenda.

Supponendum I. pro certa veritate est, quod Deus cui-
 bet homini certum vitæ
 statum de-
 signavit, in
 quo salvari
 poterit.
 Deus, post diversos hujus vitæ status institutos, ad eorum conservationem diversos quoque destinaverit homines, quibus de certis salutis consequendæ mediis ita providit, ut si temere ab illo, ad quem quisque ordinatus est, statu, non deflexerit, finem illum ad quem creatus est, cum divina gratia, Christianus, homo sit assecuturus. Quem, si à vocatione sua, per errorem malitiæve discesserit, non facile assequetur. Quocirca illi, qui ad plures se status idoneum videt, neque de sua vocatione sat certus est, diligenter videndum, ne aberret. Cum error talis correctionem vix admittat.

Suppo-

Providit etiam hoc in statu de mediis salutis, ad suam gloriam.

Supponendum 2. Deum non solum homini certum, in quo viveret, ad finem suum consequendum, statum ordinasse; verum etiam media salutis convenientia. quæ si prudenti electione ceteris præferat, sine suo non excidet. Quare dum plura afferuntur, quæ cum diversa vitæ ratione conjuncta sunt, ut hujus aut illius beneficii, vel officii susceptio, aut rejectio; cavendum quoque erit, ne in electione error committatur, & salutis nostræ ratio periclitetur, aut evertatur.

Vitiosa igitur electio est, quæ alio, quam salutis, & gloria divina fine, est instituta.

Supponendum 3. Vitiosam semper electionem esse, si alio fine, quam salutis facilius consequendæ, divinæque gloriæ promovendæ causa instituat: ita aberrabit, si iccirco quis eligat, ut hac ratione de quietâ vel commoda sibi, aut lauta vita prospiciat, amicorum honori & opibus consulat, familiam suam illustret. Talis enim electio, ex carnali affectu & spiritu profecta, spiritum Dei autorem habere non poterit. Unde quotquot hic cœcè ex parentum aut amicorum consilio, aut proprio etiam ad opes honorésque affectu, ad aulica vel ecclesiastica beneficia & dignitates provolant, quamvis intelligant parum moderatè, aut castè se se in iis versaturos; hi manifesto æternæ damnationis periculo se se, per inconsultam electionem, obijciunt. Hinc rectè & sapienter electuro antè carnalis hic affectus exuendus est, solamque intuendum, num res proposita ad illum finem, ad quem creatus est, præ aliis statibus, aut mediis conducat? Nec, nisi id reperit, erit concludendum. His principiis, ex ratione & fide

suppo-

suppositis, super est, ut primò certis regulis consulamus omnibus, qui vel de statu vitæ, vel alia quacunque re gravi deliberant: deinde & illis, qui in electione jam facta errorem suum agnoscunt.

CAPUT III.

Regula in electione bona servanda.

Regula 1. cum electio, præsertim de rebus arduis instituenda est, ante omnia tempus opportunum, quo animus imperturbatus & quietus est, occupandum erit. Nam animus perturbatus non est aptus ad exequendum munus suum. Hoc igitur vel à somno matutino, vel vesperi, vel à confessione, aut communionem, aut in solitudine ab aliis curis vacuâ maximè conveniens futurum est.

Electio fieri debet ab animo imperturbato.

Regula 2. firmiter statuendum, quod moralis, quam aliquid tuæ salutis & divinæ gloriæ contrarium eligere; cum æterna bona temporalibus longè præponi debeant. Quare omnis affectus carnalis rejiciendus, aut seponendus ita tibi est: ut invenias te tuumque animum indifferentem ad amplectendum, aut omittendum quod proponitur; paratus illud solum admittere, quod ad salutem tuam Deique gloriam pertinere intellexeris: etiamsi carnalis appetitus oblectetur. nam, ut hunc prorsus deponas, sæpe non erit expectandum.

Nec ex carnali, sed spiritali præcipue affectu.

Regula 3. ad Deum te converte, illius opem implora. Quia non sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis: & incautos sæpe fallit concupiscentia carnis non observata. Est enim via,

Ad hanc Dei gratia & auxiliū implorandum.

PROV. 16.

que

qua videtur homini recta, & novissima ejus ducunt ad mortem. Ejusmodi verò imploratio divinæ opis recte à sacra synaxi coram Christo fiet. Sanctorum quoque, & imprimis sancti Angeli Custodis, patrocinia erunt imploranda.

*Res quæque
suis commo-
dis & in-
commo-
dis est expen-
denda.*

Regula 4. Denique rem de qua delibera-
tur, ut statum, beneficium, aut officium, eum
suis commodis & incommodis, necessitate, ho-
nestate, facilitate, eorumque contrariis, aut ip-
se tibi, si perspecta abundè sint, propones: aut
ab aliis expertis, & spiritualibus, atque ad u-
trumque indifferentibus viris proponi facies:
ne temere, & ex ignorantia quippiam eligas,
ac denique infelix illud epiphonema concinas:
non putabam. His verò rite expensis, quæ cer-
tius ad tuum te finem deducere salutique con-
venire, ad majorem etiam Dei gloriam specta-
re intelliges, hæc erunt eligenda. Quod si etiam
num ambigas, ac hæsites: expende, quid alteri
te amicè consulenti suasurus esses; aut quid in
hora mortis, & coram Deo Judice te fecisse vel-
les. Certè in re tanta, in qua est salus animæ
versatur æterna, tutius erit minus tuto præpo-
nendum: in Dei verò gloria, major minori
(nisi quid obstet) præferenda. Ita si quis præ-
ter salutem propriam, proximorum quoque
salutem procurare possit, exemplo Christi hoc
rectius eliget; ne defosso talento sibi credito,
majorem Dei gloriam negligat.

*Denique est
Deo offeren-
da, ut quieto
in ea animo
confirmetur.*

Regula 5. hoc si feceris, Deo rursus pro-
positum tuum erit offerendū, orandūque, ut
si probet, animum tuum confirmet; si minus,
aliud suggerat. Ac denique attendendum; nuni-
quietus

quietus in proposito animus consistat, & si quæ deinde rationes dubitandi occurrant; num ex carnali affectu; an verò spirituali, erga Deum & res sacras, proficiantur? Nam illæ subito repellendæ; hæ ad superiores regulas rursum erunt examinandæ, & præferendæ ad finem magis conducibiles. Quod si minus hac via te resolvere atque expedire possis, ad propositam infra meditationem te convertes.

Nota, in electione rerum illarum, quæ immutabiles sunt, ut est religiosus status, & matrimonium, nihil præcipitanter aut repentè eligendum; quia deliberandum est diu, cum statuendum est semel. Neque juvenibus, multarum rerum inexpertis, hic facilè, sine duce atque instructore tali, cui conscientiam suam crediderunt, est progrediendum, & illi imprimis credendum, cum ex officio teneatur, & maxime præ ceteris possit consultantibus recta suadere: aliorum plures ex privato affectu consilium suggerant. Hac igitur consultatione neglecta plerumque impingent. Sed & in aliis mutabilium rerum electionibus prudentis est, plus aliorum, quam suis tribuere consiliis. Sapiens rectè electuro duo suadet: *habe fiduciam* PROV. 3. v. 5. *in Domino ex toto corde tuo, & ne innitaris prudentiæ tuæ.* Nemo magis desipit, quam qui plurimum sibi sapere videtur. Et tales plerumque in secunda regula deficiunt. Ad hujus igitur difficultatem superandam jure Meditatio aliqua instituetur.

Nota etiam, hac eadem via hominè, qui in errore fidei versatur expedire se posse, ut mutato statu errorem corrigat. Mm CAP. IV.

Electio rerum immutabilium minimè præceptis esse debet.

CAPUT IV.

*Consideratio impulsiva, per modum Meditationis
ad regulas bonæ electionis ser-
vandas.*

ORATIO PRÆPARATORIA,
more consueto.

PRæludium 1. Imaginare te in bivio vel tri-
vio consistere incertumque viæ, quâ ad pa-
triam contendas, ducem quærere.

Præludium 2. ora Deum : *vias tuas Domine
demonstra mihi, & semitas tuas edoce me.* Vel, sta-
tue te cum Saulo prostratum orare. *Domine,
quid me vis facere?*

PUNCTUM I.

CONsidera, nullam unquam rem graviorem
in deliberationem venire posse, quàm quæ
de mediis opportunis salutis æternæ cõsequen-
dæ suscipitur. Quod si enim Deus quæcunque
ipse creavit singulari cura quotidie conservat,
providet, ac gubernat, tuæ salutis suæque glo-
riæ causa; si iccirco ipse hominem induit, passus
est, ac resurrexit; tu hâc in re, & causâ prorsus
tuâ deses esse poteris? Si Princeps aliquis, ubi
se in periculo regni amittendi positum videt,
omni non modo ingenio, & industria propria;
verùm etiam consilio, & ope aliorum discute-
re incumbens malum nititur, ac regnum in tu-
to collocare, quanto majori contentione opus
erit, ubi de cœlesti æternóque regno, non con-
temnendis sanè periculis exposito, discepta-
tur? Fac te in discrimen venire fortunarum
tuarum, honoris aut vitæ præsentis; nunquid
omni

*Gravior
nulla delibe-
ratio suscipi
potest, quàm
de mediis æ-
ternæ salu-
tis.*

omni arte, viribusque, excusso omni torpore; pro istis contendes? Vide igitur, quo pudore coram Deo, Angelis, & conscientia tua suffundi debeas, quod in periculo salutis vitæque æternæ segnius, quàm illic labores. Profectò, aut in te fidem vix ullam de bonis sempiternis, & abyfso æternitatis super esse oportet; aut stolidissimum futurarum rerum esse proviforem, si hanc rem negligentè tractes.

AFFECTUS. *O Domine, si expendam, quàm ego desiderem salutis meæ tuæque gloria curam geram; & quantà tu contra Deum meum providentiâ rebus meis advigiles, omnia mihi salutis mediâ tam amanter constanterque suppeditando, erubescō, & confundor totus, confundunt me etiam viri hujus sæculi, qui prudentiores sunt filiis lucis, adeò in viis suis ad opes honoresque acquirendos vigiles sunt & solertes. Gratia tibi immortales. O Deus meus, pro tanta bonitate & sollicitudine tua erga me, qua hac mihi salutis mediâ providenter suppeditas; sentio me in his ipsis per te compellari. Audi fili, accipe consilium intellectus, & ne abjicias consilium meum. Investiga sapientiam & manifestabitur tibi, & continens factus ne derelinquas eam: in novissimis enim invenies requiem in ea, & convertetur tibi in oblectationem. Veram ô Deus, quia cor hominis disponit viam suam: sed Domini est dirigere gressus ejus, tu qui es via veritas & vita dirige me in veritate tua, & doce me, quia tu es Deus Salvator meus Deus meus, in te confidò, non erubescam: Imple misericordem promissionem tuam qui per regium prophetam promisisti, intellectum ti-*

Detestatio negligentia in cura salutis.

Ecclesi. 6. v. 24.

Desiderium emendationis.

Prov. 16. 7. 8. Ioh. 2.

Psal. 91.

bi dabo, & instruam te in via hac, quâ gradieris. *nihil aliud desidero eligere, nisi quod gloriæ tuæ maximè congruit, & propria mea salutis, pro qua tu non solum omnia condidisti, verum etiam sanguinem effudisti.*

PUNCTUM II.

Quod alteri amico prudenter suaderes, ipse præsta.

Elige quod in hora mortis & coram Deo iudice, electum velles.

Etiam duriora exemplo Christi, non aspernare. Phil. 2.

Considera illam tibi præ ceteris viam in electione absolvenda tenendam esse, quâ alteri amico tuum consilium expetenti tenendam, extra omnem affectum in plena indifferentia positus, suaderes. Expende igitur, quid tali ita dispositus; tanquam maximè salutare suasurus esses, & hoc ipse amplectere. Iterum expendere, quid te in hora mortis (forte propinquiore, quàm existimas) velis elegisse; quid deinde coram supremo Iudice, tuæ electionis rationes & momenta diligentissimè excussuro; te cupias statuisse, quando iam in ipso æternitatis nunquam finiendæ aditu constitutus, tuæ salutis, si rectè elegeris, & damnationis, si malè, sententiam excepturus es. Nam ex unius sæpe mediis (ne dicam vitæ status) electione neglectâ, cum error facilè errorem trahat, tota pendet æternitatis felicitas. Nec leve quidquam, quantumvis leve, censeripotest, ex quo tantæ rei momentum libratur. Age igitur, & hoc elige, cujus æternum non possit pœnitere, etiam si durius aliquantò sit, quod est securius: non tamen iccirco, aut desperandum erit, aut resiliendum. Ille suo te exemplo invitat, qui, *cum in forma Dei esset, exinanivit semetipsum formam servi accipiens, factus obediens usque ad mortem: qui elegit magis abjectus esse in domo Dei, quàm habitare in tabernaculis peccatorum.*

AFFECT-

AFFECTUS. Paratum cor meum Deus, paratum cor meum; ut faciam omnes voluntates tuas. *Nolo vel cum minimo salutis mee, tuæque gloriæ neglectu, totius æternitatis beatæ periculum adire. Si tu ipse, cum esses Dominus universorum, in gloria cælesti super omnia constitutus, ita humiliasti, & abjecisti temetipsum, tentatus per omnia, & attritus propter scelera nostra, idque inustus salutis mee; quid me sustinere pro eadem æquum erit, ne & hæc amittam universa & propria, tantumque abs te estimata salutis contemptor existam?* Ô Domine, deduc me in via tua, & ingrediar in veritate tua. *Ecce ego sicut lutum in manu figuli fac mecum sicut vis; veruntamen fac me vas in honorem & non in contumeliam, ut sequar, laudem, ac glorificem te cum sanctis tuis in æternum.*

Resignatio ad voluntatem Dei perfecte sequendam.

Psal. 85. Eccli. 33.

PUNCTUM III.

CONSIDERA, quantum damnorum, temeraria in statu vitæ, aut etiam in beneficiis, officiisque admittendis, electio multis, tam in hac, quam altera vita adferat. Quantas in matrimonio calamitates sustineant, qui ex præcipiti magis libidine, quam ob honestam familiæ propagationem curamque salutis suæ, in hoc statu certius assequendæ, illud aggressi sunt, quam turpi defectione à religioso sæpe statu abeant, qui commodæ potius securæque vitæ victusque gratiâ, aut etiam ex desperatione fortis suæ, vel subito aliquo motu, aut suasu aliorum repenti abrepti ad claustrum abiêre quanto vitæ dedecore nonnulli ex amicorum parentumque consilio potius, aut certè vitæ

Et temeraria electione ingentia huius & futura vitæ damna fluunt.

commoditate ducti, ad statum Ecclesiasticum recepti sint. Quibus major sæpe ventris, quam Dei & Ecclesiæ cura : ideóque cum aliorum scandalo, & interitu proprio, brevem hanc vitam, ad infelicem æternitatem decurrunt. Quæ inter hos nonnulli in beneficiis cumulandis & Simoniacè quandoque occupandis & traducendis seduli sint, aliisque dignis cultoribus privent Ecclesiam, ut ipsi soli saturentur, & affluant, quibus tamen plerumque temporalis non minus benedictio, quàm æterna subtrahitur. Quam periculosè multi in magnis aulae ac judiciorum officiis versentur, ad quæ temerè acceptanda, sine boni publici & privatae salutis cura, provolarunt. Te ipsum quoque examina & vide; an non quandoque, in his illisve ad salutem conducentibus mediis, secus quam par est, elegeris, & quanto virtutis, & præmii cœlestis detrimento, quod æternum atque irreparabile tibi futurum est, tantumque poterit majori nunc perfectionis studio utcunque instaurari. Expende, quo ex fonte hic error proveniat. Nempe ex inordinato ad has illasve res affectu, ideóque necessariam esse electuro ad res omnes, hoc est, tam ad paupertatem & ignominiam, quàm ad opes & honores affectum, modò intelligas magis in illis Deum, quam his salutem tuam, te velle operari; cùm & ipse Deus hoc, quod asperius est, elegerit. Propone igitur tibi ex parte altera sanctorum hominum exempla, qualis Moyses olim fuit, de quo Paulus; *Moyses inquit, grandis factus, negavit se esse filium filia Pharaonis; magis eligens affligi cum populo*

*Multi de
malè factâ
serò dolent:
contra San-
cti rectè fa-
cta aeternum
gaudent.*

pulo Dei, quàm temporalis peccati habere jucunditatem: majores divitias aestimans thesauro Aegyptiorum improperiam Christi: aspiciebat enim in remunerationem: Quot millia Sanctorum Moysis exemplum secuti, spretis opibus, honoribusque, elegerunt quod contemptibilius est, salutis amore; & nunc brevi hoc agone defuncti æternâ gaudent remuneratione in cœlis? quàm dulce & jucundum eis es, his perfunctos laboribus, æternis nunc gloriæ auctioris præmiis in cœlo potiri. Intuere agonem illorum brevissimum, & æternæ felicitatis possessionem nullis terminis circumscriptam; nullo ævo finiendam & vide, an non judices felices illos sic præeuntes, & te si, electione illorum exemplo instituta, subsequaris.

AFFECTUS. *Gratias tibi, ô Deus meus, quod hanc mihi eligendi optima quaque facultatem, im-* *Gratiarum actio de con-*
mensa charitate & benevolentia etiamnum offe- *cesso etiam-*
ras. Alii quot modo in aternitate sunt, qui hoc sibi re rectè eli- *num tempo-*
beneficium, vel mille dierum tormentis compara- *gendi.*
tum vellent, ut electioe melius institutâ, tanto bo-
no non exciderent. At mihi, quamvis cum aliis
infernum promerito, adhuc super esse, & frui di-
vinâ bonitate tanto munere licet. O quam ingra-
tus Deo, quam inimicus anima mea ac saluti pro-
pria, nisi hoc diligentissimè utar, futurus sum!
Quid igitur cunctor, quid differa in omnibus eli-
gere quod optimura est. Ecce nunc tempus ac-
ceptabile, ecce nunc dies salutis. Venient dies,
quando aliud nullum electioni nostræ tempus su-
perfuturum est. Quare dum dies est operemur *Ioan. 29*
bonum, veniet nox, quando nemo poterit o-
perari.

COLLOQUIUM CUM RECTÆ ELECTIONIS
PROPOSITO.

Fac Christum hæc tibi rursus verba in cruce positum ingerere : *Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos.* Fac Angelum custodem ad stare monentem : *hodie, si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra.*

Mat. 11.

Psal. 94.

Reg. 1. 8.

Desiderium
ac propositum
cum divina
ope,
rectè eligendi.

Re. Loquere o Domine, quia audit servus tuus,
Da mihi intellectum, ut cognoscam beneplacitum tuum : *cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis,* quo ab omni amore creaturarum inordinato avulsus, hoc solum statuam, quod divinæ gloriæ tuæ meæque saluti congruit. Agnosco enim æquissimum esse, ut qui mei perpetuam curam in mundi totius administratione suscipis, quique humanæ conditionis imbecillitatem mei gratiâ suscepisti, nec tantum cruentâ semel morte, verum incruentâ quoque indies oblatione te Deo patri, pro salute mea offers, tui quoque non vivam immemor, nec salutis meæ, pro qua immolaris. Ah, si illo affectu mediâ id devotè præstandi eligerem, quo in profanis negotiis, & ego, & alii versantur ! Quid in hora mortis, quid coram te iudice dicturus sum, si hæc nunc adedò clarè agnita detrectarim ? quomodo excusabilis futurus sum, qui aliis recta sæpe consilia dedi, ipse non secutus ? qui & tuum, & tam præclara Sanctorum exempla, ante oculos posita aspernatus sum ? O vos sancti Angeli Dei, qui Tobiam tam feliciter per adversa omnia deduxistis, Jacobum docuistis vincere

vincere, tuque imprimis, qui in ministerium meum missus es, ut hereditatem caperem salutis, ita me in via mandatorum, per sapientem mediorum electionem dirige, ut non excidam desideratâ salute.

CAPUT V.

De Statuum diversorum natura & distinctione, cum eorum commodis & incommodis, ad usum deliberantium breviter expensa.

Qui in electionis deliberatione versatur, præter naturam suam, diversorum quoque Statuum rationes, eorumque comoda juxta atque incommoda ad salutem finemque suum assequendum, debet habere explorata. Multos hominum ipsa penè natura atque ingenium rude determinat, & sine longa deliberatione ad certum statum, & per certa media, tanquam ad hoc solum natos, deducit; ut sunt rustici, opifices, aliisque, qui vix alias cogitationes nobilioris cujuscumque status, quam matrimonialis admittunt. Hi solum instruendi, ut labores suos ad salutem norint dirigere, neque multis ad electionem præceptis indigent. Illustrioribus igitur animis hæc scribimus.

§. I. *De statu Matrimoniali.*

Ad Matrimonium quod attinet. Hoc Sacramentum est, quo vir & mulier, ad sobolem suscipiendam pie Christianèque educandam, individuâ vita societate conjunguntur. De hoc ita Augustinus contra Pelagium ex S. literis disse-

Status matrimonii à Deo suscipienda & educande prolis gratia.

stus est instr-
utus.
 rit. Bonum ergo, ait, sunt nuptiæ in omni-
 bus, quæ sunt propria nuptiarum. Hæc au-
 tem sunt tria. Generandi ordinatio, fides
 pudicitæ, connubii Sacramentum. Propter
 1. Tim. 5. 14. generandi ordinationem scriptum est: volo
 juniores nubere, filios procreare, matresfamilias
 2. Cor. 7. 4. esse. Propter fidem pudicitæ; uxor non habet
 potestatem sui corporis, sed vir. Propter con-
 nubii Sacramentum. Quod Deus conjunxit,
 Matt. 19. 6. homo non separet. Propter hæc omnia honora-
 Heb. 13. 4. biles nuptiæ in omnibus, & thorus immaculatus.

Status igitur hic non tantum laudabilis, sed
 & necessarius humano generi ad posteritatem
 propagandam, & ad hunc finem Deus gene-
 randi appetitum homini indidit, suavitque A-
 postolus, ut qui se non continerent, nuberent. Sed
 hic diligenter cavendum, ne libidinis tantum
 explendæ causa, non prolis, aut evitandæ in-
 continentæ gratiâ, conjugium adeatur; il-
 lud enim damnabile & gravissimis à Deo exem-
 plis in septem maritis Saræ, quos Dæmon in-
 terfecit, punitum. ut iccirco Tobias, ad caven-
 dam hæc multorum labem, trinoctio post
 nuptias integro se continuerit. Pro quâ mo-
 deratione affectus libidinosi impetranda dili-
 genter conjugibus Angeli custodis, adversus
 instigatorem Dæmonem auxilium implorandū
 est. Cavendum quoque, ne ex impetu incon-
 sulti amoris proles sine parentum consilio ma-
 trimonium inecat; æquum enim est, ut parenti-
 bus in re tanti momenti obsequatur: nisi for-
 tē præposito noxioque aliquo, præsertim ad
 salutem, affectu: ut cum hæretica, aut malè mo-

*Status hic
 laudabilis
 & necessa-
 rius est.*

ata vellent sociari, aut ex prudentum piorum-
que hominum arbitrio tale connubium im-
probetur. Irrita verò, quocunque modo sine
consensu parentum facta matrimonia non sunt:
nec possunt eo nomine exheredari. Dei tamen
benedictio à malè contractis solet auferri; ut
verè ad jugum & vincula se sentiant transisse.
Ut igitur bonum sit conjugium, bene erit in-
choandum.

Primum itaque conjugii bonum proles est. *Matrimonii*
Quæ non tantùm ut suscipiatur, ac nutriatur *commoda*
(quod & bestix faciunt) sed etiam, ut Christiana *sunt 1. proles*
nè & piè ad obsequium Dei educetur, agendum *bene educa-*
est: Quò aliquando Ecclesiæ & reip. prodesse *ta.*
possit. Quod bonum negligunt, qui negligunt
educationem.

2. Fides conjugum, & continentix omnis *2. Fides, &*
illicitæ devitatio, quia alter alterius corporis *continentiæ*
accipit potestatem; ut tantò facilius omnem *conjugalis.*
lapsum caveat. Sed & sanctè cavendum, ne hæc
fides violetur; quantò enim plus ab illa præsi-
dii adversus incontinentiã, tantò omnis lapsus
est gravior. ut iccirco propter fornicationem
possit conjux à conjuge discedere.

3. Est Sacramentum, sive individua vitæ so-
cietas. Unde Deus ait: *Non est bonum homini* *Gen. 2.*
solum esse, faciamus ei adjutorium simile. Hæc igitur *3. Individua*
vitæ societas mutuo amore auxilioque in *vite socie-*
familix administratione fovenda est. Ad eò au- *tas.*
tem firma, hujus vinculi obligatio est, ut nec
mutua quidem discessione, etiam ob crimen
facta, dissolvatur, *iis, ait Paulus, qui matrimo-* *1. Cor. 7.*
nio juncti sunt, precipio, non ego, sed Dominus,
uxorem

uxorem à viro non discedere : quòd si discesserit, manere innuptam. Nam qui dimissam duxerit, mœchatur.

Matt. 19.

*Matrimonii
incommoda.*

Cum his igitur conjugii bonis & commodis, etiam mala atque incommoda quædam expendenda sunt. Veteres Patriarchæ in conjugio quidem sanctè vixêre, & Christus nuptias suâ ornavit præsentia, primòque etiam miraculo in Cana Galilææ honoravit. Sed tamen dicentibus discipulis : *si ita est causa hominiam cum uxore* (quod non liceat dimittere, aut dimissam ducere) *non expedit nubere*: ita Christus assensus est, ut illorum sententiam probaret, diceretque, *non omnes capiunt verbum hoc*. Unde plus in libero statu, quàm conjugali bonorum; & in hoc plus Christus incommodorum observavit. Ad hæc ergo bene electuro etiam oculi animique vertendi sunt.

*1. est vincu-
li hujus in-
dissolubitas.*

Et 1. quidem hoc ipsum indissolubile vinculum, quantum onus, nisi pacificè amantèrque conjux convivat conjugii. Et quam hoc rarum beneficium! Si dissolvi ab his vinculis fas esset, aureo solùm nummo in ærarium publicum deposito, quot conjugia laxarentur, quàm brevi dives ærarium fieret! Si, cum non licet, tot videmus separari vel domo, vel thoro; quid futurum, si liceret?

*2. Est onus
alenda fa-
milia.*

2. Quantum laboris, curarumque in educandis, alendis, dotandisque liberis suscipiendum est: aut si non dentur, quàm injucundum sterile conjugium! Quo animo convivitur, quando spes proles excidit? Et quantum onus alterius cupiditatibus perpetuo obnoxium

corpus

corpus circumferre, & nec arbitrio quidem regentis animæ posse illud ad lubitum moderari? alterius fœtores nolentem volentemque perpeti; nec vigilias somnūque quidem ex naturæ exigentis ingenio distribuere? Quod si curta sit domi supellex, si numerosa pascentium poscentiumque in egestate proles, quis explicabit parentum angustias?

3. Jam quantum hæc vita distrahat animum à cura salutis, pietate, & amore in Deum, quis nescit? *Qui cum uxore est sollicitus est, quæ sunt mundi, quomodo placeat uxori, & divisus est. Mulier innupta & virgo cogitat quæ Domini sunt, ut sit sancta corpore & spiritu.* D. Basiliius de *Virginit.* illarum, quæ nuptæ sunt, jugum dignis coloribus depingit. quomodo de se, de viro, de liberis & quot, quamque variis casibus sollicitæ animum ægrum circumferant: quamque exilis Deo locus relinquatur.

4. Manet intra ipsas nuptias incontinentiæ nõ leve periculum, ut David & Salomon suo exemplo, tanti licet viri, probarunt. Nam quo sæpius voluptati obsequuntur, tantò illius desiderium ex usu magis accenditur: ut, cum non rarò inter conjuges vel absente altero, vel ægro, vel invito, vel indisposito, aut parturiente, sit abstinendum alteri: non levis difficultas vincenda sit, idque inter occasiones plurimas peccandi, ut proinde, qui extra conjugium proni sunt ad lapsum, intra illud sine discrimine futuri non sint.

5. Quæ sita hic voluptas, præsertim immoderata, suis pœnis non caret, nisi fallit Apostolus,

3. Sunt curæ terrena.

1. Cor. 7.

4. Lapsus incontinentiæ gravior.

5. Dolor cum voluptate.

1. Cor. 7.

lus, cum dicit: *Si acceperis uxorem non peccasti, tribulationem tamen carnis habebunt ejusmodi.*

Quam ab experientia veritatem multi poterunt testes quotidiani confirmare, qui non parvo valetudinis damno cupiditatem expiant.

Quod si vel alter, vel uterque conjugum moribus sit parum probatis; ut eis ferè accidit, qui cupiditate magis, quàm ratione hanc vitam capessunt: quam misera inter rixas offensionésque quotidianas conviventium fors!

Eccli. 25. 23.

Commorari, ait sapiens, Draconi placebit magis, quàm habitare cum muliere nequam, & qui tenet eam, quasi qui apprehendit scorpionem. Ita

Eccli. 4. 35.

vir improbus est sicut leo in domo evertens domesticos suos, & opprimens subiectos sibi. His igitur incommodis, quisquis hunc Statum elegerit, omni erit diligentia occurrendum. Quod

Quod felix conjugium sit.

nisi Deum ante omnia revereatur & timeat, non facilè futurum est. Qui cum Tobia dicere poterit: *Domine tu scis, quia non luxurie causa accipio conjugem, sed sola posteritatis dilectione;*

Tob. 8.

cum Sara verò: *virum cum timore tuo, non cum libidine mea consensi accipere:* hic benedictionem sperare à Domino poterit, ut & in pace vivat, & in patientia suscipiat educetque liberos, quos eidem cum Annâ non invitus offerat, à quo accepit.

Tob. 3.

§. 2. De Statu cœlibi, & viduali.

Cœlibes & vidui ad omnem continentiam tenentur.

Expendamus & jam paucis vitæ cœlibis bona atque incommoda. Hanc talem appello, quâ quis extra conjugium corpus suum ab omni voluntaria castitatis labe intactum servat: & si virgo adhuc sit, talis esse perseverat, si hunc

florem

florem in conjugio, vel extra amisit, inviolatum deinceps corpus Deo servat: eo fine, ut salutis suæ Deoque sine impedimento graviori serviat. Quod bene notandum, Nam si eo solum consilio à conjugio temperet, ut molestiam illius status declinet; non æternam, sed temporalem mercedem accipiet; cùm non ex amore Dei, sed proprio continens sit.

Hunc Statum Apostolus matrimonio præfert. *Dico autem, inquit, non nuptis & viduis: bonum est illis, si sic permaneant, sicut & ego, &c. Porro hoc ad utilitatem vestram dico: non ut laqueum vobis injiciam; sed ad hoc quod honestum est, & quod facultatem praebeat sine impedimento Dominum obsecrandi.* Hoc igitur sine quisque hunc statum elegerit, gratissimum Deo præstat sacrificium; quia ut mente Deo facilius serviat, corpus quoque suum, cupiditatibus repressis, aut oppressis, Deo immolat: ut Apostolum monentem sequatur: *induimini Dominum J. C. & carnis curam ne feceritis in desideriis.* Præterea illis, quos matrimonium adfert, molestiis liberatur. Ceterùm, an quis ad cælibatum à Deo vocetur, ex eo agnoscat. Si videlicet experientia didicerit, quod se possit continere: tum verò ad statum Ecclesiasticum, aut Religiosum se parum idoneum judicet (aliàs enim, quod perfectius, cognitis illius vocationis indiciis, esset eligendum,) stimulos tamen experiatur Deo sanctius expeditiusque, quam in connubio fieri possit, serviendi. Aliàs cælibatus, qui vel amicorum ditandorum gratia, vel libertatis propriæ amore instituitur, parum habet commendationis. Vidua-

*Cælibatus
commoda.
1. Cor. 7.
v. 8. & 35.*

Rom, 17. 34.

*Vidualis
commoda.*

1. Cor. 7.

1. Tim. 5.

Luc. 2.

Judith. 1.

Vidualis status pluribus quoque exemplis in S. Scriptura, est commendatus. De vidua Paulus, ait, *soluta est à lege viri, cui vult, nubat: beatior autem erit, si sic permaneat, secundum meum consilium: puto autem quod & ego Spiritum Dei habeam: Et ad Timotheum. Viduas inquit honora, quæ verè vidua sunt, &c. Instent obsecrationibus die ac nocte. Nam quæ in deliciis est, vivens mortua est.* Talis Anna fuit apud Evangelistam, quæ non descendebat de templo jejuniis & obsecrationibus serviens Deo. Talis & Juditha, quæ jejunabat omnibus diebus vite sue, præter sabbathâ & festa domus Israël, & cilicio induebatur. Ejusmodi ergo vidualis status meritam habet in scriptura commendationem.

*Incommoda
utriusque
status.*

Habet tamen & hic status sua incommoda. Quia ut medius est inter matrimonialem & religiosum, ita pluribus utriusque commodis destituitur. Nam & fide, & consilio, & ope mutua conjugis fructuque illius societatis destituitur, qui tam ex matrimonio, quàm religione habetur; sed & suis expositus periculis est, quando illâ libertate secularis vitæ fruitur; quæ, nisi in peccandi occasionibus firmatum jam virtute animum adferat, facilè expugnatur. Hæc igitur omnia ad calculos, bene rationes electionis subducturo, revocanda sunt.

§. 3. *De Statu Ecclesiastico.*

*Status Ec-
clesiastici
obligatio.*

Ecclesiasticus huic status affinis est, in quo homo relictis seculi occupationibus & vanitatibus, Deo in Ecclesia consecratus deservit. De cujus ratione vivendi octo Meditationibus sigillatim differui. Hos breviter Paulus in Ti-

motheo

motheo instruit. *Exemplum* inquit, *esto fidelium* 1. Tim. 4: in verbo, in conversatione, in caritate, in fide, in castitate. Conversatio ad proximum, caritas & fides ad Deum, castitas ad corpus spectat proprium. His enim nisi excellat, nec proximo, nec Deo, nec sibi, ut par est, servit.

Ad hunc Statum quisquis accedit, tam ab idonea doctrina, quam à necessariis virtutibus instructus, vocatusque à Deo, cujus gloriam quærat, non cupiditate propria, quam explere gestiât; hic non pauca reperit vitæ commoda, suis tamen incommodis sociata.

1. Itaque videndum, ut persona idonea sit, nullo impedimento præpedita; ut est lunaticus, energumenus, epilepticus; vel aliquo membro mutilus, aut insigniter deformis; vel natalibus illegitimus, aut parentibus hæreticis; vel histrionica, aut alia arte infamis; vel qui alium mutilaverit, aut occiderit, aut ut Judex, accusator, vel testis illi factò cooperatus sit; vel si bigamus fuerit, aut viduam duxerit, vel post votum castitatis conjugatus sit.

1. Personam requirit idoneam.

2. Bene examinanda vocatio, utrum ex Deo, ejusque gloriæ ac propriæ salutis desiderio; an potius ex cupiditate propria, vel aliena bonis Ecclesiasticis potiundi profecta sit? an petens satis exploratæ doctrinæ, virtutis, & imprimis continentiæ sit? Hæc enim causa, cur ante 22. annum inchoatum nemo ad Subdiaconatum, ante 23. ad Diaconatum, & 25 ad Presbyterium, sine dispensatione, admittatur. Audi quæ Paulus à Diaconis requirit: *operes* ait *Diaconos esse pudicos, non bilin-* 1. Tim. 3.

2. Vocatio à Deo necessaria.

3. *Multarum
virtutum
sic.
Tit. 1.*

gues, non multo vino deditos, non turpe lucrum
sectantes, habentes mysterium fidei in conscientia
pura. Audi & de Episcopis: oportet Episcopum
sine crimine esse, sicut Dei dispensatorem, non sus-
perbum, non iracundum, non vinolentum, non tur-
pis lucri cupidum: sed hospitalem, benignum, so-
brium, justum, sanctum, continentem, amplecten-
tem eum, qui secundum doctrinam est, fidelem ser-
monem: ut potens sit exhortari in doctrina sana, &
eos qui contradicunt arguere. Ex his intelliges,
quid ad hunc statum requiratur, ut indigni sint,
quibus pro gradu cuique suo, hæc defuerint;
ideoque malè comparati ad suam damnatio-
nem hunc occupent.

*Commoda
multa com-
plectitur o-
pium, & vir-
tutum.*

Commoda hujus status satis explorata sunt.
Habent enim promissionem hujus vitæ & æter-
næ. Hic tanquam Christum secuti plerique
centuplum, sine magna cura & labore suo, ob-
tinent. Molestiis deinde conjugalibus supra
memoratis liberantur. Obedientiæ & pauper-
tatis, quæ in religiosis ordinibus est, graviora
opera non sustinent. Multum ferè temporis il-
lis, ad honesta studia & pietatis officia dignè
obeunda, superperit. Egregium campum nacti
sunt de proximorum salute bene merendi. Cùm
inter seculares exemplo bonæ vitæ, conversa-
tione & cohortatione zelosa multis saluti esse
possint: aliorum etiam necessitatibus atque in-
digentiæ, sive amici illi fuerint, sive peregrini,
hospitalitate ac liberalitate sua consulere, &
tam in misericordiæ temporalis, quàm spiri-
tualis operibus, quibus cælum à Judice Chri-
sto tribuitur, insigni virtute, excellere. Habent

præterea maximè illustrem in Ecclesia locum, & spirituale Christi in terris regnum illi creditum est. Sed & sua in hoc statu incommoda sunt, eaque non levia.

Et plura habet incommoda.

1. Enim, in ipso vocationis aditu, non alio sine primario (nam subordinatus illi finis etiam commodum temporale esse poterit) ad hunc statum induci, quam suæ salutis facilius in illo consequenda, hoc opus, hic labor est. Et tamen, si alius fuerit, perversa & damnabilis electio est.

1. *Periculum perversæ electionis.*

2. Non rari in transversum, & à continentia legibus, inter tot occasiones & pericula delinquendi quæ hanc comitantur, deflectere, hoc robustæ virtutis, & perquam obfirmati est ad puritatem animi. Lautæ sæpe mensæ, liberales haustus, & libera societas, & feminarum præsentia, & paratæ opes, & mundus alliciens, & caro inflammans, & Dæmon iacitans, & sperata impunitas, & prompta non rarò occasio, quid non possunt? In his neque sanctitas Davidem, neque sapientia Salomonem, neque fortitudo Sampsonem conservavit. Tantò illis etiam fortius pugnandum est, quod ab omni usu feminarum Ecclesiasticis sit interdictum.

2. *Continentiæ legem difficilem.*

3. Officium ad quod quisque tenetur; ita ut majorum fundatio, & tot fructuum ex patrimonio Christi impensæ, & leges Ecclesiasticæ, & mea proximorumque necessitas, & observantia reverentiaque Deo debita exigit, persolvere; neque tot Ecclesiasticam disciplinam laxantium exempla sequi, hoc iterum non contemnendæ pietatis constantiæque; & tamen ad

3. *Officium grave.*

salutem necessariz, opusest. Prætendantur hio usitatæ pro absentia neglectûque causæ. Homines iis falli possunt, aut etiam agnitas admittere; quas nescis, an Deus, cujus res & honor agitur, justâ trutinâ libratas, sit admissurus. Per se multi carpunt præcipuos beneficiorum fructus, & abliguriunt, qui per Vicarios in templis officia explent. Quæ hæc æquitas? Quæ fronte coram supremo Judice, pro alienis obsequiis ipsi præmia expectabunt? En charybdim periculosam.

4 Beneficio-
rum & d-
pium usum
iniquum.

4. Jam & plurium beneficiorum appetitus, cum solo possis vivere; bonorum ab Ecclesiâ perceptorum æqua dispensatio; ne quid in luxum superfluum, aut nimiam vitæ lautitiam, aut amicorum (nisi pauperes sint) usum convertatur; quam rara & sæpe ardua res! Quem hic sinister affectus, aut laxior disceptantium sententia in præceptis devolvere non poterit? Quod bona Ecclesiæ sint, quod hæc ad suos ministros honestè sustentandos converti velit, & superflua in pauperes distribui, hæc jam antiquitus tradita tenemus: alia exempla in via salutis incerta sunt, ideoque plena discriminum.

5. Lapsus
multorum
graves.

5. Lapsus Ecclesiasticorum gravissimi: cum ex loco eminenti plurium incurrant oculos, & scandala excitent abominanda: nec paucos ex imbecilli grege ad imitationem & ruinam abstrahant. Et quis miretur devio pastore aberrare gregem? Nam *ruina populi Sacerdotes mali.*

Ezech. 44.

Hæc aliaque ad cautelam pericula, non perfunctoriè sunt expendenda,

§. 4. De Statu Religioso ejusque diversitate.

Religiosus Status iccirco in Ecclesia Dei institutus est, ut hominem à præcipuis impedimentis salutis, quæ in mundo sunt, *concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, & superbia vitæ*, liberatum, certius ad finem æternæ felicitatis deduceret. idque per voluntariam castitatem, quâ concupiscentiam carnis refrenaret: paupertatem, quâ concupiscentiæ oculorum, & mundi opibus propter Christum renuntiaret; obedientiam, quâ per spontaneam submissionem voluntatis suæ ad arbitrium alienum, superbiæ & vitæ liberati se opponeret. Itaque hic status holocaustum perfectissimum est, quo homo se suaque omnia Deo conditori suo in obsequium perpetuum plenè offert, nihil sibi proprium retinendo. Nam promissa Deo paupertate, externas opes possessionesque relinquit, castitate suum Deo corpus consecrat, obedientiâ animam alieno propter Deum arbitrio subjicit, adeoque illi creatori, qui dedit omnia, rursus universa gratus immolat; illique redemptori, qui semetipsum pro nobis obtulit, seipsum mutuo amore reddit. Ex quibus manifestum est, hujus vitæ statum perfectissimum esse, quo homo, à mundo & seipso averfus, conjunctusque Deo, ad æternæ spem possessionemque vitæ securissimè transeat.

Hic tamen status in varios Religiosorum ordines, insigni varietate & Ecclesiæ ornamento, divisus est. Ex quibus ad castitatem ea lege tenentur

perfectiores illi, qui perfectius animam Deo per obedientiam subjiciunt, & purè contemplativi activis, utrisque tamē sunt vita mixta præferuntur.

nentur omnes, ne quid adversus illam cogitatione aut factò, quisquam audeat: alii tamen ab omni etiam alterius sexus consortio arcentur. In paupertate verò & obedientia alii aliis rigidiores censentur. Quidam etiam soli contemplativæ addicti vitæ sunt, ut Basilii & Brunonis: alii soli activæ, ut Equitès S. Jacobi & Joannis: alii mixtæ, ut S. Dominici, & Ignatii. Quorum institutū tanto quodlibet perfectius est, quantò nobiliori viriuti magis est addictum. Sic quod obedientiam rigidiorē colit, præfertur illi, (ceteris paribus) quod rigidiori paupertati addictum est; quia illa perfectius animam, hæc externas opes Deo subicit: quorum illud longè, & gravius, & nobilius est. Ita quæ soli vitæ activæ addicta est, contemplativâ ignobilior est; quia illa ad charitatem proximi, hæc ad Dei in primis est ordinata. Quæ verò utramque vitam jungit, vincit ceteras; quòd utramque charitatem Dei & proximi jungere, & hunc quoque diligere propter Deū, magis legi Evangelicæ, & exemplo vitæ Christi conforme sit. *Sicut enim inquit D. Thom. 2. 2. q. 27. art. 7. majus est illuminare, quam lucere solūm; ita majus est contemplata aliis tradere, quam solūm contemplari.*

Ex his breviter signatis, tam de commodis, quàm incommodis, etiam cujusque religiosi status in particulari, facilè poterit deliberatio & electio institui; ut habitū suæ naturæ donorumque sibi concessorum ratione (quæ ut talentum illud Evangelicum defodienda non erunt) quisque eligat, quod sibi ad perfectio-

nem & salutem viderit esse convenientissimum.

Incommoda (ut cum status cujusque commodis non raro crescant) ita levia non sunt, naturæ præsertim fervidiori subeunda. Nam cavendum imprimis est iis opibus, quibus mundus plurimum tribuit. ut cum Apostolis possint Religiosi dicere: *Ecce nos reliquimus omnia & secuti sumus te*: quod profectò non est facile illis, qui rebus antea omnibus pro arbitrio usurpandis abundarunt. Nam licet divina providentia cuique Religioni de necessariis ad vitam providerit; hæc tamen, ut communia sunt, ita non ad propriam, sed alienum arbitrium dispensantur, idque in plerisque religionibus fat parcè, ut pauperi eleemosyna, non hereditas filio impendi videatur. Unde sitiendum quandoque alendumque, ac duriter vescendum cubandumque iis, qui affluere poterant.

Incommoda hujus status veria. Cavendum opibus ad lubricum.

2. Ut concupiscentiæ stimuli infringantur, non leve, nec unius mensis, vel anni opus est. Hic cum Paulo agendum dicendumque: *castigo corpus meum & in servitutem redigo, ne cum aliis predicavero, ipse reprobus efficiar.* Quid si verò, quæ humana fragilitas est, non vincat, sed vincatur; jamq; religionis vinculo innodatus hæreat, quanta calamitas! Duplici talis inferno damnatur: alterum in mundo sustinet; alterum expectat à morte. Nihil enim in his vitæ angustiis jucunditatis solidæ habet; nihil in futura reponitur. ubique carcer, & pœnarum horror.

2. Concupiscentia infringenda. 1. Cor. 9.

3. *Libertas
captivanda.*

3. Jam libertas captiva, animusque, alieni quandoque à nobis, & imperfecti etiam hominis adstrictus arbitrio, quantum jugum! Nec ipsa quidem pietatis exercitia, ex usu fructuque suo moderari posse, an non sat ingens malum? Valetudinis, quâ Deo proximisque inservias rationem pro arbitrata habere non posse, nunquid grave incommodum est?

4. *Cura
pauperum
reip. deservenda.*

4. Cura pauperum, & familiæ, aut etiam justitiæ, & rei publicæ rectè administrandæ, quàm præstans Deoque & proximo acceptum bonum est! quod tamen Religiosus homini status eripere non rarè videtur. Hæc, sive vera, sive apparentia tantum, status religiosi incommoda censei possunt.

His tamen adversantur longè illustriora Religiosa vita commoda.

Varia religionis commoda, & maximè spiritualia.

I. Universale hoc Religionis bonum est, quod commoda illius penè omnia spiritualia sint, & hominem ad vitam æternam finemque suum, hoc est videndum possidendumque Deum, atque in illo omne bonum, longè certius, quàm secularis status dirigant; adeoque incomparationem venire non possint cum boni fluxi & temporalis commodo. Quòd mortalis ad immortale, & finiti ad bonum infinitum nulla fit comparatio. Quod siquæ misericordiæ corporalis opera Secularis obire queat, quæ Religiosus nequeat; nonne his præstant misericordiæ spiritualis opera? Et si Deo in pauperibus de suis largiri aliquid laudabile; quantum erit semel simulque tribuisse omnia? Quàm hoc difficile Evangelico juveni, quàm

Apoſto-

Apostolis fecisse gloriosum ! Demus aliqua ex victu, vestitu, & habitatione incommoda: at quantilla sunt si cum multorum secularium incommodis, curis, laboribus, periculis, necessitatibus comparentur. Mille in seculo egestate oppressos, nullum in religione facile reperias. Et hoc centuplum est à Deo promissum.

Nihil habent, & omnia possident.

At concupiscentia, inquis, indomabilis bel-lua est. Propterea virtutis est superasse. Victoria in arduis gloriosa. Nunquid & in conjugio obistendum? Audi Chrysostomum. *Pudicitiam*, ait, *is qui uxorem habet facile servare posse videtur; quippe solatio non minimo suffultus, ceterum in reliquis nulla comparatio est. Verum sic quoque longè plures videas lapsos ex Conjugatorum, quàm Monachorum ordine. Neque enim tam multi ex monasteriis ad matrimonia accedunt, quam ex jugali thoro se ad scorta recipiunt. Regnum cælorum, in quocunque vivas statu, vim patitur, & violenti rapiunt illud. Ne tamen in religione cespites, ante vires per continentiae usum probandæ sunt. Nam qui se non continent, nubant.*

Concupiscentiam vincere illis gloriosum. Lib. 3. contra Vituperatores Monast.

Jam de libertate amissa Dei servum queri turpe sit: quia *servire Deo, regnare est*. Nulla major libertas, quàm puræ conscientiae. Nulla major securitas tranquillitasque, quàm intelligere obsequentem alteri, Dei se voluntatem certò sequi, nec errare posse, etiam cum aberrat. Dulcis captivitas est à divina voluntate totum pendere ac circumscriptum teneri. Ipsa etiam pietas ac valetudo nostra ingrata Deo est, ubi

Libertas in Deo servio maxima.

ab hac regula deſectit. Tunc ſat piè ac bene valemus, cum juxta hanc vivimus.

Quid ſi nunc hoc loco diducerem, quantum malorum vitiorumque in orbem opum cura, concupiſcenciæ & libertati ſecularium laxata frena inferrent, integri libri conſcribendi eſſent, quia mundus plenus eſt. Satis hic quivis ab ipſa experientia malorum, quæ ſibi proponat, habiturus eſt. Ambitio, avaritia, ſuperbia, æmulatio, gola, odium, invidia, quam procul à religione abſunt, tam impotenter in mundo dominantur.

Serm. de
Marg. Evang.
Commoda
plurima à
D. Bern. ex-
poſita.

Matth. 132.

2. Commoda religioſi ſtatus plura D. Bernardus paucis complexus eſt. In religione, ait,
 „ homo vivit purius, cadit rarius, ſurgit velo-
 „ cius, incedit cautius, irroratur frequentius,
 „ quieſcit ſecurius, moritur confidentius, pur-
 „ gatur citius, præmiatur copioſius. O religio
 „ glorioſa & mirabilis! quæ mens cogitare, quis
 „ intellectus plenè cognoscere, quæ lingua hu-
 „ mana te poterit ſapienter & dignè extollere!
 „ &c. O religio, vallo diſciplinæ munita, in
 „ qua eſt pretioſarum virtutum ſecunda fer-
 „ tilitas. Glorioſa res eſt homines *unius moris*
 „ *habitare in domo. Bonum eſt & jucundum ha-*
 „ *bitare fratres in unum.* Vides illum peccata
 „ ſentem, alium in laudibus Dei exultantem;
 „ hunc hominibus miniſtrantem, alium alios
 „ erudiantem; hunc orantem, illum legen-
 „ tem; hunc charitate flagrantem, alium hu-
 „ militate pollentem; hunc in proſperis humi-
 „ litate pollentem; hunc in proſperis humi-
 „ lem, illum in adverſis ſublimem; hunc in
 „ activa

„ activa laborantem, illum in contemplativa
 „ quiescentem. Et poteris dicere: *castra Dei* Gen. 23.
 „ *sunt hac. Quam terribilis est locus iste! Verè non*
 „ *est hic aliud nisi domus Dei & porta cœli!* O por-
 „ ta præclarissima, per quem in sanctam civi-
 „ tatem intratur, per quam regnum cœlorum
 „ rapitur, & possidetur, &c. O homo fuge ho-
 „ mines, religionem elige & salvaberis. Surge
 „ qui dormis in seculo, exurge à mortuis, di-
 „ mitteque mortuos sepelire mortuos suos. O
 „ vita mirabilis, spirituale habitaculum, quæ
 „ de superbis humiles facis, de gulosis sobrios,
 „ de crudelibus pios & sanctos, de iracundis
 „ mites, de luxuriosis pudicos, de inobedien-
 „ tibus obedientes, de osoribus pacis in frater-
 „ na dilectione ferventes. Qui te fugiant luce
 „ Dei privati sunt, qui diligunt te, gustant
 „ quàm suavis est Dominus & dulcis. Tu ducis
 „ ad æterna gaudia, quæ *oculus non vidit, nec au-*
 „ *ris audivit, nec in cor hominis ascenderunt.* Hæc
 D. Bernardus, ubi paucis multa complectitur,
 quæ Platus, Lessius aliique enucleatius expo-
 suère, qui adiri possunt. Nos indicare, quàm
 exponere malumus, propositæ memores bre-
 vitatis. Quid brevius clariùque, quàm illa
 Christi. *Si vis perfectus esse vade, & vende omnia* Luc. 18.
quæ habes, & veni sequere me. Et qui vult veni-
 re post me, abneget semetipsum, tollat crucem suam
 quotidie & sequatur me. *Qui perdidit animam* Luc. 9. 24.
suam propter me, salvam faciet eam. Quid enim
 proficit homo, si lacretur universum mundum, se
 autem ipsum perdat, & detrimentum sui faciat?
 præsertim, cum *momentaneum & leve sit tribu-* 2. Cor. 4:
latioris

lationis nostræ, quod supra modum in sublimitate æternæ gloriæ pondus operetur in nobis.

Quibus & quando status religiosus non conveniat, licet reliquis præferat.

Licet igitur dubium non sit Religionis bona & commoda longè excedere illa, quæ sunt statuum reliquorum, atque inprimis secularis: & eligendum videatur, quod optimum tutissimumque, præsertim in supremo negotio salutis; tamen multis hic status eligendus non est.

1. Ob dotes corporis aut animi deficientes.
2. Ob moralem impotentiam servandæ continentiæ.
3. Ob gravem patriæ, vel parentum necessitatem: quibus præstitâ ope subveniendû sit.
4. Iustitiæ causa: si videlicet æs alienum dissolvendum sit: aut si alterius servituti sis obnoxius, qui neget libertatem.
5. Si gravia reip. vel Ecclesiæ sequerentur incommoda e.g. ob ditionis vel regiminis malè usurpandam translationem. aut si in seculo plus boni, quam in religione facturus iudicetur. Hæc aliaque etiam in deliberationem adhibenda sunt. Non enim omnes possunt eligere, quod ex natura sua optimum est; sed hoc cuique est optimum, ad quod à Deo se intelliget vocatum. Christus in Evangelio alia suis discipulis ad perfectionem vocatis, alia populo est concionatus. nec eadem omnibus talenta distribuit.

§. 2. *Quomodo corrigendus sit error in status electione admissus?*

Qui in electione erravit se potest retractare

Nunc superest, ut paucis consulamus illi, qui deliberatione serius instituta, se cognoscit in electione aberrasse, & temere hunc vel illum statum, sive secularem, sive religiosum ingressum esse, jamque illigatum non posse retrocede-

trocedere. Id enim si possit, omnis cessat deliberatio: nam error est corrigendus. Quia in re supponendum est, quod licet Deus cuique hominum statum, in quo salutem idoneis mediis consequi posset, ab æterno destinaverit: prævidit tamen etiam posse aberrare hominem, ideoque & remedium aliquod aberranti, quamvis sæpe difficile, reliquit. Ut videmus in hæresin prolapsis, reditum quidem difficilem, at tamen suum patere. Ratio est, quia ut Deus ante mortem pœnitenti, ita quoque hunc errorem suum detestanti veniam non negabit. Unde licet non pertingat ad statum sibi magis idoneum, tamen facienti quod in se est, Deus tribuet salutem. Quod ergo præcipuum remedium?

Generale quod cuique prodesse queat remedium est oratio, & opera pœnitentiæ. Nam oratio humiliantis se nubes penetrabit, & non discedet donec altissimus aspiciat. Publicanus in Evangelio peccator notorius Deum obnixè deprecatur, & descendit justificatus in domum suam. Ninivitæ in jejunio & afflictione sententiam damnationis à se avertunt. David status sui violator Deum iisdem remediis conciliavit. Manasses Dei & veritatis desertor, postquam coangustatus est, oravit Dominum Deum suum, & egit pœnitentiam valde, coram Deo patrum suorum, deprecatusque est eum, & exoravit intentè, & exaudivit orationem ejus, reduxitque eum in Jerusalem in regnum suum.

Jam si quis in matrimonio deprehendat, se ad religionem vocatum, præter illa quæ dixi, propositum concipere tenetur religionem ingrediens.

Si non potest, ad Deum exorandum confugiat. Eccli 35.

2. Par. 33.

Quid conjungit ad religionem vocato præ-

*standum.
Quid reli-
gioso ad con-
jugium.*

grediendi, si vel illud consentiente conjugē,
vel illa moriente possit impetrare: ut si quis in
statu Ecclesiastico illud intelligat, quam pri-
mum licet ab eo se eximere amplectique statum
suum tenetur. Interea dum non potest, in illius
se se religionis exercitiis, quantum fas est, pro
ratione sui status, exercere conabitur, ut e. g.
in conjugio ab omni non necessario usu conju-
gis abstinere, pauperibus subvenire, domesti-
cos ad omnem pietatem instruere, &c. Quod
si quis in statu Ecclesiastico ex consilio amico-
rum, aut aliâ quam salutis suæ gratiâ adito: vel
etiam in religione se deprehendat temerè in-
gressum, ejus legibus servandis e. g. continen-
tiæ, parem non esse. Is tenetur ad usitata re-
media orationis & abstinentiæ omni se studio
conferre. Nam si Apostolus Paulus castigat
corpus suum, si ob stimulum carnis infringen-
dum ferventer orat, quis neget hæc tali præ-
standa esse? Quin & persuasum habere debet,
continentiam donum Dei esse, quod si non ha-
beat, à largitore bonorum omnium queat im-
petrari. Ita Sapiens nos ex ore Dei docuit; *ut
scivi, inquit, quoniam aliter non possem esse conti-
nens, nisi Deus det: adii Dominum, & deprecatus
sum illum.* Hanc viam si tenueris, postulata af-
sequeris. Nam & iis, qui vocati sunt, non alia
Deus ratione sua dona largitur. At cavenda hîc
fraus Dæmonis: qui alios tædio conjugis: alias
religionis, non ad salutem, sed solutam magis
vitam traducere conatur. Non igitur ex salti-
dio præsentis vitæ, sed majori salutis & divinæ
gloriæ studio hæc agnitio veri erroris solet pro-
ficisci. Hanc sequere, & vivere, §. 6.

Sap. 3. 21.

§. 6. *Quomodo corrigendus sit error in electione fidei admissus?*

Et hic inter tot hæreses, Dei Ecclesiam æmulantes, aberrare pronum est. Tenetur enim quilibet, ut primum rectæ rationis usum àffecutus est, observatque tot diversarum religionum studia, & inquirere, & eligere illam, quam solam orthodoxam esse, atque ad salutem intelligit perducere. Ille præsertim, qui audit se suosque nomen à particulari aliquo homine, aut secta ducere, adeoque non ab universali Ecclesia Catholicum, sed Arianum, Lutheranum, Calvinistam; aut singulari fidei articulo, Tritheistam, Anabaptistam, vel simili aliqua voce cõpellari. Quidquid enim novitatem, & singularitatem sapit, merito in universali, & ac ipsis Apostolis deducta per omnem ætatem fide & Ecclesia suspectum est.

Pro ejusmodi sectario ab errore ad veritatem reducendo, præclaram instructionem expriscis Patribus; præter Augustinum & Tertullianum, Vincentius Lirinensis reliquit: & ego, quanquam in Augustino meo, & Concordia meditata dederim, tamen peculiarem huic proposito Tractatum reservo. Hic paucis tantum lineis Dei suæque salutis amatorem monebo.

I. Tali promptum fore ab errore exitum, si primo nostrarum meditationum quatrinduo cõsilio tantum utatur; ut generoso animo statuere, Deoque ac hominibus polliceri audeat, se nullius neque hominis, neque honoris, neque opum intuitu commissurum, ut si intelligat, se in errore versari, aut cognoscat aliam religionem

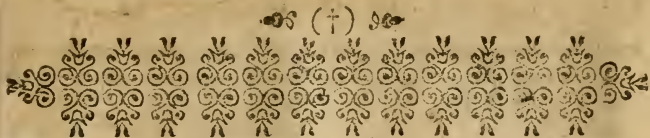
religionem suâ esse ad salutem certio rem, præ-
senti in statu diutius velit morari.

2. Id ubi constitutum fuerit, jam ad Notas
orthodoxæ Ecclesiæ expendendas, quas D. Au-
gustinus, aut Vincentius dederunt, convertat
animus, aut etiam S. Hieronymum cum Au-
gustino, ubi contra hæreticos pugnant, vel Ter-
tullianum de præscriptionibus consideratè, unâ
cum Meditatione de regulis bonæ electionis,
volvât, & expedita illi res omnis futura est, cum
Dei gratia sedulò implorata.

Ut paucis te dimittam, audi, si placet, ac se-
quere Augustinum, & falli non poteris. Ex-
pende, quid illum retraxerit aberrantem, quid
tenuerit in vera Ecclesia. Sic contra Epistol.
Manich. ait. *Ut omittam, sapientiam, quam in
Ecclesia Catholica esse non creditis; multa sunt al-
ia, que in ejus me gremio justissimè teneant. Te-
net consensus populorum atque gentium, tenet au-
toritas miraculis inchoata, spe nutrita, charitate
aucta, vetustate firmata; tenet ab ipsa sede Petri
Apost. cui pascendas suas oves post resurrectionem
Dominus commendavit, usque ad præsentem Epis-
copatum, Sacerdotum successio: tenet postremo ip-
sum Catholica nomen, quod non sine causa, inter tam
multas hæreses ista Ecclesia sola obtinuit, &c.* Hæc
Augustini sententia, diligenter juxta regulas
bonæ electionis expensa, prudenti æquoq; suf-
ficere arbitro poterit, ad Ecclesiam falsam à ve-
ra discernendam. Meditare quisquis es, amice
lector, atque ad tuam salutem Deique gloriam,
breve hanc instructionem converte. Finem
respice, & qualis mori volueris, talis vive.

Supra c. 4.

Augu. tom.
6. contra E-
piR. Man.
cap. 4.

I N D E X

RERUM ET SENTENTIARUM.

Adami lapsus reparabilis. pag. 103.

Adversa fortiter sustinenda. p. 91. & 515. profunt Dei amicis in hac vita. 393. voluntas Dei in his spectanda. 415. Acceptanda cum gratiarum actione. 416.

Æternitas consideranda p. 176.

Affectus prosecutionis & fugæ p. 18. Quomodo affectus pii continuandi sint. p. 22.

Amor Dei super omnia p. 406. Affectus amoris Dei. 20. Amor inimicorum. 327. Amor Dei opere exhibendus. 384. Ad hunc multa nos excitant. 386.

Amor Dei erga hominem qualis p. 402. erga peccatorem. 438.

Angeli ad hominis ministerium destinati. p. 64. hos observari à nobis æquum est. 72. à Deo singulari perfectione sunt conditi. 101. Lapsi, sed non redempti. 100.

B.

Baptismi & Poenitentiae Sacramenta commendata. p. 253.

Bona mundi saluti noxia. p. 222. & 433.

Bona æterna facilius comparantur quam temporalia. p. 235. Illa satiant, hæc fallunt. 390. creata spernenda. 391.

C.

Captivitas innocentis Christi p. 308. Mors & passio 331. Resurrectio 338.

Christus Rex & Dux noster p. 196. 197. & 244. sequi tenemur 202. & 204. Factus homo, ut nobis in carne exemplar vitæ esset 216. Docuit mundum spernere 225.

Christianus ad leges Christi tenetur p. 79.

Cœlibatus commoda & incommoda p. 555. & seq.

Cognitio legum sui status cuilibet necessaria p. 82.

Colloquia quomodo utiliter instituenda p. 25. Spiritualia esse convenit 353.

Computationes vitandæ p. 504.

Confessio generalis quomodo instituenda p. 42.

Confitendi propositum p. 432.

Conformitas cum voluntate Dei necessaria p. 408.

O O

Conscientia

Conscientiæ pax bonum ingens p. 360. ex gratia Christi præsentis 362. ratio Deo reddenda 430.

Contemplatio ex applicatione sensuum p. 28.

Contemptus honoris & opum p. 88.

Contritionis affectus p. 21.

Creationis beneficium ingens p. 53.

Creaturæ ducunt ad cognitionem creatoris p. 65. & ad eiusdem obsequium 7. imperfectæ non satiant appetitum 69. & 390. sed affligunt 71. tanquam media ad finem serviunt 70. & 74. Ad Deum amandum excitant. 389. 319 & 321.

D.

Deliberatio ad bonam electionem requisita p. 522. de quibus rebus instituenda sit p. 578.

Desiderium Deo serviendi p. 108. & 168. amandi Deum 175. & 358.

Detestatio peccati venialis p. 133. 138 & 440. voluntatis propriæ 135. & 180. servitutis diabolicæ 244. ingratitude nostræ erga Deum 380. cupiditatis omnis 414. negligentia in salute 543.

Devotio Christi 231.

Deus omni honore dignus p. 139. & amore 403.

Diabolus per mundi illecebras seducit p. 242. Resistendum illi

est 243. nemini parcit. 261. vincendus exemplo Christi est. 262.

Diligentiores in cura temporalium, quàm æternorum sumus p. 236.

Divitiæ affectu ab omnibus relinquendæ sunt p. 266.

Dolor de ingratitude hominis p. 65. 310. 388.

De neglecto Dei obsequio 68. neglecta salute. 95.

De peccato 104. ob Deum offensum 117. ob damna ingentia, 122. ob pœnas, 126. & 322. ex amore Dei patientis, 128. & 333. ex compassione Christi, 304. 319. & 321.

E.

Ecclésiastici status dignitas p. 449. eminentia & potestas. 451. & 453. vita supra plebejam, 455. sint immaculati. 458. & 470. proximi salutem quærant sine scandalo. 459. Serviant Deo & Ecclesiæ, 461. habitu modesto, 463. bene probentur, 465. grave iudicium his imminet. 468. Timendum his jure 471. Difficilis status ob continentiam, & curam alienæ salutis. 473. & 475. doctrina & veritas requiritur. 488. exemplo Christi vivendum, 492. mulierum consortia vitanda, 502. senum amanda 503. superflua pauperibus largienda, 506. frugalis vita sit 505. & 508. Charitate in Deum & proximum serveant. 510. &

30. & seq. Deo familiares sint
318 & seq. Conditiones aliæ à
lege 557. commoda & incom-
moda hujus status 558. & seq.

Electio indifferenti animo insti-
tuenda. p. 86. qualis esse debeat
persona eligens. 530. & persona
diligens, 532. tempus & modus
requisitus. 536. Dei & salutis
causa fiat. 538. Regulæ bonæ
electionis. 539. temerariæ ele-
ctionis damna. 545. Eligentium
in statu error quomodo corrigi
possit. 569. item in fide aber-
rantium. 571.

Episcopo obedientia ab Ecclesia-
sticis debetur. p. 485.

Eucharistiæ institutio, & ad eam
præparatio Christi. p. 291. Dei
sapientia, potentia, & bonitas
seu charitas in hac elucet. 294.
& 299. pretium ingens. 296.
fructus multiplex. 297. usus
prodest. 355. divini in nos amo-
ris signum. 357.

Examen conscientiæ particulare,
p. 38. & generale. 39.

F.

Familiaritas cum Deo jucun-
da. p. 233. ex Sacramento Eu-
charistiæ fovenda. 518.

Fidei affectus. p. 18. fides salutis
fundamentum 276. fidei vivæ
desiderium. 278. fides divina
humanis rationibus non niti-
tur. 350. sed soli Deo 351. fidei
veritas quomodo exploranda.
574

Finis hominis est frui Deo p. 58.
finis Ecclesiastici in hac vita p.
448.

G.

Gloria Dei in omnibus rebus
spectanda. p. 400. & 401.
Gloriæ cœlestis amor p. 283. &
428. desiderium 285. 347. &
429. gaudium 347. patiendum
ut glorificemur 339.

Gloriosi corporis dotes 241.

Gratiæ Dei omnia debemus p.
396.

Gratiarum actio Deo parcenti p.
118. & 439. SS. Trinitati pro
Deo incarnato 212.

Gratitudinis affectus p. 106.

Gulæ comprimenta pag. 256. &
258.

H.

Homo ad imaginem Dei con-
ditus p. 55. & 57. conditus ad
Deum videndum 58. creaturis
aliis à Deo propositus est 63. in-
gens ejus dignitas 64.

Humilitatis exemplum Christus
p. 219. amor humilitatis 219.
humilitas Christi in lotione pe-
dum. 290. sacerdotes decet.
496.

I.

Illustrationes & motus p̄i di-
versi p. 30.

Imbecillitatis humanæ agnitio p.
76. & 139.

Imitatio Christi necessaria. pag. 201.
 Incarnationis beneficium ingens pag. 206. causæ incarnationis 209.
 Inferni pœnæ p. 170. pœna damni 175
 Ingratitudo Judæorum erga Christum. p. 317.
 Intercessionis Deiparæ, & Sanctorum imploratio. p. 141.
 Intentio bona operum p. 271. & 400.
 Judiciî extremi rigor p. 159. & 431. publicè confundet p. 162. & 165. sententia 166.
 Jugum Diaboli gravius jugo Christi p. 87. & 246. Domini suave est 343.

L.

Lapsus Petri p. 315.
 Lectio S. quomodo piè instituenda p. 34.

M.

Malitia humana ingens pag. 112.
 Mansuetudo p. 270. Christi 325. & 326.
 Mariæ Matris Dei excellentia p. 207. compassio cum Christo 332.
 Matrimonium prolis gratia suscipiendum pag. 549. & 554. ejus commoda 551. & incommoda. 552.
 Meditatio quid sit, quæque ejus

partes p. 11. præparatio ad illam necessaria 12. materia pro via triplici diversa 14. de discursu per intellectum formando. 15. de affectu piè concitando 18. rariora lumina notanda. 26. repetitio utilis. 33.

Minimorum cura habenda pag. 425.

Misericordia Dei erga peccatorem p. 105. 178. & 326 non negligenda in tempore 434.

Modestia & temperantia sacerdotum decet p. 495.

Mors certa, tempus incertum pag. 149. & 150. præmeditanda 151. & 156. probis optanda 153.

Mortificatio cum oratione jungenda p. 256. & 259. Ecclesiasticis necessaria 493. sensuum 494.

N.

Novissimorum memoria amara, sed utilis p. 156.

O.

Obedientia p. 227. utilis ac necessaria 229. Christus exemplar 230.

Opera fidei jungenda p. 185.

Orandi modus triplex p. 32.

Oratio Christi resignata in horto p. 305.

Ordines minores quam perfectionem requirant p. 477 quam majores 479. quam sacerdotum, & quis ritus consecrandi, 483.

P. Passio

P.

PAssio Christi virtutum ejus
compendium est p. 288.

Pax secum, proximo & Deo op-
tanda p. 360. usque ad 366.

Peccator dilatus gravius luit pag.
189.

Peccati mortalis gravitas & pœ-
na p. 104. ex parte boni amissi
110, ex vilitate offendentis 113.
ex dignitate offensi 115, ob dam-
na 121. & pœnas 123. Remedia
generalia 441.

Peccati venialis gravitas p. 132. ex
damnis 134. & pœnis 136.

Perfectio vitæ Christianæ à Chri-
sto in monte tradita p. 268.

Perseverantia coronat. p. 329. 331.
& 424.

Pœnitentia ne sit fera p. 187.

Præsentia Dei cogitanda p. 375.

Profectus in virtute cum Christo
amandus p. 234. & 522.

Propositum emendationis p. 61.
& 119. quomodo proposita ad
praxin redigenda 27.

Providentia Dei circa singulos p.
378. cuilibet hominum statum
certum & media ad salutem or-
dinavit 337.

Proximi dilectio Christianum de-
cet. p. 363. jucunda ejus socie-
tas 364. proximorum salus cu-
randa 420. illi obligamur. 421.

Purgatorius ignis gravis p. 137.

R.

Recidiva periculosa p. 425.
& 426.

Recollectio Meditationis quomo-
do instituenda p. 26.

Reconciliationis sacramentum in-
gens bonum p. 365.

Religiosi status perfectio p. 561.
& diversitas 562. incommoda
563. commoda 565.

Resignatio in manus Dei p. 92.
& 417. Christi in horto. 506. in
adversis 395. & 411. necessitas &
utilitas 412. felicitas eorum qui
se in manus Dei resignant.
414.

Resurrectio Christi & SS. qualis
ut p. 341.

S.

Sacramentorum amor & asti-
matio 235.

Salvandorum paucitas p. 182.

Salutis media triplici via exequen-
da sunt p. 93.

Sequela Christi diversa diverso-
rum p. 248. omnes ad eam te-
nentur. 267.

Societas mulierum vitanda p. 502.
compotantium quoque 504.
Senum tamen amanda 503.

Spei & fiduciæ affectus p. 19. spes
in Deo fixa non fallit 279 &
281.

Spirituum discretio quomodo fie-
ri possit p. 535.

T.

Timor ultimi judicii p. 161.
& 164.

Tolerantia injuriarum p. 313. &

INDEX RERUM ET SENTENTIARUM.

323. contemptus pœnarum
318.
Tristitia Christi in horto ex variis
causis p 302.
Tribulatione Deus suos probat,
p. 323.

V.

Verbum Dei audiendum pag.
83.
Vilitatis humanæ agnitio p. 54.
& 399.
Vocationis memorem esse decet
p. 77. neglectæ magna pœna

183. amor, 190. Desiderium se-
quendi 191. vocatio ad fidem
351. vocatio ad statum Eccle-
siasticum bene examinanda.
454.
Voluntas Dei electionis regula
p. 90.

Z.

Zelus animarum p. 421. 422.
& 512 qualis esse hic Zelus
in pastoribus animarum debeat
513.

F I N I S.

Errata correctè sic leges.

Pag. 1. vers. 25. l. censuerunt. p. 8. v. 28. fide est confir-
manda. p. 12. v. 32. subiturus. p. 15. v. 21. præcipiatur. p. 26.
v. 26. quas rationes p. 34. v. 12. voces. p. 39. v. 30. immensz.
p. 40. v. penult. sis p. 44. v. 4. eodem. v. 31. Mæchaberis.
v. 34. contactu. p. 47. v. 7. noli. p. 61. v. penult. annuntiabo.
p. 63. v. 15. præcepit. p. 69. v. 1. imperfectiones. p. 74. v. 7.
suo. p. 105. v. 27. reprobatos. p. 139. v. 8. Tu tantum. p. 140.
v. 14. possum. p. 142. v. 9. quas. p. 143. v. 16. saluum. p. 150.
v. 25. futilia. p. 159. v. antep. ad hoc. p. 160. v. 25. obliuisci-
mini. p. 178. v. 1. ingemisceres. p. 194. v. 4. Exercitationibus.
p. 203. v. 9. ortum. p. 209. v. 14. ex alto. p. 218. ipsa. p. 224.
v. 3. ergo. p. 225. v. 6. ipsum Dei filium. p. 229. v. 11. Dei or-
dinationi. p. 233. v. 29. minus. p. 336. v. 18. dementare. p. 242.
diabolica seruitutis. p. 244. v. 3. proscriptam. p. 267. v. pe-
nult. obsecutos. p. 276. v. 18. fidei. p. 297. v. 15. scipientem.
p. 277. v. 25. sunt. p. 308. v. 11. feriens. v. 24. horrore. p.
336. v. antep. Davide. p. 331. v. 26. monumenta. p. 340. v.
34. misereatur. p. 352. v. 12. discurratur. p. 366. v. 17. Thes-
salonicensibus. p. 368. v. 2. pœnitentiam. p. 373. v. 18. in hac.
p. 376. v. 6. incidit, non incedit p. 381. v. penult. Christus
nudum. p. 398. v. 28. obvelata. p. 402. v. 18. confecro. p. 403.
v. 3. offeri. p. 409. v. 5. nomen. p. 411. v. 3. sigulus. p. 427.
v. 26. consummavi. p. 432. v. 20. tuus. p. 449. v. sitis. p. 502.
v. 3. In fine Apol, ponatur in margine. p. 506. v. 10. obui-
nentes. p. 516. v. 15. illos dele. p. 540. v. 22. in qua
salus. p. 549. v. 20. alique p. 551. v. 23. fornicationem.
Cetera benevolus lector, præsertim in marginibus, ob
excidentes vel transpositas literas, ex ipso contextu emen-
dabit:

